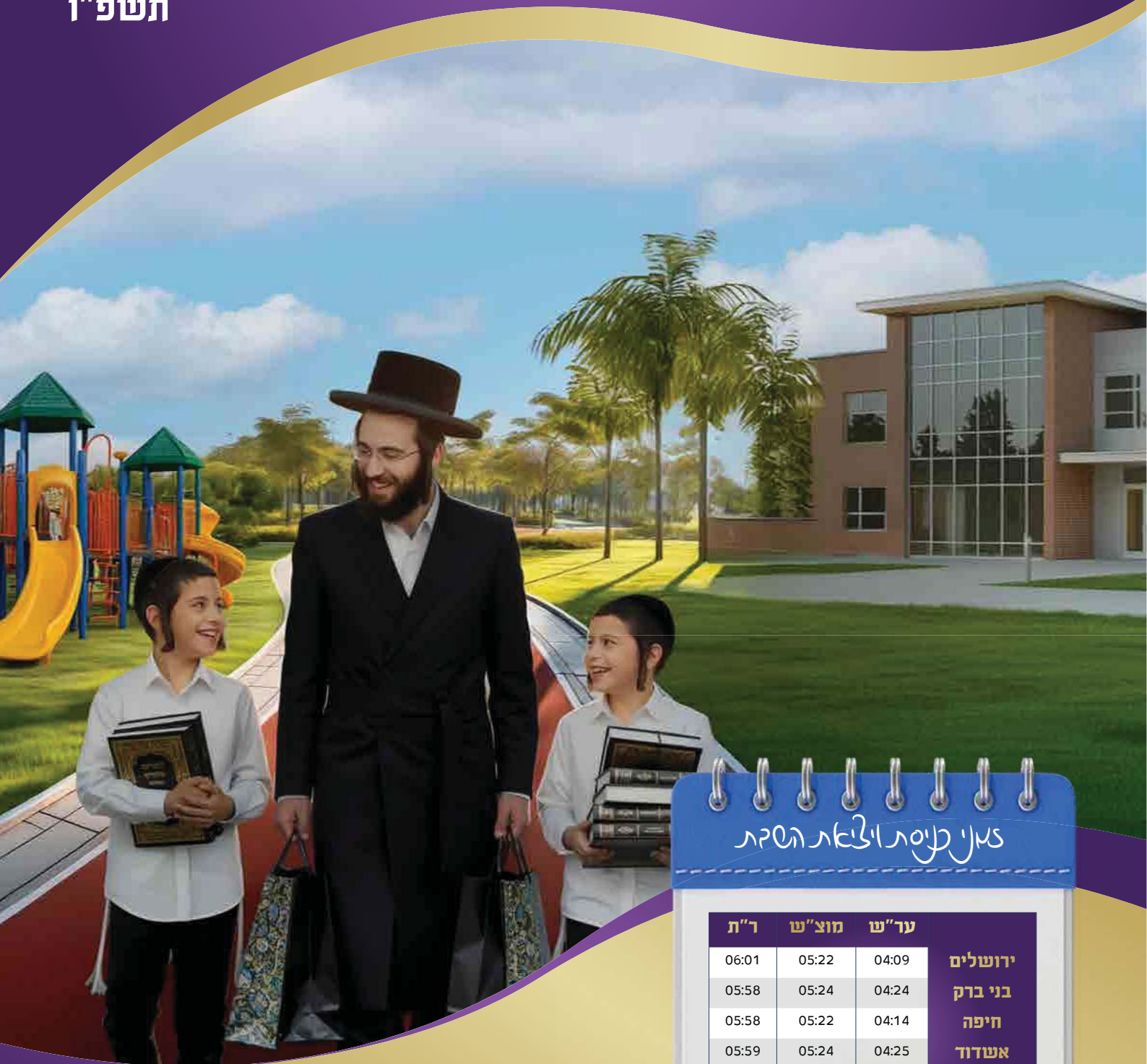

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

שנה שישיית
גיליון מספר 619

וירא
תשפ"ו

מזמרה

זמן קריאת התורה

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
06:01	05:22	04:09	ירושלים
05:58	05:24	04:24	בני ברק
05:58	05:22	04:14	חיפה
05:59	05:24	04:25	אשדוד
06:00	05:23	04:08	בית שמש
06:00	05:24	04:26	קרית גת
05:58	05:21	04:16	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פר וירא תשפ"ו

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון לך-לך בענין 'אכילה מוגזמת'

אין ספק שאצלי האכילה בין היתר הייתה אכילה רגשית. ב"ה הורדתי השנה מעל 30 ק"ג!! ואני יכול לספר על הפן החיובי של ההקפדה על אכילה בריאה. זה נותן בי תחושת שליטה וביטחון.

*

יש גם פן חיובי באכילה רגשית.

ראיינתי פעם ילד להורים ניצולי שואה שסיפר לי על הוריו, שגידלו אותם בארה"ב, כאשר באותם זמנים היו פיתויים קשים ברחוב.

כדי להחזיק אותם בבית תחת סינורה, היא עשתה זאת דרך המטבח - השקיעה במאכלים טעימים את כל נשמתה. שיחזרה מאפי דגל הונגריים עפ"י הרגשתה, ואפילו תבשילים שבשלו בבית חמותה הי"ד שלא הכירה מעולם, נוסו על ידה לפי זיכרונם של אבא ז"ל, שכ"כ התגעגע אליהם, וכן, היא הצליחה. ע"י האוכל היא שמרה על הבית!

*

בענין הדיאטות, אמנם ב"ה איני סובל מהבעיה הזו, אך כיום יש כאלו שמדריכים איך לאכול בריא כולל מתכונים בריאים וטעימים, וכולל הסברה ברורה של נזקי המאכלים השונים הלא בריאים, ולטענתם אף מרגישים את ההבדל בהרבה דברים הן בפיתרון מחלות שונות והן באי הרגשת עייפות וכבדות, וכך יותר קל להתחבר ולרצות את הדרך הזו.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: יש אצלינו גוף ציבורי גדול, אשר נוהג בחוסר יושר מובהק כלפינו, הלכתית ומוסרית. יש לי יכולת לפעול בענין. אך אני שואל את עצמי, מדוע אני צריך להיות שונה מהרוב הגדול ששותק?

תשובה: הדילמה שלך היא מורכבת למדי. מצד אחד - ברור לנו מההיסטוריה, שכל השיפורים שנעשו בעולם הם בזכות אותם יחידים, שהיו איכפתיים למען הרבים, ושמו בצד את חוסר הנוחות שלהם, ופעלו באומץ. הם עשו את זה גם כאשר כולם עמדו מן הצד ושתקו. מצד שני - סביר להניח שהסיבה שהם אכן הצליחו, זה מפני שהם היו חזורים תחושת שליחות, ורצון עז 'לתקן עולם במלכות ש-ד-י'.

אך כאשר מעורבים בפעילות, גם אינטרסים אישיים. או אם האדם מונע מחסכים מוקדמים, אז לא די שהוא לא מצליח להועיל כראוי, אלא גם מסתכן אישית. לכן, אני מציע לך לבדוק היטב את עצמך, מאלו מניעים אתה פועל, ולפי זה תוכל לקבל החלטה נכונה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

לחייך שלנו זיכרון טוב מדי

לאכילה מוגזמת. אכילה שלא קשורה למצב הרגשי כיום, אלא לזיכרון מוקדם.

פעמים רבות, אנשים מוצאים את עצמם מול שאלת המיליון הבלתי פתירה.

הוא יושב במסיבת האירוסין, מול מגש מלא עוגות. בדק עם עצמו כבר עשר פעם, והגיע למסקנה שאחרי המנה הדשנה שזה עתה סיים לאכול, הוא כבר לא רעב, ברוך השם. גם בדק את כל העוגות, ומצא שאין כאן מה לפספס. אלו עוגות מוכרות. ואז פתאום תוך כדי שיחת מרעים, כאשר כל החושים תפוסים, פתאום היד נשלחת אוטומטית למגש וחוטפת עוגה לפה.

והוא שואל את עצמו בכנות: למען השם, מדוע אני אוכל כעת??

ואז הוא מתחיל לנבור בתוכו: האם אני מרגיש תסכול? - דווקא לא. אולי ריק וחוסר סיפוק? - דווקא היום עבר מצויין. אולי מאוכזב ממשוה? - דווקא מרגיש שביעות רצון כללית.

אז למה אני אוכל?

ואז הוא מבין שמדובר בכלל בבעיית זיכרון. אכן הבנו נכון. לא בעיית שכחה, אלא בעיית זיכרון. הגוף זוכר חוויות שהיה ראוי לשכוח מהן.

נכון, כשהיה ילד ראה עוגת קרם שתי שכבות רק פעם אחת בשנה. אצל דודה רחל בחול המועד סוכות. חודשים ארוכים ייחלו לרגעים המתוקים הללו. החיך משנת תשנ"ו מסרב לשכוח. מה לעשות?

*

המקרה הזה, הוא דוגמא אחת מתוך עשרות. הוא אכן מבטא תופעה שהרבה מאיתנו מתמודדים איתה. האכילה המוגזמת לא קשורה למצב רגשי כיום. ייתכן שהאיש דווקא מרגיש מצויין, מסופק, מרוצה ואפילו מאושר. אין לו צורך באוכל כדי להרגיע משהו בנפש. אלא שהאכילה קשורה לחוויות מן העבר. בעבר, האכילה הזאת סיפקה לו משהו. כיום כבר לא. בהיגיון הוא מבין שאין צורך כלל לאכול. אך הידיים עובדות עדיין על אוטומט. על זיכרון של פעם.

כפי שכבר כתבנו בעבר. פעמים רבות, עצם העלאת המודעות יכולה לסייע. כי פעמים רבות שהמעשים הללו נעשים באופן אוטומטי, ובאופן לא-מודע.

אך אז אכן קשה לאדם לנהל מונולוג, תוך כדי שיחה במסיבת אירוסין, אך אם בכל זאת ישנם כמה רגעים של שקט, זה מעולה כדי לשוחח קצת עם החיך.

ממש לשאול אותו: "חיך יקר שלי, איזה זיכרון מתוק יש לך עם העוגה הזאת?"

להמתין לקבל תשובה. ואז לנסות לשאול אותו שוב: "האם הגיע הזמן לזנוח את הזיכרון הזה? להשאיר אותו להיסטוריה, ולהיפרד ממנו?"

לפעמים זה יכול לסייע. הלוואי!

*

ואנחנו עדיין באמצע רשימת המניעים לאכילה מוגזמת. אז אולי נמשיך עם זה גם לפרק הבא? אשמח לשמוע מכם, מה אתם אומרים. האם להמשיך או להניח? ברור שיש עוד נושאים רבים ומגוונים לעסוק בהם. אז תחליטו אתם! אשמח לקבל את תגובותיכם.

הערה קצרצרה לפני שנגלוש לתוכן:

על המאמר הקודם קיבלתי כמה תגובות שהתחילו בצמד המילים "אני לא שמן, אך..."

לתשומת ליבכם! בגוף המאמר הקודם לא הופיע השורש ש.מ.ן. בשום הטייה. אנחנו לא עוסקים ב'השמנה', אלא במניעים לאכילה מוגזמת ובלתי מאוזנת. וזה תקף גם לגבי אנשים שלא סובלים מהשמנה בכלל.

*

את אברום-חיים (שם בדוי, כמובן) הכרתי דרך האימייל. התכתבנו רבות, אך מעולם לא נפגשנו.

ואז הזדמן לנו פעם לחשוב על מיזם כל שהוא, וחשבנו שיהיה נכון להיפגש. הוא יתקרב לאשדוד, אני אתקרב למזרח, וניפגש בפארק באמצע הדרך.

מבחינתי, בפגישה אמורים לדבר. ואם הפגישה אמורה להימשך זמן רב, עדיף שיהיה גם משהו לאכול. מבחינת אברום-חיים, בפגישה אמורים לאכול. הוא הבטיח להביא כיבוד. יכולתי לחשוב על כמה קרקרים וסלט טונה.

כבר מרחוק ראיתי אותו נסחב עם שקית גדולה. הניח על השולחן, מתח מפה, והחל בפריקה. מרגע לרגע גבר אצלי ההלם. מיד עלו לי דברי רש"י בפרשת וישב: "אנה ייכנס כל הפשתן הזה?"

ואז אנחנו מתחילים לדבר, והוא מתחיל לדחוס לתוך הפה, בעזרת שתי הידיים, מימין ומשמאל. זה היה מחזה קשה לצפייה. הכאב זעק מתוכו. כמו הזמין אותי לשאול. ואני הכרתי אותו כאחד שמודע לעצמו, אז העזתי לשאול. והוא נעתר לספר. לאחר שסיים לספר, יכולתי כל כך להעריך אותו על האומץ.

המצב הכלכלי שלהם בבית היה קשה. הארונות והמקרר היו ריקים באופן תדיר. בימי ראשון בשבוע, נהגו הוא ואחותו הגדולה לעשות קנייה גדולה בצרכנייה, שנהגו לרשום. כיום הוא מבין, שזו כנראה היתה תמיכה כל שהוא. ואז היו חוזרים עם הקניה וממלאים את הארונות למשך השבוע הקרוב. ואז היו מגיעים הלילות. הם היו נכנסים למיטות, ותוך כדי החלו להישמע הרחשים המחרדיים.

אבא היה פותח ארונות ומתחיל לאכול מכל הבא ליד. זה נמשך זמן כמו נצח. למחרת בבוקר נהגו לערוך ספירת מלאי. וכך לילה אחרי לילה. בדרך כלל עד יום רביעי, הארונות הספיקו להתרוקן.

עם הזמן התפתחה מין תחרות סמויה: מי יספיק לאכול ראשון? הוא ואחותו היו מאתרים הזדמנויות כדי לפלח מתוך הארונות, ולהספיק לאכול ראשון.

כך הפך האוכל ממזון משביע, למשהו הישרדותי. כל 'ביס' היה ניצחון קטן על מי שמנסה לחטוף להם.

כיום אברום-חיים מתפרנס יפה, הוא יכול למלא את הארונות שלו ושל השכנים גם יחד. ועדיין החוויה נשארה. האוכל כבר לא מזון - זו הישרדות. התחרות עדיין נמשכת. עדיין הוא מנסה להספיק לחטוף לפני אבא ז"ל. (אכן אבא כבר לא חי, אך השיניים הלוטסות עדיין מתחרות איתו.)

*

הסיפור הזה יטיב לבטא תופעה נפוצה שקשורה

יול ע"י קרן תר"ג לזיכוי הרבנים
לשבות נשמת הרבני הנגיד הנכבד
הרה"ח ר' אריה (לייבל)
בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

בסייעתא דשמיא

תורה שיבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת וירא גיליון צ"ד - שנה ג' | מרחשוון תשפ"ו

פנינים מאירים
לשולחן השבת

פרד"ס התורה

פשט

לקראתם או אחריהם?

וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לְקִרְאָתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל (בראשית יח, ב)

רש"י מפרש שכאשר המלאכים ראו שאברהם מצטער בחבשותיו, התרחקו ממנו והלכו לדרכם, וכשראה אברהם שהם עוזבים אותו, רץ אחריהם להחזירם אליו.

נשאלת השאלה: אם כן, היה הכתוב צריך לומר וַיֵּרָץ אַחֲרֵיהֶם, ולמה נאמר וַיֵּרָץ לְקִרְאָתָם? תירוץ נפלא כותב בשפתי חכמים: ידועים דברי המדרש (ב"ר מו, ט) שבאהל אברהם היו ארבעה פתחים מארבע צדדים, במטרה שאורחים יכנסו מכל צד. והנה אברהם אבינו ישב באחד מפתחי האהל, למשל בצד דרום, ולכן כשראה שהם עוזבים אותו והולכים לדרכם, לכיוון מערב-צפון, מיהר אברהם ונכנס אל תוך האהל, ויצא מהפתח בצד השני, בצד צפון, ומשם הקדים אותם ורץ לקראתם!

רמז

התרת החגורה קודם אכילה

וַאֲקַחְהָ פֶתֶלָחַם (בראשית יח, ה)

רבינו הב"ח (או"ח סי' קנז) מביא את דברי הגמרא (שבת טז:): שקודם הסעודה צריך להתיר את החגורה. והוא מרמז זאת כאן בפסוק אַקַחְהָ - ראשי תיבות למפרע: ה'תר ח'גורה קודם א'כילה. פת לחם - ראשי תיבות: פ'ת תבוא ל'ידי ח'ולי מ'עיים. ובאותו סגנון כותב הגה"ק רבי יעקב חיים סופר זי"ע בספרו 'כף החיים', שאפשר לומר הרמז בתיבת 'אַקַחְהָ' - ראשי תיבות: ו'קודם א'כילה ק'ש'ר ח'גורו ח'ת'ר.

דרוש

העיסוק בחינוך הילדים

וְהָאֵמֶר הַמִּכְסָּה אֲנִי מֵאֲבָרְהָם אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה וְגו' כִּי יִדְעֵתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנֵי וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָכָהּ (בראשית יח, יז-יט)

את הקשר בין הפסוקים מבאר הגה"ק בעל חתם סופר זי"ע בספרו 'תורת משה': כדי לזכות לנבואה צריך אדם להכין עצמו, אבל אברהם אבינו לא הגיע או עדיין למדרגת נבואה, לא מפני שלא היה ראוי לכך, אלא שלא היה לו פנאי לייחד מחשבתו כהכנה לנבואה, משום שהוא היה עסוק כל היום עם בני ביתו לחנכם וללמדם דרך ה'. על כך אמר הש"ת 'המכסה אני מאברהם אשר אני עושה' - וכי ראוי שאברהם יסיד את מדרגת הנבואה, והרי כי ידעתי למען אשר יצוה את בני וגו' ושמרו דרך ה' - כלומר, הסיבה שאין לו זמן להכין עצמו לנבואה היא בגלל שהוא טרוד בחינוך בניו, ואין ראוי שהוא יפסיד מכן, אלא הוא יזכה לנבואה גם בלי הכנה ראויה.

סוד

הבשר והחלב - חסד וגבורה

וַיִּשָּׂא חֶמְלָה וַחֲלָב וְכָן הִפְקֵד אֲשֶׁר יֵצֵא וַיִּתֵּן לְפָנֵיהֶם (בראשית יח, ח)

על השאלה הידועה כיצד נתן אברהם בשר וחלב יחידיו, אנו מוצאים תירוץ נפלא בספר 'אור עולם' להגה"ק רבי משה דוד וואלי זי"ע, תלמיד הרמח"ל, כי הנה על פי תורת הסוד ה'חלב' רומז על מידת החסד, וה'בשר' על מידת הגבורה.

והנה מבואר בגמרא (ב"מ פו: פו:) ששלשה מלאכים אלו היו גבריאל מיכאל ורפאל, ומוזב בוה"ק (וירא צח, ב בסתרי תורה) שגבריאל הוא מידת הגבורה, ומיכאל הוא מידת החסד. לכן הביא אברהם לפניו בשר וחלב, בשר - לגבריאל מידת הגבורה, וחלב - למיכאל מידת החסד, ולא חשש שיאכלו יחד בשר בחלב, כי ידע שכל אחד יאכל רק את המאכל הראוי לו כפי מידתו.

[ויתכן להוסיף, שלמלאך רפאל הביא אברהם רק פת לחם, על פי המובא בספרים שרפאל היא מידת 'תפארת', ומוזב בספרים (מעשה רוקח, מטכת עירובין) ששתי אותיות ראשונות של 'תפארת' הם 'פת', כי פת רומז על תפארת].

יצחק והעקדה, סדום ואבימלך

נושאי הפרשה:

המלאכים אצל אברהם • תפילות להצלת סדום • המלאכים בבית לוט • הפיכת סדום • שרה בבית אבימלך • לידת יצחק • גירוש הגר וישמעאל • ברית עם אבימלך • העקידה • תולדות נחור.

פרשת וירא ממשכה לעסוק בפרקים ממסכת חיייו של אברהם אבינו, בלידת יצחק בנו וניסיון העקידה. ובמרכז הפרשה גם הפיכת סדום, ותפילות אברהם לביטול הגזירה.

א. מלאכים

כעבור שלשה ימים מאז שאברהם נימול, מגיע ה' לאוהלו לדרוש בשלומו. באמצע היום, כשהשמש קופחת בחוצות, שולח ה' אליו שלשה מלאכים בדמות ישמעאלים. מלאך אחד מבשר על לידת יצחק, השני בא לרפאותו, והשלישי להפוך את סדום.

ב. תפילות

היות וה' חיבב את אברהם, הוא הודיע לו על הגזירה שנגזרה להחריב את סדום. אברהם החל לבקש רחמים ושאל אולי יש שנאספו סביב לבית על מנת לפגוע בהם. באישון ליל, בטרם

ג. לוט

ביום בו ביקר המלאכים בבית אברהם, הם מגיעים לפנות ערב לבית לוט בסדום, והם מכים במכת עיוורון את בני העיר שנאספו סביב לבית על מנת לפגוע בהם. באישון ליל, בטרם הפיכת העיר, הם מצילים את לוט ומשפחתו, ובעודם בדרך מביטה אשתו לאחוריה, והיא הופכת לנציץ מלח. המלאך נעתר לבקשת לוט, שלא להחריב את העיר צוער, ולוט ובנותיו מסתתרים במערה בצוער, שם נולדים עמון ומואב.

ד. חורבן

בעלות השחר, כשהשמש והירח נראים בשמים, המטיר ה' גפרית ואש על סדום ועמורה אדמה וצבויים. ארבעת ערים אלו ישבו על סלע אחד ענק, והמלאך הפך בבת אחת את כל הסלע, יחד עם כל יושבי הערים שנקברו תחת הסלע.

ה. אבימלך

לאחר מהפכת סדום, עבר אברהם לגור בארץ הנגב, וקבע את מגוריו בעיר 'גר'. שם נלקחת שרה לבית אבימלך, משום שאברהם אמר שהיא אחותו. ה' מתגלה לאבימלך בחלום ומוזהירו להשיב את שרה בטרם ימות, ובבוקר הוא מחזיר את שרה בתוספת פיצוי כספי.

ו. פקידה

כשרשה בת 90 ואברהם בן 100, הם זוכים להיפקד

בלידת יצחק בנם, והוא נימול על ידי אברהם כשהוא בן 8 ימים. בהגיעו לגיל שנתיים עורך אברהם משתה בהשתתפות גדולי הדור.

ז. גירוש

שרה, שחוששת מהשפעתו השלילית של ישמעאל על יצחק, מבקשת מאברהם לגרש אותו ואת הגר. בעודם בדרך, ישמעאל נוטה למות מצומאון, המלאך מתגלה להגר, ומציל אותם על ידי גילוי באר מים, ומברך את ישמעאל שיהיה לעם גדול.

ח. ברית

לאחר שעבדי אברהם ואבימלך מתקוטטים אודות הבארות, אבימלך מבקש לזכות ברית לדורות עם אברהם, ואברהם מסכים לכך, לא לפני שהוא מוכיח אותו על הבאר שעבדיו גזלו ממנו.

לאחר מכן אברהם חוזר לבאר שבע, שם הוא מקים פונדק לאורחים, ומלמדם לברך על המזון.

ט. עקידה

כשיצחק בן 37 שנה, אומר ה' לאברהם להעלות אותו לקרבן עולה. טרם השחיטה מתגלה אליו מלאך ועוצר בעדו, ואברהם מקריב איל תמורת יצחק. אחר העקידה מתבשר אברהם שנולדו לאחיו נחור 12 בנים, ביניהם גם בתואל, ובאותו העת נולדה לבתואל בת - רבקה אמנו.

התורה וההפטר

הקשר לפרשה: בפרשתנו אנו לומדים על בשורת המלאכים לאברהם 'כעת חיה ולשרה בן', ובהקשר לכך מפטירים בספר מלכים על בשורת אלישע לאשה השונמית 'כעת חיה את חובקת בן'.

מה מפטירים: מנהג האשכנזים: מלכים - ב' פרק ד', מפסוק א' עד פסוק ל"ז, ומסיימים במילים 'ותשא את בנה ותצא'. מנהג הספרדים: מפטירים רק עד פסוק כ"ג, ומסיימים במילים 'ותאמר שלום'.

הבטחה לאברהם שרש"י יצא מזרעו!

חיים של תורה

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע אמר, שקיבל איש מפי איש, כי אברהם אבינו לא רצה להוריד את יצחק ממזבח העקידה, עד שהקב"ה הבטיח לו שיצא ממנו רש"י הקדוש!

לפנינו - דפוס ספרות וירא תשפ"ו
(ספר עטרת זקנים)

אשת לוט

ותַבַּט אֶשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וְהָיָה נָצִיב מִלֶּחֶ (בראשית יט, כו)

בפרשתנו אנו לומדים אודות אשתו של לוט שנענשה והפכה לגוש מלח, כפי שרש"י מפרש כאן 'במלח טהא ובמלח לקתה. אמר לה תני מעט מלח לאורחים הללו, אמרה לו, אף המנהג הרע הזה אתה בא להנהיג במקום הזה'. אנו מוצאים כמה שיטות מה היתה שמה של אשת לוט:

- יש אומרים ששמה 'עדי' (פרקי דרבי אליעזר פכ"ה).
 - יש אומרים ששמה 'עירית' (כך הגירסא ברמב"ם וברוקח), בעל הטורים אף הוסיף כאן רמז על כך 'אשת' בגימטריא 'היא עירית' [עם הכולל].
 - יש אומרים ששמה 'מלח' (ילקוט ראובני בשם ספר הפליאה דף לז).
- ויש לציין דבר חידוש המופיע כאן ב'תרגום ירושלמי' 'וְהָיָה קְיָיָמָא עֲמֻדָּא דְּמִלְחָא עַד זְמַן דְּתִיתִי תַּחְתָּי דְּיִיחִין מִתְיָא', הרי שלעיתיד לבוא בתחית המתים, עתיד נציב המלח לשוב ולהפוך לאדם - היא אשת לוט.

עיניים לראות

הבנת מילה
אחת בתורה

נֵיִן | אִם תִּשְׁקֹךְ לִי וְלִנְיָי וְלִנְיָבֵי (בראשית כא, כג)

'ה' יעזור שתזכה לראות הרבה נחת מכל הבנים, והנכדים, והנינים, עד מאה ועשרים שנה' - זו דוגמא אחת על השימוש הנעשה בימינו במילה 'נין' במשמעות של דור רביעי, דהיינו הבן של הנכד, ובלשון חז"ל: 'בן-בן-בנו'.

אולם כאן בפסוק אנו לומדים שמדובר בשיבוש לשוני מוזר, כי בלשון הקודש פירוש המילה 'נין' הוא: 'בן'! כפי שהתרגום מפרש כאן: 'בן ובכר' ו'בכר' פרי, וגם רש"י מפרש: 'עד כאן רחמי האב על הבן', וכוונתו עד הנכד, שהוא הדור שלישי, בלבד. ואילו הנצי"ב בהעמק-דבר מפרש: 'נין משמעו בן המנהיג מלכותו אחריו, והוא מלשון גדולה כמו לפני שמש ינון שמו (תהלים עב), והכי איתא במגילה (דף יב) גין זה מלכות'. וכך מפרש גם בעל 'הכתב והקבלה'.

אך יצונו, שבתרגום רבי סעדיה גאון על התורה, מפרש לניני-ולנכדי 'לורעי ולבאים אחריו', ולדבריו המילה 'נין' פירושה זרע וצאצא באופן כללי, ולא דווקא על דור מסוים.

אזניים לשמוע

כללי רש"י הק'
ברקדוק הלשוני

קָצִי או קָצִי | וְתִלְךָ וְתִשָּׁב לָהּ מִנְּגִיד הַרְחֵק מִמִּטְחָיו קָשֶׁת (בראשית כא, טז)

'הגיליון השבועי 'תורה שבכתב' מופץ בתפוצה רחבה וניתן להשיגו בכל קצוי ארץ'.

הביטוי 'קָצִי אֶרֶץ' מוזכר כמה פעמים בתנ"ך. מעניין להתבונן במילה זו, שאמנם היא משורש 'קָצָה', אבל בלשון רבים אין אומרים 'קָצִי אֶרֶץ', [כמו, למשל, במילה מהשורש 'שָׁנָה' שאומרים בתפילה 'שָׁנָה-ימות-המשית']. מהיכן נוספה כאן האות ו' בתוך המילה 'קָצִי'?

רש"י כאן מבאר, שזוהו אחד מכללי לשון הקודש, שלפעמים נוספת האות ו' בתוך מילה, לשם השלמות והרחבת המילה, כך שהמילה 'מִמִּטְחָיו קָשֶׁת', היא אמנם משורש 'טחח', דהיינו לשון יריית חץ [כמו 'מטחי-טילים'], ולכאורה בלשון רבים היה לו לכתוב 'מִמִּטְחֵי קָשֶׁת', בכל זאת אוסיף הכתוב אות ו' וכתב 'מִמִּטְחָיו קָשֶׁת'. רש"י מביא לכך כמה דוגמאות, ובין השאר גם מהמילה 'קָצִי אֶרֶץ', שבלשון רבים היה צריך לומר 'קָצִי אֶרֶץ', ונוספה בה האות ו' - 'קָצִי אֶרֶץ'.

וַיֵּטֶע אֶשֶׁל בְּבָאָר שֶׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה' אֶל-עֹלָם (בראשית כא, לג) -על-ידי אותו אֶשֶׁל נִקְרָא שְׁמוֹ שֶׁל הַקֶּבֶה"ה אֶל-לוֹה לְכָל הָעוֹלָם. לְאַחֵר שְׂאוֹלָיִם וְשׁוֹתִים, אֹמְרִים לָהֶם, בְּרַכּוּ לָמִי שְׂאֻכְלָתָם מִשְׁלֹ, כְּבוֹדִים אֲתֶם שְׂמִי שְׂאֻכְלָתָם, מִשְׁלֵ מִי שְׂאֻמְר וְהָיָה הָעוֹלָם אֲכָלָתָם (רש"י).

שורה אחת שנמחקה

רגיל היה מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל לעזור תמיד על חשיבות אמירת ברכת-המזון מתוך הכתב, ואף הוא עצמו היה מחזיק בכיסו תדיר 'ברכון' לברך מתוכו. אירע פעם באחד מימי חג הסוכות, שבעיצומה של אמירת 'הרחמן' בברכת המזון הפסיק לפתע מרן הרב שך את ברכתו, קם ממקומו ונכנס לביתו לחפש דבר מה, זאת למרות שהיה זה בשנות זקנותו, כאשר ההליכה כבר קשתה עליו. היושבים לא הבינו מה מחפש ראש הישיבה, דקות חלפו עד שהרב שב אל הסוכה כשהוא אוזח בידיו... סידור!

לאחר שסיים ראש הישיבה את הברכה, באה התעלומה אל פתרונו, ראש הישיבה הצביע על שורה אחת ב'הרחמן' של ברכת המזון שנטשטשה עקב קיפול הברכון, וראש הישיבה הסביר 'כיון שקיבלתי על עצמי לברך ברכת המזון מתוך הכתב, לא יכולתי להמשיך ולברך, ונאלצתי לחפש סידור, על מנת לומר גם את ה'הרחמן' הזה מתוך הכתב'. אחד הנוכחים הרחיב עוז ושאל: גם שורה אחת של 'הרחמן' אי אפשר לומר בעל פה? אך ראש הישיבה ענה נחרצות: 'אכן! קבלה זו קבלה!'

מתוך מחזור של ראש השנה

מסופר על הגאון הגדול חכם רבי שלום יצחק מזרחי זצ"ל, בעל שו"ת דברי שלום, שבכל ימות השנה היה מברך ברכת המזון מתוך מחזור של ראש השנה. כשנשאל לפשר הדבר, ביאר את טעמו ונימוקו: 'בכל

לדעת חכמה ומיסר להבין

פיני מיסר, חכמה, וחיוק, מיתוך פסוקי הפרשה

יחדי' השלישי

וַיִּלְכּוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו (בראשית כב, ו)

סיפר המשפיע הגה"ח רבי מענדל פטרס זצ"ל: מקובל בידינו סיפור, שפעם אחת ישב אחד מנכדיו של רש"י הקדוש ושאל את זקינו-רש"י: הנה בפרשת העקידה נאמרה המלה 'יחדי' שלש פעמים, א. בתחילה כתוב (פסוק ו) וַיִּקַּח אֲבִרָהָם אֶת עֵצִי הָעֶלֶה וגו' וַיִּלְכּוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו, ואתה - רש"י - כתבת הסבר לכך בפירוש שלך על התורה 'אברהם' שהיה יודע שהולך לשחוט את בנו, היה הולך ברוצח ושמחה כיצחק שלא היה מרגיש בדבר'. ב. בהמשך כתוב (פסוק ח) וַיֹּאמֶר אֲבִרָהָם אֶלְקִים יְרָאָה לוֹ הֲשֵׁה לְעֶלְהּ בְּנִי וַיִּלְכּוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו, וכתבת בפירושך 'ואף על פי שהבין יצחק שהוא הולך לישחט, וילכו שניהם יחדיו בלב

שוה'. ג. בשלישית נאמר, לאחר העקידה (פסוק יט) וַיֵּשֶׁב אֲבִרָהָם אֶל נַעֲרָיו וַיִּקְחוּ וַיִּלְכּוּ יַחְדָּו אֶל בְּאֵר שֶׁבַע, ומדוע לא פירשת, סבא, מאומה מה באה לומר כאן המלה 'יחדי'? ענה לו הסבא רש"י הקדוש: את זאת השארתי לך לפרש! נענה הנכד ואמר: אני חושב שכאן בא הכתב ללמדנו לימוד חשוב ביותר, שלמרות שאברהם יצחק עמדו בנסיון העקידה במסירות נפש מוחלטת,

דברי רש"י שופכים אור חדש על המצוה החשובה שכל אחד מקיים לעתים קרובות - מצות ברכת המזון. גדול כוחה של ברכת המזון לפעול שיהיה 'נִקְרָא שְׁמוֹ שֶׁל הַקֶּבֶה"ה אֶל-לוֹה לְכָל הָעוֹלָם', על ידי התבוננות שכל מה שאנו אוכלים, וכל מה שיש לנו - הכל 'מִשְׁלֵ מִי שְׂאֻמְר וְהָיָה הָעוֹלָם'.

יום בעת ברכת המזון אני רוצה לזכור את יום הדין הגדול והגורא 'ראש השנה', ובכך לעזור את לבי לברך ברכת המזון בכוונה ראויה.

העולה החדש שעלה במשקל

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר מבאיאן שליט"א: פעם אחת ניגש אלי יהודי, עולה חדש מברית המועצות, לבקש הדרכה אודות בעיה המציקה לו 'לאחרונה אני עולה במשקל' סיפר היהודי וביקש לכך פתרון. למה לאחרונה? מה קרה? - שאל הרבי. והלה השיב: 'כי אני נוטל ידיים ואוכל סעודה כמה פעמים ביום'.

בירר הרבי מדוע הוא אכן נוטל ידיים לסעודה כמה פעמים ביום, השיב היהודי בתום לב, תשובה שכולה טהרה-לב: 'לאחרונה לימדו אותי לברך ברכת המזון, ותרגמו לי את פירוש המילים. כל כך התרגשתי מתוכן הברכה והתפילה הנפלאה הזו, עד שהתחלתי לברך ברכת המזון שוב ושוב כמה פעמים ביום. אבל כאשר סיפרתי על כך ליהודים המקרבים אותי ליהדות, העירו לי בחביבות שאסור לברך סתם ברכת המזון ללא נטילת ידיים ואכילת לחם תחילה. לכן אני אוכל כמה פעמים ביום לחם, כדי שתהיה בידי אפשרות לברך ברכת המזון כמה פעמים ביום. כעת איני יודע מה לעשות, מצד אחד אני רוצה לברך ברכת המזון כמה פעמים ביום, ומצד שני, מסיבות בריאותיות איני חפץ לעלות במשקל!...

הפטיר הרבי מבאיאן שליט"א ואמר: כמה זוך וזוהר יש בשאלה זו, שיהודי המבקש רק דבר אחד - לברך שוב ברכת המזון! וגם אנו צריכים ללמוד מכך גלגול את האוצרות הטמונים בברכת המזון!

בכל זאת הם לא הרגישו שום גבהות הלב ממה שעשו, אלא 'וילכו יחדיו' - שווה בשווה ביחד עם הנערים ישמעאל ואליעזר, כמו שהם לא התגאו כך גם אברהם ויצחק לא התגאו כלל, ויותר מזה - 'יחדי' שווה בשווה גם עם החמור, שבוודאי לא היתה לו שום הרגשת גדלות וגבהות.

הבית שייך לאורחים

סורו נא אל בית עבדכם (בראשית יט, ב)

בשיעור על חומש-ורש"י, שמסר ראש ישיבת בריסק הגאון הגדול רבי משולם דוד סולובייצ'יק זי"ע בפרשת וירא, הוא הצביע על נקודה מופלאה: אנו רואים בפרשת הכנסת האורחים של לוט שכתבה התורה כמה פעמים הלשון 'בית', סורו נא אל בית עבדכם וגו', ויבואו אל ביתו וגו', ועוד. מה שאין כן בתחילת הפרשה, בהכנסת האורחים אצל אברהם אבינו, לא מוזכר הלשון 'בית'. והסבר הדבר, כי אברהם אבינו כשהיה מכניס אורחים הוא העניק להם תחושה כאילו הם בעלי הבית, ואילו הוא היה השמש שלהם, וכאילו לא היה זה ביתו כלל וכלל, אלא ביתם שלהם, מה שאין כן אצל לוט, אף שהכניס אורחים במדרגה גבוהה, אבל הבית עדיין היה שייך לו, והוא היה בעל הבית...

יהודי אינו תועה...

וְתִלְךָ וְתִשָּׁב לָהּ (כא, יד) חזרה לגלילי
בית אביה (רש"י)

מנין שהיא חזרה לגלילי בית אביה? כיון שנאמר 'וְתִשָּׁב לָהּ' ויהודי לעולם אינו מרגיש שהוא הגיע למקום בטעות, אלא מאמין שיש לכך סיבה בהשגחה עליונה.

(הגה"ח רבי מרדכי פגרמנסקי זי"ע)

נציב המלח

והאם אנו יודעים את מיקומו בימינו?

לוט שהביטה לאחוריה.

אולם בספר שער העין (פרק כג) כתב שהוא נסע בעצמו לראות דמות זו, 'וראיתי כי אין בינה לבין צורת אדם שום שייכות, רק נראה סלע מלוטש כמו שאר סלעים שמצויים שם, ואדרבה ניכר בבירור מצורתו כי הוא חלק מהסלע הסמוך אליו'.

כיסוי מלח?

אולם, מעיר שם בספר שער העין, שאין הוכחה מכך שאין לסלע צורת אדם שאין זו אשת לוט, כי בפירוש רבי יוסף בכור שור, כתב מהלך אחד, שאשת לוט לא נהפכה לגוש מלח, אלא שנפל עליה מלח וכל גופה התכסה במלח עד שנעשה שם תל של מלח.

אך מעתה, בוודאי לא נדע מה היא אשת לוט, שהרי בדומה לגוש סלעי זה, הרי ההרים שם מלאים בהרבה גושי מלח שעל כולם ניתן להצביע כאשת לוט.

אין מגיד דבר

כך גם כן מוזכר במכתבו של רבינו עובדיה מברטנורא (ספר דרכי ציון): 'שאלתי על אשתו של לוט, ואין מגיד דבר ממנה, כי יאמרו כי כל הארץ תלי תילים של מלח, והרבה נציבי מלח יש, ולא יבחנו איזה מהם אשתו של לוט'.

סלע הצומח!

זאת ועוד, מביא שם בספר 'שער העין' בשם מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל שסלע זה המזוהה כיום, בוודאי אינו הנציב מלח של אשת לוט, כי מובא בפרקי דרבי אליעזר דבר פלא, שכל היום לוחכים שוורים את נציב המלח עד שהיא יורדת עד לקרקע, ובכל בוקר היא צומחת שוב, והרי בסלע של ימינו לא רואים תופעה מופלגת זו.

מאות עיזים

גם בספר 'אגרת הקודש - גלילות ארץ ישראל' כתב הנוסע רבי גרשון, שביקר בארץ ישראל לפני כ-400 שנה, על כך שראה בעיניו את נציב המלח: 'ועברתי את הנהר הנקרא 'נחל קדרון', וקורב משם ראיתי את נציב מלח שנעשה מאשתו של לוט, והראו לי אותה אחר חצות לילה והיתה שלמה בקומתה, ושתי שעות קודם עלות השחר לא נשתייר ממנה רק בערך שני טפחים מן הארץ גבהה, ושאלתי אנשי מקומה, והשיבו לי שתיכף אחד חצות כשהיא בקומתה באים עיזי כפר החורבה ועיזי צוהר, כמה מאות, ומלחכין אותה עד שני טפחים מן הארץ, ותו אי אפשר להם ללחץ יותר, ובכל לילה ולילה היא צומחת'.

יש לציין עוד, שהוא מעיד שנציב המלח נמצא באזור 'נחל קדרון', הנמצא כשבעים קילומטר מהמקום המזוהה כיום כנציב המלח.

הנוסעים והמטיילים בסביבות הר סדום, בפרטי חובבי המחקר, לא יותירו על ההזדמנות לבקר באחד האתרים המפורסמים שם, באחד ההרים בו ניצב סלע צר וגבוה, המסומן מטעם הרשויות בשלט גדול - "אשת-לוט". יש המשוכנעים כי אכן הם זוכים ברגעים אלו לעמוד מול אותו 'נציב מלח' המוזכר בפרשת השבוע, ויש שאף מגדילים לעשות ומברכים ברכה, מי בשם ומלכות, ומי בלא שם ומלכות.

ברוך דיין האמת

איוז ברכה הם מברכים? הרי הנה ברכה המוזכרת בשולחן ערוך (או"ח ריח, ח): 'הרואה אשתו של לוט [-כשהיא נציב מלח. משנה ברורה] מברך שמים, עליה אומר ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם דיין האמת, ועל לוט אומר, בא"א אמן' וזכר הצדיקים'.

להלן נבקש לברר האומנם סלע זה, עליו מצביעים בימינו, הוא אכן אותו נציב מלח שנשאר קיים מאז ועד היום, או שמא מדובר בסתם סלע ככל הסלעים.

עומד עד היום

אין ספק שבזמן חז"ל עדיין היה קיים נציב המלח המקורי מימי לוט, כנזכר מדברי המשנה שתיקנו חז"ל ברכה שיש לברך כשרואים את הנציב, וכן מפורש בפרקי דרבי אליעזר (פרק כה): 'ועדיין היא עומדת'. כך גם בדור הראשונים לכאורה היה נציב המלח קיים וידוע לרבים, כפי שאנו מגלים בפירושו של 'רבי יוסף בכור שור', מבעלי התוספות, הכותב 'ועדיין היא נראית בארץ ההיא'. גם רבי אליהו מזרחי - הרא"ם, שחי לפני קרוב לשש מאות שנה, בפירושו כאן על רש"י כותב: 'זהו עומד עד היום'.

רעידת אדמה

אולם, הגאון רבי דוד לוריא זצ"ל, שחי לפני כמאתיים שנה בעיר ביחוב בליטא, ב'ביאור הרד"ל' על פרקי דרבי אליעזר, מתייחס לעובדה שבימינו אין רואים את נציב המלח, וזאת לדבריו, עקב רעידת אדמה שגרמה להתפשטות והתרחבות את כל האזור סביב, כולל נציב המלח, ומה גם שבחלק מהמקומות התהפכו הבניינים מלמעלה למטה, כך שגם נציב המלח התהפך ונקבר באדמה.

צורת אדם?

מנגד, יש שטענו שאכן אותו אתר המזוהה כיום כנציב המלח, הוא אכן המקום הנכון שקיים מאז ועד היום, והוכחתם מכך שלאותו סלע יש לו דמות אדם. ויש שאף זיהו בראשו דמות של ראש הפונה לאחור, כדוגמת אשת

אברהם אבינו תיקן תפילת שחרית

וַיִּשְׁפֹּם אֲבֹרָהּ בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי ה' (בראשית יט, כז).

בגמרא במסכת ברכות (כו, ב) נחלקו אמוראים מדוע תיקנו להתפלל שלש תפילות ביום, רבי יוסי ברבי חנינא אמר, תפלות - אבות תקנו, ורבי יהושע בן לוי אמר, תפלות - כנגד תמידים תקנו (דהיינו שאנשי כנסת הגדולה תקנו התפילות כנגד קרבנות התמיד).

בו, ועמידה הקדומת היתה לתפילה.

שחרית או ערבית?

כהוכחה לשיטת רבי יוסי ברבי חנינא, מביאה הגמרא ברייתא שאברהם תיקן תפלת שחרית. שנאמר וַיִּשְׁפֹּם אֲבֹרָהּ בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי ה', ואין 'עמידה' אלא תפילה, שנאמר (תהילים קו, ל) ויעמד פנחס ויפלה.

אלא שהמפרשים תמזוה, שהרי לכאורה מפסוק זה מוכח שאברהם תיקן תפילה אחרת מנחה או ערבית, כי משמעות הפסוק שאברהם השכים בבוקר למקום שכבר עמד

תפילת בעת צרה

בספר 'ערוגת הבושם' כתב ליישב, שמה שהתפלל אברהם אמש בערבית או במנחה, היתה תפילה לשם הצלת סדום (כשיטת הרמב"ם שבשעת צרה יש חיוב מן התורה להתפלל), ומדוע כעת הוסיף אברהם להתפלל שוב בבוקר, ובהכרח שזו היתה תפילה לשם תפילה מצד עצמה, ומכאן שאברהם תיקן תקנה להתפלל שחרית.

כללי רש"י

כללי דרכי רש"י הק'
בפירושו על התורה

דבר בשם אומר

רש"י, שאכן אין לנו שום ראיה לכך, אלא שכך אמר רבי חמא בר חנינא, ובהכרח צריך לומר שכך היתה קבלה בידי רבי חמא בר חנינא.

לשיטתם

זאת ועוד, לפעמים כאשר רש"י מביא מחלוקת של תנאים ואמוראים, אין הוא מזכיר את פירושם בסתם בלשון 'יש אומרים' ויש אומרים', אלא מזכיר את שמותיהם. על כך חידש כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זי"ע בספרו 'תורת מנחם', שכוונת רש"י לרמוז כאן שתנאים או אמוראים אלו שנחלקו במחלוקת זו הולכים 'לשיטתם' במחלוקת אחרת בש"ס, או בכמה סוגיות בש"ס. על פי יסוד זה האריך בספרו תורת מנחם לבאר כמה פעמים שרש"י הזכיר את שמות בעלי המימרא, לרמז שהם הולכים בזה 'לשיטתם'.

תולדות רש"י הק'

פרק ב' - אביו של רש"י

ולדורו בשמו של רש"י, שהוא ראשי תיבות: ר'בן של' ישראל, להיות תורתו של רבינו נלמדת בפי כל ישראל מנער ועד זקן, בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה.

אביו של רש"י

לא השתמרו בידינו פרטים רבים אודות רבי יצחק אביו של רש"י. ואמנם רש"י בתחילת פירושו על התורה מביא מימרא בשם 'רבי יצחק', והט"ז בפירושו 'דברי דוד' בתחילת פרשת בראשית מביא בשם כתב יד-ישן שאביו של רש"י לא היה למדן גדול, ולכן הביא רש"י רק מאמר זה בשם אביו כדי לכבדו. אך החיד"א בספריו (ראה נחל קדומים פרשת בראשית אות א; שם הגדולים, מערכת גדולים, אות ש, סימן לה) דוחה זאת, ומוכיח שאביו של רש"י היה בעצמו גדול בתורה, ורש"י אף למד תורה מפיו, כפי שניתן ללמוד ממה שרש"י מביא (ע"ז עה, א ד"ה לא פליגי) פירוש בשם אביו וכותב: "לשון אבא מורי מנחתו כבוד והוא נראה בעיני".

רבי שלמה יצחקי

שמו של רבינו נקבע לדורות בשם 'רש"י' - שהוא ראשי תיבות ר'בי שלמה יצחקי, כלומר שלמה בן יצחק. דבר פלא כותב החיד"א בשם הגדולים (ע"ר רש"י), שמצא בקונטרס ישן, שלא רצו לקרוא לרבינו בשם 'רש"י' מלשון עני ורש, לכן הוסיפו לו אות י', ויקרא שמו 'רש"י' על שם אביו.

רבי שלמה ירחי

אמנם אין זה דבר מוסכם שהשם 'רש"י' הוא ראשי תיבות ר'בי שלמה יצחקי, כי החיד"א בשם הגדולים מביא שראה בספר קדמון שקורא לרש"י בשם ר'בי שלמה ירחי, וכן נזכר גם בקיצור סמ"ג (לה ע"ב). מביא החיד"א שכלל הנראה רש"י עצמו, או אביו של רש"י, מוצאם מהעיר 'לונג'ל' שפירושו 'ירח' בצרפתית, ולכן נקרא שמו 'ירחי'.

רבן של ישראל

נוסף על כך, מקובל בפי העולם לרמוז

מבצע עקדה שבת

לעורר רחמים
מתוך כוונה והבנה!

רבבות אלפי ישראל מקבלים על עצמם לומר משך לכה"פ
40 יום - את פרשת עקידת יצחק
הנאמדת מדי יום לאחר ברכות השחר
והמסוגלת לעורר רחמים על ישראל כהבטחת הבורא יתברך שמו
עם בהירות והבנה בפירוש המילות

ונכנסים להגדלת הענק על מנורה מפוארת מכסף

[אלו הנוהגים שלא לומר את פרשת העקידה בשבתות ור"ח, כמובן אינם צריכים לשנות ממנהגם]

הצטרפו

בעמדות נדרים+
או בקו 'קול התורה'
02-500-2018

מלאו

את טופס
'קבלה טובה'
רחמים בכוונה

ותזכו

לעורר רחמים על
ישראל מדי יום מתוך
כוונה והבנה

וכנסו

להגדלת הענק על
מנורת כסף
מהודרת ומפוארת

המבצע למצטרפים עד יום א' פר' תולדות
ההגדלה תעוך בס"ד בערב ימי החנוכה

02.500.20.18

גם אתה יכול:
תתחבד, תאיד
לעצמך את החיים!

אגף שיעורי תורה | קו 'קול התורה' | סיכומים ומבחנים | שעשועי תורה | הגרלות ופרסים | גיליון שבועי | ביולטר יומי

איך תשמור את האור?

בחנוני
נא בזאת:
זה הזמן לקבל על עצמך
עריכת
סיכום יומי
ומבחן שבועי
מעתה ולמשך כל חומש
בדאשית לכה"פ

התחייבות:
הצטרף עכשיו
לא תרצה
להפסיק...!

סקרי ומבדקי עומק שערכנו
מגלים שוב ושוב:

**הסיכומים היומיים
והמבחנים השבועיים
הם הערובה ללימוד
עקבי ויסודי!**

מקרב לומדי חומש ורש"י
שהשתתפו בסקר עולה כי
לומדים המקפידים על עריכת
הסיכומים היומיים והמבחנים
השבועיים בקביעות,
דבקים בלימודם ומצליחים
לשמור על קביעות משך כל השנה
ב-85% יותר מלומדים אשר
אינם משתתפים במבחנים.

02.500.20.18

גם אתה יכול:
ותחבו, תאיד
לעצמן את החיים!

אגף שיעורי תורה קו 'קול התורה' סיכומים ומבחנים שעשועי תורה הגדרות ופרסים גיליון שבועי ניודלטר יומי

זו הלכה פסוקה:

ראוי לכל
אדם שילמוד בכל
שבוע הסדרה
עם פירוש רש"י

יהודי ירא שמים - לא מפספס לימוד
יומי בחומש ורש"י!

"ובאמת כן ראוי לנהוג לכל אדם, שילמוד בכל שבוע
הסדרה עם פירוש רש"י מלבד התרגום, כי יש כמה פרשיות
בתורה ובפרט בחלק ויקרא שאי אפשר להבין כלל על ידי
תרגום לבד"

(משנה ברורה רפ"ה)

"שלא יאמר האדם המעביר פרשיותיו שנים מקרא ואחד
תרגום, שבוזה יוצא ידי חובה, כי בזמן הגמרא היה התרגום
לימוד גדול ונכבד שעל ידו הבינו ההמון את התורה, מה
שאינן כן אצלנו, אין יוצאים ידי חובה בתרגום, לפי שאין
המוני בני ישראל מבינים אותו, וצריך לביאור נכבד שיפרש
היטב את התורה, וביאור רש"י הוא כזה, והוא אצלנו
מדינא במקום התרגום"

(חפץ חיים, אגרות ומאמרים אגרת יח)

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת וירא

שכינה — עד כדי כך שהניח את השכינה ורץ לקראת האורחים?

אברהם למד הלכה זו מן המעשה ש"הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה כדי שלא להטריחו באורחים" (רש"י שם, פסוק א). שהרי אם הכנסת אורחים לא היתה גדולה מקבלת פני השכינה, למה לו לקב"ה להוציא חמה מנרתיקה — הרי אין צורך למנוע אורחים ממנו כאשר השכינה אצלו. מכאן הראיה, שבשעה שיבואו אליו אורחים — לא יהא עליו להתחשב בנוכחות השכינה אצלו, אלא יהא חייב לקבלם.

(הרה"ק משפטייבקה ז"ל)

גופו של אברהם אבינו היה כל כך מקודש, עד שאבריו עצמם היו רצים מעצמם לעשות רצון הבורא. לפיכך, כאשר הרגיש אברהם שרגליו מתנשאות מאליהן ורצות לקראת האורחים — הבין מתוך כך שזו ההלכה: "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה".

(הגה"ק ר' נתן אדלר זצ"ל, וכן בשם הרה"ק מהר"מ מפרמישלאן זצ"ל)

"וירא וירץ לקראתם מפתח האהל..."
וימחר אברהם

האהלה אל שרה ויאמר מהרי... "ואל הבקר רץ אברהם..." "ויתן אל הנער וימחר..." (יח, ב-ז) סיפר הגאון רבי אריה שכטר: כשהייתי פעם בביתו של הגאון רבי חיים גריינימן זצ"ל, והיה זה ביום שישי בצהרים, הגיעה ידיעה על אשה שחייבת לעבור ניתוח דחוף באחד מבתי החולים במרכז הארץ.

פנה אלי רבי חיים ואמר לי: "ביום שישי אחר הצהריים הרופאים המומחים כבר לא נמצאים, ונשארים רק

"והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם" (יח, ב)

ראש הקהל בעיר מגוריו של רבי אליהו לופיאן היה אדם רחוק ממצוות, אך למרות זאת אהב את בני הישיבות ועזר להם רבות.

לתמיהתו של רבי אליהו סיפר אותו אדם: בילדותי נסעתי לישיבת ראדין וביקשתי להתקבל, אך ראשי הישיבה חששו ממני וסירבו.

כשהתאחרה שעת הרכבת, ביקשתי ללון שם ללילה אחד.

'החפץ חיים' סירב בנימוס ואמר לי לישון בחדר שברעפי גגו.

בלילה שרר קור עז והתקשיתי לישון.

לפתע נפתחה הדלת, והחפץ חיים בכבודו ובעצמו נכנס, חשב שאני ישן, ופרש עליי את מעילו.

מיד חשתי חמימות בכל גופי...

וסיים ראש הקהל: מאז ועד היום, מעילו של החפץ חיים מחמם אותי. מאז אני חש כבוד מיוחד ללומדי תורה ולשומרי מצוות.

"ויאמר... אל נא תעבור מעל עבדך" (יח, ג)

מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה (שבת קכז).

נשאלת השאלה: מנין ידע אברהם אבינו בעצמו את ההלכה — שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני

בשהחללית רוצה להפליג אל מחוץ לאטמוספירה, היא חייבת להיות משגרת על טיל. הסבה לכך פשוטה: כוח המשיכה. הכוח הזה אִמָּנֵם מתנהג בצורה די ננוחה מול מטוסים שְׁנָעִים בתוך האטמוספירה, אבל כשרוצים לעבר את הקצה ולצאת החוצה, מעל המקום שבו יש כוח משיכה — הכוח הזה מתנגד בכל עצמתו. אין שום דרך לעבר את המחסום הזה ולצאת מכוח המשיכה — אלא רק בעזרת אנרגיה אדירה של טיל משגר.

וזו בדיוק המטרה של העקשנות. כשהיודי רוצה להגיע ל"אין סוף" — זה הדבר הקשה ביותר בעולם.

למה? כי להתחבר לאין סוף פרושו לוותר על ההבנה שלי, על השליטה שלי, לשחרר תפיסות מקדמות, לשתק כשפוגעים בי, להתגבר על רצונות אישיים, לנפץ את הגאווה האנושית שלנו, וכוח המשיכה הגשמי — הגאווה שלנו — לעולם לא יתן לזה לקרות!

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

וכל זה נמנע על-ידי דבר קטן - שאברהם אבינו לא לקח את המים בעצמו, אלא ע"י שליח. נורא למתבונן! (אוצרות פניני התורה)

"ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רץ וטוב ויתן אל הנער וימהר לעשות אותו" (יח, ז)

בתחילת הפסוק נאמר כי אברהם אבינו רץ כדי לקחת בן בקר, לאחר מכן הוא נתן אותו לישמעאל, ולבסוף נאמר "וימהר לעשות אותו".

בפשטות, מדובר שישמעאל היה זה שמיהר לעשות את בן הבקר.

עוד אפשר לומר כי אברהם אבינו היה זה שמיהר וזירז את ישמעאל לעשות את בן הבקר.

אבל אפשר גם לומר כי אברהם אבינו היה זה שבסופו של דבר מיהר ועשה את בן הבקר בעצמו - וכל כך למה?

המפרשים שואלים כיצד נתן אברהם אבינו למלאכים חמאה וחלב יחד עם בן הבקר, והרי קיים אברהם אבינו את כל התורה כולה, ולכאורה עברו בכך על איסור בשר בחלב.

המלבי"ם מביא מדרש שבן הבקר שרצה אברהם לתת להם נמלט, ולכן יצר אברהם בן בקר חדש על ידי ספר היצירה. שהרי כך נאמר: ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה - ומשמע שהוא בעצמו עשה ויצר אותו.

אם כן, אפשר לבאר את הפסוק כך: אברהם אבינו רץ אל הבקר, לקח בן

בקר ונתן לישמעאל, אך לאחר שבן הבקר ברח - וימהר לעשות אותו, כלומר, מיהר ויצר בן בקר אחר באמצעות ספר היצירה, ומכיוון שהיה זה בן בקר שנברא על ידי ספר היצירה - אין לו דין "בשר", ומותר היה לאוכלו יחד עם חלב, לפיכך נתן להם אברהם חמאה וחלב יחד עם "בן הבקר אשר עשה".

הסטו'רים - והם עלולים להזיק לה, זה פיקוח נפש! לכן אבקש ממך שתיקח שישה אברכים ותסעו מיד לבית החולים. תראו נוכחות ודאגה, כדי שידעו שם שזה 'ממון' שיש לו תובעים', ובכך נוכל להציל את האשה הזו".

אני גרתי לא רחוק מביתו של רבי חיים - מספר רבי אריה - אמרתי לו: ארוץ הביתה לרגע ללבוש נעליים, כי אני עם נעלי בית, ומיד אקרא לאברכים...

תמה רבי חיים: מה?! אשה נמצאת בפיקוח נפש ואתה

הולך ללבוש נעליים?! תלך כך עם נעלי הבית ותקח מיד את האברכים! לא הולכים עכשיו ללבוש נעליים כשמישהו בסכנת חיים...

(מתוך מילי דהספידא)

"ויאמר... אל נא תעבור מעל עבדך" (יח, ג)

מכאן שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה (שבת קכז).

רבי משה לייב מקאצק הסביר: מדוע כה גדולה מצוות הכנסת אורחים? מפני שהשכינה שורה תמיד בכל מקום - אך אורחים אינם מצויים תמיד.

לכן הכנסת אורחים, הבאה ברגע נדיר, גדולה מהשראת השכינה.

"יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם" (יח, ד)

כתב רש"י: יקח נא - ע"י שליח, והקב"ה שילם לבניו ע"י שליח, שנאמר: וירם משה את ידו ויך את הסלע - מידה כנגד מידה. מרן הגראי"ל שטינמן זצ"ל אמר: הבה נתבונן - מה מעשה קטן יכול

לגרום ומה יכולות להיות השלכותיו.

הנה, אילו אברהם אבינו היה לוקח בעצמו מים ומביא למלאכים, הקב"ה בעצמו היה מביא מים לבני ישראל, ומה היה קורה אז? לא היה מצווה משה לדבר אל הסלע, ולא היה חטא מי מריבה, ומשה היה נכנס לארץ ובונה את בית המקדש שלא היה נחרב - והעולם היה מגיע לתקונו השלם!

כלנו מכירים זאת היטב. ברגעים של מלחמה פנימית, בין הבחירה באמונה לבין הבחירה בנקמה או בהסתחפות אחר שרירות לבנו, פתאום יש כוח פנימי שעוצר אותנו: לא, אנחנו לא באמת מוכנים לשחרר עד הסוף. מה, אנחנו פראירים?

ואם בצעדים מעשיים זה קשה - על אחת כמה וכמה כשה מגיע לשנויים פנימיים.

כשהאמונה מתנגשת בהבנה שלנו, ואנו נדרשים לבחור: על מה לוותר - על האמונה או על ההבנה? כשאנחנו במצבים קשים, כשהכל מסביב שחר, והאמונה דורשת מאתנו לכבות את השכל ואת החשבונות, להתחיל לרקוד ולשמח ולבטח - למרות שאין בזה הגיון...

כוח המשיכה הארצי לא מוכן לוותר עלינו כל כך מהר!

כדי להתגבר על כך, הקדוש ברוך הוא הצמיד לנו "טיל" עצמתי במיוחד, עם אנרגיות אדירות שמסגלות להתגבר על כל טפת הגיון אנושי - העקשנות.

עובד ה' הוא אדם שחי בידיעה שיש בו עצמות אדירות ללכת נגד ההגיון, כי יהודי מגיע ממקום גבוה יותר מההבנה שלו!

יהודי הוא חלק אלוהי ממעל, והשרש שלו הוא במקום שבו "לית מחשבה תפיסא ביה כלל".

זו מטרתה של מדת "נצח".

זה גם מה שעמד לעם ישראל במשך אלפי שנות גלות - מול אמות שהספידו אותנו אינספור פעמים, מול גזרות והריגות ומלחמות בלי סוף.

כי אנחנו אמה לא הגיונית. אנחנו עם ה"נצח". ונצח ישראל - לא ישקר.

לע"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ביקש הרב: דברו איתו, העמידוהו על חומרת המצב, אולי ישוב לתפקד, אך הפרנסים אמרו: דיברנו בלי סוף - הוא פשוט לא יכול. זקן הוא. אנו מבקשים הסכמה לפטרו. הקהל אינו חייב לסבול.

אמר להם הרב: אני אשוחח עמו, ואכן, מיום זה ואילך, כשהלומדים הגיעו בטרם שחר לבית הכנסת, והרב בראשם - מצאו בית כנסת פתוח, מואר ומוסק. נושא הפיטורין ירד מן הפרק. איש לא ידע, ולא העלה בדעתו, שהרב אכן שוחח עם השמש - וראה שאין עם מי לדבר. נכמרו עליו רחמיו, והיה הרב לובצ'נסקי בעצמו קם בשתיים לפנות בוקר, עולה לבית המדרש, מעלה את הנרות, מסיק את התנור - וחומק לביתו לשעה של לימוד. אחר כך שב עם משכימי הקום ומשבח באוזניהם את השמש שחזר למוטב...

"ארדה נא ואראה הכעקתה" (יח, כא)
וכי ישנה ירידה אצל הקדוש ברוך הוא?! והרי כבודו מלא את כל השמים והארץ. וכי יש ספק לפניו?!
אלא הסבר הדבר נלמד מתוך הכלל: "הכל כפי המבייש והמתבייש" (ב"ק פ"ג, ב), הפגיעה באדם גדול חמורה יותר מהפגיעה באדם פשוט, והמבייש אדם גדול ופועל נגדו - חטאו גדול יותר מהמבייש אדם פשוט.

מכיון שכך, כל עבירה שיעבור האדם חלילה, ואפילו עבירה קלה ביותר, תיחשב לו לחמורה שבחמורות, שהרי לפי גודל מעלת הבורא יתברך, כל חטא כנגדו נחשב למרידה, ולחוטא אין כל סיכוי לזכות בדין.

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו" (יח, יט)

ואמרו חז"ל: שלושה סימנים יש באומה זו, רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים. גומלי חסדים, דכתיב: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו לעשות צדקה ומשפט" (יבמות עט).

הגה"צ רבי יעקב ישראל לובצ'נסקי זצ"ל (חתן הסבא מנובהרדוק) נתמנה במקום אביו לרבה של ברנוביץ.

עם התמנותו נדרש להכריע בדיני נפשות: פרנסי העיר ביקשו הסכמתו לפטר את השמש הזקן של בית הכנסת הגדול.

קשה היתה עבודתו של השמש, היה עליו להשכים מבעוד ליל ולהסיק את התנור, כדי שכשיבואו ראשוני הלומדים באשמורת הבוקר - לפני תפילת ותיקין - ימצאו את המקום חם, נעים ומואר. עשרות שנים מילא השמש את תפקידו באמונה, אך הזקנה עשתה את שלה - נעשה כבד תנועה, קצר ראייה וקצר רוח.

הגרוע מכל - כשסיים עבודתו אחר חצות, חזר לביתו לנמנום קל... והקיץ מאוחר, בסוף זמן קריאת שמע.

כשהלומדים הגיעו עם שחר - בית הכנסת היה נעול, חשוך וקר.

אי אפשר להמשיך כך, אמרו הפרנסים, יש למצוא שמש צעיר ונמרץ.

דאג הרב: אמנם הם צודקים, אבל השמש - מה יהא עליו? את מיטב שנותיו מסר לציבור, ועתה יושלך? זו לא רק הבושה - ממנה יחיה? וכי יפשוט יד??

בְּכָל שַׁבָּת וְחַג אָנוּ עוֹמְדִים וּמְכַרְיִזִּים: "כֶּתֶר יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ, מִלְּאָכִים הַמוֹנִי מַעֲלָה - עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מִטָּה!"

ואם נתבונן במלים הללו - יש כאן שאלה. האם המלאכים זקוקים לנו? האם היצורים העליונים והקדושים הללו, שְׂכָל כָּלָם קָדֵשׁ לָהּ, צְרִיכִים לְהַגִּיעַ לְקְבוּצֵי מִטָּה - הַרְדוּדִים וְהַשְּׁפָלִים, שְׁנֵאָבָקִים מוֹל כָּל הַסְתַּכְּלוּת בְּעִתִּית בְּרָחוּב - כְּדִי לְהַעֲנִיק לְבוֹרָא אֶת הַ"כֶּתֶר" וּלְהַכְרִיז "קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ"? אֵלָּא, מִהִי קְדוּשָׁה? אִיךָ מְשִׁיגִים קְדוּשָׁה? אִיךָ מְקַדְּשִׁים אֶת שֵׁם ה'?

הַפְּרוּשׁ הַמְּלוּלִי שֶׁל "קְדוּשָׁה" הוּא דְּבַר נִסְתָּר וּמִפְּרָשׁ מֵאֲתָנוּ - מִשְׁהוּ שְׁאִינוּ בְּהַשֵּׁג יָד.

קְדוּשָׁה הִיא כְּשֶׁאֲנַחֲנוּ מְגִלִּים רֶבֶד נִסְתָּר נוֹסֵף, עוֹד מְקוֹם שְׁבוּ הַבוֹרָא הִיךָ נִסְתָּר - וְאֲנַחֲנוּ מְצָאֵנוּ אוֹתוֹ שֵׁם.

מִלְּאָכִים אֵינָם יְכוּלִּים לְקַדֵּשׁ אֶת שֵׁם ה'. מִלְּאָךְ אֵינוּ יָכוֹל לְזוּז מִהַמְּקוֹם שֶׁהִפְקֵד עָלָיו, וְדַאי שֶׁלֹּא לִפְרֹץ לְמִקְוֵמוֹת חֲדָשִׁים.

רַק אֲנַחֲנוּ, בְּנֵי הָאָדָם - עִם הַעֲקֻשָּׁנוֹת הַבְּלִיתִי מוֹכֶנֶת שְׁלֵנוּ, עִם הַיִּכְלָת לִפְרֹץ לְמִקְוֵמוֹת בְּלִיתִי נִתְּפָסִים, עִם הַיִּכְלָת לְהִתְחַבֵּר לָהּ גַּם כְּשֶׁהַהֲבָנָה הָאֲנוּשִׁית מִתְּנַגֶּדֶת לָכֶךְ - רַק אֲנַחֲנוּ יְכוּלִּים לְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמוֹ!

כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת שְׁלִיטַת הַגּוֹף וּמוֹכֵן לְדַבֵּק בַּחַיּוּת הָאֱלוּקִית שֶׁבְּתוֹכוֹ, הוּא מְגַלֵּה אֶת הָאוֹר בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ - וְכֵן מִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי יִתְרוֹן הָאוֹר - (הוּא) מִן הַחֹשֶׁךְ (מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ).

וְלָכֵן, בְּכָל בֶּקֶר מִחֻדָּשׁ, מִמֵּתִינִים מִלְּאָכִים וְשִׁרְפֵי מַעֲלָה לְאוֹתוֹ יְהוּדֵי הַיּוֹצֵא לְמִלְחַמַת חַיּוֹ - לְאָדָם שְׁנִמְצָא בְּמִצָּב קֶשֶׁה, בְּמִצִּיאוֹת בְּלִיתִי אִפְשָׁרִית, חֵשׁ שֶׁהַכֹּל סָגוּר וְחֹשׁוֹךְ - אֲבָל מִתְעַקֵּשׁ בְּכָל כּוּחוֹ לֹא לְהִשָּׁבֵר, לְהִתְחַבֵּר עוֹד יוֹתֵר, לְשַׁחֲרֹר אֶת הַמְּחֻסּוּמִים שֶׁל הַהֲבָנָה הָאֲנוּשִׁית.

הֵם מְחַכִּים לוֹ - כִּי כְּשֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ אֶת שֵׁם ה' בְּעֲקֻשָּׁנוֹת שְׁלוֹ, כָּל הָעוֹלָם מִתְקַדֵּשׁ.

גַּם הֵם יְכוּלִּים לְהִתְבַּטֵּל לְאוֹר הַחֻדָּשׁ שֶׁהִתְגַּלָּה - וּלְהַכְרִיז "קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ!"

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

מאידיך, אם יישפט אותו אדם על חטא דומה שחטא כלפי אדם כמוהו, ולא כלפי הבורא, לא ייחשב לו החטא גדול כל כך.

מסיבה זו אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: "ארדה נא", בחסדו הרב, וכדי שלא לחייב את בריותיו, הואיל הבורא לרדת כביכול ממעלתו בעת שנשפט עם בני האדם, ולהתדיין עמם כמו שמתדיינים ביניהם שני אנשים בני אותו מעמד.

וכך אמר ה' יתברך: אם גם לאחר שארד כביכול ממעלתי עדיין תיראה "צעקתה" - דהיינו שצעקת הצועק בסדום היתה צודקת - אז מידת הדין תחייבם. (אור החיים)

"אם אמצא בסדום חמישים צדיקים בתוך העיר" (יח, כו)
צריך להבין מהי הכוונה "אם אמצא" - היה צריך לומר "אם יש בתוך העיר"?

פירש הרמב"ן: כוונת ה' לומר שאפילו אם עשרה הצדיקים לא יהיו מדיירי העיר, ורק עכשיו נמצאים בתוכה - גם אז ראוי להציל את כל העיר בעבורם.

הקשה בספר "משחת שמן": מדוע, אם כן, לא עשה אברהם עצה פשוטה להצלת העיר - שישלח לשם עשרה צדיקים משלוש מאות ושמונה חניכיו ילידי ביתו, ויצילו בזכותם את העיר כולה?

אלא לימוד עצום למדנו מכאן - שאברהם אבינו לא רצה שחניכיו ישבו בין האנשים הרעים הללו אפילו לזמן קצר ביותר, כי המקום משפיע, ויכולים הם ללמוד ממעשיהם הרעים.

"והאלוקים נסה את אברהם" (כב, א)
עקדת יצחק הייתה הניסיון הגדול ביותר שהועמד

בו אברהם אבינו.

אבל עלינו לדעת שלכל אחד יש ניסיונות, לאברהם היו ניסיונות של אברהם, ולכל יהודי יש ניסיונות משלו.

יש ניסיון של "בכל נפשך" - למסור את הנפש על קידוש שמו יתברך. בכל הדורות מסרו יהודים, אפילו פשוטי העם, את נפשם למען אמונתם.

ויש ניסיון של "בכל מאודך" - לוותר על כל ממונו כדי שלא לעבור על איסור מן התורה.

בעניין זה מעשה נפלא עם רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל, כפי שהובא בספר "הכל לאדון הכל", המהווה דוגמה לעמידה בניסיון של 'בכל מאודך'. הרב הרמן ורעייתו יצאו במסע לארץ ישראל במוצאי שבת, והיו אמורים לעגון בנמל חיפה ביום רביעי.

עקב שינויים בנתיב ההפלגה, עגנה האניה לבסוף ביום שישי - שעה אחת לפני השקיעה, בעוד פרצה מלחמת העולם השנייה.

הרב והרבנית נדרשו לעזוב מיד את האניה. אך הרב הרמן אמר: מעולם לא חיללתי שבת. להגיע לארץ הקודש ולחלל את השבת - זה לא בא בחשבון!

הקצין האנגלי הזהירו שהמטען שלו יישדר אם יעזוב כעת, אך הרב עמד באומץ ואמר: השבת כמעט נכנסת, אין לי ברירה. רק תחתום על דרכונינו.

הקצין, נדהם מנחישותו, הורה לשחררם, והרב והרבנית יצאו לדרכם בידיהם מזוודה עם ספר תורה ותיק יד בלבד -

הרה"צ ר' אשר פריינד היה מתאר: אברהם אבינו, אבי האמה, צועד כבר שלושה ימים בדרך לקיים את המצוה הגדולה בהיסטוריה - עקדת יצחק.

הוא עומד לעשות את הבלתי אפשרי: לקחת את בנו, את יחידו אשר אהב, ולהעלותו לעולה על פי צווי ה'. אברהם משתיק את השאלות הפנימיות: אתמול אמרת לי "כי ביצחק יקרא לך זרע", ועכשיו אתה מצוה אחרת? אבל הוא אינו שואל דבר. רק מתכונן, בלהט ובאהבה, לקיים את רצון בוראו.

הם מגיעים להר. מטפסים לראשו. האש, העצים, והעולה מוכנים. הלב בוער, המוח מרקז, כל ישותו נתונה למצוה.

והנה זה קורה - הוא עוקד את יצחק על גבי המזבח. עוד רגע - והוא עומד לעשות את הבלתי יאמן. ואז... מישוהו קורא לו: "אברהם, אברהם!"

נעצר לרגע. ננסה לדמין כיצד היינו אנו מגיבים לו, באמצע מצוה, באמצע דבקות, רכזו וקדושה - הנה מישוהו קורא לנו. איזה סכוי היינו נותנים לעצמנו לעצור? להתנתק? הרי אנחנו "בתפקיד"!

אבל אברהם אבינו עוצר. ועונה במתינות ובסבלנות: "הנני".

זה לא הקב"ה בעצמו - אלא שליחו. אבל אברהם מוכן לשמע, לבדק אם רצון ה' השתנה.

ורק אז מכריז המלאך: "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה".

עכשיו, בנכונות הזו לעצר גם ברגע של קדושה והתעלות, לוותר על הספוק האישי כדי לברר מה ה' רוצה באמת - זה הסימן שאותה ירא אלקים באמת.

(נקודות של אור - ספינקא)

והגיעו בדיוק בזמן להדלקת נרות שבת. במוצאי שבת חזרו לנמל, ושם המתין להם השומר האנגלי עייף אך נרגש: הייתי אחראי על מטענך למעלה מעשרים וארבע שעות, מפקדי איים לכרות את ראשי אם יחסר משהו, קח הכל, הכל נשמר בשלמותו!"

הם (אוצרות פניני התורה)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

971
וירא

כניסת השבת: 16:27

יציאת השבת: 17:17

רבנו תם: 17:51

ע"פ אופק ת"א

יז' בחשון התשפ"ו

העלון השבועי טוב להסות בה'

אירוה 5 כוכבים

כאשר נפצע מרן הגר"ש גלאי שליט"א בתאונת דרכים והיה מאושפז בבית החולים, הגיע מרן הרב שטיינמן זצ"ל לבקרו בבית החולים. בכניסה, הציעו למרן תלמידיו להיכנס למעלית, אבל הוא התעקש לעלות את המדרגת ברגליו, אף שחדר האשפוז היה בקומה גבוהה, ואמר: **"בשביל מצוות ביקור חולים, שווה להתאמץ, חבל לעלות במעלית ולהפסיד את הזכות הגדולה של מאמץ לקיום המצווה"**.

רבי אייזיק שר זצ"ל ראה פעם בחור בישיבתו היוצא מחדר האוכל כשהוא מסתיר מנת אוכל בדרך לפנימיה. "מדוע אתה מסתיר זאת?", שאל הרב, והבחור אמר בבושה שחברו חולה ומביא לו אוכל. "אתה צריך להיות גאה בכך, האם גם את הלולב היית מחביא בעודך הולך לקיים את המצווה בחג סוכות?!"

הזהר הקדוש כותב כי אם ח"ו נגזרה גזירה קשה על האדם, ה' ברחמיו שולח לו עני, ואם האדם מכניס אותם לביתו או דואג למחסורו - מתבטלת ממנו הגזירה.

בפרשת השבוע אברהם אבינו משתוקק להכניס אורחים למרות היותו חולה מהמילה. אלא, שמשום מה, התורה מאריכה בסיפור הדברים, ומספרת כמעט על כל פרט שהכין אברהם אבינו: כיצד רץ, מה הכין, היכן הושיבם, מה הביא להם לשתות. בדברים רבים אחרים שעבר אברהם אבינו התורה מקצרת מאד, ומדוע ראה ה' יתברך להאריך כל כך בסיפור דברים הללו יותר מכל?

אומר רבנו 'הסבא מקלם' ז"ל כי המטרה העיקרית של האדם בעולם הזה היא להידמות לבורא עולם, וכמו שהקב"ה נותן לכל העולם בכל רגע: בריאות, חיים, פרנסה ועוד - כך הדרגה הגבוהה שיכול האדם להגיע היא להידמות לה' ולתת לכל אדם, אפילו לאדם הנראה כיהודי רחוק ומסכן. כשהקב"ה רואה זאת, הוא מעורר על האדם מידת החסד: **"אתה דואג לבנים שלי, מאכיל ומפרנס אותם, עוזר להם ומייעץ להם - אתה שלי ומתנהג כמוני! אני אשמור אותך ואתנהג איתך מידה כנגד מידה בחסד וברחמים!"**. לכן, קבעו רבותינו בפרשה זו: "גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה", כי ע"י הכנסת אורחים אתה נעשה ממש דומה לשכינה, בעוד שלקבל פני שכינה זה פחות ואינו חכמה, שהרי אינך עובד על עצמך ומשתדל בשביל כך!.

מכאן כותב רבי חיים פלאג"י זצ"ל דבר מיוחד במינו: "וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך" - אם אדם מכניס אורחים לביתו ונותן להם לברך על המזון והשתיה, באותו רגע הקב"ה מסלק את כל המחלות והאסונות שנמצאים בביתו! ולכן 'אורח' אותיות - 'אור ח', הברכה השמינית בשמונה עשרה הינה 'רפאנו', לומר לך שאם תכניס אורח לביתך ותתן לו בעין טובה - יהיה לך אור גדול בבריאות שלך! אין כאבי שיניים, אין שפעת ואין מחלות ובעיות בכלי הדם!.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרן אורי בן יוסף. סאן אמונו בן שרה הי"ד. משה כהן בן נוהת ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים. חסיבה בת רינה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה רות בת מרים הי"ו. יאיר חיים בן ענבל שרה

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מוץ. אליס בת פרידה. בתחן בן גיליה רוחמה. הדר בת נחמה. רוויה בת ולרי. זיווג הגון: אביאל בן רויטל.

סגולות וישועות

"הפלא ופלא" - אוצר של פלאי פלאות

(1) **כתב הישמח ישראל** (פר' מטות) **בשם הקדמונים:** "גם אדם שנגזר עליו להיות טיפש מטופש, אם יעסוק בתורה בהתמדה, התורה תחכים אותו, לא רק בדברי תורה, אלא אפילו בענייני העולם הזה, ונעשה כאנשים החכמים שנגזר עליהם מראש להיות חכמים".

(2) **כתב רבנו החיד"א** (ס' חדרי בטן פר' וזרא) **בשם האריז"ל:** "אדם החושק ומתאוה ללימוד מסוים מכל חלקי התורה - אות וסימן שלימוד זה היה חסר לו בגלגוליו הקודמים, והוא הוצרך לרדת בגלגול להשלים חלק זה שהוא משתוקק כעת".

(3) **כתב ה'זוהרי חמה'** (וישב קפד'): "גם דברי תורה שהאדם לומד ללא שום הבנה, לאחר תחיית המתים יזכה להבינם על בוריים".

(4) **כתב הצדיק 'קב הישר'** (פרק יג): "אדם המרגיש תוך כדי לימודו צימאון גדול לשתיה, אך הוא אינו מפסיק מלימודו כדי לשתות - נחשב לו הדבר לכפרת עוונות על עוון דברים בטלים שדיבר!".

להשגת הספר רח' סמטפת אפרים 11 - 052-7632686

הלכות והליכות

הרה"ג דוד אוחיין שליט"א

שאלה: בפרשת השבוע אברהם אבינו מכניס את המלאכים בדמות ערבים ומאכילם. האם מותר לתת צדקה לגוי בצומת הכביש?

תשובה: בגמרא (ע"ז כ) לומדת הגמרא מהפסוק: "לא תחנם" - שלושה איסורים בגוי: (1) לא למכור קרקע בארץ ישראל לגויים. (2) לא לתת להם חן - לא לשבח את הגויים ביופי או במעשים נאים. (3) לא לתת להם מתנת חנם - כשהיהודי לא מקבל מכך תמורה או הנאה. ובכלל האיסור הוא נתינת צדקה במתנה לגוי שאינו מכירו.

אולם, בגמרא (גיטין ס"א) מובא: "מפרנסים עניי נכרים עם עניי ישראל, ומבקרים חולי נכרים עם חולי ישראל, וקוברין מתי נכרים עם מתי ישראל מפני דרכי שלום (שבכך בפעם הבאה גם הגויים ידאגו ויעזרו לעניים, החולים והנפטרים היהודים)" - משמע שנותנים צדקה לעניי עכו"ם, ואין אומרים איסור 'לא תחנם'. קושיה!.

עונים התוספות (ע"ז כ): כאשר יש דרכי שלום (תועלת שתצמח ליהודים) - נחשב הדבר כטובת היהודי שמקבל תמורה שמותר לתת גוי (וכן פסק הטור י"ד סימן ת"א, א' ערוך השולחן סימן רנ"א סעיף י"ג).

לכן, להלכה למעשה: **גבאי צדקה** הנותן כספים לעניים, עליו ליתן גם לעניי גוים מפני דרכי שלום, כדי שלא יהיה איבה בין היהודים לגויים. **אולם אדם פרטי** שאינו מוכר למבקשי הצדקה, כגון אדם שעובר ברכבו על פני צומת, ומבקשים ממנו גויים צדקה, לא שייך בזה מפני דרכי שלום, הואיל ואף אחד אינו אמור לדעת אם יש לו כסף ליתן או לא, ולכן אין לו לתת בזה כסף לצדקה!.

הרבנית נרעשה נוכח הכבוד הרב שחלקו לה בזכות בעלה והתפעלה מההערכה שמעריכים אותו, ומיד התבלבלה לגמרי עד ששכחה את מה שרצתה לומר. ביקשה להתברך מפי החפץ חיים ושבח חזרה לביתה.

באותו מעמד נכח תלמיד החפץ חיים, הגאון רבי שמואל וולאקין זצ"ל, בראותו כל זאת המתין עד שכל הנוכחים יצאו, ושאל את ה'חפץ חיים': "רבי, תורה היא וללמוד אני צריך, האמנם יש לחלוק כזה כבוד לאשת חבר?". ענהו החפץ חיים: "הנהגה ראויה היא לשבח איש באזני אשתו ואשה באזני בעלה. כי במלה אחת של שבח אפשר להסיר כמה וכמה הקפדות וטרוניות ולהחליקם".

המשיך ה'חפץ חיים' ואמר: 'אם המלאכים ראו צורך לשבח את שרה בפני בעלה כדי לחבבה בעיניו, קל וחומר אנו שצריכים בצורה נכונה לשבח את הבעל בעיני אשתו, ואת האשה בעיני בעלה, והדבר יכול לפתור הרבה בעיות וקשיים שיש ביניהם!'.
 'הבאת שלום בין איש לאשתו' - הוא מהדברים שמקבלים שכר בעולם הזה, מפני שגורם להבאת השכינה לבית מישראל ועושה נחת רוח להקב"ה! (הרה"ג ר' אבנר אלבי שליט"א)

לגרום תביבות

המלאכים מגיעים לאברהם אבינו ושואלים אותו: "איה שרה אשתך" - אמר רבי יהודה אמר רב יצחק: יודעין היו מלאכי השרת ששרה באוהל, אז מדוע שאלו זאת? להודיע שצנועה היתה, כדי לחבבה על בעלה (ב"מ פז ע"א).

הגאון רבי ברוך בער לבוביץ זצ"ל בעל "ברכת שמואל", ראש ישיבת קמניץ, היה ידוע ומפורסם כתלמיד חכם שעמל מאד בתורה. כשהיה מתעמק בסוגיה, היה שוכח לאכול ולישון, וככל שניסתה הרבנית לשכנעו שיזהר בבריאותו ויקפיד על סדר יום קבוע - לא עלה בידה. עד שיום אחד החליטה הרבנית שהדרך היחידה להשפיע על בעלה שיאכל כראוי, היא לנסוע לרבן של ישראל, החפץ חיים זצ"ל, שיעמיד את בעלה על כך שהדברים נוגעים להלכות שמירת הגוף והנפש, ולדבריו ודאי ישמע.

כששמע זאת רבי ברוך הוא התחנן לאשתו שלא תלך לחפץ חיים שוודאי יכריחו לשנות ממנהגו, אך היא היתה נחושה בדעתה, קמה ונסעה. כשהגיעה לבית החפץ חיים, היה הרב יושב ולפניו תלמידי הישיבה שבאו לשמוע את שיעורו. כשנודע לו מי זו הבאה, מיד קם ממקומו מלוא קומתו באמרו: "בפני אשת חבר (ת"ח) של אותו גאון וצדיק, חייב אני לעמוד!". ואחריו קמו לה כל בני הישיבה.

המעצור לעשירות

הם התפללו מוקדם בנץ, בעוד שרעייתו הצדיקה אירגנה את המזוודות לחזרה לביתם בקרית ספר. הם הגיעו למסלול, אלא שלאחר כמה עשרות מטרים של הליכה ברגל, הם מבחינים מרחוק בקבוצת תיירים גדולה הצועדת לכיוונם. אותם תיירים שאינם יהודים לא נראו כאנשים הלבושים ברוח היהדות הטהורה, בפרט בימי הקיץ החמים.

ר' מאיר ואשתו החליטו לעקוף אותם מדרך צדדית ארוכה יותר, ובלבד שישמרו על טהרת וקדושת המשפחה, ויעשו נחת לבורא עולם. הם הלכו מהדרך הצדדית, אלא שגם שם הגיעה מולם קבוצה גדולה של נערים ונערות מבית ספר לא דתי.

לא היתה אפשרות להימלט מראיות שאינן צנועות, הגם אם יוריד את המשקפיים. ר' מאיר הרגיש ניסיון גדול, והחליט מיד: **"המקום לא מתאים לנו! אנו מסתובבים ונוסעים חזרה לבית!"**. אשתו הסכימה איתו, אלא שעל פני הילדים ניכרה אכזבה עמוקה. **"אתם בני מלכים!"**, עודד אותם אביהם, **"ובני מלכים מרוממים ולא הולכים בכל מקום ככל אדם, אלא שומרים על עצמם!"**, וכדי לעודד אותם הבטיח להם פיצוי: **"ניסע כעת לחוף 'כינר' המופרד להשתכשך במים"**. **"ייששש!!!"**, קפצו הילדים מאושר.

הם נסעו אל החוף המופרד ב'כינר'. ר' מאיר והבנים נכנסו לצד הגברים, ורעייתו והבנות הלכו לאיזור הנשים, כשהם קבעו שעת יציאה.

ר' מאיר החל לשחות לעומק, אלא, שלפתע, הוא עשה תנועה לא זהירה, ומשקפיו נשמטו לתוך מעמקי הכנרת...

ר' מאיר לא ידע את נפשו מרוב צער, אלו היו משקפיים בעלי מספר גבוה מאד, העולות סכום רב, ובלעדיהם הוא כמעט לא רואה כלום...

- המשך בעמוד 4 -

בבין-הזמנים של חודש אב התשע"א, לפני 14 שנה. ר' מאיר ורעייתו המתגוררים ב'קרית ספר', תכננו לצאת עם חמשת ילדיהם לטיול בן כמה ימים בצפון הארץ. לאחר בירורים, הם סגרו דירת נופש בעיר טבריה המתאימה למשפחתם.

לילה לפני שיצאו לנופש, הגיע לעירם דרשן נודע שדיבר על הסכנות הרוחניות שיש בטיולים ובנופשים, ועל הזהירות בשמירת הקדושה והטהרה ממקומות שיש בהם ערבוב

ופריצות המזיקים לנשמה של האדם וילדיו הטהורים. **"לא שווה לאבד נשמות קדושות, בגלל טיול זמני וקצר"**, אמר הדרשן מעומקי ליבו. ר' מאיר התחזק מאד מהשיחה ואף שיתף את אשתו בתוכנה.

למחרת, יצאה המשפחה אל דירת הנופש בטבריה. המקום היה מושלם: נוף נהדר, במקום תורני סמוך לבתי כנסת וקרוב לכנרת. הם זכו לשבת של התעלות, ואף זכו לפקוד את קברות הצדיקים בימים שלאחר מכן.

והנה, ביום שלישי - היום האחרון לשהותם בצפון, תיכנן ר' מאיר לקחת את ילדיו למסלול יפייפה המיועד למשפחות, עליו המליץ לו ידיד טוב, כסיום מוצלח לנופש המשפחתי. לצורך כך, הוא ביקש מהילדים לקום מוקדם ולהתארגן.

מי לא מכיר את ההבטחה הגדולה שמגלה לנו הגמרא (תענית ט): כתוב בפסוק (דברים יד, ז): **"עשר תעשר"**, ופירושו - **"עשר בשביל שתתעשר"**, ללמדך שכל המעשר מהכנסותיו - מובטח לו שיתעשר! מוסיפה הגמרא ואומרת כי מותר לנסות בזה את הקב"ה, שנאמר (מלאכי ג): **"הביאו את כל המעשר אל בית האוצר..."** ובחנוני נא בזאת, אמר ה' צבאות, אם לא אפתח לכם את ארובות השמים, והריקותי לכם ברכה עד בלי די". למרות שאסור לנסות את ה', בזה מותר ואף יש בכך מצוה!

שואל רבנו החיד"א שאלה קשה: **"והרי רואים אנו אנשים המקפידים לעשר את כל הכנסותיהם, ולא זוכים להתעשר, ונשארים במצבם ואף חלקם בעלי חובות!"**, והרי הגמרא מבטיחה עשירות, ואף מותר לנסות את ה' בדבר. הכיצד יתכן הדבר?!"

עונה רבנו החיד"א תירוץ מבהיל: **"דברי תורתנו הקדושה וחז"ל - אמת, ואכן האדם המשתדל לעשר - זוכה לעשירות, אלא שישנם אנשים שיש להם 'חור בכיס' וכל העשירות המוזרמת להם, הולכת לאיבוד בגלל החור. ומהו אותו חור המפסיד את העשירות המוזרמת לאדם מהשמיים? - גבה עיניים ורחב לבב, אותו לא אוכל"**, על ידי שהאדם אינו שומר את עיניו וצופה במקומות שאינם צנועים, הוא מפסיד את הברכה הגדולה היורדת לו מהמעשר! שהרי האותיות שאחר 'עין', הן **"כסף"**, **שלפי קדושת ושמירת הקדושה בעיניים ובצניעות - מגיע השפע הממוני לאדם!** ונרמז הדבר בפסוק: **"גבה עיניים"** - אם עיניך לא שמורות, **"ורחב לבב"** - אזי אפילו שאתה נותן מעשר בהרחבה, **"אותו לא אוכל"** - **לא תוכל להחזיק את השפע שהיה צריך להגיע אליך מהמעשר!** (מתוך דברי הגה"צ הרב אלימלך בידרמן שליט"א).

את המעשה המדהים הבא סיפרו בעלי המעשה בעצמם: **"היה זה**

המעצור לעשירות

הראה לך בצורה על טבעית, כיצד הוא משלם לך על כך ודואג לך. ר' מאיר חייך כהסכמה והוסיף את הפסוק: "ועוצם עיניו מראות ברע... מלך ביופיו תחזינה עינך תראינה ארץ מרחקים" (ישעיה לג) (מתוך גיליון 'קבלת שבת').

אדם השומר את עיניו - זוכה לקדושה גדולה ומכין לעצמו כלי לשפע גדול בפרנסה ובברכה בחייו, ההשתדלות של האשה בצניעות ובשמירה על קדושתה - מביא לה ברכה עצומה בחיים!.

'וזה הסוד', כותב רבנו החיד"א, **'מדוע ישנם אנשים המעשרים ולא מתעשרים - הכל בעבור שאינם מצליחים להקפיד על שמירת העיניים והקדושה שלהם, שהוא מקור כל השפע שבא לאדם בחייו!'**

"אברהם אבינו הגיע לגדולה", כותב הרמב"ן (האמונה והביטחון פ"ו), "לא בעבור שקיים את כל התורה כולה, כי רבים כמוהו קיימו התורה והמצוות ולא התעלו לדרגה גבוהה שכזו. אלא שזכה לכל זאת, בזכות עמידתו בעשרה ניסיונות שעמד, אשר בהן נתגלה נודעה חיבתו לפני ה'!".

אתה יכול ללמוד תורה רוב היום ושכר גדול, אפשר לעשות מצוות וחסדים רוב היום והשכר יהיה גדול - אך להגיע למצב שה' בוחר בך ומעלה אותך לגדולה וחשיבות שאתה נעשה חביב אצל ה', זה רק בשעת הניסיון! שאת או אתה עוברים ניסיון לא קל - זה נשלח מהשמיים ובוחנים אותך, עד כמה אתה אוהב את ה' ונאמן לו. עד היכן את מוכנה לעקוד את הרצונות שלך בשביל לשמח את מי שנותן לך חמצן! ה' מביט בך ומחכה!.

המשקפיים נפלו לו במרחק של עשרות מטרים משם בעומק הכנרת, כשהחוף עמוס במתרחצים, ולפתע הם מגיעים עד לרגליו!.

הוא יצא מהחוף ופגש את אשתו כשהוא מספר לה על הנס הגדול! כל בני המשפחה התרגשו מהחסד שעשה להם ה', וניסו לתאר את הצער והקושי שהיו צריכים לעבור אילולא הנס של המשקפיים. הם חזרו לביתם בריאים ושלמים!.

בערב, אמר ר' מאיר לאשתו: "אין חולק שזה נס של ממש, אך אינני מבין באיזו זכות זכיתי שנמצאו המשקפיים ובכך הטיול הסתיים ברוגע, והימים הקרובים עוברים עליי בשלוה, ללא צער של קניה חדשה בעלות גבוהה, ובצער של חוסר הסתדרות עקב קוצר הראיה?".

"זה לא ברור לך?!", היא שאלה בתמיה, "לדעתי, הדבר ברור שזכית לכך עקב ההתגברות בקדושת העיניים במסלול, כאשר החלטת לעצור את המסלול ולהסתובב חזרה לרכב. הקב"ה כל כך נהנה מזה, והוא

הוא ניסה לחפש במקום הנפילה במשך כמה דקות, אך ללא הצלחה. המשקפיים נבלעו במעמקי הכנרת כלא היו! הוא חזר אל החוף בלעדיהם, כשהוא שבור ומתוסכל: רק לאחרונה הוא קנה את המשקפיים בעלות גבוהה במיוחד, וכעת הוא לא יכול לנהוג בחזרה (כשלאשתו אין רישיון) מפני שהוא אינו רואה כלום, והם תקועים בחוף המופרד עם כל המזוודות והחפצים. הוא הרגיש חסר אונים והתפלל לה' מקירות ליבו שיושיע אותו ואת משפחתו. לפי המצב הנוכחי, הוא אינו יודע איך ישוב לביתו, ומצטער מהמחשבה כיצד יסתדר בימים הקרובים עד שיזמין חדשות, ומהיכן ישיג סכום כסף לרכישת זוג חדש!.

הוא נעמד במים הרדודים של הכניסה לחוף, כשהוא נזכר בדברי הגמרא כי אבידה שנשטפה בנהר הינה אבודה מהאדם לפי שאינו יכול למוצאה. הדבר גרם לו לייאוש נוסף, והמתין לשעה בה קבע עם אשתו להיפגש ליד הרכב, על מנת לספר לה על תקלה חמורה בתהליך סיום הטיול והנופש. ילדיו שראוהו מבולבל, ניסו לחפש את המשקפיים בצלילה, אך ללא הועיל.

והנה, לאחר כמה דקות שהוא עומד במים הרדודים של החוף, הוא מרגיש משהו מתכתי נתקע ברגליו. הוא לא רואה כלום בלי המשקפיים, לכן, הוא ניסה להתכופף ולמשש את החפץ, ולתדהמתו הוא מגלה... לא פחות ולא יותר את המשקפיים האבודות!.

"זה נס! נס של ממש!", הוא קפץ והחל לשיר 'מזמור לתודה', ולשבח את ה' ללא סוף.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: דוד בן רבקה, עליזה בת אסתר רינה. רינת, ריקי, מור מור ויוסי בני עליזה, ליעד בן מורן מור, שולה בת עיישה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה, יעקב בן עזיזה. זיווג הגון: שירן בת חוה, הודיה בת רבקה. לע"ב: מנשה בן יקוט, יצחק בן מטילדה מזל

דיון משפחתי

שאלה לסעודת שבת: אדם ראה תינוק נעול ברכב יוקרתי ביום חם, מיד הביא פטיש ושבר את החלון, אלא שאז שהתברר שזו בובה. האם חייב לשלם לבעל הרכב? (הרב משה צור)

בנק פאני (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב עבור עלון טוב לחסות בה". ניתן לקבל החזר מס

החידה השבועית!
מי היתה האם שפחדה שבנה יהרוג אותה ומדוע?

שמואל א' כ"ג
אשה שחממה - עג - שחממנו ז' דא לטוט
סיוטוט וז' דאחממנו זא טלטנו זשטוט אדט' לטוט

העלון להצלחת החפץ בעילום שם
דפוס
צבעים אמיתיים

daniel777achiel@gmail.com

052-7137136

משפחת אחיאל • משה בריל 9 ת"א

העלון מוקדש לאוקמי שכינתא מעפרא ולעילוי נשמת מרת אימי דליה אפרת בת נעימה ע"ה

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מקהלת ציון

פרשת וירא - לראות את הזולת

"והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל" (בראשית י"ח, ב')

הזוהר הקדוש כותב (פרשת תזריע)- כמו שאדם יתן את הדין על לשון הרע שדיבר כך יתן את הדין על לשון הטוב שיכל לומר ולא אמר-מילות עידוד.

ידוע הסיפור על אותו נער בארה"ב שהגיע ממשפחה הרוסה. חייו לא היו קלים והוא לא ראה הצלחה. הוא החליט ל"ע לקפוץ מהגשר שבעיר.

הוא פגש ברכבת יהודי שמוכר לו מהשכונה. אותו יהודי פנה לבחור ואמר לו: "כמה טוב לראות אותך". המילים חלחלו לבחור- אם טוב לראות אותי- אני נשאר בחיים!

כתוב במשנה באבות (ה', י'): "אֲרַבֵּעַ מִדּוֹת בְּאֶדָם. הָאוֹמֵר שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ שְׁלִי, זֶה מְדַה בִּינוּנִית. וְיֵשׁ אוֹמְרִים, זֶה מְדַת סְדוּם."

למה זה כל כך גרוע ונחשב מידת סדום, הרי לכאורה זה אמת- שלי שלי ושליך?

אלא כשהוא אומר לאדם אחר: "שלי שלי ושליך שלך"- הוא בעצם אומר: אתה בכלל לא מעניין אותי, מה ששליך שלך ומה ששלי שלי- ואין בינינו שום קשר ושייכות- אתה כמו אוויר- זו מידת סדום!

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
רב קהילת 'עין חמד'

זמני לכת

ש"ס	כנסת לבנות	זאת לבנות	רבני חמד
17:56	17:20	16:09	
17:51	17:18	16:27	
17:52	17:18	16:27	
17:55	17:20	16:29	

הצלחה בגור

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רון אברהם וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה-
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש. כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
דני בן שושנה

דיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אילן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שרי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג' בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אילנה בת רוחמה
סיון בת אסתר
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניצרי בת סטה-
מרדכי ניצרי בן פרח-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן דנימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונית בת סבירה
רפאל אבידן בן תקווה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אושרית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים
שירה ברכה בת מלכה חיה

אברהם אבינו מדבר עם בורא עולם והנה הוא רואה אורחים. הוא מבקש מהקב"ה מחילה- ופונה לאורחים.

בפרשה כתוב: "וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וכו' אל נא תעבר מעל עבדך" (בראשית י"ח, ג'). הגמרא (שבת קכ"ז ע"א) לומדת מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה.

המילה 'וירא' מופיעה פעמיים. פעם אחת מדברת על עצם הראיה ואילו פעם שניה הוא ראה אותם- הרגיש אותם.

הכנסת אורחים מושלמת מצטיירת לנו באופן שמגישים מאכלים בכלים נאים, מאכלים משובחים החל בסלטים וכלה במנה אחרונה.

אבל הרמב"ם כותב מצוות ליווי אורחים. הוא לא כותב את המילים הכנסת אורחים. ושכר הליווי גדול מן הכל. "כל שאינו מלווה כאילו שופך דמים" (רמב"ם הלכות אבל, י"ד, ב')

הסיבה לכך היא שהאורח אומנם אכל, אבל בתוך תוכו הוא שואל את עצמו- האם אני רצוי כאן? אולי אני מכביד? במצוות לווייה שעושים איתנו - נותנים לו את הרגשה שראינו אותו!

אותו רעיון נכון גם בין בני זוג- האם אתה רואה את הבן זוג שלך? מרגיש אותו? האם אתה משתתף במה שעובר עליו?

כדי להעניק חיות לאדם שסובל או מצטער, צריך להעניק לו את התחושה שרואים אותו ומרגישים מה עובר עליו!

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלוהי ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
להצלחת ולרפואת כל עם ישראל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת תמר פורטונה בת מיסה ע"ה

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר נועה בת אסתר וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - פֶּשֶׁר וְחֵלֶב - חֵלֶק י"ז

מי שאכל בשר ושכח ובתוך שש שעות בירך על מאכל חלבי, מה עליו לעשות?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי שליט"א, רב הקהילה:

מי שאכל בשר, ולאחר זמן בתוך שש שעות שכח ובירך על מאכל חלבי, יטעם מעט מן המאכל, כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה. **מקורות:** הראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד ל) כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה, בפרט שלדעת הרמב"ם איסור ברכה שאינה צריכה הוא מן התורה. כ"כ הובא בשו"ת יחוה דעת ח"ד (סימן מא) ובשו"ת יביע אומר ח"י (חיו"ד סימן ג).

יש אומרים שלא יטעם. **הערה:** בשו"ת תשובות ונהגות ח"ב (סימן שפט) התיר לטעום רק אם עברה שעה אחת מזמן אכילת הבשר ורחץ את פיו, או שירחץ לאחר הברכה ולא נחשב הפסק. ע"ע בספר ההלכה (עמוד ריא). כ"כ בשו"ת אבני דרך ח"ה (סימן ג). הגר"ח קניבסקי בספר נזר החיים (עמוד ר"י) נתן עצה לטעום ולפלוט מיד. כאשר אכל תבשיל שנתבשל עם בשר ולא בשר ממש, נראה שלכל הדעות יטעם שלא תהא ברכתו לבטלה.

אכל תבשיל של בשר או עוף, כגון: שתה מרק צלול שיש בתוכו עוף או בשר. אפילו שלא אכל מהבשר עצמו, אסור לאכול מאכלי חלב עד שיעברו שש שעות, כדין אכילת בשר. **הערה:** למרות שדעת מרן השו"ע (שם ס"ג) להתיר לאכול גבינה לאחר תבשיל של בשר לאחר שנטל ידיו. מכל מקום המנהג להמתין כדין בשר עצמו, וכמ"ש מרן בבית יוסף (או"ח סימן קעג) שהמנהג שאפילו אכל תבשיל של בשר, ולא הבשר עצמו, אין לאכול אחריו גבינה עד אחר שש שעות. כך פסק הרמ"א (שם ס"ג), וכ"כ הרב החיד"א בברכי יוסף (יו"ד שם אות לא). הגר"ח בבן איש חי (ש"ב שלח לך ס"ט). כ"ה הראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד כט). ע"ע שו"ת להורות נתן ח"ז (סימן נו). בשו"ת אור לציון ח"ה (פי"ט אות ח) כתב, מי ששתה מרק שהתבשל בו בשר או עוף שהיו ללא שומן וטעמו מהמרק בלבד, די בהמתנה שעה אחת. ע"ש. לעניין לאכול תבשיל של חלב לאחר תבשיל של בשר, כגון: ששתה מרק צלול שהתבשל בו בשר, ולאחר מכן רוצה לטעום מהבצק הנמצא בתחתית עוגת גבינה או פיצה, לדעת מהרש"ל הביאו הגרע"א (יו"ד סימן פט סק"ג) גם בזה צריך להמתין ו' שעות. אבל בחכמת אדם (כלל מ דין יג) סתם להחמיר רק על גבינה ממש, כלשון הרמ"א.

מאכל פרווה שהתבשל בסיר בשרי אפילו בן יומו, אין צריך המתנה אחר אכילתו כן הדין עבור מאכל פרווה חריף שהתבשל בכלי בשרי או שנחתך בסכין בשרי, אין צריך המתנה אחר אכילתו. **מקורות:** הרמ"א (יו"ד סימן פט ס"ג). הפוסקים ביארו שדין זה של בישול פרווה בקדירה בשרית אמור גם אם הקדירה לא הודחה יפה, שאם לא כן מותר לאכול עם גבינה אפילו לכתחילה [לדעת מרן בבדק הבית]. מה שכתבנו לעניין דבר חריף, כ"כ הגרע"א (שם סק"ד).

אדם ששתה מרק צלול ומסתפק האם בושל בו בשר ואין לו את מי לשאול, נראה שמותר לשתות אחריו חלב. **הערה:** לכאורה יש כאן ספק ספיקא, שמא הלכה כמאן דאמר אכל תבשיל של בשר מותר לאכול אחריו גבינה, ושמא לא היה בו כלל בשר. אולם בשו"ת שרגא המאיר ח"ו (סימן קנא אות ג) כתב, מכיוון שהספק הוא חסרון ידיעה - לא חשיב ספק. בקונטרס שולחן ערוך כהלכה - וי"ל (עמוד יג) העלה שמותר לאכול חלבי מיד לאחריו. לכאורה הוא הדין אם אכל מאכל שהוא ודאי בשרי ועבר זמן מה, ורוצה עתה לאכול מאכל שהוא ספק חלבי ואינו יכול לברר הדבר, יש להקל מטעם ספק ספיקא.

עֲשֵׂית שְׁלוֹם בֵּית

הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל הירבה בכל כוחו לאחד זוגות ולפשר ביניהם לאחר שהתגלע ביניהם ריב. פעם אחת רבינו הקשיב שעות ארוכות לטענות בני זוג שהשלום לא שרר ביניהם. כל אחד מהם טען כלפי בן זוגו שאינו מבין, אינו מעריך, אינו קשוב ואינו מתחשב. לאחר שסיימו את טענותיהם כל אחד כלפי השני והציגו את חסרונותיו של האחר רבינו שאל אותם: "אימרו לי בבקשה, כמה שנים אתם נשואים?". הם נקבו במספר. "אני מבטיח לכם, כי אחרי ארבעים שנות נישואין תבינו זה את זה טוב יותר", אמר להם. רבינו שכנע אותם להמשיך ולחיות יחד תוך כדי שכל אחד מהם עליו להתחשב בזולת, בבקשותיו ובדבריו. לבסוף הם הסכימו והלכו לביתם.

הצדיק הרב דוד יהודיף סיפר על איש שהיה מלא טענות על אשתו. הוא הגיע לרב וסיפר: "רבינו, אי אפשר לחיות עם אשתי. היא תמיד מקדיחה את תבשילה, האוכל שהיא מבשלת תמיד שרוף. אי אפשר בכך. דיברתי איתה כמה וכמה פעמים וזה לא עזר. אני לא מסוגל לאכול את האוכל הזה. מנוי וגמור עמי לגרש אותה".

הגאון רבי עזרא הבין שוויכוח זה או הסבר בנושא לא יועיל. הוא חשב כיצד אפשר להשפיע על הבעל ואמר כממתיק סוד: "שלא תדע מזה, אבל אשתי נשפך לה נפט לתוך האוכל. אני כדי לא לבייש אותה אכלתי הכול". הבעל ששמע את הדברים אורו פניו על שמצא 'חבר לצרה'. הוא הודה כי שפר עליו גורלו. אם רבי עזרא נאלץ לטעום נפט במזונו, הרי הוא בר מזל כשעליו לאכול אוכל שרוף. כך בחוכמתו הרבה ידע כיצד לנתב את השיחה ולהשלים בין הזוגות הרבים שהיו מגיעים אליו.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

יש לך תפילין ללא שימוש? אל תפספס הזדמנות לעשות בהם מצווה גדולה!!!

ארגון 'קשר של תפילין' ידאג לאסוף, לבדוק ולחדש את התפילין ולמסור למתחזקים ואנשי ביטחון שרוצים להניח. 0556773965

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה

מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל" 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל" 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- המקבל הרב דוד הכהן זצ"ל

המקובל הרב דוד הכהן זצ"ל- נולד בעיר דבדו במרוקו בשנת ה'תרס"ט (1909), שם התגוררו כהנים רבים עד כי היתה נקראת 'עיר הכהנים'. רבינו עלה והתעלה שם בתורה ויראה. היה מיוחס עד צדוק הכהן. יום קודם כניסתו לעול המצוות אביו נרצח על ידי פורעים ערבים. אימו ברחה מיד יחד עם ילדיה לעיר אחרת, שם בחנו אותו חכמי המקום וראו כי לגדולות נוצר.

כבר בימי בחרותו היה ר"מ ומרביץ תורה מופלג וזכה להעמיד מאות תלמידים לתורה ויראה. באחד הימים הגיע לעירו הגה"ק רבי ישראל אביחצירא זצ"ל (ה'בבא סאלי'). הצדיק שהחמיר מאוד על כשרות השחיטה ומכיוון שלא הכיר את רבינו בהתחלה לא הסכים לאכול מהשחיטה שלו. רבינו היה בצער גדול. בלילה המקובל האלוקי רבי יעקב אביחצירא זצ"ל הופיע בחלום לנכדו ה'בבא סאלי' ואמר לו שהוא יכול לאכול מהשחיטה שלו. ה'בבא סאלי' בא לרבינו וביקש שימחל לו ומאז שררה הערכה עצומה ביניהם.

בעת העליה הגדולה לארה"ק רבינו הפליג במשך חמישה ימים בספינה דרך העיר מרסיי בצרפת. באחד הימים הים רעש וגעש ביותר. הנוסעים התחילו לזעוק בבהלה גדולה. רבינו היה רגוע לחלוטין. כאשר הנוסעים ראו זאת הם פנו לעברו וביקשו ממנו שיתפלל על המצב הקשה בו הם שרויים. רבינו הרגיע אותם ואמר, אלו הם רק חבלי לידה ובקרוב הים ינוח מזעפו, ואכן תוך זמן קצר נח הים. כאשר הגיע לארץ ישראל רבינו התעקש לגור בירושלים כדי להתעלות בתורה ויראה באווירת חכמי ירושלים. הוא בחר לגור באזור שכונת בקעה, בית בו גר עד אחרית ימיו. באותם הימים השלטון גרם לקלקול גדול והיו אנשים רבים שעזבו את דרך ה' ל"ע.

רבינו לא הסכים למצב והלך עם כמה מצדיקי ירושלים (ביניהם ידידו הצדיק חכם מנחם מנשה זצ"ל שהיה מ-ל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור) בשכונת בקעה והסביבה ויחד דרשו מבית כנסת למשנהו בתורה ויראה. הם עוררו את העם ללכת בדרך ה' והחזירו רבים למוטב. באותה השכונה גר הרה"ק רבי ישראל אביחצירא. רבינו למד איתו חברותא במשך כמה שנים. למרות גדולתו רבינו נהג בפשטות מופלגת. לצורך מחייתו פתח חנות מכולת בשכונה. בכל לילה אמר תיקון חצות בלבוש שק. עד שנותיו האחרונות נסע עם מונית לכותל המערבי ומשם לישיבת המקובלים 'נהר שלום' שם עסקו בתורה הקדושה עד שהגיע זמן הנץ.

בכל בוקר רבינו בירך ברכת כהנים לפי כוונות הרש"ש שלקחה לו כעשרים דקות. בכל שנה נהג לצום פעם אחת במשך שישה ימים לילה ויום רצופים. לעיתים שלוש פעמים בשנה. שנה אחת המקובל הרב מרדכי שרעבי הורה לו ביום הרביעי להפסיק לצום כי מצבו הרפואי היה לא קל ומאז חדל מכך. איש חסד. גדול העצה והענווה. השכין שלום בין אנשים רבים. נפטר ב-י"ט חשוון ה'תש"ע (2009). חי כ-100 שנה. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. נטמר למחרת ביום כ' חשוון ביום פטירת רבו הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצ"ל.

אביו: ר' משה. **אמו:** מרת רחמה. **אשתו:** מרת מסעודה. **חברותא:** הצדיק המקובל רבי ישראל אביחצירא זצ"ל (ה'בבא סאלי'), המקובל הצדיק הרב רבי מרדכי שרעבי זצ"ל.

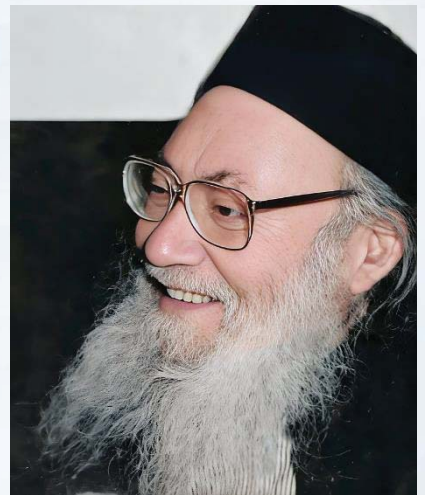
כשהיה רבינו בגיל 86 הוא נפל על רגלו ושבר את אגן הירכיים. הבהילו אותו לבית החולים ומצבו היה חמור בפרט בגיל כה מבוגר. הרופאים לא נתנו סיכוי כי יחזור ללכת כרגיל. לפליאת הכל חזר תוך זמן קצר ללכת ברגליו לעבר הישיבה. כשנשאל על כך, נענה ואמר: "וכי אפשרי בגיל כזה ולאחר מצב כזה לחזור-ללכת? אלא מה, כשהייתי בבית החולים, התגלה אלי התנא האלוקי רשב"י הקדוש זי"עא ואמר: 'קום רבי דוד, בישיבה זקוקים לך', וכך קמתי על רגלי". בני משפחתו סיפרו כי לאחר הניתוח רבינו ביקש מיד מהסובבים: "הביאו לי את הנעלים, אני הולך לישיבה".

אישה אחת שגרה בארה"ב סיפרה בימי השבעה, כי במשך שבע עשרה שנה לא נפקדה בילדים. היא התפללה על כך רבות. באחד הלילות הראו לה בחלום כי תעלה לירושלים, ותלך למקובל בשם רבי דוד הכהן וכאשר הצדיק יברך אותה היא תיוושע. היא עלתה לירושלים וביררה עד שמצאה את רבי דוד. היא סיפרה כי הראו לה את צורתו ומקום ישיבתו בישיבה בחלום וכך מצאה את הצדיק. רבינו כמובן בירך אותה והאישה נפקדה בילדים.

אחיינו של רבינו, ר' יצחק הכהן סיפר כי בפעם הראשונה שנסע לאשדוד לבית הרה"ק ר' מאיר אביחצירא, הגיע לתחנה מרכזית באשדוד. הוא לא ידע כיצד יגיע לבית הרב. בעודו מתפלל עצרה לידו מכונית. הוא אמר לאן פניו מועדות ובעל הרכב לקח אותו עד בית הרב. כשהגיע לפתח בית הרב, ראה את ר' מאיר עומד ומחכה לו בפתח. עוד לפני שגילה מאין הוא רבי מאיר אמר לו: "אתה ממשפחת רבי דוד הכהן? הוא אדם גאון וצדיק. תדע לך כי כשם שבאת הנה גם בחזרתך יבוא אותו רכב ויקח אותך לתחנה המרכזית", ואכן כך היה.

יהודי אחד שסבל מכאבים וגילו אצלו את המחלה הארורה. הלה ניגש בבהלה לרבי דוד. רבינו השיב לו בניחותא: "אין לך כלום, תעשה שוב צילום! ותראה כי אין לך כלום". הלה חזר לבית-החולים ולאחר שהתעקש עשו לו צילום ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר, הכל היה נקי.

הנהג שלקח את רבינו בכל שנה לציון הבבא סאלי זצ"ל בהילולא בנתיבות סיפר כי שנה אחת היה לו ארבעים חום. כאשר הוא הגיע לבית הרב, ראה כי הצדיק עומד בחוץ ומצפה לו. הלה התנצל וסיפר כי חומו גבוה מאוד, והוא לא יכול לנהוג. רבינו מיד השתיק אותו ואמר: "כשנצא מירושלים הכל ילך". הלה התחיל לנהוג ותיכף ביציאה מן העיר ירד החום והוא הרגיש ככריה חדשה.

מעשה חסד וחשיבותו

אכלו את ארוחת הערב, בירכו ושטפו את כלי האוכל בהם השתמשו.

לאחר מכן הם סידרו וניקו יחד את חדר האוכל. כך האישה יכלה לחזור לביתה עם ילדיה בשעה מוקדמת יותר. הבחורים הזריזים הגיעו בדיוק בזמן לסדר לימודם בערב ולא איחרו להגיע.

הבחורים מצאו סיפוק רב בהצלחת המבצע. הם ראו את אושרה של האישה ואת שמחת ילדיה שיכולים היו לישון בשעה סבירה.

האישה כמובן בירכה אותם בכל מלי דמיטב על היוזמה המבורכת שהם עשו למענה ולמען ילדיה הקטנים שכן בזכותם היא יכולה ללכת מוקדם לביתה. השמחה מלאה את ליבם של הבחורים בחדוות עשייה למען הזולת.

כששמע המשגיח על היוזמה, הדברים לא מצאו חן בעיניו. הוא טען שהבחורים לא צריכים לעסוק בעבודות מטבח. תפקידם הוא רק לשבת, ללמוד ולעסוק בתורה הקדושה.

הבחורים לא ויתרו, הם טענו כי מידת החסד מחייבת להתחשב באישה האומללה ובילדיה. בנוסף הם הסבירו שכל עוד שאין הדבר פוגע בסדרי הלימוד אין להנהלת הישיבה סיבה למנוע מהם את הזכות הגדולה שנפלה בחלקם.

המשגיח החליט להיכנס אל מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל ולבקש את הכרעתו בנושא. המשגיח סבר שהרב יקבל את טענתו ויורה לבחורים להשקיע את כוחותיהם אך ורק בלימוד תורה. הוא לא ציפה כלל וכלל לתשובה המפתיעה שקיבל.

לאחר שהציג את השאלה, מרן הרב שך קפץ ממקומו וקרא בהתלהבות עצומה: **"פלאי פלאים! איזה בחורים נפלאים! איזו התחשבות! היכן הם אותם בחורים' ברצוני לנשק כל אחד ואחד מהם!"**

"אמור להם", מרן הרב שך הוסיף, "שבודאי ישר והגון לפעול כפי שפעלו וישר כוחם. **בזכות החסד הגדול שהם עושים מחוץ לסדרי הישיבה, יזכו בלי ספק לשפע של סייעתא דשמיא מיוחדת בלימודם!"**

המשגיח הנדהם פנה לצאת מהחדר ומרן הרב שך קרא לו וביקש שוב: **"אנא ממך, שלח אלי את הבחורים, אני רוצה לנשק אותם!"**

למדנו איפוא מהדברים, שחסד ומידות טובות לא רק שאינם מפריעים ללימוד תורה, אלא להיפך, הם המפתח ויסוד היסודות להצלחה ולהתעלות בתורה הקדושה.

להלן סיפור המעובד מתוך 'והערב נא'. יש בסיפור זה כדי שנוכל מעט להבין עד כמה חשובה מידת החסד. לא בכדי דוד המלך ע"ה אמר "עוֹלָם-חֶסֶד יִבְנֶנָּה" (תהילים פ"ט, ג'). רבותינו מגלים לנו כי המילה חסד מורכבת משתי מילים- חס ד'.

מעשה בישיבה מסוימת בה היתה אחראית על ארוחת הערב אישה קשת יום. היא היתה מגיעה מדי יום אחר הצהריים ומכינה את האוכל הנדרש.

בתום הסעודה היא שטפה את הכלים ואת חדר האוכל ומשיבה את הסדר על כנו כדי שחדר האוכל יהיה מוכן לסעודה הבאה.

סיפורה של האישה האומללה היה עצוב ביותר, בעלה נטש אותה לפני שנים רבות והותיר אותה עגונה עם מספר ילדים קטנים.

עבודתה זו היתה מקור הפרנסה היחיד באמצעותו הצליחה לכלכל את עצמה ואת ילדיה במינימום הנדרש כדי לשרוד ולהאכיל את ילדיה.

דא עקא, לא היה מי שישמור על הילדים בעת עבודתה והאפשרות להשאיר אותם לבד בבית ללא השגחת מבוגר לא היה שייך.

היא נאלצה להביא את ילדיה עימה לישיבה. בזמן שהאמא הכינה את ארוחת הערב הם התרוצצו סביבה וחיפשו תעסוקה כיצד להעביר את הזמן.

המלאכה לכשעצמה לא היתה קלה כלל, אולם הקושי העיקרי נגע דווקא בשמירה על הילדים והעסקתם. לקראת ערב הם היו מתעייפים ומתחילים להשתולל ולמשוך בסינר של אימם ולבכות שברצונם לשוב כבר לביתם.

צערה של האישה האומללה וילדיה הרכים נגע לליבם של מספר בחורים מהישיבה. הם החליטו לעשות מעשה. הבחורים פנו לשאר חברי הישיבה והכריזו על מבצע חסד.

הם קבעו שמדי יום, כל הבחורים יגיעו לאכול מיד עם תחילת הזמן של ארוחת הערב, ולאחר ברכת המזון, במשך מספר הדקות שנותרו עד לתחילת סדר ערב, יתגייסו כולם יחד למשימת ניקוי חדר האוכל.

כך האישה תוכל ללכת הביתה עם ילדיה שעתיים ויותר לפני הזמן הקבוע. (כמובן שמבצע החסד של הבחורים לא היה על חשבון סדרי הלימוד הקבועים של הישיבה, אלא כולו התרחש רק בזמן הפסקת ארוחת הערב).

התכנית הצליחה מעל למשוער. בכל יום, בתום הסדר, היו הבחורים הגיעו בזריזות לחדר האוכל בשבע בערב. הם

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוך דב ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחיה ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
נעמי בת כותן ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלית בת נאוה ע"ה	כל נשמות עם ישראל

לע"נ

תנצב"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
רחמים בן רחל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	מזל בת שמעון ע"ה	קסאנש בת דג'ינו ע"ה
אביחי בן אסתר ז"ל	סעידה בת עישה ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה
יצחק בן פנינה ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
חי יזי בן קלרה ז"ל	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	פאטת בת השמת ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	נעימה בת שרה ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל		
אורה בת נעימה ע"ה		
מישא אסתר בת זהרה ע"ה		
מסעוד בן יקוט ז"ל		
רחמה בת מסעודה ע"ה		
סעידה בת תופחה ע"ה		
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל		

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש יז חשוון תשפ"ו: הדלקת נרות: ירושלים: 4:09 תל-אביב: 4:24 חיפה: 4:14 מוצאי שבת: ירושלים: 5:22 תל-אביב: 5:24 חיפה: 5:22 ר"ת יום: 6:00

פרשת וירא

חסד והטבה לזולת

להטיב לזולת ולגמול חסד עמו בכל עת ובכל מצב !

נלמד מהפסוק: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו..." (פרק יח-יט)

ואמרו חז"ל: שלשה סימנים יש באומה זו [ישראל] רחמנים ביישנים וגומלי חסדים... גומלי חסדים דכתיב: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו... לעשות צדקה ומשפט" (יבמות עט).

אמרו חז"ל בירושלמי (סנהדרין פ"י-א): אמר הקב"ה לישראל: בני, אם ראיתם זכות אבות או זכות אמהות שנתמוטטו (ושזכותם כבר לא משפיעה על הדור) לכו והדבקו בחסד ונלמד מהפסוק "כי ההרים ימוש" (ישעיה נד-ג).

וביאר החפץ חיים (באהבת חסד ח"ב פ"ה) כי מכח זכות של אברהם במעשיו הטובים וכן האבות שהלכו בדרכיו, השפיע הקב"ה חסדו על כל בריותיו, ויעץ לנו הכתוב שאנו בעצמנו נעורר את מידת טובו וחסדו של הקב"ה עלינו ע"י שנדבק במעשי החסד, ואז במידה זו תדבק חסדו עמנו.

ומסיים החפץ חיים: והנה עתה, שמידת הדין גברה מאוד על העולם, ואין שום עצה להינצל מן הצרות המתחדשות יום ויום, מה מאוד יש להתחזק במידת החסד, כדי שעל ידי זה תתעורר מידת החסד העליונה ויקויים עלינו מה שאמר הכתוב "וארשתוך לי בצדק"!!! עכ"ד.

המשגיח – הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל היה אומר בשיחותיו (הובא באור יחזקאל ח"ד): כאשר בעל חסד אמיתי אינו יכול לעשות חסד, מסיבות שונות שאינן תלויות בו. מרגיש כביכול שחסר לו ממציאותו! וכל זה מכוחות הנפש, כי הנפש היא חלק אלוה-ממעל, והיא מידה ממידותיו של הקדוש ברוך הוא.

לא כן בעל חסד רגיל. אף ששואף לעשות חסד, אינו עושה חסד אלא רק בעת שפנוי הוא מכל דאגותיו וטרדותיו האישיות, או-אז דעתו פנויה לעשות חסד עם זולתו. ובוודאי שכאשר טרוד הוא במחלתו והדבר תלוי בפיקוח נפש, פשיטא שאין דעתו פנויה לחסד.

אך אצל אברהם אבינו ע"ה מצינו, שגם בשעה כזו שהיה חולה והקב"ה הוציא חמה מנרתיקה כדי שלא להטריחו באורחים, כי ידע הקב"ה שקשה לו מפאת מחלתו לטרוח באורחים, עם כל זאת לא הייתה לאברהם אבינו מנוחה ולא נחה דעתו בלא אורחים.

וכפי שמובא בגמרא (ב"מ פו:): ששלח אברהם אבינו את אליעזר לבקש ולראות האם יש בחוץ מי שאפשר לגמול עמו חסד, וחזר אליעזר ואמר שלא מצא, ולא האמינו אברהם אלא יצא הוא עצמו לרוץ ולחפש אורחים כדי לגמול להם חסד.

פי על כן, לאדם כזה שהוא בעל חסד אמיתי ודבוק במידותיו של הקדוש ברוך הוא, אי עשיית חסד קשה לו ומצערת אותו הרבה יותר מצער מחלתו וכאביו.

"כולל" צריך דמות של חסד..."

מעשה באברך צעיר שהיה מפורסם בעבר כבעל חסד גדול אך לא כמתמיד ושקדן. כעת לאחר נישואיו ביקש להתקבל לכולל אברכים ידוע, והושב בשלילה ע"י מנהל הכולל. הדבר הגיע לידיעת החזון איש. הוא קרא למנהל הכולל וביקש ממנו להכניס את האברך. המנהל טען ונימק את סירובו בטענה שהכולל מיועד עבור אברכים גדולי תורה מופלגים.

הגיב על כך החזון איש ואמר: "כשם שכולל צריך שימצא בו אברך שישמש כדמות של המתמיד בתורה, כך צריך כולל שימצא בו אברך שהוא דמות של חסד!"

מעשה איש

"איך אוותר על החסד?..."

רבינו הגרא"מ שך זצ"ל נהג למסור שיעור קבוע בכולל "תורה וחיים" של תלמידו חביבו הגאון **רבי שמעון בעדני זצ"ל**. והנה בשנת תשל"ב אחרי שעבר הרב שך ניתוח קשה, הזהירו אותו הרופאים שעליו להימנע ממאמץ יתר. ואולם הרב שך המשיך כמנהגו למסור שיעור בכולל.

העירו מקורבי הרב שך בפני הרב בעדני כי מסירת השיעור אצלו בכולל גובל בפיקוח נפש, כי זה בנוסף לשיעורים שמסר הרב שך בישיבה וזה עומס גדול מדי עבורו.

עלה הרב בעדני לביתו של הרב שך ואמר: שמעתי שראש הישיבה חלש. על כן מבקש אני שיפסיק את אמירת השיעורים עד שיתאושש ויתחזק.

התרגש הרב שך וענה נחרצות: "דעו לכם כי עיקר החיים הוא עשיית חסד! בלי להעניק ולתת אין טעם בחיים!" הצביע הרב שך על ריהוטו הדל והמשיך: "ואני אין לי מה לתת אלא תורה! יש לי מעט תורה לתת, ואם זאת לא אעשה, מה טעם יש בחיי. איך אעשה את העיקר לטפל ואת הטפל לעיקר! איך אוותר על החסד בכדי לשמור על החיים אם עיקר החיים הם בשביל החסד?"

קנין תורה

מצוה להכניס אורחים לביתו ולספק להם אכילה שתיה ולינה!

נלמד מהפסוק: "ויאמר... אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך..." (פרק יח-ג)

למדו מכאן חז"ל: גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכניה. דכתיב "ויאמר... אם נא מצאתי... אל נא תעבור" (שבת כז:).

מדרגת החסד המופלאה שמצינו אצל אברהם אבינו באה לידי ביטוי בכמה דרכי הנהגה מאלפים שנהג אברהם אבינו באורחיו וכדברי השל"ה הק' בתוכחת מוסר עיי"ש. ונביא כאן ב' דוגמאות:

(א) מטבעו של עולם שכאשר עייף אדם מטורח הדרך, קשה עליו לאכול סעודת דשינה. מה היה אומר לעצמו בעל חסד רגיל? "הנני והציע לאורח את מיטב המאכלים, יאכל מהם כמידת יכולתו. איני חייב להגדיל ולהגביר את תאבוננו..." אך לא כן נהג אברהם אבינו עם אורחיו. הוא סידר שקודם לסעודה ינוחו וישענו על העץ. הוא הציע להם מעט מים כדי שירצו רגליהם וירעננו עצמם. רק אז, לאחר שעייפותם תפוג, יתאפשר להם להנות יותר מהסעודה הדשינה שיכין להם.

(ב) אברהם הגיש להם את המאכלים כפי הסדר שנאמר בפסוק: "ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה"..." והרי בשר חשוב יותר ומדוע הקדים להם מוצרי חלב? אלא חשבון פשוט עשה אברהם: אם אורחיו יאכלו בשר לפני החלב, יאלצו להמתין שש שעות שצריך להמתין על פי דין בין בשר וחלב [והרי קיים אברהם את התורה והקפיד לא לערב בשר בחלב ולא להכשיל באכילתם] ולכן הקדים להגיש מוצרי חלב כדי שיהיה סיפק בידם לאכול, אחרי רחיצה והפסקה קצרה, גם את הסעודה הבשרית.

במסכת אבות שנינו (פ"א מ"ה) "יהי ביתך פתוח לרווחה ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האישה"..." במשנה זו ישנה הדרכה יסודית למצות הכנסת אורחים, כפי שניתן ללמוד מהנהגתו של אברהם אבינו שהיה ביתו פתוח לרווחה מ-ד' רוחות.

ואולם צ"ע וכי מצות הכנסת אורחים שייכת רק בעניים ולא בעשירים? והרי גם אברהם לא ברר אלו אורחים להכניס אלא כל מי שעבר בפתחו היה נחשב אצלו "אורח כבוד", וכן צ"ע מה שידך ההמשך "ואל תרבה שיחה עם האישה" להכנסת אורחים. (ובעבר הבאנו הרבה ביאורים בזה ואכה"מ).

ובפשוטו י"ל על פי דברי הגאון רבי חיים קרייזוויט זצ"ל בשם חותנו הגאון הצדיק רבי אברהם גרוזינסקי זצ"ל, כי הכנסת אורחים אמיתית היא שנותנים לאורח הרגשה של בן בית, כאילו הוא אחד מבני הבית. והביא ראיה מדברי התוספות (חולין פד. ד"ה עשרה): "אורח יום ראשון [נותנים לו] אווזים ותרנגולים. יום ב' דגים, יום שלישי בשר, רביעי קטניות". ולמה לא יתן לאורח כל יום אווזים? אלא צריך לומר שעל ידי התפריט המגוון הזה ניתן לו בהדרגה הרגשה של בן בית שאוכל כמו כולם. וזוהי הכנסת אורחים האמיתית.

עוד שנינו במשנה באבות (א-ד) "יהי ביתך בית ועד לחכמים". לכאורה לומדים מכאן שעל הבית להיות פתוח דווקא לחכמים ולא לכל אדם הייתכן? אלא ביאר הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל: על ביתך להיות פתוח לרווחה, ועל כל מי שנכנס לביתך להחכים. כך היה ביתו של אברהם אבינו. כל מי שנכנס בו החכים ולמד מפי אברהם לברך למי שמשלו הוא אכל.

נוסיף מעניין לענין באותו עניין: אחד מתלמידי חברון הביע צעריו לפני המשגיח רבי מאיר, כי בחודש אלול לא למד תורה כראוי, כי היה טרוד לסייע לתלמידים הצעירים החדשים להיקלט בישיבה.

אמר לו המשגיח: "הקדוש ברוך הוא בא לבקר את אברהם אבינו ביום השלישי למיתו. והנה ראה אברהם שלושה אנשים ניצבים עליו, ואז מה עשה אברהם אבינו? עוזב כביכול את הקב"ה ופונה להכניס את אורחיו לביתו. ומדוע? משום "שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכניה".

"דע לך" - אמר המשגיח - "כי אף שלימוד התורה הוא אומנם כנגד הכל, אבל קירוב תלמידים צעירים חדשים שזה עתה נכנסים לישיבה, הינה קיום מצוות הכנסת אורחים שאין גדולה ממנה. אדם צריך לעשות את חובתו בעולמו כפי שנדרש ממנו באותה שעה, ואם בשעה זו החובה לטפל בבחורים צעירים, הרי כך צריך לעשות. ממילא המבט הנכון על כך צריך להיות: לא שסגרת את הגמרא, אלא שפתחת גמרות לבחורים הצעירים..."

לכבד את הגוי "במצוה"??...

כאשר היה הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל סמוך על שולחן חותנו, נהג לשמש בגופו את כל האורחים הרבים שהתאכסנו בבית חמיו. הוא טרח בעצמו להביא להם אלומות קש לשכיבה והציע להם את המיטות.

פעם שאלו חותנו: למה לך לטרוח כל כך, וכי לא תוכל לתת לאיזה גוי אגורות כסף שישא את חבילות הקש? השיבו רבי לוי יצחק: כלום נכון הדבר לכבד את הגוי ב"מצוה", ועוד לשלם לו שכר עבור זה?!"

סיפ"ח

"אני מנוסה במלאכה זו"...

סיפר רבי אברהם כהנמן זצ"ל: בבואי לירושלים לנתי ימים אחדים בביתו של הגאון מטפליק - רבי שמשון אהרון פולונסקי זצ"ל. הוא עצמו התקין לי את מיטתי על ידי שהצמיד כיסא לכיסא וקרשים עליהם ומעליהם מצעים. במאור פנים עשה מלאכתו. ואני מחיתי: "רבי, למה יטריח עצמו? יניח לי לסדר את הקרשים".

גער בי: הרי צריך לכוון היטב את המלאכה... אני מנוסה יותר ממך במלאכה זו... אדרבה, נסה, והמיטה תתפרק לאלתר... מלבד זאת, מצווה של הכנסת אורחים צריך אדם לקיים בגופו... כלום יעלה על דעתך להניח תפילין במקומי?!"

מרבצי תורה מעולם החסידות

"עשיית חסד רק על פי התורה"...

סיפר אדם לכ"ק האדמו"ר מסטמאר זצ"ל כי כששהה בחו"ל ראה יהודי שפתח בית "הכנסת אורחים" לכל עובר ושב וכולם מהללים את מעשי החסד של נדיב זה.

שאלו הרבי: האם הוא שומר תורה ומצוות? האם הוא מאמין בהש"ת? והשיב בשלילה. "אם כן" - נענה הרבי - מה התועלת בכל החסד שלו, אם אינו מקיים את התורה ומצוותיה. ומה שעושה אינו מחמת עשיית רצון הבורא וצו התורה. הרי אברהם שהכניס אורחים ועשה חסדים הכל נבע מהתורה שקיים. וציטט את לשונו של המהר"ם שיף: "אם אין תורה אין קמח" - אם אין תורה שלמד אברהם אבינו תורה, לא היה קמח - הכנסת אורחים..."

עולמות שחרבו

"אורחים" בלתי צפויים...

כידוע, קבלת קהל אצל הגר"ש אלישיב זצ"ל התנהלה במשטר של קיצור מדוקדק. השאלות בקצרה והתשובות נענו כהרף עין. והנה באחד מימי מלחמת המפרץ (תשנ"א) נשמעה אזעקה המבשרת על טיל סקאד מעיראק לארץ ישראל. הרב אלישיב נכנס לחדר האטום ועמו ציבור השואלים.

לפתע שינה הרב אלישיב ממנהגו והחל לשוחח עם כל אחד מהשואלים "שיחת ידידות". הוא התעניין לשמו של כל אחד. לשלומו ולשלום משפחתו, מה שלא עשה מעולם.

כשנשאל לפרש הדבר, הסביר: בדרך כלל באים לשאול שאלה ולקבל תשובה. אבל כששמעה האזעקה אין השואלים יכולים לצאת ולחזור לביתם ולכן הם הפכו להיות לאורחים שלי, וממילא חל עלי חוב של "הכנסת אורחים", על כן שאלתי לשלומם ושוחחתי עמם כדרך שנוהגים עם אורחים.

גדולה שימושה

מצוה ללוות את האורחים לדרכם!

נלמד מהפסוק: "ואברהם הלך עמם לשלחם..." (פרק יח-טז)

ופירש רש"י: ללוותם כסבור אורחים הם. וכתב הרמב"ם (פרק יד מהל' אבל הג), "כופין ללויה כדך שכופין לצדקה. ובית דין היו מתקנים שלוחין ללוות אדם העובר ממקום למקום. ואם נתעצלו בדבר זה מעלה עליהם כאילו שפכו דמים..

כתב הספר חרדים (פרק ו'): בכלל גמילות חסד ללוות את האדם היוצא לדרכו, וכל שאינו מלווהו כאילו שופך דמים דכתיב ידני לא שפכו את הדם הזה ועיננו לא ראו, וקיבלו מסיני פירוש פסוק זה, לא בא לידני ופטרנוהו בלא מזון ולא ראינוהו ופטרנוהו בלא לוויה.

ומובא במעם לועז, כי עיקר מצוות הכנסת אורחים הוא בהשתדלות ללוות את האורח כשיוצא לדרכו, מפני שהדבר גורם לו טובה גדולה שהשכינה מלווה אותו בדרך הזה ומצילה אותו מכל רעה. וכן אותם המלאכים ביקשו לזכות את אברהם במצווה זו, לכן אף על פי שהיו יכולים להעלים בטיסה אחת אחרי שגמרו סעודתם ולהמציא מיד בסדום, הלכו רגלי כדי שאברהם ילווה אותם, שהיה סבור שהם אנשים.

ולכן אמר הכתוב: "ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום", ולא אמר בקיצור "ויילכו לסדום". אלא רמז יש בדבר שהיו הולכים לאט כדרך בני אדם. ולמה עשו כן? כי "ואברהם הולך עמם לשלחם", היינו לזכותו במצוה אחרת כשילוהו אותם.

מדוע כל כך חשוב וחיוני ללוות את האורח? נאמרו על כך פירושים שונים, ונביא אחדים **(א) המהר"ל** (ב"חידושי אגדות סוטה מו): מבאר כי הליווי בא להורות שאין היוצא לדרך נפרד מהכלל אלא הכל מחוברין עמו, ובמצב כזה אין למזיקין שליטה עליו. אך כשמניחים אותו ללא ליווי, הפקיעו ממנו שמירה זו ולכן נחשבים כאילו שפכו דמו.

(ב) אמרו בשם **הסבא מקלם**: ירדו חז"ל לסוף דעתו של האורח, שחושד בבעל הבית שרוצה להתפטר ממנו, לכן כשעוזב את הבית בהרגשה כזו, הרי זה כאילו נשפך דמו. אך כשמלווה אותו אפילו ארבע אמות, מרגיש שהמארח שמח בו ומחיהו בזה.

(ג) הליווי מעודד ומחזק את האורח ונוסף בו אומץ וגבורה לעמוד בפני המתקפיים. לעומת זאת כשהאדם נעזב ולא מחשיבים אותו שראוי לליווי, מרגיש נחות, ולא יהיה בו האומץ לעמוד כנגד הפוגע בו.

מלווהו בהליכתו ובחזרתו...

הצדיק רבי נחום מהורודנא זצל ישב בביתו בליל שבת קודש וסעד את סעודת השבת. לפתע נכנס לביתו נער שזמן-מה קודם לכן, שלחו רבי נחום לסעוד אצל אחד מבעלי הבתים. הנער חזר כשהוא חיזור וסיפר שהלך לבית ההוא ששלחו והנה הוא רואה שמתהלך בחצר כלב גדול נובח ומפחיד.

מיד בשומעו את דברי הנער הזדרז וסיים את סעודתו, על אף שתמיד היה נוהג רבי נחום להאריך בשולחנו. הוא בירך ברכת המזון והלך עם הנער לאותו בית. הנער נכנס לבית, ואילו רבי נחום לא חזר לביתו אלא עמד בפתח והמתין בסבלנות לנער עד שסיים את הסעודה ואז ליווה אותו חזרה לאכסנייתו. **רבי נחום הצדיק**

הליווי - גמור המצוה...

אחד ההידורים שקישט בהם הגאון **רבי יהודה צדקה** זצ"ל את מצוות "הכנסת אורחים" היה הליווי שליווה בעצמו את האורח, כשפנה ללכת לדרכו, לנגד עיניו זהרו דברי **הזהר הק'** (ויקרא קד). שכל המצווה של הכנסת אורחים תלויה בליווי זה, שהוא גמור המצוה, ואין המצוה נקראת אלא על שם מי שגמרה.

אפילו בזמנים של חולשה יתירה, כשלא עמדו לו כוחותיו לפסוע אפילו פסיעה אחת, פנה לאחד מבני הבית וביקש שילוהו במקומו, ושלוחו של אדם כמותו.

וזאת ליהודה

ביקור חולים

מצווה לבקר את החולה ולסדר כל הדרוש לו!

נלמד מהפסוק: "וירא אליהו באלוני ממרא" (פרק יח-א)

וכתב רש"י: לבקר את החולה. אמר רבי חמא בן חנינה יום שלישי למילתו היה ובא הקב"ה ושאל בשלומי. אף אנו נלמד לבקר את החולה, וכפי שדרשו חז"ל בגמרא (ב"ק ק וב"מ ל:): "את הדרך" - זו גמילות חסדים. "ילכו" - זו ביקור חולים. וכן דרשו בדומה לזה (סוטה יד) "אחרי ה' אלוקיכם תלכו" - להלך אחר מדותיו של הקב"ה מה הוא ביקר חולים אף אתה בקר חולים.

סיפרו חז"ל בגמרא (ב"ק פ:): "מעשה בחסיד אחד שהיה גונח מלבו [רש"י: צעק מפני כאב הלב] ושאלו לרופאים, ואמרו, אין לו תקנה עד שינק חלב רותח משחרית לשחרית, והביאו לו עז וקשרו לו בכרעי המיטה, והיה יונק ממנה משחרית לשחרית.

לימים נכנסו חבריו לבקרו, כיוון שראו אותה העז קשורה בכרעי המיטה, חזרו לאחוריהם ואמרו ליסטים מזוין [רש"י: רואה בשדות אחרים וגוזל את הרבים] בביתו של זה, ואנו נכנסים אליו!!! ישבו בדקו, ולא מצאו בו אלא אותה עוון של אותה העז. ואף הוא בשעת מיתתו אמר, יודע אני שאין בי עוון אלא עוון אותה העז שעברתי על דברי חברי (שאסור לגדל בהמה דקה בארץ ישראל).

והקשה הגאון **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל: לשם מה הוצרכו חכמים לשבת ולבדוק אלו עוונות ישנן לאותו חסיד, מה עניין זה נוגע אליהם?!

ומתוך רבי אלחנן: משום שאחת ממטרות ביקור חולים לעורר את החולה בתשובה, על כן ישבו חכמים ובדקו על אלו עוונות יש לעוררו. ואחרי שבדקו, לא מצאו בו אלא אותו עוון...

להרוות את החולה...

סיפר הג"ר **ישראל מאיר זכריש** זצ"ל, שכאשר הגיע לארץ ישראל מאמריקה, היה נוהג להיכנס הרבה לביתו של **החזון איש** ולשוחח עמו בדברי תורה. פעם אירע שחלה במחלת הצהבת, ובאותה תקופה היה מפורסם שטוב לשתות לרפואת הצהבת הרבה חלב, והיה אז אבקת חלב נוכרי, ושלח הרב זכריש לשאול את החזון איש האם מותר לשתות מזה, והשיב שיכול לשתות.

והנה ביום אחד מימי חוליו כשהוא מתפלל בחדרו, נכנס לפתע החזון איש לבקרו, וכשראהו מתפלל, אמר לו להמשיך להתפלל במתינות. לאחר שסיים תפילתו, הורה לו שוב החזון איש שיכול לשתות את האבקת חלב נכרי. חשש החזון איש שירצה להחמיר על עצמו ולא יקבל את הפסק ששלח על ידי שליח ולכן טרח לבוא בכבודו ובעצמו כדי להורות לו לשתות.

מסוד חכמים

"איך לא אקום מפני עושי מצוה"...

בשנת תשכ"ד אושפז הצדיק **רבי שלמאן מוצפי** זצ"ל במצב חמור בבית החולים. תלמידים רבים הגיעו לבקרו בשבת קודש. הוא קיבל את מבקריו כשהוא לבוש בבגדי שבת וקם לכבודו של כל מבקר וברכו בברכת שבת שלום.

הרופאים הפצירו בו לשכב כי לא יתכן כזה מעבר חריף מאפיסת כוחות למאמץ גופני רב. סירב בתוקף ואמר: לכבוד הקהל הקדוש הזה שבא לקיים מצות ביקור חולים, שלחו משמים רפואה שלמה עבורי, ואיך אשכב במיטתי ולא אקיים עבורם מצוות קימה מפני עושי מצוה.

עולמו של צדיק

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

אדני הבית! / הרב נפתלי וינברג

קוראים יקרים! ידידים נכבדים!

הדיבור תמיד בנחת, ללא הרמת קול וצעקה. "דברי חכמים בנחת נשמעים" (קהלת ט, יז) ממש כמו שיח בין מלך ומלכה.

כאן עלינו לעצור ולהתמקד בידיעה חשובה ביותר שנודעה לי רק לאחרונה, ואני מרגיש זכות לזכות אתכם ב"אוצר" הזה.

כאמור לעיל, החיים מאופיינים תמיד בעליות ומורדות. אין לנו שליטה על העניין, אך מסתבר שכן יש לנו את האפשרות האמיתית להמעיט את הירידות ולהרבות את העליות!

מדובר בעצה שמקורה ברבי נחמן מברסלב זי"ע – וכאשר אנו שומעים אותה אנו מבינים שמכח עצה זו בלבד, יכל להתפרסם כרבי כה גדול ומשפיע. וכעת לעצם העניין:

אדם כועס. הוא שוכח ש"כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה". משהו דיבר או התנהג שלא כרצונו, והוא – בתגובה – כועס.

אומר רבי נחמן שעל האדם לדעת, שכאשר מזומן לרדת עליו שפע ברכה והצלחה משמים, הסטרא-אחרא מחפשת דרך לעצור את זה. ומה הדרך? לגרום לו לכעוס. כי ברגע שהוא כועס – כל השפע נעצר. הכעס מעורר את מידת הדין וכל השפע שהיה שמור עוברו נגזר ונעלם.

לא חבל!

אבל אדם שמצליח לתפוס את עצמו אומר: לא אהיה טיפש להפסיד הכל בשביל שטות. הוא מתאפק, מתגבר, והשפע בדרך אליו...

מלבד זאת, אותו רגע של ההתגברות מסוגל עבורו לתפילה על כל דבר טוב.

אגב, מקובל שבחינוך מותר להפעיל את "כעס הפנים", כלומר כעס חיצוני מדומה כדי להרתיע את התלמיד ולהשפיע עליו. אמנם, מסתבר שגם מזה יש להתרחק, שהרי מטבע הדברים הגלישה שבין "כעס הפנים" לכעס אמיתי איננו רחוק.

הכללים שהבאנו הם לא "פרטים" כי אם "כללים" כשמים. כל אחד מהם מכיל עולם מלא, ואנו מתפללים לסייעתא דשמיא להצליח בהם. אך מובן שכדי להתקדם בעבודת הקודש לא די להציץ בהם פעם אחת, אלא עלינו להפנים אותם פנימה ולחיות על פיהם.

לנשואים ותיקים ייאמר: אף פעם לא מאוחר! תמיד, תמיד אפשר להתחיל דף-חדש. ונזכה כולנו יחד לרוב ברכה אושר ושמחה!

בתקופה האחרונה יצא לי לפגוש כמה וכמה אנשים ונשים שביתם התפרק. מדובר באנשים נורמטיביים, שומרי תורה ומצוות, אך בכל זאת ביתם לא שרד. לי ברור שאם הם היו מצוידים מראש ביסודות המתאימים – כיצד לבנות ולקיים חיי נישואין – אזי המציאות הייתה שונה לטובה. חבל. כל כך חבל שהם לבד כאשר הם יכלו להיות יחד.

ראשית, ולפני הכל, אנו מכירים את הפסוק שמופיע בפרשה הראשונה בתורה: "לא טוב היות האדם לבדו". זו נקודת המוצא. ולכן, גם מי שכבר סיים את פרק א' בחייו, ואפילו אם כבר יש לו ילדים מהנישואין הקודמים, תמיד כדאי להקים שוב בית. כי לא טוב היות האדם לבדו.

איננו תמימים. אנחנו מכירים במציאות (ושהיא לרוב הרבה יותר מורכבת וסבוכה מאשר כמה שורות שמופיעות במאמר בעלון...) אבל. אבל! אסור לנו אף פעם לשכוח את נקודת המוצא: רצון השי"ת בבריאת העולם היה שאנשים יחיו יחדיו.

לפיכך נתמקד בכמה כללים שבסייעתא דשמיא יועילו לשלום-בית, לחינוך ילדים, ולרוב שמחה לנו ולכל ישראל! בעתיד אולי נביא כללים נוספים, אך לעת עתה די אם נתמקד בכללים הנוכחיים.

אם רוצים ילדים מחונכים, על כולנו להזכיר לעצמנו שלשם כך זקוקים תחילה להורים מחונכים. בבחינת מעשה אבות סימן לבנים. החיים מאופיינים תמיד בעליות ומורדות. חשוב לזכור ולא לשכוח: כל התגובות שלנו בזמני ניסיון, חייבים להיות מובלים על ידי דעת-תורה ולא על ידי רגשות. נזכור ולא נשכח: פעמים רבות, ואולי אפילו ברוב המקרים, עדיף לא להגיב כלל וכלל!

כח התפילה הוא כח חזק ואדיר. עוד לפני שנולדים לנו ילדים כדאי שנתפלל להצלחתם. נתפלל על עצמנו וכמוכן שגם על הבן זוג שלנו שיזכה להצלחה ברוחניות ובגשמיות ולכל השפע הטוב הקיים בעולם!

כאשר אחד מבני הזוג משוחח עם מי שלא יהיה, היחס באותו שיח כלפי בן הזוג הוא תמיד-תמיד חיובי. מלבד כאשר ניגשים לרב להתייעץ וכדו' לשם תועלת, אסור שיהיה מצב כזה של השמעת ביקורת על בן הזוג באוזני זר. זה מן החמורות שבחמורות – מלבד איסורי לשון הרע וכו'.

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל לתרומות: 0542538581 02-5671812 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי

ההגרלה שבה זכיתי ולא זכיתי

כותב הר"ר הערש'ל וייס, ביתר עילית:

אחרי האזהרות הנכונות והנחוצות בגיליון הקודם לגבי הגרלות פיס, אבקש לשתף עמך סיפור של הגרלה פשוטה, בשטיבל של סלונים בבני ברק. הגרלה שבה לא זכיתי בפרס, אבל זכיתי בזכייה חשובה פי כמה וכמה.

היה זה לפני כחמש עשרה שנה, בהגרלה שנערכה בשטיבל של חסידי סלונים בבני ברק. רצו אז להרחיב את הבנין של בית המדרש, ולכבוד זה נערך ערב התרמה על מציג עוד לא שמענו אז שכלל הגרלה בין כל אברכי המקום שהרימו את נדבת לבם. והפרס הגדול - היה:

חנוכיה ענקית ויקרה מכסף טהור.

באותו לילה שנערכה ההגרלה, עברה עלי תקופה קשה ומדכדכת מהרבה בחינות. ישבתי שם, העסקנים ביקשו להתחייב בהוראת קבע סכום קטן, חמשים שקל לחודש, כדי שיוכלו להרחיב את הבנין. ישבתי שם ומלאתי את הפרטים להוראת קבע, ואמרתי לקדוש ברוך הוא: "אבי שבשמים: אתה שקרעת את ים סוף, שעשית נסים לאבותינו - אני רוצה לזכות בהגרלה של החנוכיה! ולא מפני שהיא חסרה לי!" זה לא כמו אותו אחד שאומר: אני רוצה לזכות בעשרים מיליון שקל בלוטו כדי שלא יהיו לי דאגות כלכלה. חשובה עבורי הארת פניך."

"הארת פניך" הכוונה: לראות שבקשתי ממך משהו, ושמעת אותי. זה שווה לי הרבה יותר מחנוכיה, ובינינו - גם יותר מעשרה מיליון שקל. אנו מסתובבים בעולם ומתפללים כל כך הרבה תפלות ובקשות, ואין אנו רואים את התשובה מיד, ופעמים שלא רואים אותה כלל. זה גורם לנו לאיזה סוג של ריחוק. על כן אמרתי לקדוש ברוך הוא: "אני מבקש ממך לזכות בהגרלה, באמת אמרתי לו את זה בפה מלא ממש ובמלים פשוטות מעומק הלב.

ריבונו של עולם! אף פעם לא בקשתי ממך דבר כזה!

אני רוצה לזכות בזה רק כדי לראות בעיני את האות, לראות שדיברתי אתך - וענית לי. אני רוצה להרגיש שיש לי באמת "תקשורת" עם הקדוש ברוך הוא.

יש איזה הרגשה כזו שלא נח לדבר עליה... אתה מדבר, אך אין אתה יודע אם הוא עונה, מתי הוא יענה וכיצד יענה. אז אמרתי: "ריבונו של עולם, פעם אחת במטותא מנח, הראה לי את פניך כביכול! הראה לי הארת פניך. אני מבקש ממך, רבונו של עולם, תראה לי שאני זוכה בפרס הגדול של החנוכיה. לא בשביל החנוכיה, אלא בשביל לראות שבקשתי ממך משהו - ואתה נמצא אתי."

סיימתי את דברי במשפט: "אם אתה עונה לי בהגרלה

הזאת, אקבל על עצמי איזה קבלה טובה, ופה פירטתי מה אקבל על עצמי אם בקשתי תיענה. הרה"צ ר' חיים וורנר אמר לי שמתר כביכול לעשות תנאי עם הקדוש ברוך הוא, כמו שמותר בקדושין להגיד "על מנת שאני צדיק גמור" בשעת קדושי אשה, כן וודאי שמותר לאדם להגיד לקדוש ברוך הוא שאם ייושע יתחזק במשהו מסוים ויקבל על עצמו קבלה טובה!

התפלה הזו בקעה מעומק לבי העגום בסביבות שמונה-תשע בערב.

האם אתה סבור שזכיתי? לא זכיתי בהגרלה. ההגרלה הסתיימה, הכריזו את שמות הזוכים - ואני לא הייתי אחד מהם... כשחזרתי הביתה, לא הייתי מתוסכל או מאכזב, אולם את הארת הפנים הזאת - לא ראיתי. בסדר, לא חייבים לי כלום. הקדוש ברוך הוא יחליט מתי לגלות לנו את פניו.

לא סיפרתי את הספור לאיש, גם לא לרעייתי ולילדי. בשעה שתיים עשרה וחצי בלילה, אני יושב לי בבית מדוכדך ואז מתקשר אלי הגבאי של בית הכנסת של סלונים. הוא אומר לי: "הערש'לה, אני רוצה לשתף אותך במשהו חשוב."

"תקשיב, כשהיתה ההגרלה הערב, כאשר שלפו את הפתקים מתיבת ההגרלה, זכה בחנוכיה איזה יהודי מצפת, שלא נמנה על חסידי סלונים, אשר התחייב לתרום סכום נאה להרחבת בית הכנסת."

"כשהסתיימה ההגרלה, ישבו הגבאים וחשבו: יש לנו פה בעיה. אותו אדם לא תרם עדיין את הכסף בפועל, אלא רק התחייב לתרום את הכסף. הכניסו אותו להגרלה על סמך ההתחייבות שלו בלבד. אבל מה, קיים חשש שהוא לא יכבד את ההתחייבות שלו. לצערנו נפוץ הוא שאנשים מכריזים "אני מתחייב לתת", ובסופו של דבר אינם נותנים. עכשיו, אם נגיד לו שהוא הזוכה, בטוח שהוא יתן! זאת חנוכיה ששווייה ששת אלפי שקלים, וההתחייבות שלו היא רק אלפיים. איך נדע שהאדם התכוון ברצינות להתחייב על תרומתו?

"החליטו הגבאים שהם יתקשרו אליו ולא יגידו לו שזכה, אלא ישאלו אותו וינהלו עמו שיחה טכנית פשוטה. יבקשו ממנו לחתום על הוראת הקבע. אם יחתום באותו רגע, הם יודיעו לו שזכה. אם לא יחתום, יתברר שההתחייבות שלו אינה מוחלטת, ואם כן מישוהו אחר צריך לזכות בחנוכיה, וצריך לערוך את הגרלה מחדש."

"באותו רגע", הוא אומר לי, "עשינו הגרלה נוספת למקרה שהוא לא יחתום על הוראת הקבע. החלטנו שמוציאים פתק נוסף מהקלפי, בפתק הנוסף יהיה רשום האדם שיזכה בחנוכיה למקרה שאותו אחד מצפת לא יעמוד בהתחייבות שלו." "שלפנו פתק נוסף, והפתק הנוסף יצא הזוכה: הערש'לה וייס! עכשיו, זה המצב כרגע: אם וכאשר

רגעי ההתעלות האלה. אבל אחרי רגע של מחשבה, הדבר הזכיר לי בהחלט את מגילת אסתר – ואנחנו **בפרק של ושותי**, אחרי שקוממה עליה את אחשוורוש.

ליבי אמר לי: אין כאן **שני סיפורים נפרדים**. העצרת, על רגעי ההתעלות שבה, עם התפילה והתחינה של כל עם ישראל לבורא עולם, "א-ל-א-ל-למה עזבתני", מחד, **ותחילת הנפילה** בו זמנית של אישיות כה בכירה במערכת הצבאית-משפטית, מאידך, אלו **אינם שני סיפורים נפרדים**, אלא **שני פרקים בסיפור אחד**, שהתרחשו בו זמנית באותה עלילה.

אין זה דבר של מה בכך **שמפלתה של אותה מרשעת, אשר ששה לחתום במו ידיה האכזריות על כל צו מעצר של בחור ישיבה שנתפס בעוון לימוד תורה**, מתחילה **באותן שעות** שבהן תחינות עם ישראל, כאיש אחד ובלב אחד עלו כאחד למרום, כקטורת לריח ניחוח. מאורעות ההמשך מזכירות יותר את סיפור **בתו של המן** עם עביט השופכין, ואת שדרוגו של המן הרשע ממשנה למלך עתיר כבוד וכוח, לבבל, ספר ועגלון, ששב אל ביתו אבל וחפוי ראש. בהמשך התבשרנו על פרשה נוספת בה נכלאו כמה וכמה **מאחיו של ויתא**, אלו הנמנים על "**דוב בנין**", וכל זה איננו שווה ל"ו".

זרש אשת מפחיד, **היועמשי"ת** רודפת לומדי התורה, שכולם הצטערו על שלא צלח המהלך להדיחה, כנראה תושלך א"ה בקרוב בבושת פנים **על רקע פלילי**, וליהודים היתה אורה ושמחה. מידענו **טראמפשוש** עוד לא מצא לנכון להתערב בסיפור, וגם זה עוד יגיע, לב מלך ושרים ביד ד', לכל אשר יחפוץ יטנו.

הסיפור בעיצומו, ההצגה ממשיכה, ואנו אין לנו אלא לקוות לאבינו, מלכו של עולם, אם על המלך טוב תיתן לי נפשי בשאלתי, שיעזור לנו לזכות **לראות בעינינו בקרוב מהרה** גם את יתר הפרקים במגילה, עד "**כי נפל פחד היהודים עליהם**", והעיר ירושלים צהלה ושמחה.

המצבר היה רק שליח

בחצות היום של יום השישי, כשהתנעתי את הרכב שלי כדי לשוב הביתה להכנות לשבת, החלו לרצד מולי שורה של נורות צבעוניות. רפרוף בלוח השנה הבהיר לי שזה לא זמן רלוונטי להכנסת ספר תורה... מסתבר כי הרכב התחיל לאותת על בעיה כלשהי, ולבסוף נתקע ודמם. אמרתי "גם זו לטובה" והשתדלתי לקיים "שיהיה בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה". במוצאי שבת, העברתי את הרכב לטיפולו של המוסכניק הנאמן, מר יצחק ימיני. הוא אבחן כי מדובר כנראה ב"תקלה במח של הגיר" והוא משער שתיקון התקלה יארך כיומיים או שלושה;

למחרת, יום ראשון בבוקר, הוא עדכן אותי על שינוי באבחון. כנראה מדובר בסך הכל במצבר שמלאו ימיו. אנחת רווחה. זו אינה תקלה, למצבר שלי מלאו כבר ארבע שנים, וסוף בהמה לשחיטה. סיכמנו שהוא יחפש עבורי מצבר איכותי, וכי אגיע לקראת הצהריים לקחת את הרכב. הוא הציע לי מצבר ואני בקשתי לנסות להשיגו במחיר זול יותר, כך שלמעשה החיפוש אחר מצבר מתאים התארך מעט.

בשעה 12:00 בצהריים היה לי תור מוזמן בסניף הדואר. היתה זו ה"טעות" הראשונה בשרשרת: חבילה שהיתה אמורה להגיע אלי הביתה, הגיעה בטעות לסניף הדואר, והיה עלי לגשת לדואר כדי לקבלה.

כשהגעתי, נזכרתי שמלבד ה"טעות" הזו, דילגתי על משלוח נוסף – דבר דואר רשום מלפני מספר שבועות. כנראה צו גיוס לאחד מבני שיחי, תעודת כבוד עם צירי איומים מצורפים מסרתי לפקיד גם את מספר הקוד שהיה רשום על הודעת המשלוח הקודם, מתוך תקווה קלושה שהוא עדיין לא הוחזר לשולח.

אותו אחד לא יתן את ההתחייבות שלו – החנוכיה שלך, זכית! אבל אם הוא יעמוד בהתחייבות – הפתק הזה שלך לא רלוונטי."

האמת, שיחת הטלפון הזו היתה מחוסרת הגיון כלשהו... מה התועלת לבשר למישהו בשורה כזו שהוא אולי זוכה בפרס, לשם מה סתם להכניס אותו למתח?

אך אני, פשוט רעדתי מרוב התרגשות!

הבנתי שהקדוש ברוך הוא אמר לי כך: "החנוכיה לא מגיעה לך. היא אינה מיועדת עבורך, וגם לא בקשת חנוכיה! לא רצית לזכות בששת אלפים שקל. אתה בקשת לראות שאתה מדבר אלי ואני עונה לך. אז, הנה, בבקשה: שלש שעות אחרי שבקשת לזכות, הפתק שלך הוא זה שיצא מתוך מאות אנשים – אז הנה זכית! עניתי לך!"

ועכשיו הגיע תורך, לעמוד בקבלה הטובה שקיבלת על עצמך!

כמה מילים על העצרת, וגם הפצרי"ת

אחרי שעות שבהן השבעתי את עיני ממראות ההוד שנראו בירושלים כלילת יופי בשעות שקדמו לעצרת הגדולה, שעות שבהן כל מדרגת אבן בעיר הפכה לספסל של בית מדרש, וכל גדר עירונית מזדמנת זכתה והפכה לסטנדר, הגיעה העצרת עצמה.

בעודי מנסה לתמרן במעבר בין הסליחות האשכנזיות הנוגות והמתחננות לסלסולי הפיוטים המזרחיים המקושטים והתוססים, ובעוד הלב מפרפר למראה קבוצות שלמות של אנשים שבהרו לתלות את עצמם בכל מיני מיקומים מעוררי צמרמורת, חשבתי לעצמי: עצרת כזו היא בעצם זכוכית מגדלת. לקחו כיתה של 50 ילדים בחיידר סטנדרטי והגדילו אותה פי עשרת אלפים – זה מה שקיבלנו פה.

יש את אותם אחוזים בעלי הפרעת קשב וריכוז, שאינם מסוגלים לעמוד במקום אחד, מסתובבים אנה ואנה ומסיחים את דעתם של המתפללים ללא הפסקה. כמו מי שאבד לו משהו והוא מחפש באותו מקום שוב ושוב, אולי מחפשים הם טיפה של יישוב הדעת ולא מוצאים.

יש את קבוצת הילדים שתמיד, משום מה, מוצאת לנכון להטיס "מטוסי נייר" כשהמלמד מוסר שיעור. אלה באו לעצרת כדי לפזר מנשרים מכל הסוגים והצבעים – רק את דפי התפילה הנחוצים שכחו להביא עמם. כמו חוששים הם שמא בטעות יביאו תועלת של ממש למאן דהו.

ויש את אלו שממתינים לרגע אחד שהרה"ה יצא מהכיתה כדי שיוכלו לטפס למרומי הבניין, אל עבר הגג ורצוי מעבר לרעפים. אלה באו לעצרת בהכרזה: "עלה נעלה" אצים לתפוס תנוחה על המנוף הכי גבוה באזור, על התורן שמעליו, על אנטנת סלולר, על שלט הכוונה בכביש או על חבל כביסה מתעופף ברוח. העיקר להיות למעלה, – או יותר נכון, להיראות בעיני הציבור גבוה גבוה.

וישנם את אלו שכל הזמן עסוקים בלהרוויח משהו. בחיידר הם מוכרים 3 טופי בשקל. אלה הגיעו לעצרת כדי לשווק את מרכולתם – דגל צהוב של משיח, או תעמולה נגד פאה נוכרית וכן הלאה. לא משנה כל כך מה, העיקר למכור משהו (וגם זה היה... אחד שהסתובב עם שלט ענק שכתוב עליו: "איפה השירותים"?). ביקש שיסתכלו עליו, וקיבל...

ויש גם את אותם הנרפים שתמיד ימצא להם תירוץ להישאר בבית, והחברים נדים להם בראשם בחמלה, לאמר: משעמם לשמוע את התינוצים... יודעים שבכל מקרה לא תבואו.

אבל בסופו של יום, כל מי שהיה במעמד הנשגב הרגיש חלק ממארג אחד ומיוחד של נשמות שצועקות, זועקות יחד: "שמע ישראל – ה' הוא האלוקים!"

~~~~~

ממש בחזור מהעצרת התפוצצה אחת הפרשיות החמורות ביותר במערכת המשפט הישראלית, שבמוקדה ניצבת הפצ"רית – ראש מערכת המשפט הצבאית והתובע הצבאי הראשי. תוארים שמוכרים לנו מסיפורי הגיוס של מזרח אירופה.

במחשבה ראשונה עלתה התחושה: "ניחוח, עכשיו זה לא הזמן לדבר על זה, אחרי

הותנע ועמד מוכן לנסיעה. דקה אחת לאחר מכן, בשעה 15.57 הגיעה הודעה מדוברות עיריית ביתר: "לאחר שבע שעות של חסימה, כביש המנהרות נפתח לתנועה."

ברגע שהשליחות שלי תמה, בו ברגע כביש המנהרות נפתח לתנועה - ויצאתי לירושלים על כביש פנוי לחלוטין.

כך, מתברר שבמקום להיות כלוא שלוש שעות בפקק אינסופי, נכון לי תפקיד מועיל בעירי ובמקומי, לטובתי נשברה רגל פרתי!

רכבים תאומים

מספר הר"ר דוד הירשמן, ביתר:

ביום רביעי שעבר נחתה על שולחני הודעה: דרישת תשלום קנס מאת עיריית ירושלים על חניה בניגוד לחוק. נאמר בה כי רכבי חנה במקום אסור, בכתובת שידעתי בוודאות גמורה, כי לא חנית במקום.

המסקנה הבלתי נמנעת הכתה בי כרעם: **מסתבר כי לוחית הרישוי שלי שוכפלה.** משהו נטל את מספר הזיהוי של רכבי והרכיב אותו על רכב תאום. זהו אירוע חמור שסופו מי ישורנו - פתיח לשרשרת אינסופית של דוחות, חקירות, ולעיתים אף הסתבכות במעורבות פלילית חמורה. אנשים שמשכפלים לוחית רישוי בדרך כלל לא עושים זאת רק כדי לחסוך כמה דוחות חניה... פניתי מיד לעירייה והודעתי על הזיוף, אך ידעתי כי מסכת הטירדות היא רק בתחילתה. אם בכבישי הארץ נוסע רכב נוסף הנושא את זהותי, כוונתו אינה רק לחסוך קנס חניה פעוט; זוהי ככל הנראה הסוואה לפעילות חשאית ואפלה יותר. עננה הוטלה על ראשי, וחשש כבד קינן בלבבי. כמה זמן ומאמצים יגזול ממני אותו "תאום" בלתי קרוא, על ניסיונות להוכחת חפותי? כמה עגמת נפש תעבור עלי עד שהבעיה הזו תהיה מאחורי?

למחרת, יום חמישי בצהרים, נסעתי לירושלים אל **עצרת התפילה** הגדולה. חיפשתי נואשות אחר חניה. מצאתי לבסוף פינה צפופה באזור הבוכרים, ברחוב מוסיוף. צמוד לפח אשפה גדול נותר מרווח קטן שהספיק כדי להדחק עם רכבי לתוכו. החניתי ויצאתי בזריזות אל העצרת, במרחק של כעשר דקות הליכה.

ואז, רגע לפני שהרחקתי, משהו עורר את תשומת לבי: **מאחורי הפח, חנה רכב מדגם זהה לחלוטין לרכבי.** משום מה, עלה בדעתי לבדוק אם זהו ה"רכב התאום" שלי. דחף פנימי בלתי מוסבר משך אותי. למרבה התדהמה - התברר כי אכן איתרתי את הפושע. על הרכב, שהיה דומה להפליא לרכבי, הותקנה לוחית רישוי הנושאת מספר זהה לחלוטין לזה שלי. בעין בוחנת, קל היה להבחין כי מדובר בלוחית מזויפת ולא מקורית. הנה, מולי עומד המקור לכל הצרות העתידיות שלי, הקרה ה' לפני את ישועתו כהרף עין!

מיהרתי להזעיק את המשטרה. השוטרים שהגיעו, פרצו את הרכב, ומצאו בתוכו מסמכים בשפה הערבית. וכך,

הפקיד שב אלי והודיע: "החבילה עם הקוד הזה לא ממוענת אליך. רשום פה "יצחק ימיני". האם זה קשור אליך?"

זרם חשמלי עבר בי למשמע השאלה. זהו שמו של המוסכניק שלי, ואני ממש ברגע זה בדרכי אליו... מאיפה הוא מגיע לפה פתאום?

"כן", עניתי בהשתאות, "סוג של קשור אלי!"

הפקיד מסר לידי בקלילות את החבילה על מנת שאעביר אותה ליעדה. היה שם חלק חילוף לרכב שלקוח אחר המתין לו בכליון עינים... ההסבר לשרשרת ה"טעויות" היה מדהים: דבר הדואר המקורי שלי הוחזר לשולח זה מכבר, והקוד המצורף אליו - **בוטל.** הקוד ששוחרר צורף לדבר דואר חדש, שמיועד "במקרה" ליצחק ימיני המוסכניק, שנמצא בקצה השני של העיר.

אני, שחודשים רבים לא ביקרתי בדואר, נשלחתי לשם "בטעות" בגלל חבילה אחרת, כדי להציג קוד שעבר זמנו, ולקבל דרכו את הדואר החשוב עבור הלוקוח של יצחק ימיני. אלפי קודים מונפקים על ידי הדואר מידי חודש, והקוד שנשלח אלי ולא התייחסתי אליו, בדיוק הוא מתוך האלפים, הוצמד לחבילה של האיש שאני בדרכו אליו!

אין זה דבר של מה בכך, ואין "צירופי מקרים" בעולם... יש מי שמכוון ומסובב את הכל. אם נגזר על יצחק ימיני חיסכון בהליכה ובזמן - וללקוח שלו נגזר לקבל את רכבו המתקן בזמן הקרוב, אני מוניתית להיות השליח שהוזנק לדואר "בטעות", כדי למלא את המשימה.

עכשיו הגיע גם מצבר בחצי המחיר, והרכב היה מוכן לנסיעה.

חשבתי בלבי: "טוב, עכשיו אני כבר יודע למה הרכב נתקע, ולמה לא שמתי לב להחליף את המצבר מבעוד מועד: יהודי המתין לחלף עבור רכבו, ומתפקידי היה

להביא אותו מהדואר, אבל למה בגלל זה אני אמור לבזבז שעות כה רבות? למה במקום לצאת לירושלים בשתיים עשרה בצהרים כרגיל, אני עומד לצאת רק בארבע?"

בדיקה מהירה גילתה כי **משאית נתקעה** בתוך אחת המנהרות בדרך לירושלים. המוני תושבים שיצאו לירושלים מהבוקר, נתקעו בפקקים אינסופיים, כשבחלק מהמקרים הנסיעה לירושלים התמשכה **למעלה משלוש שעות במקום 20 דקות.** בזמן הזה אני ישבתי בביתי שבביתר וניהלתי משם את ענייני בהמתנה למצבר.

לבי אמר לי שהעיכוב שלי לא יימשך אחרי שהחסימות בדרך ישתחררו...

ואכן, בשעה 15.56 שילמתי עבור המצבר, אחרי שהרכב

נוספת. כרגיל, מתכוונים לצאת מוקדם ובסוף יוצאים מאוחר, והנה אני מוצא את עצמי שוב ברכבי, באותה הדרך, ומכשיר הניווט מורה כי אני עתיד לאחר בעשר דקות. וזה עוד בטרם מחשבים את עניין חיפוש החניה... מה עושים? מתפללים! זכרתי את התגובה הכאובה של ידידי בפעם הקודמת, והתאמצתי שלא ליפול ברוחי. התפללתי, וכאשר הגעתי למקום, שוב המתנה לי חניה! והפעם, ממש בפתח של משרד הפנים, היכן שמשתרך לו תור של ממתנים על המדרכה.

שפשפתי את עיני לוודא שאיני הוזה. זה פשוט היה טוב מדי מכדי להיות אמיתי.

הודיתי לה' בלבי, החניתי בנחת וירדתי מן הרכב בזריזות. אך היצר הרע לא מרים ידיים... הוא הזכיר לי את הדיון הקודם עם החבר, והכניס בלבי הרהור/ערעור מתעקש: "שמא אך דמיון הוא שכה קשה לחנות פה באזור. אולי אני לא מעודכן, ומרוב שכולם מגיעים בתחבורה ציבורית, החניות פה מצויות בריווח?"

התאמצתי לגרש ממוחי את המחשבה, ואז ניגש אלי המאבטח חמור הסבר של משרד הפנים... לרגע נרתעתי לאחורי; מה כבר עוללתי? אבל הוא פונה אלי בשיא הרצינות: "כבוד, אפשר ברכה בבקשה?"

אני מביט בו משועשע; מה מצאת בי? ואז הוא אומר לי: "אני עומד פה כל היום. איזו זכות יש לך, להגיע לפתח של משרד הפנים ולחנות כמו מלך? אני רוצה ממך ברכה!"

הבנתי כי הקדוש ברוך הוא שלח אלי את המאבטח כדי לסייע לי לדחות

מלבי את הספק המיותר הזה. כשמתפללים - מקבלים! תודה לך, אבי שבשמים!

אָכֵן, שְׁמַע אֱלֹקִים אֶת קוֹל תְּפִלָּתִי, בְּרוּךְ אֱלֹקִים אֲשֶׁר לֹא הִסִּיר תְּפִלָּתִי וְחִסְדּוֹ מֵאֵתִי.

כשסיימתי את הפגישה, הוצאתי מן הרכב מצלמה כדי לצלם את הרכב במקום החניה, ואז התפתחה לה דרמה קטנה... אותו מאבטח כבר סיים את משמרתו, וקבוצת מאבטחים אצה לעברי, לוודא שאיני מרגל עבור איראן... סיפרתי להם על "הברכה" שהענקתי לחברם, והם שבו לעמדתם כשחיוך על פניהם.

בהבזק של רגע אחד ההשגחה העליונה כיוונה אותי אל המקום הנכון - ובעיה שהיתה עלולה להימשך חודשים ושנים עם כאבי ראש בלתי נגמרים, נפטרה באחת בחסדי ד'. הרכב עם לוחית הרישוי המזויפת יצא מכלל שימוש, והמכשול המסוכן הוסר מדרכי.

תודה לך, אבא שבשמים!

עקבות הנכתב, - תוצאות 602:

המאבטה של משרד הפנים מבקש ברכה

לפני כחודשיים נסעתי לפגישה אצל רואה חשבון ברחוב שלומציון המלכה בירושלים. כידוע, מדובר באחד המקומות ההומים והעמוסים ביותר במרכז העיר, צמוד למשרד הפנים ולעיריית ירושלים, והסיכוי למצוא שם חניה פנויה שואף לאפס. רוב הבאים לאזור עושים את דרכם ברכבת הקלה או רגלי.

מסיבות שלי, הגעתי למקום ברכבי. ומכיוון שכך, עוד בטרם הגעתי אל האזור, נשאתי תפילה לבוראי שתימצא לי חניה כלשהי. זה היה ענין קריטי, כיוון שזמני היה מצומצם, ואם לא אמצא חניה, אזדקק להרחיק שוב מהאזור ולהחנות באזור אחר, מה שאומר איחור רב לפגישה החשובה.

ואכן, תפילתי נשאה פרי.

כאשר הגעתי למקום, המתנה לי חניה חוקית ומרווחת "כחול לבן", ללא הפסד זמן או טירחה כלל. התרגשתי עמוקות והודיתי לקדוש ברוך הוא. חשתי צורך לשתף אדם נוסף, וכתבתי לאחד מידידי שמתגורר ברוב עמוס¹ וחווה על בשרו את תלאות החניה היומיומיות, בזו הלשון:

אנוכי: שאלה, מה עושים כשצריך דחוף חניה ברחוב שלומציון המלכה בירושלים בצהרי היום?

תשובה: ארבעים שניות של תפילה, והנה יש חניה. לא על מדרכה, סתם כך, בכחול לבן, ברווח. כמו מלך!

ידידי: זה מחזק אותך? למה אני שואל? כי לשמוע מידי פעם סיפורי השגחה - זה מחזק; אבל בדבר שאני יודע לצערי שהתפילות לא נענות (אין לי זמן לנסח את זה אחרת), ואתה בא ואומר שבאחת מתוך מאה פעמים נענית - זה לא כה מחזק. סליחה...

אנוכי: למצוא במקום כזה חניה שכזו זה חידוש גדול, מתנה של ממש, ואין לי ציפיות שזה יקרה לי באופן קבוע! יש עת רצון שהתפילה נענית, אם בגלל מעשה טוב שעשיתי, אם בגלל ייסורים שמסלקים ואז מגיעה אחרי כן הארה שכזו, וכשזה קורה - אני מודה ושבח!

~~~ חלפו להם חודשיים, והשבוע נערכה שם פגישה

¹ שנים שאני מעריץ את גאונותו של האיש שעוד בעת הבניה של הרחוב השכיל להעניק לו שם שמגדיר בדיוק את המציאות היומיומית המדויקת עשרות שנים אחר כך, רחוב "עמוס". הייתי מעריץ אותו עוד יותר אם היה דואג גם במקביל, לרחוב אחר, "פנוי"...

גליון מס' 1239

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת לך לך - י"ז חשוון תשפ"ו - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

תורה מלשון הוראה הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם צריך להתיעץ עם אנשי דורו באיך ומה ובאיזה אופן היותר טוב והיותר שריר וקיים וכל לקיים את המצוות ובכך "עצת ה' היא תקום".

המקור בפרשה: "וירא אליו ה' באלוני ממרא" - "לפי שהוא שנתן עצה על המילה לפיכך נגלה אליו בחלקו".

הוראה למעשה

ראוי למי שייטיב לאנשים, שיראה להם שהוא מקבל טובה מהם במה שיקבלו ממנו ולא שיתפאר על הטוב שייטיב להם.

המקור בפרשה: "ויאמר ה' אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך" אברהם הראה לאלו האנשים שהם נותנים לו מתנה בבואם אל ביתו לקבל הטבתו".

הוראה למעשה

האדם צריך לומר מעט ולעשות הרבה.

המקור הפרשה: "ואקחה פת לחם ואל הבקר רץ אברהם". אברהם אמר מעט ועשה הרבה.

הוראה למעשה

"דבר גדול מאד הוא תוכחות מוסר אב לבנו ולביתו ולא יזוז מלהוכיחם תמיד כל ימי חייו ואף אחרי מותו, ונוח להם לכתוב דברי מוסר ולהנחיל המוסר לכל אחד ואחד כל מה ששייך לו.

המקור בפרשה: "כי ידעתי למען אשר יצווה את בניו ואת ביו אחריו". המילה "אחריו" מרמזת שאף לאחר מותו, עליו להנחיל המוסר לכל אחד ואחד מה ששייך לו.

הוראה למעשה

"אמר רבי: מצווה לו לאדם להתפלל על הרשעים כדי שיחזרו למוטב ולא יכנסו לגיהנום, דכתיב (תהילים לה, יג): "ואני בחלותם לבושי שק". ואמר רבי: אסור לו לאדם להתפלל על הרשעים שיסתלקו מן העולם שאלמלי סלקו ה' לתרו מן העולם כשהיה עובד עבודה זרה, לא בא אברהם אבינו לעולם

המקור בפרשה: "ויגש אברהם"

הוראה למעשה

כשנותן ה' לאדם טובה שאינו ראוי לו מצד עצמו, יכלם ויבוש וכל שכן שלא יעשה גבהות (יתגאה). על זה זירז את לוט: "די לך בזה".

המקור בפרשה: "אל תביט אחריו".

הוראה למעשה

האדם צריך להתפלל על חברו שהיה חז"ל אמרו: "המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר, נענה תחילה". על כן מידה טובה ומצווה רבה עושה אדם כשמתפלל בעד צרת אחרים, הן בעד רבים ואפילו בעד יחיד.

המקור בפרשה: "וה' פקד את שרה".

נקי הדעת שבוחרים

השיעור שמביא ישועות

הרב שוורץ. "הספר הזה מדבר לנשמות. רבי מנחם מנדל מויטפסק זיע"א מחזק בסיפורי יהודים שיאמינו באמונה פשוטה בבורא. וזאת הסיבה שמגיעים אליי סיפורים מדהימים מאנשים אשר השתתפו בשיעור הזה, שזכו לישועות. זכורני שפעם הגיע לשיעור יהודי שעמל בזכרון עשרים שנה לקבל רשיון נהיגה ואולם כל מאמציו העלו חרס. והנה, יום אחד לאחר שהגיע לשיעור, זימנו אותו לקבל את הרישיון. וכך גם אנשים שלא נולדו להם ילדים, זכו להפקד בזרעא חייה וקיימא לאחר שהשתתפו בשיעור זה. "מהו המסר שהיית רוצה להעביר לקוראי העלון בתקופה הלא פשוטה הזאת שעם ישראל שרויים בה?" אני שואל.

הגה"צ רבי משה שמואל שוורץ שליט"א השבוע בעת שיעורו במערת "שמעון הצדיק".

הרב שוורץ שוקע בשרעפיו לרגע ואז כשחיכו האופייני נסוך על שפתיו, הוא משיב: "המצווה הגדולה ביותר כיום היא לחזק אחד את השני באמונה פשוטה בבורא. דווקא כעת שאנו כל כך קרובים לגאולה, החושך מתחזק. ואולם אל לנו ליפול חלילה ליאוש או לרוח נכאה. עלינו להתחזק בתפילה מעומק הלב לבורא עולם שיסיר מעלינו את המגיפה ויחיש את ביאת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו בקרוב ממש."

השיב הרב שוורץ כשחיוך נסוך על פניו. "התחלנו את השיעור בקברו של "שמואל הנביא" ולאחר תקופה מסויימת הוספנו יום נוסף בשבוע בימי שני בלילה בקברו של "שמעון הצדיק".

"ומהיכן מגיעים משתתפי השיעור הרבגוניים הללו? אני שואל. "מכל חלקי הארץ" משיב הרב שוורץ. "ישנם כאלה שבאים מרמת הגולן, מחברון וממקומות מרוחקים אחרים שבארצנו הקדושה." "שמת לב שהשיעור נאמר מהספר "פרי הארץ" של הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטפסק. "אכן כן" מגיב

"כל מילה ששומעים בשיעור, מחזקת את המשתתפים במשך זמן רב." את המשפט הזה שמעתי השבוע בשעה שלוש לפנות בוקר ממזכה הרבים הגה"צ רבי משה שמואל שוורץ שליט"א - רבה של שכונת "מגדלי שאול" בירושלים. הכל התחיל ביום שני בלילה בשעת חצות. נגשתי להתפלל בציון של התנא "שמעון הצדיק" שיום לפני כן נפתח שוב ציונו לקהל המתפללים. מיד כשנכנסתי לאולם החיצוני של מערת קבורתו, הבחנתי בדידי הגה"צ רבי משה שמואל שוורץ שליט"א.

הרב שוורץ ישב בראש השולחן כשפניו קורנות משמחה של קדושה והרצה את שיעורו הקבוע במערת "שמעון הצדיק". שומעי לקחו הסתופפו סביבו מרותקים למקומותיהם ו"שתו" מתוך צמא כל מילה שנאמרה מפיו.

בסביבות השעה אחת וחצי בלילה הסתיים השיעור ואז נערך "תיקון היסוד" שחיברו מרן ה"בן איש חי" זיע"א. בתום התיקון, התיישבו המשתתפים לסעוד סעודת מצוה.

"כמה שנים כבר קיים השיעור הזה" שאלתי את הרב שוורץ. "מזה כשש עשרה שנה השיעור הזה מתקיים"

"והוא יושב פתח האוהל" (יח, א)

ירש רש"י: "לראות אם יש עובר ושב ויכניסם בביתו".

ניתן לפרש שרש"י מרמז בזה שעבודת אברהם אבינו ע"ה הייתה לעשות בעלי-תשובה, לראות אם ישנו עובר עבירה - ושב - שהוא מסכים לעשות תשובה ויכניסם בביתו, וענין זה מכוון למה שנאמר בזוהר הק' (חלק א' קב. ב)

"הוא נטע אילן ובאילן ההוא היה יודע מי שמתאחד, מי שהתאחד ב-ה', היה האילן ההוא פורש ענפיו וחופף על ראשו ועושה עליו צל נאה, ומי שהתאחד בעבודה זרה, האילן ההוא היה מסתלק וענפיו היו מתרוממים למעלה, אז ידע אברהם והזהיר אותו ולא סר משם עד שהתאחד באמונת ה'.

"ויגש אברהם ויאמר וגו'" (יח, כג)

פירש רש"י: "לדורון לתפלה ולמלחמה", ויש להתבונן למה מסר אברהם אבינו ע"ה את עצמו כל כך עבור אנשי סדום, הרי הם היו רעים וחטאים. ונראה לפרש ולהסביר זאת על פי מה שכתב הרמב"ן וזה לשונו: "ודע כי משפט סדום היה למעלת ארץ ישראל וכו', וראה הקב"ה שיהיה לאות לבני מרי - לישראל העתידין ליורשה כאשר התרה בהן גפרית ומלח שרפה כל ארצה וכו' כמהפכת סדום ועמורה אדמה וצביים אשר הפך ה' באפו ובחמתו". והנה בפרשת "עקב" על הפסוק "ואבדתם מהרה" פירש רש"י: "לדלדור המבול ניתן ארכה שנאמר: "והיה ימיו מאה ועשרים שנה", דור המבול לא היה להם ממי ללמוד ואתם יש לכם ממי ללמוד, לכך איני נותן לכם ארכה אלא - ואבדתם מהרה". נמצא שהפיכת סדום היא זו שגרמה ל"ואבדתם מהרה מעל הארץ" וגו' שהוא ענין הגלות, ומשום זה מסר אברהם אבינו ע"ה את עצמו לתפלה - להציל את סדום, בכדי שההפיכה לא תהא הגורם והסיבה לגלות ישראל, ובפרט לפי מה דאיתא במדרש שהגלות היה בעצת אברהם שבחר בה במקום הגיהנום. ולכן רצה אברהם שלא יתקיים בהם "ואבדתם מהרה", מתוך תקווה שבינתיים יחזרו בתשובה.

ולך לך אל ארץ המוריה וגו' (כב, ב)

פירש רש"י: "ואונקלוס תרגם - "על שם עבודת הקטורת שיש בו מור, נרד, ושאר בשמים" עכ"ל. צריך להבין מה הקשר בין עבודת הקטורת למעשה העקידה, ומדוע אינו מזכיר שום עבודה אחרת שבבית המקדש, כי אם עבודת הקטורת? אפשר להסביר זאת על פי מה שמובא בספרים,

שענין מסירות נפש ישנו בכל אחד ואחד מישראל, וכלשון ספר התניא פרק י"ח: "ולכן אפילו קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ה' על הרוב וסובלים עינויים קשים שלא לכפור בה' אחד". מבואר שם שמסירות הנפש שנמצאת בכל אחד מישראל, באה מכח אבות העולם ע"ה, וכשדיבר ה' אל אברהם - "קח נא וגו' את יצחק והעלהו לעולה", באותו מעשה נתן אברהם כח למסירות נפש לכל מי שיקרא זרע יצחק, וכמו שאומרים בתפלת ר"ה: "ועקידת יצחק לזרעו", (עיין בשו"ע הלכות ר"ה), ובשביל זה "כל בי עשרה שכינתא שריא", מפני שכל איש ישראל בכוחו להיות בטל ממש לגבי הקב"ה במסירות נפשו על

קדושת ה'". (לשון ספר התניא פרק ו' עיי"ש). ואת זה רמו הקב"ה באמרו "ארץ המוריה", היינו, עבודת הקטורת, כי אחד מהבשמים שבקטורת ה' החלבנה, בושם שריחו רע. וזה לשון רש"י (שמות ל' ל"ה) בנוגע לחלבנה: "ומנאה הכתוב בין סממני הקטורת, ללמדנו שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגודת תעניותנו ותפלותנו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו". ועיין בסוף מס' חגיגה, שמבואר שם, שפושעי ישראל אין אור של גיהנום שולטת עליהם, קל וחומר ממזבח הזהב שהוא מזבח הקטורת.

כל זה בא ללמדנו, שאברהם אבינו ע"ה המשיך כח המסירות נפש לכל ישראל ואפילו לקל שבקלים ופושעי ישראל, על ידי הקטורת שענינה זה לצרף גם את פושעי ישראל באגודת תעניותנו ותפלתנו כנ"ל.

ועיין בספר אור החיים לר"י יעב"ץ ז"ל, שכתב: מגלות ספרד אני, אשר גרשוני בעוה"ר, רוב המתפארים בחכמה ובמע"ט, כולם המירו את כבודם ביום המר, והאנשים ועמי הארץ מסרו גופם וממונם על קדושת בוראם". ובפירוש "מעין גנים" ממרה"צ א"מדינוב זצ"ל מבאר זאת שם באריכות ותוכן דבריו הוא, שהאמונה הבאה מצד השכל האנושי - יש לה גבול וסוף ע"י איזה הכרח מפני שבאה מצד בעל גבול, מה שאין כן האמונה מצד ירושה מאבותינו עד אברהם אע"ה (שהציץ עליו בעל הבירה ואמר לו אני בעל הבירה), היא מצד אין סוף ברוך הוא, אין לאמונה זו סוף ע"י שום מכריח וכו' כי לעולם ה' דברך נצב בנשמות ישראל, "אנכי ולא יהיה לך" וכו', ואפילו פושעי ישראל הרודפים אחר תאוותם, מוכנים למסור את עצמם על קדושת שמו ית' כשירצו להכריחם" (להמיר את דתם) עכ"ל. וכל זה נעשה טבע בנשמות ישראל ע"י מעשה העקידה, שכל ישראל מוכנים תמיד למסור נפשותיהם על קדושת השם, וזהו שמתפללים בראש השנה: "ועקידת יצחק לזרעו ברחמים תזכור".

בסיעתא דשמיא
מחידושי העורך שליט"א

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידי:

1. מה הקשר בין המלה המסיימת את פרשת לך לך למלה הפותחת את פרשתנו?

תשובה: המלה המסיימת את פרשת לך לך היא: "אתו" ("נימולו אתו") והגימטריא של מלה זו היא 407 - כמו הגימטריא של הפסוק: "ואומר לך בדמייך חיי" (פסוק שנאמר בשעת עריכת ברית מילה) והמלה הפותחת את פרשתנו היא "וירא" והגימטריא של מלה זו היא 217 - וזהו גם הגימטריא של המשפט: "אהוב וחביב למעלה". ומכאן ניתן לומר שלאחר שאברהם קיים את "ואומר לך בדמייך חיי" המרומז במלה "אתו" נהיה "אהוב וחביב למעלה" שכאמור מרומז במלה "וירא". דבר נוסף: כאשר נחבר את הגימטריות של שתי המלים "אתו" ו"וירא" נגיע למספר 624 שזהו הגימטריא של הפסוק שמתייחס לאברהם אבינו: "והיית לאב המון גוים".

2. רש"י כותב על המילים "כחום היום" המופיעות בפסוק הראשון של פרשתנו: "הוציא ה' חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים ולפי שראהו מצטער שלא היו אורחים באים, הביא מלאכים עליו בדמות אנשים". פירושו זה של רש"י מעורר לכאורה תמיהה: וכי לא ידע מלכתחילה שאברהם מצטער על כך שלא באים אליו אורחים בודאי שהוא כן ידע זאת אז מדוע הוא הוציא את החמה מנרתיקה שתרחיק את האורחים ורק לאחר שהצטער אברהם, הביא לו את המלאכים בדמות אורחים?

תשובה: חז"ל אומרים בפרקי אבות "לפום צערא אגרא" זאת אומרת כי ככל שאנו יותר מתאמצים ומצטערים עבור קיום המצווה, שכרנו יהיה גדול יותר. מכאן מובן שאילו לא הייתה יוצאת חמה מנרתיקה והאורחים היו באים אל אברהם, הוא היה רק מקבל שכר על מצוות הכנסת אורחים. אולם כעת שהוא בתחילה הצטער על כך שאין לו אורחים, היא קיבל גם שכר על הצער וגם שכר על הכנסת האורחים שקיים לאחר מכן.

3. מדוע הפסוק השני שבפרשתנו מציין את העובדה שאברהם רץ לקראת האורחים מפתח האוהל ("וירץ לקראתם מפתח האוהל"). הרי אנו כבר יודעים זאת מהפסוק הראשון שכתוב בו "והוא יושב פתח האוהל"?

תשובה: בדרך כלל אדם רץ אחרי משהו כשהוא רואה שהלה מתרחק ממנו במהירות. ולכן הכתוב היה צריך להדגיש שאברהם רץ אחריהם לא בגלל שהוא חשב שהם מתרחקים ממנו, אלא כבר מהרגע הראשון כשראה אותם פתח האוהל הוא רץ לקראתם מפני החביבות שהייתה לו במצוות הכנסת אורחים.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסידה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"כעת חיה והנה בן..." - רבי אליעזר, שרה אשתו וההלך המסתורי

ספק חילל את השבת והגיע ממסעו ביום המנוחה הקדוש - יזכה לכבוד הרב שנוהג בו בעל-הבית? בשלב מסוים, אף היה מי שהעז ושאל את השאלה הזאת את רבי אליעזר בעצמו. אולם רבי אליעזר העדיף למלא פיו מים ולא להשיב על השאלה העוקצנית והבלתי מנומסת. הוא פצח בזמר לשבת, שהשיב לרגע את העניין והחזיר את המסובים לאווירה המרוממת ששרתה על הנוכחים, קודם הופעת האורח הזר.

מנהג היה נקוט בידיו של רבי אליעזר שכל אורח שבא כדי להתארח על שולחנו בשבת, הוזמן להישאר בביתו לפחות עד ליום ראשון אחר-הצהריים. כך גם נהג עם האורח הזה. לאחר הסעודה, הציע לו מיטה למנוחה והזמין להישאר עמו ככל שיחפץ. האיש לא הרבה לדבר וקשה היה לדעת אפילו אם הוא מעריך כראוי את יחסו המיוחד של בעל-הבית כלפיו.

מלאכי סגוריה שנוצרו ממעשיכם הטובים המליצו טוב בעדכם

ואכן, האיש נותר בבית רבי אליעזר עד ליום ראשון אחר-הצהריים. כשעמד לצאת לדרכו, נפנה רבי אליעזר ללותרו. ואז, לפני שעמדו להיפרד, פנה אליו לפתע האורח ופתח את סגור פיו. "דע לך כי אני הוא אליהו הנביא", אמר. "נשלחתי אליך בשליחות מיוחדת על-מנת לנסותך".

"ובכן, דע לך כי המעשים הטובים שאתה ורעייתך עושים, חוללו רעש גדול בשמים. מלאכי סגוריה שנוצרו ממעשיכם הטובים המליצו טוב בעדכם וביקשו למלא את משאלת-לבכם הגדולה ולזכותכם בילדים משלכם.

"לעומתם טענו המקטרגים: 'מניין לנו שהם עושים את כל מעשיהם לשם-שמים ולא לשם התפארות, שם-טוב וכבוד?'. נקבע אפוא, שאתם תועמדו בניסיון שיוכיח באיזו מידה אכן מקיימים אתם את מצוות הכנסת-אורחים לאמיתתה.

"אני נשלחתי אפוא כדי לנסותך. ואמנם עמדת היטב בניסיון, כאשר חרף הופעת החשודה בתוך השבת, ולמרות מבטיהם והערותיהם של כל אורחך, קיבלת את פניי בסבר פנים יפות ודאגת לי לכל צרכיי. הריני לבשרך

המשך בעמוד הבא

תפילת ותיקין בכותל המערבי. התמונה צולמה לפני ארבעים שנה

להשביע את רעבוננו ולקבל מיטה מוצעת. אך יותר מכול נהנו האורחים מהיחס החם והמסור שזכו לו מבעל-הבית. רבי אליעזר ושרה דאגו לכל מחסורם של אורחיהם וטיפלו בהם באהבה ובשמחה. לכולם ציפתה פינה חמה ויחס אישי ולבבי.

היה זה בעת אחת מסעודות יום השבת. בביתם של אליעזר ושרה ישבו אורחים רבי סביב שולחן-השבת הרחב. השולחן היה מכוסה במפה צחורה ומטעמים כיד המלך גדשו אותו. הרגשה שבתית עילאית שררה בבית.

ולפתע נפתחה דלת הבית. בפתח הופיע אורח זר שאיש מבין הנוכחים לא הכירו. האיש נכנס פנימה, וללא אומר ודברים נטל לעצמו כיסא והתיישב ליד השולחן. עצם הופעתו הפתיעה את כולם, שכן מניין כבר יכול יהודי להגיע בעיצומו של יום השבת, בעיירה כה קטנה שהכול בה מכירים את הכול?

אך בעל-הבית התעלם ממבטיהם התמהים של המסובים הנעוצים בזר. הוא קם מכיסאו וניגש את האורח. "האם כבר קידשת היום?", שאל אותו בפנים מאירות. משהשיב האיש בשלילה, הביא לו רבי אליעזר בעצמו בקבוק יין משובח וגביע. לאחר מכן, הוסיף רבי אליעזר להתעניין בו ולדאוג לכל צרכיו, לכל אורך הסעודה.

אולם רבי אליעזר העדיף למלא פיו מים ולא להשיב על השאלה העוקצנית והבלתי מנומסת

עתה הופנו מבטיהם התמהים של האורחים הרבים למארחם. הייתכן שאיש זה - שללא

בבית צנוע בעיירה אוקופ התגוררו רבי אליעזר ואשתו שרה. הם היו ידועים כאנשים בעלי נפש טובה. לא אחת פנו אל רבי אליעזר בבקשה שיתפלל עבור חולה או נצרך. תפילותיו מתקבלות בשמים, אמרו האנשים. הם לא יכלו לדעת, כי רבי אליעזר היה אחד מהצדיקים הנסתרים.

גם היא כאשה, לא נטלה שכר מאת המשפחות הנזקקות שמסרו לה עבודות תפירה

רבי אליעזר התפרנס מחנות לממכר לחם. נוהג היה לחלק כיכרות-לחם רבים לעניים חינם אין כסף. בחנותו היה שוהה שעות מעטות ביממה, ואילו את רוב זמנו הקדיש ללימוד התורה ולעבודת-ה'. רעייתו הייתה עוסקת בתפירה ובתיקון בגדים. גם היא כאשה, לא נטלה שכר מאת המשפחות הנזקקות שמסרו לה עבודות תפירה. כתוצאה מכך היתה פרנסתם לא רבה, אך למרות זאת הצליחו לחסוך מדי חודש בחודשו סכום כסף כלשהו, שעם השנים הצטבר לסכום נכבד למדי.

רק צל כבד אחד העיב על אושרם. זה שנים רבות הם נשואים, ועדיין לא זכו להיפקד בפרי-בטן. כמה בכו, כמה התפללו, כמה התחננו לה', ובכל-זאת לא נושעו.

יום אחד ישבו בני-הזוג בביתם והרהרו על גורלם. "למי אנו עמלים כשאנו הולכים ערירים ואין לנו בין שיירש אותנו", אמר רבי אליעזר לרעייתו. הוא הציע אפוא הצעה: לקחת את הרכוש שצברו עם השנים ולהקים בו מפעל של חסד.

אך יותר מכול נהנו האורחים מהיחס החם והמסור שזכו לו מבעל-הבית

אומר ועושה. רבי אליעזר ואשתו החליטו להפוך את ביתם לבית הכנסת אורחים, אשר כל אדם שמזדמן לעיר ואין לו מקום להתאכסן בו, יוכל ללון בביתם ולאכול בו את ארוחותיו. הם הוציאו את חסכוניותה וקנו מיטות וכלי בית נחוצים, כדי להפוך את ביתם הפרטי לבית הכנסת-אורחים.

מהר מאוד התפרסם שמעו של הבית הנפלא הזה. כל אדם שהיה נכנס אל הבית היה יכול

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

אירוע גדול של קידוש שם שמים

ב שבוע שעבר ביום חמישי התכנסו המוני בית ישראל ברחובות ירושלים בכדי לשאת תפילה משותפת לפני אבינו שבשמים שתבטל גזירת הגיוס המרחפת על תלמידי הישיבות.

כמעט כולם היו שם. ספרדים, אשכנזים, חסידים, ליטאים ויהודים מסורתיים. הכינוס החל בתפילת מנחה משותפת שנשמעה על ידי שליח הציבור בעוצמה גדולה באמצעות הרמקולים האדירים שהוצבו שם. עמדת שם בין ההמונים כן ירבו והתפללתי ביחד עם כולם תפילת מנחה. חשתי באותה העת שאני לוקח כעת בסייעתא דשמיא חלק באירוע היסטורי שיחרט לדורות בדברי ימי עם ישראל. לאחר תפילת המנחה החלו לומר כולם בצוותא אמירת מזמורי תהילים ופרקי סליחות. התרגשתי במיוחד כאשר בתום קבלת עול מלכות שמים החלו כולם לשיר בסיום המעמד האדיר הזה את הניגון המסורתי של אחינו

הספרדים בימי הסליחות "א-ל אדון הסליחות... סלח לנו מחל לנו כפר לנו". דמעות זלגו מעיניי באותם הרגעים מהמחשבה שכעת כל עם ישראל שבים בתשובה ולכן יתקיים בנו מאמר חז"ל "אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי".

ויהי רצון שהאחדות המדהימה הזאת בתוך עם ישראל תמשך גם עתיד זה אכן יביא את משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

* * *

ברית ייחודית ב"ישועות יעקב"

בין פרשת "לך-לך" שבה מסופר על בריתו של אברהם אבינו לבין פרשת "וירא" שבה מסופר על בריתו של יצחק אבינו. בבית הכנסת "ישועות יעקב" הממוקם בלב ליבו של שוק "מאה-שערים", התקיימה ברית מילה ייחודית והיסטורית.

בית כנסת עתיק יומין זה שקיים קרוב למאתיים שנה, הינו בין השאר מעוז ה"קנאים" ולוחמי המסד הציוני. והנה, בהשגחה פרטית מופלאה, נערכה בו ברית מילה לתינוק שנולד ליהודי אמריקני גר צדק בשם הרב יוסף שירא שיחי. יהודי זה שעלה מארה"ב שבאמריקה לישראל, השתייך בתחילת דרכו ביהדות לזרם ה"מזרחי" ובשלב מסוים בחייו הוא עשה "חישוב מסלול מחדש" והגיע למעוז הקנאים שבמאה-שערים.

כיום הוא נחשב לאחד מגדולי תלמידי החכמים שבסביבתו וגם לאחד מגדולי לוחמי הציונות שבשוק. ואולם עובדה זו לא הפריעה לו לצעוק בקול רם שהדה

רבי יוסף שירא שיחי' משמש כסנדק לבנו הרב הנימול

מבית הכנסת "ישועות יעקב" לשאר חדרי ה"שטיבלאך" הסמוכים, "שמע ישראל" בהברה ספרדית רהוטה וכך גם זעק את שאר הפסוקים של ה' מלך ה' מלך, ה' ימלוך לעולם ועד, ואנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא. אבי הרך אף שימש כסנדק לבנו וכשנסתיים טקס הברית, השתרך תור ארוך של עשרות המשתתפים אשר ביקשו ממנו שייברך אותם. בסבלנות רבה ובאורך רוח נדיר הקדיש הסנדק אבי הנימול זמן לכל אחד ואחד ממבקשי הברכה והתפלל לישועות בכל המצטרך.

ניתן היה למצוא בקהל משתתפי האירוע את כל סוגי היהודים: תושבי המקום, כיפות הסרוגות, אמריקנים, וכמובן אנשי החוג שאליו כעת הרב שירא משתייך - "נטורי קרתא". ואולם למרות השוני הרב בין כל גוויי הקשת היהודית שנוכחה במקום, שרתה שם אוירת אחדות, הרמוניה ושמוחה.

או, רק רגע. לפני שאסיים לחלוק אתכם את חוויתי מברית מילה זו, ברצוני לציין בפניכם שלרך הנימול קראו "יואל משה", על שם ספרו של האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זיע"א. וכעת לא נותר אלא להמתין כמה שנים ובעזרת השי"ת נראה האם הנימול ילך בדרכו של הספר שעל שמו הוא נקרא, או שמא יבחר ללכת בדרך קצת שונה בנתיבותיה של תורתנו הקדושה.

רבי אבי-אליהו

סיפור קטן על אדם גדול

זה קרה בשנת תשמ"ד. הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א שהיה יחד עם הרבנית מרים ז"ל בחצרו של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א. היה זה בתקופה של ערב חג

הפסח. ימים ספורים לפני פרוס החג, קיבל הרב משה הודעה ממזכירות הרבי שמותינה לו מעטפה מכ"ק האדמו"ר. רבי משה הזדרז לטול את המעטפה וכשפתחה גילה שבתוכה נמצא צ'ק בסך אלף דולר עבור סיוע להוצאות החג. כשראה זאת רבי משה, הוא פנה מיידית לאחת המשפחות בשכונה והגיש לה את אותה המחאה תוך כדי שהסביר לאבי המשפחה שמשפחתו זקוקה למתן זה הרבה ממה שהוא זקוק לה.

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

"כעת חיה והנה בן..." - המשך מהמוד הקודם

אלוקי השמים והארץ - ממנו יתברך תירא ולא משום ברייה אחרת בעולם!". בסיימו את דבריו אלה, הסתלק לדרכו.

כעבור שנה זכה זוג הצדיקים לחבוק בן, ונקרא שמו בישראל - ישראל. הוריו לא זכו ליהנות זמן רב בחברתו. האם נפטרה בהיותו פעוט, וכעבור שנים אחדות נפטר גם אביו, הצדיק רבי אליעזר. אבל הילד הזה גדל ונתפרסם כרבי ישראל בעל-שם-טוב, הלא הוא מייסד תנועת החסידות.

שבקרוב תזכו אתה ורעייתך בבן שיאיר את שמי העולם היהודי באור מיוחד שלא היה כמותו.

השם אלוקים הוא אלוקי השמים והארץ - ממנו יתברך תירא ולא משום ברייה אחרת בעולם!

אלהיו הנביא החשה רגע, אחר המשיך: "וכשיגיע בנכם לגיל שנתיים וחצי, תאמרו לו את הדברים הבאים: השם אלוקים הוא

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזי מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

1065

עלון
מס'

פרשת וירא - "מעלת הכנסת אורחים"

אין מצווה זו כלולה בסתם צדקה? והרי מה שנאמר בגדולתה של מצווה הכנסת אורחים, לא נאמר על צדקה סתם, כי אם נאמרו על צדקה דברים אחרים. **אכן, יש משהו מיוחד במצוות הכנסת אורחים שאינו בצדקה, כי גם בשאינם זקוקים לצדקה חלה מצוות הכנסת אורחים והמיוחד שבה חופף עליהם. כי לעיתים קרובות אין האורח חסר כלל אש"ל (אכילה שתיה לינה), כי יכול הוא להסתדר באיזה בית מלון ויש בידו לשלם ככל אשר ישיתו עליו. אבל חסר הוא בית, חסר הוא אווירה משפחתית, ובאה מצוות הכנסת אורחים כדי להעניק לאורח בית לשעה, אווירה משפחתית שהיא לו כמו אוויר לנשימה. זה הרבה יותר ממתן אש"ל ביד רחבה. זה מתן לב, מתן אווירה. זה מחייב הפיכת האורח לבן הבית, והבית לביתו של האורח. לכן משותפים בקיום המצווה המארח וכל בני ביתו. לכן דורשת קיומה של מצווה זו יחס, אהבה, קירבה, לכן מצווה זו אינה רק ביטוייה של אהבת הריע, אלא היא האהבה בהתגלמותה. על אירוח כגון זה, הפליגו רבותינו ברום מעלתו וגודל שכרו. ברום, אם מזמין ידידים מאותה העיר כדי להסב עמהם לסעודה, מחמת רעות. אין הם נקראים "אורחים" כפי ששגור בפי כל. אין הוא מקיים בהם מצוות הכנסת אורחים עליה דיברו רבותינו. שכן אין זאת אלא סעודת רעים גרידא.**

בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי "הכנסת אורחים" משדרגת את כל מה שהכרנו במידת החסד הטבועה בדם שלנו. בימינו אנו החסד הפך לתופעה נפוצה ומחממת לב, כאשר אנו רואים מאות ואף אלפי מתנדבים המקדישים שעות רבות ויקרות על מנת לסייע ולעזור לזולתם. רכבי ארגוני החסד ממלאים את שכונותינו, חלוקת מזון בידי מתנדבים הפכו למחזה נפוץ, הסעות לבתי חולים וסיוע לילודות הן חלק מסדר היום, ועדיין, מצוות הכנסת אורחים מיוחדת ומחודשת בכך שהיא מעניקה לנו הזדמנות להכניס את החסד לביתנו פנימה, להפוך את הבית שלנו למקום של חסד, לעשות מעשה טוב בתוככי המבצר הכי פרטי שלנו. הכנסת אורחים היא דרך אצילית במיוחד לעשות חסד, גם כשזה בא כאילו על חשבוננו, שוחק את הפרטיות, נוטל נתח מהחופשיות, או דורש מאמץ בתוככי הקן המשפחתי. כי נכון, הבית הוא המקום הפרטי, המרחב האישי, השטח הסטרילי שלנו, אבל גם הוא מוקדש לחסד, להכנסת אורחים! זו גם ההזדמנות להכניס בנפש ילדינו ולהטמיע בלבם את צורת חייו של יהודי, שמעשה טוב – גם למען אדם זר – הוא ערך נעלה בעיניו, שלהיטיב למישהו לא מוכר זו מעלה מיוחדת. כשאנחנו מכניסים אורחים לתוך הבית, הילדים שלנו רואים, מבינים ומפנימים את מעלתו של החסד! כשנוהגים כך, הילדים ובני הבית כולם חשים בחשיבותו של החסד, במעלתו הנכבדה ומשמעותו השורשית. העובדה שאנו נותנים לחסד את המרחב הפרטי שלנו, שאנחנו מעניקים אותו לאנשים שאולי אינם דומים לנו, אינם אסתטים כמונו, נראים שונים ואולי זרים – ובכל זאת החסד לקדם פניהם בסבר פנים מאירות מנצח את הפער והשוני, ומכניס אותנו לבית שלנו פנימה, באהבה ובחביבה! זו לא רק סיבה ותוצאה, זו גם סגולה יקרה אותה גילה הבעל שם טוב

על הפסוק בפרשתינו **"והוא ישב פתח האהל כהם היום"** (בראשית יח, א) כתב בספר "שבילי המידות והערכים" כי את אופן קיום המצווה בהידור רב למדנו מאברהם אבינו, שכידוע היה לו אוהל בעל ארבעה פתחים, כדי שכל אורח ימצא את הכניסה בנקל, בלי לטרוח ולעשות סיבובים. את כל האירוח עשה אברהם בחינם, ובסיומו – כאשר ביקשו האורחים להודות לו – הסביר להם למי באמת צריך להודות, וכך השפיע עליהם להכיר את בוראם. גם ביום השלישי למילתו, כשהשמש יצאה מנרתיקה, ונפש חיה לא נראתה בחוץ, אף אחד לא העז להוציא את אפו החוצה בחום של שישים מעלות בצל, ובפרט במדבר... – גם אז, לא התרפה אברהם ולא התייאש! הוא שלח את אליעזר עבדו לחפש אורחים. זאת ועוד, כולנו מכירים את התופעה: לאדם יש פגישה אצל צדיק, גדול הדור. הוא מתכנן היטב כל מילה, מה לומר? איך לומר? מה לא לומר? אולם כאשר מגיע הרגע והוא עומד מול הצדיק – הוא נאלם דום. מרוב התרגשות הוא שוכח הכל. וזה מול צדיק בשר ודם. נתאר לעצמנו אדם שזכה לגילוי אליהו – הלא פשוט וברור שמרוב התרגשות הוא לא יהיה מסוגל לפצות את פיו. ומה נאמר על אדם שזכה לגילוי שכינה! אין לנו בכלל מושג מה פירוש גילוי שכינה, אבל- ללא כל ספק – אין רגע רוחני גבוה יותר מאשר רגע זה שאדם זוכה לכך שהקדוש ברוך הוא נגלה אליו ומדבר עימו! והנה, הכתוב אומר "וירא אליו ה'", ודרשו רבותינו (הובאו דבריהם ברש"י): "לברך את החולה. אמר רבי חמא בר חנינא: יום שלישי למילתו היה, ובא הקדוש ברוך הוא ושאל בשלומי". ולפתע מבחין אברהם בשלושה אנשים עוברי אורח, אשר נדמו לו כערבים, ויש לו הזדמנות לקיים מצוות הכנסת אורחים. אברהם נמצא בדילמה קשה: מחד גיסא, הוא מדבר עם הקדוש ברוך הוא. הוא נמצא בשיא השיאים של המדרגה הרוחנית שיכול אדם להימצא בה! ומאידך גיסא, הגיעו אורחים וצריכים לקבלם! אכן דילמה קשה ביותר! מה עושים? אברהם מקבל החלטה ואומר לקדוש ברוך הוא: **"אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך"**, הוא מבקש ממנו להמתין לו עד שירוך ויכניס את האורחים! במעשה זה קבע אברהם אבינו הלכה לדורות: **"גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה"**. ואם הכנסת האורחים גדולה מהקבלת לפני שכינה, הרי שליווי האורחים גדול גם מהכנסת האורחים, כל כך למה? כנראה מפני שהמלווה את האורחים לאחר ששהו בצל קורתו מעיד במעשהו כי קשה עליו פרידתו מן האורחים, כי אומנם נעימה היתה שהותם של האורחים אצלו, ואף לאורחים נראה מעשה הליווי של מארחם כמוכיח יפה, שלא היו עליו למשא ולמעמסה בעת ששהו אצלו. אולם, אם יש הכנסת אורחים נאה ואין ליווי אחריה, יתכן שהאורחים יעלו הרהור נוגה בליבם כי לאחר עזיבתם את מעון מארחם השתררה במעון הרגשת נוחיות. ואם עולה הרהור כזה בלב, הריהו עוקר כל הנאה שהייתה להם מן האירוח רק זה עתה. הרי שהליווי הוא החלק המכריע בקיום מצוות הכנסת אורחים, המשלים את המצווה ומאשר את אופיה. ונשאלת השאלה: מהו המיוחד שבעצם מצוות הכנסת אורחים, ולמה

זי"ע בפרשו את הפסוק "במה יזכה נער את אורחו", באופן מקורי: אם רוצה אדם לזכות בילדים טובים, הדבר תלוי במצוות הכנסת אורחים שלו... מסופר על אביו של הבעל שם טוב, רבי אליעזר, שהיה מהדר מאוד במצוות הכנסת אורחים, והיה מעמיד שליח בשכר בקצה הכפר, כדי שיזמין אל ביתו את עובדי האורח העניים. והיה מאכילם ומשקם ונותן להם צורכי לינה בעין יפה. בשמיים התעוררה שמחה גדולה ממעשיו הטובים של רבי אליעזר, עד שבא השטן וקטרג ואמר, שכדי לדעת אם מעשיו אכן לשם שמיים, יש צורך לנסותו. והוחלט לנסותו, אלא שבזכות המצווה ריחמו עליו וקבעו, שלא השטן ינסהו אלא אליהו הנביא. בשבת אחת אחר הצהריים, הגיע אל ביתו של רבי אליעזר, יהודי עובר אורח, תרמילו על כתפו ומקלו בידו. מחלל שבת גמור. וכדי שיהיה ברור שהשבת לא נשכחה ממנו, ברך העני את רבי אליעזר בברכת שבת שלום חגיגית. רבי אליעזר לא רצה לבייש את העני, ולכן העלים עינו מחילול השבת, והזמינו לסעודה, ונתן לו מכל טוב. גם למחרת, כשנפרד ממנו, לא גער בו, אלא בחביבות רבה נפרד ממנו לשלום. ואף הוסיף, שמעתה, בכל פעם שיעבור במקום, יוכל לבוא ולהתארח בביתו. באותה שעה נתגלה אליהו הנביא בפני רבי אליעזר, ובישר לו, שבזכות אהבת ישראל ומצוות הכנסת האורחים, עתיד להיוולד לו בן לעת זקנתו, שיאיר את עיני ישראל, הלא הוא רבי ישראל בעל שם טוב.. ואם כל שאיפתנו בחיים היא לזכות לילדים טובים ולרוות מהם נחת יהודית, ואם אנו עורכים סגולות ותפילות שונות למען תקוותנו ומטרנתנו זו – הרי לנו סגולה נפלאה ומיוחדת – פשוט להכניס אורחים. אלה הן פניו היפות של העם היהודי! אמנם, לא תמיד יש לנו תנאים ויכולות להעניק לאורח חדר בביתנו הצפוף ממילא, לא תמיד אנו יכולים להכניס אורחים בביטוי המעשי כל כך של המילה. אבל לא מעט פעמים נוכל לפחות לארח אדם בודד בביתנו לסעודת שבת, ותמיד נוכל להעניק כוס שתיה קרה ומילה טובה למישהו שנוקש בדלת ומבקש צדקה... ההשפעה היא עצומה, בלתי מוערכת ובלתי נתפסת: הדבר נוסך חיים חדשים באורח הזוכה לסעודת שבת ביתית, מפיח אנרגיה חדשה שיכולה להחזיק את מבקש הצדקה לעשרות הדלתות הבאות... כשיש לנו הזדמנות לארח מישהו לשבת, אין לנו יכולת להעריך אלה ערכים הוא יספוג ליד שולחן השבת שלנו, ערכים שילוו אותו לביתו ויתכן שיהפכו לחלק משולחן השבת שלו ושל דורי דורות שימשיכו לחקותו... כשאנו מכניסים אורח הביתה, יש לנו הזדמנות להעשיר את עולמו וידיעותיו, הרבה יותר משיחה ברחוב או מפגישה אקראית. להכנסת אורחים יש כוח ויכולת להניע תהליכים עצומים לדורי דורות, תהליכים אותם לא נוכל לצפות מראש אך זכותם כבירה ועצומה. זאת, מלבד הרווח שלנו – מצוות חסד יקרה שבני ביתנו וילדינו יפנימו גם הם את מעלתה וחשיבותה!

והנה זה ידוע כי עיקר מצוות הכנסת אורחים הוא לקבלם בסבר פנים יפות וכמו שאמרו רבותינו: "והוי מקבל את כל אדם בסבר יפות" (אבות פרק א משנה טו). כי אם אמנם אדם נותן לחבירו כל מתנות טובות שבעולם ופניו זועפות, מעלה עליו הכתוב כאילו לא נתן לו כלום. אבל המקבל את חבירו בסבר פנים יפות אפילו לא נתן לו כלום, מעלה עליו הכתוב כאילו נתן לו כל מתנות טובות שבעולם (אבות דרבי נתן פרק יג). ויש לבעל הבית לתת הרגשה טובה לאורח, שיחשוב האורח כאילו הוא בביתו עצמו, ולא בבית אדם זר, וכן יש לבעל הבית לאכול יחד עם האורח, ולא לשבת לידו מבלי לאכול, כי בכך יתבייש האורח לאכול. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. כאשר נסתלק אחד מהצדיקים המפורסמים, לקחו להם שניים מחסידיו, אברכים צעירים,

את מקל נדודם והגיעו עד לפרמישלאן, לחצרו של הצדיק רבי מאיר, לחסות בצל כנפיו ולראות אולי יבחרו אותו למורס ורבים. בערב שבת קודש, הגיעו לפרמישלאן בשעה מאוחרת, עם הדלקת הנרות. אחר התפילה נשארו בבית המדרש, ושני בעלי בתים הזמינו אותם לסעודות שבת. אחד מבעלי הבתים נוהג היה לאכול מעט מאוד. האורח, משראה שבעל הבית אינו אוכל, התבייש אף הוא לאכול, אף כי היה רעב מאוד. בעל הבית השני, לא פרס פרוסות לחם מהחלה שעל השולחן, כך שהאורח התבייש לפרוס בעצמו, ואף הוא לא אכל מאומה. אחר הסעודה באו אל "שולחנו" של הצדיק שנמשך עד אחרי חצות הלילה, ולאחר מכן הלכו לאיזו אכסניה לשאול באם יש משהו לאכול. בעל האכסניה כיבד אותם במאכל קל וכן נתן להם מקום ללון. בבוקר אחר התפילה, הלכו שוב לאותם השניים שהזמינום בלילה. המחזה של אמש חזר ונשנה ויצאו משם שוב רעבים. לתפילת המנחה באו לבית המדרש של הצדיק, וראו שהרבי עומד בחצר ומצווה על המשרת לתת אוכל לאווזים ולעופות, ולאחר מכן עמד להתפלל מנחה. השניים נתפלאו מאוד על שבכל יום השבת לא שמעו ממנו דברי תורה, פרט למה שראו לפני תפילת מנחה. ומאחר שהיו רעבים מאוד, גמרו בדעתם שלא ללכת לסעודה השלישית של הרבי, והלכו שוב לבעלי הבתים שלהם. אך, מאחר שלא היו בביתם, נאלצו לחזור שוב לשולחנו של הרבי. מיד עם בואם נענה הצדיק ושאל בקול: היכן הם שני האברכים המחפשים רבי בעל רוח הקודש? איש אינו משיב דבר. שאל הרבי שוב: מדוע הם מסתירים עצמם ממני? דומיה. אין קול ואין עונה. נענה הרבי בפעם השלישית: באם לא יבואו מיד, יתחרטו היטב! בבושת פנים ניגשו לפניו שני האברכים. הצדיק נתן להם שלום, ושאל אותם: היכן אכלתם סעודות שבת? אצל פלוני ופלוני השיבו. קרא הרבי את השניים, ואמר להם: "בתורה הקדושה אצל אברהם אבינו מצאנו מצוות "הכנסת אורחים", אבל צריך לדעת כיצד להתנהג עם האורחים. כאשר מזמינים אורח, צריך בעל הבית לפרוס חתיכות לחם הרבה על השולחן, בכדי שהאורח לא יצטרך לפרוס בעצמו ויתבייש לעשות כן. ואף אם בעל הבית כבר פורס את הפרוסות והוא עצמו אינו אוכל, מתבייש האורח לאכול. ודבר זה מרומז בתורה בפרשת שמיי: "את החזיר כי מפריס פרסה הוא" (פורס חתיכות "המוציא") "והוא גרה לא יגר" (הוא בעצמו אינו אוכל) "טמא הוא לכם". "את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה איננו מפריס" (דהיינו אינו פורס לחם) אף הוא "טמא הוא לכם". רק זה שהוא גם ממעלי הגרה וגם ממפריסי הפרסה טהור הוא!" הצדיק פרס שתי פרוסות חלה, נתן עליהם שתי חתיכות דגים, והושיט לאברכים הרעבים. לאחר מכן אמר דברי תורה, ובתוך דברי התורה נתגלה לאברכים האורחים סוד עמידת הצדיק על יד העופות להאכילם. איש מהקהל לא ידע ולא הבין את עניין השיחה ואף לא את דברי התורה שאמר מלבד האברכים ושני בעלי הבתים. "מצאנו רבי, אשר רוח ה' בקרבנו" נענו האברכים איש לרעהו, ונשארו לחסות בצל כנפיו של הצדיק מפרמישלאן. נמצאנו למדים את גודל החשיבות לפרוס לאורח ולאכול עם האורח ובכך לתת לו הרגשה טובה ונעימה שירגיש שהוא כמו בביתו. וכן צריך בעל הבית בזמן שיש אורחים בביתו לשכוח באותו זמן את טרדותיו ולתת את מירב תשומת הלב לאורח. מסופר על ה"חפץ חיים" זצ"ל שפעם אחת התארח בביתו רבה של לוצק, הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל. ה"חפץ חיים" שהיה כידוע מפורסם במידת החסד, קיבלו בכבוד גדול וקיים בו מצוות הכנסת אורחים על כל דקדוקיה. מיד עם בואו מהדרך ערך לפניו שולחן, ועליו סעודה דשנה. הם שוחחו בדברי תורה, וה"חפץ חיים" השתדל מאוד להנעים לו את

השהייה בביתו. כאשר הגיע הזמן ללכת לישון, התחיל ה"חפץ חיים" לסדר לאורח את חדרו ולהציע לו מיטתו. האורח נבוכ מאוד. היתכן? ה"חפץ חיים", מגדולי הדור, בכבודו ובעצמו יהיה זה הטורח עבורו בהכנת מטתו? "לא! אינני מסכים!" – פנה הרב סורוצקין ל"חפץ חיים" – "לא יתכן שכבודו ישרתני, אנכי אוכל לעשות זאת בעצמי". ה"חפץ חיים" לא השיבו מאומה, והמשיך בהכנת הכרים והכסותות. למחרת בבוקר הלכו ה"חפץ חיים" ואורחו לבית הכנסת להתפלל תפילת שחרית. את הטלית ואת התפילין נתנו לתלמיד שליחו אותם, כדי שיביאן לבית הכנסת. כאשר הגיעו לבית הכנסת, חיפש הרב של לוצק את אותו בחור, כדי שיקבל ממנו את טליתו ואת תפיליו – אך הבחור איננו... בצר לו פנה הרב סורוצקין אל ה"חפץ חיים" ושאלו "מה עם התפילין? שמא יודע היכן אותו בחור?" שאלו ה"חפץ חיים": "מדוע על כבודו לטרוח בהנחת התפילין?", "מה פירוש?" – הזדעזע רבי זלמן. "פשוט מאוד!", השיב ה"חפץ חיים", "אני אוכל לעשות זאת במקומו!..." אז הבין הרב האורח, כי לא בחינם טרח ה"חפץ חיים" בעצמו במצוות הכנסת אורחים, ולכן נתנה לבני ביתו או לתלמידיו. ללמדך, כי מצוות הכנסת אורחים היא מצווה כשאר מצוות, שעל האדם לטרוח בה בגופו, ורק כך מקיימים את המצווה בשלמות (אהבת חסד).

בשעת הסעודה יש להפנות תשומת לב מירבית לאורח, ולהשתדל להרבות עימו בשיחה, כדי להנעים לאורח את שהותו בבית. וככל שירבה בעל הבית לשוחח עם אורחו, יחוש הלה יותר בנוח. אך אם אין המארח משוחח עם אורחו, יש לאורח הרגשה לא נעימה שהוא כאילו מיותר בבית זה. אם אינו בן תורה, ראוי לבקשו בצורה סתמית שיספר משהו, ובאופן זה תהיה תחושתו שהוא רשאי לספר ולשוחח מכל דבר שהוא מוצא בזה עניין. וישתדל בעל הבית להאזין בכובד ראש לסיפורי האורח ולגלות בהם עניין, על ידי שישאל אותו מידי פעם שאלות מהעניין המסופר, גם אם סיפורי האורח מעניינים אותו כשלג דאשתקד, וכל זאת כדי להנעים לאורח את עובדת היותו בבית של אדם אחר.

העולה מהדברים לעיל מלמד כי גמילות חסדים היא המצווה רבה של הכנסת אורחים שהיא גדולה מהקבלת פני שכינה והשכמת בית המדרש. אמת שהיא כבידה מאוד ובפרט כשהאורחים מרובים ותינוקות קטנים, שמתרבה הבלבול ויושבים ימים רבים והוצאת הבית מרובה וטירחה מרובה ויצר עושה שיקוף במצווה. אומנם, האיש השלם יבוא חשבון וייחשב הפסדו כנגד שכר המצווה, ולפוס צערא כך עושה נחת רוח ליוצרו שיגדל שכרו, ואדם לעמל יולד, אשרי שעמלו בעבור התורה והמצוות ועושה נחת רוח ליוצרו, גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב. ונכלל בזה המצווה רבה של ו'אהבת לרעך כמוך'.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי יסוד היסודות של העולם הוא החסד בין איש לרעהו, וכי עיקר גדלות וחשיבות האדם נמדדים לפי מעשי החסד שהוא עושה עם זולתו ובוודאי במצווה היקרה זו של הכנסת אורחים שאדם אוכל מפרותיה בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא...

כבר כשנפגשנו סיפר לי בעלי לעתיד על החלום שלו – בית מלא אורחים, עם דלת פתוח לכל דכפין. בעדינות הוא בדק מה אני חושבת על כך. זו היה אבן בוחן בשבילו, והאמת – בשבילי זה היה טבעי. הורי היו אנשי חסד שנתנו כל מה שאין להם לאחרים. גדלתי על זה, וזה בהחלט לא הרתיע אותי. אמרתי כן. מאז, החיך שלו לא ירד מהפנים, מיותר לציין כי עוד באותה הפגישה החלטנו להתחתן. מבחינתו אני

לא פחות משרה אמנו. לא היה מאושר ממנו, וגם ממני. התחתנו. כבר בשנה הראשונה הוא הביא אותם: בתחילה אחד-שניים לסעודות שבת, ולאט לאט הזרם התגבר. אין לתאר את האור בעיניים ואת החיך שבקע ממנו בכל פעם שחזר מבית הכנסת יחד עם האורחים שאותם הזמין או מצא איפשהו. בכל פעם עם מישהו חדש, כי אין לדעת מהיכן הוא יביא אותם הפעם. כל הסגנונות, כל סוגי המנטליות, התרבויות, העדות – כולם היו אצלנו. לא משעמם בסעודות שבת בביתנו אף פעם. גם המשפחה הקרובה אוהבת לבוא אלינו להתארח. כבר ידוע לכל שלא צריך לעדכן מראש: מתקשרים ובאים, זהו. לפעמים אנשים שואלים אותי אם זה לא קשה לי. אני מסבירה שאצלי זו זכות, ולא אשקר שהאורח של בעלי בהחלט תורם לכך. זה עניין של הרגל והתארגנות נכונה מראש, וברוך ה', זכיתי לכישורים מתאימים בארגון ובסדר, ואני בהחלט מצליחה לחלוש על הפרויקט הזה. וכך, יחד עם זרם האורחים שרק הלך וגדל, זכינו למשפחה ברוכה, והבית התמלא באורחים ובילדים. גרנו בדירה צנועה באחד הפרויקטים בעיר מתפתחת. המשפחה התרחבה, אבל הדירה נשארה עם אותם מטרים מרובעים כמו בחוזה שחתמנו. ניסינו לחפש דירה גדולה יותר, שמתאימה לצרכים המתפתחים שלנו. הלכנו לסיבובים חוזרים ונשנים, דברנו עם מתווכים, אבל כל הדירות שהתאימו לנו היו יקרות מדי. הפער בין היכולת שלנו לבין מה שנדרש להוסיף היה גדול מאוד, הרבה מעבר למה שחשבנו, וגם אם רצינו מאוד והיינו מוכנים להתאמץ מעבר למה שהיה באפשרותנו, עדיין היתה תוספת נכבדה מאוד שעברה גם את הקו האדום האחרון. לא התייאשנו. מדי פעם היינו מנסים למצוא מציאות, עד שהבנו שזה באמת גדול עלינו, וכרגע זו לא אופציה בכלל. אבל לא נשברנו. למרות האתגר, המשכנו לחייך ולקחת זאת בשמחה ובאהבה. השתדלנו להתאים את עצמנו למציאות, עם הרבה יצירתיות והומור, ומעולם לא אמר אדם "צר לי המקום". ערב אחד, כאשר בעלי חזר הביתה, ראיתי את הברק המנצנץ בעיניו וזיהיתי את הלב שלו. משהו מתחמם שם, הבנתי. חיכיתי לראות על מה ולמה. לא הייתי צריכה להמתין הרבה, כבר בשעת הקפה הזוגית שלנו הוא העלה את העניין: הוא רוצה לפתוח גמ"ח. חבר סיפר לו על קושי שהיה לו בשבת האחרונה להשיג מיטה לאורחים שהוא הזמין. בכל הגמ"חים באזור לא נותרה מיטה אחת מיותרת להשאלה, הכל היה תפוס. זה תפס את בעלי מוכן לגמרי. כבר תקופת מה הוא מסתובב עם רצון להקים גמ"ח כלשהו, ורק לא הצליח להחליט מה נצרך ביותר. כאן הוא מצא תשובה עוד לפני שנשאלה השאלה, וככל שהוא חשב על זה – הוא מצא את הרעיון טוב יותר ויותר. הוא אמר זאת בכזו התלהבות, שממש התביישתי לקרר אותו קצת, שאלה עניינית ומעשית – איפה נשים את המיטות האלה? רק אמרתי זאת, והמבט שלו צנח. הרגשתי איך הוא צולל מטה, מ-100 ל-10. אבל כמו עוף חול, הוא התנער ומנסה שוב: "אולי נאחסן אותן בחדר הפנימי?", שאל-הציע. "ננסה לסדר שם מקום". הוא התחיל לעשות לי תכנון אדריכלי למופת. הבנתי שהוא ממש נעול על זה, אז התגייסתי. חשבתי יחד איתו איך הכי נכון לפנות מקום לגמ"ח. השאלה כבר לא היתה אם לפתוח גמ"ח כזה או לא, אלא איפה הכי כדאי שהגמ"ח ימוקם, בלי לתפוס יותר מדי מקום בבית, כדי שלא יפריע לשאר הסובבים. סוף דבר, לאחר כמה תכנונים וחשיבה מאומצת, הגענו להחלטה שהגמ"ח יציע מזרנים במקום מיטות. המזרנים יתפסו פחות מקום, וגם האחסון שלהם גמיש יותר: ניתן לשלב אותם מאחורי דברים, בין לבין, עם קצת יצירתיות ומעוף. נאחסן

אותם בחדר הפנימי, שבו אין הרבה תנועה של הילדים ובכלל. כך יהיה הרבה יותר קל. כבר למחרת יצא בעלי לחנות וביצע הזמנה, מעשי כתמיד. שבועיים אחר כך המזרנים הגיעו, יחד עם שלושה מיחמים לשבת, כי החבר אמר שגם זה נצרך... אני מנוסה ומכירה את בעלי, יודעת שאין דבר שעומד בפני האהבה שלו, אהבת חסד. נרתמתי יחד איתו, יודעת שבסוף תמיד יהיה מקום לחסד. לא הוצרכנו לפרסם הרבה. הגמ"ח עבר מיד מפה לאוזן, וברוך ה', הכנסת האורחים בעיר שלנו ראוייה להערכה, כי כל שבוע רוב המזרנים היו בתפוסה. מעטות הפעמים שבהן לא היו להם דורשים. בערב שבת אחד דפק אצלינו יהודי יקר. הוא הגיע להתארח אצל הוריו, שגרים ממש בקרבה אלינו. הוא נטל את המזרנים, והיות שלא היה אף אחד שיוכל לעזור להוציא את המזרנים מהחדר הפנימי, ביקשתי ממנו שיכנס בעצמו להוציא אותם. הוא הוציא אותם, ובאגביות אמר: "יש לכם חלל מאחורה, כדאי לכם להרחיב". אמר, לא פירט, והלך. אני עוד הייתי המומה ממה ששמעתי, כך שלא היה לי אפילו זמן לחשוב על לשאול אותו מהיכן הידע. כאשר בעלי הגיע הביתה, סיפרתי לו על היהודי, הבן של השכנים, שלקח מזרנים וטען שיש לנו חלל מאחורי הקיר, ושיש אפשרות להרחיב שם. בעלי התפלא מאוד, כמוני. אמרנו שנמתין למוצאי שבת, כאשר יחזיר את המזרנים, ונשאל אותו למה התכוון בדיוק. מוצאי שבת הגיע מהר מדי. בדיוק סיימנו הבדלה כאשר הוא דפק. בידי החזיק את המזרנים, יחד עם הבן הקטן שלו שבא לעזור. בטבעיות הוא הציע להחזיר למקום. הוא נכנס יחד עם בנו לחדר, ובעלי שאל אותו למה התכוון בערב שבת, כשדיבר על החלל המצוי מאחורי הקיר. הוא הניח את המזרנים והצביע על הקיר: "אני גר כאן מילדות, והורי היו מהראשונים שהגיעו לכאן. אבי היה מבין גדול בבנייה, הוא תמיד עקב אחר כל התקדמות, וכל בניין כאן הוא יודע מה היה ואיך. תמיד הוא אמר לנו שלבניין שלכם ולבניין נוסף יש חלל גדול שלקבלן לא היה אינטרס להשתמש בו, מסיבות שונות. לפעמים החלל מיועד לפסולת

של הבניה, אבל כאן אבי אמר שזה היה חלל לא מנוצל בעליל. אני שומע את זה כבר שנים, והיה לי אך טבעי לומר לכם את זה, במיוחד כשראיתי את הצפיפות, ואת החדר שנשאר באותו גודל. הבנתי שאולי אתם לא מודעים למטרים הנוספים שיש באמתחתכם". בעלי שרק בהתפעלות. "באת ממש בזמן", לחץ את ידו. מאותו רגע התחלנו לברר איך יודעים אם באמת יש חלל... למחרת הזמנו מהנדס בכיר עם ניסיון בפרויקטים בעיר. הוא הגיע די מהר, וקבע באופן חד משמעי שיש חלל, וניתן להרחיב את הדירה ללא נזק ליסודות או לעמודי התווך של הבניין – בתקווה שהחלל לא מלא בפסולת בניין, מה שייקר את העלות של הפינוי. מאותו רגע הכל רץ במהירות מדהימה. הקבלן הציע הצעת מחיר הגיונית, סכום שיכלנו לעמוד בו. היה הסיכון למקרה שנצטרך גם פינוי של פסולת, מה שהיה מקפיץ משמעותית את המחיר, אבל עדיין, זו היתה רזיקה ששווה את התועלת. שבועיים אחר כך נכנסנו לתהליך של בנייה, עם כל המשמעות של זה. ולמה בעלי דאג קודם כל? שיהיה מקום למזרנים במחסן של אחד השכנים, שהשאל לנו אותו עד שתסתיים התקופה הזו. וכן, תודה למי ששאל, האורחים המשיכו להגיע. אין קשר בין בניה להכנסת אורחים... הדלת נשארה פתוחה שבת אחר שבת. בחסידי שמיים, מיד כשנשבר חלק מהקיר והקבלן נכנס לבדוק, כבר ידענו שהחלל ריק לגמרי, אין עלות נוספת, והכי חשוב: הקבלן בעצמו היה המום ממה שגילה מאחורי הקיר. היו שם הרבה יותר מטרים רבועים ממה שחשב מלכתחילה. בסופו של דבר, קיבלנו תוספת של 50 מ"ר נטו. הרגשנו שה' פתח לנו פתח כאולם. בעלי, שידוע לומר תודה, מיד הודיע שיש מקום לגמ"ח נוסף... ואכן, מאז, החדר הפנימי ביותר בבית שייך לגמ"ח שלנו, שמאז רק הלך וגדל, ומכיל כבר הרבה יותר ממיטות, מזרנים ומיחמים. הרגשנו שה' מרחיב את גבולנו ונותן לנו שפע גדול, כדי שנמשיך לעזור ולתת לבניו האהובים. "תן לו משלו, שאתה ושלך שלו"!!!

אחים יקרים!

כל כך גדול ועצום הוא שכר מצוות הכנסת אורחים. כך מובא בספרים הקדושים, כי אילו היינו יודעים גודל שכר מצווה זו ומה שגורמת בכל העולמות, היינו עומדים בפרשת דרכים לחפש ולהכניס אורחים לביתנו, כמו שעשה זקנינו אברהם עליו השלום. וכתב רבינו בחיי ז"ל: נאמר בתורה פעמיים לשון "ויטע". כתוב: "ויטע ה' אלוקים גן בעדן מקדם" (בראשית פרק ב פסוק ח) וכתוב אצל אברהם: "ויטע אשל בבאר שבע" (בראשית פרק כא פסוק לג) ללמדינו, שכל המחזיק במצוות הכנסת אורחים, יורש גן עדן. ונסיים בדברי הזהור הקדוש: "זכאה איהו מאן דמקבל אורחין ברעו שלם (=אשרי מי שמקבל אורחים ברצון שלם), כאילו מקבל אפי שכינתא (=כאילו מקבל פני שכינה), דבמדה דמדד בר נש, בה מודדין ליה (=שבמידה שאדם מודד, בה מודדין לו). וכן רבותינו (ילקוט שמעוני וירא רמז פב) אמרו: "כי לעתיד לבוא אברהם יושב על פתח גיהנום ואין מניח אדם מהול מישראל לרדת בתוכה". אולם – מוסיף הצדיק רבי חיים פאלאג'י זצ"ל – יש לכך תנאי נוסף, שהיהודי הזה היה מכניס אורחים! אברהם אבינו מוציא מהגיהנום כל יהודי שקיים את שתי המצוות: מילה והכנסת אורחים. ואשרי אדם הזוכה לקיים מצווה זו בשלמותה, אשריו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

פרשת וירא

מסע ההדחקה של לוט

הוא לא הלך אל סדום מתוך רשעות, אלא מתוך בריחה מהמאבק הפנימי שבתוכו. וברחה כזו - תמיד מוליכה בדיוק אל המקום שממנו ניסית לברוח.

ההתפרצות - "ויפצר בם מאוד"

והנה אף שם, בסדום, נחשף מה שהודחק. לוט רואה מלאכים, והוא מזמין אותם אליו, אך הפסוק מוסיף "ויפצר בם מאוד". המדרש אומר: "הכניס בהם אף וחימה" - הוא אילץ אותם להיכנס בכוח, עד שנשכחו אחר הפצרותיו. חז"ל לא באו לגנות את הכנסת האורחים שלו - אלא לחשוף את השורש שלה: **רגש לא מאוזן, חסד מדחיק**. כאשר אדם מדחיק את תשוקותיו, הרצון לאהוב, להרגיש, לחיות - הרגש לא נעלם, אלא חוזר בעוצמה, בלי גבול, בלי הקשבה.

וזה מה שקורה ללוט: הוא רוצה לעשות חסד, אבל הרגש הפנימי גואה, שוטף, מאלץ. הוא אינו פועל מתוך שלוה אלא מתוך דחף.

כך גם ההבדל שבין אברהם ללוט מתחדד: אברהם הקדים רחיצת רגליים ללינה - הוא יודע לטהר תחילה, למקד את מעשיו בכוונה. ולוט? הוא הקדים לינה לרחיצה. הוא ממחר למעשה, בלי התבוננות, בלי דיוק.

כי מי שחי בהדחקה - עושה טוב לא מתוך בהירות, אלא כדי להשתיק את קולו הפנימי.

הרשע שלא נעלם

חז"ל אומרים: "לוט עתיד לחזור לרשעו". לא "שהיה תמיד רשע או שיהיה בעתיד" - אלא לחזור. כי הרשעות אצלו איננה חדשה - היא הייתה בו תמיד, רק רדומה. ההדחקה איננה תיקון, אלא שינה זמנית של היצר. וכשהאדם רואה את "כיכר סדום", מקום שבו הכול מותר, הקפיץ הפנימי קופץ, הרצון שדחף הצידה מתפרץ בעוצמה שלא הכיר. ולכן דווקא הוא - "רשע מכולם", כי מי שמדחיק את הצל שלו, בסוף מוצא את עצמו עומד בתוכו, בלי גבול, בלי דרך חזרה.

סיום - לוט שיבנו

לוט לא נעלם, הוא גר בתוכנו.
זה החלק שבנו שרוצה להיות קדוש, אבל מפחד להרגיש.
שבונה חומות של צדיקות כדי לא לגעת באמת הפנימית.
אבל הקדושה האמיתית איננה בהדחקה - אלא בהכלה. היא
היכולת לומר: אני אדם, עם חסדים ועם תאוות, וכמאמר חז"ל
(תורת כוהנים קדושים כ, כו) "לא יאמר אדם אי אפשי לאכול
חזיר, אלא יאמר אפשי ואפשי וה' אסר עלי".
הדרך מתחילה בכנות קטנה אחת ביום - רגע שבו אינך בורח,
אלא מתבונן, אפילו אם רק לרגע.
רק בצעדים מדודים, בפסיעות קטנות שאינן מכבידות, אפשר
להרגיל את הגוף ולשנות את רצונותיו.
אז אולי זה הסוד של הפרשה: אברהם לא גירש את לוט - הוא
שחרר אותו. כדי שילמד גם הוא, וגם אנחנו,
שהאור האמיתי איננו מתגלה כשאנחנו מדחיקים את החושך,
אלא כשאנחנו מאירים אותו מבפנים.

בין אור לצל, מתחיל סיפורו של לוט.

לוט כפי המתואר בפרשה, בזמן שהותו אצל אברהם, אינו רשע גמור ואיננו צדיק תמים - הוא אדם מדחיק, מי שמפחד לגלות את צדדיו הנסתרים.

אכן ישנם אנשים שנראים שלווים, זכים, כל מעשיהם לשם שמים, אך מאחורי השלווה מסתתר רצון, תשוקה ומאבק. וכשהרצון הזה אינו מקבל מקום – הוא נרמס פנימה, שוקע אל תוך הדממה, עד שיום אחד מתעורר שם בעוצמה גדולה. כך היא דמותו של לוט, האדם שגדל בביתו של אברהם אבינו, נשם אוויר של חסד, ראה מלאכים, למד הכנסת אורחים מאבי האומה. וכשהתורה מספרת על אנשי סדום – דווקא הוא, הצדיק היחיד שעדיין פותח את ביתו לאורחים. ובכל זאת חז"ל אמרו עליו מילים קשות: "והוא רשע מכולם".

איך ייתכן? איך אדם שגדל באורו של אברהם, שהכיר את דרך האמונה, יורד אל תהומה של סדום?

נראה שלוט לא נפל מרוע טהור, אלא מעומס אור. לפעמים דווקא הצדיקות - היא שמסתירה את הפצע.

צדיקות שבורחת מעצמה

חז"ל מגלים את עומק העניין: כל זמן שלוט היה עם אברהם - לא התחבר לרשעים. לא מפני שתיקן את עצמו, אלא מפני שטרם התמודד. כי כל עוד שהיה בצל אברהם, אורו של הצדיק כיסה עליו, והוא חי כצדיק חיצוני, אך לא כמתוקן פנימי.

"ראה אברהם שליבו נוטה לרשע" אמרו חז"ל, ולכן אמר לו: "היפרד נא מעלי" המילים נשמעות כפרידה, אבל הן בעצם בקשה רכה של חסד.

אברהם רואה שלוש איננו עובד את ה', אלא את הדמות של אברהם. הוא מדחיק את עצמו כדי להיות "כמות". ואברהם מבין – אם לא ייצא עכשיו לוט לדרך עצמאית, הוא לעולם לא ימצא את אלוהיו באמת.

אברהם המקרב והחומל, שקיב את ישמעאל, לא רצה לגרש את לוט, אלא לעודדו להתקרב אל ה' ולהשלים את הפנימיות שבו. מה שאמר היפרד נא מעלי - אין זה גירוש, אלא כצעד של אמון. לך, מצא את עצמך! גלה מה יש בתוכך, גם אם שם תראה חושך, כי רק מי שפוגש את החושך שלו - יכול להאיר באמת.

לוט מדחיק את רצונותיו

הוא גדל בביתו של אברהם, האמין, התפלל, אך עמוק בתוכו
בערה תשוקה אחרת – אל החומר, אל הנוחות, אל העושר.
לא היה לו אומץ להכיר בה, לומר: "יש בי גם צד כזה, ואני צריך
לתקן אותו". אז הוא עשה את מה שעושים רבים מאיתנו: הוא
הדחיק וחשב: "אין בי תאוה, אני רוצה בזה, אני קדוש".
אבל כשהאדם מדחיק את נטיותיו - הוא לא מרפא
אותן, הדחקה איננה תיקון, אלא ניסיון למחוק חלקים
בתוכו, במקום לתקן אותם. כמו קפיץ שנלחץ יותר
ויותר, עד שיום אחד קופץ בעוצמה.

אצל לוט, זה התחיל עוד בימיו אצל אברהם - שם הוא חי חיי חסד, אך בלי לברר את עצמו. וכשנאמר "וישא לוט את עיניו וירא את כל כיכר הירדן" - זה היה הרגע שבו הקפיץ השתחרר. העיניים ראו את מה שהלב רצה מזמן, ורק חכמה להזדמנות לפרוץ.

סיפור לשבת

הדרך הביתה

השמש נטתה לאופק כשרחל עמדה על מרפסת האכסניה בהודו. מזוודתה הקטנה לצידה, עיניה נעוצות במרחקים.

היא, הבת היחידה למשפחה חרדית מירושלים, זו שפרצה החוצה מעולם שנדמה לה כמחמיר ומחניק – השאירה מאחור עולם מלא תוכן, אמונה ואהבה.

"מה עשית, רחלי?" לחשה לעצמה, קולה רוטט מתערובת של חרטה וגעגוע.

"איזו רוח שטות תפסה אותך לעזוב הכול כך, בלי לומר מילה?"

רוח חמה של הודו ליטפה את פניה, מזכירה לה כמה רחוקה היא מן הבית. כל שיחה טלפונית נחסמה, כל הודעה לא נשלחה. השתיקה הייתה סכין חדה – חותכת את הקשר האחרון שנותר.

ואז, בדמדומי ערב רכים, נפל מבטה על דמות מוכרת ברחוב.

"חיים?" קולה נשבר.

השכן הוותיק מהשכונה עמד מולה, עיניו מלאות רחמים.

"מה שלום אבא?" שאלה בלחש, בין תקווה לפחד.

חיים השפיל מבט.

"את לא יודעת?..." אביך נפטר, רחל. הוא לא עמד בצער. הלב שלו... נשבר כשעזבת."

העולם סביבה היטשטש. רחל קרסה על הספסל הקרוב.

הכול נהיה דומם – רק פעימות ליבה הדהדו באוזניה כמו תופים רחוקים. היא הבינה באותו רגע שהמרד שלה לא שחרר אותה – הוא רק כבל אותה באשמה שאין לה מילים.

ימים ארוכים נדדה בין הרים ומנזרים, מחפשת תשובה, מנסה להקשיב לשקט שלא הבטיח נחמה.

עד שבילילה אחד, תחת שמיים זרועי כוכבים, הבינה לפתע: יש רק מקום אחד שבו תוכל לדבר באמת – ירושלים.

רחל שבה לארץ.

צעדיה הובילו אותה אל הכותל המערבי, המקום שבו האבן והדמעה נפגשים.

היא כתבה פתק. המילים טושטשו מדמעות: "ה', תן לי סימן. תן לי לדעת מה אני צריכה לעשות."

אבל לא היה מקום להכניס את הפתק. מתוך בלבול וייאוש, הושיטה ידה לעבר עזרת הגברים – ובטעות הפילה אחד מהפתקים הישנים.

היא הרימה אותו, וכמעט נעתקה נשימתה. זה היה כתב יד מוכר. כתב ידו של אביה.

"בתי היקרה", נכתב שם, "אני יודע כמה את סובלת. אני מוחל לך מעומק ליבי, אל תשאני עוד בעול האשם. תפילתי – עליך, על שובך, על גאולתך."

המילים חדרו לנשמתה כמו קרן אור דרך ענן שחור.

היא אחזה בפתק ובכתה. בכי של סליחה, של שיבה, של חיים חדשים.

והיא ידעה – דרכה הביתה, לביתה האמיתי, רק מתחילה עכשיו.

(אור דניאל)

בדיחותא

- הדגים שבים רועדים כשהם רואים את הפלאפון של הפצריט.
- איך יודעים שיש מלא אנשים מיותרים במגזר הציבורי, שכולם עצורים והכל מתנהל כרגיל.
- מסתמן: הפצריט תעצר ותכלא בשדה תימן, כח 100 יאבטח.
- בצעד תקדימי, היועמ"שית מבקשת לרשום פטנט על הביטוי "ניגוד עניינים".
- הפצריט שוקלת לדחות את כתב אישום נגד עצמה – כדי להוכיח שהמערכת עובדת.

שירת הבריאה

עובדות מעניינות לפי סדר פרק שירה

פרק א - שמים

ארץ מה היא אומרת, לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה (תהילים כ"ד א'). מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק (ישעיה כ"ד ט"ז).

הארץ נראית יציבה - אבל היא בתנועה מתמדת!

- היבשות שעל פני כדור הארץ זזות כל הזמן, במהירות של כמה סנטימטרים בשנה.
- התנועה הזו נקראת "נדידת היבשות", והיא גורמת לרעידות אדמה, הרים חדשים, ולשינויים עצומים.

מתחת לרגליים שלנו - ים של אש רותחת!

- הליבה של כדור הארץ היא חמה יותר מפני השמש, עם טמפרטורות של כ-6,000 מעלות צלזיוס!
- הלחץ העצום דוחף לפעמים לבה החוצה דרך הרי געש.

האדמה נושמת וחייה - פשוט לא רואים את זה

- בכל גרגר עפר יש מיליארדי יצורים זעירים: חיידקים, פטריות, תולעים ועוד.
- הם ממחזרים את החומרים באדמה ובלעדיהם – לא הייתה צמיחה בעולם!

הקרקע שאנחנו דורכים עליה - זמנית

- מדענים גילו שכל פיסת קרקע נעלמת ומתחדשת תוך כ-500 שנה – בגלל רוחות, מים, ואירוזה טבעית.
- אפילו הרים עצומים כמו ההימלאיה מתפוררים לאט לאט.

מה אפשר ללמוד מזה?

הארץ מלמדת אותנו שהשקט אינו חוסר תנועה – הוא כוח ההתהוות. גם כשנדמה שהכול עומד במקום, מתחת לפני הקרקע נוצרת מהפכה שתפרוץ בבוא הזמן. כי לפעמים, דווקא בשקט ובסבלנות – נולדים הכוחות שמסוגלים להפוך את העולם.

לעילוי נשמת:

בנימין בן רזילה,
שושנה סביחה בת
מסעודה, יחזקאל בן
חביבה, עמרם רפאל
בן זוהרה, אליהו בן
נסריה.

* הדברים נאמרו לעורך לב המעיין *

* הדברים נערכו בסגנון קליל ומעניין לצורך העלון*

לקבלת העלון, או לתרומות והנצחות, ניתן לפנות:

B6786006@GMAIL.COM

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זי"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת

זהבה בת רחל
ורחל בת שמחה

786

ניתן לתרום באשראי

בנדרים פלוס: כולל ערב המרכזי גילה, עבור כולל דרכי חזקיה.

ניתן לקבל קבלה

להחזר מס סעיף 46

סיפור לשבת קודש

הכנסת אורחים - גדול מהקבלת פני שכינה

בפרשתנו, התורה פותחת בסיפור הכנסת האורחים של אברהם אבינו.

אברהם, בן ה-תשעים ותשע, ביום השלישי למילה (שאו מתגבר החולי וכמו שכתוב בפרק לד פסוק כה: "ויהי... השלישי... מאביו"), יושב לו מוחץ לאהל ביום שרבי ומחכה לבואם של עובדי דרך, להכניסם לביתו, להאכילם ולהשקותם. כאשר אברהם מבחין באורחים הוא רץ לקראתם, מתחנן בפניהם שיכנסו לאוהלו, ומרגע כניסתם הוא לא נח ולא שוקט להגע. הוא ממנהר אל שרה ומבקש שתכין פת לחם לאורחים, בינתיים הוא רץ אל הבקה, מוצא את המשובח שבו ונותן לבנו ישמעאל להכין אותו בזריזות. בנוסף למטעמים אלו מוסיף אברהם חמאה וחלב, מגיש את הכול בפני האורחים היקרים לו כ"כ, עומד ומשמש אותם.

מה ראה אברהם אבינו בהכנסת אורחים שהיה מוכן כ"כ להשקיע בה למרות שהוא מבוגר ולמרות שהיה חולה, והכל בזריזות גדולה?

הגמרא במסכת שבת (דף קכז) אומרת: אמר רב יהודה אמר רב, גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכינה, דכתיב: "וַיֹּאמֶר... אֲנִי... קִצְאֹתִי חֵן בְּ... אֶל... תַּעֲבֹד... עֲבָדְךָ" (בראשית יח, ג).

רש"י על התורה כותב שני פרושים לפסוק זה, והפירוש השני מתייחס לגמרא הנ"ל, שאברהם אומר להקב"ה להמתין לו עד שירחץ ויכניס את האורחים. שהרי כתוב "וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלָיו מְרִא" (שם, א), ורש"י כתב שהקב"ה בא לבקר את אברהם כיוון שהיה חולה וזוהי הקבלת פני שכינה, ובכל זאת כאשר מגיעים האורחים אברהם אומר להקב"ה שימתין לו עד שיכניס את האורחין, א"כ למדים אנו שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה. עד כדי כך, יותר מהקבלת פני שכינה? חשבתי שאפשר להסביר ולומר שכיוון שהקב"ה זן ומפרנס את העולם כולו, אדם שמוכן להכניס אורחים, להאכיל ולהשקות אחרים, המעשה עצמו יותר גדול מהקבלת פני שכינה כיוון שגם הקב"ה בעצמו מתעסק בכך, א"כ אותו אדם נעשה שותף להקב"ה ויכול לעסוק בכך גם כאשר ה' יתברך בא לבקרו.

אברהם אבינו השכיל ברוב גדולתו שה' חפץ בהכנסת אורחים. הכנסת אורחים משנה את הלב, משנה את הסביבה, גורמת לאיחוד הלבבות, ואם מכניסים אורח כראוי, אח"כ אפשר ללמד אותו גם שיברך לה' ולעבוד את ה' כמו שעשה אברהם.

מורי ורבי הרב שיינברגר שליט"א (רב היישוב אור הגנוז) אומר, אם רוצים להחזיר אדם בתשובה, תזמינו אותו אליכם הביתה, הניחו לפניו צלחת מלאה בצ'ולנט (חמין), ותשירו לו שירי שבת. הלב שלו ייפתח וירצה לטעום עוד קדושה ועוד מצוות.

יש סיפור כ"כ יפה שממחיש איך צריך לעשות הכנסת אורחים, והבאתי

אותו כאן לפניכם;

חששות רבים ליוו את שגי' ואת מיכל לקראת טיסתם לארצות הברית. זו לא הפעם הראשונה שהם נוסעים לחו"ל לצורך עבודתו של שגי', אך תמיד שהו בניו יורק או בעיר גדולה אחרת, ואילו הפעם שגי' נשלח לעיירה קטנה ונידחת שאין בה אפילו יהודי אחד לרפואה. בימות החול עוד ניתן להסתדר, אך הרעיון לעשות את השבת בבדידות לא מצא חן בעיניהם. עוד מהארץ ביררה מיכל ומצאה כי בעיר אחרת, המרוחקת כשעתיים נסיעה מהעיירה שבה ישוהו, יש מלון יהודי עם תפילות שבת וסעודות, והיא הזמינה חדר לשבת. בני הזוג נחתו בארה"ב ביום שני, ונסעו למקום עבודתו של שגי'. בצהרי יום שישי, ארבע שעות לפני כניסת השבת, הם יצאו בדרכם למלון היהודי, אולם לאחר כמאה קילומטרים החל להתפשט ברכב ריח שריפה. בתחילה הם חשבו שהריח מגיע מהסביבה, אולם לא חלפו רגעים רבים, ועשן החל להיתמר ממכסה המנוע. שגי' בלם בצד הכביש ובני הזוג יצאו מהמכונית במהירות. 'רק זה היה חסר לנו', אמר שגי' כשהוא מביט בשעונו בדאגה. השבת מתקרבת, והם נמצאים באמצע שום מקום כשמסביבם רק שדות המגיעים עד קצה האופק.

כששגי' התקשר לחברת ההשכרה, בישרה לו הפקידה כי רכב חילופי יגיע תוך שעותיים.

'שעתיים?!' הזדעק שגי'. 'גברתי, אני יהודי אורתודוקסי. בעוד שעתיים וחצי נכנסת שבת ולא אוכל לנסוע', אך הפקידה ענתה ביושב כי אין אפשרות לזרז את הגעת הרכב.

השעתיים עברו על בני הזוג במריטת עצבים. חמישים דקות לפני כניסת השבת הגיעה המכונית החלופית והם נכנסו אליה בסערה, אך לא היה כל סיכוי להגיע למלון היהודי לפני כניסת השבת.

'יש לנו פה כמה לחמויות', אמרה מיכל, 'בוא ניכנס לעיר הראשונה שנראה, נקנה לעצמנו כמה מצרכים נוספים, ונמצא איזה מקום שקט שבו נוכל לשהות. נעשה לנו שבת נחמדה כהלכתה, גם אם אנחנו זרוקים באיזה חור בקצה העולם'.

כחלוף עשר דקות הם הגיעו לעיר קטנה. שגי' החל להסתובב ולחפש גן ציבורי שלידי יוכלו לשהות ביממה הקרובה, אך לפתע בלם את המכונית בהפתעה: על המדרכה צעד אדם חבוש קסקט שעל מכנסיו משתלשלים חוטי ציצית. 'תראי, הנה יהודי!' קרא שגי' אל מיכל.

הוא יצא אל האיש שאכן התגלה כיהודי שומר מצוות, והסביר לו במהירות את מצבו. 'הגעתי למקום הנכון', חייך היהודי, 'אתם מוזמנים לביתי'. לאחר כמה דקות כבר עמדו שגי' ומיכל בפתח ביתו של האיש.

'יש לנו אורחים', קרא האיש לרעייתו, ורץ להביא להם קפה ועוגות.

שגי' ומיכל היו נבוכים. מצד אחד שמחו על שלא ייאלצו לעשות את השבת תחת כיפת השמים, אך מצד שני חששו להכביד על המשפחה שוודאי לא התכוננה לאורחים.

'אתה בטוח שזה בסדר שנישאר פה?' שאל שגי' את היהודי. 'יש לכם

מקסימ

הסוחר היהודי הודיע לכל דיכפין, כי שערי מלונ פתוחים, אוכלים ושותים חנים אין כסף.

אלפים רבים נהרו לבית הכנסת-אורחים נדיר זה. אכלו ושתו ולנו ופנו לעסקיהם, מתוך נהרה של הכרת הטוב ליהודי נדיב זה, שאת שמו הם בקושי ידעו, ומעולם לא נפגשו עמו.

קבצן אחד שהגיע מפולין, שמע על מלון זה, ושרך רגליו לשם. הוא התנחל במקום, חודש, חודשיים, חודשיים וחצי, וחי כמו מלך בארמון. דבר לא חסר לו, המזון היה מבושל וטרי, השמיכות ממבוסות וריחניות, ולא פחות חשוב, אף אחד לא שאל אותו שאלות מיותרות ומביכות.

אחרי שלושה חודשים במלון, חש הקבצן קצת תחושה של בוש. בכל זאת, אוכל, שותה, ישן, ולא משלם, וגם לא יודע למי לומר תודה... נהמא דכיסופא. לא נעים.

והנה הוא הבחין באיש חבוש כובע מצחיה מרופט, מעיל מיושן לגופו. נזכר הקבצן, כי ביום שהגיע לכאן, הוא כבר נתקל באדם זה.

ניגש אליו הקבצן ושאל: "סלח לי ידידי, אני מתגורר כאן במלון, למעלה משלושה חודשים, נהנה מכל טוב, ועד היום אף אחד לא פנה אלי, ולא שאל אותי, ולא אמר לי שום מילה... מה דעתך? זה בסדר?

השיב לו האיש עם כובע המצחיה: "האמן לי, ידידי, אני מתגורר כאן, כבר 30 שנה(!) ועד היום אף אחד לא העיר לי שום הערה... אז תרגיש נוח".

למותר לציין כי האיש עם המעיל המרופט וכובע המצחיה היה בעליו של המלון, שנטמע בין האורחים, וחש כאחד מהם ממש.

עד כמה נשגבים הם גבולות החסד. (קובי לוי)

אמר ר' יוחנן ששה דברים שאדם עושה אותם, אוכל מפירותיהם בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא. אחד מהשישה הוא הכנסת אורחין. לא מעט אנו זוכים להכניס אורחים בתוך ביתנו, ובמיוחד אורחים אמתיים, כאלו שאין להם היכן לעשות את השבת, או יכול להיות בחור או בחורה שבאים לראות מה זה שבת. אחד מהמרכיבים החשובים של הכנסת אורחים הוא לתת לאורח הרגשה של נוחות, שירגיש שהוא רצוי ושירגיש כמו בבית. לשים לב לכך שאולי הוא רוצה עוד מנה מהאוכל שהגשנו לו. אם כיסא אחד טוב והשני רעוע, נדאג לכך שהוא ישב על הטוב. נאיר לו פנים וניתן לו תחושה טובה ושכדאי להגיע להתארח אצלנו גם בעתיד.

אנו צאצאיו של אברהם אבינו. הבא נאמץ את מידת החסד שירשנו ממנו, נגמול חסד עם כל אדם, ובעיקר נקפיד לעשות זאת בחכמה ובתבונה כדי שהאורח יחוש בנוח!

(בך בטחונ)

מספיק אוכל?

היהודי הביט בו במבט תוהה ואחר השיב בשאלה: 'למה שלא יהיה לנו מספיק אוכל? זה הביזנס שלנו'.

'מה הפירוש?'

'יש לנו פה בית הארחה, הסביר היהודי, 'המחיר שלנו לשבת הוא 100 דולר, ועם פנסיון מלא זה יעלה לכם 300 דולר'.

'אתה צוחק עלי?' שאל שגיא בתדהמה, אך פניו השלכות של בעל הבית העידו שהוא מתכוון לכל מילה. 'גם אני צריך להתפרנס ממשהו, לא? אמה, 'ותאמין לי, עוד עשיתי לכם הנחה בגלל שהתחשבתי במצבכם'.

תחושת המבוכה של שגיא התחלפה בתימהון ואפילו במעט פליאה. זה נראה בית פרטי, חשב לעצמו, ולא בית הארחה. כנראה האיש פשוט החליט 'לעשות קופה' על חשבוננו. מצד שני, המשיך שגיא להרהר, זמנתו של היהודי לגבות תשלום, הרי גם בבית המלון שבו הזמנו חדר היינו משלמים.

כאשר הם שבו מתפילת ליל השבת, כבר היה השולחן ערוך לתפארה. ילדי המשפחה ישבו סביב השולחן, וגם שגיא ומיכל תפסו את מקומותיהם. כעת, למען האמת, הם שמחו על שהיהודי גובה מהם תשלום. כך חשו בנוח ולא כמי שזוכים למתנת חנים. הסעודה היתה נעימה, והשיחה קלחה. כשבעתל הבית הציעה לשגיא עוד מנה של דג, הוא לקח בשמחה, וכשבעל הבית הציע לו בקבוק יין יקר, הוא קיבל את ההצעה בלי נקיפות מצפון. כשהם הלכו לישון, המצעים לא היו נוחים למיכל, ושגיא לא היסס וביקש מרעייתו של המארח להחליפם.

השבת חלפה בנעימים, ובמוצאי השבת, מיד לאחר ההבדלה, שלף שגיא 300 דולר מארנקו, והגישם לבעל הבית.

אבל היהודי פרץ בצחוק גדול ודחה את התשלום. 'אני לא לוקח כסף. אתם הייתם אורחים שלנו, אמה, כשגם אשתו מחייכת מהמטבח'.

'מה??? תהה שגיא, 'אמרת בפירוש שזה בתשלום'.

'נכון שאמרת', אישר בעל הבית, 'פשוט ראיתי כמה אתם נבוכים והבנתי שכל השבת הולכת לעבור כך, אז מצאתי דרך מיוחדת לתת לכם ליהנות מהאירוח שלנו בצורה הטובה ביותר!...' (מתוך שלום לעם)

וגם הסיפור הבא:

לפני כ- 150 שנה בגרמניה, התגורר סוחר יהודי עשיר מאוד, שהחליט להקים מלון אורחים בעיר חשובה ומרכזית. הוא בנה בנין לתפארת בן שלוש קומות. בקומה הראשונה היה מטבח משוכלל וחדר אוכל גדול. בקומה השניה והשלישית הוא בנה חדרים מרהיבים בטוב טעם, וחלונות גדולים להם, הצופים אל נוף

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכד'. **תבורכו מפי עליון!**

לע"נ נעימה בת ככב	לע"נ האשה החשובה שולמית בת נעמי והלל	ליכוי הרבים: בית הוראה יחוזה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730
לע"נ ככב בת גוהר	נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!	לרפואה שלימה: התינוקת עדי בת מעין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדון מייסה בת מרסל מייסה, אברהם ברוך בן אסתר משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונ'ן, חות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרן בן מרים
העלון לע"נ: עזרא בן מזל, אברהם בן רחל, דבורה בת אסתר, אירן בת בלור	נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!
נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!
נא להתפלל על יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל לרפ"ש
נא להתפלל על רפאל שלמה בן מאיר לרפ"ש!
לע"נ רחל בת מסעודה
להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה	נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה
נא להתפלל על רבקה בת רחל לרפ"ש ולזווג הגון	נא להתפלל על יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל לרפ"ש	לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חנוס בשי, יהודה בן יוקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, רחמים בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרים בת רחל, רפאל פנחס בן שמחה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זולית, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אורלי אורה בת נתון
שכנית (לבחורים מגיל 30+) א-ה: 22:30 - 24:00
טל: 03-6766049 שידורי "חסידי שרה" בימים א', ד' ה' בשעה: 22:00-21:00 058-3297225
שידורים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4110655
4163681 לגברים: 053-4110655
ניתן לפרסם טורים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il	נא להתפלל על יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל לרפ"ש	העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

סגולה מרבי נחמן לזש"ק,

תושבים אישה עליה עלה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינת יכולת לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 054-8561881, הכמות מצומצמת. קיבלו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק. 40

פרשת וירא

"מַהְרִי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סִלְתָּ לְוִשִׁי וְעֵשִׂי עֲגוּת" (יה, ו).

מספר הרב יהודה הכהן דוד קריסטל זצ"ל, בספרו "מכתם לדוד":

'תשעה ימים שהינו במחנה מעבר בז'לובה, שם ישבנו גם בכינו וסבלנו מהנאצים ימ"ש ייסורי גיהנום, בזיונות, השפלות, חרפת רעב ומכות אכזריות עד מוות ממש, וכמה מאנשי עירנו נרצחו באותם ימים. בין הגולים עימנו היה הרב הצדיק רבי יחיאל משה סגלוביץ' הי"ד זצוק"ל, ששימש כרב ודיין באחד מהעיריות באזור, וברגעים שיכולנו לשבת או לשכב על הרצפה ללא הפרעות, היה מוסר לי הרב דברי תורה מאוצרו המלא - מספרו "קטורת סמים", באומרו לי: אני מקווה שתניצל מהגיהנום הנאצי ותישאר בחיים, בקשתי ממך שבהזדמנות שתהיה לך תזכיר אותי ותאמר איזה דבר תורה משמי. אמסור דברי תורה משמו לזכרו תהורו ולעילוי נשמתו:

לכאורה ייפלא, מדוע היה לו לאברהם אבינו להורות לשרה איזו כמות סולת יש לקחת כדי לאפות עוגות לאורחים, הלא די אם היה מודיע לה שהגיעו שלושה אורחים והיא כבר היתה יודעת כמה מזון צריך להכין להם, שהרי ביתו של אברהם אבינו היה בית הכנסת-אורחים גדול! וכי בכל פעם שהיו מגיעים אורחים, צריך היה אברהם לומר לשרה את כמויות האוכל שיש להכין להם? ברם, אמרו חז"ל שאצל שרה אמנו היתה "ברכה שרויה בעיסה", היינו העיסה היתה מתרבה לפי השיעור הנצרך להם ולאורחים (בראשית רבה ט, טז). שרה היתה עושה תמיד באותה מידה, והעיסה היתה מתרבה לפי הצורך. כל זה היה כאשר הגיעו אורחים רגילים, אבל כאשר הגיעו המלאכים שרק נראו כאוכלים, אבל באמת לא היו זקוקים לאוכל, לא היתה העיסה אמורה להתרבות כי הרי ידוע שהקב"ה לא עושה נסים שלא לצורך. והנה כתב הרמב"ן (לעיל פס' א) שאברהם אבינו הכיר באורחיו שהם מלאכים, אך שרה לא הכירה. אם כן ידע אברהם שלא תהיה ברכה בעיסה, ולכן הוצרך דווקא בפעם הזאת לפרט לשרה שיעור ומידות העוגות שתעשה, כדי שישפיקו לכולם.

"ביום השלישי וישא אברהם את עינו וירא את המקום מרחק. ויאמר אברהם אל נערי שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה... וילכו שניהם יחדיו... ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלקים" (כב, ט-ד).

הגאון רבי חיים אלעזר וואקס זצ"ל, בעל שו"ת "נפש חיה" - הקשה כמה קושיות על לשון הפסוק:

א. לשם מה צריך הפסוק להדגיש שאברהם ראה את המקום "מרחוק", די היה לומר שכאשר ראה אברהם את המקום צוה אל נערי להישאר, ומהי הנפקא-מינא בדידיה שראה את המקום מרחוק?

ב. עצם הדבר טעון הסבר: מדוע כאשר ראה את המקום צוה לנערי להישאר? איזה נזק ייגרם אם גם הם יהיו עימו בשעת העקידה?

ג. מדוע את ציווי להם להישאר, צריך אברהם לומר בלשון "שבו לכם פה עם החמור"? למה לו להזכיר את החמור? ואמנם, חז"ל דרשו שהכוונה ל"עם הדומה לחמור", ובכך רמז על נערי שהם גסי החומר - כחמור, ועדיין לא מובן לאיזו תועלת אמר להם אברהם שהם גסי חומר כחמור, ולמה דווקא עכשיו, ברגעי ההוד שלפני עקידת בנו יחידו?

ד. מדוע נקט הפסוק לאחר מכן לשון "וילכו שניהם יחדיו"? והלא המילה "יחדיו" מיותרת, שהרי אנו יודעים שלאחר שנשארו הנערים והחמור, הרי נותרו רק שניהם בהליכתם? (עין ברש"י שהביא את דברי חז"ל לפרש קושיא זו).

ה. הרי המהלך מבאר שבע להר המוריה חצי יום א"כ איך לקח להם ג' ימים? בבואו ליישב קושיות אלו, מקדים בעל "נפש חיה" את דברי האלשיך בפרשת לך לך, וזה לשונו: "אך הנה ידענו כי הר המוריה אשר שם השכינה הוא נגבה לארץ ישראל, ואשר לו חשק ללכת ולקרב שמה - גם קדושת המקום מתקרבת אליו, כמו שהיה ביעקב: "ויפגע במקום", שהר המוריה בא לקראתו, וההיפך במתרחק. כמו שנאמר "וכי ירבה ממך הדרך", כי על הראות לך כי רב הדרך, ותתרחק מהמקום - גם המקום הקדוש יתרחק ממך. אך להיפך היה באברהם, החפץ להידבק בקדושת המקום, כי על כן כאשר היה הולך - הוא הלך לעומתו היה נוסע הנגבה, הוא הר המוריה, כי קדושתו באה ונוסעת לקראתו."

לאור דברי האלשיך, יתורצו כל הקושיות:

נפשו של אברהם נכספה לקיים את מצות בורא, ועל כן השכים בבוקר, שזריזין מקדימין למצוות, ואח"כ חשב את חמורו בעצמו ולא ע"י אחד מעבדיו, כפי שכתב רש"י, ולאחר שהוכיח תשובה וזריזות שכזו נפשו איזוהיה להר המוריה, היה מן הראוי שגם המקום הקדוש יתקרב אליו, כדברי האלשיך, אך לאחר כל זאת, כאשר נשא אברהם את עינו ביום השלישי, מה נעצב לראות את המקום "מרחוק", וכאשר ראה שההר עודנו רחוק ממנו, חשב על מה ולמה לא מתקרב

אליו ההר, לגודל תשוקתו.

חלילה לטעות כאילו בגלל אברהם אירע הדבר, אלא כפי שקרה כששהה עם לוט, כמאמר חז"ל על הפסוק "וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו" - כל זמן שהרשע עימו, היה הדיבור פורש ממנו, ואף כאן, כל זמן שהנערים גסי החומר היו עימו. לא היה יכול הר המוריה, שעליו השכינה להתקרב אל אברהם. ועל כן אמר אברהם לנערי "שבו לכם פה עם החמור", כלומר: מידכם ובגללכם אירע לי כזאת, בעטיה של גסות החומר הדומה לחמור, ועל כן רק "אני והנער נלכה עד כה".

ואמנם מעיד הפסוק מיד: "וילכו שניהם יחדיו". רק שניהם ולא היה זר במחיצתם, ואז "ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים" - תיכף ומיד!

(ושלל לא יחסר)

"ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח ביזו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדיו" (כב, ו).

מפרש רש"י: "וילכו שניהם יחדיו" - אברהם שהיה יודע שהולך לשחוט את בנו, היה הולך ברצון ובשמחה כיצחק שלא היה מרגיש בדבר."

נדלג שני פסוקים, שם נאמר שוב: "ויאמר אברהם אלקים יראה לו השם לעולה בני וילכו שניהם יחדיו", ושם מפרש רש"י: "ואף על פי שהבין יצחק שהוא הולך להישחט - וילכו שניהם יחדיו, בלב שווה".

לכאורה - העיר הגאון רבי עזרא אלטשולר זצ"ל, בעל "תקנת עזרא" - מילא בפעם הראשונה, כאשר יצחק לא ידע עדיין לאן הוא הולך ולאילו מטרה, ודאי שכוונת הכתוב באמרו "וילכו שניהם יחדיו" היא שכשם שיצחק הלך ברצון ובלי עצב, כך גם אברהם הלך ברצון ובשמחה, וכפירוש רש"י, אבל בפעם השניה, כאשר יצחק כבר ידע שהוא הולך להישחט - מנין לו לרש"י שכוונת "וילכו שניהם יחדיו" היא ששניהם הלכו בשמחה, ואולי הכוונה הפוכה בתכלית: ששניהם הלכו ביגון ובעצב?

זאת ועוד: מנין לנו בכלל שמשמעות "וילכו שניהם יחדיו" היא שמחשבותיהם היו זהות, שמה ה"יחדיו" מתייחס רק לעצם ההליכה ולא להרהורי ליבם?

והוא מביא יישוב נפלא ששמע בימי חורפו, כמדומה לו שהיה זה בשמו של הגאון רבי יצחק מוואלז'ין זצ"ל: הגמרא בכתובות (דף סב.) מספרת על יהודי וגוי שהלכו יחד בדרך, אולם הגוי לא הצליח להדביק את קצב הליכתו של היהודי, ובכדי שהיהודי יאט את קצב הליכתו, הזכיר לו הגוי את חורבן בית המקדש, נאנח היהודי אך לא האט את פסיעותיו, שאלו הגוי: וכי לא שגורה בפיכם האימרה "אנחה שוברת חצי גופו של אדם", ואיך יתכן שלמרות שהצטערת ונאנחת - עדיין איני מצליח ללכת במהירות כמוך? השיב לו היהודי: אין הדברים אמורים אלא בשמועה חדשה, אבל השמועה על חורבן הבית אינה חדשה עבורנו, ומכיוון שאנו מורגלים בה - אין היא שוברת את חצי גופנו.

הרי למדנו מדברי הגמרא שני דברים: האחד - שאם שני אנשים הולכים יחד, ואחד מהם מצטער והשני אינו מצטער, לא יוכל ההולך בצער ללכת במהירות כמון זה שאינו מצטער, אלא יישאר מאחור מפני צערו, והשני - אם שנים הולכים יחד, ושניהם מצטערים, אך אחד מהם מצטער בצער ישן והשני בצער חדש, הרי זה שיש לו צער חדש לא יוכל ללכת מהר כמו חברו שצערו הוא ישן, אלא בעל הצער החדש יישאר מאחור.

עתה נפלאים ומאירים דברי רש"י בשני הפסוקים: בפעם הראשונה, כשיצחק עדיין לא ידע לאן הוא הולך, ודאי הלך ברצון ובשמחה, ומכיון שכך, הרי ממאמר הכתוב "וילכו שניהם יחדיו" מוכרח שגם אברהם הלך בשמחה, כי אילו היה בליבו של אברהם צער כלשהו, לא היה יכול ללכת עם יצחק "יחדיו", אלא ודאי שגם אברהם הלך ברצון ובשמחה.

וגם בפעם השניה, לאחר שגם יצחק כבר ידע שהוא הולך להישחט, יש הוכחה מלשון הכתוב "וילכו שניהם יחדיו" - ששניהם הלכו בשמחה, כי אילו אחד הצטער ואחד לא, לא יכלו ללכת "יחדיו", וגם לומר ששניהם הצטערו לא נוכל, שהרי במקרה כזה ליצחק היה זה צער חדש, על דבר שנודע לו זה עתה, בעוד לאברהם היה זה צער ישן, שהרי הוא כבר ידע שהולך הוא לשחוט את בנו, ואם כן היה לו ליצחק להישאר מאחור.

מלשון הכתוב, שנקט גם עתה "וילכו שניהם יחדיו", יש ראייה ניצחת ששניהם הלכו בשווה, ברצון ובשמחה!

ורבי עזרא אלטשולר מסיים: "זהו כפתור ופרח!"

(כמוצא שלל רב - ימים גוראים)

יהודי צריך לקחת אחריות על מעשיו. פעמים רבות הנהגת הקב"ה אתנו היא במידה כנגד מידה שנראית עין בעין.

הסיפור המדהים הבא ממחיש לנו זאת היטב, וכך סיפר בעל המעשה:

אנו מתגוררים בחו"ל באחת ממדינות אירופה. כאשר נכנסנו לפרק האיש מקדש, ובתנו הבכירה הגיעה לפרקה, ברור היה שעלינו לחפש שידוך בישראל, לא רק בגלל שכל הילדים למדו בארץ ישראל אלא בגין העובדה הפשוטה שאנו ישראלים מבטן ומלידה. רק שנים בודדות קודם לכן עזבנו את הארץ, והילדים שהמשיכו ללמוד בה לא הכירו שפה זרה, ועל אחת כמה וכמה שלא הושפעו משום מנטאליות זרה.

חיפשנו בארץ הצעה מתאימה, וביום בהיר היא הגיעה. שמענו על הבחור רק דברים טובים מכל הבחינות וזו היתה נראית ההצעה הטובה ביותר. העניין התקדם עד שהגיע לקו הגמר, ויום אחד טסנו לארץ כדי להשתתף בווארט המיוחד.

הצד השני ביקש להיפגש לפני כן כדי לסכם מראש בנוגע לכמה עניינים טכניים. הלכתי לפגישה ברוח טובה מתוך ידיעה שמדובר בישראלית אחת לקראת שירות הצלחה. אולם בפגישה הופתעתי לשמוע שהם עומדים על כך שהזוג לא יתגורר בחו"ל אפילו יום אחד, למרות שבמקום מגוריו בחו"ל המתניה לה משרה בתחום החינוך, מתאימה ומתגמלת. הייתי המום לגמרי, שכן מראש דובר אחרת וצורה הכי מפורשת. הצד השני לא הכחיש זאת, אך טען שזו המציאות הנוכחית.

מלבד זאת הופתעתי לשמוע על שינויים נוספים בין מה שדברנו בעבר ולבין מה שדובר עכשיו. יכולתי כמובן להודיע באותו רגע שמדובר כאן באי ישרות זועקת וכו' וכו', אך מצד שני ידעתי שאין לי את הסמכות להרוס שידוך מוצלח בגלל וויכוח שהוא בבסיסו טכני, קשה ועקרוני ככל שיהיה. שמעתי את כל דרישותיהם והודעתי להם שאשקול זאת ואשיב להם תשובה.

יצאתי מהפגישה די מתוסכל ואולי גם מבולבל. לא הבנתי איך ההתנהגות המפתיעה שלהם מסתדרת עם כל מעלותיהם עליהן שמענו רבות לאחרונה. למרות הכל, המהפגשה עם רצון כנה לבדוק באופן מיידי כיצד אוכל להיענות במהירות לדרישותיהם.

לא חלפו שעות מאז הפגישה, והטלפון במקום שהותי מצלצל. זיהיתי על הצג את מספר הטלפון של השדכן ונדרכתי. "אני המום ממה שאני עומד לומר לך", פתח ואמר, "אבל העסק נגמר".

חשבתי שאני מתעלף. אמרתי לו שהייתי בכיוון להשיב להם בחיוב, היה ברור לי שאף אחד לא ציפה ממני להיענות לכל הדרישות המיוחדות בפחות מיממה. השדכן היה מבולבל לא פחות ממני, הוא לא הצליח להסביר את המתרחש ורק העלה כמה דרכי פעולה שיעזרו לברר מה קרה. הוא לא אמר זאת, אך היה נשמע שהוא מיואש מראש מכל ניסיון להציל את המצב.

במשך היממה האחרונה מאז הפגישה עם הצד השני ועד שהשדכן התקשר, ניסיתי להסתיר מבני ביתי את המצב. האמת שלא קלטתי שהמצב כה חמור, אך גם את מה שהטריד אותי דחפתי עמוק ללב פנימה, לא רציתי להוריד להם סתם כך את מצב הרוח. זכרתי את דברי חז"ל "ליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא", וכך התייחסתי לקורות. אבל ברגע שהשדכן הנחית עלי את הפצצה, נאלצתי לשתף בה את בני ביתי. עד עצם היום הזה נצבט לי הלב כשאני נזכר באותו רגע מחריד. המהלומה, התעלומה, העצב והדמעות הרבות שזלגו מעיני אשתי ובתי.

הנעלב הראשי של הפרשה היה אמור להיות אני, וכפי שאפרט בהמשך, אך לא יכולתי להרשות לעצמי לשקוע בכעס או ברחמים עצמיים. בתור אב המשפחה הייתי חייב להיות חזק ולחזק את סביבתי הקרובה. נכון, מבחינת ההגדרה ההלכתית הם לא ביטלו את השידוך, כיון שהווארט עדיין לא התקיים, אך מבחינת התחושה הנפשית מדובר היה בעזיבת שידוך על כל המשתמע מכך. לא אגזים אם אומר שלמשך כמה שבועות הפך הבית שלי לשבור ורצוף. ההפסד הכספי שהיה נעוץ בטיה המשתתפת אצריה לעומת הכאב בלב.

הרגשתי שאני מתפוצץ להבין מה התרחש כאן.

לא ארכו הימים וגיליתי שהמוקד שעומד במרכז העניין הוא אני. מה שקרה זה שברגע האחרון שמע עלי הצד השני דבר מסוים שהיווה מבחינתו עילה מספקת לביטול. מסתבר שהדרישות שהם העלו באותה פגישה מפתיעה, נועדו לגרום לי לדעת מן העץ. וכאשר חלפה יממה ועדיין לא הודעתי לשדכן על סירוב, הם מיהרו לחתוך את הסיפור.

ההבזק היה חד ביותר, הרגשתי שהוא מתפוצץ לי במוח...

זה קרה כמה שבועות לאחר המקרה. מאז המאורע המעצבי ניסיתי להסיח ממנו את הדעת ולהמשיך בחיים, אך הוא רדף אותי. אני לא רוצה להרחיב בכל הפרטים, אך מדובר היה בסיפור מוזר, מוזר מאוד. למרות היותי לכאורה נונע בדבר, אני יכול להתחייב ולומר שהעילה שלהם לעצירת השידוך בגללי היתה בלתי הגיונית לחלוטין, ויעידו על כך שאר השידוכים המצוינים שעשיתי.

באחד הימים שכבתי לנוח בצהריים ופתאום קלטתי הכל. לא הייתי זקוק לפרשנים ולא ליועצים, ידעתי מיד מה מוטל עלי לעשות.

כמה שעות אחר כך כבר נקש מיועדנו בדלתה של שדכנית באה בימים, מתפלל בכל ליבו שהיא עודנה מתהלכת בין החיים. "רק רגע", נשמע קול צרוד מעברו השני של הדלת. היא נפתחה, והשדכנית ניצבה שם, מתעניינת לרצונו של האורח הבלתי קרוא.

"אני..." אמר את שמו.

"לא מכירה", ענתה השדכנית.

הוא ניסה מכיוון אחר: "האם את זוכרת את פלוני אלמוני?" וכאן הוא נקב בשמו של קרוב משפחה שלו.

"לא", ענתה השדכנית, וליבו החל לפרפר. היה פשוט אצלו שכל שדכנית זוכרת את כל השמות שעברו אצלה גם בחלוף עשרות שנים. הוא הצג שאלה נוספת מתוך תחושה פנימית שהתשובה של שאלה זו תכריע את גורלו. "האם את זוכרת את גב'..." לפני עשרים שנה חיפשת לה שידוך?"

"זוכרת?" תהתה הקשישה על השאלה המוזרה, "הרי היא כמו הבת שלי, אנחנו בקשר מתמיד". הוא שמח שמחה גדולה ואמר לה שברצונו לבקש ממנה טובה גדולה.

מה הניע אותו לפתחה של השדכנית הקשישה? כדי להשיב על כך עלינו לשוב עשרים שנה אחורה. קרוב משפחה של מיועדנו היה בחור יתום מאב ומאם. בימים ההם לא היתה קיימת תוכנית ערבים, ובקושי אף הצליחו להקים קרנות פרטיות לצדקה. מיועדנו נטל על עצמו את כל העול להשיא את קרוב המשפחה. אך לא רק העול הכלכלי היה מוטל על כתפיו אלא גם האחריות כולה. הוא היה זה שבירר עבורו אודות ההצעות, הוא היה הכתובת עימו יכול היה הבחור להתייעץ בשעת הצורך, והעצב הוא היה הכתף לכל הצרכים.

והי היום והצדדים לקרוב משפחתו הצעה מתאימה. השידוך הולך והתקדם, והוא, כמי שהאחריות מוטלת כולה על כתפיו המשיך לברר ולעקוב. המסקנה אליה הגיע היתה שיש לעצור את העניין במהירות. אין כאן המקום לפרט מה מנע ממנו להניח את כל השיקולים על השולחן באופן גלוי, אך המסקנה היתה ברורה לעיניו, זועקת.

הוא לא העז להחליט לבד אלא ניגש והתייעץ עם אדם גדול, אשר הכריע לעצור. גם קרוב המשפחה היתום לא הביע התנגדות לצעד הזה, למרות שהוא לא ירד לעומקו.

הוא חתך אפוא את העניין במהירות, וגם ממרחק של עשרים שנה הוא לא שוכח את הזעקה המרה שהקים הצד השני, את הצער ואת הדמעות. בשעת מעשה הוא לא ידע ולא קלט שהשידוך בעצם הגיע לשלב סיום. זה צבט כבר אז את ליבו, אך הוא היה משוכנע במאת האחוזים שהוא עושה את הצעד המתבקש, הישר והנכון.

ונה, בחלוף עשרים שנה נחתה הביתו פרשייה דומה. כאשר הררה בדבר הבזיק במוחו המקרה הישן והמודחק. המידה כנגד מידה זעק בקולי קולות. במקרה

הראשון נעצר הכל באבחת סכין פתאומית, כך גם במקרה השני. במקרה הראשון הוא נאלץ להסתיר את הסיבה האמיתית לעצירת העניין, כך גם במקרה השני, ועוד פרטים שהשתלבו זה בזה בדיוק רב, כביכול שני המקרים לא היו אלא פאזל אחד שחלקיו יוצרו בטווח של עשרים שנה.

הוא ניסה לתקן. לא את עצם ההחלטה הנכונה, אלא את הטקטיקה, את דרך הוצאתה לפועל. לשם כך יצא לאתר את השדכנית שהיתה מעורבת אז בשידוך. כאשר איתר אותה שמח לשמוע שהיא עומדת בקשר עם הנפגעת דאז.

השדכנית נזכרה מי הוא וחייכה חיוך עצוב. השנים שחלפו לא השכיחו ממנה את הכעס על קרוב משפחתו של הבחור היתום שפתאום התערב והחליט לגדוע את השידוך. כעת ניצב מולה קרוב המשפחה והראה לה את הצד השני של המטבע, את הסיבה שאילצה אותו בזמנו לפעול כפי שפעל.

"אני מבקש ממך טובה גדולה", פנה את השדכנית.

"בבקשה", נענתה.

"אבל לפני כן עלי לברר שאלה אחת, שאלה שהיא מבחינתי המכרעת: האם חייה של המדוברת טובים, או שמה היא חלילה סובלת?"

השדכנית התלחבה לספר על הבית המעולה שהקימה, על ילדיה הרבים והבריאים, על בעלה החשוב ועל כל הטוב הנשמי והרוחני שהם מנת חלקה.

"הייתי מאושר", מספר בעל המעשה. "ידעתי שאם המציאות שם היתה הפוכה, אזי בקשת המחילה שלי לא תוכל להועיל הרבה. אדם שסובל מתקשה לסלוח לכל מי שהוא חושד שאשם בסבל שלו. גם כשהוא אומר סלחתי, אתה לא יכול להיות בטוח שזה מה שהוא מרגיש".

הוא סיפר לשדכנית על המקרה שחזר על עצמו בביתו וביקש ממנה להתקשר לבדוק אם ניתן לקבל מחילה. "למה שאני אעשה זאת?" תמנה השדכנית והושיטה לו טלפון עם מספר. במשך תשעים הדקות הבאות הוא גולל את כל הקורות. לא ביקש סליחה באופן טכני, אלא הניח על השולחן את כל הנתונים שאמורים לגרום לצד השני לקבל פרספקטיבה חדשה על הסיפור ולסלוח באמת. במהלך השיחה גם הציע פיצוי כספי, הצעה שנדחתה על הסף בנימוס תקיף.

בשעה שישלושים הוא עזב את ביתה של השדכנית מצויד בסליחה ומחילה מושלמת. בשעה שבע ורבע התקשר לביתו שדכן עם הצעה...

אם ההצעה לא היתה מסתיימת בטוב, הסיפור לא היה מופיע כאן. "בתי זכתה לקבל בחור למדן עצום, בעל מידות וממשפחה מיוחסת. מלבד זאת הם נתנו לזוג עשרות אלפי דולר מעבר למה שהתחייבו, וזה אפשר להם לרכוש דירה טובה יותר".

בעל המעשה מעיד כי לסיפור יש ענפים נוספים ומדהימים אותם הוא לא מוכן לספר כדי לא לחשוף פרטים אודות המשפחות המדוברות. הצד השווה שבכל הפרטים, הוא המידה כנגד מידה שנראית עין בעין. פרט אחד שהוא כן מוכן לספר, זה שגם קרוב המשפחה שלו (הבחור היתום) קיבל איתות משמים בגין חלקו - העקיף אמנם - בפרשה.

וכנשואל בעל המעשה 'מה הלך שלך מכל הסיפור?' השיב: "לחץ לי זמן להגדיר לעצמי עד כמה הייתי אשם במקרה הראשון בו עצרתי את השידוך. הרי בשעת מעשה כלל לא ידעתי שהוא בעצם הגיע לקו הגמר. נכון, יש לי כמה וכמה לימודי זכות על התנהגותי, אך דבר אחד ברור לי כשמש: אסור לשגר טילים. כאשר

אתה משגר טיל, מתעופפים ממנו רסיסים ופוגעים במקומות שכלל לא התכוונת לפגוע. גם אם עצם הפעולה שלי בשעתו היתה נכונה, וגם כיום אני משוכנע בכך במאת האחוזים, הרי שצורת הביצוע היתה צריכה להיות שונה. הקב"ה חיכה לי עשרים שנה עד שבדרכי השגחתו הפנים לי את המסר הזה בצורה החדה ביותר. לסיום, ברצוני לבקש ממי שרואה את עצמו קשור לסיפור - שידע בבירור שהוא טועה... וזו הסיבה לפיה שיניתי פרטים בסיפור".

(מתוך 'מאה ושנים סיפורים' - ח"ד, מאת הרב צבי נקר)

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ביקור חולים

פרשת וירא

בס"ד | גליון מס' 555

מה גילה גאון הדור במחלקה הפנימית?

וירא אליו ה' (י"ח, א)

החולה, אך רק מבקר איכפתי ורגיש יכול לשפר את מצבו הנפשי, להעניק לו עידוד שיסייע לו לצלוח את המחלה בשלום ולשוב לבריאות איתנה.

כשמבינים עד כמה המצוה הזו משדרת איכפתיות ורגישות, כמה נשיאה בעול עם הזולת הסובל יש בה, כמה חסד אמיתי צרוף של תמיכה במישהו מתקשה טמון בתוכה, קל יותר להבין את רוב המתנות המורעפות על המבקר חולים. הגמרא במסכת נדרים מבטיחה כי המבקר חולים, ניצול מיצר הרע. ביקור חולים הוא 'קרם הגנה', שאותו יצר ערמומי ונוראי שאינו חדל להשכים לפתחנו ולנסות להכשילנו - נסוג מפניו, בורח ממנו. המבקר חולים זוכה לסייעתא דשמיא ושמידה עליונה מפני היצר הנורא, וחייו הופכים למאושרים ורגועים יותר!

הבה נזכור זאת, כי החולים, לא עלינו, מצויים בינינו. הם צמאים ליחס, למילת השתתפות, לביקור מרגש, למילה טובה או לעוגה מלווה בבלון פורח. למרות שלא תמיד נעים לשאול או לבקר, אך הרבה יותר כדאי להתגבר: לבקר, לעודד, לחזק, לתמוך, להתפלל - כי הביקור שלנו יכול להביא בכנפיו את רפואתו של החבר, וגם להרעיף עלינו שפע טובה וברכה!

נתפלל כולנו: אבינו מלכנו, שלח רפואה שלימה לחולי עמך, ושמור על הבריאים שלא יחלו, ונוכל כולנו לעבדך בשמחה ובטוב לבב מתוך בריאות איתנה!

חיך ששינה את המצב

היה זה בלובי הכניסה למרכז הרפואי 'מעניי הישועה'. מסדרונות בית החולים לבשו חג, הצוות הרפואי היה נרגש, המאושפזים ובני המשפחות המתווכח כבר לרגע הגדול. בשעה היעודה הגיע הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל לבקר בבית החולים שנהלה בהכוונתו, והכל היו נרגשים לקראת ביקורו של גדול הדור.

בין העומדים בשורה הראשונה לקבל את הרב בברכת שלום, עמד גם הגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א, רב בית החולים בזמנו וכיום רבה של אחוזת ברכפלד. הוא לא המתין לברכת שלום בלבד, עז היה רצונו לפרוש בפני גדול הדור שאלה הלכתית,

אותה נשאל הבוקר על ידי אחד המטופלים. מכיוון שלא ידע כיצד לענות, המתין להזדמנות לשאול את פוסק הדור כיצד יש להורות.

לקראת תום הביקור המרומם, ניגש הרב זיכרמן אל הגאון הרב וואזנר, ופרש את השאלה. מדובר ביהודי מבוגר יחסית, הסובל כאבים שונים ומשונים בכל חלקי גופו. הוא מרותק למיטתו, זקוק לעזרת הצוות הרפואי בכל פעולה קטנה כגדולה, וימיו ובעיקר לילותיו הפכו לכעין סיוט מתמשך, כשהוא לא מסוגל לסייע לעצמו בכלום, ממש כך. 'האם אני יכול לבקר 'שעשה לי כל צרכי'? והלא אני מוגבל כל כך, אין בכוחי לדאוג לצרכי כלל?' שאל החולה.

כשמוע הרב וואזנר את השאלה, לבו הגדול כבר הבין דבר מתוך דבר... 'היכן הוא מאושפז?' - שאל הגאון. 'ב'פנימית', בחדר השלישי משמאל...' - השיב הרב זיכרמן,

פרשת השבוע הנוכחי, פותחת בתיאור מעמד מרגש ומרומם במיוחד. בגיל 99, מבוגר ושבע ימים, מל אברהם אבינו את עצמו והפך ליהודי הראשון עלי חלד. ביום השלישי למיתו, כשאברהם עסוק ברפואתו וטרוד בכאביו, מתרחש אירוע נורא הוד באלוני ממרא...

לא שועי עולם, לא מלאכים ולא שרפים. לא חברים קרובים או רחוקים, לא אנשים שהכיר או שקירב. בורא עולם, הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, מתגלה אליו, מגיע למעונו. לא לתת נבואה או לדבר עמו - אלא פשוט כדי לבקר את החולה, פשוט כדי לדרוש בשלומו של אברהם אבינו מקרוב!

כאן מתגלה נגד עינינו, מלאו יפתה של מצות ביקור חולים, אשר הראשון שקיימה - הוא הקדוש ברוך הוא. כאן אנו נחשפים לפן ייחודי במצוות החסד, ולמצוה שלפי חלק מהדעות היא מדאורייתא - מצות ביקור חולים. המצוה לבוא, לבקר, לדרוש בשלום החולה ולהתפלל עליו, להשתתף בצערו ולעודד את רוחו.

אם נביט סביבנו, רבים מאיתנו ייתקלו ביהודי מוכר פחות או יותר, שעובר עליו חולי או כאב חלילה. זו יכולה להיות מחלה קשה ל"ע, ואפילו שפעת מזדמנת. לפעמים בן משפחה חולה וכל סדר היום מתערער, לפעמים חבר מהכולל או מהעבודה נעדר כבר כמה ימים, ואולי שכן שלא ראינו אותו מזה שבוע. כל אלה נתונים בצרה, מתייסרים, קווא להם, הם סובלים ונאנחים...

האם יש משהו שנוכל לעשות עבורם? יש לנו מה לעשות לשפר את בריאות החבר השווה בבית החולים, או ידיד שכבר לא נראה מספר ימים? יש לנו כלים או דרכים להקל עליהם, לסייע לרפואתם, לנסות להובילם בחזרה אל דרך הבריאות האיתנה?

מתברר שכן. לא פחות מהרופא המטפל, יש לנו את היכולת לקבוע את גורלו של החולה. הגמרא בנדרים דף מ' קובעת באופן ברור, 'המבקר את החולה גורם לו שיחיה'. כן! לביקור חולים יש כח חזק במיוחד, לגרום לחולה לחיות, להחזיק מעמד, לשפר את מצבו! זה בידנו להועיל לחולה ולרפוא - באמצעות הביקור אצלו!

וזה עובד בשני המובנים: ראשית, כי המבקר חולה מתפלל עליו ביותר התרגשות, חי את כאבו ומתחנן על שלומו ורפואתו. אחרי ביקור אצל החולה, ההזדהות עמו כה גדולה, הכאב הופך למשותף, עד שהוא מוביל את המבקר לתפילה ביתר שאת, ביותר התלהבות ועם הרבה יותר כוונה, ואין כמו תפילה כדי לשפר את מצב החולה! לכן, התפילה על החולה בעת הביקור - היא חלק מהמצוה, שבלעדיו לא תהיה המצוה מושלמת.

אך גם בפן הרגשי - המבקר חולה משדר איכפתיות ורגישות לזולתו הסובל, ובעצם בואו לבקר הוא מעביר לחולה מסר של תמיכה, אמירה של עידוד: 'אני איתך, באתי לשאול לשלומך, באתי לראות מה מצבך'. רופא יכול לשפר את מצבו הפיזי של

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקד"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

ריקודים שהצילו...

היה זה לפני כעשור שנים, בעיצומו של חג הסוכות תשע"ז בעיר מודיעין עילית, כפי ששמעתי מדורי הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, שהיה עד ראה למעשה:

שמחת בית השואבה בבית הכנסת המקומי הסתיימה זה עתה, והקהל השמח אך המותש קמץ החל להתפזר. הערב החל בסעודה גדולה לכבוד האושפיזין, נמשך בריקודים סוערים לצלילי מוזיקה משמחת, והסתיים עכשיו - כשאלו הכוחות להמשיך לרקוד בהתלהבות, כשכל הקהל השמח והמרקד כבר 'נסחט' מעייפות...

על השביל בואכה בית הכנסת, עמד יהודי ועצר את אחד היוצאים מבית הכנסת. 'יש כאן, בבנין ממול, יהודי חולה, שמצבו הבריאותי לא איפשר לו לרדת ולהשתתף בשמחת בית השואבה. אולי תסכים לעלות אליו, נעשה לו שמחת בית השואבה בבית, נשמח אותו ונשמח עמו קצת?'

במחשבה ראשונה, האיש כבר עמד לפתוח את פיו ב'לא' נחרץ, ועל שולי שפתיו כבר עמדו ההסברים על העייפות המכריעה, הריקודים עד עתה, העובדה שהוא מותש וההשכמה למחרת... אחרי רגע של התלבטות החזק ואמר לעצמו: 'ביקור חולים! לחזק יהודי חולה בעיצומו של חג השמחה! לשמח את לבו! היש שמחה חשובה מזו? תתגבר, תעלה לבקר, תעלה לשמח!'

פחות מחצי דקה חלפה, והיהודי העייף כבר היה במדרגות המובילות לביתו של החולה. הוא נשם עמוקות, התחזק באנרגיות חדשות, חיך בגבורה עילאית ונקש על הדלת. 'גוט מויעד! קרא לחלל הסלון שכבר שבו בו כמה יהודים, אוי, ושמחת בחגך...' - הוא מזמר בגרון ניחר, והכל מצטרפים לריקוד המרומם...

כאילו לא רקד עד כלות הכוחות אך לפני כמה דקות, כאילו זו לו שמחת בית השואבה הראשונה השנה. הוא שותה מעט יין, מברך את החולה בבריאות איתנה, מאחל כי השמחה תועיל לרפואתו, ואינו פוסק מלרקד בשמחה: 'אוי אך אך שמיח, אוי אך אך שמיח!'

החולה ישב למול המרקדים, פניו קורנות משמחה וכולו שרוי באושר. לרגעים ספורים אף אדזר מספיק כוחות והצטרף לריקוד - עובדה שהעידה על השיפור המידי במצב רוחו. הוא שמח עד אין קץ, התעודד והתרגש על שלולית שמן שנשפכה על הרוד המבקרים על שמחת בית השואבה המאלתרת לכבוד החולה האומלל...

בשעת חצות ליל התפזרו המבקרים, וגם מיועדנו יורד במדרגות הבנין לכיוון ביתו. לפתע, מול עיניו, הוא מבחין באשה המחליקה על שלולית שמן שנשפכה על המדרכה, מועדת ונופלת לכביש, תוך כדי 'גלגול ראש' של ממש, נסיונות להיאחז במוט ברזל, עד שהיא צונחת על האספלט גונחת מכאבים...

הוא מתקרב למקום, כשאצבעותיו כבר מחייגות למוקד מד"א. 'היא נפצעה ללא ספק', הוא מהרהר, 'מי יודע מה חומרת הפציעה... זה לא פשוט לאשה ליפול ככה...! הוא מהרהר, וכשהוא מגיע אליה - הוא מזהה מתוך החשיכה כי האשה שנפלה, האשה שמעדה מול עיניו, האשה שהשתטחה על הכביש גונחת מכאבים, אינה אלא אשתו!

אוי, רבונו של עולם! כל המחשבות הנוגות על גורל האשה שנפלה, התחלפו בפחד אמיתי, בבעתה של ממש. הדאגה לגורלה, הפכה לאימה. יללות האמבולנס המתקרב - רק הגבירו את המתח לשיאים...

האשה פונתה לבדיקות מקיפות, וכמה שעות מאוחר יותר כבר שוחררה לביתה. צילומים נערכו, רופאים סקרו, כל עצם נבדקה - הכל תקין, שלם, בריא! כמה מכות יבשות וסרטיטות קלות מהן התאוששה כעבור ימים בודדים, וזהו!

ביום המחרת, סיפרה האשה: 'עברתי ליד הבנין, ושמעתי את קולות השמחה והריקודים מלמעלה. לא כל כך הבנתי מה פשר הריקודים והשמחה בבית רגיל וסגורתי, אך אחרי שנפלתי וניצלתי - הבנתי כי הריקודים הללו, שמחתו של החולה שגם בעלי היה שותף פעיל בה - היא שעמדה להצלה, היא ששמרה עליי בעת הנפילה הקשה והותירה אותי בריאה ושלמה ללא פגע!'

כי כך הבטיחו חז"ל ויש מי שזכה להיווכח בזה: כשיהודי משתתף בצער זולתו, מבקר את חברו החולה, מחזק ונושא בעול סבלו של רעהו - הוא ומשפחתו זוכים להינצל מסאת הייסורים, מוותיהם להם משמים על העונג המפוקפק להיות חולים בעצמם. ובגלל שהתאמץ לבקר חולה - זכתה רעייתו להינצל מנפילה טראומטית, ובריאותה האיתנה נמשכה כמקדם!

כמה אנו מתאמצים לשמור על הבריאות, לבחור בתזונה נבונה, לשלב ויטמינים, פעילות גופנית, ביקורי שגרה אצל רופאים, בדיקות מקיפות... - הכל כדי להינצל מהבעיות, להימלא מהמחלות, לשמור על חיינו ואיכות חיינו בריאים ותקינים. ביקור חולים הוא 'תעודת ביטוח' אמיתית למניעת מחלות, להצלה מן הייסורים - כי המבקר חולים זוכה להינצל מהייסורים!

הבה ניקח את המסר הזה אל ליבנו, נאמץ אותו בחום: ביקור חולים אולי לוקח זמן, לפעמים יכול לגרום למבוכה, איננו יודעים מה המילים הנכונות או שאין לנו את הפנאי. ועדיין, כדאי להתאמץ ולהתחזק לקיים את המצוה הזו, כדאי כל כך לבקר את החולה ולעודד את רוחו, למען החולה וגם כי המבקר את החולה מציל את עצמו ומובטח לניסים של ממש מידי אב רחום שבשמים!

והרב וואזנר ממרומם גילו ומעמדו, החל עושה את דרכו למקום. כשהמעלית נפתחה ודמותו של גדול הדור נראתה בפתח המחלקה - נעמד כל הצוות ביראת כבוד, דרוכים ונרגשים מהביקור המפתיע.

הרב וואזנר חיפש את חדרו של החולה, ומיד שם פעמיו לשם. כשנכנס ונתקל בעיני החולה המדובר, ניכר הצער על פניו של הרב וואזנר. לא קל לראות יהודי סובל כל כך, מחובר לכל כך הרבה מכשירים ומחטים, והוא שוכב חלוש וכאוב כמעט ללא ניע... החולה הבחין לפתע באורח המרומם שנחת לפתע בחדרו, וניסה לקום מהמיטה...

הרב וואזנר חיווה לו מיד בידי כ"י ישב, לבל יטריח עצמו אפילו מעט. הוא קרב אליו, לחץ את ידו בחום, ושאל בהשתתפות: 'מה שלומך? איך אתה מרגיש?' - - -

החולה נאנח, חיך קלות, ושוב נאנח. הרב וואזנר ניצל את 'פריצת' החיוך הקטנטן שעלה על שפתי החולה, ושאל קצרות: 'תרצה לשמוע סיפור?' החולה הנהן במבוכת מה, והצוות הרפואי שהלך והתקבץ במקום פער עיניו בסקרנות מי הוא זה החולה האלמוני, אשר גדול הדור הולך לספר לו סיפור במחלקה הפנימית? - - -

'היה זה כשהייתי עלם צעיר, פתח הרב וואזנר בהתרגשות וחשף טפח משנות נעוריו, 'אני נזכר שכאשר למדתי בישיבת 'חכמי לובלין' בראשות הגאון הנודע רבי מאיר שפירא זצ"ל, פעם קראני ראש הישיבה לבוא עמו, לבקר יהודי שחלה עד שלא כבר הצליח לקום מהמיטה. התלוויתי לרבי לביקור בביתו של החולה, ומיד כשנכנסנו ראינו כי מצבו אכן קשה מאוד...

כשהחולה הבחין בנו, חיך מאוזן לאוזן, ועל שפתותיו עלתה בת שחוק קלה. זה היה קצת מוזר - האיש במצב כה קשה, בקושי יכול לזוז, והוא מחיך חיוך גדול ורחב! לשמחה מה זו עושה? מורי ורבי שאל את החולה שאלה זו, ונפעם מתשובתו. וכה השיב החולה:

הרב וואזנר עצר לרגע, נתן לחולה פנאי לעכל את הספור עד הנה, וגם וידא כי הוא אינו נרגש יותר מדי ומסוגל להקשיב ולהאזין. ואז המשיך וציטט את תגובתו של אותו חולה: 'וכך אמר אותו חולה:

הייתי שמח לקום לכבוד הבאים במעוני, להגיש להם שתיה קרה, אולי לכבדם בעוגה חמה... אך אין ביכולתי לעשות זאת! הדבר היחיד שאני יכול לעשות כדי לשמח ולכבד אתה הבאים בצל קורתך, הוא לחיך אליהם, לשמוח על ביקורם, להגיב להם בחיוך רחב וגדול. 'בין כבוד ראש הישיבה! זה הדבר היחיד שאני יכול לעשות לכבוד הבאים לבקרני, זו השליחות שלי עלי אדמות, כי זה מה שאני מסוגל לעשות! - האם לא אעשה זאת בחיוך גדול ורחב ככל יכולתי ויותר?'

הרב וואזנר סיים לספר, ולחץ בחום את ידי החולה השוכב לפניו: 'כשראיתי את החיוך שלך, נזכרתי בסיפור הזה. אתה שואל כיצד תוכל לברך 'שעשה לי כל צרכי' כשאני יכול לעשות דבר? אתה מרגיש חסר יכולות מעש? - הרי יש לך שליחות מיוחדת, יש לך שליחות לחיך! תחיך לאנשים הבאים לבקר, תחיך אפילו לעצמך! תתעודד, בעזרת השם אנשים יצאו ממצב כמו שלך, תחיך ותשמח, 'כי בשמחה תצאון' מכל הצרות ותזכה לרפואה שלימה!'

הרב וואזנר הוסיף לעודדו במילים חמות ומרגיעות, ואחר כך פנה ויצא מבית החולים. את המשך הסיפור שמענו מכלי ראשון, המעיד עליו כפי ששמענו מהרב זיכרמן, שהתעודד מהרופא המטפל: באופן מפתיע ויוצא דופן, החל מאותו ביקור השתפר מצבו של החולה. הוא החל לקום ואף ללכת בכוחות עצמו, ומצב בריאותו השתפר באופן מעורר השתאות!

מדהים עד כמה גדול הכח של ביקור חולים, עד כמה הוא יכול לחולל מהפך, ולהביא יהודי חולה להבראה שלימה ואיתנה. כי העובדה שמבקרים בצילו, מעודדים אותו, נוסכים בו כוחות, משתתפים בצער, משנה לחלוטין את הסטטוס, משפרת את מצב החולה לאין ערוך, וכפי שהגמרא אומרת וסיפור זה מוכיח - הביקור גורם לו שיחיה!

לפעמים אדם עשוי לחשוב, אולי אני חשוב מדי או פשוט מדי לבקר אצל פלוגי, הוא לא זקוק לי או שאין לי את הפנאי לעסוק בו. נעמיד לנגד עינינו את דמותו של גאון הדור המבקר אצל יהודי פשוט במחלקה פנימית, מתוך הבנה כי ביקור חולים הינו מצוה המוטלת על כל אחד מאיתנו, בכל גיל ומעמד, כפי שנפסק להלכה.

כל מה שצריך לעשות, זה ללכת ולבקר, לחפש היכן ניתן לעודד, היכן ניתן לחזק, מאיפה ניתן להעלות תקוה, כיצד אפשר להעניק כוחות. במילה, בסיפור, בטפיחה על השכם - יכול כל יהודי לעשות עבודת קודש ולרפא חולה, הרבה יותר מרופא מקצוען גדול ומפורסם!

ועל אחת כמה וכמה, מלאכי הרפואה, רופאים, אחיות ואפילו צוותי עזר - מעבר לשליחות הקודש לרפא ולהקל על החולים, חוץ מהתפקיד הקבוע להציל ולשפר חיי אדם, אשריכם שתוך העבודה השגרתית, ביכולתכם לקיים מצוה כה נעלית וחשובה. עם רצון לקיים מצות 'ביקור חולים', עם הענקת יחס חם ואוהד לצד תפילה קצרה נרגשת - העבודה השגרתית תשתדרג למצוה נשגבה, אשר ברוכותיה עצומות!

הבה נקבל על עצמנו לבקר את החולה, להאזין לו, לחזק אותו, לעודד את רוחו. החולה יבריא, ואנו נרויח שפע אוצרות טובה וברכה, בזכות החסד האמיתי, הזך והצרוף שבביקור חולים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

גליון

611

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת וירא תשפ"ו

וירא אֱלֹהֵי ה' בְּאַחַדֵי מַבָּרָא (יז, א)

וירא אליו - לבקר את החולה (רש"י)

היה זה בלובי הכניסה למרכז הרפואי 'מעייני הישועה'. מסדרונות בית החולים לבשו חג, הצוות הרפואי היה נרגש, המאושפזים ובני משפחותיהם המתינו כבר לרגע הגדול. בשעה היעודה הגיע מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל לבקר בבית החולים שנוהל בהכוונתו, והכל היו נרגשים לקראת ביקורו של גדול הדור.

בין העומדים בשורה הראשונה לקבל את הרב בברכת שלום, עמד גם הגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א, רב בית החולים בזמנו, וכיום רבה של אחוזת ברכפלד. הוא לא המתין לברכת שלום בלבד, עז היה רצונו לפרוש בפני גדול הדור שאלה הלכתית אותה נשאל הבוקר על ידי אחד המטופלים. מכיוון שלא ידע כיצד לענות, המתין להזדמנות לשאול את פוסק הדור כיצד יש להורות.

לקראת תום הביקור המרומם, ניגש הרב זיכרמן אל הגאון הרב וואזנר, ופרש את השאלה. מדובר ביהודי מבוגר יחסית, הסובל כאבים שונים ומשונים בכל חלקי גופו. הוא מרותק למיטתו, זקוק לעזרת הצוות הרפואי בכל פעולה קטנה כגדולה, וימיו - ובעיקר לילותיו - הפכו לכעין סיוט מתמשך, כשהוא לא מסוגל לסייע לעצמו בכלום, ממש כך. "האם אני יכול לברך 'שעשה לי כל צרכי'?" והלא אני מוגבל כל כך, אין בכוחי לדאוג לצרכי כלל?" - שאל החולה.

כשמוע הרב וואזנר את השאלה, ליבו הגדול כבר הבין דבר מתוך דבר... "היכן הוא מאושפז?" - שאל הגאון.

"ב'פנימית', בחדר השלישי משמאל..." - השיב הרב זיכרמן, והרב וואזנר ממרום גילו ומעמדו, החל עושה את דרכו למקום. כשהמעלית נפתחה ודמותו של גדול הדור נראתה בפתח המחלקה - נעמד כל הצוות ביראת כבוד, דרוכים ונרגשים מהביקור המפתיע. הרב וואזנר חיפש את חדרו של החולה, ומיד שם פעמיו לשם.

כשנכנס ונתקל בעיני החולה המדובר, ניכר הצער על פניו של הרב וואזנר. לא קל לראות יהודי סובל כל כך, מחובר לכל כך הרבה מכשירים ומחטים, והוא שוכב חלוש וכאוב כמעט ללא ניע...

החולה הבחין לפתע באורח המרומם שנחת בחדרו, וניסה לקום מהמיטה... הרב וואזנר חיווה לו מיד בידיו כי יישב, לבל יטריח עצמו אפילו מעט. הוא התקרב אליו, לחץ את ידו בחום ושאל בהשתתפות: "מה שלומך? איך אתה מרגיש?". החולה נאנח, חיך קלות, ושוב נאנח.

הרב וואזנר ניצל את 'פירצת' החיך הקטנטן שעלה על שפתי החולה, ושאל קצרות: "תרצה לשמוע סיפור?".

החולה הנהן במבוכת מה, והצוות הרפואי שהלך והתקבץ במקום פער עיניו בסקרנות מי הוא זה החולה האלמוני, אשר גדול הדור הולך לספר לו סיפור במחלקה הפנימית?

"היה זה כשהייתי עלם צעיר", פתח הרב וואזנר בהתרגשות וחשף טפח משנות נעוריו, "אני נזכר שכאשר למדתי בישיבת 'חכמי לובלין' בראשות הגאון הנודע רבי מאיר שפירא זצ"ל, פעם קראני ראש הישיבה לבוא עמו, לבקר יהודי שחלה עד שכבר לא הצליח לקום מהמיטה. התלוויתי לרבי לביקור בביתו של החולה, ומיד כשנכנסנו ראינו כי מצבו אכן קשה מאוד... כשהחולה הבחין בנו, חיך מאוזן לאוזן, ועל שפתותיו עלתה בת שחוק קלה. זה היה קצת מוזר - אדם במצב כה קשה, בקושי יכול לזוז, והוא מחיך חיך גדול ורחב?! לשמחה מה זו עושה?!"

מורי ורבי שאל את החולה שאלה זו, ונפעם מתשובתו. וכה השיב החולה: "הייתי שמח לקום לכבוד הבאים במעוני, להגיש להם שתיה קרה, אולי לכבדם בעוגה חמה... אך אין ביכולתי לעשות זאת! הדבר היחיד שאני יכול לעשות כדי לשמח ולכבד את הבאים בצל קורתי, הוא לחיך אליהם, לשמוח על ביקורם, להגיב להם בחיך רחב וגדול. יבין כבוד ראש הישיבה! זה הדבר היחיד שאני יכול לעשות לכבוד הבאים לביקרני, זו השליחות שלי עלי אדמות, כי זה מה שאני מסוגל לעשות! - האם לא אעשה זאת בחיך גדול ורחב ככל יכולתי, ויותר?!"

הרב וואזנר סיים לספר, ולחץ בחום את ידי החולה השוכב לפניו: "כשראיתי את החיך שלך, נזכרתי בסיפור הזה. אתה שואל כיצד תוכל לברך 'שעשה לי כל צרכי' כשאינך יכול לעשות דבר? אתה מרגיש חסר יכולות מעש? - הרי יש לך שליחות מיוחדת, יש לך שליחות לחיך! תחיך לאנשים הבאים לביקר, תחיך אפילו לעצמך! תתעודד, בעזרת

ואמר לעצמו: 'ביקור חולים! לחזק יהודי חולה בעיצומו של חג השמחה! לשמח את לבו! היש שמחה חשובה מזו? תתגבר, תעלה לבקר, תעלה לשמח!'

פחות מחצי דקה חלפה, והיהודי העייף כבר היה במדרגות המובילות לביתו של החולה. הוא נשם עמוקות, התחזק באנרגיות חדשות, חיך בגבורה עילאית ונקש על הדלת.

"גוט מויעד!" קרא לחלל הסלון שכבר שהו בו כמה יהודים, "אוי, ושמחת בחגך..." - הוא מזמר בגרון ניחר, והכל מצטרפים לריקוד המרומם... כאילו לא רקד עד כלות הכוחות אך לפני כמה דקות, כאילו זו לו שמחת בית השואבה הראשונה השנה. הוא שותה מעט יין, מברך את החולה בבריאות איתנה, מאחל כי השמחה תועיל לרפואתו, ואינו פוסק מלרקד בשמחה: "אוי אך אך שמיח, אך אך שמיח..."

החולה ישב למול המרקדים, פניו קורנות משמחה וכולו שרוי באושר. לרגעים ספורים אף אזר מספיק כוחות והצטרף לריקוד - עובדה שהעידה על השיפור המיידי במצב רוחו. הוא שמח עד אין קץ, התעודד והתרגש עד דמעות, וכל בני משפחתו הודו למבקרים על שמחת בית השואבה המאולתרת לכבוד החולה האומלל... בשעת חצות ליל התפזרו המבקרים, וגם מיודענו יורד במדרגות הבנין לכיוון ביתו. לפתע, מול עיניו, הוא מבחין באשה המחליקה על שלולית שמן שנשפכה על המדרכה, מועדת ונופלת לכביש, תוך כדי 'גלגול ראש' של ממש, ונסיונות להיאחז במוט ברזל, עד שהיא צונחת על האספלט גונחת מכאבים... הוא מתקרב למקום, כשאצבעותיו כבר מחייגות למוקד מד"א.

"היא נפצעה ללא ספק", הוא מהרהר, "מי יודע מה חומרת הפציעה... זה לא פשוט לאשה ליפול ככה..." הוא מהרהר, וכשהוא מגיע אליה - הוא מזהה מתוך החשיכה כי האשה שנפלה, האשה שמעדה מול עיניו, האשה שהשתטחה על הכביש גונחת מכאבים, אינה אלא - - - אשתו!

אוי, ריבונו של עולם! כל המחשבות הנוגות על גורל האשה שנפלה, התחלפו בפחד אמיתי, בבעתה של ממש. הדאגה לגורלה, הפכה לאימה. יללות האמבולנס המתקרב - רק הגבירו את המתח לשיאים... האשה פונתה לבדיקות מקיפות, וכמה שעות מאוחר יותר כבר שוחררה לביתה. צילומים נערכו, רופאים סקרו, כל עצם נבדקה - הכל תקין, שלם, בריא! כמה מכות יבשות וסריטות קלות מהן התאוששה כעבור ימים בודדים, וזהו!

ביום המחרת, סיפרה האשה: 'עברתי ליד הבנין, ושמעתי את קולות השמחה והריקודים מלמעלה. לא כל כך הבנתי מה פשר הריקודים והשמחה בבית רגיל ושגרתי, אך אחרי שנפלתי וניצלתי - הבנתי כי הריקודים הללו, שמחתו של החולה שגם בעלי היה שותף פעיל בה - היא שעמדה להצלה, היא ששמרה עליי בעת הנפילה הקשה והותירה אותי בריאה ושלימה ללא פגע!'

השם אנשים יצאו ממצב כמו שלך, תחיך ותשמח, 'כי בשמחה תצאון' - מכל הצרות - ותזכה לרפואה שלימה!"

הרב וואזנר הוסיף לעודדו במילים חמות ומרגיעות, ואחר כך פנה ויצא מבית החולים. את המשך הסיפור שמענו מכלי ראשון, המעיד עליו כפי ששמעו מהרב זיכרמן, שהתעדכן מהרופא המטפל: באופן מפתיע ויוצא דופן, החל מאותו ביקור השתפר מצבו של החולה. הוא החל לקום ואף ללכת בכוחות עצמו, ומצב בריאותו השתפר באופן מעורר השתאות!

מדהים עד כמה גדול הכוח של ביקור חולה, עד כמה הביקור יכול לחולל מהפך ולהביא יהודי חולה להבראה שלימה ואיתנה, וכפי שהגמ' במסכת נדרים (מ.) אומרת: 'כל המבקר את החולה - גורם לו שיחיה' - כי העובדה שמבקרים ומשתתפים בצערו - נוסכת בו כוחות, ומשפרת את מצב החולה לאין ערוך. לפעמים אדם עשוי לחשוב, אולי אני חשוב מדי או פשוט מדי לבקר אצל פלוני, הוא לא זקוק לי או שאין לי את הפנאי לזה. נעמיד לנגד עינינו את דמותו של גאון הדור המבקר אצל יהודי פשוט במחלקה פנימית, מתוך הבנה כי ביקור חולים היא מצוה המוטלת על כל אחד מאיתנו, בכל גיל ומעמד, כפי שנפסק להלכה. כל מה שצריך לעשות, זה ללכת ולבקר, לחפש היכן ניתן לעודד, היכן ניתן לחזק, מאיפה ניתן להעלות תקוה, כיצד אפשר להעניק כוחות. במילה, בסיפור, בטפיחה על השכם - יכול כל יהודי לעשות עבודת קודש ולרפא חולה, הרבה יותר מרופא מקצועי גדול ומפורסם!

* * *

הגמ' בנדרים (שם) מוסיפה ושואלת: מה שכרו של המבקר את החולה [-שכרו בעוה"ז, מלבד שכרו בעוה"ב?], ועונה הגמ' שהוא זוכה למספר דברים ואחד מהם - 'שמירה מהייסורים'.

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א סיפר מעשה שהוא היה לו עד ראייה: היה זה בעיצומו של חג הסוכות תשע"ז בעיר מודיעין עילית. שמחת בית השואבה בבית הכנסת המקומי הסתיימה זה עתה, והקהל השמח אך המותש קמעא החל להתפזר. הערב החל בסעודה גדולה לכבוד האושפיזין, נמשך בריקודים סוערים לצלילי מוזיקה משמחת, והסתיים עכשיו - כשאזלו הכוחות להמשיך לרקוד בהתלהבות, כשכל הקהל השמח והמרקד כבר 'סחוט' מעייפות... על השביל בואכה בית הכנסת, עמד יהודי ועצר את אחד היוצאים מבית הכנסת. "יש כאן, בבנין ממול, יהודי חולה שמצבו הבריאותי לא מאפשר לו לרדת ולהשתתף בשמחת בית השואבה. אולי תסכים לעלות אליו, נעשה לו שמחת בית השואבה בבית, נְשַׁמַּח אותו ונְשַׁמַּח עמו קצת?"

במחשבה ראשונה, האיש כבר עמד לפתוח את פיו ב'לא' נחרץ, ועל שולי שפתיו כבר עמדו ההסברים על העייפות המכריעה, הריקודים עד עתה, העובדה שהוא מותש וההשכמה למחרת... אבל אחרי רגע של התלבטות התחזק

הכלכלי הקשה, לא יכול היה לשלם, ולפיכך בחר להתעלם מהבקשות החוזרות ונשנות של הסמינר. בסיכומי של עניין כשלא נענו, נאלצו הללו להוציא את הבת בבושת פנים מן הסמינר. קשה לתאר את גודל בושתה וצערך של הבת. ולאחר שהסיפור התפרסם כאש בשדה קוצים בקרב בנות הסמינר ומשפחותיהם, וכן בקרב שאר אנשי הקהילה, אף הוריה סבלו ביזיונות ובושות.

סיפור זה הגיע לאוזני בעל המעשה ונגע מאוד לליבו. אולם, למגינת ליבו מצבו הכלכלי גם לא היה כ"כ מזוהר, בלשון המעטה. הוא התייעץ עם אשתו, והם הגיעו למסקנה, שכדאי לגשת למוסד בו הנערה למדה ולנסות להגיע להסכם בדבר התשלום עם ההנהלה. וממחשבה למעשה הוא ניגש אל מנהל הסמינר, ובתחילת דבריו התנה עמו שיישאר הדבר בסוד ביניהם ושום אדם שבעולם לא יידע מההסכם הזה. הם ישבו במשרדי הסמינר, וחישבו את עלות שכר הלימוד של אותה נערה בכל שנות לימודיה בסמינר. החישוב הגיע לסכום של שבעת אלפים דולר!

סכום זה לא היה בידי מספר הסיפור והוא ביקש שיפרסו את החוב. המנהל שאל אותו, מהו הסכום החדשי שהוא יכול לעמוד בו. הלה השיב לאחר מחשבות רבות, כי יכול להפריש ממשכורתו סך 100 דולר בכל חודש. ובחישוב מהיר מדובר בהוראת קבע של 70 חודשים בכדי לשלם חוב זה! מדובר בכמעט שש שנים רצופות בהם ישלם עבור הנערה... הדברים סוכמו ומנהל הסמינר החתימו על כך.

מאחר שהבעיה המרכזית סולקה, והתשלום עד סוף הלימודים סודר, התקשר המנהל למשפחה ואמר להם, כי הנהלת הסמינר התכנסה כדי לדון על כך והוחלט להשיב את הנערה לסמינר ללימודים. "בנוסף", מוסיף המנהל ואומר, "הוחלט לפטור אתכם מכל תשלום עד סיום כל שנות הלימודים בסמינר!".

אי אפשר לתאר את השמחה העצומה של אותה משפחה לשמע הבשורה הטובה. וכמובן, המנהל כפי שהתחייב בפני בעל המעשה, לא גילה לאיש מה גרם לשינוי ההחלטה של הנהלת הסמינר וכיצד התחולל הנס בו ההנהלה הסכימה לקבלה מחדש... והנה, תיכף לאחר אותו מעשה נאצל, בורא עולם שילם לזוג, והם נושעו בבן!... ילד מדהים ומוצלח שחוט של חסד משוך על פניו ומוצא חן בעיני כל רואיו, ובעת הסיפור כבר היה אותו בחור בגיל 16.

[מתוך 'פניני עין חמד']

* * *

היה זה בראשית קיץ תשס"ד. אל מלון בירכתי עיירת הנופש הצוירת דאבוס שבשווייץ הגיע ר' אהרן א. עם בני משפחתו, על מנת לנפוש בו שבוע ימים. במהלך ימי הנופש חל גם יום השבת, יום שכולו עונג ומנוחה, ובצאת השבת, לאחר סעודת מלווה מלכה, יצאו בני המשפחה לטיול בנופים

כשיהודי משתתף בצער זולתו, מבקר את חברו החולה, מחזק ונושא בעול סבלו של רעהו - הוא ומשפחתו זוכים להינצל מסאת הייסורים, מוותרים להם משמים על העונג המפוקפק להיות חולים בעצמם. ביקור חולים הוא 'תעודת ביטוח' אמיתית למניעת מחלות, להצלה מן הייסורים. הבה ניקח את המסר הזה אל ליבנו, נאמץ אותו בחום: ביקור חולים אולי לוקח זמן, לפעמים יכול לגרום למבוכה, איננו יודעים מה המילים הנכונות או שאין לנו את הפנאי. ועדיין, כדאי להתאמץ ולהתחזק לקיים את המצוה הזו, כדאי כל כך לבקר את החולה ולעודד את רוחו, למען החולה - וגם כי המבקר את החולה מציל את עצמו ומובטח לניסים של ממש מידי האב הרחום שבשמים!

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא' - הרב אשר קובלסקי]

יִקְחֻ זָא מְעַט מֵיָּמִים וְגו' (יוז, ד')

תנא דבי רבי ישמעאל: בשכר שלושה - זכו לשלושה, בשכר 'חמאה וחלב' - זכו למן, בשכר 'והוא עומד עליהם' - זכו לעמוד הענן, בשכר 'יוקח נא מעט מים' - זכו לבארה של מרים (ב"מ פ:)

כשיהודי עושה חסד, הקב"ה לא נשאר חייב. המילה 'חסד' מורכבת משתי מלים - חס ד'. דהיינו שבורא עולם חס על אותו אדם העושה חסד עם זולתו והוא זוכה לישועות מעבר לגדר הטבע. הרה"ק רבי שלמה גולדמן מזוועיל צווק"ל היה אומר: "בכל פסיעה ופסיעה שעושה אדם למען זולתו, חוסך הוא בכך אלף פסיעות עבור עצמו!".

* * *

שנים רבות לאחר נישואיהם היו בני הזוג, מהמשפחות החשובות שבארצות הברית, חשוכי בנים ל"ע. הם דרשו ברופאים שונים, הגיעו לפרופסורים בעלי שם עולמי, אולם כל אלו לא הועילו להם. בצר להם הם פנו לרבנים, התפללו ושפכו את ליבם אצל שוכני עפר בנוסף לקיום של סגולות רבות, אולם נראה היה כי שערי שמים נעולים בפניהם, והם נותרו עשרות שנים חשוכי בנים. עד שלפתע פתאום לאחר עשרות שנות עקרות, הגיעה ישועתם הגדולה, ונולד להם ילד אחד בלבד, עלם חמודות מוצלח מאוד בכל ענייניו. אחד מקרובי הבעל ביקש להבין כיצד זכו לכך. ואכן לאחר הפצרות רבות חוזרות ונשנות, ולאחר שנים, הסכים הבעל לגלות את אוזנו, וכך היה המעשה: כידוע, הוצאות הלימודים הפרטיים בארצות הברית מגיעות לסכומים גדולים ולעיתים מתקשים ההורים לעמוד בסכומים אלו. יהודי אחד המתגורר באמריקה, שפרנסתו הייתה בדוחק, לא היה לו מספיק כסף עבור תשלום שכר לימוד לבתו בת החמש-עשרה שלמדה בסמינר המקומי. הנהלת הסמינר שלחה בתחילה עם הבת את ההודעה, שעליהם להסדיר את התשלום. לאחר מן ניסו ליצור קשר טלפוני, ומאחר ועניין התשלום לא הסתדר, נאלצו לשלוח מכתבי אזהרה. אולם אותו יהודי בשל מצבו

בסיפור ההוא. הוא מבחין שהחתונה תתקיים בירושלים - בעוד הוא תושב בני ברק, ועל אתר הוא מציין בלבו כי יפה שנשלחה לו הזמנה, אם כי הקשר ביניהם אינו מחייב אותו לנסוע לירושלים.

עוברים יומיים, והנה שיחת טלפון. "ר' אהרן היקר, קיבלת את ההזמנה שלנו?" - שואל אבי המשפחה בידידות מופגנת. "בוודאי, קיבלתי, 'מזל טוב' והרבה נחת. בוודאי אתה משער שקשה לי לבוא לירושלים, אני ממעט לצאת מחוץ לעיר!" - מתנצל ר' אהרן, תמה על עצם השיחה הטלפונית...

"לא ולא, ר' אהרן, אתה חייב לבוא! אתה פשוט חייב! אתה המחותן הראשי, כל החתונה הזו היא רק בזכותך! אני חייב שתבוא!" - קורא אבי הכלה בהתלהבות נרגשת...

"מה קרה? החתונה בזכותי? מה כבר עשיתי?" - שואל ר' אהרן כשגבותיו מתעגלות בתדהמה, "מה הקשר אלי?"

"זה הכל בזכותך, החתונה הזו, הבת הזו, הכל בזכותך!" - פורץ המחותן בבכי, ומגלה את הרקע לחופשה ההיא: "הלא תדע רבי אהרן יקירי, שאינני בעל אמצעים לשאת בעלויות של חופשה כזאת, זה גם לא באופי שלי. אבל קרה מה שקרה, בתי היקרה והאהובה סטתה מדרך החינוך שהקינינו לה, מצאה את החברות הלא נכונות, ועוד רגע היתה מאבדת את עולמה הרוחני בשתי ידיה..."

ר' אהרן נפעם. עדיין לא הבין מה הקשר אליו, אך מבועי הרגש של המחותן לא הותירו לו פנאי להשחיל שאלה. המחותן המשיך: "בעצת יועצים שונים, הוחלט שניסע יחדיו, ההורים והבת, לחופשה בשווייץ. אולי אם נשהה יחד, רחוק מהסביבה המוכרת, נמצא מסילות לליבה, נצליח לשוב ולחבר אותה אלינו ואל כור מחצבתה. אבל למרבה הצער, לכל אורך שבוע החופשה היא נותרה אטומה, לא אבתה לשמוע, ליבה לא נפתח וזו כדי סדק קל..."

"ואז", המחותן עצר לרגע כדי להסדיר את יבבותיו, "הגעת אתה. בעיצומו של לילה, בשיא האפלה. בתי ראתה אותך - יהודי לא צעיר, שקם ממיטתו כדי לסייע לאחיו הזקוק לעזרה, עושה הכל כדי להעניק תחושה טובה, מתמסר באופן כה יוצא דופן למען זולתו - וזה מה שפתח לה את הלב! ואם היא עומדת להינשא עכשיו לחתן בן תורה - זה רק בזכותך. עד הרגע שראינו אותך - דבר לא הועיל. רק המפגש עם החסד הטהור שלך, המראה של יהודי שעושה חסד ללא כוונת תועלת, כבוד או תמורה כספית - זה מה שהמיס את לבה, והשיב אותה לאמונתה וטהרתה!"

"רבי אהרן יקירי!" - חתם המחותן את השיחה, "לא אוכל לשמוח בחתונה בלעדיך, הרי כל החתונה היא הודות למעשיך הנאצלים, שוש עמי משוש!" - כמעט התחנן המחותן. ור' אהרן משנה את תוכניותיו וקובע מיד כי ישתתף בחתונה לכל אורכה... [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

הקסומים. כששבו למלון היה זה כבר בשעת חצות הלילה, ולהפתעתם גילו שבגינת הלווי שבקדמת המלון יושבים בחוסר מעש זוג הורים ובתם שנפשו במלון בימים האחרונים, ומזוודותיהם וצורותיהם לצידם. ר' אהרן ניגש מיד אל האב, מבקש להבין מדוע המשפחה על חבילותיה 'זרוקה' בחצר המלון, ללא קורת גג לראשם... עד מהרה התבררה התמונה: הטיסה לישראל יוצאת עם שחר, ואילו המלון מחייב פינוי חדרים עד השעה 12 בלילה, ואם לא עומדים במועד זה יש לשלם עבור יום נוסף. לפיכך, החליטו בני המשפחה לפנות את חדרם לפני חצות הלילה, כשאת המשך הלילה - עד השעה שלוש וחצי לפנות בוקר - יעשו בגינת המלון תחת כיפת השמים! על אתר הודיע ר' אהרן, כי משפחתו יכולה להצטמצם לשני חדרים, כדי להקצות למשפחה הזו חדר אחד - קורת גג למשך השעות שנותרו עד הטיסה. אך אבי המשפחה סירב בנימוס להזמנה, והם נפרדו זה מזה בלחיצת יד ואיחולי נסיעה טובה.

בשעה 3:00 לפנות בוקר התעורר ר' אהרן, ומחשבותיו נשאוהו אל המשפחה הממתינה תחת כיפת השמים. 'בוודאי הם נרדמו קלות ועתה עליהם להתעורר, איך יצליחו לשאת את כל חבילותיהם ומזוודותיהם באמצע נמנם לילי? איך יסתדרו בהעברת המזוודות לרכב?' - מהרהר ר' אהרן, וכבר הוא מתלבש ונועל נעליים, מבקש לרדת אליהם ולסייע. בני ביתו תמהו לנוכח כוונתו, לקום באמצע הלילה ולרדת לסייע למשפחה שעוד רגע עוזבת את המלון, אך ר' אהרן נותר נחוש: "זה לא רק לסייע להם לסחוב את המזוודות, זה גם לתת להם חפיסת שוקולד לטיסה, וגם ללוות אותם - שזו מצוה הלכתית חשובה. ובכלל, לתת להם תחושה טובה טרם צאתם לדרך, הקלה היא בעיניכם?"

חושך, אפילה למלוא האופק. אף פרה שוויצרית אינה גועה במרחקים, עיצומו של הלילה. בני המשפחה מישראל מחלצים את עצמותיהם מכורסאות גינת המלון, נרעדים מצינת הטל שירד עליהם לאורך השעות האחרונות. הם מחפשים את המזוודות והחבילות שסביבם, בולשים לראות אם לא שכחו משהו, ובלאות מתחילים לנוע לכיוון הרכב...

ולפתע, כאלומת אור באפילה, מתייצב ר' אהרן. "באתי לומר לכם נסיעה טובה!" - הוא אומר בחיוך רחב. "תנו לי לסחוב, תנו לי. אתם עייפים, ולפניכם עוד דרך לשדה התעופה ואחר כך טיסה. תנו לי לסחוב!" - הוא אומר, וכבר הוא מגלגל לפניו עגלה טעונה מזוודות בדרכו לרכב שבחניה, ולא נחה דעתו עד שהעמיס וסידר את המזוודות ברכב, וגם העניק למשפחה חפיסת שוקולד שוויצרי, שיהיה להם 'מתוק בפה'... "נסיעה טובה!" - הוא מכריז בחיוך רחב. אבי המשפחה לא מוצא מילים להודות לו, ומנפנף בשלום ידידותי במבוכת מה.

חולפת שנה, וביום מן הימים נוחתת בתיבת הדואר של ר' אהרן הזמנה לחתונת הבת של אותה משפחה. ר' אהרן פותח את ההזמנה, השם מוכר לו, ועד מהרה הוא נזכר

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

בס"ד גיליון: 1184

הדלקת הנר: 16:23 צאת השבת: 17:24 רבינו תם: 18:00 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ואשה אחת (מלכים ב' ד).

אוצרות הפרשה

פרשת "זרע"

"למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" [יה, יט].

נערה למדה במוסד "אור החיים" בבני ברק. מן המצטיינות הייתה, בעלת מידות טובות, נימוסים והליכות, יראת שמים והקפדה במצוות, כפי שמחנכים שם לתפארת. כשעמדה לסיים חוק לימודיה, הוצע לה להישאר שנה נוספת כמדריכה. אבל היו לה תוכניות אחרות, להמשך לימודים ותחילת עבודה. כבר טוותה את העתיד במחשבתה, ולפיכך השיבה להצעה בשלילה.

ערב אחד ישבה בחדרה ושקעה על שיעוריה, וחברה באה ואמרה: "הרב פרדו קורא לך". הרב פרדו, מייסד "אור החיים" ומנהלו, נערץ היה על כל התלמידות. אמרה הנערה: "אני מסיימת את השיעורים, ואכנס למשרדו".

כעבור כמה דקות באה חברה אחרת: "הרב פרדו בחוץ, הוא קורא לך". נרעשה הנערה: המנהל בחוץ, והיא הניחה לו לחכות! מיהרה לצאת, ומצאתו עומד במסדרון. פתחה בהתנצלות נבוכה, אבל הוא חייד את חיוכו הטוב והניף ידו בביטול, לא כדאי להתייחס לכך. "בתי, באתי כדי לומר לך דבר אחד: קיבלת – תני גם לאחרים. ערב טוב".

והוא פנה והלך. מובן, שקיבלה על עצמה את ההדרכה.

איזה משפט נפלא: "קיבלת – תני גם לאחרים". האנטי תזה, התשליל של אנשי סדום ועמורה עליהם נקרא בפרשתנו: "תנו רבנן, אנשי סדום לא נתגאו אלא בשביל טובה שהשפיע להם הקדוש ברוך הוא אמרו: וכי מאחר שארצנו ממנה יצא לחם ועפרות זהב, למה לנו לתת לעובדי דרכים, שאינם באים אלינו אלא לחסרנו ממוננו. בואו ונשכח תורת רגל מארצנו!" (סנהדרין).

זו השקפה סדומית, שבעטיה איבדו את עולמם, את רכושם וחייהם כאחד!

יהודי מתחנך לתת, להעניק. קיבלת יבול! תן! תן ביכורים חלה, תרומה גדולה, מעשר, מעשר, מעשר שני, מעשר עני. תשמח שביכולתך לתת: "ובא הלוי, כי אין לו חלק ונחלה עימך, והגר, והיתום, והאלמנה אשר בשעריך, ואכלו ושבעו, למען יברך ה' אלוהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה, ייתן לך עוד ועוד כדי שתוכל לתת עוד ועוד!"

חז"ל מספרים, שכאשר היה מגיע רוכל לסדום, היה כל אחד ניגש ונטל ממנו פריט קטנטן, שן של שום, גרגר שומשום, וכך חוסלה כל הסחורה מבלי שירוויח פרוטה, עוד הפסיד את הקרן. זה לא היה עושק לשמו, סתם רישעות. היה כאן רעיון מבריק. כאילו הסבירו לאותו רוכל מסכן: אל תכעס עלינו, תבין אותנו. כפי שאתה זועק חמס על שן של שום, על שום דבר, משום שזה נוטל גרגיר והוא נוטל גרגיר והכל מתחסל, כך פוחדים אנו מעזרה לזולת ופתיחת יד. כי יבוא עני ועוד עני, עוד רוכל ועוד פושט יד, ועושרנו יתפוגג. הסדומיים המסכנים, לבנו עליהם...

ומעשה היה בנערה שהבחינה בעני מעולף. מזה שלושה ימים שלא בא לפיו דבר, כי הסדומיים שומרי חוק היו, והחוק אסר מתן אוכל לזרים. מה עשתה, בכד שבו יצאה לשאוב מים הביאה לו אוכל בהחבא, ונתפסה. ומספרת הגמרא: מרחו את גופה בדבש והעמידוה על החומה, למען יראו וייראו. באו המוני דבורים ועקצוה למוות. גם זו לא הייתה אכזריות לשמה, גם כאן צפון רעיון חינוכי ברוח סדום: חשבת להיות בעלת חסד, מתוקה מדבש, הא? אבל הדבש מזמין דבורים עוקצות, על כך לא חשבת...מעקיצה אחת לא מתים, נכון. אבל הדבש מזמין נחילי דבורים. ומהם, מתים! זה מה שעלול לקרות לנו אם נהיה מתוקים מדי, מכניסי אורחים. נאום אנשי סדום.

כמה מנוגד כל זה להכנסת האורחים של אברהם אבינו. לא רק לנכונות שלו להכניס אורחים, לא זה בלבד שלא סגר דלתו, אלא קרע באוהלו ארבע פתחים, להכנסת האורחים לאותה מכל כיוון! וישב בפתח אוהלו כחום היום, שלא יפסיד עובר אורח, שלא ימלט מעיניו. ויותר מכך: קבע אוהלו בסמוך לסדום. כדי שמי שיגורש משם – ימצא מקום כאן!

משום שאם יש מעלימי עין מן הצדקה, אם יש אטומי לב וקפוצי יד, מוכפלת החובה על צאצאיו של אברהם אבינו אבי האומה, עמוד החסד, שהוכיח לכל באי עולם שלא מפסידים ממעשי צדקה וחסד! (מעין השבוע).

"ותשקינה את אביהן יין בלילה הוא" [יט, לג].

שניים עלו אל הרב לדין תורה. האחד במבע נחוש והחלטי, השני שפוף ונבון. התובע הציג את עמדתו: "בן מוכשר לי, כליל מעלות. ארסתיו בשעה טובה עם בתו של זה, וסיכמנו כמה אתן וכמה ייתן הוא. קבענו מועד לחתונה, הכנתי את חלקי, והוא עדיין אינו מוכן. ביקש דחיה של חודש, והחודש היה לחודשיים. מועד החתונה חלף עבר, והתחייבותו אינה ממומשת. על כן, אחת מן השתיים: או שיפרע את חלקו, או שהאירוסין יוכרזו כמבוטלים ובני יהא חפשי לנפשו!"

פנה הרב אל הנתבע השפוף, ושאל: "ומה בפיך?"

ענה בקול בוכים: "כשאירסתי את בתי אדם אמיד הייתי, שרוי בכבודו של עולם, הכסף היה כמונח בכיסי. אך בינתיים התרגשו וניתכו עלי אסונות בזה אחר זה: שריפה פרצה בחנותי וכילתה את כל הסחורה, עם פנקסי החובות. נותרתי חסר כל. מרוב צער חלתה אשתי ונפטרה ונותרתי גלמוד. עמל אני לשקם את העסק, לקחתי סחורות בהקפה, נטלתי חובות מרובים. ועתה, לא די באסונות אלו, עוד יופר השידוך, ואני אנה אני בא", ובכי עצור הרטיט את כתפיו...

לרפואת יוסף בן תמר היי, יוסף בן זולכיה היי, אמיר בן דורית היי, מרדכי בן שרה היי, דניאל בן רותם היי, מיכל אפרת בת דיאנה היי, נדב חיים בן אירית היי.

שקט השתרר, אבי הבן השח את עיניו. נענה הרב ואמר: "רואה אני שאבי הבת נוקט באמצעים לשוב למעמדו, ובמהרה יעלה בידו לפרוע חובו. אני מציע שיחתום כאן, בפני, על סידרה של שטרות ויפרע התחייבות לשיעורין – נקבע מועד מוסכם לנישואין, והכל יבוא על מקומו בשלום!"

פרשיות וירא - חיי שורה תשפ"ו • עלון מס' 175

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

השגחה שבועית

היהודי הפשוט מגרמניה

שאלת השאלות, מה זה בטחון? הסיפור הבא עונה על השאלה: בגרמניה לפני מלחמת העולם, חי יהודי, עשיר גדול, וכלל שהוא היה עשיר בממון הוא היה דל ועני במושגי יהדות.

בוקר אחד היהודי קם וראה את בתו שאינה חשה בטוב. הוא מיד הבחין שמצבה לא פשוט, ומיהר לקרוא לרופא הבכיר ביותר בברלין.

הרופא נכנס ובדק את הילדה. בצער רב הוא הודיע לאבא שיתכונן לגרוע מכל, אין שום תרופה שיכולה להושיע את הבת.

האב לא התייאש. הוא שלח שליח לוינה, והזעיק את הרופא הבכיר של העיר.

ושוב הסיפור חזר על עצמו. הרופא יצא מהבית בלי שום בשורה טובה.

האבא ניסה עוד ועוד רופאים, וכולם פה אחד ייאשו את האבא, ואמרו לו שחבל לו על הכסף שהוא משקיע ברופאים, כי אין שום סיכוי שהילדה תבריא.

אחרי שכל הרופאים עזבו את הבית, אמר האבא "אם לרופאים אין מה לעשות, חייבים להגיע להקבי"ה".

הוא ניגש לגבאי של הבית כנסת וביקש ממנו את המפתחות. הוא נכנס לבית כנסת ברוב התרגשות ופתח את ארון הקודש ואמר:

"אבא בשמים, לא רציתי להטריח אותך, אבל מה אני יעשה שפשוט אין לי בריה, הזמנתי ושילמתי לכל הרופאים, ואף אחד לא יכול לרפא את בתך, אבל אבא בשמים, הרי אתה כן יכול, נא רפא את בתי במהרה".

הוא גמר את תפילתו וחזר לביתו.

הוא רק נכנס לחדר של בתו, ומיד ראה על פניה הטבה משמעותית.

תוך שבועיים היא קמה לגמרי ממיטת חוליה, והתהלכה כאחד האדם.

את הסיפור הזה סיפר הרבי מפריסבורג זצ"ל, ששמעו מהרבי מסקוליא זצ"ל, שהכיר את היהודי ואת הסיפור מקרוב.

היהודי הפשוט הזה ביטא היטב מה נקרא "בטחון".

מתוך הסיפור ניכר עד כמה המושגים שלו ביהדות היו חלשים, ובכל זאת הוא פעל בתפילתו כאחד מצדיקי הדור.

כי היהודי היה בטוח! הוא היה בטוח שהקב"ה יכול לרפאות את בתו, והוא היה בטוח שהקב"ה ירפא אותה. וכשאדם בטוח בהקב"ה, הבטחון מביא עליו את כל הטובות ואת כל הישועות.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

תוכנית לחיים שלווים

פירוש נוסף ל"חסד יסובבנו" הוא, שעל ידי ההסתכלות של הבטחון, הדבר שנראה קשה - מסתובב ונהפך לחסד.

בעל הכוזרי מסביר (במאמר ג' סעיף יא) איך הבוטח בה' מסובב בחסד, וזה מפני שהוא מאמין באמונה שלמה שהכול לטובה, כמו נחום איש גמזו, שאמר על כל הקורה אותו, גם על האבנים והמרגליות שנהפכו לעפר - "גם זו לטובה". הבטחון האיתן שכל מה שה' עושה הוא לטובה גמורה, מביא לכך שהאיש הזה חי חיים ערבים תמיד וקל עליו הצרות! והרי הוא כמו אדם שפורע חוב, ששמח שמחה גדולה.

יש כל מיני רמות של פריעת חוב. יש חוב קטן של עשרה שקלים שחסרו בקנייה במכולת: יעקב ראה את הקונה חסר האונים והלווה לו כסף, וכבר במנחה שאחר כך הקונה שילם את חובו. אכן משמח, כי דין פרוטה כדין מאה, אבל זו שמחה קטנה. יש פריעת חוב שפורעים לגמ"ח אחד, על ידי שלוש כסף מגמ"ח אחר. תשלום שכזה אינו אלא גלגול כספים, כי בעל החוב נשאר בעל חוב, אמנם לא לגמ"ח זה אלא לחברו.

ויש פריעת חוב של כמה מאות אלפי שקלים, שבאמצעותה נמחקים כל שטרי החובות, והאדם נעשה קליל מאין כמוהו. זהו, אין חובות! כלכל! חו שמחה גדולה ועצומה!!! כה ייתן ה' בכל בתי ישראל!

הייסורים שבעולם הזה הם פריעת החוב ברמה הגבוהה ביותר: זה מנקה מהדין לעולם הבא! כמה אנחנו מתפללים "אבינו מלכנו, מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו..." כאשר אדם מקבל את הקושי והמצוקה באמונה, הוא מחוק את שטרי חובותיו!

וכשמקבלים את הקושי באופן זה, אפשר להבין איך מי שבוטח בה' יש לו חיים נפלאים, וחסד יסובבנו.

ומי ייתן ונזכה להתחזק עוד ועוד באמונה ובטחון, ועל ידי זה יושפע שפע רב, ברכות והצלחות אמן סלה.

(מתוך שיעור 420 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה: או בחיגוי ישיר - 02-3011904)

בקשו רחמים מרובים
עבור האברך ר' יצחק בן בישא (קלצקי) הי"ד
קו לחלוקת פרקי תהילים: 077-4822963

רבינו מביא כמה פעמים את הפסוק "והבוטח בה' - חסד יסובבנו" (תהילים ל"ב). כשקוראים את הפסוק, ברגע הראשון יכולים להבין שתחילת הפסוק "רבים מכאובים לרשע" (שם) היינו שהרשע חי כאן בעולם עם הרבה צרות, ואילו הצדיק חי לו בנעימים. אך כידוע, במציאות זה הרי לא כך. איפה ראינו צדיקים שהחיים שלהם גינוחים וחלקים, ללא כאב ותקלה? וכי לא ראינו אנשים מורמים מעם, צדיקי עולם, שמסובבים במצוקות ובקשיים, בכאבים ובייסורים? מוכרח להיות שהכוונה של הפסוק עמוקה יותר, ושיש להבין מהם אותם מכאובים רבים שיש לרשע, ואיך זה שהבוטח בה' חי לו כשחסדים סובבים אותו. אומר לנו המלבי"ם, כי הרשע - היינו, מי שלא שם אל ליבו את הנהגת ה' - החיים שלו עמוסים בכאב וברוגז. כל דבר שלא הולך לו לפי התוכנית, גם אם יהיה זה דבר קטן שלא עולה בקנה אחד עם הרצונות שלו, הוא עילה לכעס ולסערה. כל הזמן הוא מתמודד עם רגשות קשים, עם שאלות של "למה הוא עשה לי ו"למה ההוא דיבר עליי, לעיתים הוא כועס על אחרים, ופעמים אחרות - על עצמו, מאשים את חוסר תבונתו ואת רוע מזלו. הוא שוראה רק טבע, וחושב שרק כוחו ועוצם ידו עושים לו הכול, עומד מתוסכל על כל צעד ושעל. הוא עמוס מכאובים מכל החשבוניות שהוא עושה לעצמו ולאחרים, וכל ימיו כעס ורוגז.

לעומתו, מי שמתחזק במצוות הבטחון ויודע שהכול ממנו ית'; מי שהשקיע כוחות בלימוד הסוגיה של הבטחון, וחזר ושמע ולמד ושינן וחי עם מאמרי בטחון, כמו "גם זו לטובה", "כי היתה סיבה מעם ה'", "מאת ה' היתה זאת", "הוא לבדו עשה", "התועלת והנזק מסורים ביד הבורא ית'" - החיים שלו שלווים ורגועים. לא אמרנו שהוא לא סובל מכאב אף פעם, אבל מה שקובע זה האופן שבו הוא מקבל את הבא עליו. הוא יודע בהכרח עמוקה ואיתנה שהכול לטובה, שהכול מאת אבא רחום וחונן שעושה לו רק טוב, ובטוח במאת האחוזים, כי גם הקושי והחולי, ההפסד או חוסר הנחת, אינם אלא טובה גדולה מהבורא יתברך שמו. הוא רואה סביבו את חסדי ה', וכך, אותו הדבר שמסב לרשע מכאובים - נתפס אצל הבוטח בה' כחסד! חסד יסובבנו.

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו נשעים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

על ידי אחרים

אני גר בקומת גג. מעליי יש תקרה, ומעליה כיפת השמיים. השמש קופחת? - על תקרתנו היא זורחת. גשם יורד? - אנחנו הראשונים לקבל את ברכתו. יונים כי יבקשו מנוחה - הגג שלנו להן לנחלה. חוף מכל המתנות משמיים ממעל, יש גם עניינים שקשורים לארץ מתחת: הגג משמש מעין מחסן קטן לדברים לא שימושיים, או נכון יותר - לחלומות של אנשים שחושבים כי יום יבוא והם ישתמשו בדברים שהם הניחו שם. מה שקורה במשך הזמן זה, שבלהט החום הדברים מתבלים ונשברים או אפילו נמסים, וכך במשך השנה מצטברת לה על תקרת ביתנו שכבה לא נאה של אשפה מתוצרת השמיים והארץ גם יחד.

זכרתי את החורף שעבר, אז סבלנו מזיילות אל תוך הבית, ואמרתי כי השנה אנחנו נתכונן לחורף כמות. מיד עם סגירת הגג של הסוכה, אני מרוקן את כל הגג ומכין אותו לזיפות נאות, למען תיחשב דירתנו דירה הראויה למגורי בני אדם. זה היה ביום שישי. עליתי לגג עם כל המרץ, הצטיידתי בשקי אשפה, מגב ויעה, ועבדתי על גג ביתי. גיליתי שם כל מיני שאריות של בנייה וטיח שעפו לא גי מהבניינים הסמוכים. לא הצלחתי למצוא ראש של טיל ולהודיע ברבים על שניצלנו מפגיעתו, והתנחמתי בעצם העובדה שהטיל בכלל לא הגיע אלינו, שגם זה חסד גדול. ככה, בחזונו של מי שזוכה לעשות למען משפחתו היקרה, ניקיתי ורוקנתי עד שהשעון הראה על שעת חצות. וחצות זה חצות. מחצות היום אני לא עושה מלאכה שלא קשורה ישירות לשבת קודש. כל העניין הזה של ניקוי הגג יכול לחכות בנחת עד יום ראשון, ואני מפסיק.

זהו. עזבתי את הכול באמצע. חצי אסוף, חצי נקי, חצי חשוף, הכול יכול להתפזר שוב ולהתלכלך כבתחילה, אבל אני גמרתי להיום. איכשהו סובבתי את ראשי שקי האשפה, שיישאר סגורים, בתקווה שהרוח לא תהתל בהם, וירדתי חזרה הביתה. שבת קודש תפוש כנפיה היום, ואני רוצה להיות מוכן כבר מחצות. ביום ראשון שוב עליתי לגג, להמשיך בפניו, והפלא נפרש מול עיניי: הכול נקי! כל האשפה פונתה, כל השקים נעלמו, אני לא צריך לעשות כלום. הגג מוכן לזיפות. אני חושב שידו של אחד השכנים בדבר. זה שכן שאוהב לעזור, וכנראה גם הוא היה צריך לסגור את הגג של הסוכה שלו, המקבילה לשלי, וכשהוא ראה שהעבודה בעיצומה, הוא פשוט סיים אותה.

זכיתי לשמור על כבוד השבת, והקב"ה דאג לי לשליח טוב שיחסוך לי זמן יקר. (ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 282.)

בצור החיים

ביום שני כ"ח בתשרי שנה זו, עמדתי עם הקהל בבית המדרש סאטמאר בירושלים, וחיכיתי שכבר יתחילו לקרוא בתורה. חיכיתי וחיכיתי, בעודי מהרהר בכך, שבשבת קודש אם צריך לחכות קצת - נחא, אבל ביום חול, כך אני חושב, צריכים לגלות קצת התחשבות באנשים שממהרים לדרכם. גם אם את תיבות התפילה אומרים בנחת ובכוונה, ואת קריאת התורה קוראים כראוי ובהטעמה, לפחות שאת הפעולות שסביב הקריאה יבצעו בזריזות. הארכה של שלוש דקות או ארבע בזמן התפילה עלולה להשפיע על מי שרוצה להשיג את האוטובוס בתחנה, או להספיק כל דבר אחר בימות החול, שבהם תיעשה מלאכה.

"מה העיכוב שם?" אני שואל את החבר שלי. "זה שהתכבד בפתיחה", הוא הסביר, "לקח ספר תורה שקראו בו בשמחת תורה". אני לא מבין איך קורה דבר כזה. הגבאי שלנו מסדר תמיד את הספרים בצורה כזו, שאת הספר המסודר לקריאת הפרשה הוא מניח במרכז. אף פעם לא מתבלבלים ולוקחים ספר שעומד בצד.

"זה לא ספר שנמצא כאן בדרך כלל", מסביר מישור, "הוא נמצא במקום אחר. כנראה השתמשו בו בזהירות, וצריך להחזיר אותו למקומו הקבוע".

אני מתכוון לעיכוב ארוך, שכן עכשיו קוראים בפרשת נח, והספר משמחת תורה עומד בסיום וזאת הברכה...

חבר שלי רואה שנבלתי ומרגיע אותי: "זה לא הספר מהקריאה של חתן תורה, זה

השבת שומרת

כבר שנים אני חולם להתחבר לגנטור של שבת. בכל פעם שמישהו מדבר על זה או מפרסם את זה, אני נדלק, אבל נכבה מהר, כי זה עולה המון כסף, ומניין אני משיג את הסכום הראשוני, ומממן את הצריכה החודשית? כך שבינתיים הגנטור ממשיך להיות חלום. לאחרונה קרו שני דברים שדחפו אותי לזה: האחד - שינויים בתשתיות ברחוב שבו אני גר. עקב שינויים אלו התפרסם, כי נוצרה הזדמנות להתחבר לגנטור במחיר מוזל. והשני - נכנס לי סכום גדול לבנק, ממישהו שהיה חייב לי כסף מלפני שמונה שנים.

התחלתי לדבר עם מי שצריך, ביררתי עלויות, וכל הזמן שאלתי את עצמי האם לצרף לגנטור גם את המזגן או לא, כי המזגן מעלה משמעותית את עלות הצריכה השוטפת.

ביקשתי סימן משמיים, שאדע מה לעשות, וה' נתן לי. זה מה שהיה:

הימים - ימי בין הזמנים. באותו יום יצאנו מביתנו לכמה ימים, אחרי שארוננו ועבדנו וסידרנו וארגנו. הגענו למחוז חפצנו, ושם שוב התמקמנו והתארגנו, עד שבשעה טובה נהיה שקט והילדים הקטנים נרדמו. חשבתי שעוד מעט גם אני אתן תנומה לעפעפי, ובדיקו אז צלצל הטלפון. זה היה המתקין של הגנטור. הוא ביקש לבוא לראות את הדירה, את לוח החשמל ואת כל מה שצריך, בשביל לברר את העלויות ולסכם סיכומים מעשיים.

אני חושב שלטפס על הר קל יותר מלעשות מה שאני עשיתי. אזרתי את כוחותיי, ונסעתי הביתה. המקום שבו היינו לא היה כל כך רחוק מביתנו המקורי, ואני עשיתי את דרכי, למרות העייפות והמאמץ של אותו יום.

כבר בחדר המדרגות אני מרגיש ריח שרוף, שהולך ומתגבר ככל שאני מתקרב הביתה. כשאני נכנס פנימה אני מגלה ששכחתי תנור דולק, ובתוכו משהו שהיה פעם דג.

אני נזכר שדיברנו על כך שיהיה לנו גם דג אפוי, ושבעצם היינו אמורים לקחת אותו איתנו, רק שכל אחד חשב שהשני כיבה את התנור, ובסופו של דבר נסענו בלעדיו.

אני עדיין רועד מהמחשבה, מה היה קורה אילו התנור היה ממשיך לדלוק במשך כמה ימים. באותו רגע זה כבר היה ברור לי: השבת דואגת לי, ואני לא צריך לדאוג איך לשלם את כל הוצאות הגנטור. כשהמתקין הגיע סיכמתי איתו על כל החבילה, כולל המזגן.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 285.)

אור יקרות

אם עברתם פעם דירה, או שסתם כך הגיע הזמן להחליף את התאורה אצלכם בסלון,

יהודים שלקחו על עצמם שותפות בהפצת האמונה בעולם מעידים על ישועות בכל תחומי החיים.

הסיפור הבא

יכול להיות שלך! התקשר עכשיו: 02-30-11-5-11

שכונה שלימה נתרמה לזכות

ישראל נמנה בן רחל ופריש בתשתי לע"נ ראוהן בן שרה לע"נ רפאל בן דוד עיישה ת.נ.צ.ב.ה. לעילי נשמת האבדן היקר והתעלה, הודכן ביסורים וקבלם באהבה ורחמים ר' מנחם מנדל ז"ל בן יבדלחיים ורח"ה ר' שמואל בנימין קוקאס ולב"ע כ"ז תשרי תשפ"ו הונח ע"י חברי לשיעור משיבת 'בית אברהם' סלונים לע"נ ציון בן משה ת.נ.צ.ב.ה. לע"נ אריאל עזים בן דוד

מהקריאה של ההפטרות.

ובכן, צריך לגלגל את הספר 'רק' מפרשת פנחס, וגבאי מסור כמו שלנו לא ירשה לעשות את זה מהר מדי, כדי שהגויל לא יתקמט חלילה וחס. הגבאים גוללים את הספר במתינות, וכולם מסביב עובדים על המידות שלהם, ועל האמונה שהכול משמיים ושכל עכבה לטובה. ופתאום מישוה קורא בקול, "תראו מה כתוב כאן!" הוא מצביע על האותיות הרקומות על גבי המעיל של ספר התורה, ואני מתקרב לראות על מה הוא מדבר. והנה, לא פחות ולא יותר, כתוב שם שהספר הזה נכתב לעילוי נשמת בחור חשוב וצדיק, שנלקח לבית עולמו לפני כשלושים שנה, בן טו"ב שנים, ביום כ"ח בתשרי!

והיום - כ"ח בתשרי!

אני נזכר כי אכן ראיתי פעם מודעת הנצחה על שמו. היה כתוב שם כי הוא היה בנם של קדושים, האיר פנים לכולם, וגדל בתורה, בחסידות וביראת שמיים. והנה, עתה אנו עדים להשגחה פרטית מופלאה ביותר. הטעות של זה שזכה בפתיחה הייתה מכוונת לגמרי משמיים, כדי שיזכה הבחור החשוב זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא, שביום ה'אירצייט' שלו יקראו בספר התורה שנכתב לזכרו! בסיום התפילה, אחרי שאני כבר מקפל את התפילין, אני לא יכול להתנתק. פתאום כבר לא אכפת לי מהדקות החולפות ביעף. אנחנו מתרגשים יחד מהגילוי השמיימי שהתרחש מול עינינו, ומישוה שם במרכז עושה חישובים מהירים, ומגיע למסקנה שיום כ"ח תשרי אף פעם לא יכול לחול בשבת קודש ולא ביום חמישי. מכל הימים שקוראים בתורה, התאריך יכול לצאת רק ביום שני. במשך שלושים השנים שחלפו מאז הפטירה זה קרה חמש פעמים בלבד, והפעם הבאה תהיה רק בעוד עשרים שנה! ועד הפעם הבאה, אנחנו מקווים שכבר יקיצו וירננו שוכני עפר.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 283.)

והאר עינינו

ברוך ה' התחלתי ללמוד בישיבה בטלזסטון, המצויה הרחק משאון העיר. המילים מהמזמור של חודש אלול, "שבתי בבית ה' כל ימי חיי", מבטאות בדיוק את שאיפתי הגדולה, ולכן ניתן להבין למה נפל ליבי בקרב, כשביום אחד של אלול נפל לי הבורג של המשקפיים.

אין בעיה לתקן את המשקפיים. אבא שלי אמר לי בטלפון שכפי הידוע לו, יש חנות אופטיקה בכניסה ליישוב. אבל אני לא רציתי לצאת מהישיבה. יש הבדל גדול בין לימוד שלושה סדרים עם כל השטיגען כשנמצאים כל היום בישיבה, לבין לימוד כזה עם יציאה באמצע. לא רציתי לצאת, בוודאי לא בזמן אלול.

ליותר על התיקון של המשקפיים לא יכולתי, כי המספר שלי גבוה. לעסוק בזה מחוץ לתחום הישיבה - כאב לי ממש, ולכן התפללתי לה' שיעזור לי וישלח לי את כל מה שצריך בשביל שיהיה לי משקפיים תקינים, ואוכל להמשיך להגות בתורה הקדושה. מיד אחרי התפילה האמיתית שלי ניגש אליי חבר ואמר לי, "יש לי משקפיים רזרביים, ואני יכול להוציא מהם את הבורג ולתת לך אותו. בעזרת ה', אחרי שבת שתהיה בבית תחזיר לי את הבורג".

"אתה יודע מה?" נזכרת, "בעצם, יש לי במזוודה כמה ברגים קטנים של משקפיים! יכול להיות שאוכל להסתדר בכוחות עצמי. אני כבר הולך לפנימייה".

יצאתי לכיוון הפנימייה, ותוך כדי הליכה אמרתי לעצמי שהכול טוב ויפה, אז יש לי בורג, אבל איך אני מכניס אותו בלי מברג? אחר כך חשבתי שדיה לצרה בשעתה, קודם כל אביא את הבורג, ואולי בכל זאת אצליח להכניס אותו למקומו שבמשקפיים. בדרכי לפנימייה ראיתי אברך מבני המקום. שאלתי אותו, "אולי אתה יודע איפה יש אופטיקאי ומתי הוא פתוח?"

"כבר אני מתקשר בשבילך", אמר האברך, ותוך כדי דיבור כבר הוציא את הפלאפון והתקשר לאופטיקאי של טלזסטון.

"מה אתה צריך?" שאל אותו האופטיקאי.

"יש כאן בחור ישיבה שנפל לו בורג", אמר האברך. מן הצד זה נשמע ממש טוב... "תגיד לו שבעוד כמה דקות אני מגיע לישיבה. אני צריך לקחת את הבן שלי מהחידוד הסמוך".

ואכן, האופטיקאי הגיע עם הציוד הדרוש, כדי להכניס לי את הבורג למשקפיים. לא יצאתי מהישיבה, לא הלכתי לאופטיקה, והאופטיקה הגיעה אליי.

אני מלא הודיה לה' יתברך על זה. כן יזכני הלאה לשבת באוהל תורה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 284.)

מן הסתם הייתה לכם עבודה רצינית: לעלות על הסולם, ולהתקין גוף תאורה גדול בצורה נכונה. אם הסלון גדול, יש צורך בשניים ואפילו בשלושה כאלו, וכל בני המשפחה עומדים נפעמים מהעמידה על הסולם עם המקדחה ביחד, ונושאים תפילה שההתקנה תצליח ושגם אתם תצליחו לרדת משם לחיים ולשלום. אחר כך, כשלוחצים על המתג, זו שמחה גדולה, אור ליהודים.

הסיפור שלי דומה מאוד, ההבדל הוא רק במספרים: אני חשמלאי. גר בירושלים, ועובד בכל מיני פרויקטים ברחבי הארץ. הסיפור שאני רוצה לספר התרחש בבקעה, שם עבדנו במתחם ענק. התקנו שם שישים ושישה גופי תאורה! הצמדנו אותם בגובה שנים עשר מטר!

זה היה פרויקט רציני, משלב התכנון ועד ההתקנה של אחרונות הנורות. והנה הגיע הרגע המרגש: לוחצים על המתג!

טוב, זה לא מתג אחד, אלו כמה וכמה מתגים. המנורות נדלקות בזו אחר זו, אור יקרנות שוטף את המקום, אבל אז מתגלית תקלה: תשעה גופי תאורה כבויים. יש מעגל חשמלי שלא עובד. צריך לברר איפה הבעיה.

במילים אחרות: צריך לטפס על סולם לגובה שנים עשר מטר, לפתוח את גוף התאורה שזה עתה חיברתי, ולבדוק האם הבעיה בו. אין שום אפשרות לגלות מהו החלק התקול, בלי לעבור אחד-אחד ולבדוק. וזאת עבודה ק-ש-ה!

וזאת, אחרי שעבדנו כל כך קשה!

עליתי על הסולם וניגשתי לגוף התאורה הראשון. הוא היה בסדר.

ירדתי שנים עשר מטר. פניתי לגוף התאורה השני, ואז חשבתי: הרי הקבי"ה יכול לעשות שזה יהיה הגוף התקול, והעניין יסתדר. אבל, מה יעזור לי להתפלל אליו, אם אני כבר על הסולם? לא התפללתי, ולא גיליתי שום בעיה באותו גוף תאורה.

ירדתי.

לקחתי את הסולם אל הגוף השלישי שבמרומי התקרה, וביקשתי מה', לא ממעמקים אלא דווקא מגבהים, שזה השלישי שאני עולה אליו יהיה זה שבו נמצאת התקלה, ואוכל כבר לתקן אותה ביעילות.

ואכן, ברוך ה', התקלה נמצאה שם, תיקנתי אותה, וכל תשע המנורות ששייכות למעגל החשמלי הזה, נדלקו.

ה' שמע את תפילתי!

איני יכול שלא להוסיף הרהורים כלשהם, אחרי המאורע המדהים הזה. היינו עסוקים בפרויקט גדול. היינו הרבה אנשים עם הרבה כלים ומכשירים, וכולם עובדים ופועלים בשיא המרץ. הייתה מין הרגשה של יכולת, של: 'הנה, עשינו את זה!'

בלהט העשייה שכחנו מי הוא זה שבורא אור ועושה הכול. באה התקלה הקטנה הזאת, אי שם בתקרה, כדי להראות לנו מי באמת נותן כוח לעשות חיל.

וכתפקידו של חשמלאי, את האור שהגיע אל ליבי אני מוליך גם אליכם.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 286.)

קח שותפות קבועה בהפצת "השגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם ותזכה גם אתה לראות ישועות בכל העניינים.

התקשרו עכשיו למוקד הישועות: 02-30-11-5-11

בעמדות נדרים פלוס
ע"ש השגחה פרטית

משלוח בדואר
ת.ד. 5475 ירושלים

או בהעברה לבנק לאומי
902 שניף 902 חשבון 57390056
(10) - ע"ש השגחה פרטית אמונה ובטחון ע"ר

מפיצים
אמונה
ומחיים
נפשות

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

הודיה לה' מביאה טובה ומעכבת את הייסורים

אם תמצא את החוטא תלאה ותקרא אותו צרה, ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה זה לו למגן מן הייסורים הרבים הראויין לבוא עליו. כמו שנאמר (תהלים עו, יא): "כי חמת אדם תודך שארית חמות תחגור", פירושו: כאשר צער האדם יודה אותך, כלומר שיודה אותך האדם בעת צערו. [...] "שארית חמות"

על האדם. [...] "תחגור" - ותעכב אותם ולא תביאם עליו. [...] ונאמר (ישעיהו יב, א): "אודך ה' כי אנפת בי, ישוב אפך ותנחמני". פירוש - אודך על מוסרך וקבלתיו באהבה, ובעבור זה שאודך על שאנפת בי - ישוב אפך ותנחמני. וכן בעניין ההודאה על הטובה, נאמר (תהלים נב, יא): "אודך לעולם כי עשית ואקוה שמך כי טוב נגד חסידך". פירושו - אודך על הטובה שעשית עמדי, ובעבור זה אקוה להתמדת טובתך.

(שערי תשובה לרבינו יונה פ"ד אות יב)

ממתיק את הדינים

יש קצף הבא מפני החטא, ויש חטא הבא מפני הקצף. כיצד? כשאדם חוטא מיד הקב"ה כועס עליו, וזה הקצף הבא מפני החטא. וכאשר הקב"ה קוצף על האדם, מיד הס"א קופצת עליו ומביאתו לידי חטא, וזהו החטא הבא מפני הקצף. וזה סוד גם כן של עבירה גוררת עבירה. כי העבירה הראשונה גורמת את הקצף, והקצף גורם אחר כך עבירה אחרת. וזה סוד "הן אתה קצפת ונחטא" (ישעיהו סד, ד). ואם כן הוא, שזה גורם את זה וזה גורם את זה, איך אפשר שתבוא הישועה בעולם? ומשיב לזה: "בהם עולם ונושע" (שם), שמשמע בזכות הצדיקים הנזכרים "פגעת את שוש ועשה צדק" שאמר בתחילת הפסוק,

והם הצדיקים העושים את המצוות בשמחה גדולה, וזהו עניין "שש ועשה צדק". ולא עוד אלא שהקב"ה מייסרם בייסורין והם מקבלים אותם באהבה, ועל ידי זה ממתקים את הדין הקשה ומתקנים את העולם. (עט לחננה לרבי משה דוד וואלי)

מבטל הדינים

שמעתי ממנו [מהבעש"ט], כי בריאות העולם היה על ידי דין, שהוא סוד הצמצום כבודע. לכן דיני וייסורי האדם הם גוף אל הנשמה וחיות הרוחניות, וכשאדם מקבל הייסורין באהבה ובשמחה, שהוא בחינת החיות והרוחניות, הוא מקרב ומקשר ומדבק הגוף אל הנשמה שהוא החיות והרוחני, ונתבטל הדין. וח"ו בהיפך, דוחה הגוף שלו מן החיות. לכן אמר עצה היעוצה לאדם: "ואהבת את ה' אלקיך" שהוא בחינת דין, לקבלו בשמחה, ולקשרו אל הוי"ה שהוא הנשמה, על ידי "ואהבת".

(תולדות יעקב יוסף)

המצפה לישועה - מביא ישועה

כפי הטבע אי אפשר לשמוח בייסורין, אך אפשר שישמח בייסורין מפני שחושב בדעתו שצער זה הוא צער שעה, והקב"ה נתן לו צער שעה שהצילו מצער עולם של שנים רבות, והמאמין בכך ודאי ישמח. ולפי זה נמצא [ש]השמחה הוא מפני שחושב: זה 'הוי' של הייסורין, הוא 'וי' של שעה, ולכן הוא יש לו מצוות 'ציפית לישועה', שכל שעה ושעה מצפה שימיר הקב"ה ייסורין אלו מעליו, מאחר שחושב שזה הוא 'וי' של שעה, ולכן בשכר זה מביא ישועה לעולם, כי צירוף 'וי' עם 'שעה' יהיה צירוף 'ישועה'. (בן יהוידע)

יש לכם מאמר מחזק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עריפות תינתן למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דיומא) | במייל 020311300@gmail.com | בפקס 02-6599189

"ילדי השגחה פרטית"

ילדים יקרים
בואו תשמעו מה יש
לרב קלמן רוזנגרטן
לספר לכם!

כן כן, המחנך הנודע
בספריו המרתקים שאיתם
כל כך אוהבים.

בשלושה 8,
בכל יום ראשון,
הוא מספר ספור מרתק
ומיוחד בקו הילדים.

התקשרו לקו
02-3011300, בחרו שפה,
הקישו 0, ואחר כך הקישו
8 ותהנו!

מה עוד תמצאו בקו
"ילדי השגחה פרטית"?
ספור יומי / ספור
בהמשכים 1/ או ספור
בשני חלקים.

תוכלו גם
לשמע את
הספורים הישנים
שהתפרסמו בעבר.

נקודה מתוך שיעור המופלא של

הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקווד

היפלא מה דבר

שרה אמנו כבר ראתה במו עיניה ניסים גדולים ועצומים: כיצד אברהם אבינו יוצא מכבשן האש חי ושלם, וכיצד ניצח כמעט לבדו ארבעה מלכים אדירים. היא עצמה נלקחה לבית פרעה ונשמרה שם באופן פלאי וניסי. גם באוהלה התרחשו ניסים תמידיים, כמו שאמרו חז"ל: ענן קשור על האוהל, נר דולק מערב שבת לערב שבת, וברכה שרויה בעיסתה. ובכן, לאחר חיים מלאים בניסים, דרש ממנה הקב"ה בטחון גמור ושלם, עד כדי כך שלא יעלה במחשבתה כלל שדבר כזה - לידה בגיל תשעים - זהו דבר בלתי אפשרי. וזהו לימוד לכל אדם: כשמתבונן במהלך חייו, ורואה כמה חסדים ונפלאות עושה עמו ה' יום יום - עליו לקבוע בלבו: איך לא אבטח בהי? אחרי כל הניסים שכבר ראיתי, איך אפקפק ביכולתו? שהרי דבר ברור הוא, שהקב"ה הוא כל יכול, ושהוא ימשיך לעשות עימי ניסים ונפלאות, גם דברים הנראים כבלתי אפשריים!

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

בפרשת וירא מסופר כי שרה שמעה את בשורת המלאכים, שלשנה הבאה ייוולד לה בן. בשומעה זאת - צחקה. לאחר מכן הוכיח אותה על כך הקב"ה: "למה זה צחקה שרה... היפלא מה דבר".

לכאורה יש לתמוה: וכי, מה פגם יש בכך שהיא צחקה? הלא שרה אמנו צדקת גדולה הייתה, ובעלת אמונה עצומה. אך, האין זה טבעי שאדם יגיב כך בשומעו בשורה פלאית שכזו, שאישה בת תשעים תלד תינוק? ועוד: המלאכים שבישרו זאת היו נראים כאנשים פשוטים, כערבים נדמו, והיא כלל לא שמעה במפורש את דבר ה' המבטיח לה בן.

ונראה לומר, כי הקב"ה דורש ממאמין אמיתי - שלא רק יאמין, אלא שיבטח בו לחלוטין, גם בניסים הגדולים והבלתי נתפסים ביותר. בטחון מוחלט פירושו שאין מקום לרגע של פליאה או צחוק, שהרי בעיני בעל הבטחון אין דבר זר או מופלא לפניה ה'.

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקווד נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלושה 2 < (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש אנגלית
לקבלת העלון במייל 020311300@GMAIL

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

גליון מס' 211

שבת פרשת וירא תשפ"ו

ומשניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

יוצא לאור להפזות עם ישראל ובכללם לר' יפת בן אסתר שליט"א בתושח"י

עניין של חינוך

"ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור" (יה, ג.) "מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה" (שבת קכז). על גודל מסירותו של מרן החזו"א זצ"ל לקיים מצות הכנסת אורחים, סיפר הגה"צ ר' חיים ברים זצ"ל, שערב אחד התעכב בביתו של מרן החזו"א זצ"ל, עד שכבר לא היו אמצעי תחבורה לירושלים, לא הייתה לו ברירה אלא להישאר ולישון בבני ברק. קם מרן החזו"א ובעזרת גיסו הגדול מרן הסטייפלער זצ"ל ואשתו, שהיו בבית, החל טורח ומתאמץ בהכנת מקום לינה בעבורו. מרן החזו"א לא נח עד שמיטה הייתה מוכנה ומוצעת כראוי, תוך כדי שהכין לו קערה וספל לנטילת ידיים. ר' חיים ברים חש אי נעימות גדולה לנוכח הטרחה סביבו, אבל כשהציע למרן שהוא יכין בעצמו את המקום ללון, הישיר אליו החזו"א מבט ואמר לו: "וכי מאימתי יכול האתרוג להביע דעות כלפי בעליו היאך וכיצד להשתמש בו? מצות הכנסת אורחים היא, ובמצווה אין הנחות". (הרב אהרן כהן) **בברכת שבת שלום**

מערכת לב ארי

פנינים משלחן מלכים

"והוא ישב פתח האהל כחום היום" (יה, א)

כתב רש"י: "פתח האוהל – לראות אם יש עובר ושב". מה הביטוי של "עובר ושב"?

אומר כ"ק האדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורא: העניינים מצאו את דרכם בעצמם לאוהלו של אברהם אבינו, אבל היו כאלה שרצו להיכנס אך התביישו, לכן הם התקרבו לאהל והתרחקו ממנו, וחוזר חלילה, והיו "עובר ושב"... אברהם אבינו המתין לראות היש עובר ושב, וכאשר מצא עניינים כאלו, היה רץ ומזמינם להיכנס.

בספר "אדיר במלוכה" מסופר על טביעת העין שהיתה לאדמו"ר כ"ק רבי יצחק פרידמן מבוהוש זצ"ל והבנתו בנפש האדם: ביתו היה פתוח לרווחה לכל רעב ונצרך. פעם אחת הגיע יהודי שנראה כגביר ובפיו היתה בקשה שונה מבקשות הצדקה והעזרה השגרתיות – הוא אמר כי הוא גביר גדול המקבל הרבה מאוד דברי דואר, אך ילדי השכנים מחטטים בתיבות הדואר והוא חושש שמא דברי דואר נעלמים לו, ולכן הוא מבקש להפנות את המכתבים למעונו של הרבי. הסכים הרבי בחפץ לב לסייע לו בכך, וכך בכל יום היה מופיע בשעת הצהריים לשאול אם הגיעו דברי דואר עבורו. משחלפו הימים ואפילו דבר דואר אחד לא הגיע עבורו, פנתה הרבנית אל הרבי וסיפרה על הגביר המגיע לשווא יום אחר יום לביתם. "כך?" שאל הרבי, "כנראה שהוא רעב ורוצה לאכול אלא שמתבייש הוא". "אם הוא מתבייש", סברה הרבנית, "ודאי יתבייש גם כשאציע לו אוכל"... חייך הרבי ואמר: "כשיבוא מחר אמרי לו כי הדוור עדיין לא הגיע, תציעי לו להמתין מעט, ובינתיים תגישי לו משהו לאכול"... הרבנית עשתה כדברי הרב, ומאותו יום ואילך כאשר היה מגיע אותו אדם לברר פרטים אודות מה שנשלח לו בדואר, ענתה שעדיין לא הגיע, ובנתיים הושיבה אותו על יד השולחן והגישה לו ארוחה חמה. הלה היה אוכל לשובע נפשו, ולאחר מנוחה קלה, הלך לדרכו..

הנה כי כן, מצוות הכנסת אורחים צריכה להיעשות ברגישות רבה, תוך שימת לב לכל פרט שהוא ייטיב עם תחושותיו של האורח. ('ומתוק האור' - מתוך ליקוטים וסיפורים נפלאים)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

רגישות לזולת! \ ספור על רבנו מרן הגאון
הרב נתן צבי פינקל (השני) זצ"ל זיע"א

להלן סיפורים על הצדיק שמעובדים מתוך 'בכל
נפש'

בערב בו נישא בנו בכורו (ראש הישיבה שליט"א)
התקיימה חתונה של אחד מבני הישיבה. ברור היה
לכולם שביום שמחת בנו בכורו לא שייך שימצא זמן
להשתתף בשמחה אחרת. להפתעת התלמידים רבינו
יצא משמחת נישואי בנו, עצר מונית, נסע לחתונה
השניה, רקד עם החתן והמחותנים רבע שעה ולאחר
מכן חזר לשמחתו.

מעשה בשני אברכים מחשובי הישיבה שנדברו יחדיו
לעשות שידוך ביניהם. השידוך החל 'לקרום עור
וגידים' עד ששני הצדדים היו מוכנים 'לשבור צלחת'.
לפתע התברר כי מסיבה בלתי צפויה אחד מהצדדים
אינו יכול בשום אופן להתחייב כספית כפי שחשב
בתחילה. השידוך נתקע ולא היה יכול לצאת אל
הפועל. רבינו שהיה בסוד העניינים התעניין מה קורה
עם השידוך. רבינו שמע על המצב הוא ביקש לקרוא
לשני האברכים והודיע להם שהשידוך יסגר הערב על
שולחנו. לפליאת האברכים אמר: "בשידוך שכזה אני
הצד השני", ושילם על חשבונו את הכסף שהיה חסר
להשלמת השידוך.

פעם רבינו ביקש מאחד התלמידים בישיבה לבוא
לביתו לצורך עניין מסוים. כשסיים לשוחח עימו,
עשה חשבון והתברר שהלה הפסיד ארוחת ערב
בישיבה. הוא הציע לבחור לאכול ארוחת ערב בביתו.
התלמיד כמובן סירב וטען שהוא יכול להסתדר. ראש
הישיבה עמד על כך שיאכל בביתו. מכיוון שהרבנית
לא הייתה בשעה זו בבית, ראש הישיבה סידר לו
ארוחת ערב בעצמו. הוא הניח לו לחם על השולחן
וטיגן בעצמו חביתה. כשהבחור סיפר על כך בימי
השבעה, בני הבית התפלאו. לא היה זכור להם מעולם
שראו אותו מכין חביתה לעצמו, אבל למען תלמיד-
אורח כנראה שונה הדבר.

(מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן הגאון

רבי נתן צבי

פינקל (השני)

זצ"ל זיע"א

(ט' חשוון הת"ש)

הגאון הרב נתן צבי פינקל (השני)
זצ"ל- נולד ב-ה אדר ב' ה'תש"ג
לאביו: ר' אליהו מאיר זצ"ל ולאמו:
מרת שרה פינקל ע"ה בשיקגו
שבארה"ב. נקרא על שם אבי סבו,
ה'סבא מסלובודקה' (מגדולי ראשי
הישיבות בליטא ובארץ ישראל).
בתחילת שנות ה- 60 נסע ללמוד
בישיבת מיר בירושלים. בישיבה
שהה תחת חסותו של אחי סבו,
הגאון הרב אליעזר יהודה פינקל וכן
למד בחברותא עם הגאון הרב חיים
קמיל, שהחשיב לרבו. לאחר פטירת
חמיו הגאון ר' בנימין ביינוש פינקל,
(ראש ישיבת מיר ובן דוד של אביו)
בשנת ה'תש"ן התמנה במקומו
לראש ישיבת מיר בירושלים. בשנת
ה'תשמ"ח, לקה בפרקינסון ומאז
סבל במשך שנים ממחלת ניוון
שרירים קשה והיה מרותק לכיסא
גלגלים. למרות חוליו והקושי הרב
רבינו פיתח את הישיבה והפך אותה
לישיבה הגדולה בישראל ולאחת
משתי הגדולות בעולם כולו (לצד
ישיבת לייקווד). תחת הנהגתו
הישיבה פתחה סניף ברמת שלמה
בירושלים ואת ישיבת מיר ברכפלד
בשכונת אחוזת ברכפלד במודיעין
עילית. בשנת ה'תשס"ג התמנה כחבר
מועצת גדולי התורה של דגל התורה.
מידת האמת היתה נר לרגליו. דאג
לכל אחד מהישיבה במסירות נפש
כאילו הוא בנו. רבנו נלב"ע ב-י"א
מרחשוון ה'תשע"ב. רבנו חי ופעל כ-
68 שנים. בהלווייתו השתתפו למעלה
ממאה אלף איש. ציונו בהר-
המנוחות בירושלים. בנו הגאון ר'
אליעזר יהודה התמנה למלא את
מקום אביו...ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן
עלינו אמן!

כוח התפילה!

"והאלוקים ניסה את אברהם" (כב, א)

איתא בשלה"ק, העצה היעוצה שיוכל לעמוד בנסיונות, שבכל עת נסיון יחשוב בעצמו 'אולי מנסה אותי הבורא כמו שניסה את אברהם בעת העקידה', ומחשבה זו תסייעה להתגבר. והסבר הדבר, כי בעת שידע האדם שבשעה זאת מנסים אותו מן השמים לראות היאך יעמוד בנסיון, שוב לא יקשה לו להתגבר על כל הקושי.

עובדא הוה באחד שהיה מראשי משמר הצבא בארץ מגוריו, וכל סודות הצבא גלויים היו בפניו. באחד הימים עצר בדרכו טרעמפ, ומשעלה על הרכב ש'הסכים' לקחתו, ראה שיושבים שם שנים מהמדינה היריבה עם מדינתו, והבין על פי ה'הלוך ילך' שלהם שכל רצונם הוא לאסרו אצלם, וכך להוציא מפיו את הסודות השמורים עמו, אך כבר לא היה באפשרותו לברוח. כך הוה, מיד לקחוהו לביתם והחזיקוהו תחת מסגר ובריח, והחלו לבדקו ולחקרו בחקירות ודרישות. אמנם בתחילה עמד כצור חלמיש שלא לגלות כלום, ועל אף שהשונאים ייסרוהו רבות לא הגיד להם מאומה מגנזי מדינתו, עד שפעם אחת איימו עליו שאם לא יפתח פיו לגלות ולחשוף את סודות הצבא יכוהו בפטישים על ראשו. כשמוע האיש כי כן, נשבר בקרבו וגמר אומר למלאות רצון השונאים ויהי מה, אך השניים לא נזהרו דיים ובצאתם מחדרו אשר היה אסור בו, שכחו לסגור הדלת כראוי, ובזאת שמע הלה את דיבורם ביניהם, ושמע האיד ששפתם כשפתו ולא כשפת ארץ השונאים. או אז הבין ששניים אלו אינם נמנים כלל על עדת השונאים, אלא אדרבה הם נשלחו מהממונים בארצו להעמידו על כור המבחן ולראות עד כמה כח סבלו בשמירת הסודות, כי רצו להעלותו במדרגה שאז ייחשפו בפניו סודות עלומים יותר, ולפני גילויים כאלו יש להוסיף בבדיקה על בדיקתם שעשו לו בעבר. מכיון שכך ננסכו בו כוחות מחודשים והחליט בדעתו 'יעבור עלי מה', אני את פי לא אפתח לגלות הסודות אף לא ברמיזה..

נמצאנו למדים כי עצם הידיעה שידע שכל ההסתרה והקושי שעוברים עליו – אינו אלא נסיון שמנסים אותו כעת, נותנת לו כוחות עצומים לעמוד כנגד כל הקשיים שבהתגברות.

וזה מה שאמר השל"ה הק' שיחשוב בעת נסיון אולי מנסה אותי הקדוש ברוך הוא כמו שניסה את אברהם בעת העקידה.

(באר הפרשה)

פניני ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח"ו יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

נערך מספרו החדש של הרב שליט"א פניני בית לוי - חלק ב

לרכישת הספר חייגו 0586664447 | 0585664447

חינוך עם השפעה טובה

אדם לבוש בג' נס עם קוקו ועגילים! "שלום וברכה", קבל אותו המנהל במאור פנים, "במה אני יכול לעזור לך?" והלה השיב למנהל: "אני רק רוצה שתקשיב לספור שלי, ואחרי שתשמע אתן לך משהו". "בשמחה", השיב מנהל הישיבה, והלה התישב והתחיל לגולל את הספור, וכה היו דבריו:

"אני עוסק בתווך של עסקאות והשקעות. סכומים גדולים עוברים תחת ידי וברוך ה' אני מתפרנס היטב. יש לי השקעות ותווכים טובים המניבים לי שכר רב. לפני כמה שבועות התגלגלה לידי עסקה מיוחדת במינה, מציאה שלא היתה כדוגמתה, שאפשר להניב ממנה רווחים שיסדרו אותי לשנים רבות. אבל בשביל העסקה הזו היה צריך הון של מליון דולר במזמן, ואין בידי כסום כזה. כיון שלא רציתי להחמיץ עסקה טובה שכזו, דברתי עם חברים ושכנים ולויתי מפה ומשם, אבל לא הגעתי אפילו למחצית מהכסום.

לבסוף החלטתי לקחת הלוואה גדולה מהשוק האפר. ידעתי שהרביית שם גבוהות מאד, וגם שיש סכון להתעסק בזה, אבל במכלול הדברים, לאחר שחשבתי את הרווחים הצפויים מהעסקה, זה היה שווה את הסכום ולכן לקחתי את ההלוואה. אבל למרות שהרבה פעמים הסתובבתי עם סכומים גדולים, זה לא היה קרוב לסכום כזה. מליון דולר ביד זה מחייב ומלחיץ ולכן, כדי שלא אצא לרחובות של עיר עם מליון דולר באמתחתי, נקטתי משנה זהירות והכנסתי את כל הכסף לארזיות רקות של קמח וסוכר. הכנסתי את הארזיות לשקית מזדמנת של מכלת, כדי שמי שיראה אותי יחשוב שתחזירתי מהמכלת, בחשבי שאף אחד לא ינסה לגנוב סוכר וקמח.

קבעתי עם האדם לסגור את העסקה בתחנה מרכזית בשעה ארבע אחר הצהריים. יצאתי לדרך כשאני מחזיק את השקית בחזקה ביד, מסתכל לפנים ולאחור לראות שלא עוקבים אחרי. תוך זמן קצר הגעתי למגרש הסמוך לתחנה, שאותו הייתי צריך לחצות. נכנסתי למגרש הנטוש, ופתאום ראיתי לגד עיני דבר שהחריד וזעזע אותי, מטרים ספורים ממני עמד כלב אימתני, ענק ומסכן. שומו שמים! מה עושים במצב הזה? להפגש עם כלב כזה כשכל הכסף ביד... שתי אפשרויות בלבד לגד עיני, או לומר "שמע ישראל" ולשכב, או לפתח במנוסה.

ראיתי שהכלב מתבונן לעברי ומתקרב ומיד החלטתי לברוח, תפסתי את רגלי ופתחתי במנוסה. אבל הכלב היה הרבה יותר מהיר ממני, הוא פתח בריצה והגיע אלי, אבל לא עשה לי כלום, אלא פשוט נשך את השקית ולקח אותה! מליון דולר! כל החיים שלי בשקית בפי הכלב! עד שהספקתי להתאושש ולהסתובב, הכלב כבר נעלם - וברגע אחד התמוטטתי והרגשתי שכל חיי יורדים לטמיון ולשאול תחתית. נסיתי להתחזק ולא הייתי מוכן להפסיד את כל חיי בגלל היאוש. החלטתי לחפש אחר הכלב והשקית. הלכתי מאתר לאתר, נכנסתי לכל בנין, בלי לומר לאף אחד שאני מחפש מליון דולר כי הבנתי שרבים יהיו מוכנים לעזור בחפז, אבל למעשה

פרשת השבוע אנו קוראים על נסיון העקדה, והתורה מעידה: "ויהי אחר הדברים האלה, והאלקים נסה את אברהם" (בראשית כב, א). לכאורה זה פלא גדול, למה דוק את אברהם? לעניית דעתי הנסיון היה לא פחות גם ליצחק אבינו, שהיה באותו זמן בן שלוששים ושבע שנים. האם אנחנו מבינים מה המשמעות לקחת אדם בוגר, ולומר לו: "שכב על המזבח ונקטר אותך, ואחר כך נשחט אותך בסכין"? זה דבר שלא יעלה על הדעת. מי היה מסכים שישחטו אותו כן? למעשה, הנסיון של יצחק היה קשה הרבה יותר משל אברהם, למה אם כן התורה לא הזכירה גם את הנסיון של יצחק? לפחות היה לה לומר: "והאלקים נסה את אברהם ואת יצחק", למה רק אברהם אבינו?

התרוץ פשוט. לאברהם אבינו זה היה נסיון קשה, והסבה היא שרשו של אברהם אבינו, תרח אביו היה עובד עבודה זרה, וכל משפחתו של אברהם אבינו היו רשעים וכופרים, עובדי עבודה זרה שלא היה להם דין ולא דין, ואברהם אבינו היה היחיד ממשפחתו שהכיר את הקדוש ברוך הוא ועבד אותו. זה לא היה קל עבורו, ובעצם כאשר הקדוש ברוך הוא אומר לאברהם אבינו לעשות דבר כזה, בשבילו זה נסיון עצום. לבוא מבית קלוקל כמו של אברהם, ולהפך למאמין גדול ולעשות מה שהקדוש ברוך הוא צוה, למרות שזה דבר שפרוץ בנפשו - זו משמעות הנסיון של אברהם אבינו!

אבל יצחק אבינו, הוריו היו אברהם אבינו ושרה אמנו! האם אנו מבינים היכן גדל יצחק? בבית של קדשה וטהרה ומסירות נפש לה' יתברך. יצחק אבינו ראה את שם ה' לגד עיניו בכל רגע, יודע שלאברהם אבינו חשוב כבוד ה' והדורות שיצאו אחריו, ולכן כאשר יצחק אבינו רואה בביתו מסירות נפש שכזו לכבוד ה', זה לא פלא שעשה כרצון אביו, שאמר לו לשכב ולהשחט על גבי המזבח.

בשבילו זה לא נסיון ולא קשה, זו מסירות הנפש שהוא למד מהבית, אם הקדוש ברוך הוא מבקש - ודאי שעושים!

עד כמה החנוך ומה שרואים בבית חשוב. אין ספק שילד שגדל בבית שבו מחנכים לערכים טובים, לדרך ארץ ולמדות טובות, זה מה שילווה אותו, ולא ליום ולא ליומים - אלא למשך שנים! זה מה שהנשמה משאירה אחריה כאשר היא נפרדת מהעולם. אמנם הנשמה עולה למעלה, אבל החנוך הטוב והדרך שהיא עמלה בעודה בעולם הזה, את זה היא משאירה לבנים ולדורות הבאים, זה נשאר וקיים ותמיד ימשיכו בדרך. חנוך טוב - משפיע לדורי דורות! אי אפשר לשכח הנהגה טובה, או מילה טובה שנאמרה בבית, את זה לא שוכחים - זה לכל החיים.

היה ספור אמתי, שממנו נלמד מה ההשפעה של חנוך טוב, ולא רק על המשפחה אלא על כל הסובבים. מספר על ישיבה שנקלעה לחובות גדולים. מנהל הישיבה ישב במשרדו וראשו מרכן על גבי השלחן, לא יודע מה לעשות וכיצד לצאת מהחובות. התורמים הקבועים כבר נתנו את שלהם לאותה שנה, ותורמים אחרים קשה מאד להשיג. באותם רגעים קשים, דפק מישהו על דלת המשרד. המנהל נגש לפתח את הדלת, ומול עיניו נצב

המשך
בעמוד 3 >>

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת	לע"נ	לע"נ	לע"נ	לע"נ	לע"נ
16:09	17:19	17:56	יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	שאל חי בן מרים ז"ל	ישראל בן חביבה ז"ל	רחל בת שושנה ע"ה	דוד בן השאנה ז"ל

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

ואקחה פת לחם

מאמין לדברי. 'הנה לך עוד 300 רובל, לך ותקנה בדים ותתפור את הבגדים!'. אמר לי. עשיתי כדבריו, והמשכתי לעבוד בשירות הפריץ עוד כמה שנים.

לאחרונה עלה בדעתי הרעיון לשאול את עצמי: מה לי פה ומי לי פה? הרי זקנתי וכל ימי אני נמצא בין גויים, בלי תפילה בציבור ובלי חברת בני עמי. די, עד כאן! חשבתי לעצמי. עזבתי את הפריץ ועברתי לגור בעיירה שבה יש יהודים רבים. מכאן ואילך הייתי קם כל בוקר לתפילה בציבור והייתי מרבה באמירת תהלים.

בשנה שעברה, בערב יום הכיפורים, הלכתי לבית הכנסת בשעה מוקדמת מיד לאחר הסעודה המפסקת, כאשר עדיין לא היה שם איש, לבשתי קיטל, התעטפתי בטלית ואמרתי תהלים, כאשר ראשי מכוסה בטלית. פתאום הרגשתי שמישהו

כאשר גם בסעודה השלישית סיירב האורח לומר דבר תורה בתואנה שאין לו מה לומר, אמר חתנו של בעל הבית: 'הרי זה בזיון! זקן שכמוך אינו יודע אפילו פסוק אחד מן התורה או פסוק מן התהלים!?!'... השיב לו הזקן: 'אברך שבסופו של דבר יהיה רב בעיירה קטנה ויקבל בשכרו חמישה פטאקס (סכום קטן), מעז לבזות אותי כל כך?!'... למחרת, כאשר בא האורח להיפרד מעל בעל-הבית, הודה לו הלה מקרב לב ויאמר לו: 'החייטני בעצם בוא! לאחר שצמתי כל השבוע, הייתי אמור להתענות גם בשבת, אלמלא באת. ואני מודה לך מקרב הלב, אך תמה אני על דברך שאמרת לחתני כי הוא יהיה רב בעיירה קטנה. הרי חתני הוא שותף בעסקי ויש לו כמה אלפי רובלים מושקעים בעסק, ומנין לך שהוא יהיה רב?'

דוחף אותי. חשבתי שעמדתי במקום ששייך למישהו וזאתי הצידה, אולם גם שם המשיכו לדחוף אותי, ושוב זזתי, עד שבסוף נדחקת לפינה, שמשם אין לאן לזוז. בסוף פקחתי את עיני, הסתכלתי סביבי והנה בעל בית המרוח אשר הצלתי בשעתו, עומד לפני בתכריכים ואומר: 'הנה הבטחתי לך להיטיב עמך בעולם הזה או לבוא מן העולם האמת ולגמול לך על מעשיך. באתי במיוחד מהעולם הבא, כדי לשלם את חובי. הטובה שאעשה לך היא שאספר לך איך נראה יום הכיפורים בעולמות העליונים!...'.

והנה הוא מתחיל לספר ועיני זולגות דמעות ופתאום אני שומע קול הקורא לי: 'ר' יהודי! למה אתה מעכב אותי?! הנה כל המתפללים כבר הלכו הביתה, הנרות כבר כבו ואני צריך לסגור את בית הכנסת!...', ושוב אני שומע לחישה ובעל המרוח אומר לי: לך ללובלין, אל ה"חווה" והוא יאמר לך מה לעשות. אני פוקח את עיני והנה שמש בית הכנסת עומד לפני ומתחנן שאסיים את תפילתי ואתן לו לסגור את בית הכנסת!...

למחרת יום הכיפורים נסעתי ללובלין, ולאחר שסיפרתי ל"חווה" את קורותי, אמר לי: 'מעתה תתפלל איתי בסידור שלי במשך שנה שלמה'. לאחר תום השנה, אמר לי: 'לך הביתה ואני אתן לך מתנה: מעתה, כאשר תראה בן-אדם, תדע מה יעלה בגורלו'. אנשים שמצאו אותי בדרך, בבואי חזרה מלובלין, הזמינו אותי אליך הביתה. באתי וראיתי את חתן ואמרת לי מה שראיתי - שהוא עתיד לכהן כרב בעיירה קטנה ויקבל סכום קטן בשכרו.

החייט האורח סיים את סיפורו המאלף ונפרד מבני הבית. והנה, לאחר ירד העשיר, בעל-הבית, מנכסיו וגם אלפי הרובלים שהיו הנדוניה של בתו ירדו לטמיון. בסופו של דבר התגלגלו העניינים כך שלחתנו של העשיר לא נותרה כל ברירה אלא לקבל על עצמו רבנות, כפי שאמר לו החייט האורח... ראו עד כמה רב שכרו של אדם המרחם על הבריות ועושה עימים צדקה וחסד, ומאידך מה נורא עונשו של אדם המבזה את בניו של הקב"ה. כולנו בני אברהם שמידתו היתה מידת החסד, וצריכים אנו לשאוף למעשי האבות לדבוק במידותיהם.

ב אחת מערי רוסיה חי פעם איש עסקים עשיר, שנהג שלא להסב לסעודה מבלי שיהיה אורח המסב על שולחנו, ואם קרה שלא הזדמן אורח, היה צם יום ויומיים ואפילו יותר. פעם נמשך מצב זה במשך שבוע שלם, אך האיש

לא נענה להפצרות אנשי ביתו ולא אכל מאומה, זולת מעט מזונות בערב. כאשר נמשך המצב שבוע שלם, שלחו בני ביתו שליח לפרשת דרכים בתחינה שיתאמץ למצוא אורח שיבוא לשבת, ואכן מצא השליח יהודי זקן שהלך כשתרמיל על כתפו. הוא הפציר בו, והזקן הסכים לבוא ולהתארח בבית היהודי העשיר.

בעל הבית העשיר נוהג היה לומר דברי תורה בעת הסעודה, ושאר בני הבית, בניו, חתניו והאורחים היו נוהגים כמוהו, כל אחד בתורו. ויהי בליל שבת והאורח הזקן הסב ליד השולחן, נהג בעל הבית כמנהגו וכולם אמרו דברי תורה, וכאשר הגיע תור האורח, הוא התנצל ואמר שאין לו מה להגיד. חתנו של בעל הבית התערב ואמר: הכיצד זה שאין בידו של יהודי דבר-תורה?! אולם בעל הבית הרגיע אותו ואמר: האורח שלנו עייף מן הדרך מחר בצהרים וודאי יאמר.

למחרת בעת הסעודה, שוב נתבקש האורח לומר דבר תורה, אך שוב סירב האורח. שוב העיר חתנו של בעל הבית מה שהעיר ושוב אמר בעל הבית שלא ללחוץ על

האורח, הוא וודאי יגיד בסעודה השלישית. כאשר גם בסעודה השלישית סירב האורח לומר דבר תורה בתואנה שאין לו מה לומר, אמר חתנו של בעל הבית: 'הרי זה בזיון! זקן שכמוך אינו יודע אפילו פסוק אחד מן התורה או פסוק מן התהלים!?!'... השיב לו הזקן: 'אברך שבסופו של דבר יהיה רב בעיירה קטנה ויקבל בשכרו חמישה פטאקס (סכום קטן), מעז לבזות אותי כל כך?!'... למחרת, כאשר בא האורח להיפרד מעל בעל-הבית, הודה לו הלה מקרב לב ויאמר לו: 'החייטני בעצם בוא! לאחר שצמתי כל השבוע, הייתי אמור להתענות גם בשבת, אלמלא באת. ואני מודה לך מקרב הלב, אך תמה אני על דברך שאמרת לחתני כי הוא יהיה רב בעיירה קטנה. הרי חתני הוא שותף בעסקי ויש לו כמה אלפי רובלים מושקעים בעסק, ומנין לך שהוא יהיה רב?'

השיב לו האורח: אם אספר לך את קורותי, תבין על מה מתבססים דבריי. חייט אני במקצועי, ובמשך שנים רבות הייתי עובד אצל פריץ אחד, עשיר גדול, והייתי תופר את בגדיו ואת בגדי בני ביתו. פעם אחת עמד הפריץ שלי לערוך סעודה גדולה לציון יובל שנים לנשואיו, וביקש שאתפור לכבוד המאורע בגדים מיוחדים עבור כל בני משפחתו. הוא נתן לי 300 רובל וביקשני לנסוע העירה כדי לקנות בדים לתפירת הבגדים.

בדרכי, שמעתי לפתע קול בכי נורא. חיפשתי מה מקור הבכי, והנה ראיתי שוטרים המקיפים משפחה יהודית ועוצרים אותה. שאלתי את השוטרים מה יש להם נגד היהודי הזה, והם השיבו כי הוא חייב דמי שכירות עבור בית המרוח שהוא חוכר מהפריץ המקומי, וכבר לא שילם את חובו שנים, משום כך ניתנה פקודה להכניס אותו ואת בני ביתו אל בית הסוהר. נכמרו רַחֲמֵי על היהודי המסכן ומשפחתו, ושאלתי את השוטרים כמה כסף הוא חייב, והאם במקרה שמישהו ישלם את החוב - אכן ישחררו אותו לנפשו? הם הפנו אותי אל מנהל עסקיו של הפריץ, והוא התחייב לשחררם לחופשי באם ישולם סכום הכסף.

כאשר שמעתי זאת, הוצאתי מכיסי 300 רובל - סכום הכסף שנתן לי הפריץ כדי שאקנה בדים - ושילמתי בהם את חובו של היהודי. היהודי יצא לחופשי, נפל על צווארי והודה לי: הצלת את נפשי ונפש בני ביתי! אם יהיה בכוחי לגמול לך בעולם הזה - אעשה זאת בעזרת השם. ואם לא יעלה בידי, אני מבטיח לך שאבוא מן העולם בא כדי לשלם את גמולך על החסד שעשית עמדי... היהודי הלך לדרכו, ואני נותרתי עומד על מקומי, תוהה מה אומר לפריץ בדבר 300 הרובלים שנתן לי טרם צאתי...

לבסוף החלטתי כי אחזור אל הפריץ ואספר לו כי בדרך עברתי ביער עבות, התנפלו עלי שודדים ולקחו את כל הכסף שבידי. אם יאמין לי הפריץ, חשבתי, הרי טוב ואם לא יאמין, יהיה מה שיהיה, מילא אין לי ברירה אחרת. חזרתי אפוא אל הפריץ וסיפרתי לו מה שהחלטתי. הוא אמר לי כי הוא יודע שאיני שקרן וממילא הוא

לע"נ
רבי אשר עמר
בן מרים ז"ל

לע"נ
אברהם אבהורן
בן ג'נינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

לע"נ
עמנואל בן יקוט
ז"ל

הכסף לא יגיע אלי. המשכתי בחפזי שם קדחתני, מנסה למצוא קצה חוט, וכבר כמה שעות שעשיתי כל שילתי, אבל לא דבית ולא יער. חזרתי לביתי ונכסתי לאיש ודכאון. איך מתמודדים עם השוק האפר? מדבר פה בסכנת חיים! עם כלם אפשר להתעסק, רק לא עם השוק האפר. אחרי שלושה ימים של דאגה הרגשתי כאבים בחזה. הרופא הבחיל אותי לבית חולים, ובדיקות מצאו שיש חשש למשהו בלבי ושהמצב שלי ממשי גבולי. אמר לי הרופא: "אתה חייב להיות רגוע ולשנות סדרי חיים, אינך יכול להמשיך עם הדאגות בלבך!" אבל אני תהיתי לעצמי כיצד אוכל להיות רגוע במצב זה. חזרתי הביתה מבית החולים כשהראש שלי עדין טרוד רק בכסף שאבד.

עשרה ימים מאז המקרה, כשהמצב שלי בשאול תחתית, הטלפון מצלצל. זה זמן רב שלא דברתי עם אף אחד, ולא היה לי מצב רוח לשחות, אבל משום מה החלטתי לענות לשיחה הזו. מעבר לקו נשמע קול האומר: "שלום! האם הגעתי לראובן?" "כן", עניתי. "רציתי לשאול שאלה", אמר האלמוני מעבר לקו, "האם אבד לך משהו?" "בודאי!" עניתי. "אמור לי מה אבד לך". השבתי: "אבד לי הרבה כסף!" "שאל האלמוני: "האם אתה יכול לתת לי סימן?" "כן", השבתי, "זה היה באריות של סכר וקמח!" "יופי! מצאתי את בעל הכסף. בוא להפגש אתי, כל הכסף נמצא אצלי!"

לרגע סרבתי להאמין שהכל אמת, אבל התעשתי ושאליתי: "היכן אתה נמצא?" האלמוני השיב לי את המקום המדויק ואני לקחתי מונית והגעתי אליו תוך פחות מרבע שעה. ישירות לגן עירוני שם קבענו. לנגד עיני היה בחור בשיבה כבן עשרים, יושב על הספסל רגוע וננוח. "האם אתה דברתי?" שאל הבחור. "כן", השבתי. "בוא שוב לצד", אמר הבחור והמשיך: "לפני כמה דקות מצאתי שקית. פתחתי אותה וראיתי קבלה ממכלת, ומשום מה השם שלך ומספר טלפון היה רשום עליה. רק בזכות הקבלה השגתי אותה. אינני יודע כמה כסף יש בפנים, אבל דבר אחד אני יכול להבטיח, דולר אחד לא חסר פה!" לא האמנתי למשמע אזני. פתחתי את הארזיה וכל הכסף היה מנח בפנים. חיי נצלו ברגע אחד!

נרגעתי מעט ואמרתי לבחור: "למעשה כבר התאשתי מהכסף והייתי בטוח שהוא לא

אחרית הימים

המלחמה האחרונה (י"ג) – ננתקה את מוסרותימו

נפתח בדברי המדרש (ויק"ד, כ"ו, י"א) ובפירוש העץ יוסף שאיתם סיימנו במאמר הקודם: "אמר ר' לוי, אף גוג ומגוג לעתיד לבא עתיד לומר כן: "שוטים היו הראשונים שהיו מתעסקים בעצות על ישראל ולא היו יודעים שיש להם פטרון בשמים? אני איני עושה כן אלא בתחילה אני מזדווג לפטרון שלהם ואחר כך להם, הדא הוא דכתיב (תהלים ב, ב): "יתיצבו מלכי ארץ". אמר לו הקב"ה: "רשע, לי באתה להזדווג? חייך שאני עושה עמך מלחמה!" הה" (ישעיה מ"ג, יג). "ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה", וכתיב (זכריה יד, ט): "ויצא ה' ונלחם בגוים ההם", ומה כתיב שם? (שם, ט) "והיה ה' למלך על כל הארץ". עכ"ל המדרש.

העץ יוסף מבאר וז"ל: "אין כוונת המאמר כפשוטו שבודאי לא שוטים המה לחשוב ללחום בהקב"ה. אך הכוונה שגוג ומגוג ירצה להפסיק הדיבוק אשר לו יתברך עם ישראל על ידי שיבטלם מן המצות. ובזה הם נלחמים בה' למרות במצותיו שלא תהיה אהבה ודיבוק ישראל עם הקב"ה והקב"ה בהם, וזהו שאמר שם (תהלים ב, ג): "ננתקה את מוסרותימו" דהיינו תפילין כו' כדאי בשוח"ט. ולזה יצא ה' ונלחם בעצמו עמו, מאחר שעיקר המלחמה עמו".

המדרש מביא את פרק ב' בתהילים, עליו אמרו חז"ל (ברכות ז, א) שמדבר על מלחמת גוג ומגוג, ובו כתוב: "למה רגשו גוים ולאמים יהגו ריק, יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו, ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבתימו". ואמרו חז"ל במדרש (שחר טוב, פ"ב) "ננתקה את מוסרותימו: אלו תפילין של יד. ונשליכה ממנו עבתימו" אלו תפילין של ראש".

יש ללמוד מכאן שתי נקודות מעיינות:

א. הסיבה האמיתית מדוע גוג יעלה למלחמה היא מלחמה רוחנית נגד הבורא, שמטרתה לבטל את המצוות מעם ישראל. כלומר, מדובר בגוי פיקח שמבין שסוד הקיום של עם ישראל הוא התורה והמצוות,

נבוא לארץ
ישראל עם 2.4
מיליארד חיילים
ולהשמיד דוכני
תפילין ולהוציא
סופרי סת"ם
להורג. נשמע
לכם הגיוני?

ימצא. אני לא יכול להשיב אותך בידים רקות. החזרת לי את כל הכסף, בעוד ששילת לקחת הכל לעצמך, ולכן רוצה שנתחלק חצי חצי! חצי מליון בשבילך!" השיב לי הבחור, "האם אתה נורמלי? זכיתי לעשות מצוה גדולה של השבת אברה, ובפרט במצב שעליו אתה מעיד, אני לא מוכן למכור את המצוה שלי!" התעקשתי ואמרתי: "בכל זאת, אני חייב לתת לך משהו!" אבל הבחור לא היה מוכן לקבל שום תמורה.

"יש לי רעיון", אמרתי לבחור, "אני עתיד להשקיע את הכסף הזה בעסקה נדירה, שאמורה להניב הרבה רווחים, ורצוני שנתחלק יחד ברווחים". אבל הבחור בשלו: "חבל על הזמן, אני לא מוכן, זכיתי לקיים מצוה חשובה, שתשובה לי יותר מכל דבר אחר ויותר מכל עסקה, קח את הכסף ולך לשלום, הכל בסדר גמור". המשכתי להתעקש. "אני מרגיש כלפיך הכרת הטוב, הצלת את חיי, איך אוכל לעזר לך אפילו במשהו? אתה הרי בחור צעיר ועתיד להתחתן, אולי אוכל לעזר לך ברכישת דירה?" השיב לי הבחור: "לעצמי אני לא רוצה, אבל דבר אחד אני יכול להציע לך. בבנין מולנו נמצאת הישיבה שבה אני לומד, ואני יודע שהישיבה שלי נמצאת עכשיו בקשיים כלכליים עצומים. אני לא מחיב אותך, אבל אם אתה מעונין, לך לישיבה ועזר להם". לחצנו ידיים ונפרדנו לשלום.

כעת אמר אותו אדם למנהל הישיבה: "הגעתי מהבחור ישירות אליך. יש כאן מעטפה של רבע מליון דולר, קח אותם לישיבה, וזו רק ההתחלה!" אחרי יומים בלבד הוא חזר, כבר ללא קוקו ועגילים, נכנס לחדרו של המנהל ואמר: "אני רוצה להכנס ללמד בישיבה". כך לאט לאט ברוך ה' חזר ליהדות. עם הזמן שאלו אותו: "אבל כיצד הכסף קשור ליהדות?" וכך הוא השיב: "בטוחני שאם הילדים שלי היו מוצאים את הכסף שלי, הוא לא היה חוזר אלי. דולר אחד לא הייתי רואה. אבל הבחור החזיר לי את הכסף - וזה רק משום שהוא קבל חנוך טוב. אני רוצה לזכות ולהיות במקום שמחנכים בו בדרך נפלאה שכון, של כבוד ולב טוב!" זה המסר מעקידת יצחק, ויהי רצון שגלמוד מדרכי האבות, ונמשיך את המסורת והדרך לדורות הבאים, וכך הקדוש ברוך הוא יגור עלינו גזרות טובות, יבטל מעלינו כל מיני גזרות קשות ורעות ונזכה לביתא משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן! בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

שמהווים קשר רוחני בלתי ניתן לניתוק בינינו לבין הבורא.

ב. הוא מבין שנשק קונבנציונלי (בינתיים) לא יועיל נגד העם היהודי שקיומו בן אלפי השנים הוכיח את עצמו כעל טבעי ובוחר ללכת בשיטת יון, דודו מבני יפת, שצאצאיו הביאו את עם ישראל לאיבוד הקשר עם אביו שבשמים יותר מכל אומה אחרת, ומכריו מלחמה נגד התורה והמצוות.

נו, ואיך זה יקרה? "ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבתימו", פירוש, לבוא לארץ ישראל עם 2.4 מיליארד חיילים ולהשמיד דוכני תפילין ולהוציא סופרי סת"ם להורג. נשמע לכם הגיוני? המון שאלות יש פה! למה כ"כ הרבה חיילים בשביל תפילין? למה דווקא תפילין? ומה עם בנות ישראל שלא מניחות תפילין, מה יהא עליהן? (היה אולי נפק"מ לנשות הכותל, אם הן היו מבנות ישראל) ובכלל, על איזה דור מדובר שהתפילין יהווה איום גדול כ"כ על גוגי וחבריו? על דורנו? בו אחוזים מעטים בלבד מכל עם ישראל מניחים תפילין והשאר מניחים אותו בארון? צריך דחוף לעשות סדר בדברים!

נחבונן, שדוד המלך מדבר על התקהלות הגוים על ה' ועל משיחו, ואכן אפשר שבוה הרגיש הרמב"ם (הל' מלכים, פ"ב ה"ב) וכתב: "ראה מפשוטן של דברי הנביאים שבתחילת ימות המשיח תהיה מלחמת גוג ומגוג, ושקודם מלחמת גוג ומגוג יעמוד נביא לישראל ולהכין לבם, שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליה וגו'... לשום שלום בעולם (בין ישראל לאביהם שבשמים. דאם שלום בעולם כפשוטו, הא כתיב לקמיה "פן אבוא והכיתי את הארץ חרם"), שנאמר והשיב לב אבות על בנים. ויש מן החכמים שאומרים שקודם ביאת המשיח יבא אליהו".

לפי דבריו נבין, שטרם בו גוג על אדמת ישראל העולם היהודי מתוכנן לעבור שינוי רוחני לטובה, ועל כך נרחיב א"ה במאמר הבא.

הרב עמרם טובי הי"ד
להזמנת הרצאות לזיכוי הרבים - חייגו 053-3156363
לשמיעת השיעורים בקול הלשון - חייגו 03-6171111, הקישו *7 ואז 956363

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת וירא"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

החידוש הנפלא של הרח"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זי"ע

~ המוסר החשוב שנלמד ממנו – הכח של כל פעולה ודיבור ~

וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים עליו (יה, ב)
אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם, שאין
מלאך אחד עושה שתי שליחות. ורפאל שריפא את אברהם הלך משם להציל
את לוט (רש"י).

ולכאורה דברי רש"י תמוהים, דאם אין מלאך עושה שתי שליחות, מדוע לא
נשלח מלאך מיוחד להציל את לוט, ולמה דווקא רפאל שהלך לרפאות את
אברהם הוא הציל את לוט, וכי אין די מלאכים בשמים כדי שישלחו מלאך
מיוחד להציל את לוט?

אלא תירין הרח"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זי"ע תירין למדני – נפלא מאד!
דהנה מובא במדרש (בראשית רבה נ. י) דהצלת לוט היתה מפני שדוד המלך
ע"ה עתיד לצאת ממנו. והגמרא (יבמות ע"ג) אומרת, דדוד המלך מותר היה
לבוא בקהל ה', אף על פי שיצא מרות המואביה – והרי כתוב (דברים כג, ד)
"לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'", משום שדורשים "עמוני ולא עמונית, מואבי
ולא מואבית". שהרי כל מעם איסורם של עמון ומואב לבוא בקהל הוא כמו
שנאמר (דברים כג, ה) "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים", אך רק
דרכו של איש לקדם, ולא דרכה של אשה לקדם, משום דכבודה בת מלך פנימה,
ועל כן רק מואבי ועמוני אסורים ולא עמונית ומואבית.

והנה כששלחו את המלאכים לאברהם לא ידעו אז איך תהיה ההלכה לגבי
נשים, אם דרכם לקדם או אין דרכם לקדם, וא"כ לא יכלו לשלוח מלאך להציל
את לוט, דהגם שעתיד דוד המלך לצאת מזרעו, מכל מקום לא נודע עדיין אם
יהיה מותר לו לבוא בקהל ה', ועל כן לא שלחו מלאך. מה שאין כן כשבאו
המלאכים לאברהם אבינו ע"ה ושאלו על שרה, ואמר להם אברהם שהיא
באוחל, למדו מזה שאין דרכה של אשה לקדם, דדרכה בצניעות באוחל, ולמדו
מזה הדרש דעמוני ולא עמונית מואב ולא מואבית, ונמצא דמותר לדוד לבוא
בקהל ה', ולכן הלכו מאברהם אבינו להציל את לוט, אבל קודם לזה לא היו
יודעים עוד מה ההלכה לגבי עמונית.

אמר הכותב: אחרי שראינו את הסבר הלמדני של הרח"ק בעל ה"חידושי
הרי"ם" זי"ע בואו ונלמד מוסר השכל נורא שניתן ללמוד ממנו – "הכח של כל
דיבור, פעולה ומעשה!"

הרי אם נסתכל מבלי להתבונן, נחשוב שהיה פה דו-שיח פשוט בין המלאכים
לאברהם. דהמלאכים שואלים: "איה שרה אשתך"? ואברהם עונה להם בשלושה
מילים פשוטות: "הנה היא באחל".

אך אם כאמת נתבונן, נראה שהשלושה מילים האלו הנראים לנו פשוטים ולא
משמעותיים, הם אלו שביארו את האוישר ואת התכלית של עם ישראל –
הגאולה הישלימה וביאת המשיח!

דהנה לפי מה שביאר ה"חידושי הרי"ם" זי"ע – רק משום שאברהם ענה
למלאכים: "הנה היא באחל", מזה למדו שדרכה של איש לקדם ולא אשה, ולכן
למדו מואבי ולא מואבית, ועל כן דוד המלך הותר לבוא בקהל למרות שבא
מרות המואבית, וממנו יצא כידוע מלך המשיח שיתגלה ויגאלנו במהרה!
רואים אנו איך לכל דיבור ישנה השפעה לטווח הארוך, והאדם אינו יודע מה
הוא פועל בדיבורו, שבכוחו לבנות עולמות ובכוחו להילחם לשבור...

ולרוב, אין אנו מבינים ומשיגים את התוצאות הנעשים מפעולתנו ודיבורנו, אך
כאמור, מכל פעולה ומעשה ודיבור ומחשבה שנעשים כאן למטה, נבראים
עולמות למעלה. ועל האדם לייקר מאד מאד אותם!!

דרך התפילה המיוחדת שתמיד פועלת ונענית!

~ גילוי נפלא של הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק זי"ע ~

ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת
אשתו ואמהתיו וילדו כי עצר עצר ה' בעד כל רחם לבית
אבימלך על דבר שרה אשת אברהם. וה' פקד את שרה וכו'
ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו (כא, א)

נקדים ונביא את מה שלמדנו חז"ל הק' (בבא קמא צב.) מפרשתנו: "כל
המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה".
וזאת, משום שהקב"ה העניש את אבימלך ובני ביתו בעונש חמור –
שעצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך, מכיון שלקח אבימלך את שרה
אשת אברהם. וכאשר החזיר את שרה, ואברהם התפלל בעדו שיוכלו בני
ביתו להתעבר וללדת, מיד כתוב לאחר מכן, "וה' פקד את שרה וכו'
ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו וכו'". ומתוך שנאמר "וה' פקד" ולא
"ויפקד ה'", משמע שפקדה כבר קודם שריפא את אבימלך ובני ביתו,
משום ש"כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה
תחילה".

ועל פי דברי חז"ל אלו ביאר הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק זי"ע בספרו
"נועם אלימלך" (ליקוטי שושנה) את דברי חז"ל (גיטין ז.) "כל מי שיש לו
צעקת לגימה על חבירו ודומה, שוכן בסנה – הקב"ה, עושה לו דין".

ובפשטות, הסבר דברי הגמרא: "כל מי שיש לו צעקת לגימה על חבירו"
– כל מי שיש לו למעון על חבירו שגזול ממנו ויורד לחייו לשערי
מוזנותיו, שגזול ממנו ומקפה את פרנסתו, ואף על פי כן הוא "דומם" –
ואינו אוהז בריב, "שוכן בסנה" – כלומר, הקב"ה ששכן בסנה הבורע
כשנגלה אל משה, "עושה לו דין" – להצילו מיד עושו וליהפך ממנו.

אך הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק זי"ע דרש את דברי חז"ל אלו בביאור
נפלא ומרומם המלמדנו איך צריכים להתפלל, וזה לשונו הק':

"נראה לומר הפירוש, מפני שהאדם יש לו להתפלל תמיד בעד חבירו,
שלעצמו אין יכול לפעול כל כך, שהרי אמרו חז"ל (ברכות ה:) "אין חבוש
מתיר עצמו מבית האסורים". אבל על חבירו הוא נענה מהרה, וכל אחד
יש לו להתפלל בעד חבירו, ונמצא זה פועל לזה הפצו וזה לזה עד שכולם
נענים".

"וזהו שאמרו חז"ל (שבועות למ.) "ישראל ערבים זה לזה". פירוש
"עריבין" לשון מתיקות, כמו "וקולך ערב" (שיר השירים ב, יד), מפני
שממתיקין זה לזה בתפילתם שמתפללין כל אחד בעד חבירו ועל ידי זה
הם נענים".

**"ועיקר התפילה היא במחשבה, מפני שבמחשבה יכול בנקל להתקבל
תפילתו, בעבור שאין עליה קטרוג".** (אם אדם מתפלל בדיבור, יכולים
המקטרגים שנבראים מעונותיו של אדם לקטרג עליו ולמנוע את עליית
תפילתו השמימה, אך כשמתפלל במחשבה מבלי לומר זאת בפיו, אז
המקטרגים אינם מבינים זאת ותפילתו נשמעת).

"וזהו פירוש "כל מי שיש לו צעקת לגימה על חבירו", שצועק בשביל
חבירו שאין לו פרנסה, "דומם" פירוש שמעלה תפילתו בעולם המחשבה,
הקב"ה עושה לו דין" פירוש שפועל רצונו הטוב ונענה בתפילתו. עד
כאן לשונו הק'.

אמר הכותב: מצוה לפרסם את דברי הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק
זי"ע הנ"ל ואת דרך התפילה שביאר, כי ראינו שרבים נושעו בדרך זו!

בהיותו ילד כבן שבע שאל הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מנור זי"ע את אביו הרה"ק בעל ה"שפת אמת" זי"ע – דהנה על הפסוק "וסעדו לבכם אחר תעבורו" אומר רש"י: לבבכם אין כתיב כאן אלא לבכם, מגיד שאין יצר הרע שולט במלאכים. והרי אברהם אבינו סבר שהם אנשים ערבים ולא מלאכים, ואם כן מדוע אמר לבכם?

והשיב לו אביו כי איש צדיק שומרים עליו ממעל שלא יוציא אף מילה בלתי נכונה ומן השמים מסייעים אותו שלא ישנה מן האמת...

ואילו בנו הרה"ק בעל ה"בית ישראל" מנור זי"ע המשיך ושאל: אם כן, איך לא הכין אברהם שהם מלאכים אחרי ששמו בפיו את המילה "לבכם" במקום "לבבכם"?

אלא תירץ וענה: אברהם אבינו סבר שהם ערביים ולא מלאכים (ראה ברש"י – שם), ולכן אמר "לבכם", כי גם בערביים שולט רק יצר אחד – היצר הרע, אך האמת הייתה שהם היו מלאכים שגם בהם שולט רק יצר אחד – היצר הטוב, ולכן יוצא ששפיר אמר לבכם ולא לבבכם, בין לפי מחשבתו, בין לפי האמת.

ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלותי היתה לי עדנה ואדוני זקן. ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקת שרה האף אמנם אלד וכו' היפלא מה' דבר וכו' (יה, יב – יד)

ותמיהה גדולה יש כאן, איך יתכן שהצדקת שרה אמנו היתה צוחקת בקרבה. והסביר הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע וכן מובא בשם הרה"ק מרדכי זי"ע – הסבר מעניין מאד. דהנה נודע שכאשר הצדיק מברך לאיזה איש, צריך להשגיח שלא יעמוד שם בשעת הברכה אדם רע עין, שלא יזיקנו הם וחלילה בעין הרע, ואפילו אם הברכה באה על ידי מלאך, גם כן צריכים להישמר מאדם רע, פן יעכב הם וחלילה את הברכה, וזאת כשהברכה באה מאת הקב"ה בעצמו, ולא על ידי שליח, אזי אין שום בן אדם יכול להזיק.

והנה, כאן כשהמלאך בישר לאברהם, "והנה בן לשרה אשתך", נאמר "ושרה שומעת פתח האוהל והוא אחריו", ופירש ב"תרגום יונתן": "והוא אחריו וישמעאל קאי בתריה וציית מה דאמר מלאכא" – ישמעאל עמד מאחורי שרה והאזין למה שאמר המלאך...

ולפיכך היתה שרה אמנו יראה, כיון שישמעאל עומד מאחורי הפתח ושומע הבשורה מפי המלאך, פן ח"ו יתן עין הרע ולא תתקיים ההבטחה. על כן נאמר: "ותצחק שרה בקרבה", דהיינו, בקרבה היה זה צחוק של שמחה (כעין הצחוק של אברהם לעיל יו, יז), כי היתה מאמינה בלב שלם בדברי המלאך, אך "לאמר" – לומר בקול היתה אומרת: "אחרי בלותי היתה לי עדנה ואדוני זקן". כך שיהא נראה לישמעאל שאינה מאמינה בדבר, ולא ישלש עין הרע.

אך הקב"ה בא אל אברהם ואמר לו: "למה זה צחקת שרה?" שלא היה לה לחוש כלל, מעיני הרע של ישמעאל, כי אלולי היתה הבשורה רק מפי המלאך יש מקום לחוש, אבל זו הבשורה כבר בישר הקב"ה בכבודו ובעצמו בברית בין הבתרים, שנאמר (פו, ד) "והנה דבר ה' אליי לאמר כי לא ירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך" וכו', וממילא לא יוכל שום אדם רע להזיק ולעכב הברכה, וזה שאמר, "היפלא מה' דבר", כיון שהקב"ה בעצמו הבטיח על כך...

וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה (יה, יז)

הגמרא בעירובין (כ"ו ע"ב) אומרת שבמאכלים שאין להם שם מוזן כמו מים ומלח, אין מערבין בהם. ובירושלמי (ערוכין פ"ג ה"א) מובאים ב' מעמים מדוע מים ומלח לא נחשבים מוזן. ר' ייסא אומר: 'לפי שאין הגוף ניזון מהם' ור' לוי אומר: 'לפי שהן מין קללה'. מה הכוונה שהם מין קללה? המים, מכיוון שעל ידם בא המבול והמלח משום שכתוב 'גפרית ומלח שריפה כל ארצה וכו' כמחפכת סדום ועמורה'. (דברים כ"ט כ"ב).

הנה"ק רבי אביש מפרנקפורט זי"ע ביאר על פי זה את הפסוק: "וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה". דהנה בגמרא (יומא כ"ח ע"ב) מובא שאברהם אבינו ע"ה קיים את כל התורה כולה ואפילו עירובי תחומין (על פי גירסת הגר"א. בגירסת שלפנינו: עירובי תבשילין) שנאמר: "עקב אשר שמע אברהם בקולי". ולפי גמרתינו יוצא שלפני הפיכת סדום לא היה המלח סימן קללה והיה אפשר לערב בו. לכן היה צריך הקב"ה להודיע לאברהם שהוא הופך את סדום לגפרית ומלח ומעתה לא יוכל לערב במלח וזהו: "המכסה אני מאברהם את אשר אני עושה".

ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק (כא, ה)

במדרש (ב"ר נג) מובא ב' שיטות, מתי עשה אברהם את המשתה. ר' הושע רבה אמר, ביום שנגמל יצחק מיצר הרע, דהיינו י"ג שנה. רבנן אמרו, ביום שנגמל מחלב אמו, דהיינו בסוף כ"ד חודשים.

לכאורה קשה, הרי דרך העולם הוא ש'משתה גדול' הוא דבר מפורסם וידוע לכל, ואם כן איך יתכן שבהפרש כל כך גדול של שנים, חולקים רבנן ור' הושע, מתי התקיים המשתה?

ביאור נפלא שמעתי מאת כ"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א, לכאר את דברי המדרש: דהרי ידוע שעל 'ארון הברית' היו מונחים שני כרוכים בדמות פני תינוק, (כמחז"ל סוכה ה): ומדוע היה דווקא דמות של תינוק על ארון הברית? כי התורה חק' באה ללמדנו, שאם אנו רוצים להקנות לילדינו קניין תורה, צריך להושיב את הילד בעודו תינוק על ארון הברית, כלומר לחנכו מגיל קטן לעמלות ואהבת התורה, כדי שישאף לתוכו כבר מגיל קטן את מתיקות התורה, ואז בהגיעו לגיל שלוש עשרה, יצאל מן היצר הרע.

ואם כן אפשר לומר, שבעצם אין כאן שום מחלוקת בין ר' הושע לרבנן. שבאמת המשתה הגדול היה ביום י"ג שנה – כשנעשה יצחק בר מצווה ונגמל אז מיצר הרע. אלא שרבנן באים לפרש את דברי ר' הושע, איך זוכים להיגמל מיצר הרע? על ידי ש'נגמל מחלב אמו' – כלומר שבעוד הילד תינוק כשנגמל מחלב אמו, כבר הושיבו אותו על ארון הברית והיניכו אותו לתורה, רק אז זוכה בהגיעו לשנת השלוש עשרה להיגמל מיצר הרע.

כי ברך אברהם וחרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו (כב, יז)

וצריך להבין, מה הקשר בין ברכת "ושמתי את זרעך כחול אשר על שפת הים" לברכת "וירש זרעך את שער אויביו"?

ביאור נפלא שמעתי מאת כ"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א, על פי דברי המדרש (ויקרא רבה כו, ב) כי בדורו של אהאב, אף על פי שכולן היו עובדי עבודה זרה, היו יוצאים למלחמה ומנצחים, מפני שהיה אחדות ביניהם ולא דיברו לשון הרע. לעומת זאת, בדורו של שאול, אף על פי שהיה בהם תורה, היו יוצאים למלחמה והיו נופלים לפני אויביהם, מפני שהיה בהם מחלוקת ולשון הרע. הרי שבכוחו של שלום מנצחים את המלחמה.

והנה, בברכה שבירך הקב"ה את אברהם אבינו "כחול אשר על שפת הים", לכאורה, למה ברך הקב"ה דווקא "כחול אשר על שפת הים" ולא "כחול אשר במדבר"? אלא מכיוון שחול המדבר, כשנושבת הרוח היא מפזרת את כל גרגירי החול לכל עבר, לעומת זאת החול אשר על שפת הים, היות שגרגיריו דבוקים זה בזה, שום רוח ומים שבעולם לא יכולים להזיזם ממקומם, אלא אדרבה החול נהפך לחומת מגן. לכך ישראל נמשלו דווקא לחול אשר על שפת הים, משום כשהם אוהבים ודבוקים אחד בשני, שום רוח רעה ושום גורם בעולם אשר יהיה, לא יכולים להזיזם ולהרע להם.

וזהו הקשר בין ברכת "כחול אשר על שפת הים", הרמוזת לאחדות כנ"ל, לברכת "וירש זרעך את שער אויביו", לומר לנו, שרק ע"י האחדות, יוכלו ישראל לנצח את אויביהם, ולכן הוסמכו שני הברכות יחדיו.

ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים וכו' ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה ולא חשבת את בנך את היחיד ממני (כב, יב)

שאל הגר"א מוילנא זי"ע – ויש לדקדק בתיבת "ממני", וכי הם ושלוש למלאך הקריב אברהם? אלא התורה מלמדת כאן את האדם שידע מה הוא פועל בכל עשיית מצוה ופועולה טובה: דהנה ידוע שמכל עשייה של מצוה נברא מלאך, ולפי גודל האהבה, הזריזות, היראה, הכוונה בעת עשיית המצוה כך היא מדרגתו של המלאך הנברא מן המצוה הזאת. והנה כאן המלאך הזה אשר בא אל אברהם היה אותו המלאך שנברא על ידי מצות העקידה.

וזה שאמר המלאך "עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה ולא חשבת את בנך ממני", היינו, על ידי מדרגתי הגדולה אני רואה את גודל מעלתך ביראת ה' ו"ממני" אני יודע זאת...

וישא עניו וירא והנה איל אחר נאחו בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו (כב, יג)

לפי המדרש (ילקוט שמעוני, וירא צט) עשה השטן כל מיני תחבולות כדי להפריע ולעכב את אברהם שלא יעשה מעשה העקידה. וכשלא הועילו כל מזימותיו "הלך ונעשה לפניו כנהר גדול שלא יוכלו לעבור. א"כ מדוע איפוא לא עלה כלל על דעתו של אברהם שמא כל עניין האיל הוא מעשה שטן לרמותו כדי שלא יעקוד את יצחק, ולמה מיד כשראה את האיל "ויעלהו לעולה תחת בנו", הוודאות הזאת מניין?

אלא מתרץ הגה"ק רבי מאיר שפירא זי"ע – כנראה שאברהם היה בטוח שהאיל הוא מוקדש לעולה תחת בנו בראותו אותו "נאחו בסבך", מכיון שראה שיש כאן תסבוכת ומעצור, הבין שזה מן השמים, כי כידוע דבר מצוה תמיד חולק קשה ומסוכך, כי השטן מנסה לעכב ולעשות הכל למען שהמצוה לא תצא לפועל, וזהו הסימן ל"מצוה" אמיתית, אך כשאדם מגיע ח"ו לדבר עבירה, תמיד הוא חד וחלק ללא שום תסבוכות, ולכן ברגע שראה שהאיל מתחיל להסתבך בקרניו הבין מיד שהאיל הוא בעצם מעשה שמים...

כניסת שבת: 16:09
צאת שבת: 17:22
ר"ת: 18:01
לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שניא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים
יבואו בו

פרשת – וירא

חללה לך מעשת כדבר הזה להמית צדיק עם רשע (יח, כה)

כאשר אברהם שומע על כך שבורא עולם רוצה להפוך את סדום, הוא עומד ומתפלל לבורא עולם שירחם, משום שאולי יש צדיקים בתוך העיר, ואי אפשר להזיק לצדיק בגלל הרשע, מי שעושה מעשי רשע צריך לטפל בו, אבל נקודתי, לא שייך להמית את כולם בגלל כמה רשעים, ובורא עולם אומר לו: צדיק!!!! אין בסדום צדיקים, חבל לך על הזמן, אם היו עשרה צדיקים בתוך העיר סדום, היא לא היתה נהפכת. לפעמים, העונש על הרשע בא ממעשי הרשע שהוא עשה בעצמו, וכמו שאומרים העולם: "מה שבישלת תאכל!!!!".

הסיפור אירע באחת משכונות ירושלים, היתה שם מכולת א - ח - ת, כן, כן, אחת בלבד, וכל בוקר מי שהיה צריך לקנות לחם וחלב או מוצרי יסוד, הוא מצא את עצמו עומד ומחכה בתור שלקח בין רבע שעה לחצי שעה, וזה היה.... סיט!!!! ולא היה שייך להמשיך ככה, כולם הבינו שחייב כאן פיתרון מייד, לעומת זאת, בעל המכולת נהנה מהבלעדיות שיש לו, והמכירות שלו היו כמו שאומרים "טפו טפו", "בלי עין הרע".

אחד מתושבי השכונה שראה את כל זה, החליט לפתוח עסק זעיר, וכיון שהיה איש שלא רצה לבטל מלימודו בשום פנים ואופן, הוא החליט שהוא יפתח את המכולת בין השעות 6 ל 9, וכך הוא יוכל לנהל המשך יום תקין, ובשעת התפילה אשתו תמכור במכולת, ואחרי התפילה הוא יחליף אותה עד ל 9 בבוקר, ואז הוא יסגור.

ובאמת, אחרי תקופה הוא פתח חנות מכולת, משהו בקטנה, והרבה התחילו לעבור לקנות בבקרים אצלו את מוצרי היסוד, בעל המכולת הוותיקה הרגיש שיש לו פחות עומס במיוחד בבקרים, אחרי בירור קצר הוא הבין שיש כאן מישהו שפתח חנות מכולת, איך שהוא שמע את זה אמר לעצמו, אני כבר אדאג שהוא יסגור אותה. אותו בעל מכולת שהיה רחוק מתורה ומצוות, עשה מעשה שאסור בתכלית על פי התורה, הוא התקשר למשרדי מס הכנסה ושיקר שיש פה מכולת שהבעלים שלה מעלים מס, והוא יודע את זה בבירור, הוא נתן להם כתובת מדויקת, הם רשמו את הכתובת ואמרו לו שאין לו מה לדאוג הם יגיעו לשם.

לאחר מספר ימים, פקידי מס הכנסה החליטו לבוא לביקורת, הם הגיעו לאותה שכונה בשעה 10:00 בבוקר, והם מחפשים מכולת אבל הם לא רואים כלום, מכיון שאותה מכולת היתה פתוחה רק בשעות 6 עד 9 והם באו ב 10, הם לא ויתרו ושאלו עוברים ושבים: איפה יש פה מכולת??? כמובן, שהם לא סיפרו שהם ממס הכנסה, אלא סיפרו שהם עובדים פה באזור, והם רוצים לקנות משהו לשתות, איפה יש פה באזור מכולת???

העוברים ושבים הבינו, שהמכולת שפתוחה רק בבוקר לא תעזור להם, ולכן הם שלחו אותם למכולת הוותיקה. הם הגיעו למכולת הוותיקה, ואמרו לו: שלום!!! אנחנו ממס הכנסה!!! באנו לעשות בדיקה שהכל תקין, הם התחילו לבקש ממנו חשבונות, בסופו של דבר גילו שהוא לא מעלים מס... אלא שודד מס. ומהקנסות שהוא קיבל, הוא סגר את המכולת, והתקיים בו מה שאמר דוד המלך בתהילים (ז,ט): "בֹּרַךְ כִּרְהַ וַיִּחַפְּרֶהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יַפְעָל". (מקשיבים לקולך')

וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו (יח,ב)

רש"י מפרש בפסוק: ששלושת האנשים היו מלאכים, מלאך אחד בא כדי לבשר לשרה, מלאך שני בא כדי להפוך את סדום, ומלאך שלישי בא כדי לרפא את אברהם.

המהר"ל ב"גור אריה" מקשה: מה הענין שהמלאך שבא להפוך את סדום, היה צריך לעבור דרך הבית של אברהם, הרי לשליחות שלו לא היה קשר לאברהם???

ותירץ ר' יחזקאל אברמסקי: שאותו מלאך ששלחו אותו להפוך את סדום, אמר: מה רוצים מהם, מאנשי סדום, מה הם אמורים לדאוג לכולם???? מה גם שיצר לב האדם רע מנעוריו, כל אדם שלא יעבוד על המידות שלו יהיה מושחת, ומה רוצים מאנשי סדום??? אמר לו הקב"ה: הלו!!!! אני אעביר אותך קודם דרך הבית של אברהם, ושם תראה מה זה המושג "חסד", שם תקבל מושגים בלחשוב על השני, ואז תבין כמה אנשי סדום רחוקים מזה, וכמה הם רשעים.

ואם נדייק, בפסוקים כתוב מפורש: "וַיֵּקֶמוּ מִשֵּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל פְּנֵי סָדָם" (יח,טז) מה הענין להשקיף משם??? והתשובה שמהבית של אברהם סדום נראית אחרת. ישנו משפט שמשתמשים בו הרבה בפוליטיקה, כדי להסביר למה הם לא מקיימים את ההבטחות של לפני הבחירות, "דברים שרואים מכאן לא רואים משם", אחרי שאתה יושב על הכיסא, אתה מבין שלא הכל אפשרי לעשות, ולא כל דבר שהיה נראה פשוט הוא באמת פשוט...

וזה מה שהקב"ה רצה להראות למלאך: שדברים שרואים מכאן לא רואים משם!!! רק אחרי שהוא היה בבית של אברהם, והבין כמה סדום רעים וחטאים, הוא הלך להפוך את סדום, הכנסת האורחים של אברהם היתה מן המפורסמות, והדבר הזה הוא אחד מהא' ב' של כל יהודי, הכנסת אורחים יש פחות ויש יותר, אבל כולם נמצאים בענין.

מסופר: על חמיו של ה"כתב סופר" שהיה ביתו פתוח לכל נצרך ולכל שואל, והיו שם ארוחות חמות ומקום ללינה, ובני הבית היו משתתפים בחסד הזה. אחד החסדים שהיו עושים שם, שבזמן שהעני הלך לישון, היו לוקחים לו את הגרביים שלו שהיו קרועים, ובעלי ריח נורא שרק ה' יכול לעזור, ואחת הבנות היתה מכבסת את הגרביים, ומה שהיה צריך תיקון היתה תופרת, ובדרך כלל את העבודה הזו היתה עושה אותה בת כל הזמן, כיון שכל השאר לא הסתדרו עם הריחות הלא נעימים...

באחד הלילות, הגיע אביה בשעות המאוחרות, והוא רואה אותה עומדת בחוץ ומכבסת את הגרביים של העניים, הוא שאל אותה: למה את עומדת בחוץ???? אמרה לו: בגלל שהריח מפריע לאחיות שלי, ואני לא רוצה שיפריע להן, אמר לה: בזכות זה, יהי רצון שתזכי בחתן שיאיר את העולם, ובאמת, היא זכתה ב"כתב סופר" לחתן. אדם שעושה חסד גם כשזה פחות נעים, גם בשעות לא כל כך מתאימות, בורא עולם משלם על זה 200%. (מקשיבים לקולך')

מסופר על יהודי שאיבד את כל משפחתו בשואה, אך הצליח לשרוד לבדו ולהקים מחדש משפחה גדולה. והנה באחת השנים באמצע ליל הסדר, כאשר שרו את הפיוט "מה נשתנה", ניגש אליו לפתע נכדו ושאלו: "סבא, סבא, ספר לי מאיפה היו לך כאלו כוחות נפש לעבור את כל הניסיונות ולהקים משפחה מחדש? איך לא נשברת שכל משפחתך הושמדה?".

"דע לך!", השיבו הסבא, "באמת לא היה לי קל בחיים. אולם פעם הוזמנתי לליל הסדר אצל הרבי הקדוש מבעלז זצ"ל, וכאשר הגיע הרבי לשאלת 'מה נשתנה', הבחין כי בנו הקטן אינו שואל 'מה נשתנה'. לכן, הזיז הרבי את הצלחות בשולחן ממקום למקום בכדי לעורר את בנו לשאול, אולם הוא לא שאל...

הזיז הרבי את השולחן עצמו למקום אחר, אך גם כעת בנו לא שאל ולא התפלא! פינה את השולחן, וגם זה לא עזר! לבסוף פנה הרבי לבנו ושאלו: 'אתה רואה שאני עושה כל כך הרבה שינויים, ומדוע אינך שואל 'מה נשתנה'?"

השיבו בנו בתמימות טהורה ואמר: 'על אבא - לעולם לא שואלים שאלות! אבא יודע מה הוא עושה, ואני הקטן לא מבין את זה תמיד'. פנה הסב לנכדו ואמר: "לאחר השואה, היו לי הרבה 'שאלות', אבל מאותו ליל הסדר מלווה אותי תשובתו האמיתית של הילד הוז, כי 'על אבא לא שואלים שאלות'..."

וכל מה שאבא עושה, הכל לטובה! מעשה זה סייע בידי לא לשאול על אבינו שבשמים, כי כל מעשיו הם רק לטובה. האמונה שלי בבורא עולם היא הכח הגדול שיש לי בחיים, ובזכות זה זכיתי להגיע עד הלום!". ובאמת אם נתבונן ניסיון העקידה לא היה סתירה להבטחת הזרע, אלא אדרבא,

כותב ה'אור החיים' הקדוש - יצחק אבינו נולד עם נשמה של נקבה שאינו יכול להוליד, ובזכות העקידה הוחלפה נשמתו לנשמת זכר שיכול להוליד ובכך תקויים הבטחת המשך הזרע לאברהם אבינו! (עלון 'טוב לחסות בשם')

יִקַּח נָא מֵעֵט מִים (יח,ד)

חסיד אחד נכנס אל ה"פני מנחם" מגור, וסיפר לו כי הוא חושד באחד מידידיו, אדם נכבד, כי הוא נכשל במעשה שאינו הגון, וביקש מהרבי עצה איך להתנהג כלפי האיש, שכן כבר למדונו חז"ל שיש לנהוג בדרך של "כבדהו וחסדהו". אמר לו הרבי, כי ה"מקור ברוך" מסרטיוז'ניץ מצא בדברי הפסוק: "יִקַּח נָא מֵעֵט מִים", שאף שאברהם חשד באורחים שהם ערבים המשתחוים לאבק רגליהם, ביקש רק מעט מים, ואלו כאשר בקש לכבדם הגיש להם שלוש לשונות של חרדל, כדי ללמדנו שאת 'כבדהו' יש לעשות במדה מרובה, אבל את 'חשדהו' די במעט מים...

וכשראה ה"פני מנחם" שלא נחה דעתו של השואל החושד בחברו, התבטא בשונה מטבעו: "אני יושב על כיסא האדמו"ר מגור, ומן השמים מסייעים לי בעצה ותושיה. אני אומר לך בפה מלא, כי אין כל אמת בחשד שלך, ויכול אתה לסמך על דברי כאלו הייתי נוכח בשעת מעשה". הדברים עשו על השואל רושם גדול, ולימים אכן התברר כי לא היו דברים מעולם כפי שחזה הרבי. אולם עיקר התפעלות האיש היתה, מכך שהרבי היה מוכן לגלות טפח מכוחותיו השמימיים, כדי להשכין שלום ולהרבות אהבה בישראל. ('שבת טיש')

וַיֵּרָא וַיִּרְץ לְקִרְאָתָם (יח,ב)

אָמְרוּ חֲז"ל, כִּי גְדוֹלָה הַכְּנֶסֶת אֲוִרְחִים יוֹתֵר מִקְבֵּלַת פְּנֵי שְׂכִינָה, ולכן קם אברהם לקראת אורחיו אף שהקב"ה בא לבקר ביום השלישי למילתו. אומרים בדרך צחות, כי שני צדיקים היו בדורות הראשונים, חנוך ואברהם. חנוך עבד את קונו בהתבודדות ובדרגות גבוהות, ורצה להיות קרוב לשכינה, עד כי זכה והתקיים בו "וַאֲנִינִי כִּי־לִקַּח אֹתוֹ אֱלֹקִים", אלו אברהם היה יורד אל העם, מכניס אורחים ומקרבים לתורה. מי משניהם גדול יותר? הֲוֵי אֹמֵר גְּדוֹלָה הַכְּנֶסֶת אֲוִרְחִים שֶׁל אַבְרָהָם, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הַקְבֵּלַת פְּנֵי שְׂכִינָה שֶׁל חֲנוּךְ... (אמרי מאיר)

ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל להיות לשרה ארץ פנשים. ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן. ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי היפלא מה דבר למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן. ותכחש שרה לאמר לא צחקתי כי יראה ויאמר לא כי צחקת. (יח, יא-טו)

שמעתי חידוש נפלא מהרב יחזקאל תומר שליט"א: שרה שומעת שהיא הולכת להכנס להריון ולקבל בן, וכתוב 'ותצחק שרה', וכאשר הקב"ה שואל את שרה למה צחקת? היא עונה 'לא צחקתי כי יראה' והקב"ה עונה לה: 'ויאמר לא כי צחקת'. ויש לשאול, וכי שרה שקרנית חס ושלום? איך היא אומרת שהיא יראה, מלאת יראת שמים, אם הקב"ה עונה לה כי צחקה.

והתירוץ הנפלא הוא שכתוב 'ותצחק שרה בקרבה', הכוונה ששרה לא צחקה בפועל, אלא רק בינה ולבין עצמה, עברה בה בדקות המחשבה, ועל זה הקב"ה תבע אותה, לכן 'ותכחש שרה לאמר לא צחקתי' כי באמת בפועל לא הוציאה צחוק מפיה כי היא יראת שמים, אבל הקב"ה ענה לה: ויאמר 'לא כי' אל תגיד כי יראה אלא במחשבה 'צחקת' כי 'הרהורי עבירה קשים מעבירה' (יומא כט).

תירוץ נוסף ששמעתי, זה שישמעאל האזין לבשורה, ושרה שלא רצתה שיטיל עין הרע מקנאה, צחקה כדי שלא יחשוב שיש בזה ממש ולא יהיה קטרוג.

הנה נא לי שתי בנות אשר לא ידעו איש אוציאה נא אתהו אליכם ועשו להן פטוב בעיניכם רק לאנשים האל אל תעשו דבר כי על כן באו בצל קדתי. ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ. לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע. (יט, ח-לב)

רבי חיים ויטאל כתב כי אדם יכול לעשות את כל החסד שבעולם, אבל אם אינו עושה חסד בביתו אינו שווה לכלום! כאשר המלאכים היו אצל לוט, ואנשי סדום דפקו בדלת כי רצו לדעת אותם, לוט לא היה מוכן שיגעו בהם מאומה, אבל את בנותיו היה מוכן לזרוק החוצה שיעשו בהם כרצונם, ואם יש מישהו שחשב שאין מידה כנגד מידה בעולם, לוט ובנותיו הגיעו למצב שחשבו שאין עוד איש בעולם ולבסוף לוט נהיה 'שיכור כלוט' ובנותיו באו עליו. כמובן שזה היה לשם שמים, כי חשבו שהעולם חרב, אבל זה רק מראה לנו עד כמה אדם צריך להזהר במעשיו כי למרות שאנשי סדום בסוף לא הצליחו לשים את ידיהם על בנותיו של לוט, קרה ללוט מה שהיה מוכן שיקרה לבנותיו.

אל תביט אחריד... המלט פן תספה (יא, יז)

יש לדעת, מדוע ציוה המלאך ללוט שלא יחזיר פניו ויראה את העונש של סדום. ויש לפרש, כיון שגם לוט היה בעל עבירה, וידוע שעבירות האדם נרשמים בפניו במצחו והכרת פניו תענה בו מה פעל, לכן לטובתו נאמר לו שלא יחזיר פניו לעיר סדום, כי המשחיתים יכירו בו סימני התיעוב והחטא, ואין לו זכות להינצל מהם, וצא למד מה עלתה לאשתו. (אור החיים הקדוש)

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה.

לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.

לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב 7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sh>

סיפורי השגחה פרייט
שגשגו ומעריכו ע"י הקוראים

גמ"ח שפע עליון

כולם יודעים לספר שכשמתחננים לידים רואים סייעתא דשמיא מיוחדת. אשמח לשתף את קהל הקוראים בחלק מהסייעתא שחוונו בחתונה האחרונה.

מה יהיה עם השטריימל שלי שכבר לא ראוי ללבוש לשמחות?

חשבתי להשאל שטריימל מחבר רק לשמחה שלנו (לקנות לא שייך! מדובר בהון עתק כחמישה עשר אלף ₪).

והנה באיזה אירוע פנה אלי חבר ושאל אם אני צריך שטריימל חדש וביקש שאמדוד את שלו. זה ישב עלי כמו חתן ביום חופתו.

הוא סיפר לי שכל כמה שנים הוא קונה שטריימל חדש, ואם אני רוצה אז בתמורה לאלפיים שקלים אוכל לקחתו.

שמחתי מאוד על המציאה. כעבור שבועיים הוא התקשר שהשטריימל החדש הגיע ואני מוזמן לאסוף את הישן. משהגעתי הוא סירב לקחת תשלום ונתן לי את זה במתנה

גמורה בטיעון שהוא נהנה הרבה יותר לתת במתנה גמורה לחבר ממה שיהיה מהאלפים שקלים הללו... השטריימל שלי היה נראה יותר יפה ממה שקנינו חדש לחתן!!!

יש עוד סיפורים רבים אך בחרתי לשתף לפחות במעשה זו כדי להודות לה' על טובו הגדול ברבים!!!

ברבים!!!

בית דין אשכנזי

המעניין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרייט
מומן לשלוח את ר' שמחה סמואלס
בפקס: 15326517922
או: o.y.wines@gmail.com

והנה להפתעתו הגדולה של הרופא, התגלה בצילום שאכן יש כאן ביד שבר רציני.

הגה"ק השיבינער רב צוק"ל

לרגל יומא דהלולא של מרן השיבינער רב, הגה"ק רבי דוב בעריש בהגה"ק רבי יעקב צוק"ל, בעל "דובב מישרים", אשר חל בהאי שבתא קדישא דידן (י חשוון תשכ"ו).

נבואה נא הלום לחסות בצל כנפיו המבורכים, לטעום מעט מהדר זיו תורתו קדושתו וענותנותו המפורסמת, להתדבק באורחות חיי קדשו אשר האיר לארץ ולדרים עליה. נקבצה נא מעט מזעיר מאשר לימד לנו מורנו ורבינו הרה"צ שליט"א בהזדמנויות שונות מתורתו והנהגותיו של בעל ההילולא זיעעבני"א.

הארם, אם אמר שאין זה 'מקרה' שנעשה מעצמו ח"ו, רק 'שהכל נהיה בדברו', הוא גורו והוא מקיים, והכל נעשה על פי רצון טיב ההשגחה העליונה, אז 'צא' מכל הצרות שבעולם, ושפתי פי חכם חן.

תלמיד חכם חשוב מאריך הקודש נתמנה להיות שד"ר - משולח, להתרים את עם בני ישראל שבמדינת הים לצורך צדקה גדולה שבארץ ישראל.

באות מנסיעותיו אל העיר מונסי שבארצות הברית, הסדירו לו אכסניה בבית 'הכנסת אורחים' המפואר של משפחת יאקאב המפורסמת בגמילות חסדים שמרבים להטיב עם ישראל, ובעיקר עם המשולחים הנודדים להתדבק על פתחי הנדיבים בעם.

לאחר שהתקבל בבית ההארח בסבר פנים יפות, שם סידרו עבורו חדר אירוח נאה, והגישו לפניו ארוחה טובה ומשביעה, יצא אדם לפעול ולעבודתו עדי ערב, מלאכת 'קובץ על יד', כשהוא משרק את רגליו בריצה מבית וממשרד למשרד, ופרוטה לפרוטה מצטרפת בעזרתו יתברך.

יום אחד בשעת ערב מוקדמת, כשחזר אל בית האכסניה לאחר יום עמוס בעבודה קשה ומפרכת, נתקף לפתע בכאבי רגליים עזים וחזקים מאוד, ולא רק שלא היה מסוגל כמובן בשום אופן לצאת חוצה ולהמשיך בעבודת הקודש, הוא גם סבל ייסורים קשים כשאינו יכול לדרוך על כף רגלו, רחמנא ליצלן. - היה זה מקרה קשה של 'ציפורן חודרנית', כשחודרת הציפורן בעוז אל תוך הבשר החי, וגורמת למכאובים קשים כנודע.

בצר לו ובהיותו בארץ נכר לא ידע אנה יפנה, הוא התקשר בבחילות מן הטלפון שבחדרו אל משרדי ההנהלה של ההכנסת אורחים, כדי להתיעץ ולשאול כדת מה לעשות.

לשמחתו נענה לו אחד מבני המשפחה הרוממה, ה"ה מוהר"ר יואל יאקאב שליט"א, המפורסם לשול"ת במעשי החסד שמרבה להטיב עם כל נצרך, וכששמע את המקרה הקשה שלפניו פסק מיד שמוכרחים לגשת מיידית אל הרופא.

ברם דא עקא, בשעות הערב כבר סגורים כל המרפאות, הרופאים אינם עובדים בשעות שכלא, גם לאחר שניסה ר' יואל למצוא בכל האזור איזו שהיא מרפאה פתוחה לא עלתה בידו.

לאחר כמה וכמה ניסיונות שלא צלחו, נזכר ר' יואל שבקצה השני של העיר מונסי הרחק מאוד ממקום מגוריהם ישנה מרפאה קטנה אחת נוספת, ומשהתקשר אל משרד אותה מרפאה התברר שהיא אכן פתוחה עדיין, אך הם עומדים כבר על סף סגירה.

ר' יואל המסור סיפר על המקרה הקשה והדחוף, אשר מחייב טיפול רפואי מיידי, וביקש אם ניתן להמתין על הפציינט שיגיע אליהם מיד. המזכירה של המרפאה אמרה שתיגש לשאול את הרופא התורן אם יאות להמתין עליו, והיא חזרה אכן עם תשובה חיובית, אך הוסיפה שבהיות ואין לו לאיש הסדר 'ביטוח רפואי' בארצות הברית, הוא ישא בעלות הטיפול כולו, שבשעת ערב שכזו הוא מסתכן בסכום של שלוש מאות דולר! (\$300).

כשדיווח ר' יואל למשולח היקר את הממצאים, שאלו אם מוכן הוא לשלם סכום גבוה כזה של שלוש מאות דולר, כשכנסו יעצור גם להזמין 'טעקסי' [מונית] עם דרייבר שיקחנו הלך ושוב, בהערך תחבורה ציבורית המגיעה בשעות אלו אל קצה העיר, נסיעה שבוודאי תעלה אף היא בתעריף הערב במחיר גבוה. - נאנח היהודי באנחה כבדה, ואמר בוודאי שהוא סכום מפולפל וקשה עלי ביותר לעמוד בזה, אך כך גורה חכמתו יתברך, והרי אין לי ברירה, הנני מוכרח ועומד בדבר ובבלתי אפשרי לדחות טיפול רפואי זה, הן מצד הרגל שוכנסת למצב של סכנה חלילה, והן כדי שאוכל מהרה לשוב למלאכת העבודה שבשבילה הגעתי הנה למונסי.

בקור חולים

"וַיָּרָא אֱלֹהֵי ה' וְגו', וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כָּחֵם הַיּוֹם" (יח, א).

פירש רש"י: "לבקר את החולה, אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלמו".

ופירש בספר הקדוש מאור ושמש, וז"ל: "יש לדקדק, דתיבת 'את החולה' הוא מיותר, ולא היה לרש"י לומר רק לבקר".

"ונראה, דהנה אמרו בגמרא (בבא בתרא טז:) מרגלית היתה תלויה בצווארו של אברהם, וכל חולה שהיה רואה אותו היה מתרפא מיד. - ונראה לפרש, דהנה יש כמה מדרגות צדיקים, יש שממשיך רפואה על החולה מחמת מעשיהם, שמברכין בידיו ממש את החולה, ועל ידי זה נתרפא. ויש שממשיך הרפואה, על ידי שרואה הצדיק את החולה".

"ולמעלה מזה מדרגת הצדיק אשר אם

החולה רואה אותו מיד מתרפא. וזה הוא מחמת שהו"ה הקדוש ברוך הוא שורה על הצדיק, וכשהחולה רואה את צדיק הזה מעורר בלב החולה ההרור תשובה, ומשעבד את ליבו לאביו שבשמים, ועל ידי זה נתרפא. כדאיתא בש"ס (ראש השנה כג:) כל זמן שהיו ישראל משעבדים את לבם וכו' מיד היו מתרפאין".

"וזהו מרמוז בגמרא 'מרגלית היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו שכל חולה שהיה רואה אותו מתרפא מיד', רצה לומר על ידי השקטת שם הו"ה שהיתה שורה עליו על ידי זה נתרפא החולה, וזו היא המרגלית טובה מרמזת לשם הו"ה ברוך הוא".

"וזהו פירוש הפסוק, 'וירא אלוהי ה', היינו שנתגלה עליו שם הו"ה ברוך הוא והיתה שורה עליו, 'באלוני ממרא', 'אלוני' הוא לשון אילן, 'ממרא' בגימטריא רפ"א. רצה לומר, שהו"ה ברוך הוא הוא אילן הרפואות, שמשם נמשכים כל החסדים וכל הרפואות, ונתגלה כל זאת על אברהם אבינו ע"ה".

"וזהו שפירש רש"י לבקר 'את החולה', רצה לומר זאת היתה הסגולה לרפאות כל מיני חולה, שהיה מסתכל באברהם היה נתרפא כמאמרם ז"ל מרגלית טובה כנ"ל עכ"ל".

ובספר הקדוש יטב לב פרשא דידן כתב בזה: "נודע מאמר חז"ל (שבת יב:) מנין שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה, שנאמר (תהלים טז, ד) 'יד יסעודני על ערש דוי'. ונוכל לומר, שזה פעל אברהם כשהיה חולה ביום שלישי למילתו ובא השם יתברך לבקר אותו, מזה נפתח מעין ישועה לכל חולי ישראל, שיהיה השכינה מראשותיהם לבקר אותם".

"וזהו שפירש רש"י: 'וירא אלוהי - לבקר את החולה', יהיה מי שיהיה מכל ישראל, על ידי שביקר אותו יבקר לכל חולי ישראל, ולרפאותם רפואה מהרה כאשר ריפא לאברהם אבינו" עכ"ל"ט.

* * *

אחד מזקני ירושלים של מעלה, גברא רבא ויקיאר מנקי הדעת, נפל פעם ומעד בביתו, ובהיות שהיה אז לבדו בביתו לא היה מי שיסייע בערו לקום מנפילתו, ושכב כך שעה ארוכה בייסורים קשים וכאבים עזים.

כעבור זמן רב עלה ונכנס לביתו יהודי אחד שהגיע לבקר ולדרוש בשלמו, ותיכף כראותו אותו שוכב על הארץ באין אונים, חרד מאוד לתעוררו ולסייע בערו לקום ולהסתדר.

למרבה הפלא היה אותו זקן רגוע ושלי, ולשאלתו כיצד הוא מרגיש ענה בחיוך ובשמחה, ברוך ה' שהנני חי וקיים, אמנם הדי קצת כואבת לי... אבל מודה אני להשם יתברך על כל נשימה ונשימה!

לאחר מעקב מועט הבחין האיש שאין הזקן מסוגל להניע את ידו, וחשש שמא נשברה ידו בנפילתו, ולפיכך לקח אותו תיכף אל חדר המיון שבבית חולים כדי לבדוק את מצבו.

כשכנס הדוקטור הגדול האורטופד של המחלקה, סיפר לפניו האיש את כל אשר אירע לאותו זקן בביתו, ועל כך שקשה לו להניע את ידו, והוא חושש מאוד שמא יש שבר בידו.

אך הרופא האורטופד דחה חשש זה לאלתר, ואמר זהו בוודאי לא שבר!

חו מניין לך? - תמה האיש, וכי כבר עשית צילום?

אמר הרופא, אכן עדיין לא ערכנו צילום ברור, אבל כשאני רואה את הזקן הוזה שלפני רגוע ושקט, והוא מחזיק כל העת, ואף אמר לנו כאן בדיחות... ברור לי שאין כאן שבר, אילו היה סובל בשבר בידו הוא לא היה מסוגל לשמוח כך!

בכל זאת, ביקש האיש, אנו נגיש נא לעריכת צילום [רנטגן] כדי לבדוק אל נכון ולוודא את מצב היד.

הא'לה ט'ה א'ח'ר ?

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב': 0733-22-76-09
מחשבים • מחשבים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

ובאשר הבין שמדובר במשולח העוסק במצות הצדקה שאין הפרטה מצויה בכיסו, הוריד מיד את המחיר משלוש מאות דולרים למאה בלבד! - ואף אני מצדי מיהרתי לתפוס אותה זכות גדולה ולשלם עבורך את מחיר התשלום, כדי להודות להשם הטוב על כל החסד שעשה עימנו, כן יהמו רחמי וחסדיו עימנו מעתה ועד עולם.

בהזדמנות אחת, בעת שהיה אבי מורי הגה"צ בעל "מערני השלחן" זצוק"ל לפני ניתוח לב, בשוכבו בבית החולים על מיטת ההכנה לניתוח, ערך עם עצמו "חשבון הנפש". ובעומדי מראשוניו ולא הבחין בי, חשב שאין איש עימו. ולפתע נפלט מפיו: ברוך השם, בדברים שבין אדם לחבירו אני נקי, אבל בעניינים שבין אדם למקום אני יודע אם

יצאתי ידי חובתי!

אחד הגדולים שברור הקודם היה נוהג לשלוח אל אבי ע"ה שם כל חולה שהיה במשפחתו להזכרה, וכן את הילדות לפני לידתם, כדי שאבי יתפלל עבורם.

כשהחל במנהג זה גיחך אבי רחוק, הוא הרגיש כאילו עושה עמו ליצנות, ושאלו וכי נהיית אדמו"ר שאתה שולח לי קוויטא... אך אותו צדיק אמר לו: היות והפה שלך נקי ומוזכר ביותר (כנודע גדול היותו בשמירת השלשון), צריך אני לתפילות מפה טהור שבו!

כאשר הייתי פעם בפתח 'חדר ניתוח', ונצרכת לעבור טיפול מסוים, פנה אלי אבי האהוב הגה"צ זצוק"ל, ואמר לי בזה"ל: גמליאל! תתפלל על עצמך! כי תפילת החולה מקובלת ביותר.

כדאיאת במדרשים שיפה תפלת החולה (ב"ר נג יד, ילקוט בראשית כא רמז נד). והטעם הפשוט כנראה, משום שתפילת החולה היא מעומק הלב ובכוונה יתירה.

בשנות זקנותו של מורנו ורבינו הגה"צ רבי זונדל קרויזר זצוק"ל בעל "אור החמה", באחד הימים תקפתו חולשה, הוא שכב במיטתו ולא חש בטוב.

ובאשר היה לי עימו בחסד ה' סדר חברותא מדי יום ביומו, והיה רגיל לעלות אל ביתי בשעת הפסקת הצהריים לסדרי הלימוד, הצטער על כך שמפאת חוליו יצטרך לבטל את הקביעות. - לפיכך הצעתי לפניו להסדיר באותו יום את קביעות הלימוד בביתו שלו, והוא כמובן הסכים ושמה מאוד שלא יתבטל הלימוד הקבוע על אף חולשתו.

ואכן בשעה הקבועה עליי ואתי אל ביתו נאווה קודש, כדי לקיים בו מצות 'ביקור חולים', ומצאתי שוכב חלש ותשוש. וכשדרשתי בשלומי ושלום בריאות גופו ונפשו, ענה לי בחיוך מלא חן: היום אני במעצר בית... ברוך ה', כבר הגעתי לגבורות. לאחר גיל שמונים קורה שהזקן נחלש... וברוך השם שזכיתי לכך!

הרגשתי בו רביי וזנדל באותה שעה, שאמר זאת מתוך שמחה אמיתית, ועל אף חולשתו שלא חש בטוב לא היו בליבו תלונות וטענות על כאביו וייסוריו, כפי שמצוי אצל זקנים רבים, אלא ליבו התמלא גיל וששון בהכרת טובה פנימית להשם יתברך על שהעניק לו שנות חיים וזכה להגיע עד מהרה חיוך הצדיק את עצמו, והתיישב ללימוד החברותא מתוך שמחת הנפש ומנוחת הדעת.

ולמדתי לעצמי לקח מוסר מטיב זה המעשה, כיצד ניתן לעבוד את השם יתברך בשמחה גם בגיל הזקנה, שלא יפול חוקן ברוחו מחמת חולשותיו וכיוצא, רק ישיכל להתבונן בצד הטוב, להודות להשם על שזכה לכל שנות חיים הללו. כן יתן השם יתברך להתקיים בנו מקרא שכתוב (משלי ג, ב) "כי ארך ימים ושנות חיים ושלום יסיפו לך" - אמן.

אולם כאן צצה לפניו בעיה אחרת, הלא היא בעיית השפה, בהיות שהיהודי החשוב דן לא הכיר ולא ידע את השפה האנגלית כלל, כיצד זה ידבר ו'יתקשר' עם הדרייבר הגוי נהג המונית, וכיצד יבין את דברי הרופא האמריקאי המדופלם? הרי כשישוחח איתם ביידיש עסיסית הם לא יבינו מילה וחצי מילה... ואילו כשידברו הם עימו באנגלית אמריקאית לא יבין הוא מאומה...

כששמע ר' יואל את הבעיה שלפניו אמר, המתן נא מעט, ואברר לך מה ניתן לעשות בנידון.

והנה לא חלפה רבע שעה, ופתאום נראה ר' יואל בעצמו בפתח חדר אבסנייתו של היהודי, ואמר שהחליט לבוא הנה בעצמו ולקחתו ברכבו אל הרופא שממתין עליו, כך יוכל לשמש עבורו גם כ'מתורגמן' עם הרופא.

היהודי דן התפעל מאוד מנדיבות ליבו וחסדו של ר' יואל, הוא התנצל לפניו שלא לכך היתה כוונתו, ושאינו רוצה להטריח אותו ולהפריעו מעניינו, הוא רק ביקש להתייעץ עימו בלבד. אבל ר' יואל הסביר שחושש הוא שמא לא יסתדר כאן באמריקה הגדולה לבדו, והחליט שעדיף שיקח בעצמו את כל הענין לידי כיוון שיוסדר במהרה על הצד היותר טוב. היהודי המשולח נרגש מאוד מן החסד הגדול שעושה עימו, הוא הורה לו באלפי תודות, באומרו שהוא כמו 'מלאך מושיע' עבורו בעת הצרה.

הם יצאו יחדיו אל הרכב האמריקאי המפואר, כשר' יואל תומך בו בפסיקותיו, מחמת שלא היה ביכולתו ללכת בכוחות עצמו אף לא צעד אחד! ולאחר שהתיישב במקומו שברכב ההדור, הם פצחו בנסיעה מהירה אל היעד שבקצה השני של העיר מונסי הגדולה.

לאחר כמה דקות נסיעה צלצל הפלאפון של ר' יואל, מתחילה התעלם ר' יואל ולא נענה בהיותו עסוק בעסק המצוה הגדולה של גמילות חסדים וביקור חולים, אך משתקפו הצלצולים בזה אחר זה ולא פסקו הוכרח ר' יואל להיענות לשיחה, אשר התנהלה כולה מתחילתה ועד סופה בשפה האנגלית האמריקאית [ענגליש] הסבוכה, כשמיודענו אינו קולט ואינו מבין מילה וחצי מילה.

במשך כל אותה נסיעה שארכה כמחצית השעה, ניהל ר' יואל את שיחותיו באינטימיות, ונראה כמגלגל ענין נחוץ מאוד בשיחותיו הנוקבות.

עם סיום אותה נסיעה אריכתא הגיעו אל המרפאה, שם התברר להם שמחמת שהרופא התורן שהסכים לקבלם הוא יהודי עם לב חם, שקיבלם בחביבות ובנעימות. ר' יואל הצדיק נכנס עם הרופא לשיחה באנגלית, הם שוחחו ביניהם בהתלהבות ובאריכות, ולפתע פונה ר' יואל אל היהודי ואומר לו בחיוך רחב, שהרופא מתרגש לעזור כאן ליהודי שהגיע מארץ ישראל, והוא מוריד עבורו את המחיר למאה דולר בלבד! (\$100).

היהודי הורה לרופא מקרב לב, והם ניגשו היישר אל הטיפול המורכב, היה זה טיפול קשה ואף מסובך מעט, כידוע שהציפורן החודרנית מצריכה חיתוך בתוך הבשר סביב, והוא כעין 'ניתוח' קטן, המתבצע בהרדמה מקומית. ואכן בסופו של התהליך הרפואי המוצלח השתחררה האצבע מן הציפורן הסוררת, ועד מהרה שבה הרגל לבריאותה והכל על מקומו באישלום, לשמחתו הגדולה של היהודי.

עם תום הטיפול, כאשר ניגשו להסדר התשלום, שלף לפתע ר' יואל מארנקו את 'כרטיס האשראי' האישני שלו, ושילם את כל התשלום במחיר המלא של כל המאה דולר משלם, כך שנמצא שלא נצרך האיש להוציא מכיסו אף לא דולר אחד! היהודי החשוב דן לא ידע את נפשו, הוא עמד נפעם ומרוגש מאוד לנוכח הגמילות חסד העצומה שעושה עימו מטיבו, כאשר לא זו בלבד שלקח את כל הענין לידי, לעסוק בעצמו

בכל הנצרך לטיפול הקשה מתחילה ועד סוף, עוד הוסיף לשלם מכיסו את כל עלות הטיפול.

בהיותם בדרכם בחזרה אל בית ההכנסת אורחים שבצידיה השני של מונסי, כשפיו של היהודי אינו פוסק מלברך ולהודות לו לר' יואל על רוב טובו וחסדו. אמר לו ר' יואל, הסכת ושמע דבר מופלא שראיתי עתה ממש בחוש, כשהשם יתברך נתן לי בזכות המצוה הזו ישועה נאה שהייתי זקוק לה, ובאשר פסקו חכמינו ז"ל במשנת אלו דברים (פאה פ"א מ"א) שמצות 'גמילות חסדים' היא מן המצוות שהאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא!

הנה אחד הילדים שלי בבית זקוק מזה כמה שבועות לטיפול שיניים דחוף, הוא סובל מאוד מכאבי שיניים קשים, ומטופל אצל 'רופא שיניים' מומחה ומפורסם, אשר מעניק לו טיפול מצוין. אך לצערנו מזה שבועיים רצופים שאנו מנסים בכל הכוחות להשיג 'תור' דחוף אצל אותו רופא שיניים, אלא שכל הניסיונות עלו בתוהו, הפעלתי עסקני רפואה שונים שניסו את כל הכלים העומדים לרשותם, אבל הרופא לא הסכים לקבלו בשום אופן, היות והוא מלא בפציינטים מוזמנים מראש בלוח זמנים צפוף ביותר, והוא נאות לקבלו רק בעוד שבועות מספר!

אנו עמדים באין אונים, כשהילד סובל מאוד משינוי הכואבות, ואינו מסכים לגשת לשום רופא שיניים אחר, רק לרופאו האישני והמסור, שכבר הורגל אצלו מקרוב בטיפולים הקודמים.

והנה למרבה הפלא, בנסיעתנו הקודמת אל המרפאה, כשראיתי שהפלאפון 'מנדנ' ואינו מפסיק לצלצל נעניתי לשיחה, ומה מאוד התפלאתי שהיה זה אותו 'רופא שיניים' בכבודו ובעצמו על הקו, הוא סיפר שמזכירתו כבר סיימה את עבודתה, וזה עתה נודע לו שהתפנה תור אחד למחרת מאחד הפציינטים שכבר הזמין תור זה מלפני כמה חודשים, ועתה נאלץ לבטל את התור ברגע אחרון, ויכול הוא להגיע עם הילד למחרת לטיפול הנחוץ! כמובן שנעניתי בחיוב, הוריתי לו לרופא השיניים בשמחה והסדרתי תיכף בכמה שיחות את כל הענין כדי שיוכל הילד להגיע למחרת לטיפול שיניים הדרוש. הנני נרגש ונפעם לנוכח 'טיב ההשגחה' המופלאה, שאין לי כל ספק בדבר, שבזכות זו המצוה שהנני עוסק כדי להשיג ולמצוא 'רופא' דחוף ליהודי אחר, סידרו לי תיכף מן השמים מידה כנגד מידה את ה'רופא שיניים' הנצרך לי בעצמי... כשהגענו אל המרפאה בוודאי הבחנת ששוחתי עם הרופא באריכות ובהתלהבות... סיפרתי לפניו על כל אותה התרחשות פלאית שזכיתי לה בדרך נסיעתנו אליו, והדוקטור היהודי התרגש מאוד מכך, כאמריקאי וותיק ידע הוא היטב עד כמה קשה הדבר 'להשיג' תור מידי אצל רופא שיניים, והבין שמדובר בהשגחה נפלאה שבוודאי זכה לזה האיש בזכות המצוה הגדולה שהתעסק בגמילות חסדים!

לפיכך ברוב התרגשותו של הדוקטור ממקרה זה, נפתח לבבו וביקש גם הוא לעשות משהו במצות גמילות חסדים,

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מחנה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 מחשבים • מחשבים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti1@gmail.com

05276-10455 078-3331109 טל: רח' ישעיהו 7 ירושלים

יהודי יקרא! את תחזיק טובה לעצמך, הנן מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

פרשת וירא תשפ"ו | שנה ב' 98

הורינו

הורים מעל הכל

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים', הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

רבו בדרכים, זה רק במקום סכנה, אבל סתם בדרך במקום שאינו סכנה, וודאי שצריך לכבד ולכן מי שאינו מכבד, הרי הוא פור. ועוד תירץ, שרק במקום שהוא צורך מצווה (כמו דוגמת הגמרא במים אחרונים) לא צריך לכבד בדרך, מכיון שצריך למחר בבחינת זריזים למצוות.

והנה, מובא במדרש שהשטן עשה עצמו כנהר לפני אברהם ויצחק בדרכם לעקידה, כדי שלא יוכלו ללכת ורצה בזה לנסות אותם אם יסתכנו. ולפי המדרש הזה מובן מה התכוונה התורה פעמיים "וילכו שניהם יחדיו" - בשווה, למרות שהיו אב ובנו. שהרי בפעם הראשונה אמר "וירא את המקום מרחוק" כלומר שהיה הולך בדרך בין הרים והרי זה מקום סכנה וע"כ לא נהג בו קדימה של כבוד אלא "בשווה", ואח"כ שאל יצחק "איה השה" והשיב לו אברהם - אלוקים יראה לו השה לעולה בני, וא"כ זה נהפך לצורך מצווה ושוב אין צריך לכבד, וע"כ גם שם נאמר "יחדיו" - בשווה.

וילכו שניהם יחדיו (כ"ב, ו' וכן כ"ב ח')

פעמיים כתוב בפרשת העקידה וילכו שניהם יחדיו. בפירוש רש"י כתב בתחילה וילכו שניהם יחדיו - אברהם שהיה יודע שהולך לשחוט את בנו היה הולך ברצון ושמחה כיצחק שלא היה מרגיש בדבר, ואחרי זה בפסוק ח' רש"י כתב שגם כאשר נודע ליצחק הוא עדיין הלך בלב שווה לאביו, כלשון רש"י "ואע"פ שהבין יצחק שהוא הולך להישחט וילכו שניהם יחדיו בלב שווה".

אמנם בספר אמרי בינה חידש שיש כאן רמז להלכה. שהרי הגמרא אומרת¹, המהלך בדרך כנגד רבו, הרי זה פור. ומה זה כנגד? מבאר רש"י שם "בשווה", שהולך בשווה לרבו. כלומר, הגמרא מציינת שזו בעיה ללכת בשווה לרבו, וכן הדין לאבא. ובתוספות² הקשו, מה הבעיה ללכת בשווה לאביו או לרבו, הרי הלכה פסוקה "אין מכבדים בדרכים", והיינו שבדרכים ובגשרים מפני טרדות הדרך וחשש סכנה, אין דיני קדימות של כבוד. ותירץ המרדכי³ שכל מה שאמרו חז"ל שלא מכבד את אביו ואת

1. יומא ל"ד 2. ברכות מ"ו: ובשבת נ"א: 3. רמז קס"ו

כשם שחובה על כל אחד ואחד מיישראל ללמוד את ההלכות המצוות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשון את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם בהלכה ומנהג

וכן אם ראובן יושב במקום ויודע שאביו אמור להיכנס ויש לאביו מקום קבוע באמצע המקום, וראובן מתיישב בכוונה לפני מקום אביו כדי שלא יראה כשהוא נכנס, הרי זו תחבולה כדי להיפטר מהמצווה ואסור לעשות את זה. וכן כאשר ראובן מתבייש לקום לאביו כאשר קוראים לו לעלות לתורה, ולכן הוא "נוהג" לעמוד כל קריאת התורה. כולם חושבים שהוא צדיק גדול שמקפיד להחמיר ולעמוד בקריאת התורה, אבל רק הקב"ה יודע שכוונתו של ראובן הייתה להיפטר מחובת הקימה.

צדדי הדינים למעשה בעמידה לכבוד אביו ואימו - חלק ד'

אם הבן יושב ואביו עתיד להיכנס, ולפי ההלכה הוא יצטרך לקום בפניו, אסור לבן לעשות תחבולות שמטרתן להיפטר מחובת הקימה. האיסור קיים גם בעשיית תחבולה שאינה ניכרת לאחרים, שהרי עיקר עניין הקימה נלמד מקימה בפני זקן ובה נאמר מפי ישיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיך אָנִי ה'. והיינו, שהוא דבר המסור ללב אם כוונתו להיפטר מהמצווה לעמוד או לא, והקב"ה יודע מחשבותיו.

הגמרא בקידושין אומרת שאסור לעצום את עיניו לפני שאביו נכנס לחדר, כדי שלא יידע וירגיש מתי אביו נכנס וכך יהיה פטור ממצוות הקימה. ואם ראה את אביו ובכל זאת עוצם את עיניו כדי להעמיד פנים כאילו לא ראהו, הרי זה רשע גמור. האדם הירא את ה' אינו מחפש דרכים להיפטר מהמצוות, ומי שמחפש דרכים להיפטר מהמצוות מבטל את חובתו להיות ירא ה'.

על כל המתים אינו מגלה את לבו אלא על אביו ועל אימו, דברי רבי מאיר. רבי שמואל בשם רבי אבדמי בר תנחום, מפני שבטלת ממנו מצות כבוד. (ירושלמי מועד קטן פרק ג' י"ט).

מעשה אבות

סיפור מהחיים

מספר הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א, את הסיפור הזה סיפר הגה"צ רבי אהרן מרדכי רוטנר זצ"ל

במשפחה אחת גדלו שני אחים קרובים בלב ונפש, יצחק ופנחס. שני האחים התחתנו ורק שלושה חודשים הפרידו בין חתונת יצחק - הגדול שביניהם, לחתונתו של פנחס - הצעיר ממנו.

שנה אחרי, זכה פנחס לחבוק בן. שמחת הברית נערכה וגם אחיו הגדול השתתף בשמחה מכל הלב, אף שטרם זכה. חלפו עוד כשנתיים, ושוב ערך פנחס קידושא רבא לרגל הולדת בתו, ואחיו הגדול, הנשוי מזה יותר משלוש שנים, טרם זכה...

וכך מדי כשנתיים נערכה שמחה נוספת בביתו של פנחס. לעומתו, ביתו של יצחק אחיו היה קר ושקט. מצוקת אחיו העיקה על לבו של פנחס. 'הן היינו אחים קרובים כל כך, דומים כל כך. גדלנו ביחד, התחתנו באותה תקופה, ותראי מה קורה', היה שח לרעייתו בצער. 'אני לא יכול לראות את אחי ככה, לא יכול, זה קורע לי את הלב. מה עוד נוכל לעשות כדי לזכותו בזרע של קיימא?

היה זה אחד הלילות המשמחים בחייו של פנחס. מזה כשנתיים שהוא עסק בגידול ובטיפוח נערה יתומה ובודדה, עזובה וגלמודה. בשעה טובה נמצא עבורה השידוך הנאות, ופנחס התאמץ להשיג את המימון הדרוש לחתונה ולכל צרכיה, עד שזכה לרגע המאושר - לראות את הכלה היתומה פוסעת מאושרת לחופה...

באותו רגע, פרצו מתוך לבו המילים: 'אבא שבשמים, אם יש לי זכות של הקמת בית בישראל הלילה, אם זכיתי שעל ידי הקימה יתומה אומללה את ביתה, אני מזכה זכות זו לאחי יצחק בן חיה לאה, שיפתח לו מי שמפתח של חיה בידיו שערי שמים, ויזכה אותו לחבוק ילד במהרה ובקרוב!'

בעיצומו של אותו הלילה נגלה אליו אביו בחלום. אביו - שנפטר כמה שנים קודם לכן - נגלה אליו במחזה הלילה. פנחס התרגש ונבהל מהמחזה המפעים, אולם נרגע כשראה שפני אביו קורנות, והוא אומר לו בחלום כדברים הבאים: 'ראה, בני, זכית בזכות כבירה הלילה, ובעקבותיה ניתנה לי הרשות לגלות את אוזנך בסוד מכבשוננו של עולם בסיבת עיכוב ישועת בני - אחיך. הותרתי בעולם את אלמנתי - אימכם שתחיה, אך יצחק אינו מבקר אותה לעתים קרובות מספיק. עובדה זו מקטרגת עליו ואינה מאפשרת לסגולות ולתפילות לבקוע שערי שמים לישועתו, כי זכות כיבוד הורים חסרה לו...

לך ואמור ליצחק', המשיך האב, 'כי אם הוא רוצה לזכות בפרי בטן, עליו להתחיל לבקר את אימו לעתים קרובות יותר. שיעלה אליה, ידרוש בשלומה, ישוחח עמה ויפיג את בדידותה, ואז ישועתו קרובה לבוא!'

פנחס התעורר, וזיעה קרה כיסתה את מצחו. הוא רעד כעלה נידף, ואימת המחזה שראה ניכרה בשולי עיניו. עוד באמצע הלילה התקשר לאחיו, העירו מהשינה וסיפר לו את אשר ראה... יצחק שמע, ונבהל עד עמקי נשמתו. כבר שנים שהוא מצפה לישועה, ולא חלם שהדבר קרוב אליו כל כך, במרחק כיבוד אם בלבד. אמנם הוא מבקר את אמא פעם בשבוע, מדי שבת בשבתו, בשל העובדה כי הוא מגיד שיעור מדי יום ועסוק בהרבצת תורה, אך מתברר כי זכות כיבוד אם מעכבת בעדו...

כבר למחרת היום התייצב יצחק בבית אימו, והיא הופתעה מביקורו הלא צפוי. הביא עמו מעדנים ומגדנות מעשה ידי רעייתו, אך בעיקר - היה שם, בביתה, בשבילה. הוא שוחח עמה, סידר בעבורה, סייע לה בכל מיני דברים קטנים ונחוצים. ומני אז, לא עברו יומיים בלי ביקור ממושך של יצחק בבית אימו. כשנה וחצי אחרי - - -

בשמחה ובאושר אין קץ התקשר יצחק לאימו ביום ראשון אחרי הצהריים, בדיוק בשעת הביקור הקבועה. 'אמא, אמר בקול לח מדמעות אושר, 'אני מאחר היום כי נולד לי בן ממש לפני שתי דקות' - - -

שנים רבות של המתנה לישועה הסתיימו באותו רגע מאושר. 'תינוק של כיבוד הורים' היה מכנה יצחק את העולל הקטן שנולד לו בזכות כיבוד הורים, חד וחלק!

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת לך לך

אם בן ממלא מקום אביו בדיניות או ברבנות, זהו כבוד לאב שהבן ממלא מקומו וע"כ אין לחשוש ל"לא ישב במקומו"

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

טורחת לקום מהספה, רק מתלוננת או מבקרת אותי" או "אני מביאה איזה אוכל שהכנתי - צועקים עלי למה הבאתי כל כך הרבה" וכו' "אם אני מתלוננת למישהי - היא מיד משתיקה אותי ואומרת לי שלא יפה ככה לדבר על ההורים". שאלתי אותן, אם פעם בחודש, אשמע את כל התסכולים, תקבלי תמיכה מהאחיות והגיסות, ננסה להבין איך את כן יכולה מהמקום שלך לכבד יותר, בלי להיפגע וכו' - זה יעזור לך? אמרו לי בוודאי! אם מישהי יבין אותי, ייתן לי גב, יתן לי הערכה במקומם, זה יעזור לי מאוד, אוכל לחזור להתקשר אליהם, לבוא אליהם ולכבד אותם.

האם מותר לי בשביל לזה לתת לה לשפוך את הכאב והתסכול והמחשבות הלא טובות על ההורים, ואז יחד לעזור לה לדון אותם לכף זכות?! לעזור לה לנקות את הלב, ולתת כח? האם נכון לעשות את המפגש - רוב הסיכויים שיעלו שמה תסכולים, ותלונות על ההורים שזה לשון הרע, וההיפך מכיבוד הורים - אבל אחרי שיבינו את הכאב שלהן, ויתנו לו מקום, מיד אחר כך, יעזרו להם להתגבר על זה, יראו להם את הצדדים הטובים, יתנו עצות איך זה לא יקרה שוב, או בפחות כאב?

את שמירת השבת? האם הייתם אוכלים אוכל כשר כדי לחזק אצל מישהו את עניין כשרות המאכלים? בוודאי שלא. כל אחד מבין שאין שום היתר לכך. ולכן, ההתכנסות עצמה בצורה שידברו שם כולם נגד ההורים, גם אם הכוונה כדי שייצא מזה בסוף טוב, היא טעות. מה כן אפשר לעשות? לעסוק בחיובי. פעם בשבוע שיחת טלפון משותפת, אפילו של כמה דקות, שמישהי חוזרת על הלכה, מישהי מספרת סיפור קטן, ומישהי משתפת במשהו טוב שעשתה בנושא. פעם בחודש או חודשיים אפשר ממש להיפגש, ולהדגיש שהנושא הוא התמקדות בחיובי. גודל השכר, כוח מול הניסיונות. וכבר אמר אחד מגדולי התורה בארה"ב לתלמיד ששאל אותו על קושי מול הוריו. אם הייתי נותן לך עשרת אלפים דולר לעשות את זה, היית מצליח למרות הקושי? אז דע לך ששכר מצוות כיבוד הורים, במיוחד תוך כדי עמידה בניסיון, הוא הרבה יותר מעשרת אלפים דולר בכל פעם ופעם. ואם אתה לא מרגיש את זה, זה בעיה של אמונה, לא של כיבוד הורים. ושוב אנו רוצים לחזק את ידיכם, ניכר שליבכם ער ונכון להמשיך במצווה הגדולה והיקרה, והלואי שתזכו להמשיך ולהחזיק בה ולחזק את כל הסובבים אתכם להתחזק יחד איתכם ולזכות בשכר המופלג.

גם בכלל הכבוד לכבדו במותו, הוא, **ללמוד בעד עליו נשמתו, ולתת צדקה לעניים בעבור עליו נשמתו, ולומר עליו קדיש, וללמוד ההפסדה בכל שנתו מידי שנה בשנה, כנהוג בכל תפוצות ישראל.** ואם יש יכולת בידו, לא יחוס אם לוקח ההפסדה בדמים מרובים, כי כל מה שמוציא בעד כבוד אב ואם הרי זה מועט לגבי מה שהוציאו האב והאם בהוצאות וטרחות יתירות בעדו, אלף פעמים. ולא יהיה עצרן וקמצן בעניין כבוד אב ואם בזה וכיוצא בזה, שהרי זה בכלל המצווה שמכבדו במותו. וכמו כן אם הוא יכול להביא ת"ח לביתו בתוך השנה וכן בכל שנה ושנה, ולהאכילם ולהשקותם, ולתת להם נדבה איש כמתנת ידו, שילמדו לע"ז הוריו. ואם אינו עושה כן, הוא עובר ח"ו על מצות כבוד אב ואם שהוא מצוות עשה לכבדם בחייהם ובמותם. ואל יאמר האדם כי אביו, הוא היה איש צדיק ורב גדול בישראל, ואם כן אינו צריך לכל הצדקות והמצוות והזכויות לעילוי נשמתו. (וכבר השבתי על טענה זו אני בעוניי בספרי הקטן על ש"ע ו"ד סימן שע"ו, שאין בטענה זאת ממש מכמה סיבות)

שלוש לכם. אקדים שתבינו את הרקע - ההורים של בעלי אנשים יקרים מאוד, רוצים להיות הכי מסורים והכי נותנים ומעניקים אהבה וכל מה שצריך. אבל זה לא פשוט להם, ולא תמיד מצליח להם. כנראה בגלל הרבה מאוד קשיים וייסורים שעברו בחיים. לא נעים לי לכתוב, אבל כדי שתבינו: הם מאוד מרירים, ביקורתיים ולפעמים כעוסים וכמעט בלתי אפשרי לא להיפגע מהם. אנחנו משתדלים מאוד להתקשר כל יום, וגם משתדלים לבוא מחוץ לעיר לפחות פעם בחודש לשבת, למרות המאמץ והקושי, לדאוג שהילדים לא ירעישו, לא יפרעו וכו'. ואנחנו שומעים מהם המון כאב וצער וחוסר אונים שאף אחד מהילדים האחרים כמעט לא מגיע, לא מתקשר, ולא רואים את הנכדים, ולא עוזרים להם למה שזקוקים. וכאן אני מגיעה לשאלה - חשבתי לארגן אסיפה משפחתית, שנדבר בנחת איך כל אחד יכול לעזור קצת יותר. הגיסות שלי נהדרות, צדיקות ורוצות לכבד אותם, לבוא יותר, אבל הן לא מסוגלות לקבל כל פעם ביקורת, ולהכיל את התלונות - זה מה שאמרו לי כשהתחלתי להזמין אותם למפגש בנושא הזה.

כמעט כולן בכו לי הרבה בשיחה "אני מגיעה - ואמא שלי אפילו לא

שלוש לכם. ראשית כל, הפנייה שלכם מרגשת במיוחד, איך אתם זוכים לקיים את המצווה למרות כל הניסיונות ומתוך תחושה חזקה שזה הדבר הנכון וזה רצון ה' ולמרות כל הקושי אתם דבקים במצווה היקרה, ועל כך - תחזקנה ידיכם! אין לנו ספק שהמסירות שלכם פועלת לזכותכם לראות נחת והצלחה בכל מעשי ידיכם, ולזכות בברכה הגדולה "למען ייטב לך".

לגופה של שאלה - הכוונה שלכם נכונה, אבל הדרך הזאת מוטעית. כבר כתב החפץ חיים בפתיחה להלכות לשון הרע "ואם חס ושלום סיפור לשון הרע על אביו ואמו עובר על "ארוך מקלה אביו ואימו". זה בעיה מאוד גדולה לדבר רע (על כל אדם מישראל, ובמיוחד - על ההורים. מלבד העניין של לשון הרע יש עניין של איסור דאורייתא לדבר בגנותם, שהוא בכלל "ארוך".

ובוודאי שמלעשות משהו שיש בו איסור, לא יכול לצאת תועלת למצווה. (וכך גם פוסק מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א ועוד עימו, לגבי מי שהולך לטיפול ומדבר שם נגד הוריו כחלק מהטיפול, שזה איסור דאורייתא. וצריך למצוא את הדרך לעזור לעצמו בלי לעבור על איסורי דאורייתא) האם הייתם חלילה מעלים על דעתכם לעשות משהו שכרוך בו חילול שבת, כדי לחזק אצל מישהו שאינו שומר שבת כראוי

תורת אמן

דבריו הקדושים של הגאון רבי חיים פלאגי' - בעניין כיבוד אב ואם לאחר שנפטר מן העולם!

חלק א' (בעיבוד לשונו הקדושה, כדי שיהיה קל להבין) ודע שבכלל מצות עשה של כבוד אב ואם הוא, שמכבדם בחייהם, ומכבדם במותם. ואמרו בגמרא **מכבדו בחייו מכבדו במותו**. בחייו כיצד, כשמגיע למקום שמכבדים את אביו, לא יאמר עשו רצוני בשביל עצמי, מהרוני בשביל עצמי, פטרוני בשביל עצמי, אלא הכל בשביל אבא. שאביו מתכבד בכך שנותנים לבנו בזכותו. במותו כיצד, היה אומר דבר שמועה מפיו לא יאמר כך אמר אבא, אלא כך אמר אבא מארי, הריני כפרת משכבו. וזה בתוך י"ב חודש, מכאן ואילך אומר, זכרנו לברכה לחיי העולם הבא. עד כאן דברי הגמרא.

הרה"ג זאב רוט שליט"א, מחבר ספר כיבוד הורים בהלכה ובהגדה עד כמה להקפיד שלא לצער הורים

השתמש גם עבור אביו יצחק כמבואר בתורה "כי ציד בפיו", ולכן הנחת הזו שעשה לאביו בפיו, עומדת לו, והשליטה של עשיו על עם הקדוש היא בכח מצות הכיבוד אב שעשה. וישראל כשרוצים להחליש כוחו של עשיו אינם צריכים לעמוד נגדו בתרי"ג המצוות, כי אם לפי מדרגתו וכוחו של חרבו שלו, היינו במצוותו שלו, מצות כיבוד אב ואם.

ולמדנו, שזכות הגאולה תהיה בידי צאצאיהם של אלו שלא פגעו ולא ציערו את אביהם. וכך היה בימי אסתר, שהייתה שלוחת הבורא להצילם והיא בעצמה הייתה לה מעלה זו שמעולם לא ציערה לאביה ולאימה מכיון שלא היו לה אב ואם. שכן סיבבה ההשגחה עליונה שאסתר המלכה תהיה יתומה מאב ואם, ולולי זה לא הייתה יכולה להביא את הישועה. וכך כותב על זה הגאון רבי יהונתן אייבשיץ, שכל כוחו של עשיו והבאים תחתיו הוא בזכות כיבוד אב שעשה, על כן כדי לבטל את זכותו צריך שיעמוד מי שלא יפגום בכבוד אביו ולא יצער כלל.

וכיון שברור שתשוקתה הייתה לכבד אותם והצטערה על זה מאד, וכל מי שמצטער על מצוה ואנוס מלקיימה מעלה עליו הכתוב כאילו קיימה בתכלית השלימות (כמ"ש חז"ל חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה). נמצא, שאסתר במעלה היא יותר מעשיו במצות כיבוד אב ואם, ועל כן בכוחה לבטל זכותו ולגאול את ישראל.

עד כמה חמורה מצוה זו להיענש עליה מצאנו בפסיקתא רבתי כתב בשם רשב"י, בחומרת מי שנכשל במצות כיבוד הורים: "כשם שמתן שכרן מרובה כך עונשן מרובה".

וחידוש נורא נמצא בזוהר הקדוש שכתב בטעם פטירתה של רחל אמנו קודם זמנה. מבואר בדברי הזוהר, שרחל אמנו נענשה בקיצור ימים מחמת שציערה את אביה בגניבת התרפים. ואף שהיה מדובר באב רשע גדול הוא לבן הארמי, ואפילו שכוונתה הייתה לטובתו להפרישו מעבודה זרה, עדיין רחל אמנו נענשה מחמת שציערה אותו, וזה דבר נורא למתבונן.

והנה, התיקון לפגם כיבוד זה נמצא בבניה של רחל שלא ציערו את אביהם, ובזכותן אנו נגאלים. וכן אומרת הגמ' במסכת ב"ב שאין זרעו של עשיו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף שנאמר "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש",

(ובפסיקתא) פרשת זכור אות ה' (נבאר שאין זרעו של עמלק נופל אלא ביד בן בנה של רחל. וביאר ה'משך חכמה' (וישלח) שהטעם משום שזרעו של עשיו בא בכח כיבוד אב שכיבד עשיו את יצחק, ועל כל השבטים הייתה טענה של ביטול מצות כיבוד הורים משום שציערו את יעקב במכירת יוסף. וכידוע, שאין אפשרות למי שיש בו פגם של כיבוד הורים להתייבב ולעמוד כנגד עשיו וזרעו, וממילא דווקא זרעה של רחל, יוסף ובנימין, שלא השתתפו בחטא זה ולא ציערו את אביהם הם שיכולים לעמוד כנגד עשיו.

והנה, ב'ספר חסידים' כתב שיוסף לא רק שלא פגע באביו אלא אף כיבדו ביותר וסיכן עצמו לכבודו, ולמד כן מדודו עשיו. וז"ל: "וממנו למד יוסף כשאמר לו יעקב 'לכה ואשלחך אליהם' והלא היה יודע ששונאים אותו אלא אמר יוסף, עשיו הולך תדיר למקום סכנה כדי לצוד ציד להביא לאביו ואבי שלחני לראות את שלום אחי ואת שלום הצאן שזה חיותו של אבי ובני ביתו ולא אלך?!. וכל זה נכתב להודיע לישראל איך לטרוח כדי להביא פרנסה לאביהם ואיך יהיו זהירים לעשות מצות אביהם". עכ"ל.

בספר נועם אלימלך (פר' ויצא) כתב שמה שעשיו זכה לברכת "על חרבך תחיה", הוא משום שחרבו של עשיו הוא כלי הצייד, ובה

היו שותפים עמנו בהוצאות המרובות של הוצאת גיליון זה

וזכו בכל הברכות האמורות בתורה במצווה יקרה זו.
אפשרויות הנצחה לע"נ ולרפ"ש
ולכל ענייני ברכה והצלחה.

פנו עכשיו >

כתבו לנו בכתובת: horeinuorg@gmail.com
או בנדרים פלוס, ולציין להוצאות הגיליון השבועי.

לעילוי נשמת
מנחם מנדל בן יהושע דב

לרפואה שלמה
שרה רחל בת סימה לאה

לזרע של קיימא
ישראל בן חיה תרצה
לאה בת פרידה חדוה אסתר

לזיווג
תהילה בת אסנת

להצלחה וס"ד
יוסף בן רות

הורינו
הורים מלאי הלב

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הוריהם או יקיריהם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק וזיווג - למען ייטב לה!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו **"צרפו אותי"** לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים
בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com או בפקס: 077-6021640 | Zelle: dedications@horeinu.org

"והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו". (י"ח ח)

אספר לכם משהו על ה"חזון איש" - סח סבא בארוחת ערב שגרתית - במשך תקופה של תשעה חודשים נפגש ה"חזון איש" עם רבי חיים גריינמן בשעות הבוקר, והם יצאו יחד לפרדס ללמוד בצילו של עץ תפוזים, שם היו עד הערב. רבי חיים הוא היחיד שזכה ללמוד ככה עם ה"חזון איש"!

אגב, רבי חיים בכוונה לא הביא איתו אוכל, משום שהעדיף לאכול את השירים של ה"חזון איש". הוא לא היה מעדת החסידים, אבל ידע טוב מאד מהי מעלת אכילת שירים של אדם גדול!

("אשי ישראל" - הג"ר רבי ישראל זינגר)

"קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה."

בדרך לעקדה - היצר הרע עובד קשה...

ויהי בלכת אברהם עם יצחק בנו ויבוא השטן בדמות איש זקן ושפל רוח ויגש אל אברהם ויאמר, להיכן אתה הולך? אמר לו, להתפלל. אם כן למה אתה מביא איתך איש, עצים ומאכלת ... אמר לו השטן: 'סבור אתה להטעותני... האם אתה כסיל או שוטה שאחר שנוגד לך בן לאחר מאה שנה אתה הולך לשוחטני? ... ויגער בו אברהם ... הופיע לפני יצחק כתואר איש צעיר ויאמר לו, כלום אינך יודע שאביך מוביל אותך לשחיטה ...

וירא השטן כי לא יכול להם, הלך ועשה בדרך בה היו צריכים לעבור נחל מים אדירים. ויבואו בתוך הנחל ויגיעו המים עד צווארם ... (ספר הישר, ילקוט מעם לועז באריכות עיי"ט)

סיפר פעם רבי שבתי ברסלבר בדרך צחות: "פעם בליל חורף קשה יסר אותי יצרי באומרו 'מה לך לקום כדרךך בחצות ליל והרי יש שלג וקרח בחוץ על הארץ והדבר מסוכן מאד, שמא תחליק ותשבור עצמותיך ולא תוכל בכלל להתפלל. וגם חלוש כח אתה עוד מיום האתמול והכל קר וקפוא...'"

אף על פי כן קמתי ממיטתי והלכתי ובאתי לקלויז. והנה רואה אני שיצרי ששידלני בביתי ופיתה אותי שלא לקום הוא עצמו נזדרז ובא לבית הכנסת בלי שום עייפות...

פניתי ואמרתי לו: "תתבייש לך, אותי ניסית לפתות שלא לבוא לבית הכנסת בעוד שאתה מזדרז לבוא ועוד להקדימני, בוש לך!"

("שיח שרפי קודש" ז' אנשי שלומנו)

מרן ה"חזון איש": "העצבות היא אחד משלושי היצר!" ("אשי ישראל")

"אל נא תעבור" - גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה". (שבת קכז).

מספרים על הגאון רבי מרדכי וינקלר, ה"לבושי מרדכי" כי פעם בעת דין תורה בין שני סוחרים, לא שלח החוצה את בעלי הדין כמו שמקובל - 'אלקים נצב בעדת קל' - אלא הציג לדיינים להכנס לדירתו, לקיים שם את הדין, והשאיר את בעלי הדין בבית המדרש.

הוא הסביר זאת בכך שהיה חורף ובחוץ שרר קור נורא וגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה... (עפ"י "עולמו של אבא")

"יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם". (י"ח ד)

ידועה השאלה מדוע אברהם שהצטיין במידת הכנסת אורחים ציווה לקחת רק מעט מים.

"אור החיים" הקדוש תירץ, שאברהם אבינו אמר "מעט" להראות לאורחים כי אינו טורח הרבה עליהם, שלא לביישם. (שם)

הגאון רבי זלמן סורוצקין תירץ: כידוע המים לא באו לשתייה, אלא לרחוץ את רגליהם, שחשדם כעריבים שעובדים לאבק.

נמצא שקיים אברהם אבינו באורחיו את הכלל "כבדהו וחשדהו". לפיכך ציווה לקחת רק מעט מים, להורות לדורות שבכבוד יש להרבות ואילו החשד יש למעט בו.

וכן את הכבוד יעשה בעצמו ואילו את החשד יש לעשות על ידי שליח בו פחות מתביישים. ("אזניים לתורה")

בדרכו נוסף לבאר: אנו היינו סוברים, שכדי לבטל עבודה זרה, חשש חמור כזה יש להביא מים בשיעור "בריסק" ולרוחץ, אחר כך יש לחשוש שמא חלילה נותר עדיין מעט אבק ויש לקרצף רגליהם בבורית ושוב לרוחץ אותם במים... בא אברהם ולימד: די במעט מים, הלא הם עלולים להתבייש!

("נר לשולחן שבת")

כל הדברים שעשה אברהם בעצמו עשה אותם בהרחבה ובשפע, אבל את המים הביא על ידי שליח, לכן ביקש מעט מים, כי על חשבוננו של השני אי אפשר להיות צדיק הרבה!

כמו שמספרים על רבינו ישראל סלנטר שפעם התאכסן באכסניה וכאשר הביאו לו מים נטל בצמצום... בהסבירו, שאינו יכול ליטול בהרבה מים, כיון שזה יטריח את המשרתת, שבדרך כלל היא יתומה או אלמנה ללכת לשאוב עוד מים.

("דרכי מוסר" לגאון רבי יעקב ניימן)

הגאון רבי יעקב עטלינגר, ה"ערוך לנר" סיים את כתיבת ספרו שו"ת "בנין ציון" בערב שבת פרשת וירא, כמוכא בהקדמה שם: "טו"ב מרחשון לסדר "בהר ד' יראה" שנת ברכות - באשר היה סיום החיבור ערב שבת קודש פרשת וירא אציג פה מה שנראה לעניות דעתי מעניני הפרשה".

נאמר בפרשה "ויהי אחר הדברים האלה והאלקים נסה את אברהם". נשאלת השאלה, אחר אלו דברים? א"ר יוחנן משום רבי יוסי בן זימרא, אחר דבריו של שטן.

אמר השטן: ריבונו של עולם, זקן זה חננתו למאה שנה פרי בטן. עשה סעודה מפוארת, לא היה לו תור אחד או גזול להקריב לפניך... אמר לו הקב"ה: 'כלום עשה אלא בשביל בנו, אם אני אומר לו זבח בנך לפני, מיד זובחו'. מיד והאלקים ניסה את אברהם... (סנהדרין פט:)

יש להבין, תמוה הרבה, קטרוג זה מן הסתם היה בעת שעשה אברהם את הסעודה בעת "הגמל יצחק", בהיותו בן שנתיים, אם כך למה המתין הקב"ה עם העקדה שלושים וחמש שנה?!

יש לבאר כך, היה זה מחסדי ה' שמחשב עיתים ורגעים להיטיב ליראיו. הכל מחושב בצורה נפלאה!

ידע הקב"ה כמה גדול וקשה נסיון זה של העקדה שנאמר עליו "שא נא" - לשון בקשה - עמוד בנסיון זה לבל יאמרו כי אין ממש בכל הנסיונות הקודמים!"

אכן דרך ה' ש"הבא להטהר מסייעים לו", לכן המתין הקב"ה לנסותו עד בוא הזמן בו אברהם יהיה מסוגל לעמוד בנסיון.

אברהם ראש וראשון לגרים, גירותו היתה בשעה שמל עצמו, אברהם לא קיים את התורה אלא רק משעת גירותו.

גירותו היתה בשנתו הצ"ט, שנימוול ביום הכיפורים. הלכה היא גר כקטן שנולד. מעתה יש מנין חדש של שנות אברהם. מיום מילתו עד פטירתו בשנתו קע"ה היו ע"ו שנים, נחלק אותם לשתיים, עולה שלושים ושמונה. שנת גירותו החלה ביום כיפור, בו מל. כלל אמרו חז"ל "כיון שהגיע אדם לרוב שנותיו ולא חטא שוב אינו חוטא". אברהם מלאו לו שלושים ושמונה בערב יום כיפור, למחרת, ביום הכיפורים נכנס לרוב שנותיו.

עתה אפשר כבר לנסות את אברהם, ביום הראשון של רוב שנותיו מיד ה' ניסה אותו!

"ותלך ותתע - חזרה לגילולי בית אביה". (רש"י כ"א י"ד)

בעלון וירא תשע"ד הבאנו שני מעשים נודעים מהגאון רבי מרדכי פגרמנסקי ומוסר השכל העצום שלו: "יהודי אינו תועה!"

אצל ישראל לא שייך "ותתע", כי בכל מקום שהוא נמצא יש לו מטרה ותכלית, יש סיבה. על כרחך שהגר לא רק עזבה את בית אברהם אלא חזרה לאמונת בית אביה.

היה זה לפני כשלושים וחמש שנה, הגאון רבי גרשון ליבמן השתתף בבר מצוה אצל אחד מתלמידיו. סיפר אותו תלמיד: בחזור, הנהג טעה בדרך. כאשר רבי גרשון שם לבו שכבר עבר זמן ועדיין לא הגיעו למחוז חפצם, שאל את הנהג, מדוע אינם מגיעים כבר. ענה הנהג: "טעיתי בדרך ונסעתי בכיוון ההפוך".

שאלו רבי גרשון: "והיכן אנו נמצאים כעת". ענה הנהג: "סמוך לשדה התעופה אורלי". אמר רבי גרשון: "אם הקב"ה זימן אותנו לכאן אין זה לריק! תכנס לתוך שדה התעופה, תחנה את הרכב, תכנס פנימה לאולמות ותסתובב שם אולי תראה איזה יהודי הזקוק לדבר מה".

עשה הנהג כפי שנצטווה. היתה זו שעת לילה מאוחרת, התחיל מסתובב באולם קבלת הפנים. פתאום ניגש אליו יהודי ומספר שהוא בא מארץ ישראל לבקר את בנו הלומד בישיבת "בוסייר" היא ישיבת נובהרדוק של רבי גרשון בצרפת. אלא שהוא אינו מבין שום מילה בצרפתית וכבר שעה ארוכה הוא מסתובב בשדה התעופה, מחפש יהודי שיעזור לו להגיע למחוז חפצו והוא אינו יודע אנה הוא בא...

כמובן שעתה הנהג הבין את כוונת רבי גרשון שלא קרתה כאן שום טעות, אלא אדרבה, הקב"ה זימן אותם לכאן כדי לעזור ליהודי הזה.

לקח את האורח למכוניתו והסיעו למחוז חפצו בלוויית רבינו גרשון. ("נר" עפ"י גליון "בטחון שבועי" חג הסוכות תשפ"ו)

ועוד: ידידי, יקר במידותיו, הר"ר בעז אנטמן, נסע באופנועו. באיזור צומת מורשה קיבל שיחת טלפון, מטעמי זהירות עצר במפרץ חניה. להפתעתו, ראה בשולי הכביש מונח סלולרי...

התברר כי בעל הטלפון, יהודי בעל לב רחב ופיאות ארוכות מראש העין עצר במקום זמן מה קודם לכן כדי לעזור לבעל רכב שנתקע שם. כנראה, הטלפון נפל כשיצא לעזור. הבורא יתברך שמר לו על הטלפון, לא נדרס, לא נמחץ, לא הועף - מחסד לא מפסידים! ר' בעז נסע אליו והחזיר לו את הטלפון. ("נר לשולחן שבת")

השבוע יחול יום הזכרון לרבי דוד בן זמרא, הרדב"ז, מגדולי פוסקי הדורות, נפטר בן צ"ה, כ"א חשוון של"ה

"ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן - מכרי את השמן ושלמו את נשיכי ואת בניכי תחיי בנותר". (הפטרות השבת)

ראובן היתה לו חזקה מאבותיו לתרום שמן להדלקת נרות בית הכנסת כמנהג והיה רגיל להדליק נרות רבים. עתה מטה ידו ואינו יכול לתת כפי מה שהיה רגיל. שלח לבית הכנסת מעט שמן ולא רצו הגבאים לקבל מתנתו ונתנו זכות ההדלקה לאחר.

השיב הרדב"ז: ראובן לא איבד את חזקתו. כיון שנהיה עני אנוס הוא, והקהל לא טוב עשו שלא רצו לקבל ממנו את השמן ששלח כי חשוב קרבנו של עני כשל עשיר ויותר, מה איכפת לה' אם יהיו אלף פתילות או מאתיים... בכולם מתקיים "באורים כבדו את ה'". נוח להקב"ה יותר שהאב לא יגזול את ילדיו - לא יפרנסם כדי להרבות באור בית הכנסת.

אם באמת השמן ששלח לא מספיק להאיר את בית הכנסת, היה לקהל להשלים משל ציבור ולא יביישוהו, כן פסקו חז"ל. ועוד יותר, הרי גרמו מחלוקת בזה. וכמה פעמים אמרו חז"ל אל ישנה אדם מפני המחלוקת. ובוודאי כאן שהדין עם ראובן ששלח שמן כפי יכולתו.

ואני ראיתי, חנווני היה בירושלים, מוכר שמן והיתה לו חזקת הדלקת בית הכנסת, אלא שנתן חובתו משמן עכור, משמרי השמן שלו... והוציאוהו החכמים מחזקתו ומכרו זכות הדלקתו. ותמהתי על החכמים ושאלתי, מפני מה עשו כן? ואמרו כי קנס הוא, כיון שהוא עשיר ומוכר שמן, למה לא כיבד את ה' משמן זך וכיבה את נרות בית הכנסת, ואני הודיתי לדבריהם.

הרי לנו שרק מפני קנס איבד מוכר השמן חזקתו, אבל היכן שאין סיבה לקונסו לא איבד חזקתו, וזה פשוט. ואפילו אם בעל החזקה נהיה עני ביותר ולא יהיה בידו מעתה לתת שמן כלל לא איבד זכות חזקתו.

מה עושים למעשה? מדליקים משל ציבור, או נותנים לאחר זכות זו על מנת שכאשר יהיו לו ולזרעו שוב היכולת לתת שמן לבית הכנסת תחזור חזקתו, או שימכרו זכות זו והוא יטול הדמים. (שו"ת הרדב"ז ח"א שפ"ו ועיין מרדכי חזקת הבתים שהביא מהר"ם)

"ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים". (כ"א ל"ב)

האם אפשר לברך על הפחה שליט מצרים "ברוך שחלק"!

השיב הרדב"ז: הלכה היא שכל מי ששלטונו חשוב כמו מלך ויכול להרוג ואין מי שמשנה דבריו יש לברך עליו.

דע יש שתי מערכות משפט באימפריה העות'מאנית, משפט שרעי המסור לשופט-קאדי ומשפט אזרחי אותו פוסק הפחה. במשפט הזה יכול הפחה להרוג אפילו שלא על פי הדין אלא כהוראת שעה. נמצא שהפחה יש בידו להרוג. אע"פ שיש בידי השולטן הסמכות לשנות פסקו, שהרי הוא עבד מעבדיו, כיון שהוא במקום רחוק במצרים השולטן נותן לו שררה ומלכות כאילו הוא הסולטן בעצמו. על כן יש לברך עליו "ברוך שחלק".

ולמעשה אין דעתי מסכמת לברך עליו וכדומה לו בשם ומלכות, כיון שהסולטן משנה את החלטותיו כאשר אנו רואים בעינינו, לכן הטוב והישר לברך בלא שם ומלכות, ולא הפסיד בזה כלום, שהרי הוא נותן שבח לה'. (שו"ת הרדב"ז ח"א רצ"ו)

עלון חודשי לבני תורה הספרדים המקורבים לאורו הגדול של מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון חי • חשוון תשפ"ו

הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א מרבני הארגון
מחבר סדרת הספרים 'מטעמים' על התורה והמועדים

דיבורי דעת ולב ממועמקי מעיינותיו הנפלאים של הנחל גובע

לב העולם

הכן עצמך לחורף

מלב אל לב

בא נפתח את זה

ולגלוגו עלי אהבה

היה זה שעת בין הערבים, עת נוטה השמש של יום א' דראש השנה והמוני המוני עמך בית ישראל יורדים מכל רחובות אומן אל הנהר המפורסם, לקיים את מנהג התשליך.

גם אני נחפזתי להשתחל בין נהרות האדם, ולאחר פרק זמן מצאתי עצמי מסתופף בתוך אחד המעמדים המרגשים של הקיבוץ. המוני יהודים עומדים בכל צידי הנהר, אלו מנערים בגדיהם בפרץ של קדושה והתעלות, אחרים לעומתם כבר שקועים בריקודי שמחה נלהבים, בצד השני, עשרות צעירים מבאר שבע מתגודדים לחזות במעמד המיוחד החוזר על עצמו מידי שנה, עת יהודים שהיו עד כה רחוקים מתורה ומצוות משליכים ברוב שמחה את נזמיהם המימיה. כן, אלו מחזות קדושים ורבוניים שרק אומן של מעלה יכולה להעלות לפני כסא הכבוד.

בידי מחזור, התחלתי לומר את הפסוקים הנאמרים לפני "מי אל כמוך", ולידי נעמד צעיר נלהב, לפי האורות נחשתי כי עושה הוא תשליך לראשונה בחייו. אמר מילה מילה ולא וויתר על קוצו של אות. דא עקא, המילים הללו חדשות היו עבורו עד מאוד, ולאחר דקה וחצי כאשר הבנתי שנמצא עמוק בתפילה שאחרי התשליך, שמעתי אותו זועק בלהבת אש קודש: "ותשלח רפואה שלמה לכל חולי עמך ישראל". עד כאן מעולה, אך ההמשך גרם לי לקפוץ בבהלה: "אל - נא - רפא - נא - להם", זעק הנער אחוז השתתפות בצער חולי ישראל. אמר וכפל ושילש.

אזוני נעשו חידודין חידודין. איזו מין תפילה היא זו. במקום גל-נא. נתהפך לו ל: אל נא.

כמעט ועצרתי אותו, לתקנו ולהדריכו. אבל ה' מנעני מעשות זאת. מיד נזכרתי בלימוד של חז"ל "ודגלו עלי אהבה" - אל תקרי דגלו אלא דלגו, אל תקרא דלגו אלא לגלולו (שיר השירים רבה ב) ואמרת לעצמי: יבוא יהודי זה ויעלה לרצון לפני ה', דווקא מרוב טעיותיו והתעוררות לבו הטהור.

בדרך חזור מהתשליך הרהרתי ביני לביני, ביני

חידוש - זה מחמת שהמוחין והשכל של התורה הם בבחינת עיבור" (ליקו"מ כא).

לעיתים, יושב לו אברך או בחור מול הסטנדר בבית המדרש ושואל את עצמו בכנות: מדוע אני יושב כאן בכלל? איני מבין מה כתוב בגמרא מולי, ותמהני איך השורות הללו קשורות אליי. ובכלל, היכן האור של התורה? איה כל התיאורים על המתקוות העצומה של התורה הקדושה? והאם לימוד שכזה שווה משהו? ומעל הכל: האם יש טעם להמשיך בלימוד כה אפרורי ומשעמם?

"וצריך לשהות שם ולהתמהמה לחמם עצמו, כמו עובר במעי אימו" (ליקו"מ תנינא כ).

בכדי להגיע לקיץ, צריך קודם לכן לעבור את החורף ולחמם את עצמו בזמן הזה. "אין כביש עוקף חורף", ואין קיצורי דרך. רק אותו עקשן שיעבור את החורף בהצלחה - כלומר, יהיה מוכן לשהות בתוך זמנים שאינם נעימים וזורחים - יוכל בהמשך לקטוף את הפירות העסיסיים של הקיץ, כלומר: את רגעי ההצלחה והארת הפנים של התורה הקדושה.

הכלל הזה תקף בכל מישורי החיים, הגשמיים והרוחניים. כל תקופה של הסתר פנים יוצרת בתוכה את לידתה של הישועה העתידית. ובאופן כללי יותר: גם הגלות הארוכה הזו של עם ישראל, במשך כל כך הרבה שנים, היא בחינה של חורף ארוך שיביא לנו בכנפיו, בקרוב ממש, תשועה וגאולת עולמים, במהרה בימינו.

חורף גשום ונעים!

עומדים אנו בפתחם של ימי החורף הממשמשים ובאים עלינו לטובה. המילה "חורף" מעלה מיד בדעתנו מונחים כמו: מעילים, צעיפים, סוודרים, שטפונות, שלוליות, מטריות (שאינן מחזיקות מעמד ברוח...), ובעיקר - העננים האפורים שלא נותנים לנו ליהנות משמיים תכולים ושמשי זורחת.

אצל רוב האוכלוסייה, כבר הוסכם שתקופת החורף אינה מסייעת לשיפור מצב הרוח. אצל אנשים מסוימים התקופה הזו אף גורמת לירידה סמלית בשמחת החיים: יש בוך בנעלים, הכבישים מוצפים בנהרות של מים ואפילו את הלבנה קשה לראות בתפארתה ברבים מהלילות הקרירים.

'חורף'. וכמדומה שאין צורך להכביר בתיאורים. אצל רבי נחמן מברסלב, המנחם הגדול, היחס לעונה הזו מתומצת במשפט אחד קצר וקולע: "חורף זה בחינת עיבור וקיץ זה בחינת לידה" (שיחות הר"ן צח).

במילים אלו מעביר לנו רבינו את המסר החשוב הבא: על מנת להגיע לקיץ המלבלב, מוכרחים לעבור דרך החורף. אתה רוצה להגיע ליום שבו תראה את פרחי האביב? שמים בהירים וזכים? פירות קיץ עסיסיים? עליך לעבור לפני כן את החורף הגשום. אין לידה בלי זמן עיבור.

וזו רק הקדמה לעבודת השם הפנימית. "כשאדם לומד תורה", אומר רבינו, "ואין מבין בה שום

לשמיעת שיעורים נפלאים הנמסרים בשפה ברורה ושווה לכל נפש, וכן לעשיית מבחנים, התקשר:

04.6277313

(חדי רבי שמעון)

לטייל בתורתו

רוצה להרגיש טעם גן עדן, ביום-יום הרגיל והשגרתי שלך?

מוזמן להצטרף לאלפי לומדי התורה הזמנית בעין בספה"ק ליקוטי מוהר"ן - סימן ס"א (חדי רבי שמעון)

לקוני, כמה פעמים גם אני, הוא שנולד בבית טוב ושמור, זוכה להעלות מדי פעם לפני כסא הכבוד גם כל מיני דילוגים ולגלוגים. אמנם לקרוא אותיות ומילים יודע אנוכי, הרי לימודי זאת מקטנות, אבל במעשי...? דומה אני פעמים רבות לאותו נער מואר. לא מוכשר במיוחד, לא מצליח במיוחד, אבל עושה את שלי, מנסה, משתדל ומעלה לפני ה' את המקסימום של יכולתי באשר הם.

ומתבוננת וחוויות מאומן, נעבור במעבר חד לעדכן את הקוראים שנבהלו מהקטנות של העלון, כי לא מדובר במגמה ח"ו, אלא רק כחוסר ברירה והיכולת להתמודד בין הרצון לעמוד בלוח הזמנים לבין ריבוי העיסוקים של חודש תשרי.

בעז"ה בחודש כסלו שיבוא עלינו לטובה, נחזור למתכונת הרגילה.

♦ ♦ ♦

בעמוד האחורי ניתנת לכם, קוראים יקרים, הצצה קטנה בבחינת 'תמונה אחת שווה אלף מילים' לפלאות שהתרחשו השנה בתוך הקיבוץ הקדוש באומן, עם דגש ספציפי על מפעלות 'אגדלך'. בתמונות תוכלו לראות תיעודים מיוחדים מכינוס ההכנה לר"ה שסחף אליו כחמש מאות אברכים ובחורים (את השיחות עצמן ואת ניגוני וריקודי השמחה, אפשר לשמוע בקו אגדלך).

כמו כן, דרך התמונות ניתן יהיה לחוש מעט את האווירה המיוחדת שהייתה במתחם השינה. בהנהלת הארגון כבר שוקדים על הרחבת כמות המיטות, כך שבעז"ה בשנה הבאה נוכל לעמוד מול הזרם האדיר של בקשות האברכים להירשם למתחם השינה.

בנוסף, חידוש גדול התרחש השנה עם הקמת בית הוראה מיוחד מטעם הארגון, שנתן מענה הלכתי ליהודים רבים - בני עדות המזרח - משתתפי הקיבוץ הגדול.

ולסיום, שמחים להגיש לפניכם צרור תמונות מחלק ממעמדות ההילולות לכבודו של רבינו הקדוש, שהתקיימו בחבורות האברכים שע"י אגדלך ברחבי הארץ.

צריך לסיים, ולכן נאחל לאלפי הקוראים היקרים והנלבבים: שנוכה לחורף בריא, מלא בקרבת ה', תוך קיום עצותיו הקדושות של רבינו מתוך חיבור והרגשת שייכות אמיתית, אכ"י.

שלכם

העורך

שוב, אנחנו פה כדי להתבונן בדרך המסע שלנו עם הספר "ליקוטי מוהר"ן".

האמת היא שהתורות של רבנו פועלות ככלי נגינה ייחודי, המנגן אצל כל אדם לפי הגוון המיוחד של נשמתו, ולפי הצרכים המדויקים והאתגרים שהוא חווה ברגע זה ממש.

לכן, אפשר לשאול בתמיהה: למה בכלל צריך לדבר בהרחבה כה גדולה על איך "הולכים" עם התורה? פשוט שב, קרא אותה בנחת, ותגלה שרבנו מדבר בדיוק אליך, מספר בדיוק את הסיפור האישי שלך, ומכוון למצב הנפש והרוח העכשווי שלך. כך אתה אמור לגלות דרך חיים חדשה וחדושים מאירים!

אולם, המציאות מורכבת יותר. לעתים קרובות קיימת בתוכנו חומה פנימית עבה, המונעת מאיתנו להסכים ולקבל שהמילים הנשגבות הללו אכן פונות אלינו ומשרטטות את מפת חיינו. זה קורה לרוב בגלל איזו עצלות חמקמקה, או משום שנדמה לנו - בטעות - שאין כבר מה לחדש עוד בתורה.

אחת העצות המעצימות ביותר, שיכולות לפרוץ את החומה הזו ולחבר כל אחד לדעת חדשה סביב ההליכה עם התורה, קשורה באופן מפתיע לעסק שלנו עם אחרים. אם אתה נדרש ללמד משהו אחר את התורה - היא מקבלת אצלך משמעות חדשה לחלוטין. גם אם שמנסה להסביר לבנו "מאי חנוכה?" מגלה בהירות אחרת לגמרי, גם בשאלה וגם בתשובה. על אחת כמה וכמה כשמדובר בשכל העצום והנפלא של "ליקוטי מוהר"ן".

ננסה לפרט עכשיו בתמציתיות רבה כמה מהמעלות והסיבות שבגללן חשוב כל כך "ללמד אחרים" או ללמוד יחד, בצוותא חדא, את ה"ליקוטי מוהר"ן" - לסחור בתורה כמו סוחר העושה משא ומתן עם חברו.

א. פריצת גבולות החידוש והשאלה

לפעמים אדם לא מאמין מספיק בעצמו. הוא לא מקשיב באמת לשאלות שלו, הן לא נראות לו חשובות מספיק, ולכן גם התירוצים והתשובות אינם בעלי משמעות מספקת. ממילא, הוא לא זוכה לחידושים, ואז הלימוד מתחיל להיות משעמם.

אבל, כאשר יש משהו אחר ששואל את השאלה הנכונה - נוצר מרחב להביא את החידוש שלי. נוצר מפגש חי של שו"ת, משהו נושם ורלוונטי (כפי שלמדנו בארוכה בתורה ס"א).

ב. מקבלים "דעת" כשמדליקים את הלב של השני

רבנו מתקשים לחבר מושכלות רוחניים לחיי היום-יום. אתה יכול לספר לאדם את הסיפור האישי שלו עצמו, והוא יגיב: "רעיון נחמד", אף שסיפרת לו בדיוק מה שתוקע לו את כל החיים. הוא נשאר אדיש, כי זה לא נראה לו קשור אליו - התנסחות ב"שפת התורה" ולא ב"שפת הלב".

חיבור המושכל העליון לחיים האישיים שלנו נקרא דעת. הרגע שבו אתה קולט שהשכל הזה הוא שיכול להפוך אותך מ'בהמה' ל'אדם' (תורה ז' חלק ב') הוא רגע מכונן. צריך הרבה סייעתא דשמיא כדי לזכות ל"דעת" ולהבין שזה הסיפור שלך.

כשלומדים עם חבורה או עם חבר, הרבה יותר קל לחוות את הרגע הזה:

האש שנדלקת בלב האחר: פתאום אתה רואה חבר שנדלק לו הלב והעיניים מהתורה, ואז אתה מתחיל לחשוב: "אולי יש כאן 'רופא נפשות' שמכיר גם את התיק שלי?"

מראת החבר: כי "כל נגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו". קל הרבה יותר להבין שרבנו מדבר על החבר שלך - שזהו סיפורו המדויק - מאשר להבין שזה הסיפור האישי שלך. כשאתה מנסה לתרגם ולהסביר לחבר את התורה לחיים שלו, פתאום אתה עלול לשמוע בתוך קול בוכה שצועק: "ללימוד הזה, על עצמי, חייכתי כבר כמה עשורים!"

ג. השכל היקר - עושים מקום להארה חדשה

הנקודה האחרונה קשורה לשכל היקר שרבנו מגלה לנו (תורה ז' חלק ב'). השכל שלנו מלא ברעיונות והקדמות ישנות. בפתח השכל ממתניים שכלים חדשים רבים שיכולים להחיות אותנו ולתת לנו אור וחיים, אך הם לא מוצאים מקום להיכנס, כי הרעיונות הקודמים שלנו סותמים את המרחב.

הפתרון: כשמפנים את המקום ומעניקים למשהו אחר את הרעיון הישן - נכנסות האורות חדשות.

רעותא דלבא

דיבורים נלבבים בענייני דיומא
הרה"ר' שמעון מנשה רביע שליט"א מרבני הארגון

הימים שאחרי החגים

וניתן גם לשלב לימוד בספרי הלכות על סדר הפרשיות, כמו הבא"ח וכיו"ב. בפרט בליל ישיב ובלייל שבת, יש להשקיע בעבודת השם מתוך דביקות וחשק, בלימוד, בתפילות, בשירה ובזמרה, בבקשות, ובעונג שבת רוחני וגשמי.

וידוע על הלילות הארוכים של החורף, עליהם אמר רבי פנחס מקורין זיע"א שהם נקראים 'לילות הזהב', דהיינו שאחרי הימים הגדולים, מגיעים הלילות הגדולים, וזה כמו עשיר גדול אשר רק בלילה, כשאין רואים אותו, הוא פותח את הכספת ומשתעשע עם משכיותיו.

כמו"כ בחורף זהו זמן טוב מאוד ללכת לישון מוקדם ולקום בחצות. וגם מי שקשה לו, רבינו אמר פעם לאחד שהחצות שלו יהיה בשעה 3 ועדיין אפשר לחטוף הרבה בעז"ה.

השם יזכנו שנוכה להשקיע את עצמנו בעבודת השם, ולהתחזק בתורה ובתפילה. אמן.

חודש מרחשוון נקרא 'מר' על שם שאין בו אף חג. אבל צריך לזכור: בזמן הזה אפשר להשקיע את עצמנו בעבודת השם יתברך, לקיים את הקבלות של הימים הנוראים, ולהשקיע בבין אדם למקום - בלימוד הלכה וספרי רבנו, ובבין אדם לחברו - שיחות חברים, זיכוי הרבים, גמילות חסדים ועוד ועוד.

כי עיקר העניין של האדם הוא לראות איך הוא משקיע ואיך הוא עובד את ה' בימים שאחרי האורות הגדולים של החגים. ואשרי הזוכה להתחדש בלימוד שניים מקרא ואחד תרגום, ולהתחיל התחלה חדשה מפרשת בראשית. ואם יזכה יוסיף בלימוד שמו"ת עם המפרשים על התורה, כמו האוה"ח ה'ק', הרמב"ן ז"ל, הכלי יקר ז"ל, וכמובן מספרי רבנו על סדר הפרשה. וכן עז"ה, שכן נהגו הצדיקים בכל שנה ללמוד עוד מפרש על התורה ולהתקדם הלאה בלימוד התורה הקדושה.

היו שנים שהניסיון היה גדול מאד, עם לחץ מצד המשפחה למנוע את הנסיעה, בפרט הטענות הקשות כמו: איך אני משאיר את האישה ככה לבד, ועוד שלל טענות מעניינות.

סיפור התקרבותו של הרה"ח ר' שלמה ללום שליט"א מראשי החבורות לבחורים בארגון 'אגדלך'

פתאום יש לך דיבורים בלי סוף, אתה מקבל השתקקות לצאת ולהתבודד, להרבות בשמחה ובריבודים, להיות מחובר לה' בכל רגע, ממש הרגשתי שזה גרם לשינוי מהותי בהתקרבות שלי.

עדיין מתקרבים. אני לא יכול לומר שקבלתי והשגתי בדעת רבנו אפילו משהו מן המשהו, ובכל זאת הרגשתי שאם הדברים של רבינו פעלו בי, אז אני רוצה שגם באחרים זה יפעל. ההרגשה הזו נתנה לי את הכוח לדבר דיבורים מרבינו לחברים וידידים שצמאים לדבר ה'.

כל אחד יכול לראות בעצמו עד כמה הדיבורים של רבינו מעוררים לחשק, לעמל התורה, למצוות ומעשים טובים. לפעמים יש משפט אחד מרביה"ק שיכול לעורר ולזעזע את הלב אדם, כמו מה שרבונו אומר "לאיש הישראלי אפילו עבירה קלה זה כמו משא כבד בשבילו כי עבירה לא שייכת לאיש הישראלי", דיבור כזה יכול לקחת את היהודי ולגלות לו את כל הפנימיות שלו. את המהות האמיתית שלו, אפילו אם אדם נמצא איפה שהוא נמצא ובמה שהוא נמצא, העבירה לא שייכת אליו כלל וכלל.

קורת גג לבני התורה. לפני שהיה לנו את ארגון אגדלך, אז גם כשכבר התפרסם לחבריי ולמשפחתי שאני נוסע לאומן, עדיין הרגשתי במין בעיה מסוימת. הרי מצד אחד אני רוצה להיות חסיד של רבינו, אבל מצד שני המקום שלי הוא בכולל ספרדי, כולל הלכה, שזה הסגנון שאני רגיל, וללמוד ביחד עם אברכים שהם בני תורה שחיים את ההווה שלנו, את התמימות והחמימות במוכרים לנו. כעת שב"ה התאחדנו כ"כ הרבה בני תורה שרוצים להגדיל את שם הצדיק בעולם, ובפרט שההרגשה בין חברי החבורות היא ממש כמו משפחה, ממילא זה גם משפיע רבות על ההתקרבות שלי ושל האשה והילדים, וגם בבית מדברים ממה שהיה בחבורה.

צעירי הצאן. אני באופן אישי לומד עם הילדים שלי כל יום קטע קטן בספרי רביז"ל, אם זה 'השתפכות הנפש', או 'שיחות הרה"ן'. מה ששייך בהתאם לגיל. כי אם רבנו אמר שזה ספר שכולל את כל ספרי המוסר, אז ודאי שזה יכול להתאים לכל אחד בכל מצב.

הערכה עצמית. זכיתי להשתתף בכנס הגדול לבחורים מטעם אגדלך שהתקיים בירושלים בקיץ האחרון, ראו את כל הבחורים מגיעים עם אותו אור בעיניים, היה להם מכנה משותף - יש להם את הדעת של רבינו. זה משנה את הבחור לגמרי, ולכן אני רוצה לומר ישר כח לכל מי שעסק ויגע סביב הכנס הזה, מתוך תפילה שבעז"ה יצאו עוד פרויקטים כאלו לאוויר העולם, ומלאה הארץ דעה את ה'.

יקרה לי וכמה זה מסייע לי, וב"ה נתנה לי הסכמה שאסע לאומן לראש השנה.

השמחה והזכות בצילו של הצדיק. כשנסעתי לרבינו הק' שמחתי מאד, אמנם לא היו לי הרגשות גדולות, אבל אמונה פשוטה הייתה גם הייתה. בשנה שעברה התבטלה לי הטיסה ברגע האחרון, יום לפני תאריך הטיסה, חברת התעופה הודיעה שאין טיסה. אמנם לא זכיתי להגיע ולבוא במסירות נפש, אבל הרגשתי שהנשמה שלי נמצאת שמה, שמחתי עם חבריי שזכו להגיע במסי"נ.

אני לא יכול לשכוח את התחושה הנפלאה שקיננה בליבי בהגיעי לציון הק' - הנה הגעתי הביתה!

שוכרים על זה מניעות עצומות. ככה עברו להם שנים טובות ומתוקות בהם נסעתי לאומן, ומכיוון שלא הייתי עם חברים כל כך, הייתי מבלה את השהיה בקיבוץ לבדי. אוכל ב'שיינר', ישן באוהלים, ולפעמים אפי' בקלויז, אבל בעיקר נמצא הרבה מאוד בציון. פחות זכיתי לשבת עם בני חבורה, אבל תמיד הרגשתי תחושה שאני נמצא בבית - אצל הרבי.

היו שנים שהניסיון היה גדול מאד, עם לחץ מצד המשפחה למנוע את הנסיעה ובפרט הטענות הקשות כמו: איך אני משאיר את האישה ככה לבד, ועוד שלל טענות מעניינות. ב"ה היה פשוט לי שאני נוסע לאומן, אך הקושי הגדול היה להצליח לשמוח בנסיעה לאומן. כי המניעות השפיעו מאד על המצב רוח שלי ושל רעייתי, אבל האמת שבסוף תמיד מבינים שגם המניעות הם מתנה גדולה על מנת לקרבונו ולתקננו.

אפוי בלב. בהמשך ההתקרבות, זכיתי להבין גם מהדיבורים של המקורבים הוותיקים וכן מהרה"ח ר' אליעזר שלמה שיק שההתקרבות לרבנו תלויה בלימוד ספריו. ולא רק בליקוטי מוהר"ן אלא כמו שרבי אברהם בן רבי נחמן אמר, שעיקר בדור שלנו זה לקבל דרך ה"לבנה", דרך התלמיד הגדול, רבי נתן, שכל כולו היה מבוטל לרבנו וזרק את השכל הפרטי שלו, בשביל שיוכל לקבל עוד ועוד מרבינו. כאשר עוסקים בליקוטי הלכות של רבי נתן, זו כבר רמה אחרת של התקרבות.

נשמת היהודי. ב"ה גדלתי ולמדתי במקומות טובים מאד, בישיבה קטנה "משכנות הרועים" ובישיבה הגדולה "אורחות תורה" המפורסמת. באותן שנים נמשכתי רבות לספרים בעלי תוכן של תורת הנפש. לא לספרי רבנו שעדיין לא זכיתי להתעסק בהם, אלא ספרי תלמידיו מהדור הזה כמו הרב ארז משה דורון וכד', שבעיקר דיברו על הנפש, על העוצמה הפנימית של נשמת היהודי. הדיבורים הללו עדיין לא גרמו לי משמעות מעשית וכך עברו עליי שנות הבחורות.

כשנה וחצי לאחר שהתחתנתי, בעודי הוגה בתורה בכולל, לומד ועושה חיל כאברך מן השורה, מדלג על מעברי החיים, מגיע אליי אברך יקר מהכולל, חברי הרה"ר מיכאל זנזורי ופונה אלי עם הצעה מעניינת: יש לו שיעורים מחזקים מאד, ואם אני רוצה יוכל להביא לי הקלטות. הנס שלי שלא סירבתי לו. אלו היו שיעורים מעצימים ביותר ממשפיעים יקרים כמו הרה"ח ר' מאיר שלמה זצ"ל, או להבדיל לחיים הרה"ח ר' ארז משה דורון. לאט לאט הבנתי שהדבר הבא הוא: ללמוד את כל העצות מהמקור, הלא הוא נחל נובע מקור חכמה, וככה התחלתי לטעום מהאור הגדול של רבי נחמן מברסלב, לפתוח את הספרים, ללמוד, וב"ה מאז האור של רבינו ממלא את כל סדר יומי...

הנסיעה לציונו של רבינו ז"ל. באותה שנה בה התחלתי לשמוע מתורת רבינו וללמוד בספריו הק', למרות כל הכיסופים בפרט אצל מקורב חדש כמוני - עדיין לא זכיתי לנסוע לאומן. אולם שנה לאחר מכן כבר הייתה לי הסכמה מהבית. התחלתי בהתרגשות גדולה להתכוון לנסיעה לרבנו, ובס"ד למרות כל המניעות וסוגי הבלבולים - זכיתי להגיע. אני לא יכול לשכוח את התחושה הנפלאה שקיננה בליבי בהגיעי לציון הק' - הנה הגעתי הביתה.

באותן שנים, לא זכיתי עדיין לייקר ולהבין שצריך להתפאר בנסיעה לאומן. אפילו קצת רציתי להסתיר את כל העניין. מי שידע - ידע, ומי שלא - לא. לא הייתי ידוע בצורה מובהקת כאחד ששייך לרבנו הקדוש. ניסיתי לנהל חיים רגילים כאילו כלום לא קרה ולשדר עסקים כרגיל, וגם כשהיו לי דיבורים להאיר לסובבים אותי - לא השתמשתי בהם, הרגשתי שכביכול הקשר שלי עם רבינו הוא משהו אישי שאינו ניתן להעברה.

גם בבית לא דיברתי הרבה על רבנו, לא חיפשתי לעשות מזה רעש וגם לא לא ידעתי איך ללמוד בספרים בצורה שתואמת לבני הבית. למרבה הפלא, למרות זאת הייתה לי סייעתא דשמיא שאשתי הבינה כמה הנסיעה לאומן

גם לך יש סיפור התקרבות מופלא עם מסר מעצים ומתוק?
הינך מוזמן ליצור קשר ב'קו אגדלך' 02-343-7556 שלוחה 7 וזכות רביה"ק תעמוד לך בזה ובבא

צפת

בני ברק

ביתר עילית

גבעת שאול

רמת שלמה

21/09/2025 16:10

21/09/2025 20:16

21/09/2025 20:01

21/09/2025 16:39

21/09/2025 20:14

21/09/2025 19:41

21/09/2025 19:35

"כְּשֶׁנִּזְכָּרִים צִדְקָה לְהַצְדִּיק, הֲלֹא יֵשׁ לָזֶה הָאִישׁ אֵיזָה שִׂיכּוֹת לְהַצְדִּיק,

וְהַצְדִּיק נֹתֵן לוֹ לְנֶגֶד זֶה אֶלְפִי אֶלְפִים וְרִבּוֹא רַבּוֹת פְּעָמִים יוֹתֵר!" (מכתבי שמואל, ו)

קוראי עלון 'בחיבותא' לוקחים לעצמם את זכות הפצת דעתו של רבי נחמן ברסלב לרבבות אברכים ובחורים מכל רחבי הארץ

ניתן לתרום בטל' 052-714-0454 | בנדרים פלוס < קופת אגדלך | העברה בנקאית: בנק מרכנתיל, סניף 725, חשבון 0104936756, ע"ש אגדלך ברסלב

התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46

הר"ר דוד אלקנה הי"ו
בהודיה לה' יתברך שזכה להיות בקיבוץ אומן ר"ה

הרה"ח שמעון מנשה רביע שליט"א מרבני הארגון
לע"נ זקנו הרה"ח ר' ישעיה נפתלי חנון בן ציפורה זצ"ל

הר"ר יוסף חיים אבאי הי"ו
להצלחה בכל העניינים

הר"ר החפץ בעילום שמו
לישועת הכלל והפרט
ולשלום בית

הר"ר יעקב בוחבוט הי"ו
לז"נ מרן פאר הדור הרה"ג ר' עובדיה יוסף צוקל"ה

לע"נ הר"ר מאיר נעים בן תופחה כדורי זצ"ל
נלב"ע י' חשוון תשע"ב

זכות רביה"ק תעמוד להם ולזרעם ויתמלאו כל משאלות לבם לטובה ברוחניות ובגשמיות ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח אמן.

קו 'אגדלך'
הודעות ועידונים • שיעורים
חיווקים קצרים • ייעוץ טלפוני מגדולי הרבנים
• שלוחות החבורות

02-313-75-56

מאוצרות הפרשה

מידה. ובשכר שעשה אברהם אבינו עכשיו דבריו מופלאים יוצאים מגדרי הטבע – זכו ישראל שנעשו גם עמהם דברים מופלאים יוצאים מגדרי הטבע. ומשום כך היתה המידה באופן שעשה אברהם עכשיו עם המלאכים. (ילקוט לקח טוב)

וימחר אברהם ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת (יח, ו)
הגמ' בב"מ פ"ז מסבירה את הסתירה שכתוב גם קמח וגם סולת, ומתרגמת הגמ' שהאשה צרה עיניה באורחים, ומובא בחז"ל ששרה אמרה סלת ואברהם אמר קמח, (אמנם יש גירסה הפוכה, אבל השאלה היא על הגירסה הזאת) ולפי"ז קשה הרי שרה רצתה סולת שזה יותר עשיר, ומניין שענייה צרה באורחים? מיישב האוסטרוברצא ע"פ המדרש, שדבר זה ארע בחג הפסח, והנה השו"ע או"ח תנ"ג-ד' פוסק שמותר לקחת קמח מהחמץ, וכתוב שם החק יעקב שכל ההיתר הוא קמח רגיל אבל סולת אסור כיון שזה מוחזק לחמץ גמור. והנה אם יקח סולת שזה חמץ גמור ויבטל את החמץ אז מדאורייתא בביטול סגי, ויכול לעשות עוגות ע"י גוי ולא יכניס זאת לרשותו אלא יתן זאת ישר לערבים (מלאכים) שבאו אצלו, אך יתכן שיש כאן איסור הנאה כיוון שנהנה מהחמץ, אך מכיון שהוא מקיים מצוות הכנסת אורחים ומצוות לאו להנות ניתנו ממילא הוא לא נהנה, אולם אברהם אבינו היתה לו הנאה מקבלת אורחים כי היתה לו עין טובה ולא רק מצווה א"כ אסור לו לתת לאורחים סולת כי הוא נהנה מחמץ, אבל שרה שענייה צרה באורחים יכלה לתת סולת כי היא לא נהנית כלל, ומכאן שהציעה סולת סימן שענייה צרה באורחים, ויש לה רק מצווה בלבד.

והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו (יח, ח) לכאורה מה העניין שלו לעמוד עליהם להסתכל איך הם אוכלים הא אמרו חז"ל שאין להסתכל בפני האוכל מפני שמתבייש? וי"ל שכיון שהביא לפניהם חלב ובן בקר (היינו בשר וחלב) באותו השולחן, וזה אסור שמא יבוא לאכלם יחד, לכן עמד עליהם להיות שומר ואז שרי. עוד י"ל אומר הדעת זקנים מבעלי התוספות, שכיון שזה היה בחוץ כחום היום, וזה היה מתחת עץ, והיה להם שמש, אז הוא עמד להצל עליהם תחת דהיינו במקום העץ.

וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש (יט, כד)
ניתן היה להעניש את סדם בסוגים שונים של עונש, מדוע הענישם הקב"ה דוקא בעונש של אש?

ה'חתם סופר' עונה על כך לפי דברי הגמרא (יבמות קכ"א): "תנו רבנן מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור הגדול, ובאו והודיעו לרבי חנינא בן דוסא, שעה ראשונה-אמר להם: "שלום", שניה – אמר להם: "שלום", שלישית – אמר להם: "עלתה". אמר לה: "בתי, מי העלך?" אמרה לו: "זכר של רחלים נזדמו לי וזקן מנהיגו". אמרו לו: "נביא אתה?" אמר להם: "לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא דבר שהצדיק מתעסק בו, יכשל בו זרעו?" זכותו של נחוניא שהיה חופר בורות מים לעולי רגלים, עמדה לבתו, שתנצל מן הבור.

לפי זה מסביר ה'חתם סופר' – ללוט, מחמת מעשיו הרעים, לא היתה זכות להנצל, אך לוט היה בנו של הרן, שמת על קדוש ה' בעת שהושלך על ידי נמרוד לכבשן האש. כדי להציל את לוט מתוך ההפכה, כדי שלא יענש עם שאר אנשי סדם, היה צורך בעונש זה דוקא, כדי שתהיה סיבה להציל את לוט, בזכות אביו. אילו היתה סדם נחרבת על ידי עונש אחר, לא היתה ללוט כל זכות להנצל. הקב"ה בחר בעונש הזה בזכות אברהם, כדי שאפשר יהיה להציל את לוט. (לאור הנר)

וירא אליו ה' באלני ממרא וגו' (יח, א) יש להבין מדוע העדיפה התורה להאיר את מידת הכנסת אורחים, שמושרשת היתה באברהם אבינו ע"ה, דוקא במעשה התגלות המלאכים. והרי מן המפורסמות הוא שאוהלו היה פתוח לכל עובר ושב ואת כולם קיבל תמיד בכבוד גדול. וכבר דרשו חז"ל עה"פ "ויטע אשל" – ר"ת אכילה, שתיה, לינה? ותיירץ בעל "קהלת יצחק" שהתורה מלמדת אותנו בזה עיקר גדול בקיום מצוות. לעתים קרובות קורה, שכאשר צריכים להושיע אדם ממצוקה כל-שהיא רבים הם המתחמקים מלהושיע יד ולעסוק במצוה. לכל איש תירוצו משלו והסבר משכנע מדוע אין שעונו פנויה, והוא מכבד את האחרים במצוה. האחד טוען שהוא טרוד במצוות אחרות. השני טוען שהוא עסוק מאוד בצורכי ציבור או בפרנסת בני ביתו וכדומה. התוצאה היא שפעמים רבות הנזקק לעזרה אינו מקבל את העזרה הדרושה שלו. במעשה החסד המתואר בתחילת פרשתנו טופחת התורה על פנינו. לאברהם היתה סיבה טובה מאוד להפטר ממצוות הכנסת אורחים שנזדמנה לו: זקן בן תשעים ותשע היה וביום השלישי למילתו. בהתאם לקנה המידה שלנו ודאי שלא היה צריך אף להביט על האורחים, על אחת כמה וכמה שפטור היה מלארצם ולשרתם. לא כך נהג אברהם כאשר ראה את אורחיו רץ לקראתם וקיבלם באהבה רבה ובזריזות גדולה. אע"פ שהיום השלישי למילה הוא יום של סבל ומכאובים לא נרתע אברהם מלעסוק בעצמו במצוה, ולא "כיבד" את שאר בני ביתו בטיפול באורחים. מסיבה זו נקטה התורה דוקא מעשה זה של הכנסת אורחים של אאע"ה כדוגמא למאמצים ולמסירות הנפש הנדרשים מן היהודי בקיום המצוות. (ילקוט לקח טוב)

יוקח נא מעט מים... (יח, ד) "אמר רב יהודה אמר רב, כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו – עשה הקב"ה לבניו בעצמו; וכל מה שעשה אברהם ע"י שליח – עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. ואל הבקר רץ אברהם – ורוח נסע מאת ה' וכו', יקח נא מעט מים – והכתי בצור ויצאו מים וכו'. (ב"מ פ"ו). וכן הוא ברש"י כאן בקיצור. ותמה הגרי"צ סלנט זצ"ל, בספרו "באר יוסף", והרי אברהם אבינו גמל חסד עם כל ברואי עולם כל ימי חייו. וא"כ, אין להעלות על הדעת שאף פעם לא נתן בעצמו מים או שאר אכילה ושתיה לאורחיו. מדוע א"כ, נהג הקב"ה כלפיו במידה כנגד מידה ושילם לבניו ע"י שליח בגלל אותה פעם שכיבד אורחיו ע"י שליח?

ותירץ, שכל מה שעשה אברהם עד עכשיו היה בגבול כח וטבע אנושי, ומשום כך לא היתה כל הצדקה לעשות לבניו ניסים מחוץ לטבע כמו הוצאת מים מן הסלע והורדת מן מן השמים. אבל במעשה החסד עם שלושת המלאכים נתקלים אנו במעשה חסד היוצא מגבולות הטבע האנושי. כידוע היה אברהם יושב אותו יום בפתח האהל ומצטער על שלא מזדמנת לו מצוות הכנסת אורחים. וכאשר הוא רואה מרחוק שלושה ערבים הוא רץ לקראתם, משתחוה ומפציר בהם לסור לביתו. הוא מתאמץ בזריזות נפלאה לשמש את אורחיו עד שלא חש את כאבו ואת חלישותו מרוב שמחתו באורחים הללו, למרות שנדמו לו כערביים ואנשים פשוטים, מה שמדגיש ביותר הדגשה את מידת טובו וחסדו שעלתה למעלה מכל אנוש ומחוץ לגבול טבע בני האדם. לכן כשהיו ישראל במדבר – מקום שאין זרע ואין לחם ואין מים – זכו ג"כ לניסים מחוץ לטבע: ירידת מן מן השמים והוצאת מים מן הסלע – מידה כנגד

העיקר להטיב!

והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה (יח, ב) וברש"י: "ולפי שראהו מצטער שלא היו אורחים באים הביא מלאכים עליו בדמות אנשים". ויש להבין, אברהם רצה להאכיל עניים ורעבים ולא מלאכים שאינם אוכלים ואינם שותים ולא נראים 'כאלו' ומדוע הקב"ה שלח לו מלאכים שאינם אוכלים ואינם שותים?

היה זה יום ששי באופקים. בתו של המרא דאתרא הגרש"ד פינקוס זצוק"ל ירדה לתחנת האוטובוס לשלוח חבילה קבועה של מיני מתיקה ומזון לשבת לבני משפחה בבני ברק. לאחר שהאוטובוסים מב"ב וירושלים הפליגו לדרכם, הבחינה הבת בחבילה שנשארה על הספסל בתחנה. היא נטלה עמה את החבילה הביתה וכשנכנסה אמרה בקול: משפחת... שכחה עוגה בתחנה, אשים אותה במקרר ואעביר להם אחרי שבת...

רבי שמשון ישב בחדר לימודו ושמע את המשפט, הוא קפץ ממקומו ושאל: מה אמרת? ששכחו עוגה בתחנה?! קחי את העוגה ורוצי לרכב...! הוא לקח את המפתחות ובא אחריה. רדפו אחרי האוטובוס עד תפרת, והתברר שהאוטובוס שהיה עמוס - לא עצר בתחנת תפרת והמשיך הלאה. רבי שמשון עלה לאוטובוס אחר שהעלה נוסעים בתפרת, ושאל את הנהג אם יש נקודה באמצע הדרך בה הם נפגשים. מששמע שכן, ביקש מהנהג 'טובה אישית'. הנהג שהכיר את הרב שמח לקיים את הבקשה והגרש"ש ביקש שיעביר את החבילה למשפחה הנמצאת על האוטובוס שיצא מאופקים, הנהג הסכים והעוגה הונחה על יד הנהג. כששבו לאופקים, שאלה הבת: אני לא מבינה, מילא אם היו שוכחים תפילין או כסף רב, ניחא, אבל עוגה?! ורבי שמשון לא הבין: האשה הזו טרחה שעות ארוכות להכין עוגה למארחים, שהיא תגלה שהעוגה איננה יגרם לה צער? סביר להניח שכן, השיבה הבת. אם כן, יש באפשרותי למנוע צער מיהודי, "את רוצה שאוותר על זה?!"

גם בשבתות ה'אופרוף' של בניו, עם סיום השלכת הסוכריות, רבי שמשון עצמו התרוצץ בידיים מלאות סוכריות ושואל: מי לא קיבל? מי לא הצליח לתפוס? כי אם יכול לשמח ילד, למרות שהוא הרב, איך יוכל לוותר על זה?! כך גם שיהודי מתפרח שב לביתו פעם וגילה פתק בסלון: 'שמעתי את התינוק בוכה, נכנסתי, נתתי לו בקבוק שתיה שהיה על השולחן, שמשון פינקוס' למחרת פגש את רבי שמשון שהסביר לו לתומו: לא יכלתי להמשיך בדרך כשקול בכי של תינוק עלה באזני...

עוד סיפר הרב מנחם הבלין שליט"א מפתח תקווה, על הרה"ג רבי אברהם גנחובסקי זצוק"ל, שפעם נסע עם הרב גנחובסקי ברכבו ברח' רבי עקיבא, והנה הם רואים אברך שרץ לתחנה להספיק את האוטובוס קו 402 לירושלים ועד שהגיע הוא כבר נסע. וביקש ממנו הרב גנחובסקי שיעלהו לרכבו ויסעו אחרי האוטובוס להעלותו בתחנה הבאה, אמנם האוטובוס היה זריז יותר מהם ולבסוף השיגוהו רק בכביש גהה. ושמח הרב גנחובסקי מאוד על החסד שעשה עם אותו אברך ואע"פ שכלל לא הכירו. (ומז"ט לנשואי ביתו השבוע בשעטו"מ).

על דרך זה, מסביר הגאון רבי יחיאל יעקב ויינברג זצ"ל: הקב"ה ידע שאברהם מטוב ליבו לא משנה לו עם מי לעשות חסד, ולכן שלח לו מלאכים. כי לא משנה עם מי נעשה החסד; הרעיון הוא לצאת מהאנוכיות שלך ולתת לשני, ומה בכך אם הם ילודי אשה או שנאני שחק.

מידת ההטבה בערה בלבו של אברהם, לעשות טוב לאחר. כעת, כבר אין נפק"מ אם הנהנה הוא מלאך או בן תמותה.

(הרב א. הכהן מוסף ש"ק י"ג)

פינת ההלכה

היבואן עבר לשבת בסמוך לאיש שמחלק סוכריות

שאלה: הגיעה אלינו שאלה מאת יבואן סוכריות ומיני מתיקה: בבית הכנסת שלנו – סיפר היבואן – אחד המתפללים הגה רעיון מעניין על מנת לגרום לילדים להגיע לתפילה בבית הכנסת בשבת קודש. האיש הביא עמו קופסה רחבה, ובתוכה מבחר מגוון של סוכריות שוויצריות, אסף אליו את כל הילדים והכריז: כל ילד יבחר לעצמו סוכרייה אחת! חשבתי בליבי, שכדאי שאגש ואערוך 'סקר', דהיינו אבדוק אלו סוכריות חביבות ביותר על הילדים, ובכך אדע מה לייבא. לאחר כמה שבתות, החלטתי שכדאי לעקור את מושבי בבית הכנסת בסמוך לאיש שמחלק את הסוכריות... לאחר מכן התעוררתי בספק, האם יש בכך משום עיסוק בחפצי מסחר, או שמא אין זה אלא הרהור בעלמא...?

תשובה: הדבר אסור! כפי שלמדנו בדברי השו"ע (סי' ש"ו סעי' א') שאסור לעיין בנכסיו ולראות מה צריך למחר, וגם כאן, מאחר והציבור מודע לכך שהאיש עוסק ביבוא סוכריות, ממילא ניכר הדבר שלא לחינם בולש אחר הילדים ומנסה לבדוק מהי הסחורה המוכרת האהובה עליהם... (הגר"י זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות הבלין – וידבסקי- לנשואי הבת הנכדה הנינה משפחת טיטלבוים לאירוסי הבן משפחת משולם להולדת הבן משפחות רייכמן- פינס להולדת הבן הנכד משפחות אלוני- פרסיק להולדת הבן הנכד משפחת עשור להכנס הבן לעול תורה ומצוות

גני הדר: משפחות ברגר – ויינר לאירוסי הבת הנכדה משפחות פיליפס – אינגבר לנשואי הבן הנכד משפחת אריאל כהן לנשואי הבן משפחות בן דב- בא גד לנשואי הבן הנכד משפחות גולדברגר - כהן להולדת הבת הנכדה משפחות שטרנברג לנשואי הבן הנכד

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 613

המאמר השבועי

שבת אורה

וירא

אזהרה המורה: העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את חשיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת רב כו"ר מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

האדמו"ר מסאטמר, רבי יואל טייטלבוים זצ"ל, הנהיג בבית מדרשו מנהג נפלא. בימי ראשון, לאחר תפילת שחרית, היה הרבי בוחר שלושה אנשים וממנה אותם לאסוף כסף לצדקה מהמתפללים. המינוי היה למשך השבוע כולו. בסוף השבוע היו מביאים את הכסף לרבי, והוא היה מחלק אותו לנצרכים ולמשפחות מעוטות יכולת. ביום ראשון אחד ביקש הרבי מאחד החסידים, ר' ישראל זופניק, להיות אחד מהשלושה שיאספו צדקה באותו השבוע. ר' ישראל חש מושפל. הוא היה אדם אמיד שהרבה לתת צדקה, וחש בושה לבקש כסף מאחרים, גם אם לא עבור עצמו. הוא פשוט לא יכול היה לדמיין עצמו מקיים מצווה מיוחדת זו שהרבי הטיל עליו. לאחר מחשבה ניגש ר' ישראל אל הרבי ואמר לו: "רבי, אנא יסלח לי, מוכן אני לעשות למען הרבי כל דבר שבקולו, אבל זאת אינני יכול; פשוט אינני מסוגל להסתובב ולבקש כסף מאחרים. אנא, יאמר לי הרבי מהו הסכום הנאסף מדי שבוע, ובסוף השבוע אתן צ'ק על סכום זה לחלקו לנצרכים". הרבי לא אבה לוותר לו: "ר' ישראל, אני מעריך מאד את הצעתך הנדיבה, אבל עדיין מבקש אני ממך שהשבוע תאסוף אתה את הכסף לצדקה". "רבי", ניסה ר' ישראל להתעקש, "אני מוכן בשמחה רבה אף להוסיף על הסכום שנאסף בדרך כלל". הרבי חייך ואמר: "כשביקשתי ממך לעשות זאת, ידעתי שלא יהיה זה קל עבורך. אבל נחוש אני בהחלטותי שתעשה זאת, ואומר לך מדוע. אחרי שתכתת רגליך במשך שבוע לאסוף צדקה, אזי בשבוע הבא, כשיקיש עני על דלתך לבקש את עזרתך, תסתכל עליו במבט שונה. יהיה לך קל יותר להזדהות עם כאבו ולהבין כמה קשה עבורו להסתובב בין אנשים ולבקש כסף". נקודת מבט חדשה הוארה לר' ישראל. לא את כספו רצה הרבי, הרבי רצה יותר מזה. הרבי רצה ללמוד פרק ברגישות כלפי אלה המבקשים צדקה. לא רק הכסף שניתן נחשב: נחשבת גם התחושה שאתה מעניק לאדם המקבל. (למען אחי ורעי)

בנו של רבי ישראל סלנט, רבי יצחק ליפקין זצ"ל כותב על מידת הכנסת אורחים של אביו הגדול: כשהיה בא אצלו אורח הפסיק מכל עניניו שהיו לו, ולא עמד דבר, רק ראה לקיים הכנסת אורחים ולנהוג כפי תכונת האורה. תמיד אמר, כי לפני שמכיר את תכונת האורח קשה לו מאד איך לקבלו, אם לומר לפניו דברי תורה או באופן אחר. ופעם אמר, שלאחד הוא חילול כבודו לבקשו לאכול ולאחר זה נצרך מאד. (תורת ר"י סלנט)

רעבנו של רבי יהודה צדקה זצ"ל לאורחים, תפס מקום נכבד במסכת ההטבה והחסד שלו. בכל הזמנים השתדל שיסעודו אורחים על שולחנו, הן בימות החול והן בשבתות וחגים. בכל אורח שנודמן לביתו ראה כעין מתנה טובה ששדרו לו מן השמים, כדורון מבית המלך. כשלא נודמנו לו אורחים מעצמם, היה משתדל לתור ולחפש אחריהם, כמי שאינו יכול להסב בסעודה בלעדיתם. היה שש וצוהל למראה האורחים ומקדיש להם תשומת לב מרובה לטרוח בכל צורה אפשרית כדי להנעים להם את שהותם במחיצתו. הוא היה מתעניין מה חסר להם ואיזה מאכל יעורר להם - כולו אומר "יתפך לרעב נפשך". האורחים שבאו בצל-קורתו היו גורמים לו עונג ושמחה גלויים כה רב עד שהם הרגישו שהם גומלים לו חסד באירוחם הרבה יותר ממה שהוא גומל להם. (חזקת ליהודה)

האדמו"ר בעל האמרי חיים מוויניץ זצ"ל ערך סעודת עניים לרגל נשואי נכדו קם אחד העניים והחל לברך את האדמו"ר, והיה דיבורו מנומנם ולא הבינו דבר האדמו"ר ישב בפנים מאידות, ונענע לו בראשו, והטה אוזן קשבת לכל דבריו. כשסיים, שאלו את האדמו"ר מה אמר הלה? נענה האדמו"ר ואמר: כשמישהו אומר דבר מה, גם אם אין מבינים את דבריו, אם מחייכים אליו הרי זו גמילות חסדים, להחיות את נפשו של הזולת אין זה דבר של מה בכך ואין לחלול בזה. (גר החיים)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֵי מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם: ולפי שראוהו מצטער שלא היו אורחים באים, הביא מלאכים עליו בדמות אנשים: (רש"י) יש להבין מדוע נצטער אברהם אבינו שלא היו לו אורחים. הלא מצות הכנסת אורחים מחייבת רק בשעה שמודמנים לפניו, אבל אין כל חיוב לחפש אחריהם. ועוד, מה תועלת היתה לו בהם, הלא במלאכים אינו מקיים המצוה כלל. מתוך רבי שלמה היימן, ראש ישיבות רמילש בוילנא ו"תורה ודעת" בניו-יורק: הכנסת אורחים של אברהם שתי כוונות היו לה, וכדברי חז"ל על הפסוק "ויטע אשל", שמלבד להאכיל לחם לרעבים, עוד ביקש להורות בזה לבריות את מדת החסד, שיראו ממנו וכן יעשו. את זאת יכל אברהם להשיג אף במקום שלא נתחייב במצוה. וכשלא נודמנו לו אורחים, עדיין חיתח חשובה בעיניו המשימה להקנות לבריות את מדת החסד. וזו אכן יכולת לחתקיים אף במלאכים, שחרי על כל פנים נראים הם כאנשים, וכל הרואה ילמד לעשות כמעשהו. כיוצא בזה יש להמליץ על לימוד התורה בימינו אנו. שכל איש שנדבה רוחו אותו להצטרף ולהסתפח לחברת לומדי תורה ברבים, הרי מלבד עצם לימוד התורה שערכו רב לאין שיעור, עוד משביע הוא בוח להוסיף רוח ואוירת עסק התורה בעולם. לפיכך, אם אירע שאפפוהו טרדות חמסיות דעתו מן הלימוד, אל יפסור עצמו כזאת, כי אף שלא יהיה תלמודו שלם בעיון כראוי, הרי עדיין המטרה השניה קיימת, להשפיע על חבריו וסביבתו את התשובה לתורה. (פנינים משולחן נבזה)

וַיֹּאמֶר אֶל תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל הַנֶּזֶר וְאֶל תַּעֲשֶׂה לוֹ מְאוּמָה כִּי עֲתָה יָדַעְתִּי כִּי יֵרָא אֱלֹקִים אֹתָהּ וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֶךְ אֶת יְחִידְךָ מִפְּנֵי מוֹד הַבִּיאֹר בְּהַדְגַּשְׁתָּ הַכְּתוּב "מִמֶּנִּי"? אומר הגאון מוילנא ב"קול אליהו": חז"ל אומרים כי מכל מצווה ומצווה שמקיים האדם נברא מלאך. ברור הדבר כי לפי גודל הזוויות וכונת האדם בעת עשייתו את מעשה המצווה, כך גם איכות ודרגת המלאך הנוצר ממעשה זה. ככל שחסר משלימות מעשה המצווה, כך נחסר בדרגת המלאך, וככל שמעשה המצווה וכוונתו מושלמים יותר, כך גם מושלם המלאך הנברא. המלאך שדירב אל אברהם לאחר העקידה, הוא המלאך שנברא ונוצר על ידי מעשה העקידה. וכיוון שעשה אברהם את ציווי הקב"ה בתכלית השלימות ומתוך מסירות נפש עילאית, כך גם נברא המלאך בשלימות. וזהו שאמר לו המלאך: "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה" - ואת ציווי ה' קיימת בשלימות, ומניין אני יודע זאת? - "ממני", מהדרגה שניתנה לי מכיר אני איכות ושלימות המעשה שלך. (שניים מקרא)

וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יִדְדֵי וְיָקָח אֶת הַמַּאֲכָלֹת לְשֹׁחַט אֶת בְּנוֹ: בשנת תשל"ח אירע פיגוע בעיר ירושלים, שם נעקד על קידוש ה' הבחור אהרן מאיר אויערבאך הי"ד בנו של הגאון רבי רפאל דוד זצ"ל ראש ישיבת "שער השמים". והנה בימי השבעה, כאשר ישבו בני המשפחה שרויים באבלם, הגיע לנחמם רבי נטע ציינווירט זצ"ל, ושאל שאלה: אילו היה אברהם שוחט את יצחק, האם הוא היה צריך לשבת אחריו 'שבעה' ימים? רפאל דוד זצ"ל שמע את השאלה, הגיב ואמר: בודאי שאברהם היה יושב על בנו שבעה: וביאר את הדברים, כי הנה אם נאמר שאברהם לא היה מחויב לשבת 'שבעה' על יצחק, היתה משמעות הדברים כביכול בגלל ש'רצה שישחוט את בנו, לכן הוא לא יושב שבעה, ומה היה ניתן להקיש ולומר, כי מה שיושבים 'שבעה' על מת, הרי זה כביכול שאותו אדם מת שלא ברצון הבורא ית', וזה דבר אשר בודאי לא יעלה על הדעת, כי הרי כל דבר שנעשה בבריאה הוא על פי רצון ה'. ואם כן על כרחך, חיוב אבילות שיהיה בכל אדם, ובכלל זה גם במי שצויה הקב"ה לעוקדו, כי כל מיתה של אדם באשר הוא - וזהו רצונו יתברך. ובדברים אלו הרעף טליל נחמה על בני המשפחה האבלים, בקבלתו דין שמים באהבה, בהכיר כי עקידת בנו על קידוש ה', אף הוא רצון ה'. (לאהבי תורתך)

סיפור מההפטרה

ויאמר למועד הזה כעת חיה (אתי) את חֲבֶקֶת בן באחת העיירות הסמוכות לוואלדזין, כיון כרב תלמיד חכם בשם רבי אליהו שטראשון, שהיה חשוך בנים. והנה, ביום מן הימים - התרגש אסון בבית בנו של רבי חיים מוואלדזין, רבי איצ'לה, כאשר נפטר רח"ל אחד מילדיו בגיל צעיר. רבי איצ'לה, האב השכול - הרבה לבכות ומאן להתנחם. כאשר ראהו אביו הגדול בייגונו - נענה ואמר לו: "הלוואי שלד' אליהו, רבה של העיירה הסמוכה - יהיה צער כזה של פטירת אחד מילדיו! שכן צערו של מי שאינו נפקד כלל בבנים - גדול וקשה הרבה יותר מצערו של מי שזכה לפרי בטן, אלא שאחד מילדיו נפטר, מלים אלו חדרו עמוק ללבו של הבן, והותירו בו מחשבה עמוקה ונוקבת. כך למד - שגם בתוך חשכת הצער, יש משהו שנושא כאב עמוק עוד יותר, ושלעיתים ההבנה הזאת עצמה מעניקה כוח להתמודדות. והנה פלאי פלאים - לא עברו ימים רבים, ושמועה מופלאה עשתה לה כנפיים בכל הסביבה: רבי אליהו שטראשון ורעייתו היקרים נפקדו! בן זכר נולד להם, לאחר שנים של ציפיה, תפילות ודמעות. אין די מלים לתאר את השמחה שפרצה בביתם. אך שמחתם לא ארכה ימים רבים. התינוק, אותו פלא של נחמה, הגיע לגיל שנה - בדיוק אותו גיל שבו נפטר בנו של רבי איצ'לה - ופתאום החל גופו הקטן לדעור מחוס כבד. פניו האדימו, נשימתו התקשתה. הרופאים בדקו, נענעו בראשם במבוכה, ולבסוף לחששו את המילה שנחרדה לשמוע בכל בית: טיפוס. אשר נחשבה באותם הימים לחשוכת מרפא מצבו של הילד החמיר מיום ליום. והגיעה "שעת המשבר" - כך קראו לה הרופאים. זה הרגע שבו מתהפך הגורל: אם יתגבר הילד - יקום ויחיה; ואם לא... אזי כבר נגזרה הגזירה. הלילה ירד. הרוח נשבה חרש מעבר לחלון. הנרות ריצדו. רבי אליהו אחז בידו של בנו הקטן ולחש: "רייבנו של עולם... אם זה הצער שאיחל לי רבי חיים - הרי קיבלתי באהבה. רק השאר נא את הילד הזה לחיים. מצבו של התינוק הלך והדרדר מיום ליום. חומו גבר, נשימתו נעשתה כבדה, והלב הקטן הלם בחולשה. הרופאים כבר עמדו נבוכים, מנידים ראשם באפס עצה. נדמה היה כי גם קירות הבית ספגו את המועקה. הכל דמם. בליבו ידע היטב למה הוא מתכוון - הרי לפני זמן לא רב שמע על דברי רבי חיים מוואלדזין, שאמר לבנו השכול: "הלוואי שלדבי אליהו יהיה צער כזה של פטירת בן. וימאז, המלים הללו נצרכו בליבו. עתה, מול עריסת ילדו החולה, רעדה מחשבה בליבו: אולי, חלילה, דברי הצדיק נתקיימו כפשוטם, כגזירה.

אך רבי אליהו לא ויתר. מתוך שברון לב ובת קול דממה, ביקש כבן המדבר עם אביו: "רייבנו של עולם! רבי חיים לא התכוון לגזור כך. הוא דיבר מתוך רחמים, כדי לנחם את בנו. לא מתוך דין - אלא מתוך אהבה. אנא, בטל את הדברים כפשוטם, והעמידם על כוונתם הטובה. תן חיים לילד הזה!" כך עברו עליו שעות הלילה - קריאה, בכי, הפסקה, צעקה, חזרה לתהילים. לא נתן לעיניו תנומה ולא לעפעפיו רפיון. רק קול התפילה מילא את הבית - תפילה של אב המוסר את נפשו. וכאשר עלה השחר, התחולל הנס. החום ירד, הנשימה הסתדרה, ולחי של הילד החוויר שבו והאדימו. רופא הכפר ניגש, נדהם: "המשבר עבר. הילד ניצל." ורבי אליהו, כששמע זאת, הרים עיניו לשמיים ולחש בקול חנוק מהתרגשות: "ברוך מחיה המתים." אותו ילד שזכה לחיים - גדל והיה לאיש. ושמו נחרת לדורות - הוא רבי שמואל שטראשון, הלא הוא בעל ההגהות הרש"ש על הש"ס, שתורתו מאירה עולמות עד היום.

ועל הכל...

"פרפראות"

הרב מברסק, רבי יצחק זאב סולוביצ'יק זצ"ל ניהל בעוז את מלחמת "ילדי טהרן" ככלות המערכה פגש את אחד מהרבנים שלא נטל חלק במערכה מסיבה כלשהיא ושאלו איפה היה בעת המערכה. השיב לו אותו גרול בנימה מתחמקת: "שהייתי באותם הימים בנופש ולא הייתי בביתי ועל כן לא שמעתי את קולי." - "אספר לכם את שאירע בברסק בימי ילדותי", השיב לו הרב. "זכורני שהיו בעירנו שני מקבצי נדבות משובשים בדעתם. שיענוגם של אלה התבטא בכך שהיו מדברים אודות ההיסטוריה של עם ישראל, כשהם מספרים הכל בנוף ראשון. "ילדי בריסק", המשיך הרב מברסק, "היו מתאספים סביבם בימי האבל על חורבן הבית לשמוע את אחד מהם מספר על מאורעות החורבן כאילו עיניו ראו ולא זי: "זוכר אני איך נכנסו הרומאים לבית המקדש והציתו אותו וכאשר ראיתי ברחתי בבהלה ולבסוף נשבתי בגלות". ואילו הקבצן השני שתק משום מה. כאשר היה נשאל מה היה איתו אז השיב בארשת מבוכה כוזבר נשכחות: "הייתי אז בדאצ'ה (נופש) בעיירה על ידי וולוז'ין ובעקבות כך לא יכולתי לראות במתרחש בירושלים". כל הילדים צחקו, סיפר הרב מברסק, "אבל אני עמדי נדהם. את עצם העובדה שהאש אחזה בדמינו של הקבצן הראשון כאילו היה עד ראייה לכל דבר יכולתי להבין, נטרפה עליו דעתו. אבל הגינו של הקבצן השני שבאותו זמן יכול היה לחוש את החורבן כאילו היה בו בפועל והעדיף לספר על שהותו בדאצ'ה, זאת לא יכולתי להבין. "אולם כעת הבנתי זאת", סיים הרב מברסק בנימה נוקבת, "הנה מעלים אנשים כעת בפועל באש רוחנית את ילדי טהרן, ואתם יוצאים לדאצ'ה..." (נועם שיח)

"ענין של טעם"

טעם כשנצרכים לישועה מזכירים שם האם ולא שם האב, משום שברך כלל ימצא על האיש מקטריגים, יותר מן האשה, שהוא פטורה ממצות עשה שהזמן גרמא, והעיקר שהיא פטורה ממצות תלמוד תורה, ולכן שם האם עדיף. (שו"ת תורה לשמה)

"מפי כתנב"

ילדים קטנים אינם רוצים לישון כמו המבוגרים, כיון שילדים יש יותר אהבת חיים. הם רוצים להמשיך ולפעול עוד. אנשים חכמים וגבונים יודעים שאין רע גדול יותר מביטול הזמן. כיום יודעים שאין מציאות שמתבטלת לחלוטין מהעולם. הקולות קיימים בחלל האוויר, ואפילו התרסיסים למיניהם שמתזזים באוויר נשארים בחלל העולם. כששורפים חתיכת עץ היא אמנם נעלמת מהעין, אבל היא נעשית לאפר - שינוי מצורה לצורה אחרת. אין דבר שהולך לאיבוד. כך גם כאשר אדם קיים מצוה, היא אינה מתבטלת לנצח נצחים. המציאות שנוצרה על ידי המעשה נבראה וקיימת לעד, כשאדם ממתיך לאוטובוס וכדומה, הוא יכול לנצל את הזמן למחשבה של חיווק, למחשבה על הקב"ה שנמצא בכל מקום. רגעים אלו לא הלכו לריק - הוא ניצל אותם לחיים: אך אם זמן של המתנה הופך להיות זמן של בטלה, אם לא יודעים מה לעשות כשלא נמצאים ליד ה"סטנדר" והגמרא הרי רגעים אלו הם של מוות. היהודי האמיתי יודע לנצל כל רגע מהחיים כדי לחיות, הוא אינו זקוק לספר בכדי ללמוד והוא אינו צריך סידור בכדי להתפלל. הוא מסוגל לחיות עם הקב"ה בתורה ובתפילה גם בלי העזרה החיצונית - ובכך ניתן לנצל כל רגע בחיים. (רבי שמשון פינקס זצ"ל)

"מקום לשאלת"

שאלה: איך יתכן נער שיום הבר מצוה שלו לא יחול באותו תאריך שנולד תשובה: אם נולד בא' כסלו בשנה שראש חודש היה רק יום אחד, ויום הבר מצוה שלו יוצא בשנה שראש חודש יומיים, הוא נעשה בר מצוה ביום הראשון של ראש חודש דהיינו בלי מרחשון (משנ"ב נ"ה ס"ק מה)

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

בעל גאווה יתגאה במעט ענווה, והעניו רוחו נשברת במעט גאווה. (אור המוסר)
כל שנאה יש תקוה לרפואתה, חוץ משנאה ממי שישנאך מקנאה. (רבי שלמה אבן גבירול)
יש המחזיקים את הדברים הטובים והנוחים שבתורה לעצמם, את החומרות לאחרים. (האדמו"ר מקוצק)

פרשת וירא

ברית כרותה לשפתיים

מובא במסכת מועד קטן דף יח: אמר ר' יוחנן מנין שברית כרותה לשפתיים, שנאמר (בראשית כב, ה) "וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם אֶל עֲרֵיו שְׁבוּ לָכֶם פֶּה עִם הַחֲמוֹר וְאֶנִּי וְהַנֶּגֶר נִלְכָּה עַד כָּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה אֲלֵיכֶם", ולכן שניהם חזרו מהעקידה כשאמר אברהם "ונשובה אליכם" לא נתכוון שבאמת יחזור יצחק מכיון שהיה בדעתו לשוחטו על פי צווי ה' ואף על פי כן חזר, מפני שברית כרותה לשפתיים מה שמוציא מפיו מתקיים. **הגמרא שם מספרת על פנחס אחיו של שמואל שהיה אבל נכנס שמואל לנחמו וראה שהציפורנים לא גוזזות אמר לו, מדוע לא גוזזת את ציפורנך, אמר לו פנחס אילו לך היה אבלות היית מוזלת בזה כל כך, והנה מאחר שדבריו של פנחס הוא כמאמר הפסוק (קהלת יח) כשגגה שיוצא מלפני השליט נעשה שמואל אבל ב"מ, על אחד מקרוביו. וכשנכנס פנחס לנחמו שמואל גזז את ציפורניו וזרקם לפניו בכעס ואמר לו האם אינך יודע שברית כרותה לשפתיים וכיון שאמרת אלו היית אבל, ראה מה שקרה.**

כתוב במדרש רבה [קורח פרשה י"ח י] וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקָרָא לְדָנָן וְלֵאבִירָם (במדבר טו, יב), אֶף הֵם עָמְדוּ בְּרִשְׁעָן וְלֹא נִזְקְקוּ לְהִשְׁבֹּר. (במדבר טו, יג): וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלָה, הַכְּשִׁילָם פִּיהֶם לְרִשְׁעֵים, וְבְרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתֵיהֶם, שְׁמֵתוֹ וְנִרְדּוּ לְשֹׁאֵל תַּחֲתִית לְאַחַר שֶׁיִּרְדּוּ חַיִּים שְׁאוּלָה. (במדבר טו, יד): שכיון שאמרו לא נעלה ירדו חיים שאולה.

במסכת סנהדרין דף קב. מובא יהוא שמלך לאחר אחאב צדיק גדול היה שנאמר (מלכים ב ג-ו) ויאמר ה' אל יהוא יען אשר הטיבות לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית לבית אחאב בני רביעים ישובו לך על כסא ישראל, ולבסוף כתוב על יהוא (מלכים ב יא-יב) ויהוא לא שמר ללכת בתורת ה' אלהי ישראל בכל לבבו לא סר מעל חטאת ירבעם אשר החטא את ישראל. שואלת הגמרא מה גרם ליהוא הצדיק לחטוא אמר אביי ברית כרותה לשפתיים שנאמר (מלכים ב יח-יט) "אחאב עבד הבעל מעט יהוא יעבדנו הרבה". כשיהוא רצה לתפוס את כל נביאי הבעל ולבערם מן העולם אמר בלשון חלקות שיבואו ויתקבצו כולם למקום אחד ואין לכם מה לחשוש ממני שאחאב עבד את הבעל [עבודה זרה] מעט, יהוא יעבדנו הרבה ובאמת כל נביאי הבעל התאספו וכך הרג יהוא את כולם ולבסוף יהוא בעצמו חטא ואומרת הגמרא כיון שברית כרותה לשפתיים שאמר אחאב עבד הבעל מעט יהוא יעבדנו הרבה.

כתב אור החיים פ' וישלח פרק לב פסוק ב ד"ה ויחר אף יעקב ברחל הטעם לפי שהוציאה מפיה דבר קללה שאמרה מתה אנכי, ודברי הצדיקים אפילו בסדר זה יעשו **רושם**, וצא ולמד (ב"ר ע"ד) ממה שקלל הוא [יעקב] על תנאי וכו', לזה חרה אפו, ולזה דקדק לומר **ברחל** פ"י בשבילה, גם לפי שאמרה הבה לי וגו' ולא אמרה התפלל עלי: עכ"ל

וכן אמרו חכמים מ"ס ברכות דף ס. הנכנס לבית המרחץ אומר יהי רצון מלפניך ה' אלוקי שתצילני מזה ומכיוצא בו ואל יארע בי דבר קלקלה ועון ואם יארע בי דבר קלקלה ועון תהא מיתיתי כפרה לכל עונותי, אמר אביי לא יאמר אדם כך מפני שלא לפתח פיו לשטן, שאמר ריש לקיש וכן אמרו משמו של ר' יוסי לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן.

נפסק בשולחן ערוך יו"ד סימן שעו סעיף ב: הבא לכבד את חבירו ולקום מפניו, אומר לו: שב, אלא א"כ הוא אבל או חולה, [לא יאמר לו שב] דמשמע: שב באבלות שלך, שב בחולי שלך. ומוסיף שם הרמ"א וז"ל: לא יאמר אדם: לא נפרעתי כפי מעשי, או כיוצא בדברים אלו, שאל יפתח פיו לשטן פסק בילקוט יוסף [הל' כיבוד אב] [שולחן ערוך הרב ח"מ ס"יב הלכות שמירת נפש] שאין להפחיד את התינוק בדבר טמא, כגון לומר לו חתול או כלב יקח את זה התינוק, כי ברית כרותה לשפתיים. לכן אדם תמיד יפתח פיו רק לדברים טובים ולעולם לא יוציא מפיו דברים שליליים

מסופר על רבי עמנואל חי ריקי מגדולי חכמי אטליה שחי לפני כ-300 שנה והתפרסם בעיקר בזכות ספרו על המשניות "הון עשיר". שמו המקורי של הספר בעודו בכתב ידו היה "דקדוקי עניות" ובענותנותו לא החזיק עצמו אלא כעני בדעת. חבריו החכמים ניסו להניאו מכך, והפצירו בו כי ישנה את שם הספר, ולשווא, הוא לא אבה לשמוע להם. אולם כאשר עניות קשה פקדה אותו והוא הוכרח לצאת מארץ ישראל לשם עלה מאיטליה, וגם אחר צאתו לא תמו צרותיו הי"י

הוא נפל ביד אנשים רעים שלקחו את כל אשר היה לו והותירו בידו רק את כתב היד של "דקדוקי עניות" או אז הבין שיש בעיה בשם, ו"ברית כרותה לשפתיים", וואז שינה את שם ספרו ל"הון עשיר". כוכב מזלו דרך עליו והאיר מחדש, והוא זכה לשוב למעמדו הקודם ולהוציא את הספר לאור

בספר קב הישר פרק א מביא מעשה להזהר במוצא פיו וז"ל ובא וראה מה שכתב הרב החסיד בספר "רכב אליהו" מה שאירע בימיו, באשה אחת שהיתה יושבת בין שארי נשים, והיו מספרות אשה אחת עם חברתה בענין התשובה של דין וחשבון שצריך כל אדם ליתן על מעשיו. פתחה אשה אחת בדרך שחוק ואמרה: ואני בבואי לפני יום הדין בב"ד של מעלה וישאלו אותי למה עשית כך? אעשה את עצמי אילמת שלא אוכל להשיב, ולא היו ימים מועטים עד שנעשית אילמית עד יום מותה עכ"ל. הרי מוכח שהדבור סליק למעלה ועושה רושם, עכ"ל

מסופר בבית העלמין "סגולה" שבפתח תקווה, עומד מצבה ישנה כבת 135 שנים, בה ניטמן יהודי בשם ר' נ.ל. חיים, במצבה שבעצם חונכה את בית הקברות. בסמוך למצבה חרוט מאמר חז"ל "ברית כרותה לשפתיים". הסיפור המרטיט שמאחורי אותה מצבה דוממת, נותן לכל אחד ואחת מבט שונה אל עבר כח הדיבור של האדם, כמה יכול הוא לבנות ולתקן על ידו, וחלילה כמו במקרה הבא במה הוא עלול להרוס. ערב יום הכיפורים של שנת תרמ"ט (1888 למניין), משלחת אנשים הגיעה לשטח נרחב, על מנת לקדשו כנהוג להיות לבית העלמין. ביצאתם, התבחו ביניהם. האחד שאל בהלצה "טוב, קדימה, מי מוכן להיות הראשון שייקבר כאן?", קץ ר' ניסן ואמר "אני מתנדב". כמובן שר' ניסן רק צחק, הוא לא התכוון באמת... אבל לדאבונו, עשרה ימים בלבד מאוחר יותר, ב"ט תשרי, השיב את נשמתו לבורא, והניח שם את אבן הפינה של עצמו ושל בית העלמין. הרבנים של אותה תקופה ציוו לחרוט בסמוך למצבה את המילים, "ברית כרותה לשפתיים" למען יראו ויראו, עד כמה חמור לפתוח פה לשטן.

כתב (בטעמי המנהגים עניני דרך ארץ אות לא) בשם אגרא דכלה בשלח בשם ס"ח, שכל מה שידבר אדם איזה דיבור אפילו בהפלגה וגוזמה, בהכרח שיתקיים איזה פעם, על כן ישמור האדם את עצמו שלא להוציא מפיו איזה דבר לא טוב, כי חס ולשלום יתקיים באיזה זמן.

כתב ספר ברוך ושמה (בסימן ס"ב) בשם החסד לאברהם שסביב כל אדם וכל בית נמצאים מלאכי חבלה אשר רוצים לחבל בו, אבל אין להם רשות להזיקו, אבל כשאדם אומר דבר לא טוב נעשה כאילו נתן להם רשות.

מסופר על אשה אחת בנה היה חולה מאוד נכנסה אצל גדול החכמים ובכתה לפניו כדי שירחם ויתפלל עליה לפני ה' ישתבח ויתעלה, והחכם הבין סבת החולי הזה שהיה בבו, פתח החכם ואמר לה: את האם גרמת שיהא בנך במצב הזה, אמרה לו מדוע אדוני? זה בני יחידי כיצד יתכן וגרמתי הרע הזה בידי, אמר לה: זכרי שתי מילים אשר קללת אותו בהם לפני שנתים, ועכשיו הגיע הפירעון, וזאת האמא החלה מכה על פניה ותולשת בשערותיה והזילה דמעותיה, ובאמצעות החכם ותפלתו הביט הבורא עליה והבריא את בנה,

כתוב במסכת סנהדרין דף קד: על הפסוק במגילת איכה על הצער שהיה אז, "לא אליכם כל עוברי דרך", אמר רבא אמר רבי יוחנן: מכאן לקובלנא מן התורה. מסביר רש"י שם כשאדם מודיע צער לאחר צריך שיאמר לו לא תבא זאת לך כמו שבאה אלי, כי קשה הוא לשמוע, שפעמים חוזרת עליו, והמקפיד על כך אין בו משום ניוחש,

וכן מצאנו בחז"ל ששינו וכתבו שונאיהם של ישראל ולא עם ישראל כדי לא לפתוח במילה רעה כמו שמוזכר במסכת סוכה דף כט. תניא, רבי מאיר אומר: כל זמן שמאורות לוקין - סימן רע לשונאיהם של ישראל, ובעוד הרבה מקומות בשי"ס ובמדרשים מכאן צריך להזהר לפתוח את הפה תמיד לטובה מסופר על הגאון רבי מצליח מזוז זצוק"ל אביו של רבי מאיר מזוז זצוק"ל שהיה מלווה בריבית לגוים הייתה הלוואה שכמעט התייאשו ממנה, עבר הרבה זמן ולא שולמה, אמרו למשפחה לאבא שהלוואה זו בעייתית מאד. הרב מצליח פתח את הפה לטובה ואמר היום ישלם את הלוואתו ובאותו יום הגיע הערבי ושילם את כל הלוואותו לכן תמיד בפיו תמיד יהי השגור לברך כל אדם ואז מתקיים בו הפסוק 'ואברכה מברכך' מעשה בגוי בירך את רבי ישמעאל אמר לו איני צריך להחזיר לך ברכה שכתוב ואברכה מברכך המברך את זרעו של אברהם אבינו הקב"ה מברכו

הכרת הטוב של הרב שך

סיפר הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: "שמעתי מעשה נורא מפי בעל המעשה, יהודי תלמיד חכם. אותו יהודי הייתה לו ישיבה בשיכון ה' בבני ברק, ופעם אחת כשנכנס למרן הרב שך פנה אליו הרב שך וביקש: "היות ואצלכם בישיבה לומד בחור פלוני, רצוני שיהיה לו 'מלמד פרטי' - 'אברך' שילמד איתו בחברותא, ואני אשלם לאברך ההוא בכל ראש חודש". ראש הישיבה אכן השיג אברך חשוב שהחל ללמוד עם הבחור בקביעות, והסיפור נמשך כמה חודשים. בכל ראש חודש נכנס האברך בעצמו לרב שך לקבל את הכסף, אך לא הייתה לו העזה להתעניין ולשאול: "הלא יש בחורים רבים בישיבה, מדוע נקשר הוא דווקא לבחור ההוא? במה הוא יחוסך? עד שפעם אחת הזדמנה הזדמנות. בראש חודש אחד הוא נכנס לביתו של ראש הישיבה לקחת את הכסף, ומצא מולו בית מלא רבנים ועסקנים בנושא שעומד ובווער על הפרק. אמרו לו: "אין אפשרות להיכנס לחדר". פנה לגבאי ואמר: "לא שאני צריך את ראש הישיבה, ראש הישיבה צריך אותי..." אמר לו הגבאי: "מה אתה מדבר שטויות, כלום אינך רואה שאין אפשרות להיכנס, העולם מתהפך בפנים..." לא, אז לא. יצא ושב לביתו. אחרי כמה ימים מקבל האברך שיחת טלפון מבית הרב שך, שראש הישיבה ממתין לו ומחפש אותו. הגיע האברך לשם. שאל אותו ראש הישיבה: "מדוע לא באת בראש חודש, הרי יש לך קביעות לבוא?". אמר לו האברך: "הייתי". - "אבל לא נתתי לך כסף, מדוע לא נכנסת?". - "כי הבית היה כאן כמקרה, היו הרבה עסקנים, ולא נתנו להיכנס". - "מה! לא נתנו לך להיכנס?!" - "כאב לו הלב. הרב שך הרגיש לא טוב עם זה, ואמר לו: "אם כך אפצה אותך. ראשית כל, שב קצת". האברך הבין מיד שזו שעת הכושר, וכי הרב שך מעוניין לדבר איתו, לכן שאל מיד: "מה ראש הישיבה נטפל דווקא לבחור הזה ולוקח את הדברים לבד? מי הוא הבחור?". השיב לו ראש הישיבה: "אני חייב לו הכרת הטוב". - "הכרת הטוב לבחור?!" - "היה לבחור ממש, אלא לסבתא של הבחור שעשתה עמי חסד. ואספר לך: הייתה בחור בישיבה בחוץ לארץ. ישבתי ולמדתי והייתה לי חולצה אחת בלבד לשבת וליום חול. מרוב שימוש נעשה בה חור. מה עושים כשיש חור? מתקנים. אחרי כמה ימים נהיה חור גדול יותר... חיברתי טלאי על גבי טלאי. בזמן קצר נהיה מצב שרק השורולים נותרו שלמים. אבל היה קשה לכבס את החולצה כאשר יש רק אחת. מה עשיתי? היה לי מקום בגג, שם כיבסתי את החולצה כל יום שישי בבוקר, ושם על הגג תלמתי עד שהיה תתייבש. כך כל יום שישי. הייתה איזו אשה שראתה שאני ממתין על הגג עד שהחולצה תתייבש, היא באה והביאה לי שתי חולצות! בשבילי זה היה כזה לוקסוס - שתי חולצות חדשות! חלפו עשרות שנים, הלכתי וביררתי ונדע לי כי יש לה נכד בישיבה שלכם, ואם כן זו הזדמנות להכיר טובה... החלטתי לשכור לו מלמד פרטי כ'הכרת הטוב' לסבתא שלו". מתוך "יחי ראובן

המאבטח שחזר בתשובה בזכות השיעור של הרב שך

ומעשה שהיה באחד המאבטחים שהיה שומר בישיבת פוניבז' שראה אותו הרב ירחמיאל קראם שליט"א שהחל השומר ללכת עם כיפה וציצית ושאל אותו מה הוביל אותך ללבוש את בגדי המלכות הללו? ענה לו המאבטח השיעור של הרב שך גרם לי לחזור בתשובה, שאל אותו הרב ירחמיאל, מה הבנת מהשיעור אתה יכול להגיד לי, השיעור הרי באידיש? לא הבנתי אפילו מילה אבל אני יגיד לך ראיתי איך מורידים את הרב מהמכונית ומחזיקים אותו מהצדדים ועד שהוא עושה פסיעה אחת זה הרבה זמן. אמרתי בלבי הבהי מדרש מלא מהפ לפה כדי לשמוע שיעור מהזקן הזה מה הוא כבר יכול להגיד אני חייב להיכנס, והנה רק הרב החל בשיעור ראיתי אדם אחר הרי הוא כבחור בן שמונה עשרה איזה התלהבות איך הוא זז איך פניו קורנות שאלתי את עצמי, מאיפה הכוח והשמחה האלה, והבנתי שזה התורה נותנת, ולכן החלטתי שאין לי יותר מה לחפש בצד השני אני חוזר בתשובה.

רבי חיים זלייניק זצ"ל שהיה יושן בחדר עם מרן הרב שך זיע"א בישיבה בלויניץ בתקופה שהגיד שם מרן שיעורים, סיפר ששבעות י"ג שבועות, לא שם לבו לשום דבר חוץ מתורה. והעיד רבי מרדכי קרטמן זצ"ל (בעל "מנחת מרדכי") שזוכר מתקופת פ"ת, שהיה מרן זיע"א עסוק כל היום בג' דברים: תורה, תורה תורה... (שם, עמ' כ"ה).

הרב שך הייך טובה גדולה בגלל שמיהב שקיבל בהיותו בישיבה

פעם הרב שך ביקש מנכדו יוזמין מונית כדי ללכת להלוויה של אשה ערירית מחיפה, הרב היה אז בגיל 90, נכדו ניסה לשכנעו לוותר, אבל הרב סירב והם נסעו להלוויה, מדובר בהלוויה עם מעט אנשים שגדול הדור מגיע אליה. ירד אז גשם שוטף, לאחר קבורתה, הרב נעמד ליד הקבר כשיורד עליו גשם שוטף ואמר קדיש לעילוי נשמתה. בחזון מההלוויה הסביר הרב שכשהוא למד בישיבה לא היו מיטות והם ישנו על הרצפה. מדובר היה ברצפה קרה מאד והיה קשה ללמוד אחרי שינה כזאת. והנה דודו של הרב הזמינו לישון בביתו וללמוד בישיבה ובדיק באותו זמן באה האישה הזאת לישיבה ואמרה שבעלה נפטר ויש לה מחסן של שמיות והיא מחלקת את כל השמיות לבחורי הישיבה. בחורי הישיבה קפצו על המציאה ובזכות זה נשאר הרב לישון בישיבה ולא אצל הדוד. הרב אמר שאם היה ישן אצל הדוד לבסוף היה סוחר ולא תלמיד חכם, אם כן הכל בזכות השמיהב שהאישה הזאת הביאה לו, בזכותה גדל בתורה וגם למד כהוגן. גם לפני שנפטרה כל חודש שלח אליה הרב תמיכה חודשית אף שהיא לא חשבה עליו במיוחד, יש לרב הכרת הטוב גדולה

שאלו את מרן הרב שך מהו היסוד בשלום בית הוא אמר להם לוותר ולוותר... לוותר... כלומר חיי נישואים מושתתים על ויתור. ללא ויתור אין אפשרות לקיים חיי נישואים. כשאין ויתור נוצרת אש בבית אבל אם מוותרים אחד לשני עליהם נאמר: "זכו שכינה בניהם שם י-ה שרוי בניהם" מרן הרב שטיינמן אמר שאדם שלא יודע לוותר שלא יתחתן (ודאי שאין שכונת הרב שלא יתחתן ח"ו אלא להבליט עד כמה צריך לוותר בחיי הנישואים) כיון שנישואים מושתתים על ויתור תמיד

מסופר על הרב שך שלא הסכים מעולם לאכול בשעה שמונה בבוקר, הוא אמר איך יכול אני יכול לאכול בשעה זו, בה מיליון ילדים לא קראו קריאת שמע

הרב שך חושב על קושיה ברמב"ם שלוש שבועות

הסופר התורני רבי דוד זריצקי ז"ל, סיפר פעם עובדה מפעימה: בזמן שהתגורר מרן ראש הישיבה הגר"מ שך זצ"ל בשכונת 'כרם' בירושלים, במשך תקופה ארוכה היה נראה הרב שך תשוש ומוטרד במיוחד, ואף הלך עם אותם בגדים מבלי להחליפם. רבי דוד סבר לתומו שמא הרבנית הצדקנית ע"ה אינה חשה בטוב, ולכן איננה מסוגלת לתחזק את הבית כראוי. בהיותו גר בשכונת עם הרב שך, נכנס באחד הימים לביתו, והתעניין אצל הרבנית בעדינות אם זקוקה היא לעזרה כל שהיא בניהול הבית, כשהוא מבטט תוך כדי השיחה שהרב שך אינו נראה במיטבו לאחרונה. כשהבינה הרבנית למה מכוונים דבריו, השיבה בחיוך: דוד'ל? ייט מיר געזאגט!... [דוד! שתהיה לי בריא...], וכי הינך חושב שהוא נראה כך משום שאינני חשה בטוב? ברוך ה' אני בריאה ושלמה...! אגלה לך מדוע הוא נראה כך, המשיכה הרבנית לומר, ישנו שטיק'ל [קטע] רמב"ם בהלכות ערכין שהוא מתקשה בהבנתו, ולכן הוא איננו ישן טוב כבר שלוש שבועות. לא מעניין אותי דבר מלבד הקושיא. מה יכולה אני לעשות נגד זה?... אדרבה, אולי תוכלו למצוא עבורו תירוץ על הרמב"ם וכך ישוב לשגרה...!...!לא! פלאים! הנה כי כן, המשיכה של תלמידי חכמים לתורה היא כה עזה ועצומה, כאבן שואבת ממש, עד שאינם יכולים להתנתק ממנה בנקל. הם נשארים דבוקים ואחוזים בה ללא הרף, וממנה הם שואבים את חיותם. מתוך 'יאצרותיהם אמלא'!

מפריש חומש לצדקה

ובאגרות מרן הרב שך (ח"ג דף עט), כתב: אני, ב"ה, מקיים מצות חומש (אני מפריש לצדקה 20 אחוזים מכספי) ולא חסר אצלי כלום.

כיצד לזכות לזרע של קיימא

גם לזוגות צעירים שלא זכו לזרע של קיימא, היה הרב שך מייצג לקבל על עצמם ברכת המזון מתוך סידור, "ורבים נושעו" לאחר מכן בחסדי השם. כמו כן בהלוייתו של הרב הגאון רבי יונה יוסף ארנטריו זצ"ל קרא מרן ראש הישיבה להתחזק בדברים "קטנים" שהאדם דש בעקביו, ובין השאר הזכיר את הענין הזה, לברך ברכת המזון מן הסידור.

מודע על האמת מסופר על הרב שך שמסר שיעור כללי שעמל עליו רבות ובה בחור ואמר סברא ודחה את המהלך של השיעור מרן הרב שך זצוק"ל הפסיק את השיעור ואמר: "הוא צודק" וסגר את השיעור, להתבטל לאמת ולהודות בטעות.

להודות לשם יתברך על הולדת הבת לעשות קידוש

ומעשה שהיה ביהודי שנולדה לו בת והוא הלך לשאול את הרב שך זצ"ל אם יש ענין לעשות קידוש גדול ולהזמין אנשים או שאולי מספיק קידוש קטן לצאת ידי חובה! אמר לו הרב תגיד לי אם עשרים שנה לא היית זוכה לילדים ואחר כעשרים שנה היית זוכה לבת האם היית עושה קידוש קטן או קידוש גדול? בודאי שהיית עושה סעודה גדולה מאוד ענה האיש, ואם כן הקנה אלה הרב, עכשיו שהקדוש ברוך הוא לא נתן לך להמתין ולסבול עשרים שנה אלא זכית מיד, האם לא מגיע לו שתעשה סעודה גדולה?!! והאיש כמובן קיבל את דבריו, ומאכן למדים כמה חשוב להודות לה' יתברך לפני המכה והצרה כי טוב להודות לה'. [שם]

האבן האזל אמר כך גדלים בתורה

הרב שך לפני כ-70 שנה התכנסה אסיפה של כמה מגדולי ראשי הישיבות, בביתו של מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר, ודנו בדרכי הלימוד ובשיטות לחנך את צעירי הצאן לשקידה בתורה שתביא אותם לגדלות בתורה. בצד, רכון על גבי גמרא, ישב האברך הצעיר הרב שך, שקוע בתלמודו כשאין לו בעולמו אלא הוויות דאביי ורבא. כל אחד מראשי הישיבות אמר דעתו ובנושא הנדון עד שקם המארח בעל ה"אבן האזל" והצביע לעברו של מרן הרב שך זצוק"ל השקוע בתלמודו ואמר: "הנה, זו השיטה! כך גדלים בתורה!" (הרב ח. שר "במשפחה" גליון זיכרון אחרי מיטתו, חשוון ס"ב)

יש תוספת בשלום בית

מרן הגר"מ שך זצ"ל רגיל תמיד להדריך חתנים צעירים החפצים בשלום ביתם ע"י "דרך אחת" והיא כלשונו: לוותר ולוותר ולוותר! לאברך שהסתפק אם לקרוא לבנו הנולד לו על שם אביו או על שם אביה של אשתו, ולאשתו אין שום קפיידא בענין יען מרן הרב שך, שבכל זאת יקרא לילד על שם אמה של אשתו, בנימוק: אמנם אין כאן חסרון בשלום בית, אבל יש בה משום תוספת בשלום בית, ועל ידי כך יתרבה ויתווסף שלום ביתו. **כשהיה פעם זמן** של חוסר צניעות צעק הרב ש"ך שאם אין צניעות אין טעם להקים כוללים,

חסד ורחמים

מרן הגר"מ שך זצ"ל עלה פעם להיכל הישיבה, ואמר לבחורים שפגשו בו: "שכחתי רבי עקיבא איגר אחד, ורק בחור פלוני יכול להזכיר לי היכן מובא החדוש הזה". הלכו הבחורים לחפש את חסרה הנזכר, וכשמצאוהו הלך לראש הישיבה למקומו של הבחור. מרן זצ"ל הקפיד לעמוד באותו רגע במרכז ההיכל הגדול, ושאל את הבחור האם הוא זוכר היכן מופיע החדוש בספרי רבי עקיבא איגר. הלה מופתע מאוד, שראש הישיבה שכח היכן מופיע החדוש, וגם - שמצא לנכון לשאול דוקא אותו, אבל הצביע בפני מרן זצ"ל על המקום בו אומר רבי עקיבא איגר את חדושו. ראש הישיבה פוניבז' לא הסתפק באמירה בעל פה, אלא בקש מהבחור שיראה לו הדבר בפנים. וכך הוה. 'האירוע' נמשך כמה דקות, וכמובן שרבים מתלמידי הישיבה באו לראות את הפלא הגדול, שגאון אדיר כמו הרב שך בא לבקש מבחור פלוני שזיכור לו היכן מופיע החדוש, ואכן ראש הישיבה ואכן ראש הישיבה קלט את התלמיד ההוא בפני כל הנוכחים. לאחר כמה ימים ספר מרן זצ"ל לאחד ממקורביו מה עמד מאחורי הענין: "הבחור ההוא", כך ספר ראש הישיבה, "עמד כבר להתארכס, אבל ברגע האחרון לא יצא השדוך אל הפועל, ולכן היה שרוי בצער גדול. רציתי לעודדו, ולכן ערכתי ברור מקדים באיזו סגיה הוא שולט, והאם למד גם את חדושו רבי עקיבא איגר על הסגיה ההיא, ומשימתיו בטוח שהוא שולט היטב בחומר, עליתי להיכל כדי לשאול אותו כנ"ל, מתוך מטרה שהארוע יתפרסם, ומצב רוחו של הבחור יעלה אף הוא, משום שההלך ידברו בשבחו שהצליח לזכור דבר שראש הישיבה שלו לא זכר... וכך אולי גם יצליח להשתדך שנית מהר ככל האפשר". וכך הוה, האירוע הקנה פרסום רב לבחור, ובתוך שבועיים הוא הצליח להשתדך שנית...

אמונתו של אדם פשוט: ה"חזון איש" לא מת!

שֶׁחַ הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֹמֹה שֶׁבֶדְרוֹן זצ"ל: **סִיפֵר** לִי יָדִיד, כִּי פֶעַם אַחַת, מִסְפֵּר חוֹדָשִׁים אַחֲרָי פְּטִירַת ה"חֲזוֹן אִישׁ", נִסְעָה בְּמוֹנִית מִתַּל אֲבִיב לִבְנֵי בֵּרַק בִּשְׁעָה מֵאוֹחֶרֶת בַּלֵּילָה. הַמוֹנִית הִיטָה מִלֵּאחַ, וְהוּא שׁוֹחַח עִם חֲבֵרוֹ עַל כָּל הַגְדוּלִים שֶׁנִּפְטְרוּ בְּתַקִּיפָה הַנִּימָה, וְזֶה אִמְרוּ בִּמְנָחָה, הֵנָּה, ה"חֲזוֹן אִישׁ" כִּבְר אֵינָנו אַתְּנוּ!...

שְׁנֵי אֲנָשִׁים הַמְשׁוּחָחִים יֵשְׁבוּ מֵאַחֲרֵי הַנֶּהָג, וְלִיד הַנֶּהָג יֵשֵׁב אָדָם שֶׁלִּבָּשׁ מִכְנָסִים קְצָרִים וְגַם כִּיפָה לֹא הִיטָה לְרֹאשׁוֹ. כִּשְׁמַע הָאִישׁ שֶׁהֵם אוֹמְרִים שֶׁגַּם ה"חֲזוֹן אִישׁ" כִּבְר אֵינָנו אַתְּנוּ, פָּנָה לִנְהַג וְאָמַר לוֹ: שְׁמַעַת מָה אוֹמְרִים "הַאֲפִיקוֹרְסִים" הַלָּלוּ! הֵם אוֹמְרִים שֶׁה"חֲזוֹן אִישׁ" מֵת!...עֲנֵה לוֹ הַנֶּהָג: שְׁמַע, אֱלֹהִים אֲנִישִׁים חֲשׁוּבִים, אֵינִי מְכִיר אוֹתָם זְמַן רַב, אֵינִי מְסִיעַ אוֹתָם הֶרְבֵּה פְעָמִים בְּדֶרֶךְ הַזֶּה. וְהָאִישׁ עוֹמֵד עַל שְׁלוֹ: אֲנִי לֹא יוֹדַע אִם הֵם אֲנִישִׁים חֲשׁוּבִים אוֹ לֹא, אֲבָל אִם הֵם אוֹמְרִים שֶׁה"חֲזוֹן אִישׁ", מֵת, אוֹ הֵם אֲפִיקוֹרְסִים...הָאִישׁ עוֹרֵר אֶת סִקְרוֹתָם כּוֹלֵם, וְאַחֲרָי שִׁסִּירָה לְהִשְׁתַּכְנַע אִמְרוּ לְכָל הַנוֹסְעִים: יֵשׁ לִי סִיפּוֹר אַרוֹךְ, וְאִם כּוֹלֵם מִסְכָּמִים וְרוֹצִים לְשִׁמּוֹעַ אֲנִי מִבְקֵשׁ לְעַצּוֹר אֶת הַמְכוּנִית וְאֶסְפֶּר. כּוֹלֵם הַסְכִּימוּ וְזֶה חָלַל בְּסִיפּוֹרוֹ:

בְּתֵי הַגְדוּלָה, הַגִּיעָה שַׁעַת לִלְדָּת, וּמֵאַחֲרָי שְׁבַעֲלָה הִיָּה בַּעֲבוּדָה וְלִי יֵשׁ מְכוּנִית לְקַחְתִּי אוֹתָהּ אֲנִי לְבִית הַחֹלִים. הִיא הוֹכִנְסָה לְחֹדֶר-הַלֵּידָה וְאֲנִי הַמְתַּנֵּתִי בַּחוּץ. כִּחְתִּי וְחִכְתִּי, הַלֵּידָה לֹא הִתְקַדְמָה, וְהֵנָּה יוֹצֵא אֵלֵי הַרְפָּא וְאוֹמֵר לִי: הַמֶּצֶב מֵאוֹד מְסֻבָּה, הָעוֹבֵר אֵלַי יוֹכַל לְחִיוֹת, וְאִם לֹא נִמְחַר לְנֶתֶח וְלִהְיוֹצֵא אוֹתוֹ – קִיַּמְתָּ סִכְנָה גַּם לְחִי הָאֵם. הַרְפָּא בִּיקֵשׁ מִמֶּנִּי לְחַתּוֹם עַל הַסְכְּמָה לְבַצֵּעַ אֶת הַנִּיתּוֹחַ לְהוֹצֵאת הָעוֹבֵר. עֵינֵי חֲשָׁבוּ וְלֹא יָדַעְתִּי מַה לַּעֲשׂוֹת. תוֹךְ כִּדִּי כִּן אוֹמֵרֶת לִי אַחֲרֵי שֶׁעֲמַדָּה בַּמִּקְסוֹ: מַה אֵינִי עוֹמֵד כִּן? לֵךְ לְשֹׂאֵל אֶת ה"חֲזוֹן אִישׁ", הוּא יֵתֵן לָךְ בְּרַכָּה וְיִהְיֶה טוֹב...לֹא יָדַעְתִּי וְלֹא שְׁמַעְתִּי אֶף פֶּעַם עַל הַשֵּׁם הַזֶּה "חֲזוֹן אִישׁ", אֲבָל אוֹתָהּ אַחֲרֵי לֹא הִרְפַּתָּה וְהִיאֵצָה בִּי לְמַחֵר לִבְנֵי בֵּרַק וְשֵׁם כִּבְר תִּמְצָא מִשְׁהוּ שִׁירָאָה לָךְ אִיפֹה הוּא מֵתוֹרֵר. שְׁמַעְתִּי לְקוֹלָהּ נִסְעָתִי לִבְנֵי בֵּרַק, אֲבָל הִיטָה שַׁעַת מֵאוֹחֶרֶת בַּלֵּילָה וְהַחֲרוּבוֹת הָיוּ רַקִּים. מִצָּאֵתִי בֵּן אָדָם אֶחָד וְשֹׂאֲלִתִי אוֹתוֹ עַל ה"חֲזוֹן אִישׁ" הוּא הִרְאָה לִי אֶת הַבֵּית. הַגִּעְתִּי לְבֵית רֹאשִׁית שִׁישׁ עוֹד אוֹר, דְּפַקְתִּי בַּחֲזָקָה עַל דַּלְת, ה"חֲזוֹן אִישׁ" בְּעֶצְמוֹ פָּתַח וְשָׂאֵל אוֹתִי מִה אֲנִי רּוֹצֵה. הַתְּחַלְתִּי לְבַכּוֹת לִפְנֵי וְסִיפִירָתִי לֹא עַל כָּל הַמֶּצֶב. הוּא הִכְנִיס אוֹתִי לְבֵית, הַתְּחַלִּל לְהַתְּחַלֵּךְ בַּחֲדָר אֲנָה וְאֲנָה, וְכַעֲבוֹר כִּמָּה דְקוֹת נִפְנָה אֵלַי וְאָמַר: "מוֹזֵל טוֹבִי", הִיא יִלְדָה תִּינוּק בְּרִיאָה וְשֵׁם!...כִּן הִיָּה, וְכַעֲבוֹר כִּמָּה שָׁנִים, לִפְנֵי זְמַן אֵל רַב, קָרָה סִיפּוֹר דּוֹמָה אֶל הַשְּׁנִיָּה. הִיא הִתְקַשְׁתָּה לְלִדָּת הַרְפָּאָה שׁוּב אִמְרוּ אֲמֵר שְׁצָרִיךְ לְחַתּוֹם עַל הַסְכְּמָה לְהוֹצִיא אֶת הוֹלֵךְ, כִּדִּי לְהַצִּיל אֶת הָאֵם. הַפֶּעַם כִּבְר יָדַעְתִּי מַה לַּעֲשׂוֹת. נִסְעָתִי מִיד לְבִנְי-בֵּרַק לְבֵית שֶׁל ה"חֲזוֹן אִישׁ", אֲבָל רִאשִׁית שֶׁהוּא רִיק. שֹׂאֲלִתִי אֲנִישִׁים מִה קָרָה, וְעַנּוּ לִי שֶׁה"חֲזוֹן אִישׁ", נִפְטֵר. לֹא הִיִּיתִי מוֹכֵן לְהַשְׁלִים עִם הַתְּשׁוּבָה: מַה זֶה נִפְטֵר? אֲנִי צָרִיךְ לְהַצִּיל אֶת בְּתִי!... שֹׂאֲלִתִי אֲנִישִׁים אִיפֹה הַקֶּבֶר שֶׁלֹּא אוֹמְרוּ לִי אִיפֹה, הַלְכִיתִי בְּבֵית-הַקְּבֻרֹת, אֲבָל הַשְּׁעָר הִיָּה נִעוֹל. לֹא הִסְסִיתִי קִפְצָתִי מֵעַל לַגֹּדֶר, הַגִּעְתִּי לְקֶבֶר וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי עֲלָיו בְּאוֹמְרִי: רַבִּי, אֶתָּה הַצֵּלְתָּ אֶת בְּתִי הַגְדוּלָה, עֲכַשְׁתָּ תִצִּיל אֶת בְּתִי הַשְּׁנִיָּה!... מִיִּהְרָתִי וְנִסְתַּעֲתִי בַּחֲזָרָה לְבֵית הַחֹלִים, וּמִיד בַּהֲגִיעִי לָשֵׁם כִּבְר פִּגְשׁוּ אוֹתִי עִם הַבְּשׁוּרָה שֶׁהִיא יִלְדָה תִּינוּק בְּרִיאָה. וְהֵנָּה אֵינִי שׁוֹאֵל אֹתָם: הֵם ה"חֲזוֹן אִישׁ" מֵת!... עַל זֶה נִאֲמַר: "צִדִּיקִים בְּמִיתָתָם קְרוִיִּים חַיִּים" (יוֹם הַיְּלּוּלָתוֹ טוֹ) בַּחֲשׁוֹן (מֵתוֹךְ הַסֵּפֶר "שֹׂאֵל אֲבִיךָ וְיִגְדֶּךָ" לְהַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֹמֹה שֶׁבֶדְרוֹן זצ"ל עִמ' מִזִּי-ט')

מִרְיָה קְדוּשָׁה בַּמִּקְסוֹ זֶה דִּבְרָיו בְּדִבְרֵי תוֹרָה

סִפֵּר הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים קִנְיָבְסְקִי זצוק"ל: פֶּעַם לִיָּתִית אֶת דּוֹדֵי הַחֲזוֹן אִישׁ זצ"ל בְּטִיּוֹל שֶׁל בֵּין חֲרִים (כִּפִּי שְׂצוּזָה עָלָיו הַרְפָּאָה), בְּאוֹתוֹ רַחוּב הַקְּרִי הָיוֹם עַל שְׁמוֹ. פֶּשֶׁהֲגִעְנִי סְמוּךְ לְבֵית הָעֵלְמִין "שׁוּמְרֵי שְׁבָת" וְהַמִּקְסוֹ הָיָה עֲדִין מְסָף פְּרִדְסִים, עֶצֶר לְפִתֵּחַ הַחֲזוֹן אִישׁ, וְאָמַר לִי: בְּמִקְסוֹ זֶה עָבְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשִׁחְחוּ דְבָרֵי תוֹרָה, אֲנִי מְרַגֵּשׁ כָּאֵן קִדְשָׁה יְתָרָה...

כִּשְׁאֵנִי מִקְבֵּל קָהֵל אֲנִי מְקַיֵּם מִצְוֹת גַּמ"ח

נִשְׁאֵל הַחֲזוֹן אִישׁ מִדּוֹעַ מְקַדֵּשׁ כָּל כִּדִּי הֶרְבֵּה מַעֲתוּתוֹ הַיְּקָרוֹת לְמַעַן הַצִּיבוֹר וְהַשִּׁיב אֶלְמָלָא הִיָּה לִי מִמּוֹן הִיָּה הִיִּיתִי עוֹשֶׂה בּוֹ חֲסִדִּים עִם הַבְּרִיּוֹת עֲכַשְׁתִּי שְׁאֵין לִי אֲנִי מְקַיֵּם מִצְוֹת גַּמ"ח בְּדֶרֶךְ זֶה וְכֵן מֵרֵן הֶרַב חַיִּים קִנְיָבְסְקִי קִיבֵּל קָהֵל אֶף שִׁרְצָה מֵאֵד לְמַדּוֹר בִּשְׁעוֹת אֵלוּ (שֵׁם חֲסִד קִיבֵּל קָהֵל

מִסּוּפֵר בְּהַלְכִּיּוֹת וְהַנְהוּגוֹת (דף מ"ח) שֶׁהַחֲזוֹן אִישׁ סִיפֵר לִסְטִיפֶלֶר זצוק"ל, שְׁבוֹזֵן שֶׁהִיָּה בְּרוֹסִיָּה חֵשׁ עַל עֲצָמוֹ בַּעֲלִיל שֶׁהוֹשֵׁג בְּפִרְטִיּוֹת. הַקּוֹזִקִּים הָיוּ מִסְתּוֹבְבִים בְּרַחוּבוֹת וְתוֹפִסִים בְּנֵי אָדָם לְצַבָּא, שְׁכָל בֹּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוֹן. וְבַעֲתָהּ כִּשְׁהַצֵּטֶרֶךְ הַחֲזוֹן אִישׁ פֶּעַם לִצְאָת לְרַחוּב, בַּחֲבִין לִפְתֹּעַ שֶׁהַרְחוּב שׁוֹרֵף שׁוֹטֵרִים, שֶׁהִקְפִּיחוּ מִכָּל הָעִבְרִים וְהִיָּה זֶה אֵךְ לִפְלֵא שֶׁלֹּא תִּבְחִינוּ בּוֹ כָּלֵל, וְדַמְמָה כִּמוֹ הוֹכֵחַ בְּסוֹדֵרוֹם. מֵאוֹחֶר יוֹתֵר סִיפֵר הַחֲזוֹן אִישׁ, שֶׁהִיִּיתָה מוֹנַחֵת אוֹ בְּרֹאשׁוֹ כָּל מִסְכַּת עִירוֹבִין וְעַל יָדִי זֶה לֹא הִסִּיר מִחֲשַׁבְתּוֹ כָּלֵל וְעִיקֵר מְבוֹרָא עוֹלָם וְנִיצַל מֵהֵם וְנִתְקַיֵּם: "עֵינֵינִים לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ!"

שְׂאֵלוּ אֶת מֵרֵן הַחֲזוֹן אִישׁ: מִהִי דֶרֶגַת הַשִּׂיא אֶלְיָה יְכוֹל אֶדָם לְהִגִּיעַ בְּעוֹלָם הַהֵזֶה? הַשִּׂיא: לְעֶבֶר אֶת הַשְּׂבָעִים שָׁנָה מִבְּלִי לְפִלְעַל בְּבֵן אֶדָם! (מִיּוֹב בְּסִפֵּר מַעֲשֵׂה אִישׁ ח"ב ע"מ קסו) **וְכֵה דְבָרֵי הַחֲזוֹן אִישׁ: (בְּאַגְרוֹת חֶלֶק א', אַגְרֹת ל"א): "וְהֵנָּה אֲנִי לְשִׁמָּה לִיבּוֹת בְּנֵי אָדָם, וּמֵאֵד חוֹבָתִי לְהַזְהִיר מִלְּגִירוֹם אִי נַעֲמוֹת לִבְנֵי אָדָם אֶף לָרַגַע אַחַד".**

חֲמוּמֵר וְתַנְיָא שֶׁלֹּא מַעֲצֵר אֶת הַבְּרִיּוֹת

מִחְמִיר הִיָּה הַחֲזוֹן אִישׁ עַל עֲצָמוֹ וּמֵתוֹנֵר מֵאֲכִילַת בֶּשֶׂר בַּהֲמָה לְחַלוּטִין, וְהִיָּה מִסְתַּפֵּק בְּבֶשֶׂר עוֹף, אֲשֶׁר נִשְׁחַט עַל יָדִי שׁוֹחַט וּבּוֹדֵק בֵּר סַמְכָא, וְאַחֲרָי שְׁבִדָּק אֶת סִכְנוֹ. אוֹלֵם מִשְׁהַבְחִין בַּחוּלוֹשֶׁת הַדַּעַת שֶׁנִּגְרַמָּה לְשׁוֹחַט וּבּוֹדֵק בְּגִלְגַּל בְּדִיקָה זֶה, נִהַג - מִכָּאֵן וְאֵלְכָךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שִׁבְדָּק הַשׁוֹחַט בְּעֲצָמוֹ אֶת הַסְכִּין לִפְנֵי שִׁישַׁח עֲבוּרוֹ. (פּה"ד ג, י"ח)

הַחֲזוֹן אִישׁ כּוֹתֵב שֶׁאֵם אָדָם מִפְסִיק מִלְּמִידוֹ דּוֹמָה לְמַחֲמָם מִים וְכָל זְמַן קֶצֶר מִפְסִיק אֶת הַחִימוֹם וְזֶה לְעוֹלָם לֹא יִתְחַמֵּם וְהוּא הַדִּין בְּתוֹרָה צָרִיךְ רִצֵּף ע"כ [וְאִזִּי בַּמִּשָּׁךְ הַזֶּמֶן זֶה יִבְיָא לְהִנָּחַ מִלְּמִידוֹ]

הַחֲזוֹן אִישׁ בִּירֵךְ וְקִיבֵּל "מִשְׁלּוֹחַ מִנּוֹת" דָּךְ-ג

הַגָּאוֹן רַבִּי צִבִּי כָּגֵן זצ"ל, אֶחָד מֵהַמְתַּפְּלִלִים הַקְּבוּעִים, שֶׁהִיָּה יְהוּדִי "נוֹבְהֶרְדּוֹרְף" בְּרוּחוֹ, קָם וְאָמַר בְּיוֹם הַפְּרוֹסִים בְּפָנֵי מֵרֵן חֲזוֹן אִישׁ עַל מִתְפַּלֵּל בְּשֵׁם רַבִּי יַעֲקֹב מִרְדְּכִי מְרֻקְבוֹץ: "רַבִּינוּ, לִיהוּדִי הַזֶּה יֵשׁ הֶרְבֵּה עוֹגִיוֹת וַיִּין, אֲבָל קוֹרֵת גַּג אֵין לוֹ!". זֶה הִיָּה לְאַחֲרָי שְׁרָבִי יַעֲקֹב מִרְדְּכִי בִּנְה קוֹמָה שְׁנִיָּה בְּבֵיתוֹ עֲבוּר צִאצְאִיו. רַבִּי יַעֲקֹב מִרְדְּכִי הִגִּיעַ לְמַצֵּב שֶׁלֹּא הִיטָה הַפְּרוּטָה מִצוּיָה בְּכִיסוֹ כִּדִּי שִׁיכּוֹל לְהַשְׁלִים אֶת הַגֶּג. מֵרֵן הַחֲזוֹן אִישׁ שֶׁהִיָּה מִצַּבֵּב רוּחַ מְרוֹמָם קָם מִמְּקוֹמוֹ, הַשִּׁיט אֶת יָדוֹ לְרַבִּי יַעֲקֹב מִרְדְּכִי וְאָמַר: "הֵאֵם תִּרְצֶה לְקַבֵּל 'דָּאָךְ' (גַּג) כְּמִשְׁלּוֹחַ מִנּוֹת: נו, אֵל יֵשֵׁב דָּךְ נִכְלָם... הִיָּה לָךְ אִם יִרְצָה הַשֵּׁם 'דָּאָךְ'!" תּוֹשְׁבֵי בֵית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁהָיוּ נוֹכַחִים בְּאוֹתוֹ מַעֲמַד הָעִידוֹ כִּי לְאַחֲרָי יָמִים סְפוּרִים בְּלִבָּד לְמִרוֹת שֶׁהִיָּה צָרִיךְ לְהַשִּׁיג סִכּוֹם גְּדוֹל מֵאוֹד כִּדִּי לְהַשְׁלִים אֶת הַגֶּג רַבִּי יַעֲקֹב מִרְדְּכִי הַצִּלִּיחַ לְהַשִּׁיג אֶת כָּל הַסְכּוֹם הַנִּדְרָשׁ בְּצוּרָה מוֹפְלָאָה כִּפִּי שְׁמֵרֵן הַחֲזוֹן אִישׁ בִּירֵךְ אוֹתוֹ בְּפוֹרִים

הַחֲזוֹן אִישׁ שְׁבִדָּק אֶת הַלֵּידָה הַחוּלָה וּמִיד הוֹטֵב מִצָּבָה

מַעֲשֵׂה שִׁסִּיפֵר רַבִּי יוֹסֵף דָּב רוֹזֶנְשְׁטֵיין ז"ל מִבְּנֵי בֵּרַק: לִפְנֵי כְּשִׁישִׁים שְׁנָה הַשְּׁתוּלָלָה בֶּאֶרֶץ הַקּוֹדֵשׁ מִגַּפְתִּי שִׁתּוֹק יִלְדִּים, 'פּוֹלִיוֹ' ל"ע. גַּם בְּתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵף חֲלָתָהּ בְּמַחֲלָה זֶה. בַּלֵּילָה אֶחָד כְּשֶׁהַמֶּצֶב נַעֲשֶׂה נוֹאֵשׁ וּמִסּוֹכֵן, רָץ ר"י, שֶׁהִיָּה מִמְּקוֹרֵבֵי הַחֲזוֹן אִישׁ, בִּאֲמַצְעַ הַלֵּילָה אֶל הַחֲזוֹן אִישׁ מֵתוֹךְ הַחֲלָתָה שֶׁאֵם יִמְצָאוּ יֵשֵׁן יַעֲרִנוּ – לְנוֹכַח מִצֵּב בְּתוֹ הָעוֹמֵדֶת בְּסִכְנָת חַיִּים מִמִּשְׁכְּנֵיכֵם לְבִיתוֹ שֶׁל הַחֲזוֹן אִישׁ – מִצָּאוּ עוֹמֵד וּפְנִי אֶל הַחוֹתֵל, וְבַעֲיָנֵים עֲצוּמוֹת כִּמוֹ בְּתַפִּילַת "שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה" הוּא מְבַרֵךְ אֲשֶׁר יֵצֵר. כְּמוֹכֵן שֶׁהַחֲזוֹן אִישׁ לֹא הִרְגִישׁ כָּלֵם, אֲבָל מִשְׁגִּמֵר אֶת הַבְּרָכָה 'רּוֹפֵא כָּל בֶּשֶׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת' – 'עֶזֶק רַבִּי יוֹסֵף 'אֲמֵן. הַחֲזוֹן אִישׁ הִפְנָה פְּנִי לְרֹאשׁוֹ 'מִי הוּא זֶה וְאִיזָה הוּא' שֶׁנִּכְנַס לְבִיתוֹ בִּאֲמַצְעַ הַלֵּילָה וּמִצָּא אֶת רַבִּי יוֹסֵף. נַעֲנֵה אֵלָיו וְאָמַר: "יוֹסֵף, מַה אַתָּה עוֹשֶׂה אֲצִלִּי עֲכַשְׁתִּי!" הַשִּׁיב ר' יוֹסֵף: "רַבִּינוּ, כִּדִּי וְכָךְ מִצָּבָה שֶׁל בְּתִי... אֲמַר לוֹ הַחֲזוֹן אִישׁ: "יוֹסֵף, אֵל תִּדְבֹּר נֶאֱרַעֲשִׁיטֵנָּה (שְׁטוּיּוֹת), לָךְ הַבֵּיתָה כִּי מִצֵּב בְּתֶךְ טוֹב מֵאֵד." אֲבָל רַבִּי יוֹסֵף בִּשְׁלוֹ: "רַבִּי, הַמֶּצֶב קִשָּׁה". אֲמַר לוֹ הַחֲזוֹן אִישׁ: בְּשִׁנִּית: "יוֹסֵף, אֵל תִּדְבֹּר נֶאֱרַעֲשִׁיטֵנָּה, הִרֵי אֲנִי אֲמַרְתִּי 'רּוֹפֵא כָּל בֶּשֶׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת' וְאַתָּה עֵנִית 'אֲמֵן', בּוֹדָאָה הוֹטֵב מִצָּבָה לְגַמְרִי." רַבִּי יוֹסֵף חוֹר לְבִיתוֹ וְגִילָה שְׁחוּמָה שֶׁל הַלֵּידָה יִרֵד. בֶּאֶר הַפְּרָשָׁה, מֵתוֹךְ 'מַעֲשֵׂה אִישׁ' ח"ג עֲמוּד רַכָּה

וְכַתֵּב בְּקוֹבֵץ אַגְרוֹת הַחֲזוֹן אִישׁ (ח"א סִימֵן פט): אֲחֻשׁוֹב לְנוֹכַח שֶׁאֶף אִם הַתְּלִמִּיד שׁוֹבֵב יֵשׁ לְגִלְגַּל עֲמוֹ וְלִסְבּוֹל אוֹתוֹ לְקַרְבוֹ כָּל מַה שֶׁאֲפָשֶׁר, וְזֶה כָּל פְּרִי הַנִּהְגוֹת הַיְּשִׁיבָה לְתֵת לְפִתָּאִים עֶרְמָה, וְלִתְנוּעִים בִּינָה, וְאֵין לְבּוֹא בְּטַעֲנָה עַל הַשׁוֹבְבִים, כִּי הֵלֹא "עִיר פְּרָא אָדָם יוֹלֵד". וְעֲלִינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל וְלִסְבּוֹל וּלְקַרְבֵּי אוֹתוֹ בְּכָל מַחֲרִי, כִּי שִׁמָּאֵל דּוֹחָה וַיִּמְכֵּן מְקַרְבָּה, וְפַעֲמִים יֵשׁ לְקַרְבֵּי בְּשִׁתִּי דִּיִּים, וַיִּזְכּוּ לַעֲשׂוֹת חֵיל לְחַבְיָא אֶת הַמִּלְדִּימָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַיְּשִׁירָה בִּאֲהָבָה. וְכַתֵּב עוֹד (סִימֵן סט) כִּלְפִי תְלִמִּיד שׁוֹבֵב: צָרִיכָה לְהִיוֹת סְבִלְנוֹת יִתִּירָה, וּלְקַרְבוֹ בְּדֶרֶכִּי נִעֻם, וְלִסְבּוֹל כָּל הַקְּשִׁיִּים, וּמֵן הַשְּׁמִים יִרְחֲמוּ. גַּם בְּאִיגְרוֹתָיו (ח"ב סִימֵן נד) כָּתֵב: כְּמִדּוּמָה לִי שֶׁלְעוֹלָם לֹא עָשׂוּ מַעֲשֵׂה לְהַרְחִיק תְּלִמִּיד שׁוֹבֵב מִלְּמִיד הַתּוֹרָה, וְצָרִיכִים אֲנוּ לְהִגֵּן בְּכָל מְקָרָה, וּלְהַתְּאִזֵּר סְבִלְנוֹת, וְזֶה יַעֲלֶה בִּידְנֵנוּ. ע"י"ש.

בְּזִכּוֹנָם עֲמַלִּי הַתּוֹרָה

1. **Introduction**

באותה שעה הזדעזעו מתניה ונתחללו איבריה ולא היתה בעולם, ואפי"כ התחזקה ואמרה, מה שאמר לו הקדוש ברוך הוא יעשה לשלום ולחיים. וכיון שראה אותה שטן שלא עלתה בידו מחשבתו ותאות לבו לבטל קרבנו של אברהם, מה עשה: הלך לעשות עצמו כנהר גדול וכיון שהגיעו לאותו נהר אמר אברהם ליצחק המתן לי מעט ואכנס אני תחלה לנהר ואראה אם הוא עמוק, וכן עשה, ירד לתוך הנהר עד חצי הנהר ואין מים מגיעין עד ברכיו, אמר ליצחק רד אחרי אל תירא שהמים אינן מגיעין עד ברכי, וירד יצחק אחריו.

העלון מוקדש להצלחת ההצלחת יחותן בן
בת שבע ב"ב: שה' יתברך יצלח במאד
מאד ויתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל
משאלותך. בניך כשתלי זיתים סביב
לשולחן. ימלא ה' כל משאלותיך, וכל

והאלים

פרשת וירא
תשפ"ו

יושב

לע"נ יעקב דאב בן צבי

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

נגד ההגיון

המשנה למלך היסס לרגע, הרי הוא הבטיח למלך שלא יתערב על כלום, אבל אז חשב לעצמו: "כוונת המלך בטח הייתה כדי שלא אפסיד, אבל אני יודע שכאן זה רווח בטוח", הוא קם, הוריד את בגדיו והוכיח לכולם שאכן אין לו כתם לידה ולמורת רוחו של המלך גרף לידו את הכסף.

כאשר חזר המשנה אל מלכו, הוא פרס בפניו את הישגיו, ואחרי שהציג את ההסכמים הוציא את השק עם מאה אלף מטבעות הזהב והניחו אחר כבוד על השולחן. לשאלת המלך מה זה, אמר המשנה בגאווה: "זאת מתנה שהבאתי למלך כשהוכחתי למלך השכן שהמודיעין שלו טעה לגביי". לבקשת המלך הוא סיפר כל מה שאירע, והיה מופתע מתגובת המלך: "המלך שאירח אותך התערב איתי על עשרה מיליון זהובים שהוא יצליח לגרום לך להתפשט מול כולם.

אז עכשיו, גם הפסדתי בהתערבות, גם הפסדתי עשרה מיליונים, וגם המשנה למלך שלי הפך את עצמו לצחוק בפני קהל ועדה".
אומרת הגמרא בשבת (פט.) שלעתיד לבא יאמר לו הקב"ה לאברהם אבינו: "בניך חטאו לי", ואברהם יאמר לפניו "רבש"ע ימחו על קדושת שמך". יפנה הקב"ה ליעקב שכיוון שהיה לו צער גידול בנים יכול להיות וירחם, ויאמר לו: "בניך חטאו", וגם הוא יאמר לפניו: "רבש"ע ימחו על קדושת שמך".
ולבסוף יפנה ליצחק באותה הטענה: "בניך חטאו לי",

המשך בעמוד הבא

מפורסם המשל של הסבא מנובהרדוק זצ"ל על מלך אחד ששלח את המשנה למלך אל הממלכה השכנה לשאת ולתת בעניינים שונים, אבל הזהיר אותו מראש, כשאתה נמצא שם אל תתערב ואל תהמר אל שום דבר. המשנה למלך הסכים ויצא לדרכו.

בממלכה השכנה קיבלו אותו בטקס מלכותי מרשים וקבלת פנים שראויה למעמד המכובד. בתום הביקור, אחרי שנוצרו קשרי אמון אישיים בין המשנה למלך לבין אנשי הממלכה המארחת, ולאחר שנחתמו הסכים במגוון תחומים שעתידים לשפר את חיי תושבי שתי הממלכות, התכנסו שוב כולם לטקס פרידה מרשים לא פחות מטקס קבלת הפנים.

ואז, כמשיח לפי תומו אמר המלך המארח: "עם כל מה שראית כאן בימי שהותך, עדיין לא ראית את הדבר המוצלח ביותר שיש לנו בממלכה, וזאת משום שאותו אי אפשר לראות. יש לנו את המודיעין הטוב בעולם, המודיעין שלנו מפעיל רשת מרגלים שיודעים הכל על כולם. עוד לפני שהגעת כבר ידעתי עליך הכל ידידי, אפילו שיש לך כתם לידה בצורת כוכב באמצע הגב".

המשנה למלך גיחך: "הוד מעלתו, אולי שירות המודיעין שלך טוב, אבל בכך הם טעו, אין לי שום כתם לידה". "זה לא יכול להיות!" התרעם המלך: "הם לא טועים אף פעם, אני מוכן להביא לך מאה אלף זהובים כמתנה לממלכתך אם תוריד את החולצה ותוכיח לי שהמודיעין שלי טעה".

כולו כליל לה' אין לו לעצמו כלום רק קרבת אלקים ותו לא. למדרגה זו לא זכו לא אברהם ולא יעקב רק יצחק זכה לה.

וזה הפשט במה שפירש רש"י על הפסוק: "וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור" שם פירש: "למה לא נאמר זכירה ביצחק? אלא אפרו של יצחק נראה לפני צבור ומונח על המזבח", זכירה הוא דבר שצריך הזכרה, אבל דבר הדבוק אתו לא צריך להזכיר אותו, שהרי הוא איתו תמיד. בשעה שאמר הקב"ה לאברהם אבינו בניך חטאו אמר ימחו על קדושת שמך וכן יעקב אבינו ענה כן מפני שהם לא זכו למדה זו שזכה בה יצחק אבינו. רק יצחק אבינו זכה לקירבה זו של אפרו מונח לפניו, הוא הדביק עצמו אל הקב"ה והשתתף עמו ולכן הוא יכול לדבר עם הקב"ה כמו בעל דבר. הוא יכול לומר לה' חצי עלי וחצי עליך, שהרי הם שותפים, וככה שותפים מדברים.

אברהם אבינו וגם יעקב אבינו ידעו את החשבון הזה, רק שהם לא היו שותפים ולכן לא היו יכולים לשאת ולתת ככה עם ה', אבל יצחק אבינו מדבר איתו כמו כל שותף המדבר עם שותפו והוא המוכשר להציע חשבון זה להקב"ה.

בסוף הקטע מביאה הגמ' שכל העם יקלסו את יצחק, ויאמר להם יצחק עד שאתם מקלסין, לי קלסו להקב"ה. והפירוש הזה הוא שיאמר להם: "אתם מקלסים אותי, אבל זאת טעות! שבעקידה התקרבותי אליו בקירבה גדולה עד שנהייתי שותף שלו וזאת כל מעלתי, שאני תלוי בהקב"ה ומרגיש שאין לי כלום מלבדו. לכן גם אתם אל תקלסו אותי, אלא קלסו את הקב"ה".

חשבונות כולם יודעים לעשות, בנסיגות כולם עומדים, אבל האם ברגע שלעמוד לצד ה' עומד נגד ההגיון נדע גם אז לבחור נכון, לבחור בריבון כל העולמים?

ויצחק יאמר: "רבש"ע בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע קראת להם 'בני בכורי', ועכשיו אתה אומר כי בני הם ולא בניך? ובנוסף, כמה כבר יכול להיות שחטאו? הרי שנותיו של אדם שבעים שנה, תוריד מזה עשרים שנים ראשונות בהם אתה לא מעניש. מהחמישים שנשארו, תוריד עשרים וחמש כיוון שחצי מהזמן הם ישנים, ובזמן זה הם לא חוטאים. מזה תוריד גם את הזמן בו הם מתפללים, אוכלים ומתפנים, כמה כבר נשאר? שתיים עשרה וחצי שנה, בוא נתחלק אני אקח חצי ואתה חצי, ואם לא תרצה לקחת חצי אני אקח הכל, הרי עליתי על המזבח למענך".

שאל הרב וויכפאגל זצוק"ל וכי לא ידעו אברהם ויעקב את החשבון שעשה יצחק? הרי זהו חשבון פשוט שלכאורה כל אחד יכול לעשות. ואם נחשוב שדווקא יצחק יכל לומר זאת לה' בגלל שלו יש את הטענה שעלה על המזבח, הרי גם אברהם נזרק לכבשן האש על קידוש ה'.

ההסבר הוא שקיים הבדל בין מסירות נפשו של אברהם למסירות נפשו של יצחק. אברהם אבינו מסר את נפשו לרדת לתוך כבשן האש מכח אמונתו בקב"ה, כאשר מציבים לאדם את הבחירה בין עבודה זרה לבין דביקות בה', השכל מחייב מחייב אותו לקיים את רצון הבורא ועל זה מסר את נפשו.

אבל, כאשר אברהם אומר ליצחק כי הצטוו להעלותו על המזבח, זהו דבר שהולך נגד השכל. איך יעלה על הדעת שה' יצווה דבר כזה? הרי הבטיח לאברהם שמיצחק יקרא לו זרע, ולמרות שהיה זה נגד ההגיון, לא נמנע יצחק מהמעמד והסכים להעקד. מסירות נפש כזו עולה הרבה על מסירות נפש שניתנת להבנה.

יצחק מסר לקב"ה את כל עתידו, הוא לא עשה שום חשבון שדבר זה הוא נגד השכל בשעה שהסכים לעקידה ומסר כל מהותו לקב"ה. בכך הוא נעשה עולה תמימה,

למי קראת זקן?!

לתשובה

חפש את הרב מנחם ריביץ:

או בטלפון 0733-578-562

16 צמיה - 3 פוס ספיד פרשת וירא תשפ"ו

88

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"חיוך ממרומים"

גיא הינו מנהל מותג מוביל לבגדי ילדים. מידי פעם הוא נוסע לתערוכות כדי להתעדכן במה שמתחדש בשוק. עקב נסיעותיו התכופות לארצות הברית, עלות שכירת רכב בכל פעם מחדש משתלמת לו פחות מעלות רכישת רכב. כך רכש רכב אותו מחזיקה בתו, המנהלת את עסקיו ומתגוררת בקנדה.

בביקור הקודם נערכה תערוכה מוצלחת בה סגר עסקאות רבות, בחסדי שמים. כיון שהיה עסוק עד למעלה ראש, כך שאפילו לא מצא פנאי להזיז את רכבו שחנה בחזית המלון, באותם ימים בהם מנקים את הרחוב ואסורה בהם החנייה.

כשגילה שקיבל כמה דוחות חשב: 'הרי הרכב לא ישאר בארה"ב. הבת שלי תחזור איתו לביתה בטורונטו שבקנדה, מרחק שש שעות נסיעה ברכב, למה לי לשלם את הדוחות הללו?! השלטונות בארה"ב לא יתעשרו מכמה מאות הדולרים שלי, הרהר, וכיחודי, אני יכול לעשות בכסף צדקה'.

לפתע עלה בפיו טעם מר. 'הרי הרווחים בעסקי גדלו משמעותית, אך צדקותי לא גדלו בהתאם'.

"עלינו לשבת בהקדם", פנה לבתו המנהלת את עסקיו, "לעבור על החשבונות ולראות כמה מעשרות עוד עלינו להפריש".

'מיד בסיום התערוכה נשב לכמה שעות ונעשה את החשבונות', הבטיח למצפנו.

בסיום התערוכה גיא מיהר לחזור לישראל ולעסקיו. במרוץ החיים שכח מהקנסות, וגם שכח לבדוק את עסקיו כהסתחתו. כך חלפה לה ביעף שנה ועוד שנה, ושוב הגיעה הזמנה לתערוכה שתתקיים במלון בפאתי ניו יורק. הוא הזמין כרטיס עבורו ועבור בתו האמורה להגיע עם הרכב שלו מקנדה.

ערב אחד כששהה בתערוכה בניו יורק ורצה לצאת לארוחת ערב במסעדה כשרה השוכנת במרחק נסיעה מהמלון, גילה גיא שרכבו נעלם. התברר שפקח שזיהה כי יש צו עיקול על הרכב גרר את הרכב, וכעת עליו לשלם כפל קנס והוצאות גרייה. הבת שלו הזכירה בזיכרונה את שקבלו על עצמם בתערוכה הקודמת: לשבת ולערוך חשבון מדויק לגבי המעשרות - דבר שלא נעשה עד לרגע זה.

למחרת, כשגיא בילה שעות רבות בשחרור הרכב, ערך חשבון נפש בעצמו: כנראה שאת השעות שחסכתי מלשבת על החשבונות עם בתי, שילמתי בריבית דריבית כעת, בשעות יקרות של תערוכה וסגירת עסקאות חדשות. **בסיום** אותו יום עסקים התיישב עם בתו ועברו היטב על החשבונות, והגיעו לסכום אותו עליהם להפריש לצדקה. היה זה בשעה ניו יורקית מאוחרת. ברגע שנפתחו המשרדים בישראל הוא התקשר למוסד צדקה ובקש לזכות את חשבונם בסכום הגדול שהצטבר.

התערוכה הסתיימה למחרת, ביום חמישי בלילה. הוא מיהר לתת תנומה לעפעפעי, שכן בשעה ארבע לפנות בוקר תכנן לצאת עם הרכב לטורונטו, לשבות שם אצל בתו וחתנו, להשתעשע עם נכדיו ולמלא את המצברים בנחת יהודית אמיתית, טרם יטוס משם לישראל.

ביום שישי בשלוש לפנות בוקר הוריד גיא את המזוודות לרכבו, והנה, הרכב לא מניע. כנראה שבמגרש המדובר השאירו את המנוורות דלוקות והמצבר התרוקן.

"רבונו של עולם, מאין יבוא עזרי?" שבת חורפית בפתח, דרך ארוכה עד קנדה לפני, ונפש חיה אינה נוכחת. גיא פנה והשתפך לאלוקיו: "הרי אתמול עשיתי צעד לקראתך, בדקתי את חשבונותי, והפרשתי מהם מעשרות. אנא, אם מעשי רצויים לפניך, הראה נא לי 'חיוך ממרומים', ושלח לי את עזרתך".

"ברך אברכך"- מבאר רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א את כפל הלשון ע"פ דברי הגמ' במכות: "יצא יצא- הרוצח" אפילו בשוגג, ואף אנו נאמר: לא די שהקב"ה מבטיח ברכה למי שמתכוון לעשות מצווה, אלא אפילו מי שעושה מצווה שלא במתכוון ובשוגג, הקב"ה מבטיח לו שכר גדול!"

בעודו יושב ומפיל תחינתו, ראה לפתע בפניו הקפה בלובי המלון יהודי חסידי, אותו לא ראה כל ימי התערוכה.

"מהיכן כבודו מגיע?" שאל. ענה האיש: "יש לנו כאן במלון בשבת הקרובה שמחה משפחתית. בתחילת השבוע, כשביקשתי להקדים את הגעת לי לילה קודם, ענו לי שאין מקום כי המלון תפוס לתערוכה, אך אתמול אחר הצהריים הודיעו לי שהתפנה חדר אחד. הגעתי ממרחק בשעת לילה מאוחרת. חשבתי שאוכל לנוח כדבעי, אך לצערי לא צלח הדבר ביד. התעוררתי לפתע משנתי ולא הצלחתי להירדם בחזרה".

"האם יש ברשותך רכב?" שאל גיא. "כן, בהחלט. תוכל בבקשה לתת לי 'בוסט'- שוק חשמלי להתנעה?" "בוודאי, הרי אתה מזכה אותי במצוות 'עוזב תעזוב עמו'".

"דע", אמר גיא ליהודי החסידי "כנראה בגללי העירו אותך משמיים, להביא

שיעור מס' 250 | פר' וירא תשפ"ו

לי 'חיוך ממרומים'... והוא שתפו בפרטי המעשה.

ולסיפור נוסף: הרב ג' לומד לפרנסתו עם בחורים תושבי חו"ל. תפקידו הרשמי לעזור ולסייע להם להבין את החומר הנלמד. במלאכת אומן הוא מאהיב על הבחורים את דברי התורה, כסגולתו ועצתו של רבינו ה"זרע שמשון" זצוק"ל בפרשתנו: "נמצאנו למדים שמי שיהיה לו תלמודו שגור בפיו, ומדייק בתלמודו, יהיה לו לסגולה שלא ישתכח ממנו". כך מוכיח רבנו בפרשתנו מדרשת הגמ' על הפסוק: "שמחה לאיש במענה פיו"- "אימתי שמחה לאיש, בזמן שמענה בפיו".

הרב ג' נעשה להם לתושבי חו"ל מעין חונך, בניסיון למלא את מקום ההורים השווהים הרחק. יום אחד פנה אליו אחד מצוות הישיבה: "שמע, אולי לא הוגן שאני פונה אליך, הרי זו פרנסתך, אבל בכל זאת: יש כאן בחור חמד שבמעט עזרה ותמיכה יוכל לעשות חיל בלימודיו. הבעיה היא שהוריו חיים מהיד לפה, ואין להם יכולת לשלם אפילו פרוטה לפורטה. יש כאן הזדמנות להציל נפש מישראל". הרב ג' ביקש לחשוב על הדברים, ולאחר שהתייעץ עם רעייתו שעודדה אותו לעניין, הם החליטו שזה סוג של נתינת צדקה בסתר, והרי הרמב"ם אומר שמעולם לא העני אדם מהצדקה, כך שברור שלא נפסיד, והקב"ה ימלא חסרוננו ממקום אחר. כך במשך תקופה הוא הקדיש לאותו בחור, זמן איכות ללא קבלת תמורה. אכן, הבחור זינק ועשה חיל בלימודיו, ומשהגיע לפרק האיש מקדש חזר לארה"ב לבית הוריו לחפש את השידוך שלו ולהקים בית נאמן בישראל.

ערב אחד הבחור השתתף שם בחתונה של חבר. אחד מהמשרורים בחתונה, אברך חסידי מלא טעם וחן, עמד על הבמה ושר, תוך כדי שהוא מביט על הבחורים המתענגים על השירה הנאה, שמא יש ביניהם בחור המתאים לבתו החשובה והצנועה. לפתע צדו עיניו את הבחור, מידוענו, שעמד שם בצד והתענג לשמע השירה החסידית היפה. הבעל מנגן שירד מהבמה ונכנס לשיחה קולחת עם הבחור. התרשם ממנו מאוד ושאלו: "מי מכיר אותך בשיבת מיר? תן לי בבקשה אחד שמכיר אותך באמת, ולא יענה לי כמו כולם שאתה הבחור הכי טוב בישיבה..." מידוענו הבחור חשב רגע והנה הבריק במוחו רעיון: "תקופה מסוימת למדתי בחברותא עם אברך חשוב שלומד עם בחורים בתשלום, אך משום מה איתי למד ללא תמורה. לכאורה הוא יהיה אובייקטיבי לחלוטין. הנה מספר הטלפון שלו..."

בעל המנגן התקשר לרב ג', ולאחר ששמע ממנו פרטים מפעמים על הבחור החשוב הודה לו. בסיום השיחה ביקש את כתובתו של הרב ג'. לאחר כמה ימים הגיע לביתו של הרב ג' שליח עם צ'ק מכובד, תרומת בעל המנגן עקב התפעלותו מהאברך שהיה מוכן ללמוד עם בחור שלא על מנת לקבל פרס. הרב ג' הרגיש 'חיוך ממרומים', עת נזכר בדבריו רעייתו שמעולם לא העני אדם ולא נחסר מהצדקה...

וב'חיוך' נוסף משתף ר' אברהם, תושב צפון הארץ: "בימי בין הזמנים רציתי להביא את אבי שליט"א שמאוד התבגר לאחרונה וזקוק לעובד סיעודי צמוד, יחד עם אמי תחי' לנפוש כמה ימים בביתי בצפון, הדבר היה חשוב לרפואתם והבראתם - כמשיב נפש".

"רבי שמעון בר יוחאי אומר: מרגלית טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם, וכל חולה שהיה רואה אותו מיד מתרפא" (ב"ק ט"ז).

מטעים רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א שזו הסיבה שלא מצינו בתורה שהקב"ה בא גם לרפא את ילדי ביתו של אברהם שנימולו יחד אתו. מוכיח רבינו שילדי ביתו נרפאו מיד, לפי שהסתכלו במרגלית שבצווארו של אברהם. ר' אברהם תכנן לארח את הוריו בביתו למרות הצפיפות והקושי שבדבר, אך עבור העובד הזר המטפל באביו, ניסה לחפש דירה סמוכה, אך בעקבות ימי בין הזמנים לא הצליח למצוא מקום לאירוח בשום פנים ואופן- אפילו בתשלום. "העליתי חרס ביד" מספר ר' אברהם, "ערב אחד, באמצע מלאכת החיפושים המייגע, מתקשרת אלי רעייתי עם שתי לוחות קצת מעצבנת", (כהגדרתו...) "שכן, כדי למלא רצונה עלי להפסיק באמצע ולצאת עם רכבי לצד השני של העיר. לרגע רציתי לדחות אותה, אך במחשבה שניה חשבתי הרי זה רצון השי"ת שאכבדה כראוי. התגברתי ונעניתי לה במאור פנים. ביציאתי במדרגות הופיע למולי שכן קרוב- רחוק. קרוב- שכן הדירה שלו קומה מתחת, רחוק- שכן הוא משכיר אותה וגר בעיר אחרת. הוא סיפר לי לתומי שהשוכר שלו עזב לפתע את הדירה, והוא מחפש שוכר אחר. שיתפתי אותו בחיפושי הקודחים אחר דירה סמוכה לפיליפיני של אבי. מיזמתו הוא הציע לי שאם אני מוכן לנקות את הדירה הוא מעמיד אותה לרשותי חנם אין כסף. הרגשתי שכאשר התאמצתי לעשות רצון קוני ולכבד את רצונה במאור פנים החזירו לי מיידית 'חיוך ממרומים'.

להצטרפות ולשליחת סיפורים hbzs3587@gmail.com

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מירבאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטיב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאלי שלעניגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוהה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכי.

מלוצי יורש

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמנטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

יזייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מלוצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מלוצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

ל"ג הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

הקובע מקום לתפילתו מסלק את החיצונים. אמרו (ברכות ז:): אמר ר' יוחנן משום רשב"י, כל הקובע מקום לתפלתו אויביו נופלים תחתיו, שנאמר 'ושמתי מקום לעמי ישראל ושכן תחתיו'. ועוד אמרו שם: אמר רב חלבו אמר רב הונא כל הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם יהיה בעזרו, וכשמת אומרים עליו אי חסיד אי עניו מתלמידיו של אברהם אבינו, ואברהם אבינו מנא לן דקבע מקום, דכתיב 'וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם', ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר 'ויעמוד פינחס ויפלל'. וצ"ב למה צריך קביעות מקום לתפילה, ולמה דוקא יש לו שכר זה שאיביו נופלים תחתיו. ויש לתרץ, דמצינו בחליצה דבעינן קביעות מקום, כדאיתא בשו"ע (אבה"ע סי' קס"ט) דצריכים הדיינים לקבוע מקום לחליצה. ויש שם בזה ג' טעמים, הטעם הפשוט הוא כדי שיתפרסם הדבר, ובדברי הב"ח נמצא עוד טעם דבעינן שיעשה מעשה דמוכח לשם מצוה. וחכמי האמת נתנו עוד טעם אחר שצריך הזמנה וקביעות מקום כדי להרחיק החיצונים שיש להם שייכות להדבק באותו הרוח שהולך ערטילאי בלא בנים, כמו שעושים זימון בברכת המזון. ומחמת אלו השלשה טעמים ממש צריך הכא נמי קביעות לתפלה, שידוע שהמזיקים כשמם כן הם שכוונתם תמיד להזיק לאדם, ולעולם יש להם צרות עין בטובתו של אדם ובשלותו ותמיד מקטריגים עליו, ובפרט כשהאדם מתפלל להקב"ה שימלא משאלותיו ושיתן לו טובה, ועל זה אמר ר' יוחנן גופיה (ירושלמי תענית פ"ג ה"ו) אם סדרת תפלה לא יהיו לך צר עין מלמעלה, שנאמר 'היערן שוער לא בצר', ולכן כשאדם קובע מקום ומזמין הקדושה אין להם למקטריגים עוד מקום מלמעלה. וזהו מה שאמר אויביו נופלים תחתיו, שהיא מדה כנגד מדה ממש, הוא קובע מקום להשרות השכינה שהוא מקומו של עולם, כמו שאמרו רז"ל עה"פ 'הנה מקום את' (שמו"ר מו:), אף אויביו שהם המזיקים אינו מן הראוי שהיה להם מקום להיות נצבים נגדו, כי הוא בעל המקום ולא הם, ונופלים תחתיו לעומקא דתהומא רבה, והרי זה נגד הטעם הנ"ל כדי להרחיק החיצונים. (זרע שמשון פ' האזינו אות ו').

לע"נ הגר' שמאי ב"ר פרץ אקסל זצ"ל יא"צ ט"ו חשוון

גרש האמה הזאת. ג' במסורה, דין, ואידך 'גרש לץ', ואידך 'כלה גרש יגרש'. ויראה לפי ששרה אמרה 'כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק', והנה ידוע דמי שפרע החוב של 'כי גר יהיה זרעך', לו מגיע ירושת הארץ, וכמו שפירש רש"י בפרשת חוקת עה"פ 'כה אמר אחיך ישראל', דפירש"י: אמר לו אחים אנחנו בני אברהם וכו' נעברה נא בארצך, אין לך לעורר על הירושה של ארץ כנען, כשם שלא פרעת החוב.

ובזה מובן המסורה, 'גרש האמה הזאת ואת בנה', והיינו 'גרש לץ' כי היה מצחק, [כדכתיב 'ותאשר שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק'], ואם תאמר אם אתה מדחה מירושה, יוטל כל השיעבוד על זרע יצחק, וידוע שלא יכלו להתממה במצרים כי היו קרובים ליכנס לשער החמשים של שערי טומאה, לזה אמרה אל תירא, 'כי כלה גרש יגרש'.

ועתה השבעה לי באלהים כו' כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי. יראה שירמוז למה שאיתא דהא בדנשבע על דעת חבירו אין לו התרה, היינו אם נשבע על דעת חבירו בשביל טובה שעשה לו חבירו. ועל כן ביקש אבימלך שישבע לו על דעתו בטובה שעשה לו, ואז לא מצי להתיר הנדר, ולזה כאשר אמר 'אנכי אשבע' נגד הטובה, הוכיח אברהם על אשר גזלו ועשו לו שלא כדון [והטובה הזו היא], ואמר אבימלך 'לא ידעתי'.

לע"נ הגר' מיכאל אליעזר ליפמאן ב"ר אברהם משה פארשלעגער זצ"ל יא"צ ט"ו חשוון

מתו אחיו מחמת מילה, ובמקום דאיכא חשש בעלמא. כתב האבני נזר (י"ד סימן שכ"ג), וז"ל: בדבר התינוק אשר מתו שני אחיו מחמת מילה, שאחיו הראשון לא יכלו לעצור דמו בשעת מילה ומת ר"ל, ושוב נולד אחיו השני ומלו אותו ונתרפא, וביום ששי למילתו נפתח נקב וכו' והלך הדם כל הלילה בלא יודעים, ובבוקר לא היו באפשרי להעמיד הדם עד שמת הילד, ואח"כ נולד אחיו השלישי, והורו גדולים להמתין שנה, ומלו אותו אחר שנה ועלה כהוגן והוא חי ובריא. עתה נולד בן זה, ודעת כבודו למולו אחר איזה זמן שיש שינוי הניכרת לכל שהוא גדול וחזק יותר מתינוקות הראשונים.

הנה באמת טעמא בעי למה נמולו גם אחר שנתחזק כחו, אם ראינו שלא יכלו לעצור הדם. בשלמא אם מת מחמת חולשות, שהמילה הכשילה כחו, ודאי

תולדות הרה"ק בעל החזון יחזקאל זי"ע

סיפר החזון יחזקאל, שבהיותו בחור צעיר כבן י"ג, ותבער בו שלהבת חשקת שקידת התורה, ופעם בליל ש"ק אחרי הסעודה, ישב בבית הוריו בעיירה מוסט ברוסיה ולמד בשקידה עצומה ובחשק נפלא במסכת שבת דף אחרי דף, שעות ארוכות, ואמו ע"ה שכבה במיטה, ופתאום באמצע לימודו קם ממקומו והחל מסתובב בחדר אנה ואנה שקוע בשרעפים עמוקים, והרגישה בזה אמו ע"ה, וקראה ממיתתה: "אלטערק'! [זה היה שמו השני של בעל החזון יחזקאל], על מה חושב אתה כעת?"

והשיב: אמא, אני לומד עכשיו במסכת שבת, בתחילת הפרק השני 'במה מדליקין', שאמרו שם במשנה שאין מדליקין בשמן קיק, והגמרא שואלת מאי שמן קיק, ועל זה אמר שמואל ששאל 'לכל יורדי הים' מאי שמן קיק, והשיבו לו. ואני מתפעל ומתרגש ולומד מוסר והתעוררות לעצמי: הנה האמורא הקדוש שמואל, שהגמרא אומרת עליו שהיה גם רופא, והיה גם בקי גדול בחכמת הכוכבים והמזלות 'אסטרוולוגיה', ומכל מקום כשנפגש עם 'כל יורדי הים' - לא שאל ולא התעניין אצלם מאומה, לא מענייני רפואה, ולא מענייני תכונה, אלא רק דבר אחד בלבד היה כל משאת נפשו: להבין פשט בדברי המשנה הקדושה! מאי 'שמן קיק'!... ללמדנו שאין לנו שום ענין בכל הנעשה בעולם, אלא אך ורק דבר אחד בלבד אליו נשואות עינינו: להבין ולהשכיל בתורתנו הקדושה.

אין ראייה כלל מקטן בן ח' ימים על ילד גדול. אבל אם לא יוכלו לעצור הדם אשר עיינו רואות שגם באנשים גדולים נמצא דבר זה שכאשר ינקוף עצמו אף באצבע, קשה להעמיד הדם. א"כ למיחש מיהא בעי, כיון שהוא ממשפחה דרפי דמא, שמא גם כשיגדיל יהיה כך.

וצ"ל דמשום חשש בעלמא לא נדחה מצוות מילה לגמרי, שגם בכל מילה יש חשש סכנה, כמו שדרשו (גיטין נז:): עה"פ 'כי עליך הורגנו כל היום', שזה מילה, שפירש"י 'פעמים שמת'. ועל כן כיון דליכא חזקה על כשיגדיל, שוב מלין אותו. ואין לומר דנמתין עוד יותר, דזה ליתא, דאיזה שיעור ניתן. ולדחות מצוות מילה לגמרי אי אפשר מפני חשש. ולכן כתב הרמב"ם (פ"א מילה ה"ח), וז"ל: אין מלין אלא ולד שאין בו שום חולי, שסכנת נפשות דוחה את הכל, ואפשר למול לאחר זמן, ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם, עכ"ל. הרי שהטעם הוא 'מפני שאפשר למול לאחר זמן', אבל לולא זה לא היה דוחין לגמרי מפני חשש.

[וכ"כ האבנ"ז באו"ח (סי' תנ"ג אות ו'), וז"ל: כתב הרמב"ם אין מלין ולד שיש בו חשש חולי שאפשר למול לאחר זמן. משמע שדבר זה חשש רחוק ולא הי' כדאי לדחות מצוות מילה עבור זה. לולא שאפשר למול לאחר זמן].

וכמדומה לי שכן כתב בחת"ס [י"ד סי' רמ"ה] וכו'. נחזור לעניינינו שכבר מלו אחד אחר שנה ועלה כהוגן, שיש טעם גדול להמתין עד שנה, שכבר ראינו שלאחר שנה לא הויק המילה לאחיו, ממילא מחויב להמתין. אך כ"ז אם הי' שני אחיו מתים מחמת מילה בלי תת סיבה אחרת, אבל זה שאחיו השני לא ראו פתיחת הנקב והוציא דם עד הבוקר, והדם הלך כל הלילה, ויש לו לתלות בזה. ויש ראי' שכן הדבר, שהרי בשעת מילה הועמד הדם בטוב, ולא כאחיו הראשון שבשעת מילה לא יכלו לעצור הדם, לכן ודאי הי' מחמת שכבר נחלש התינוק מחמת הילוך הדם בלא יודעים תחילה, א"כ אינו בכלל מתו אחיו מחמת מילה כלל, עכ"פ לפענ"ד למולו שהוא גדול וחזק יותר מן הראשונים.

לע"נ הגר' אברהם יעקב ב"ר ישראל מרדכי טייטלבוים זצ"ל יא"צ י"ז חשוון

אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי. והיינו דבשבת נקראו ישראל 'בני היכלא דמלכא', ומבקשים 'שבתי בבית ה' כל ימי חיי' אף בימי המעשה. ושמעתי בשם רבי ר' בונם צוקללה"ה שאמר,

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מלאזט איין וויסען ווען די שטיין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעט ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די נאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מזאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מלאזט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקט, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איך זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל הרישומא משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איז ווילט.
- מקען באשטעלען אסאך שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובליגע אופן פון **מכן דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יגדל הלב (-אנציערע) ויין הארץ צו אידעקטן, שיתחבר לבו לשמים לטובה (-סערישע די גאנצע מענטש), ותראה מלאים (-וועטס זעהן וואונדער),** מקען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זהוה) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצוות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ת.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

בתחנות, שאמרו לו טעמים על מה שלא למול מחמת חשש סכנה, אך לא האמינו כי השגחת ה' הוא על הכל, ואף על קרוצי חומר הקב"ה משיג עליהם בכל רגע ושומר עליהם.

והנה כתב הישג משה (פרשת נח) לפרש מה שאמרו חז"ל (שמות פ"ב ה') שאל גוי אחד את ר' יהושע בן קרחה מה ראה הקב"ה לדבר עם משה מתוך הסנה, ללמדך שאין מקום פנוי בלא שכינה אפילו סנה, שנתגלה למשה מתוך הסנה. שהתגלות השכינה באיזה מקום, אין מן הצורך להעתיק הכבוד שיהיה באותו מקום, כי מלא כל הארץ כבודו, ואין שום דבר בעולם שאין בו כח אלקי המקיימו, והיינו ללמדך שאין מקום פנוי בלא שכינה אפילו סנה, היינו דאף דבר היותר גשמי וגרוע, יש בו כח אלקי המקיימו, וזולתו אין לו מציאות, ע"ש. ולפ"ז יש לבאר מה שנגלה הקב"ה דייקא באלוני ממרא, דכיון שנתן לו עצה על המילה, ובזה הראה שהוא מאמין דהש"ת משיג אף על קרוצי חומר מן התחתונים, על כן מדה כנגד מדה נגלה הקב"ה בחלקו באלוני ממרא, להראות שאף במקום גרוע וגשמי ביותר הקב"ה משרה שכינתו וזה תהלתו יתברך שמו.

לע"נ הג"ר שלמה קורח ב"ר יחיה זצ"ל יא"צ ר"ג חשון וישכם אברהם בבוקר ויחשב את חמורו. אמרו (חולין צא): וישכם אברהם בבוקר ויחשב, מכאן לת"ח שלא יצא יחידי בלילה, והקשו בתוס' (ד"ה מהכא), הא בקרא דעקדה לא היה יחידי, דשני נערים היו עמו. ועוד הא שלוחי מצוה אינן ניזוקין. ועוד דאין דייק מיניה (פסחים ד') דזריזין מקדימין למצוה לא הוי טפי מצפרא, דלמא משום דת"ח אין יוצא יחידי בלילה, ע"ש.

ונראה דקושיא קמייא יש ליישב, כיון דלא ידע המקום שאמר לו ה', ולא רצה שיהיה הנערים אצל העקדה שלא יעכבו עליו, לכן לא היה יכול לצאת בלילה. ואידך ב' הקושיות חדא מתיישבת בחברתה, דאין זריזין מקדימין קודם צפרא, דאי משום דת"ח לא יצא יחידי בלילה, הא שלוחי מצוה אינן ניזוקין, אבל כיון דזריזין מקדימין לא הוי אלא מצפרא, ממילא לא היה יכול לצאת בלילה, דלא שייך שלוחי מצוה אינן ניזוקין.

ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים. כבר הקשו איך מתחיל 'והאלקים נסה את אברהם', ואח"כ למה על ידי מלאך אמר כן. ונראה לי כי מבואר ברמב"ם (פ"י מהלכות יסודי התורה), דהנביא אם אמר דבר גזירה, אם נתבטל אינו נביא שקר, כי ע"י תשובה נתבטל, כמו משא נינוה ע"י יונה בן אמת, אמנם אם לטובה לא נתקיים, הרי זה כנביא שקר, עכ"ל. והנה

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספר
מנחת חדשה

שהמחבר דחה"ק מופת הדור
מרן רבי ברוך פינחס מסקאליע זי"ע,

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מוודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר זצוקלה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

(אין צבי עה"ת עמ' רמ"ב)

טלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

שהמכוון ששאל מאת ה' שזה יהיה המבוקש שלו, וזה שנאמר 'אותה אבקש שבתי בבית ה''. והעיקר הוא הרצון, וכמו שאנו רואים שמכל פעולת אברהם אבינו שהיה מכניס אורחים ומקרבן לידיעת ה' והקריא שם ה' בפי כל בריותיו, לא נכתב בתורה רק ברמז 'ויטע אשל', 'ויקרא בשם ה' / אל תקרא 'ויקרא, אלא 'ויקרא', ובפרשה זו כתבה תורה כל פרטי הסעודה שהאכיל למלאכים, שלא היו צריכים למזונותיו ואכלו רק לכבודו, משום ד'עלת לקראת הלך בנימוסה', ואיתא בב"מ (פז:): בשכר שלושה זכו לשלושה וכו', ובמדרש רבה קא חשיב על כל פרט שפרע הקב"ה לבניו במדבר בשוב ולעתיד לבוא. ולכאורה טפי היה להתורה להזכיר מה שזן לבני אדם הצריכין למזונות, ושפרסם אלהותו יתברך שיהיה נקרא 'אלהי הארץ', ולרמז קיבול שכר על זה. משא"כ המלאכים שלא הוצרכו למזונות וגם לא לפרסום מלכות שמים.

אך הענין על פי מה שנאמר 'כי קרוב וגו' בפיק ובלבבך לעשותו', ולא כתיב 'ובמעשיך'. והטעם משום שהש"ת דורש מהאדם רק הרצון בפיק ובלבבך, וגמר המעשה מסייע הש"ת, וזה שנאמר 'לעשותו', וכמו שמובא בזה"ק (ח"ג קס). כיון דישתדל בר נש ברעותא דליבא גבי קוב"ה, לא בעי מינן אלא ליבא. וכן הוא בגמרא (סנהדרין קז:): הקב"ה ליבא בעי. ובכאן אחר המילה השיג אברהם אבינו חשק מיוחד לעבודת הש"ת, וכמו שאמרו (יומא כח): 'אנן מאברהם ניקום וגומר', ופירש"י להיות זריזין כאברהם. וכאן שהשיג חשק ישראלי ועשה כל דבר בחשק נפלא, ולכן נפרע לבניו על כל פרט ופרט במדבר ובשוב ולעתיד לבוא. ונכתב בתורה מעשה זו להודיענו שהעיקר מה שהש"ת דורש מאתנו הוא החשק והרצון בפיק ובלבבך רעותא דליבא, וגמר המעשה יגמור הש"ת שיהיה לטוב.

וזה שנאמר 'אחת שאלתי וגו' אותה אבקש שבתי וגו', שיהיה זה על כל פנים המבוקש שלי 'שבתי בבית ה' כל ימי חיי'. וזה החשק משיג הישראל בשבת, דשבת ברזא דברית, ומשיג ישראל החשק, וכמו שאמרו (ברכות יז). גלוי וידוע שרצוננו לעשות רצונך, ואף שרק בשבת נקרא הישראל יושב בבית ה', מ"מ המבוקש להיות תמיד בבית ה', ומשתדלי באורייתא תלמידי חכמים כשבתות וימים טובים (רעיא מהימנא זוהר ח"ג כט), שהם תמיד יושבין בבית ה' כמו בשבת.

לע"נ הג"ר גדליה יוסף ב"ר יצחק בערינישטין זצ"ל יא"צ ג' חשון

וירא אליו ה' באלוני ממרא. יש לדקדק על מה היה התגלות השכינה במקום 'ממרא', ועל מה זכה לזה. ונראה, דהנה מבואר במדרש (פמ"ב ח') דכשאמר לו הקב"ה לאברהם למול, הלך ונמלך בשלושה אהביו ענר אשכול וממרא, וענר ואשכול אמרו לו שלא למול, וממרא יעץ לו על המילה. והנה ענר ואשכול שיעצו לו שלא למול, כפרו בהשגחת ה'

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

הבאים בפירוש, ורק דכתיב שיוסף עשה כן, וע"כ אין ללמוד מזה אעכשיו, דאין למידין מקודם מתן תורה, וזה פשוט.

לע"נ הג"ר יהודה לאון פטילון בן שרה זצ"ל יא"צ ט"ו חשון

ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה. ידוע דהר המוריה הוא ההר שעליו נבנה ביהמ"ק שבירושלים, וקראה כן 'ירושלים' שם בן נח, שהיה מלכה הראשון של ירושלים. והכוונה של 'ירושלים' יראה שלימה, היינו שבעוה"ז שיצה"ר שולט, צריך שיהא לאדם יראת העונש מקודם הנקרא 'יראת אלקים' - מידת הדין, ואח"כ יכולים לעלות ולהשיג יראת הרוממות שהיא יראת ה'.

והנה אמרו (ב"ב עה): לעתיד לבא יקרא שם ירושלים ה', כדכתיב בסוף נבואת יחזקאל 'ושם העיר מיום ה' שמה'. ויכולים להתאים את זה הפסוק לפי המדרש (בר"ר מט:ב), דאף שם החדש שעתיד הקב"ה לקרוא לירושלים, גילה לאברהם אבינו ע"ה. ולפ"ז הכי פירושו: 'ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה', יראת הרוממות, שאז יבטל היצה"ר מהעולם, ולא יצטרך עוד יראת העונש, שע"י שם אלקים מידת הדין, אלא שם הוי"ה מידת הרחמים לבד יספיק, כבקשת יעקב אבינו 'והיה הויה לי לאלקים', שבמקום עולם הטבע שהוא גימטריה 'אלקים', יתגלה עולם הנס שנשפע משם הוי"ה, 'אשר יאמר היום' בעוה"ז 'בהר' גימטריה 'רז', ה' יראה, שהיום בהנהגה זו נוהגים רק עם הצדיקים הגדולים שיש להם יראת הרוממות כדכתיב 'סוד ה' ליראי', [וזה 'רז'], דעיד"ז הם יכולים לעשות מופתים שלא כדרך הטבע.

לע"נ חיה הינדל ב"ר משה יחיאל חיים וואזנר ע"ה יא"צ ה' חשון

מחילת תנאי הוי קיומו. כתיב 'אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי מטה מנשה ויאמר אליהם אתם שמרתם את כל אשר צוה אתכם משה ועתה פנו ולכו לכם לאהליכם'. (יהושע כב:א). וקשה, הלא לא נכבשה עוד כל הארץ, ומשה הלא אמר 'ונכבשה הארץ לפניכם ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחוזת'. אלא ראה מכאן

אמרו (ברכות ד') שיעקב אבינו אמר 'קטנתי מכל החסדים', דחשש שמא גרם החטא, אע"פ שהבטיחו השי"ת. וע"כ צ"ל [דאם הקב"ה בעצמו מבטיח, אז אפשר שיגרום החטא. אבל אם הקב"ה הבטיח ע"י שליח, אז כיון שנמסר לשליח, אז אי אפשר לחזור, דהוא כמו 'תן כזכי', וזכין לאדם שלא בפניו. ועכ"פ מוכח דע"י שליח קיים ההבטחה, ולכן 'ויקרא אליו מלאך', כי כדי שיתקיים עכ"פ ולא יהיה עוד קטרוג ע"י חטא.

לע"נ הג"ר אליהו יוסף ב"ר גדליה אהרן דאבייטא יוסף זצ"ל מבאפאלוי יא"צ יג חשון

וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. אמרו (ברכות כו:): תפלות אבות תקנום, אברהם תיקן תפלת שחרית שנאמר 'וישכם אברהם בבקר'. והקשה הגר"י ענגלי (בית האוצר מערכת א-ב כלל א' אות ז'), וז"ל: וקשה דאיך יש חיוב מכח האבות, הרי זה לימוד מקודם מתן תורה, ועיין תענית (כח). דמשום דתפלות אבות תיקנום, קרי להו הש"ס התם 'דברי תורה', ותפלת נעילה דהוא רק תיקון חכמים, קרי לה 'דברי סופרים', ע"ש ברש"י. וקשה דמאי מעליותא דתיקון האבות, אדרבה הא אין למדין מקודם מתן תורה, ואי משום שחכמים דאחרי מתן תורה ציוו לקיים תיקון האבות הזה, א"כ זהו שוב רק חיוב חכמים כתפילת נעילה, וצריך לומר דתפלות היה בקבלה לחכמים שלא לבד שהאבות בעצמם התפללו, וכנלמד מקראי בברכות שם, רק שתיקנו האבות בפירוש לזרעם אחריהם ולדורות הבאים שיתפללו הג' תפלות. וכן מבואר בהדיא במדרש משלי (פרשה כ"ב) 'אל תסג גבול עולם אשר עשו אבותיך', אם ראית מנהג שעשו אבות, אל תשנה אותו, כגון אברהם שתקן תפלת שחרית, ויצחק מנחה, ויעקב ערבית, שלא תאמר אף אני אוסיף תפלה אחרת, שנאמר 'אשר עשו אבותיך', לא עשו להם בלבד, אלא לכל הדורות ע"כ.

[וצ"ע קצת דלמה ליה קרא ד'אל תסג', הא בלאו הכי יש כאן איסור מפאת כל תוסף, וכמ"ש הראשונים בפ"ג דברכות. ודע דממדרש הנ"ל דחשיב הוספת תפלה הסגת גבול התפלות, מוכח דהוספה בדבר, חשוב עקירת הדבר, (וכסברת הלחם משנה פ"ב בברכות ה"ח)].

וכיון דתיקנו בפירוש לדורות הבאים, לא שייך ביה אין למידין מקודם מתן תורה, ורק באבילות שבעה הוא דאמר (בירושלמי מו"ק פ"ג ה"ה) דממאי דכתיב 'ויעש לאביו אבל שבעת ימים', אין ללמוד על עכשיו, משום דזה איננו תיקון לדורות

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוקט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הג"ר שלום אייזן זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלוי
של מרן בעל החזון
יחזקאל, הכריז:
"נצטוותי מאת רבינו
לפרסם שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שימליץ את חידושי
תורתו"
(רבבות אפרים או"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
הפצה ראשית: גריינפעלד
718.633.5103

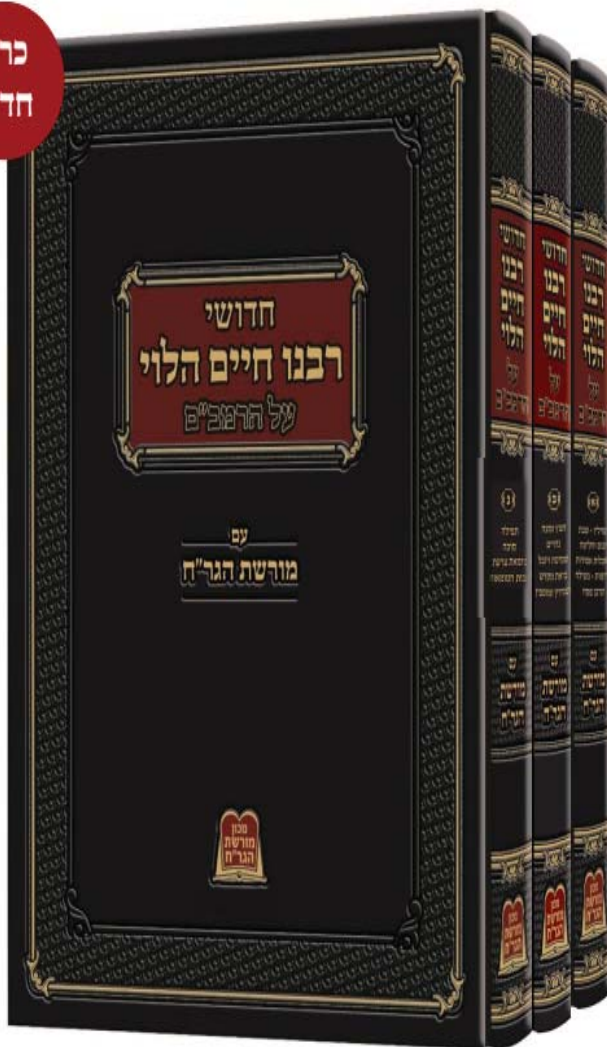

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

חדש מבית מכון מורשת הגר"ח

כרך
חדש

moresheshagrach@gmail.com • הפצה ראשית בארץ: ספרייתי - גיטלר • בחו"ל: עם הספר - לעווין

להא שכתוב בשו"ת הרא"ש (כלל ל"ה אות ט') וז"ל: וגם תנאי בני גד ובני ראובן, מילתא דפשיטא היא דאם אמרו יהושע וישראל אין אנו צריכים להם, דהיו פטורים מתנאי שהתנה עמהם משה לעבור חלוצים לפניו, ולא היו מפסידים בשביל זה נחלתם בעבר הירדן. ומהתם ילפינו לכל התנאים, שמחילת התנאים הרי זה כקיומם, עכ"ל הרא"ש.

ויש לדברים אלה שורש בכתובים בפרשתינו, דבתחילה אמר משה לבני גד ובני ראובן 'ועבר לכם כל חלוץ וגו' ונכבשה הארץ לפני ה' ואחר תשובו'. אבל להלן כתיב 'ויצו להם משה את אלעזר הכהן ואת יהושע בן נון ואת ראשי אבות המטות לבני ישראל, ויאמר משה אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם את הירדן וגו' ונכבשה הארץ לפניכם ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחוזתה, ולא כתיב כאן 'ונכבשה הארץ לפני ה' כמו שכתב קודם. והיינו משום דלבני גד ולבני ראובן עצמם אמר משה שישבו רק כאשר ונכבשה הארץ לפני ה', כלומר כל הארץ אשר לפני ה', כדי שלא יוכלו לומר שיצאו ידי חובתם בכיבוש חלק ממנה. אבל ליהושע ולאלעזר הכהן אמר משה 'ונכבשה הארץ לפניכם', בכך הדבר תלוי אם בעיניכם יהא הדבר נחשב

שהם נטלו חלק בכיבוש, אז 'ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחוזתה'. (חזו"י מכות פ"ב ה"ב).

לע"נ הגר"ר לייב ב"ר יצחק מחברון זצ"ל 'בעל היסורים', יא"צ ט"ו חשוון

הספרים שנתחברו בזמנינו. מבואר בספרי קבלה, כי כל הספרים שנכתבו ונתחברו ע"י חכמי הדור שכולם מדברים בפשטי התורה, שכל אחד מהמחברים, באותו הספר שחיבר, הוא יעסוק בגן עדן לעתיד מה ששייך לפנימיות אותם הדברים שכתב בספר, כי כל הדברים שניתנו בפשט אפילו הש"ס המשניות והבריות, כולם מיוסדים ע"פ הסוד, ורק שנתלבשו בלבוש של פשט בכדי שיוכנו לאנשים הגשמיים, אך ליודעי חן יכולים לפרשם ע"פ פנימיותם, ראה בכתבי האריז"ל (שער מאמרי רז"ל, ושער הפסוקים) וכן במגיד משרים, ותראה פלאות מה שמפרשים הפסוקים ע"פ סודות התורה, ואפילו פירוש רש"י על ש"ס וכ"ש שעל התורה, ונמצא דכל התורה שלומדים בעוה"ז לשמה, יזכו לעסוק באותה תורה שעסקו בה בפנימיותה, וכ"ש אלה שהיה להם זכות לעסוק בתורת הקבלה בעוה"ז, שבדאי שיזכו לעסוק בסודי הסודות של התורה. ומבואר כך, שאלו הלומדים שלא עסקו כלל בתורת החן, ועכ"פ עסקו כפי יכולתם בפלפולי התורה, שהקב"ה חדי בפלפול דאורייתא, ולמדו תורה לשמה, שכרם גם רב מאד, שיעסקו לעתיד בסוד אצילות. אבל אלו שזכו לעסוק בסודות התורה בעוה"ז, אז לעתיד הם יעסקו בסוד שבסודות שהוא אצילות דאצילות, וזהו מדריגה הכי חשובה, ואשרי שזוכים בלימוד תורת הנסתר. וכן כל אותם הספרים שנתחברו בעוה"ז ע"י גדולי התורה, מוכרחים להיות קיימים לעתיד לבוא, בכדי שכל מחבר יעסוק בפנימיות של

תולדות בעל האבני נזר זי"ע

מימי ילדותו של האבני נזר זי"ע, היה ידוע חולי, אמו ספרה שכאשר היה עדיין תינוק מוטל בעריסה, חלה מאד, והרופאים כבר אמרו נואש לחיו, ואמו מרת 'דוברוש', ישיבה בפתח הבית ותלתה עיניה למרום ובכתה. והנה פתאום עבר איש אחד, ופנה אליה בלשון נכרית, קראה בשמה, ושאל: 'דוברוש! מה את בוכה כל כך?' והיא לא הטתה אזנה אל דבריו מחמת צערה, וכאשר שנה ושילש להפציר בה לומר לו את סבת בכיה, סיפרה לו שהאוצר שלה הילד היקר הזה הנהו בסכנה גדולה, ואמר לה האיש: 'אל תיראי מאומה, רק לכי ועשי לו רפואה פלונית, והילד יהיה בריא'. ורק כילה לדבר את דבריו, נעלם האיש ולא ראתהו עוד, והרפואה שצויה לעשות הועילה, והתינוק שב לאיתנו. את הסיפור הזה ששמע האבני נזר מפי אמו בילדותו, היה מספר בעצמו לעת זקנותו, והיה אומר שהאיש הנכרי ההוא היה אליהו הנביא, ושאלו הצדקת זכתה לדבר עמו פה אל פה.

'פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל: 'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עינאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

ויתפלל אברהם וגו' כי עצר עצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך וגו' על דבר וגו'. הנה מה שאמר 'מות תמות אתה וכל אשר לך', מה שהיו נענשים ביתו של אבימלך, מפני שהיו שמחים בבוששתה, כפירש"י בפסוק 'עד בכור השפחה והשב' (שמות יא:ה), ולפי שלא היה העונש אלא על המחשבה שאין מכיר בו אלה ה', לכך הוכו במצרים ע"י ה', ולא ע"י מלאך. והכא נמי לקה בעוצר רחם שהוא מפתח של חיה שאינו נמסר לשליח (עי' תענית ב.), ולכך פירש"י גבי פרעה כתיב 'וינגע וכו' על דבר שרי', שאמרה שרה למלאך [להכות את פרעה]. ולא פירוש הכא כן, מפני שעצירת הלידה לא נמסר למלאך. והיינו דכתיב בתחילה 'ויתפלל בעדך וחיה', שהיה חייב מיתה על הגזל, וע"ז הועיל תפילתו של אברהם, אבל מה שלקה בעצירת הרחם שהיתה בשביל בוששת של שרה, ע"ז לא הועיל תפלתו, כי אין בידו למחול על כבודה, אבל כיון שנתן דמי בוששתה נתרפא. והיינו דכתיב 'כי עצר עצר וגו' על דבר שרה אשת אברהם, ר"ל שהעצירה היתה בשביל בוששה של שרה.

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר : בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון). תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

תורת ספרו, כי הפשט הוא רק הלבוש, ושם לא עוסקים בלבוש רק בפנימיות שהיא בחינת תורת אצילות. ועוד מבואר על מחברי ספרים שבזמנינו, שכל אחד חיבר לפי מה שקיבלה נשמתו בהר סיני, ומבואר בזוה"ק פרשת בלק כי כל מלה שמחדש האדם בין בכתב בין בע"פ מיד אכתוב לגבי בני מתיבתא, אי מלה זכאה איהי כמה עטרין מעטרין לגבי בני מתיבתא. והמקובלים מפרשין שענין העטרה הוא מאותם החידושים עצמם שחידש, שנעשים עטרה בראשו ובכל גופו בבחינת 'חלוקא דרבנן'.

אחד מגדולי המקובלים כותב שראה את אביו שהיה גאון ומקובל עצום שנגלה לו בחלומו וראה אותו מלוכב בספריו שהוציא לאור בעוה"ז כאן, ובכן כל אותם החיבורים שחיבר ת"ח והלומד תורה לשמה לשם ה', נעשים לו עטרה בראשו ובכל גופו, וזה נשאר לו לעולם, ומהם יכול ללמוד סתרי התורה, וא"כ אנו רואים שכרם של מחברי ספרים אפילו של ימינו אנו.

והנה בזוה"ק שהזכרנו מבואר 'אי מלה זכאה איהו', זאת אומרת החידוש שהת"ח חידש זהו אמת, אז 'כמה' עטרין מעטרין לגבי בני מתיבתא, ובאמת מאיפה אנו יודעים אם זה חידוש נכון או לא, אבל על זה כבר תירץ הקצוזה"ח, שמי שמחדש חידוש ואח"כ מוצאו בהראשונים, וא"כ האדם הזה יודע שיש לו הכח לחדש אמת, כיון שהראשונים זכו לכון ולחדש לאמתיה של תורה, ועכשיו אמת"ח מחדש, והרבה פעמים מוצא שכיוון לדברי הראשונים, אז כבר יכול לחדש חידושים נכונים. וא"כ רואים איך שכל ת"ח צריך לחבר ספרים ולהדפיסם, ואז יזכה לעסוק בספרו לעתיד לבוא בפנימיות של תורת ספרו, ואפילו שלעתיד לבוא הלימוד יהיה בתורת הנסתר, אבל ספרו יסאר גם לעתיד לבוא בכדי שילמוד פנימיות התורה של ספרו, וגם שזה היה בשביל 'חלוקא דרבנן' של המחבר ועטרה לראשו, וזה נשאר לו לעולם. וא"כ כל אחד צריך לחבר לכל הפחות ספר אחד, ומי שיש בידו צריך להדפיס הרבה ספרים, וכל אחד שמחדש חידושי תורה צריך להכין לו ממון אפילו בכמה שנים עד שיהיה בידו להדפיס ספרו, כדי שיהיה לו ספרו לעתיד ללמוד בו פנימיות ספרו לעוה"ב ולימות המשיח, ומי שאין בידו גם זאת צריך לצוות לבניו שידפיסו ספריו כדי לזכותו לעתיד לבוא ללמוד בספרו פנימיות התורה ועטרה לראשו ולכל גופו.

בעל הפלא יועץ רבי אליעזר ב"ר יצחק פאפו זי"ע הבטיח: 'ממי שאקבל ממנו טובה, אשתדל לשלם לו במיטבא, ולבקש רחמים עליו'

הכנסת אורחים. מצות הכנסת אורחים היא מצוה רבה שמנו אותה בכלל דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקדן קיימת לו לעוה"ב, אשרי איש שיוכל לעשותה בהיות לו רוחב בית מושב, חסד גדול הוא עושה, שהחסד יגדל ערכו לפי צורך המקבל ודוחקו וצערו. והנה אם בא אורח לעיר איש עני שאין ידו משגת ליקח לו מלון לעצמו, או שאינו לפי כבודו לישב במלון, או שאין מלון נמצא בעיר, מה יעשה אותו האיש, אם אין איש מאסף אותו הביתה והוא גר בארץ נכריה, אנה יפנה לעזרה, וכי ימצא איש שמאסף אותו, חיה יחיה ממש, ולכן למצוה רבה יחשב, ולפי גודל המצוה ככה יעשה נחת רוח ליוצרו ובא בשכרו, ולכן עול האורח יקל בעיניו ועול יסבול ולא יכול, אשרי איש אוהב את ה', לפי רוב האהבה אין טרחא ואין כסף נחשב בעיניו נגד עשות נח"ר ליוצרו. אבל כבר אמרו מכלל הזהירות שלא תהא זהיר הרבה, וכתוב 'אל תהי צדיק הרבה', ולכן יזהר במה שכתב בספר בן סירא לא הכל תביא ביתך, שאם יודע בו שאינו איש טוב לא יביאהו אל ביתו, ובפרט אם אין לו אלא בית אחד עם אשתו ובניו, אם יקבל אורח בביתו שיישן עמו בביתו, עבירה היא בידו, וגם כשיקבל אורח בביתו ישמור נכסיו ממנו כדי שלא יבא לחושדו אם יחסר לו שום דבר, כמאמר רז"ל כל אדם הוא חושדן כלסטים ומכבדן כרבן גמליאל.

ומתנאי מצות הכנסת אורחים שיהא מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות, ויותר חשוב ומקובל ומרובה בעיני אלקים ואדם פת חריבה עם יפה עינים וטוב רואי, ממאכילו פטומות בפנים זועפות. ואם קשה בעיניו להוציא הוצאה מרובה מקוצר יד או מקוצר רוח, אל ירבה בהוצאה, ואל ישיאנו יצרו לומר שכדי להזמין אורח צריך הכנה הרבה, כדאמרי הני נשי שעניניהן צרות באורחים, שכל אשר בבית ימעט בעיניהן כשיש אורח וכו', באומרן אי אפשר לכבד אחרים בקלון עצמו, ומתוך כך ממנעי ולא מייתו אורחים, אבל זו עצת יצה"ר הוא למנוע טוב מבעליו מצוה רבה כזו. לכן אם קשה עליו ההוצאה, אל יחוש להוציא יותר על מה שהוא רגיל כדי שלא יכבד עליו האורח, ואין זה קלון, אלא כבוד דניחא ליה לאורח שלא ירבה בהוצאה כדי שלא יהא כבד, וכל מה שרואה שמרים בהוצאה, הוא מצטמק בחושבו כמה טרחות טרח בעה"ב בשבילי, וחושש שסוף סוף יכבד עליו. אבל כשרואה שאינו מרבה בהוצאה, נח לו, וברוח שפתי ישיבענו בדברים טובים ויפק לרעב נפשו באופן שיאכל בשמחה לחמו וישתה בלב טוב מימי.

והן בכלל שאפ"י אם יש כעס וצער בלבו מחמת איזו סבה, יסיר כעס מלבו ואל יראה בפני האורח אלא פנים שוחקות, לבל יחשוב האורח שבשבילו פניו רעים, וידוע מארז"ל שהנותן צדקה לעני מתברך בשש ברכות והמפייסו מתברך ב"א ברכות, ולעולם אל יזוז ממחשבתו גודל המצוה וגודל שכרה למען לא יכבד עליו ויעשה בחיבה יתירה, ובפרק הנסיעה הענק יעניקנו צידה לדרך כברכת ה' אשר נתן לו וילווה וילך לו, ובזה יכיר ה' חילו.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל 'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיין'

על אמנו שרה שרצה לתת לאורחים סולת דוקא קמח נאה, אמרו חז"ל מכאן שאשה עיניה צרה באורחים, מכאן ראינו שמה שנאה מדאי, נובע דוקא מצרות עין, ודוקא הקמח הפשוט שאברהם אמר לתת, מורה על עין יפה, דברים פשוטים שאינם מרהיבים את העין ואין מתבלטים בחיצוניותם המסנוורת, הם דוקא שמשרים על האורח הרגשת נוחות פנימית ומזמינים אותו לבא פעם נוספת.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל: "והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, בדרך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

הכצקתה הבאה אלי. ארז"ל שזה נאמר על בתו של לוט שנתנה פת לעני והמיתוה במיתה משונה. ויש להקשות איך קרה כזאת לעושה צדקה, הרי כתיב 'וצדקה תציל ממות', ודרשו חז"ל אפ"ל נגזרה עליו מיתה. וי"ל משום שלא היה לה לבתו של לוט לסמוך על הנס במקום דשכח היזקא, כיון דאנשי סדום הסכימו שכל הנותן צדקה לעני אחת דתו להמית.

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר: סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

והאלקים נסה את אברהם. זו היא פרשת העקדה אשר ישראל בטוחים להיות זכות העקדה מגין עליהם בכל דור ודור. ואין הנסיון ח"ו אצל השי"ת אלא אצל הבריות, להודיע גודל מעלת הצדיק או הנביא. וכן אמר הכתוב: 'ה' צדיק יבחן וכו'. ודע כי נסיון העקדה היה לפרסם בעמים גודל חיוב היראה והאהבה בהשי"ת, כי האהבה על ג' חלקים: (א) מי שאוהב את המלך, ומתוך אהבתו יספר בשבחיו ויפרסם מעלותיו תמיד כל היום ויודיע לכל את גבורותיו, אבל לא היה חוסר מממונו כלום בשביל אהבתו. (ב) מי שאוהב אותו יותר מן הראשון, יספר בשבחיו ויתן כל ממונו בשבילו, אבל לא ימסור עצמו למיתה בשבילו (ג) מי שאוהב אותו יותר משניהם, יספר בשבחיו ויתן כל ממונו בשבילו וימסור עצמו למיתה. והנה אברהם היה שלם בג' חלקים אלה: (א) סיפר בשבחיו של מלכי המלכים הקב"ה ופרסם אלהותו ויחודו בעולם, כענין שכתוב: 'ויקרא שם בשם ה' אל עולם', לפי שאנשי דורו היו נותנים הנהגת העולם אל הכוכבים והמזלות, והוא היה מדריך בדרך האמת ומודיעם המנהיג היחיד שהוא אל עולם וכו'. (ב) פזר נתן לאביונים בשביל אהבת השי"ת, שיהיה בעל אכסניא ופתוח פתוח לכל עובר ושב, וכן אמרו במדרש: ד' פתחים היו לו לביתו של אברהם והיו לד' רוחות העולם, וכל מי שנכנס בפתח זה יוצא בפתח אחר כדי שלא יתבייש מפני עוברי דרכים. וכן נרמז בכתוב: ויטע אש"ל בבאר שבע. ודרשו רז"ל: אכילה שכיבה לויה, ולא עוד אלא שהיה מחזר אחריהם ורץ לקראתם, שנאמר: 'ורץ לקראתם'. ועליו אמר הכתוב: 'יש מפזר ונוסף עוד'. ואין ספק כי היה נותן את כל הון ביתו באהבת השי"ת. (ג) מסר עצמו למיתה בשביל אהבת ה' כשהושלך לכבשן האש על קדושת השי"ת.

ולפי שהשיג מדרגת האהבה ועבר על ג' החלקים, קראו השי"ת 'אברהם אוהבי', אבל בענין זה של העקדה הראה אברהם תוקף אהבתו בהשי"ת שהיתה חזקה ועזה, אין להעריך אותה עם שלשה חלקים הנזכרים, ואין לדמותה למי שמוסר עצמו למיתה בשביל אוהבו או בשביל אדונו, כי ראוי היה אברהם אילו היה לו מאה גופין למסור את כולם למיתה על יצחק, אבל פעולה זו לא היתה כשאר הפעולות, והנסיון הזה לא היה כשאר הנסיונות, אין הטבע יכול לסבול, ואין הכח המדמה יכול לחשוב, שיהיה אדם עקר וזקן בן מאה שנה, ולו עושר ונכסים וכבוד, והיה מתאהב לבן בתכלית התאוה, והיה לו בן אחר היאוש, היה ראוי לחשב תוקף האהבה החזקה לבן ההוא, ותכפל האהבה יותר ויותר לטוב שנה ממה שהיה בן שמונה ימים, ותכפל לחמש ועשר שנים יותר ממה שהיה בהיותו בן שנה שכבר הוא מגודל ומבחיין בין טוב לרע, ותכפל האהבה בהיותו קרוב לארבעים שנה, הוא הוא הזמן ששכלו של אדם עומד על השלמות, וזהו יצחק שהיה בן ל"ז שנה בזמן העקדה, ותכפל יותר ויותר כשיצוה לשחוט הבן הזה הוא בעצמו בידי, והאהבה הזאת אין דבר בעולם ראוי לעברה, ואברהם מתוך שהיה שלם באמונה עם היות הפלגת אהבתו אל יצחק, הכיר כי ראוי שתתגבר אהבת השי"ת על אהבת יצחק, ולחזק כח הפלגת האהבה החזקה הזאת שהיתה לו לאברהם בהשי"ת היתה נקלה בעיניו אהבת יצחק ובקש לשחוט אחר שלשה ימים שנאמר לו הדבר, כי אילו יעשה כן בפתע פתאום במקומו היתה פעולתו במהירות ובהלה, אבל כשהיה אחר מהלך שלשה ימים כבר נעשה בישור דעת ויצוה, והוא שאמר בבראשית רבה (תנחומא וירא כ"ב): למה ביום שלישי ולא ביום ראשון ולא ביום שני, שלא יהיו אומות העולם אומרים הממו ערבו והלך לשחוט את בנו. על כך עשה הפעולה ההיא ממש בידיים, ועמה נבחן במדת היראה ובמדת האהבה, יראה לא ליראת עונש, ואהבה לא לתוחלת גמול, כלומר על מנת לקבל פרס, כי זאת לא תהיה אהבה גמורה, שהרי יש שותה המשקה המור מדעתו שיועיל לו באחרית, וזהו שאמר: 'עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה' וכו'.

הדלקת-נרות

י-ם-----09:4
ב"ב-----24:4

יציאת שבת

י-ם-----22:5
ב"ב-----24:5
ר "ת-----01:6

— פניני משה —**דברי תורה לפרשת וירא**

א}{והוא ישב פתחו האהל כוזם היום חז"ל אומרים שאברהם אבינו יושב על פתחו של גיהנום ואינו מניח למי שמהול ליכנס. {גמ' עירובין דף יט'} דבר זה מרומז בפסוק דנן: "והוא ישב פתח האוהל" הוא יושב תדיר על פתחו של האוהל, בו באים הרשעים על עונשם, הקרוי "כחום היום" כדברי הנביא {מלאכי פרק ג' פס' יט'} "הנה היום בא בוער כתנור והיו כל דים וכל עושה רשעה קש ולהט אותם היום הבא" {ספרים הקדושים}

ב}{וירא והנה שלושה אנשים מדוע אצל אברהם כתוב אנשים ואילו אצל לוט כתוב מלאכים שנאמר "ויבוא שני המלאכים" ? אולם אצל אברהם אבינו ע"ה נדמו המלאכים לאנשים לפי שבראותם התנהגות אברהם אבינו עליו השלום ברוב קדושה וטהרה נתאוו המלאכים להיות בבני אדם. אבל כשבאו אצל לוט וראו הליכותיו אמרו מוטב להיות מלאך מאשר אדם בעוה"ז. {מקור ברוך}

ג}{מהרי שלושה סאים קמוז שלוש סאים קמח סופי תיבות "שמח" שמצות הכנסת אורחים יש לעשות בשמחה.

ד}{והוא עמד עליהם תזות העץ ויאכלו} אחד מתנאי הכנסת אורחים הוא שלא יגלה בעל הבית המארח עליונות כלפי אורחיו כדי שירגישו האורחים את עצמם באווירה ביתית. והנה כידוע שצדיק קרוי "הולך" מכיוון שהוא הולך ומתעלה במדרגות מפעם לפעם. לעומת זאת מלאך קרוי "עומד" מכיוון שעומד הוא תמיד במדרגה אחת כמו שאמר הכתוב "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" זכריה ג' ז'. לפיכך כשבאו עכשיו המלאכים אל אברהם לא רצה להיות במדרגה {יותר} עליונה מן האורחים האלו ולכן התלבש במדרגתם – "והוא עומד עליהם" הוא הפך להיות ל"עומד" "עליהם" בשבילם {קדושת לוי}

ה}{ותצווק שרה בקרבה לאמר אוזרי בלותי היתה לי עדנה ואדוני זקן} מובא בספרים הקדושים, כי "שרה" מרמזת על הגוף ו"אברהם" על הנשמה. הגוף צוחק בקרבן ואומר: "אחרי בלותי" היתכן שלאחרי בלותי ורקבי בקבר – "היתה לי עדנה" אשוב להיות רענן ומחודש ואקום בתחיית המתים? ועוד טענה בפיו של הגוף: "ואדוני זקן" היצר הרע השולט עלי הלא הוא "מלך זקן", וחייב אני משום כך לכבדו ולשמוע בקולו, שכן נאמר בתורה: "והדרת פני זקן" משיב השם יתברך על שתי השאלות ואומר: האף אמנם אלד" הלא עניך הראות כי מוליד אני בני אדם שעוד לא היו מעולם, על אחת כמה וכמה שאוכל להקים לתחייה בני אדם שכבר היו. כפי שהשיבו חכמים לאותו צדוקי "דלא הוי- הוי, דהוי- לא כל שכן" {סנהדרין צא'} ממילא מתורצת שאלתך הראשונה: ובאשר לשאלתך השניה, שהיצר הרע זקן הוא, היתירין הוא: "ואני זקנתי"- אני קשיש ממנו... הלא אני הוא "עתיק יומין חי וקיים" ועליך לשמוע קודם בקולי... {אור פני משה, בשם הבעש"ט ז"ל}

גוף שבת, שבת שלום.

ידידכם

משה יוסף שמרן

טעם בפרשה

ר"ס

וירא

להביא רק חיות שלא חטאו, וזה היה נס משמים שהקב"ה הביא רק את אותם שלא חטאו [כי מי יכול לדעת זאת], אבל תבינו במה מדובר, בחז"ל כתוב דברים לא תקינים בכלל על מה שקרה שם!!!

ואחרי כל האנדרלמוסיה הזו של דור המבול, אברהם במה הוא עסוק? "עשרים או עשר צדיקים שיש שם"!!!

תגיד, זה מה שתופס אותך מדור המבול??? העשר או עשרים צדיקים שאולי היו שם [והרי באמת לא היו בכלל...??? רגע, אתה באמת לא יודע מה עוד קרה שם בדור המבול חוץ מעשר או עשרים צדיקים שאולי היו שם???]

לא!!! אברהם עסוק בעשר או עשרים צדיקים שאולי היו שם מתוך כמה מיליונים!!! אתם יודעים משהו? זה אומר המון!!! זה אומר מה קורה אצלנו בעולם שלנו הפרטי!!!

לנו גם יש עולם שלם וגדול!!! כל אחד הוא בעצם חי בגלובוס אחר לגמרי [רק שטכנית זה נראה שאנחנו באותו עולם] אבל באמת לכל אחד יש עולם אחר ושונה לחלוטין מחברו [אפילו שחיצונית כולנו נראים באותו עולם ובאותו סגנון חיים...]

בעולם הפנימי שלנו שהוא עצום וענק מאין כמותו, האם אנחנו עסוקים בעשר או עשרים צדיקים שיש בתוכו או בחלקים הפחות יפים שיש שם??? האם אנחנו עסוקים בעשר או עשרים מצוות שיש בעולם הזה? או בעבירות שיש שם...??

האם הראש שלנו לא נרגע מזמן קריאת שמע שפספסנו, או שאנחנו גם עסוקים בעשר או עשרים מצוות שעשינו קודם??? שאלה טובה??? שאלה טובה???

אצל אברהם אבינו הראש היה עסוק בעשר או עשרים צדיקים שהיו בעולמו הפנימי... לכן כשהוא הסתכל על דור המבול הוא מיד התעסק בעשר עשרים צדיקים שהיו שם!!!

מי שנמצא כל היום בעשר עשרים צדיקים שיש בו, אז הוא ככול דבר מחפש את העשר צדיקים שיש שם, וגם בקהילת 'ויקלומר' שרחמנא ליצלן יש הרבה דברים לא תקינים... הוא דווקא רואה את העשר עשרים צדיקים שיש שם!!!

אבינו אברהם לימדנו דרך חיים... אנחנו נאמץ אותה!!!

אגב, הקב"ה מאוד נהנה מהדרך הזו, ואפילו הוא היה צריך לרצות את אברהם שלא ירהר אחריו שוב בסדום!!!

לבת אלון ואבירוק!

ישבו להם חמישה בחורים ודנו ביניהם על מה שהיה ב'עזה', על החורבן, על ההרס, על העסקה וכו'

יגעקל אומר: עזבו אותכם!! כל 'עזה' כולם גנבים כולם מחבלים, צריך רחמים גדולים שלא יקרה שוב דברים מפחידים... שמע'ן אומר: מה אני יגיד לכם, אם היו שואלים אותי, היה צריך להפציץ רק מהאוויר וכו' אליהו אומר: איזה מחדלים יש במדינה הזו וכו'!! אברימי אומר: גזירת הגיוס אינה הפקר וכו'!!!

החמישי בחבורה, קראו לו אפרים [אם אני זוכר נכון...], הוא דווקא ישב בצד מהורהר, כולו ממלא מחשבות. שאלו אותו כולם: אפרים?? מה קורה!! מה אתה מהרהר?? מה אתה חושב?? מה יש לך בראש עכשיו?? אמר להם אפרים אני יגיד לכם את האמת... משהו כאן לא מרגיש לי טוב!!!

מה?? מה לא מרגיש לך טוב?? אני יגיד לכם: קשה לי להאמין שכולם שם בעזה רשעים!!! חייב להיות שיש שם איזה עשר או עשרים עשרים צדיקים... טוב, הבחורים רצו מהר להזעיק רופא... הבחור השתבש לא עלינו!!!

מה נסגר עם 'עשר צדיקים'?? אתה רציני?? זה מה שאתה חושב כעת על עזה??

ידידי היקרים, הקב"ה הולך להחריב את סדום, אבל לפני זה הוא אומר: אני אלך לספר את זה לאברהם אבינו. למה צריך לספר לו?? אומר המדרש:

"למה גלה הקדוש ברוך הוא לאברהם [אבינו]? [משום] ש[אברהם] היה מהרהר על דור המבול לומר, שאי אפשר שלא היה בהם עשרים צדיקים או עשרה שיתלה להן הקדוש ברוך הוא בזכותן. לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא: מגלה אני לו, שלא יהא אומר שמה אף בסדום היו צדיקים."

אתה תופס!!! לאברהם אבינו יש קצת הרהורים בלב... מה ההרהורים שלו??

"לא הגיוני שלא היה בדור המבול איזה עשר או עשרים צדיקים לפחות... לא ייתכן... משהו כאן לא ברור לי!!" - זה ההרהורים שלו!!!

לכן אמר הקב"ה לפני שאחריב את סדום אני אודיע לו, כדי שהוא יראה בעצמו שאין שם צדיקים, והוא לא ירהר אחריו גם על סדום!!! תקשיבו טוב, אני לא יודע איפה זה פוגש אותכם, אבל אותי זה פשוט מפעים!!!

דור המבול כתוב עליהם דברים מזעזעים שלא כתובים על שום דור... בדור המבול אפילו החיות השחיתו את דרכם והתערבבו זה בזה! כל הברייה השתגעה לחלוטין, כולם חטאו בצורה מזוויעה עד שהיה צורך פשוט להשחית את כל הגלובוס כולו!!! אפילו לתיבה היו צריכים

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון וזכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

דבר האירה

זכות והכרה

ביום רביעי שבו שער זכינו לזכות נעלה - להיכנס בקודש פנימה אל כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א. פרסנו ודיווחנו בפני כ"ק מרן שליט"א על פעולות ארגון 'האירה', והצגנו את החוברת 'גישת האירה', המפרטת את הדרכים כיצד להגיע לכל חניך, ילד/בחור, במוסדות החינוך, להפיק פירות משובחים ולמנוע נשירה חלילה.

עקרונות הגישה בקצרה

* הנפש תחילה. * אחריות אישית ואיכפתיות. * קשר אישי. * כבוד והערכה. * זיהוי קשיים מבעוד מועד. * טיפול נכון ויעיל. כ"ק מרן שליט"א שמח מאוד לראות את התכנית, והתעניין לדעת באלו מוסדות כבר עובדים על פי גישה זו, והוסיף: **שצריך להתרחב לעוד תלמחי תורה וישיבות.**

לב הבחור

בנוסף, הצגנו את החוברת 'לב הבחור' - פרקי חינוך מתוך דברי קדשו של כ"ק מרן שליט"א, העוסקת בצורך שכל בחור יקבל יחס אישי.

שאלתי את מרן שליט"א: בעבר היו ארגונים כגון 'נועם התורה' ו'חיים של תורה' שפעלו רבות בנושא זה - האם גם כיום יש לתת את העניין של משפיעים אישיים?

מרן שליט"א השיב בבירור: "בחדאיו כיום יש צורך גדול בכך". הוספנו שכיום אנו פועלים במחלקת 'לב הבחור' - להצמיד לכל בחור משפיע אישי או קבוצתי. **מרן שליט"א נהנה מאוד ועודד את הדבר.**

כשהראתי את מכתב הקודש ששלח מרן שליט"א לראשי הישיבות ובראשם למרן רבי אהרן י. ל. שטיינמן זצ"ל המופיע בחוברת - מרן נהנה במיוחד.

הנפש והחינוך ע"פ התורה

עוד הוצג בפני הקודש הספר 'הנפש והחינוך על פי התורה - נטעי אלחנן', המביא יסודות איתנים על סדר פרשיות השבוע. מרן שליט"א עיין בדברי הספר והתעניין גם על הכרך הנוסף על נושאים נוספים שנמצא באמצע עריכה.

כמו כן, עבר מרן שליט"א עבר על גיליונות 'משמעות' המתפרסמים מדי שבוע, והתעניין לדעת היכן הם מופצים וכמה מחנכים רואים אותם, וגילה הנאה גדולה מהתוכן.

לסים איחל מרן שליט"א את ברכת קודשו בחום רב לברכה ולהצלחה רבה.

הכרה וידיעה אישית

כשיצאתי מהיכל קדשו, נזכרתי מיד בפסוק מפרשת השבוע:

"כִּי יִדְעֲתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנֵי וְאֶת בָּיִתוֹ אֶחָד וְלִשְׁמִירֵי דָדָהּ ה'" (בראשית יח, יט).

ניסיתי לדבוק עם עצמי - איזו תחושה יש לי אחרי זכות גדולה זו? והמדויק ביותר היה דווקא ביאור רש"י הקדוש:

"כי ידעתי - לשון חיבה... לשון ידיעה שהמחבב את האדם מקרבו אצלו ויודעו ומכירו".

התחושה של הכרה וידיעה, הצורך העמוק של האדם שיכירו בו ובפועלו, מביא לתחושה של חיבה וקירוב גדול.

וזאת זכה אברהם אבינו מהקב"ה בכיכול, ועל כך נתראה אליו בגילוי שכינה מיוחד - "יורא אליו ה'".

הלימוד למחנכים

בחוב של "והלכת בדרכיו" - לדבוק במידותיו של הקב"ה - הרי הלימוד למחנכים ברור: **כל בן ותלמיד רוצה להרגיש שידעו ומכירים בו.**

כאשר מחבבים את האדם, מקרבים אותו, מנסים להכיר את פועלו - "יודעו ומכירו" - **זה נותן כוח למשך הדורות:** "למען אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנֵי וְאֶת בָּיִתוֹ אֶחָד וְלִשְׁמִירֵי דָדָהּ ה'" - **ההכרה האישית והחיבה - ורק אחר כך יֵצֵא אֶת בְּנֵי וְאֶת בָּיִתוֹ אֶחָד וְלִשְׁמִירֵי דָדָהּ ה'.**

זהו היסוד האיתן של גישת החינוך שלנו: לדעת כל תלמיד, להכיר בו באופן אישי, לחבב אותו ולקרבו - ומתוך כך להנחות אותו בדרך הנכונה, בביטחון שהדרך תימשך לדורות.

בית מדרש
פנימי
בבית מדרש

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

התפתחות הנפש והתענוגים

כל תאוה גשמית היא בעצם **"טיפה מן הטיפה"** של התענוג הרוחני. זו הבנה מהפכנית - התאוות הן ניצוצות של קדושה שירדו מהעולם הרוחני לעולם הגשמי.

שני מסלולים חינוכיים

הבאר מים חיים מציג שני מסלולים אפשריים:

"ואז צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם".

דרך הצדיק - העלאת הגשמי לרוחני: - **"כי הצדיק נותן דעתו ולבו להבין מאין ימצא שיהיה תאוה וחמדה כזאת בהבלי הבלים האלה גוש עפר גשמיות כל הדברים".**

הצדיק מתבונן ושואל: מה כל כך מושך בדברים הגשמיים? התשובה:

"אם לא להיות טיפה מן הטיפה קצת דקצת נועם זיו תענוג עליון ומחמדיו, ומיד עוזב את התחתון ומדבק עצמו בעליון".

כך הופכת התאוה הגשמית למנוף לעבודת ה'.

אולם הרשע שנשחף וטובע בים התאוות מתדבק בכוחות רעים:

"אבל רשעי הדור הם בהיפוך מזה כי בוחרים בהטיפה הנראה למתוק ועבור זה נמשכים ונצמדים ומתדבקים בכוחות הרעים".

התוצאה חמורה:

"כל העובר עבירה אחת מלפפתו ומוליכתו ליום הדין... קשורה בו ככלב".

העבירה נקשרת לאדם ולא מרפה ממנו.

מתאוה גשמית לתאוה רוחנית

כשהאדם חש תאוה או אהבה חזקה למשהו גשמי, זה הזמן המתאים ביותר להפנות את הכוח הזה לאהבת ה'. הוא רק צריך להחליף את התחתון בעליון. כוח האהבה כבר פועל - צריך רק לכוון אותו:

"כי מה שנמשך ברוח האדם שיחשוק ויחמוד להם אם לא להיותו טיפה מן הטיפה קצת דקצת נועם זיו תענוג עליון ומחמדיו, ומיד עוזב את התחתון ומדבק עצמו בעליון ומעורר רוח בינתו ושכלו להבין בגדולת יוצר בראשית אשר אין לה שיעור וערך ...

על האדם לפתוח את רגשי לבבו ולנסות להתקרב להקב"ה, כי: **"בחר בו להיות לו לעם סגולה וקראו בני בכורי ואוהב לכל נפש מישראל אהבה אמיתית וחפץ באהבת ישראל אליו, ואז יבער לבבו בקרבו ברשפי אש שלהבת ה' - להתאוות ולחמוד בנעימות ידידות אהבה צמודה מודבקת ומוקשרת לצור עולמים ברוך הוא בכלות נפשו לה' א-ל אמת".**

הדרך לחירות אמיתית

המטרה הסופית היא חירות מוחלטת:

"ואז יגיע לבחינה הנקראת 'ובל הגדול' שהוא חירות מכל הדברים שבעולם ונעשה לו חירות מיצר הרע ומתאוות עולם הזה ואדרבה הם מסייעים לו לעבודת הבורא".

זו לא חירות של ניתוק, אלא של שליטה - התאוות עצמן הופכות לכלים בעבודת ה'.

המסר המרכזי של הבאר מים חיים: החינוך האמיתי אינו דיכוי היצרים, אלא הפניית כוחות הנפש לעבודת ה'. כל תאוה היא הזדמנות להתעלות רוחנית.

התפתחות נפש האדם הינו אחד מפלאי הבריאה, ובפרט ההתפתחות של כוח התענוג, שיש לדון ולחקור על מהותו וטובו, והאדם צריך להשכיל כיצד להתייחס ולהתנהל עם כח זה.

שנות הילדות

וכך עושה לנו הבאר מים חיים סדר בנושא זה בפרשת לך: **"אדם ההולך לפני ה' מקטנותו, ראשיתו מצער כשנולד קטן למאוד אז בבחינת 'והארץ היתה תהו ובהו וחושך וגו', כי לא אור לו בכל אשר יפנה ועושה דברים קטנים משטותי הבל העולם".**

זהו תיאור נפלא של הילדות התמימה - אין זה חסרון אלא שלב טבעי והכרחי. הילד עסוק במשחקים ש"הבלי העולם" הם, אך זה חלק מהתפתחותו הבריאה.

ימי הנעורים - המתמודדות עם היצר

בגיל הנעורים מתחילה ההתמודדות האמיתית:

"אחר כך כשמתחיל ליגדל מעט הנה הרע והיצר הרע נתונים בקרבו מיום היוולדו כמו שאמר חז"ל... מה שאין כן היצר הטוב שאינו בא אליו עד כלות לו י"ג שנה, ועל כך בתחילה מתגבר עליו היצר הרע, והרע, ומטנפו בחטאת נעורים".

כאן טמון מסר חינוכי עמוק - הנער מתמודד עם כוחות לא שווים. היצר הרע קיים בו כבר משעת לידתו, ואילו היצר הטוב מגיע אליו רק בגיל שלוש-עשרה. לכן צריך סבלנות והבנה בחינוך בני הנוער.

בגרות רוחנית

השלב הבא הוא התחלת הצמיחה הרוחנית:

"עד אשר יתחיל להאיר עליו אור ה' וחסדו, והיצר טוב מתגדל בו ועושה קצת מצוות ומעשים טובים, ויקנה לו קצת בנפשו בחינת אהבת הבורא ונעשה בבחינת הבינונים שהיצר הרע והיצר טוב שניהם שופטים אותו".

ביטול המציאות

התאוה יש בה כוח משיכה עצום, וכאשר ממלאים תאוה, היא מתגברת ומתחזקת, באופן שהאדם נעשה משועבד לה:

"כאשר בא האדם להתאוות באחת מתאוותיו .. עדיין אין התאוה קשורה כל כך בליבו בתוקף רב בדביקות האהבה, עד אחר שעושה תאוותו ואז נתחזק ונתדבק לבו באהבתו עד שלבבו נפנה מכל דברים אחרים והוא עם כל רמ"ח איבריו וגידיו ושכלו וחכמתו ותאוותו מקושרים ומדובקים בכח התאוה ההוא".

העוצמה שיש בכוח התאוה חזקה כל כך:

"עד אשר לפעמים לא ישמע את שפת רעהו כאשר חבירו דובר אליו כי הוא בכללו מקושר שם ואינו רואה ואינו שומע שום דבר אחר זולתו, ונקרא אצלו בשעת מעשה ביטול המציאות כי נעשה בטל ממציאות ממש עד אשר ימלא תאוותו וחשקו".

טיפה אחת של תענוג

הבאר מים חיים חושף סוד גדול בהנהגת הבורא ובהבנת הנפש האנושית:

כי הקב"ה למען היות שחר ועונש בעולם נטף והשליך מזה התענוג והדביקות קצת דקצת כמו טיפה אחת מים הגדול על דברים התחתונים".

מדריך מעשי למסירת שיעור לסגנונות שונים

מחנך נכבד שאל, לאחר שקרא את המדור בשבועות האחרונים על שמונה סוגי התלמידים: "הוא אמר לי, זה כל כך נכון! יש לי בכיתה הרבה יותר משמונה סוגים, ומה אני עושה? כיצד עלי למסור את השיעור במציאות כזו?" בע"ה, במדור זה נשיב על התשובה לכך, אך ראשית כל עלינו לדון על סוג נוסף, שהושמט שבע שבער.

סוג ד': הנפה - "גמיר וסביר"

מהי נפה? כלי שמעבירים בו קמח - האבק והעפר יורדים דרך הנקבים, והסולת נשארת!

איך זה נראה בכיתה?

דמינו תלמיד בשם יהודה. הרב מסביר שיעור. יהודה מקשיב, קולט הכל. אבל בזמן אמת - הוא כבר מבדר: "מה העיקר ומה הטפל?" "איזו שיטה יותר נכונה?" "מה ההלכה למעשה?" בסוף השיעור - יהודה יודע בדיוק מה חשוב. הוא לא זוכר את הכל - אבל מה שהוא זוכר זה הנכון, החשוב, המהותי!

הרמב"ם: "דימה האיש שהענין בו בהיפך (הפוך מהמשמרת!) - לנפה, שמוציאה העפר והאבק בנקביה וישאר בה הסלת. וזו נפה הסלת לבד - היא הטובה שבה!"

המאירי: "יש תלמידים שלומדים ובוררים לעצמן את העיקר, ומשכחים את הפסולת. וזהו המין המשובח שבהם! והוא נקרא גמיר וסביר - ובאבות דרבי נתן קראוהו 'גמיר', וזהו הנקרא ראו להוראה בכל מקום!"

אבות דרבי נתן: "לנפה כיצד? ת"ח פיקח שיושב לפני חכמים ושמע מקרא ומשנה מדרש הלכות ואגדות - כשם שנפה מוציאה את הקמח וקולטת את הסולת, כך הוא מוציא את הרע וקולט את היפה!"

מה המיוחד בו? התפארת ישראל מסביר: יש לו שתי יכולות:

שכל - יכולת לחשוב, לברור, להבחין **לשון למודים** - יכולת להסביר, ללמד, להעביר הלאה

והוא משתמש בשתייה!

זה התלמיד האידיאלי, אבל הוא נדיר! מה לעשות?

תנו לו מקום לפרוח - אל תגבילו אותו **תנו לו לומר לפעמים שיעור קצר** - ייעשה לו טוב, ולאחרים גם.

אתגרים מורכבים - תנו לו שאלות קשות, בעיות מסובכות.

עצמאות - תנו לו ללמוד לבד, לחשוב ולחקור לבד.

אל תשכחו את האחרים בגללו! - זכרו שרוב הכיתה לא כמוהו.

אבל בעיקר: תעריכו אותו, תעודדו אותו, אבל אל תגרמו לו להתנשא.

המדריך המעשי

איך מעבירים שיעור אחד לשמונה סוגים?

השאלה הגדולה

אחרי שלמדנו על שמונה סוגי תלמידים שונים, המחנך יושב ותוהה: "פלא, עכשיו אני מבין את כל הסוגים. אבל איך אני אמור להעביר שיעור אחד ששישה עשר תלמידים יושבים מולי - כל אחד מסוג אחר?"

האם צריך להעביר שמונה שיעורים שונים? כמובן שלא! האם צריך לוותר על חלק מהתלמידים? בשום פנים ואופן לא!

אז מה כן עושים?

התשובה היא: שיעור מרובד - שכל אחד מוצא בו את שלו.

כמו סעודה עשירה שיש בה מאכלים שונים - כל אחד בוחר מה שמתאים לו, אבל כולם יושבים באותו שולחן.

עיקרון יסודי: השיעור הוא אוקיינוס, לא בריכה.

הבריכה: כולם חייבים לשחות באותו עומק. מי שלא יכול - טובע.

הים: בהתחלה יש מים רדודים לילדים, יש עומק בינוני למתחילים, ויש מעמקים לצוללנים מקצועיים. כל אחד שוחה באזור שלו - אבל כולם באותו ים!

כך גם בים התלמוד, - צריך שיהיו בו רמות שונות של תוכן, כך שכל תלמיד ימצא את הרמה המתאימה לו.

מבנה שיעור אידיאלי - חמש שכבות

הנה מבנה שיעור שעובד לכל הסוגים:

שכבה 1: פתיחה מרתקת

(5-10 דקות) - למשפך ולמשמרת

התחילו עם משהו שתופס את תשומת הלב מיד:

- סיפור מעניין
- שאלה מפתיעה
- בעיה מעשית מהחיים
- חידה או פרדוקס

למה?

המשפך (שהכול עובר דרכו) - צריך משהו שיתפוס אותו מיד, לפני שהוא "מתנתק"

המשמרת (שזוכר רק פסולת) - אם תתחילו עם סיפור, הוא יזכור את הסיפור, ואיתו יזכור גם את העיקר!

דוגמה: אתם מלמדים הלכות שבת. במקום להתחיל "היום נלמד על טלטול" - תתחילו: "היה איש שהלך בשבת עם הטלפון בכיס. לפתע הוא נזכר - איזה איסור עשיתי? הוא פחד להוציא את הטלפון מהכיס, אבל גם לא יכול היה להשאיר אותו שם. מה הוא עשה?"

כך! כולם מקשיבים. המשפך נתפס. המשמרת יזכור את הסיפור.

שכבה 2: ההסבר הבסיסי (15 דקות) - לקשה לשמוע ולספוג

עכשיו תסבירו את העיקרון הבסיסי לאט, בבירור, ובפשטות.

משפטים קצרים

הרבה דוגמאות

חזרה על הנקודות החשובות

כתיבה, (לוח, תמונות, דפי טבלאות, משבצות),

למה?

הקשה לשמוע - צריך זמן להבין. דברו לאט, הסבירו שוב.

הספוג - הוא קולט הכול, אבל לא מבחין. תגידו בפירוש: "זה העיקר!" "זה מה שצריך לזכור!"

דוגמה: "איסור טלטול בשבת פירושו: אסור להעביר חפץ מרשות לרשות. יש ארבע רשויות..." (הסבר איטי, עם ציורים על הלוח) תחזרו: "מה אסור בשבת? להעביר חפץ מרשות לרשות. תחזרו אחרי: מרשות לרשות."

שכבה 3: העומק והניתוח, (10) - למהיר

לשמוע ולנפה

עכשיו תכנסו לעומק:

• מקורות מדויקים

• ניתוח הטקסט

• שאלות ותשובות

• מחלוקות בין הראשונים

• היגיון וסברא

למה?

המהיר לשמוע - הוא כבר הבין את הבסיס, עכשיו הוא רוצה יותר

הנפה - הוא רוצה לחשוב, לנתח, להבין לעומק

דוגמה: "הגמרא במסכת שבת אומרת... רש"י מפרש... אבל התוספות שואלים קושיה... למה לדעתכם?"

תשאלו שאלות:

"מה ההבדל בין..."

"למה אתם חושבים ש..."

"איזו שיטה נראית לכם יותר הגיונית?"

שכבה 4: היישום המעשי (10 דקות) - לכולם!

לכולם!

הביאו דוגמאות מהחיים, בעיות אמיתיות, מצבים שקורים.

למה זה חשוב לכולם?

למשפך והמשמרת - זה מעניין! זה תופס אותם!

לספוג - זה עוזר לו להבין מה חשוב - מה שרלוונטי לחיים

למהיר לאבד - דוגמה מהחיים זה משהו שזוכרים יותר טוב מתיאוריה

לנפה - זה מאפשר לו לחשוב איך ליישם

דוגמה: "אז עכשיו - החזרנו למקרה של הטלפון בכיס. מה ההלכה? איך פותרים את זה?"

תנו להם להתלבט, לדון, להציע פתרונות.

שכבה 5: הסיכום והחזרה (5 דקות) - למהיר

לאבד ולמשפך

סכמו את העיקרים בצורה ברורה וקצרה:

שלוש נקודות מרכזיות, לא יותר

תבקשו מהם לחזור על זה

תכתבו על הלוח

תבקשו מהם לכתוב בדפים

למה?

למהיר לאבד - זו הזדמנות לחזור מיד, לחזק את הזכרון

למשפך - אולי זה יישאר, אם לא נשאר כלום אחר

דוגמה: "אז מה למדנו היום? שלוש נקודות:

1. טלטול = העברה מרשות לרשות

2. ארבע רשויות: רשות היחיד, רשות הרבים, כרמלית, מקום פטור

3. אם שכחת חפץ בכיס - יש דרכים להתיר

תגידו איתי את שלוש הנקודות... מצויין!"

ייעוץ וליווי אסטרטגי חינוכי

למערכות חינוך, תתי"ם וישיבות

פל' - 053-3101081

לב הילד

מרכזי קידום אישי בתתי"ם

פל' - 050-4150217

לב הבחור

משפיעים אישיים וקבוצתיים

להתאמת משפיע פל' - 053-3120261

טלפון: 02-566-7066 דוא"ר: info@ahira.org אתר: ahira.org פל' 058-3274859

י"ל ע"י 'מפעל האירה' בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מ"ל: m025667066@gmail.com

האירה
אור לכל אחד

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
18:01	17:22	16:09	ירושלים
17:58	17:24	16:24	תל אביב
17:58	17:22	16:14	חיפה
18:02	17:25	16:27	באר שבע

העלון טעון גניזה

חומת ההגנה

מה נחוץ כדי שנוכחות הצדיק תגן על יושבי המקום?

במצב כזה, גם אם כרגע התושבים רשעים, שמא בעתיד תועיל נוכחות הצדיקים להחזירם למוטב. זו הסיבה שעוד יש להם סיכוי ואין להמיט עליהם כליה. וכן הסביר האבן עזרא: "בתוך העיר - שהם יראים את ה' בפרהסיא".

אולם אם הוברחו הצדיקים למחתרת, ומסתתרים הם במחבוא, הרי שגם אם נמצאים הם פיזית בעיר, אין נוכחותם מיטיבה במאומה עם התושבים שכן אין להם כל השפעה עליהם. במקרה כזה, נחרץ גורלה של העיר.

בדומה לכך אומר הנביא ירמיהו: "שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא ודעו, ובקשו ברחובותיה. אם תמצאו איש, אם יש בה עושה משפט מבקש אמונה - ואסלח לה" (ירמיהו ה, א). מבאר שם הרד"ק בשם אביו: "היו בירושלים חסידים ועבדי ה', אך ירמיהו חיפש אותם 'בחוצות ירושלים וברחובותיה'. כי החסידים שהיו בירושלים היו מתחבאים בבתיים ולא יכלו להתראות ברחובות מחמת הרשעים".

לפי זה נוכח להבין מדוע שלח הקב"ה את המלאכים לנסות להתארח תחילה בבית לוט. וכי לא ידע שאין לכך סיכוי? והרי התנגדותם של הסדומאים לאורחים הייתה ידועה לכל? אלא שמעשה זה בא להמחיש בפני לוט עצמו, עד כמה אין לו השפעה על בני עירו. לוט אינו מצליח להזיז את אנשי סדום מדעתם אפילו כשמדובר במקרה יחיד של הכנסת אורחים, המתרחש בין כותלי ביתו שלו!

זהו אפוא ההסבר לכוח ההצלה של הצדיקים. כל עוד ניכרת השפעתם ברחובות, קיים סיכוי שהעם יטה אוזן וישמע לקח. רק אז מסוגלת זכותם להגן עליהם. ככל שתתגבר השפעת התורה והדוגמא האישית של ציבור שומרי התורה בפרהסיה הציבורית, אזי תגן תורתם על בני הדור - גם על מי שעדיין לא זכו להכיר את אור התורה.

כשהודיע הקב"ה לאברהם כי כלו כל הקיצין ולא נותרה עוד תקווה לסדום, לא מנסה אברהם ללמד זכות על עיר הרשע. רשעותם של אנשי סדום לא הייתה נתונה לוויכוח. כיצד בכל זאת אברהם מנסה להציל את העיר? אולי יש בה כמה צדיקים...

מסתבר שאפילו בעיר שהרשיעה עד כדי כך שלא נותרו דברי סנגוריה ללמד עליה - עדיין יש בכוח נוכחותו של צדיק להושיע.

הנביא ישעיה אומר: "כי מפני הרעה נאסף הצדיק" (נז, א). חז"ל למדו מכך, שאין הפורענות יכולה לבוא כל עוד הצדיק קיים. כדי שהרעה תוכל להתרחש הקב"ה כביכול צריך תחילה לאסוף את הצדיק, ולהסיר בכך את הגנתו מעל שוכני הארץ. בהתאם לעקרון זה מלמדים חז"ל שמתושלח הגן על בני דורו מפני המבול. כל עוד היה חי לא נענשו בני הדור, ואף משנפטר התעכב המבול עד תום שבעת ימי אבלו. נשאלת השאלה; מפני מה ישנם צדיקים שמצליחים להגן על כל הדור, בעוד צדיקים אחרים זוכים להינצל בעצמם, אך אין בכוחם להציל את סביבתם?

צדיקים נסתרים מדי

בשביל להסביר את הדבר, עלינו להשיב תחילה על שאלה יסודית יותר: למה שזכות הצדיקים תועיל ליתר בני דורם, שלא עושים כמעשיהם ולא הולכים בדרכם?

התשובה לדבר מדויקת בלשון הפסוק המופיע בפרשתנו. במענה לבקשתו של אברהם לרחם על סדום, אומר לו הקב"ה: "אם אמצא בסדום חמישים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם" (יח, כו). לא די בכך שיש צדיקים בעיר. זכותם יכולה להועיל רק כשהם בתוך העיר - דהיינו, שהם חלק ממנה ומעורים בחיי תושביה.

וכי לא ידע שאין
לכך סיכוי?
והרי התנגדותם
של הסדומאים
לאורחים הייתה
ידועה לכל?

ערכים לילדים
משל ותבונה

מאחורי הקלעים
טיים איז לייף

הרב דניאל נשיא
הסקרנות

הרב אהרן לוי
שפה של עשירים

תורת חיים

הרב אהרן לוי

את המושג 'קפיטליזם' כשיטה לניהול מדיניות כלכלית, אימצו האמריקאים בכל כוחם, והוא הסמל הבולט של הארץ אפשרויות הבלתי מוגבלות.

התנהלות קפיטליסטית קיצונית וכוחנית ביותר, מתארת שיטה שמפחיתה

את הפיקוח וההגבלות על בעלי הון חזקים כדי שיוכלו לעשות יותר כסף, ובמקביל נוטלת זכויות מהחלשים; כדי לאפשר לעשירים להרוויח עוד. שיטה זו הופכת את העשירים ליותר עשירים, ואת העניים ליותר עניים.

גישה זו מאפשרת לאדם עשיר, לפטר עובדים רק כי הוא לא הרוויח השנה יותר מאשר בשנה שעברה, שבשפה של עשירים זה נקרא 'להפסיד'.

כיום משתמשים במונח 'קפיטליזם' גם כדי לתאר אנשים שמנצלים את הכוח שיש להם כדי להגיע למטרות שלהם, גם אם בדרך הם דורכים ורומסים את החלשים מהם. ובשביל זה לא צריך להיות עשיר, מספיק להיות חזק.

תחת התפיסה הזאת נזהה את סוג האנשים, שכאשר הם לא מקבלים שירות מעובד ציבור, הם דורשים לפטר אותו, וכשהשירות מצוין; הם לא אומרים תודה, כי הוא הרי מקבל בשביל זה משכורת. או כאלו שכאשר הרהיטים החדשים שלהם הגיעו, הם מרשים לעצמם לזרוק את הישנים באמצע הרחוב גם אם רק עוד יומיים יפנו אותם, כי הם משלמים לעירייה ארנונה, ואף פעם לא מקבלים תמורה. מה גורם לאנשים להפוך מרגישים לזולת, לאטומים אליו?

צדיקים של סדום

התורה מתארת את חטאי סדום, ואת תפילתו של אברהם אבינו בניסיון להציל אותה, עד שהבין לצערו, שאין בסדום אפילו עשרה צדיקים.

הסיפור של סדום מעורר כמה תמיהות: כיצד ייתכן שמדינה מעודדת את אזרחיה לא להכניס אורחים? מהי אותה ערוגה שמצמיחה אכזריות כה נוראה נגד מי שהעז להיטיב מעט עם האחר? ומה גורם למלחמה מהותית בנטייה הטבעית לחסד?

בנוסף, הלא אפילו בזמנים אפלים, כמו השואה האיומה, היו חסידי אומות העולם למכביר, איך ייתכן שבסדום לא נמצאו אפילו עשרה צדיקים?

שפה של עשירים

על הכרת הטוב

התשובה לכך מטלטלת: ברור שהיו בסדום צדיקים, ואולי אפילו הרבה יותר מעשרה. כי שום שיטה חברתית לא צומחת מאליה. אידיאולוגיה זקוקה להוגי דעות ואנשי רוח, וכדי להתקיים בכבוד, היא זקוקה לציבור שמעריך את אנשי הרוח שלו.

אם בסדום לא היו 'צדיקים' שכאלו, אנשי סדום היו נותרים גומלי חסדים. סדום הפכה לסמל הרוע; לא בגלל ההמון, אלא בגלל אנשי הרוח שחיו בה, שהעניקו גיבוי והצדקה מוסרית לחוקי המקום המרושעים.

אפילו בזמנים אפלים, כמו השואה האיומה, היו חסידי אומות העולם למכביר, איך ייתכן שבסדום לא נמצאו אפילו עשרה צדיקים?

על כך אמר הקב"ה לאברהם, שהצדיקים שהוא בטוח שיש בסדום, הם צדיקים מסוג אחר, ולא צדיקים מהסוג של אברהם אבינו. כשאברהם הבין זאת הוא הפסיק להתפלל, כי הוא הבין שגם אם סדום לא תתהפך, היא כבר אבודה. כי אם 'הצדיקים' של סדום המציאו את השיטה, אין מי שיציל את סדום מעצמה.

שורש רעת סדום

עתה עלינו לברר, כיצד אנשי רוח מגיעים לשפל כזה? איך הוגי דעות אינטליגנטיים, מצליחים למצוא צידוק מוסרי לאכזריות ואטימות לב?

כשאנשי סדום שומעים שלוט הכניס אורחים לביתו, בניגוד לחוק ולמוסר המקומי, הם מתכנסים סביב הבית, ומבקשים לפגוע באורחים. כאשר לוט מבקש מהם להניח לאורחיו, הם מבקשו לפגוע בו, ואומרים: "גש הלאה ויאמרו האחד בא לגור וישפט שפוט עתה נרע לך מהם" (יט, ט). ועל כך כתב רש"י: "אדם נוכרי יחידי אתה בינינו שבאת לגור, וישפטו

שפוט ונעשית מוכיח אותנו". כאן בדיוק טמון השורש לקפיטליזם האנושי.

לוט היה זה שבזכותו מדינת סדום זכתה בעצמאות. כל ילד בסדום הכיר את הסיפור על אברהם שיצא למלחמה כדי להציל את לוט, ועל הדרך הציל גם אותם. אפילו מלך סדום הכיר בזה, כשאמר לאברהם: "תן לי הנפש והרכוש קח לך" (יט, ט). אז איך קורה שמגיבור האומה הפך לוט ל'נוכרי' שרק הרגע בא לגור?

והתשובה לכך היא: 'כפיות טובה'. נכון, אכן פעלת רבות למען ביסוסה של העיר סדום, אך למה זה מחייב אותנו להודות לך?!

בסיפור על סדום התורה מבקשת ללמד, לא רק על השחיתות והרוע שגרמו להפיכת סדום, אלא בעיקר על השורש, על המצע שהצמיח רשעות כזאת. כשאדם כופר בטובה, הוא יכול למצוא לכך אלף סיבות מוצדקות, לדעתו, אבל זוהי המידה שיכולה לדרדר כל אדם לעבר סדום.

אדם הכופר בטובה שאחרים עשו לו, מרגיל את ליבו להיות אטום לאחרים. בתחילה הוא אטום רק לטובות שאחרים עשו לו, אך בחלוף הזמן הוא נאטם גם לצרות שלהם. בהתחלה הוא רק נמנע מלעשות טוב, ולבסוף הוא מפתח שיטה של 'השבת רעה תחת טובה'.

להתרגל

במעשה הנורא של העיר סדום, מלמדת אותנו התורה, כי תכונת הכרת הטוב היא תעודת הביטוח היחידה שתציל אותנו מאטימות הלב ואיבוד הרגש.

ואם איננו רוצים להגיע למצב הזה, אנחנו צריכים לדאוג שלעולם לא נשכח להכיר טובה לכל מי שמטיב לנו, מהקב"ה - ועד הפשוט שבבריא.

להתחיל כל בוקר בהודאה לקב"ה על הדברים הקטנים, להגיד תודה למוכר בחנות על השירות האדיב, לומר מילה טובה למחנך של הילד על מסירותו היומיומית, ואפילו להאיר פנים לנהג שחנה לידנו באופן שהקל על החנייה שלנו, זה לחנך את עצמנו להכיר טובה, ולהבטיח את המרחק הרצוי מהסדומיות.

היכן מתחיל הטוב

על כך אמר רבי חייא לתלמידיו (יבמות סג, ע"א), שעלינו להכיר טובה לרעייתנו, כי דיינו שמצילות אותנו מן החטא ומגדלות את בנינו לתלמוד תורה.

רבי חייא מלמד את התלמידים שני דברים: האחד, שמי שמאמן את המחשבה שלו להכיר טובה, יוכל למצוא את הטובה בכל מקום. ועוד, שהכרת הטוב אמיתית מתחילה בבית, בדברים הקטנים של היומיום, ומי שמרגיל עצמו לכך, ידע להכיר טובה בכל מקום אליו יפנה.

לתגובות והערות-מערכת: alon@arachim.org 072-3303580

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עריכה לשונית: נ. בן צבי // עיצוב גרפי: ג. קוט

לרבים

נקדת מפט

הרב משה לנדאו

אבות ובנים

כיצד תבטיחו שהילדים שלכם ילכו בדרככם?

הרעיון המובא בסיפור שתקראו עוד מעט, אולי ידוע, אבל חשיבותו מצדיקה את כתיבתו שוב ושוב. גם המסגרת והצורה בה נאמר, נותנים תוקף מחייב.

שנים ספורות אחרי מלחמת

העולם השנייה, בראש השנה קודם תקיעת השופר, דרש רב קהילת עדת ישראל בברלין, הרה"ג יחיאל יעקב וינברג זצ"ל בעל ה'שרידי אש', דרשה שלימים תיקרא, 'דרשת אבות ובנים'. בבית הכנסת נכחו רק מבוגרים ששרדו את השואה, בניהם הצעירים לא היו שם.

"חמש שנים עברתם את התופת ונשארם יהודים כשרים". פתח הרב וינברג. "הצורך הנאצי לא הצליח לסדוק את אמונתכם. אתם ודאי חושבים, שעמדתם בניסיון... אז לא!!! לא עמדתם בניסיון!"

"עמידה בניסיון", הרב וינברג זצ"ל לקח אוויר, "היא לא רק לעשות מה שהקב"ה אומר. נכון, זו עמידה בדרגה מסוימת, ואני לא מזלזל בה. אבל... 'לעמוד בניסיון' זה לעשות מתוך שלמות. לעמוד בניסיון, זה לעשות מתוך שמחה. 'כשאברהם אבינו הולך לעקוד את יצחק, כתוב בפסוקים פעמיים 'וילכו שניהם יחדיו'. בפעם הראשונה, קודם שנודע ליצחק שהוא עומד לעלות לעולה.

אז הכוונה הייתה, שאברהם היה שמח בעקדה בדיוק כמו יצחק שלא ידע כלל שהוא הנעקד. בפעם השנייה נאמר 'יחדיו' אחרי שליצחק נודע שהוא ה'שה לעולה'. אז נאמר על יצחק שהיה שמח ושלם בעקדה, בדיוק כמו אברהם שידע שיחזור חי".

כישלון הניסיון

"אתם", פנה הרב וינברג זצ"ל ליושבי בית הכנסת, "לא עמדתם בניסיון. אם הייתם עומדים בניסיון, גם הילדים שלכם היו באים לבית הכנסת. אי אפשר להצטער ולהיראות סובל, ולצפות שהילדים ילכו בדרך התורה". הרב וינברג סיים את דבריו: "אם נרתעים אנו להקריב את אושרנו על מזבח היהדות, אז לא יתמהמהו בנינו בעתיד, להקריב את יהדותם על מזבח אושרם".

השמחה, היכן היא?

יש הרבה אנשים שמסורים את נפשם ומוותרים על חיי העולם הזה, בשביל חיי תורה.

השאלה היא... האם הם עושים את כל זה מתוך שלמות, או שכאשר הם מקיימים את התורה, יש בהם תחושת החמצה, שהם מפספסים את ההנאות שהעולם הזה מציע?

והילדים קולטים זאת. אבא שלומד תורה כל היום, אבל עצוב שאין לו כסף, כמו חברו עורך-הדין, לא עומד בניסיון (!!!) הילדים רואים את העצב. ילדים, ממש כמו מבוגרים, רוצים להיות שמחים. המסקנה הפשוטה של הילד, היא: מי שלומד תורה ולא מרוויח כסף, עצוב. הוא יחפש דרך אחרת, שתבטיח לו שמחה.

ובדיוק אותו הדבר, אבל להפך. אבא שעובד לפרנסתו כל היום, ולא מספיק ללמוד תורה כפי שהיה רוצה, והוא עצוב. הוא עצוב שאין לו חלק בין יושבי בית המדרש... גם הילדים שלו קולטים. גם הם לא רוצים להיות עצובים. הם מבינים שמי שעובד ומרוויח כסף, לא באמת שמח. הם יחפשו דרך אחרת, שיהיו שמחים בה ומאושרים. דווקא הם, ישקיעו בעולם הרוחני.

הפרזנטור

לעולם לא תצליח למכור מוצר שרואים שאתה לא מאמין בו. גם אם אתה 'מאמין' שאתה כן מאמין בו. אדם שלא שמח ומאושר במה שהוא עושה, גם אם יכביר במילים כמה טוב לו וכמה הוא מאושר, לא יכול יהיה למכור את המוצר שאמור להקנות לו אושר ושמחה. התחושה שלנו, היא הפרזנטור הטוב ביותר.

הקב"ה אוהב את אברהם, ובוחר בו להעמיד את העם הנבחר, כיוון שאברהם לא רק יקיים את התורה, אלא יעביר אותה הלאה לבניו, כפי שהתורה מעידה "כי ידעתי, למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו, ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" (יח, יט).

אבל... האם אנשים אחרים, אלו שמאמינים בדבר מה וחושבים שזהו סוד החיים, לא יעבירו לבניהם את הסוד? מה אם כן מיוחד באברהם? במה הוא שונה מהמוסלמי או הנוצרי שגם כן מעביר לילדיו את מה שהוא מאמין בו?

הסוד הוא: השלמות והשמחה. אברהם שמח במה שהוא עושה. מי ששמח, מצליח להעביר לילדיו את אמונתו. מי שמקיים מצוות מתוך צער או פחד, ילדיו לא ישתכנעו ללכת בדרכיו.

אם אתם רוצים שהילדים שלכם ימשיכו בדרך שבחרתם, כדאי שתסירו את מסיכת המסכנות שלכם. כדאי שתתחילו להראות להם כמה אתם מאושרים, על אף הקשיים. כיתבו את דברי הרב וינברג, על לוח ליבכם.

"אם נרתעים אנו, להקריב את אושרנו על מזבח היהדות, אז לא יתמהמהו בנינו בעתיד, להקריב את יהדותם על מזבח אושרם".

השאלה האחרונה

יראה בלי אהבה ושמחה, סופה עצבות ומתבטלת לגמרי.

(רבי צדוק הכהן מלובלין)

3

מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 אברהם אבינו מסמל מידת החסד והכנסת אורחים. אם כן, למה הוא מסגר על אנשי סדום, המייצגים את כל מה שהוא מתנגד לו?

אברהם אבינו פותח את דבריו להקב"ה במילים: "חלילה לך!" (יח, כה) בעברית

מודרנית, רגילים להבין את הביטוי הזה במשמעות של 'חס וחלילה'. אך המשמעות המילולית שלה היא מלשון "חול וחילול ה" (ראה אבן עזרא). אם מיעוט הצדיקים בסדום ייענש בהתאם למעשיו של הרוב המרושע, הדבר עלול לגרום לאדם להתיימש מעבודת ה', שכן רוב העולם מרשיעים. אברהם אבינו לא מנסה להצדיק רשע, ואיננו מלמד סנגוריה על החוטאים. הוא מחפש את נקודת האור של הצדיקים שנותרו בסדום, שלא יתיימשו מהיותם מיעוט בתוך הרשע.

2 "ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחותי היא" (כ, ב).

אם אברהם אמר זאת לאבימלך, לכאורה היה צריך להכתב 'על שרה' ולא 'אל שרה'?

בכללי לשון הקודש ישנם מספר הבדלים בין העברית המדוברת לבין לשון התנ"ך. רש"י והאבן עזרא מפרשים כי המילה 'אל' יכולה לבוא במשמעות של 'על', דהיינו אודות, כמו בדברי חנה: "אל הנער הזה התפללתי" ושם הכוונה היא: על הנער הזה, ולא אליו.

ניתן לומר בנוסף, כי אבימלך מצטדק שלא ידע במי מדובר, וחשב כי שרה היא אחותו של אברהם. אבימלך האזין לסגנון השיחה בין אברהם לשרה, ומתוך כך הסיק כי הם מדברים כדבר אח אל אחותו. אבימלך הגיע למסקנה זו רק משום שזו הייתה הפרשנות הנוחה בעבורו, כי כשאין יראת אלוקים - כל אחד מפרש את עקמימות מחשבתו כאמת.

3 "כל מקדש שביעי"

פיוט קדום זה חיברו רבי משה בן קלונימוס, מראשוני פייטני אשכנז, שחי לפני כ-1,100 שנה. היה בן למשפחת קלונימוס הידועה בצפון איטליה, שבין בניה נמנו גדולי תורה והלכה ויש אף המייחסים לה את העברת מסורת הקבלה מגאוני בבל לראשוני חסידי אשכנז.

הפיוט מכיל דברי שבח לשומרי שבת, ומדגיש את השכר הצפון להם. הפיוט מקשר בין רוממות השבת לכיסופי הגאולה. השימוש החוזר ונשנה במילה "אור" במשמעותה הרוחנית, כמו "באור פניך תבהיקם" או "צדקתם תצהיר כאור שבעת הימים", מדגיש כי גם בחשכת הגלות זוכה שומר השבת לטעום ולו במעט את האור הזורע לצדיק שיתגלה במלואו רק באחרית הימים.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנך

הרב דוד ברורמן

כשהילד נשבר

עידוד ובניית ביטחון עצמי בילדים

אם כבר נרצה לחזק את הדימוי העצמי שלו, הוא יחשוד שהמחמאות מזויפות.

לכן חשוב לבנות תשתית קבועה של קשר ואמון, לא רק בשעת משבר זמן אישי, שיחה בלי לחץ, מבט חם - אלו הם הדברים שגורמים לילד להרגיש שהוא לא רק 'עוד אחד מהילדים', אלא בן אהוב בפני עצמו.

לסיכום מעשי:

החמיאו על מאמץ. וגם כשאתם מחמיאים על הצלחה, הדגישו יותר את ההערכה למאמץ.

דברו באופן אישי ומדויק - לא כללי.

אל תמתינו לרגעים דרמטיים. גם חיבוק קטן אחרי מבחן קשה יכול לחולל פלא.

אל תנסו לעודד ילד כשהלב שלכם כועס. חיזוק אמיתי בא ממקום נקי.

זיכרו, ילד שיש לו ביטחון - לא מפחד מהעולם.

ופה בדיוק נמצאת אחת מנקודות התורפה של החינוך בבית ברוך ילדים

ושוכח שהוא גם יכול. ילד שלא מקבל עידוד אמיתי - לא מאמין בעצמו.

וגם אם הוא שומע "כל הכבוד", זה לא באמת מחלחל אם הוא לא מרגיש שרואים אותו. יש הבדל גדול בין מחמאה כללית לבין עידוד אישי. לומר "אתה ילד טוב" - זה נעים. אבל לומר "ראיתי איך ויתרת לאחיק - זה היה ממש מעלה!" זה בונה. הילד מבין: "שמו לב למאמץ שלי. אני חשוב להם".

חיזוק אמיתי אינו תלוי בתוצאה - אלא בדרך. כאשר ילד מתאמץ, גם אם הוא לא הצליח, זהו הזמן הכי

חשוב לחזק אותו. כי אם נחכה רק להצלחות כדי לעודד - נאבד את רוב ההזדמנויות לבנות לו ביטחון. החינוך האמיתי מתחיל מהמקום בו הילד חלש, דווקא שם צריך לתת בו אמון.

דבר נוסף: ילד שמתמודד עם קשיים, לפעמים מתחיל להאמין שהוא פשוט 'לא שווה'. ואז, גם

ביום שישי אחר הצהריים קיבלתי שיחת טלפון מאבא נסער. "אני לא מבין מה עובר על הילד שלי. כל מבחן - הוא נכשל. על כל משימה - הוא מוותר מראש. ואני אומר לו כל הזמן: 'אתה חכם, אתה מוכשר, תתאמץ קצת!', אבל הוא רק מושך בכתף ובורח".

שאלתי: "תגיד לי, מתי בפעם האחרונה הוא הרגיש הצלחה אמיתית?" האבא שתק. "לא יודע. אולי כשקיבל מדבקה, לפני חצי שנה..."

ופה בדיוק נמצאת אחת מנקודות התורפה של החינוך בבית ברוך ילדים: יש הרבה משימות, הרבה דרישות - ומעט מאוד חיזוק נקודתי. הילד לפעמים טובע בתוך זרם של 'צריך',

הסקרנות

טובה או רעה?

ועוד. ידוע שתנועת המוסר הדגישה את השליטה בסקרנות. אדם לא מסובב את הראש מתוך סקרנות, כי הדבר לא נוגע אליו. לא עושים שום דבר סתם.

חירות

בחיים המודרניים, עולם המידע הוא אינסופי. האדם מוקף באינספור פיתויים להציץ, לדעת, לברר בידיעות אלו, לעיתים מתוך שיוקיות. מסחריות או סקרנות לא מרוסנת ולא מאורגנת, כמוה כניסיון להוריק את הים הגדול בכפית. גם אם האדם יחיה אלפי שנים, הוא לא ידע אפילו אחד מני אלפי אלפים של הידע.

יש מצבים בהם הסקרנות, גם אם נדמית כפעולה קטנה וחסרת משמעות, היא הרסנית ומזיקה. דמותה של אשת לוט היא נציב מלח נצחי בשולי ים המלח - תזכורת מוחשית לעוצמת הסקרנות הלא מבוקרת. הסיפור שלה קורא לנו לחנך את עצמנו ואת ילדינו לסקרנות נכונה.

במבט פסיכולוגי, אפשר לראות כאן שיעור על חירות פנימית. מי שאינו שולט בסקרנותו, איננו בן חורין באמת. הוא מובל אחרי עיניו, אחרי דחפיו, גם אם הם גורמים לו נזק. מי שמסוגל לומר לעצמו: כאן אינני מביט, כאן אינני חוקר - הוא האדם החופשי, אדם ששולט בכוחותיו.

המחיר

הסקרנות הינה כוח טבעי וחזק, והיא לפעמים גובה מחיר כבד, עד כדי כך שהיא יכולה להתגבר על יראת הנפש. גם כאשר אדם יודע שצפוי עונש, יצר הסקרנות לעיתים חזק ממנו. הדבר מזכיר לנו במעט את הסקרנות של אנשים שנפגעו כי חפצו לראות את 'ירוטי הטיילים מאיראן בזמן מבצע 'עם כלביא'.

התורה אוסרת על האדם להסתכל במקום שאינו ראוי, גם אם אין בכך מעשה של ממש. למשל: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר טו, לו). שורשו של החטא נעוץ ביצר הסקרנות שהתאוה מתלוות אליו. נקל להבין כי ההתמודדות היא בשבירת יצר הסקרנות, עוד לפני שבירת יצר התאוה.

חז"ל ריסנו בעקיפין את יצר הסקרנות השפל, ואסרו למשל: לשמוע לשון הרע, להסתכל בפני האוכל ובמנתו, לראות אדם בשעת קלקלתו, להביט לתוך בית חברו, לפתוח מכתב חברו,

סיפור אשת לוט שבפרשת וירא, הוא אחד המעמדים הדרמטיים בתורה. אף שהמלאכים מזהירים במפורש שלא להביט לאחור, אשת לוט מביטה לאחור, והופכת לנציב מלח. אפשר לראות כאן בין השאר ביטוי טבעי של סקרנות אנושית. אשת לוט

רק רצתה לדעת - מה קורה מאחור? מה עלה בגורל העיר, הבית, החפצים? מה המשמעות של הרעש האדיר?

מידת הסקרנות מתבטאת ברצון להבין, לדעת, לחקור ולגלות את מה שנמצא מעבר לגבולות המוכר. תכונה זו קיימת אצל בני האדם מילדות - התינוק מושיט יד לכל חפץ, הילד שואל אינספור שאלות, ותכונה זו מלווה אותנו תמיד, גם בבגרות.

חיובית?

האם הסקרנות חיובית או שלילית? התשובה היא: כן ולא. כשהיא מכוונת כראוי, הסקרנות הופכת לכוח מניע של למידה וצמיחה. אולם כשהיא מתפזרת ללא גבול וללא תועלת, כגון: חטטנות, רכילות או התעניינות בתחומים שהצניעות יפה להם, היא מזיקה.

תורת הנפש

פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

התמודדות יהודית

הרב צביאלי בן צור

אחרי שבר - גאון

המצב הקבוע שלנו

ב ש ב ו ע ת
האחרונים
בנושא ההתמודדות
עם קשיים. הגורמים
לקושי הסובייקטיבי
של האדם, ואופני
התמודדות.

במאמר זה נברר:
האם באמת האדם
צריך להיות שמח
כל הזמן? התשובה

פרופורציה. לעיתים חי האדם עם תחושה
שחיי רעים, ומדי פעם טוב לו, ולא היא.
התפקיד של האדם איננו להתעלם מן הצער,
אלא להבין שחיי באופן כללי טובים, עם
תחנות של צער, וממש לא להפך.

וישנה עוד הסתכלות על הקושי, שתוכל
לעזור לנו להיות שמחים תמיד. האם ייתכן
שהקושי הגיע כהקדמה לטוב? שלמה המלך
אומר במשלי: "לפני שבר - גאון, ולפני כשלון
- גבה רוח" (משלי טז, יח). ההסבר הפשוט
הוא, שלפני שאדם נופל, מעלים אותו גבוה,

אולי כדי שהמכה תהיה
חזקה, והנפילה תהיה
כואבת. זהו אגב, עונש
שניתן בדרך כלל לבעלי
גאווה, והוא עשוי להוביל
את האדם לענווה, שתציל
אותו מנפילות נוספות.

הגמרא במסכת מגילה
(דף טו) מסבירה, שדברי
שלמה המלך מופנים
להמן הרשע. רבה אמר:
"מה ראתה אסתר להזמין
את המן? 'לפני שבר -
גאון'. שהיה בדעתה לגדלו
ולנשאו על כל השרים
ואח"כ נפול יפול". זאת
אומרת שאסתר הרימה
את המן גבוה, כדי
שהנפילה תהיה חזקה.

הדבר נכון גם להפך,
עלינו. 'אחרי שבר - גאון'.

דווקא אחרי המכה ניתן להגיע גבוה. דווקא
אחרי הנפילה ניתן לעלות, ודווקא אחרי
החורבן; יבוא בעז"ה הבניין.

לעיתים חי האדם עם תחושה שחיי רעים, ומדי פעם טוב לו

היא, שבזמן רגיל האדם
צריך להיות שמח תמיד,
בזמני קושי מותר לאדם
להיות עצוב באופן מקומי,
על מה שקשה, אבל המצב
הקבוע צריך להיות מצב
של שמחה. אם כך, מדוע
האדם אינו שמח תמיד?

מישהו אמר, שפעם,
כשאדם היה עצוב, היו
שואלים אותו מה קרה?
היום כשהוא שמח שואלים
אותו מה קרה...

ואולי בכל זאת הדכדוך
מוצדק? הרי אם אני
עצוב כעת, יש לכך סיבה.
הרי לא דמיינתי. ואם
יש לי בעיה ואינני יודע
להתמודד עימה, אז אולי
הדכדוך מוצדק?

אז הנה פשרה בין כל

האפשרויות. האדם איננו מדומיין, הבעיה
קיימת. הנקודה היא, שהבעיה בדרך
כלל קטנה, והדכדוך גדול, ללא כל

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

חכם באשי או אדמו"ר?

הם לא זוג צעיר.
ועדיין, מילה
טובה חשובה

בפרשת
מסופר, כי המלאכים
באים לאברהם אבינו
ושואלים אותו, "איה
שרה אשתך. ויאמר
הנה, באוהל". (יח, ט)
מעשייה מליצית

מספרת על חכם ספרדי, שבא אליו אדמו"ר
להתארח בביתו. החכם באשי היה רגיל
שהאישה יושבת גם היא בשולחן, יחד עם כל
בני המשפחה. האדמו"ר נכנס, ולא מצא חן
בעיניו שהאישה יושבת יחד איתם בשולחן...
הוא חיפש דרך מנומסת לרמוז על הנושא.
הוא פנה אל המארח, ואמר לו, "חכם באשי,
אתה יודע שאברהם אבינו היה אשכנזי?" תהה
החכם, "מהיכן אתה יודע?" והאדמו"ר השיב:
"כי בפרשת וירא מסופר לנו, שהמלאכים הגיעו
לשולחן הסעודה, וראו ששרה לא נמצאת. לכן
הם שאלו 'איה שרה אשתך?' כי אברהם אבינו
היה כמו האדמו"רים, שאצלם האישה יושבת
בעזרת הנשים".

חיך החכם באשי. "זה בדיוק הפוך! לפי
הדברים הללו, אברהם אבינו היה באמת ספרדי.
הוא היה חכם באשי. וכיוון שהוא חכם באשי,
אז האישה צריכה להיות גם היא נוכחת ליד
השולחן. ולכן המלאכים שאלו אותו, 'איה שרה
אשתך?' הרי אתה חכם באשי, והאישה צריכה
להיות פה. למה היא לא נמצאת כאן?!"

על כל פנים, נוכל ללמוד מכאן מסר נוסף.
המלאכים הגיעו לאברהם לשליחות מסוימת.
ולמה הם הקדימו ושאלוהו: "איה שרה
אשתך?" אומרים חז"ל, "כדי לחבבה על בעלה",
כדי שיראה אברהם עד כמה היא צנועה. אך,
לשם מה נדרש כל ה'משחק' הזה? הרי באתם
לשליחות מסוימת, עשו את השליחות שלכם,
תאמרו את מה שיש לכם לומר, וזהו. למה צריך
להוסיף עוד מילים כדי "לחבבה על בעלה"?
ועוד, שהדברים היו כל כך ברורים, בוודאי
שאברהם אבינו ידע והכיר ששרה צנועה,
ואפשר לשבח אותה בכל התשבחות שבעולם.
יחד עם זאת אבל בכל זאת, צריכים היו
המלאכים לחבבה בפני בעלה. מדוע?

מכאן נוכל ללמוד, שהשלוש בבית הוא ערך
עליון ביהדות. ולכן, גם בתוך כך שהמלאכים
עסוקים בשליחותם, ועם כל זאת, שאברהם
העריך את שרה וחייבה, ולא מדובר היה בזוג
צעיר... מלמדת אותנו התורה - עד כמה חשוב
להשכין שלום ורעות בין איש לאשתו. אם יש
לך הזדמנות לעשות זאת, אל תפספס אותה.

בכפוף לתקנון

יציאת צרכים
מאות משפחות
לשוב לבוראם
בשבת מרוממת
ומרגשת
וזכיתם

1-800-35-35-26

תרמו וקבלו שבת חוויתית במגוון מלונות*

נוף כנרת

אניא

ניר עציון

קרלטון

פארק

בית וגן

חוף התמרים

שפיים

רמדה נתניה

לא קל לעורר יהודי אמריקאי מתרדמת החורף הרוחנית האופפת אותו. באמריקה החיים זורמים בקצב מהיר, השפע החומרי מסחרר את החושים, והמרדף אחר הדולר הוא חזות הכול. למי יש פנאי למחשבות גדולות על תכלית החיים ומשמעותם, כאשר כיסופי הנשמה מוצפים בצונאמי של בידור רדוד, ונעלמים מאחורי קריירה מקצועית, תובענית וטובענית.

אבל לאחרונה מופיעים סדקים בתמונה הזאת. ישנן חריקות צורמות, המזכירות למי שאוזניו פקוחות, שלא הכל כשורה בממלכת השפע האמריקנית. גם מי שמבקש להתעלם מיהדותו מקבל תזכורות מהסביבה היהודי הוא משהו אחר. לא חשוב כמה ינסה להתעורר בסביבה ולהעמיד פנים שהוא כמו כולם - אומות העולם רואות בו נטע זר.

אולי אלה גלי ההדף של הטלטלות הפוקדות את ארץ הקודש, ומגיעים עד מעבר לים. אולי זו האנטישמיות שמרימה ראש באופנים שנדמה היה כאילו חלפו כבר מן העולם. ואולי זו הנשמה היהודית, שבתוך כל המהומה והאנדרלמוסיה חשה בפעמי הגאולה המתקרבת. אבל פתאום אנשים שחשבו כי יהדותם היא פרט שולי בקורות החיים שלהם, חווים טלטלה עמוקה, המזכירה להם את היותם בני אברהם, יצחק ויעקב.

רק כך אפשר להבין את מה שאירע בסמינר ערכים שהתקיים במדינת ניו ג'רזי. יום אחד בהיר, באמצע החיים, מאתיים יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות הניחו בצד את כל עיסוקיהם השוטפים, והחליטו להקדיש שלושה ימים כדי לדון בריצנות בשאלה שמעט מדי יהודים שואלים את עצמם: מהי המשמעות של להיות יהודי בתקופה זו? כיצד מנחילים יהדות זו לדור הבא? ובעיקר, איך ממשיכים מכאן הלאה?

זה בהחלט לא דבר מובן מאליו. מי כמונו, שומרי המצוות מנעוריהם, יודעים עד כמה קשה לתקן אפילו הרגל אחד - לא כל שכן לערוך שינוי מקיף בכל תחומי החיים, ובכל זאת מי שמבקש לראות את הפלא הזה מוזמן היה לבקר במלון 'הולדי אין פיסקטווי' בניו ג'רזי, ולהתרשם במו עיניו.

"זה היה כמו לקבל מכת ברק באמצע החיים", סיפרו בני זוג שעלו לדבר בסימפוזיון החותם את הסמינר. "קיבלנו מטען חשמל שילווה אותנו זמן רב".

טיים איז לייף

פתאום, באמצע החיים, מאתיים יהודים שאינם שומרי מצוות מניחים בצד את כל העיסוקים ובאים לסמינר ערכים בניו ג'רזי | מהי החרדה הקיומית שמביאה אותם לשם? מה עורר את נשמתם בתוך מצולות החומריות האמריקאית? ובפרט, איך ממשיכים מכאן הלאה? | רשמים מהלב הפועם של המהפכה הרוחנית

"וכי אפשר לעמוד מנגד?!"

יו"ר ערכים, הרב יוסף וליס כבר נושק לגילי גבורות, אבל האנרגיות שלו לא היו מביישות אדם במחצית מגילו. "איך אפשר לעמוד מנגד כאשר זה המצב?" הוא זועק מנהמת ליבו, ומדביק בהתלהבות את כל הסובבים. "עתידו של עם ישראל מוטל על הכף, ומי ייקח את האחריות לכך אם לא אנחנו?!"

הוא עומד בלובי הכניסה למלון, ומקבל כל משתתף שמגיע בחיבוק לבבי. "אחינו אתה", הוא אומר לו. "עם ישראל לא יכול בלעדיך!"

כמה קשה לתקן, אפילו הרגל אחד - לא כל שכן לערוך שינוי מקיף בכל תחומי החיים!

בסמינרים של ערכים, הזמן קצר והמלאכה מרובה. האמריקנים נוהגים לומר "טיים איז מאני" ("זמן שווה כסף"), אבל המוטו כאן בסמינר הוא "טיים איז לייף" ("הזמן הוא החיים עצמם"). כל רגע קובע. גורלות רוחניים נחתכים כאן, בקושי מספיקים המשתתפים להתמקם במלון וכבר הם נקראים להיכנס להרצאתו של הרב ישעיהו הורוויץ, לקבל סקירה אודות המסע הצפוי להם.

"אנחנו חיים בדור מיוחד, שלא היה כדוגמתו אולי מאז מעמד הר סיני - דור של תנועת תשובה בהיקפים עצומים", אומר להם הרב הורוויץ. "רוח טהרה מיוחדת יורדת ממרום ועוזרת ליהודים לעשות בחייהם שינויים שלא ייאמנו. הדבר החשוב ביותר הוא, שכל אחד יצא מהסמינר עם קבלה מוגדרת - והקבלה החשובה ביותר היא להתחבר לקהילה היהודית-תורנית, שתעניק לו גב ותעצומות להמשיך את ההתקדמות הרוחנית, ולא להניח לאורות הגבוהים של הסמינר להתמוסס בשגרת ההרגל".

"יש בדורנו הזדמנות נדירה לחלץ יהודים ממלעות הטמיעה רגע לפני שהם אובדים לצמיחות, חלילה", אומר לי אחר כך הרב ינון קלזן, אף הוא ממרצי הסמינר. "אלא שהדבר תלוי גם בסייעתא דשמיא האישית של כל אדם.

אנחנו יודעים על כאלה ששמעו על הסמינר - אך לא רצו להגיע; כאלה שרצו להגיע - אך לא הצליחו לעשות זאת; יש מי שהגיעו - אך נאלצו לעזוב באמצע; ויש אפילו מי שהגיעו כבר עד לסמינר עצמו - אך לא נכנסו להרצאה... כלומר, מי שנמצא כאן בתוך אולם ההרצאות ושומע את הדברים הוא כנראה בעל זכויות מיוחדות, שמשימים עזרו לו להגיע לרגע הזה".

סייעתא דשמיא

אף פעם לא קל לארגן סמינר, על אחת כמה וכמה כשמדובר בסמינר בניכר. מי שלא ניסה להרים פרויקט כזה לא יבין עד כמה המלאכה מסובכת. בישראל, לפחות, היהודים מקובצים במקום אחד וקל לאסוף אותם. בחוץ לארץ, ובפרט כשמדובר ביהודים רחוקים בעלי זיקה רופפת לקהילות יהודיות מאורגנות - צריך ללקט אותם בפניצטה...

אבל פעילי ערכים אינם נרתעים מאתגרים מסובכים, ומעת שנתן הרב וליס את ההוראה להוציא את הסמינר לפועל, התגייס הצוות המצומצם של 'ערכים - ארה"ב' לפעילות אינטנסיבית.

בשלב הראשון נערכו במהלך החודשים האחרונים ארבעה סבבים של הרצאות באזור ניו יורק ופילדלפיה באמצעות צוות מרצי ערכים שהגיעו במיוחד מארץ ישראל. הללו הכשירו את הקרקע ויצרו את הקשר הראשוני עם מועמדים פוטנציאליים לסמינר.

בין היתר נעזרו הפעילים בבוגרי הסמינרים שתנועת 'ערכים' קיימה בשנה האחרונה בניו יורק ובמדינת פלורידה. לפעילות זו הצטרפו באופן בלתי צפוי מספר מרצי ערכים שהיו בפעילות תשובה במדינת פנמה, אך לא יכלו לשוב ארצה עקב פרוץ מבצע 'כליבי יקום'. עד לחידוש הטיסות לארץ נשלחו המרצים הללו לניו יורק שם הצטרפו למאמץ לעורר עוד ועוד יהודים להצטרף לסמינר.

"רק על עצם הבאת היהודים הללו לסמינר אפשר לכתוב ספר שלם של מסירות נפש והשגחה פרטית", מתפעל באוזני הרב שניאור גרוס, מנהל פעילות ערכים באמריקה. "בין המשתתפים אפשר היה למצוא מרצים באוניברסיטאות ואנשי הייטק מהחברות המובילות באמריקה כמו 'אינבידה'. הייתה לנו קבוצה מכובדת שבאה ממנהטן, וכאלה שבאו ממקומות רחוקים כמו מדינות וורג'יניה וטקסס".

צריך להבין, שאנשים שנרשמו לסמינר, עשו בזאת צעד משמעותי ביותר מבחינתם. היה אפילו אדם שחמיו התקשר אליו במיוחד לפני הסמינר, כדי להזהיר אותו שלא יקבל על עצמו יותר מדי מצוות...

סיפור אופייני הוא זה של יהודי מפילדלפיה, איש עסקים רציני המקושר לשועי תבל, שהזדמן 'במקרה' להרצאתו של הרב שבקס, ומני אז פיתח חיבה לתנועת ערכים.

"הזדמנתי אותו לסמינר", מספר הרב גרוס, "אבל הלה אמר שאינו יכול להגיע מחמת פגישה עסקית חשובה שיש לו בקולורדו. והנה, ברגע האחרון אני מקבל הודעה מפתיעה ממנו. מסתבר שהוא שמע הרצאה של הרב אהרן לוי, ובעקבות כך קיבל החלטה ספונטנית להגיע לשבת לסמינר. למרות שהדבר היה כרוך בביטול הפגישה העסקית ובהפסד כרטיסי

ההיסטורי
של עם ישראל.

מהי האחריות המוטלת עליהם?

"הציבור היהודי באמריקה מתמודד עם בעיה קשה של התבוללות, שהיא אף חמורה יותר בקרב הישראלים היורדים - ולבעיה הזאת יש רק פתרון יעיל אחד: סמינר של ערכים. זה הוכח ונבדק. הדבר היחיד שיכול לעזור לאנשים זה 3-4 ימים של הרצאות יהודיות עם אוכל כשר, תוך ניתוח מהסביבה הרגילה - זה מה שמשנה בני אדם!"

ומכאן ההחלטה הדרמטית שהתקבלה בדמדומי הסמינר: להרים מייד סמינר נוסף. זה לא יהיה פשוט. סמינר עולה הון, ומצריך הכנות לוגיסטיות מורכבות. אבל... האם יש ברירה אחרת? האם ניתן לעמוד מנגד שעה שעם ישראל נמצא בצומת דרכים היסטורית שכזה?

"הם קמים וזועקים - אנחנו רוצים לשנות ולהשתנות, אנחנו דואגים לקרובים ולחברים שלנו. גם להם מגיעה הזדמנות", אומר הרב וליס בעיניים נוצצות. "ואז אנחנו מבינים שבעצם כל אחד מהמשתתפים הללו הוא שגריר

של תורה. בסמינר הבאה הרישום לא יהיה קשה, כי מתוך מאתיים המשתתפים בסמינר הנוכחי, יצאו 70 שגרירים שבפעם הבאה יביאו את המכרים והחברים שלהם. סמינר מוליד סמינר. וכאשר אתה מכפיל זאת בעוד סמינר בפלורידה ולוס אנג'לס, בדרום אמריקה ובאירופה

- אתה מבין שאנחנו מסוגלים לחולל מהפיכה אמיתית בעולם היהודי!"

היו"ר של תנועת התשובה רוכן לעברי, ולופת את כתפי באחיה נמרצת שאינה מסגירה את גילו. "האפשרות הזאת מחייבת אותנו", הוא לוחש באוזני. "הרי אין מי שיעשה את זה מלבדנו. וכי נוכל לעמוד מנגד?!"

לעצמי: זה לא יכול להיות! זו הרי התורה שלנו!"

"בעקבות כך קיבלתי החלטה נחרצת: בכל ליל שבת נעשה קידוש, ואחר כך נלמד כמה דפים בחומש, לא בקצב של פרשת השבוע, אלא פשוט להסביר לדור הצעיר מי אנחנו ומי אבותינו. את הילד הקטן כבר שלחנו לגן יהודי דתי - אבל לגבי הבנות הגדולות שלנו הבעיה היא גדולה ונוקבת: איך נותנים להם 'חיסון' יהודי ומצילים אותם ממגפת ההתבוללות האוכלת כל חלקה טובה ביהדות אמריקה? בשביל זה הגענו לסמינר 'ערכים', בשביל לקבל את התשובות לשאלות היהודיות הבוערות ביותר של זמננו!" והנה דובר נוסף:

"כל הדברים שבארץ החשבנו אותם לכפייה דתית - מקבלים כאן בחו"ל פרופורציות אחרות לגמרי", אמר. "פתאום אתה מבין שבלי קווי תיחום ברורים, הזהות היהודית שלך פשוט הולכת לאיבוד. שבעים אחוז מהמכרים הישראלים שלנו שירדו לאמריקה - ילדיהם נישאו לגוים והם בוכים על כך, אבל אין להם מה לעשות. למרבה הצער הם איחרו את המועד ולא יכולים לתקן את הנזק שנעשה.

"בישראל חילונים רבים נותנים לילדיהם עשרים אחוז יהדות, ושמונים אחוז ישראליות. אבל באמריקה, המודל הזה פשוט לא עובד. גם אם תתנו לילדים שלכם שמונים אחוז ישראליות - עם שירים ישראלים, תמונות מישראל, ו'במבה' ישראלית - המציאות מלמדת ששום דבר מזה לא מחזיק מעמד. השמונים אחוזים צריכים להתמלא בתוכן יהודי אותנטי, אחרת הם יתמלאו בכל התכנים של הסביבה הגויית, ואתם, ההורים, תוכלו רק להצטער על כך שאתם הדור היהודי האחרון במשפחה..."

וכך הם עולים בזה אחר זה, היהודים היקרים הללו, ומספרים איך הם מחפשים נואשות אחר 'קרש הצלה' - משהו שיעניק סיכוי לילדיהם להישאר יהודים.

בידינו הדבר!

הרב וליס אינו יכול לכבוש את התרגשותו. "אני מכיר את סוג האוכלוסייה הזאת מהתקופה שגרתי באמריקה. מדובר ביהודים אינטליגנטים אבל תמימים, שדי מנותקים ממושגים רוחניים ומשמירת מצוות. כאלה שלא חושבים פעמיים לפני שהם שולחים ילד לפאבליק סקול - כי הרי גם בישראל שלחו אותו לבית ספר ממלכתי, ונדמה להם שעם קורטוב המסורת שיש להם בבית היהדות שלו איכשהו תישמר.

"והנה כאן, בסמינר, אתה רואה בעיניים את השינוי שחל בהם. אחרי סדרה של הרצאות הם פתאום תופסים מהי באמת היהדות, ויחד עם הכרה זו נופלת עליהם תחושת אחריות אדירה - איך שומרים על הדור הבא? אתה מרגיש זאת כשאתה מדבר איתם בסימפוזיון. פתאום הם קולטים היכן הם נמצאים בתהליך

טיסה שכבר הוזמנו. הלה אף שכנע חבר יהודי שלו 'לזרום' עם העניין, ולהגיע יחד עימו לסמינר. תגיד, זו לא סייעתא דשמיא מדהימה?"

כשהסערה פורצת

כאשר שבת המלכה

פרסה כנפיה בלב ממלכת החולין האמריקאית, כבר התכנסו בבית המלון כמאתיים איש, שעל כל אחד אפשר לכתוב סיפור שלם מה עומד מאחוריו ומה הביאו הלום. את פניהם קיבלו מרצי ערכים הרב יוסף וליס, הרב אהרן לוי, הרב מיכאל לסרי והרב ינון קלזון, כאשר על המלאכה הלוגיסטית המורכבת מנצח הרב יצחק אביטל.

הרצאה רדפה הרצאה. הרב לסרי פתח בפני המשתתפים את הדרך ליופייה של שבת המלכה, בהרצאתו 'ביקור בארמונו של מלך', הרב וליס סחף אותם בסיפורו האישי המרתק, הרב אהרן לוי הציג בפניהם את עמודי התווך של היהדות בהרצאותיו 'מסע אל האמת' ו'מירוץ הפיד', הרב ינון קלזון הסביר את נפלאות התורה שבעל פה. כל הרצאה הוסיפה נדבך של הבנה ודעת, כל אחת החדירה בלב השומעים את עוצמתה של התורה - שלב אחר שלב, קומה אחר קומה. "הסמינר התחיל בסערה, המשך כמו הוריקן, והסתיים בצונאמי", הגדיר זאת בחיוך אחד המשתתפים. וכך אנחנו מגיעים לרגעי השיא: לסימפוזיון המסכם של הסמינר.

קרש ההצלה

במקום להסתפק בתיאור התחושות, הבה ניתן את רשות הדיבור לאחד ממשתתפי הסמינר שתיאר את הדברים ללא כחל ושרק.

"הבנות שלי", כך סיפר אותו יהודי, "למדו ב'פבליק סקול'", זהו בית הספר הכללי האמריקאי שהורים ישראלים רבים שולחים אליו את ילדיהם, מהטעם הפשוט שהלימודים בו הם חנים אין-כסף. מה שאותם הורים מגלים רק באיחור, הוא שעבור הלימודים החינמיים הללו הם עוד עתידים לשלם ביוקר - רק לא במטבעות של ממון, אלא בנזק בלתי הפיך לעתידם היהודי.

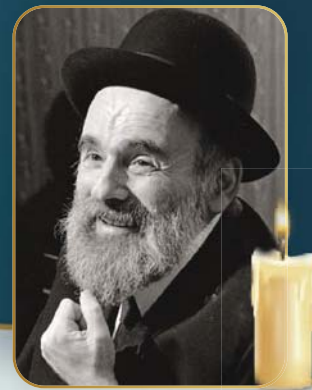
"יום אחד", מספר האיש, "הבנות הגיעו הביתה עם חברה מספסל הלימודים, נערה גויה מבית נוצרי-קתולי. איכשהו השיחה התגלגלה לסיפורי התורה ואני זרקתי לחלל האוויר שאלות בסיסיות: מי היה אברהם? מי היה יוסף? הילדה הגויה ידעה לענות על השאלות בבקיות מרשימה, ואילו הבנות היהודיות שלי, אוי לאותה בושה, נעצו בי מבטים ולא הבינו במה מדובר. הסיטואציה הזאת השאירה אותי נרעש ומזועזע. תפסתי את הראש וחשבתי

בעקבות

הגאון רבי נחום פראצוביץ זצ"ל

יומא דהלולא - י"ח חשוון

מתולדותיו

- נולד — תרפ"ג
- נפטר — תשמ"ז
- פעילות — ישראל
- מקום קבורה — הר המנוחות
- חיבורים — 'שיעורי ר' נחום' ו'חידושי ר' נחום'

הופעתו של אורח שנכנס להיכל הישיבה. הבחור מצידו לא שם הדגשה יתרה על העניין, כי לא העלה אז על דעתו שהאיש, חברו מנוער של ראש הישיבה, נסע במיוחד, אלפי קילומטרים, כדי לפגוש את רבי נחום ולשכנע אותו לנסוע לאמריקה בשביל טיפולים רפואיים.

הרב והתלמיד המשיכו את פלפולם כמקודם. רק כתום ליבון הסוגיה על כל צדדיה, ניגש רבי נחום אל האורח, ושניהם התחבקו ונפלו האחד על צווארי חברו, מתוך התרגשות עצומה. ולא רק הסוגיה בה התפלפלו נתלבנה, אלא סוגיה יותר עמוקה; סוגיית החיים והמוות, הנוקבת עד דכדוכה של נפש, נתלבנה באותה שעה.

כל אלף תלמידי ישיבת מיר הבינו אז על בוריה את משמעותו של הפסוק: "כי עזה כמות אהבה" - אהבת התורה של רבי נחום, שרפואתו ממחלה ממארת נחשבת אצלו כאין וכאפס מול החיים האמתיים, חיי התורה שהתקשר בה בכל נימי נשמתו הטהורה.

ועוד, כי כל חמש עשרה השנים שראש הישיבה סבל את מחלתו, לא קרה אף פעם שיוציא אפילו הגה קל אודות ייסוריו האיומים. רק פעם אחת

שיתף את צערו עם אחד התלמידים, לתכלית מסוימת. תלמיד אחד בא לפניו ותינה לפניו את מר ליבו על מצבו, שהוא חולה במחלה מסוימת שעוד לא מצאו לה תרופה, והייסורים הם ממש נוראים. רבי נחום ישב מולו ולא אמר מילה, אלא בכה מאין הפוגות, והשתתף בצער. רק אחרי דקות ספור הגיב:

"הלא ידעת, יקירי, שאני גם כן חולה. אגלה לך שהייסורים שלי הם תמידיים ונוראים, כמעט שאי אפשר לסובלם. הנך רואה שכל פסיעה ופסיעה עולה לי בטורח גדול. העיקר צריכים להתגבר על הכל ולשמוח בה' ולהודות לו יתברך שהיננו בחיים, ויכולים איכשהו ללמוד תורה. ולנו שנינו יש זכות מיוחדת - לימוד התורה מתוך ייסורים הממרקים את האדם."

התכנים מלווקטים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

המכולת של הראש ישיבה

אירע פעם שהגאון רבי נחום פראצוביץ זצ"ל, ראש ישיבת מיר פילס דרכו לכיוון קדמת בית המדרש, ושניים מן הבחורים המבוגרים שעסקו באותה עת בשיחת חולין הבחינו בו קרב ועומד לחלוף על פניהם, מייד החלו מתנדנדים נוכח הסטנדרים, ובהגיעו סמוך ונראה ממש למקום מושבם, החלו מנגנים: "תנו רבנן... אי-אי-אי... תנו רבנן". ורבי נחום סר אליהם ולוחש באזניהם: "אי-אי-אי... אבל בכל מסכת נדרים אין ולו פעם אחת 'תנו רבנן'..."

משסיפרו את המעשה הזה בפני הגאון רבי חיים קנייבסקי, ניכר היה בעליל שנהנה מן הסיפור. הוא עצם את עיניו וכמו העביר את כל מסכת נדרים מול עיניו, לפתע

נגער ולחש: "אומנם כן, אין 'תנו רבנן', בנדרים, אבל יש 'דתנו רבנן' - מאן תנא להא דתנו רבנן, נדר לחמישה בני אדם, והתיר לאחד מהם, הותרו כולן" (נדרים כז, ע"א).

כשסיפרו זאת, בהתפעלות עצומה להגרא"ל שטיינמן, אמר על כך ראש הישיבה: "מה אתם מתפעלים? והלא זו ה'מכולת' שלו!" - וביאר דבריו בתוספות נופך: "האם מישהו

מאיתנו מתפעל מבעל מכולת המכיר את כל תכולת חנותו, היכן מונח כל מוצר ומה מחירו המדויק? בוודאי שלא! וכל זאת למה? כי הוא 'חי' את המכולת שלו! זה החיים שלו. ואצל ר' חיים, הגמרא והמדרשים הוא הם המכולת שלו."

ייסורים ממרקים

תלמיד אחד בישיבת מיר בירושלים עיה"ק, "דיבר בלימוד" עם רבו, ראש הישיבה, הגאון רבי נחום פראצוביץ זצוק"ל. הם התעמקו בסוגיה כדרכה של תורה, זה שואל וזה מפרק, כדי ללבן את העניין על בוריו. תוך כדי שיחתם הבחין הבחור שעיניו של רבי נחום תפסה לרגע את

הגאון רבי נחום פראצוביץ זצוק"ל, ראש ישיבת 'מיר' בירושלים עיה"ק נולד בשנת תרפ"ג, לאביו רבי צבי אריה, שהיה רב העיר טורקי שבליטא. בגיל חמש ידע כבר את כל חמישה חומשי תורה בעל פה; ובגיל שמונה, את כל ספרי תנ"ך.

קודם הגיעו לגיל עשר קיים כבר נסע לווילנא ללמוד בישיבת 'רמ"ל', ולאחר שלוש שנים עבר ללמוד אצל רבי אלחנן וסרמן זצ"ל. אחר ארבע שנים נוספות למד אצל הגאון רבי ברוך בר ליבוביץ. בשנת תרצ"ט הגיע רבי נחום למיר. הוא גלה עם הישיבה לווילנא, ומשם לשנחאי.

בתום המלחמה היגר לאמריקה, ובשנת תש"ט עלה לארץ הקודש ונשא את בתו של רבי חיים שמואלביץ, ראש ישיבת מיר בירושלים. אחר זמן קצר התחיל למסור בישיבה שיעורים, שבלטו בעמקות ובמקוריותם. משנת תשכ"ה החל לכהן כראש ישיבת מיר.

בחמש עשרה שנותיו האחרונות התייסר במחלה ממארת, שגרמה לו ייסורים נוראים. למרות כל הקשיים המשיך רבי נחום בהתמדתו המופלגת ובשיעוריו הקבועים, שמשכו תלמידים מכל חלקי ירושלים. אצילותו וטוב ליבו רכשו לו אוהדים מכל החוגים, והיה נודע כאחד מגדולי מרביצי התורה שבדור. נתבקש לבית עולמו י"ח חשוון, תשמ"ז, ונטמן בהר המנוחות, ירושלים.

מוסר השכל

ישמעאל חיים שטיינמן, אגמ"ק
ביתר ופאצא

דיון מסביב לשולחן

האם מותר לטלטל בשבת
דבר מאוס, עד שמגיע לפח
האשפה?

שאלה

הרב לוי סיים לחתל את התינוק, והניח את הטיטול בתוך שקית ניילון ליד פח האשפה הביתי. בהמשך, אחד הילדים הגדולים יזרוק אותו בפח הצמוד לבניין. לאחר שהניח את הטיטול, חשב, שאולי עדיף לזרוק אותו מייד לפח של הבניין, כדי שלא לגרום לטלטול מוקצה שלא לצורך. האם יש בזה חשש?

תשובה

כל דבר מאוס שאינו ראוי לשימוש בשבת, הרי הוא בכלל מוקצה מחמת גופו, ואסור להזיזו ממקומו (משנה ברורה שח, קלד). בדין מוקצה זה נאמר היתר לטלטול מיוחד, שנקרא 'גרף של רעי'. הכוונה היא לדבר שבגלל שהוא מאוס מאוד, ואנשים לא יכולים לשהות בחדר מחמת מאיסותו, התירו חכמים, משום כבוד הבריות לטלטלו ולהוציאו למקום אחר (אורח חיים שח, לד).

אך מכיוון שהיתר זה מתיר איסור לטלטל מוקצה, קבעו חכמים ש'אין עושין גרף של רעי' לכתחילה, כלומר, שאסור לגרום למצב בו יוצר ההיתר הזה. כגון שיש דבר מאוס באחד מחדרי הבית שאינם בשימוש, אין היתר לטלטלו החוצה משום 'גרף של רעי', כיוון שאף אחד אינו נמצא בחדר הזה. לפי הכלל ש'אין עושין גרף של רעי' לכתחילה, יהיה אסור לאדם להיכנס לחדר זה ולשבת או לישון בו, כשכל כוונתו היא כדי שיווצר ההיתר לטלטל את הדבר המאוס החוצה. (שם, לו).

ההיתר לטלטל את החיתול המלוכלך עד שמניחו נובע ממה שאמרו חז"ל שמוקצה שבא לידו של האדם בהיתר מותר להמשיך לטלטלו ולהניחו בכל מקום שירצה, אלא שכאשר מניחו מידו הרי מסתיים ההיתר. כדי לטלטל שוב את השקית עם הטיטול הוא נצרך להיתר חדש של גרף רעי. נמצא שבהנחת הטיטול בצד בפעם הראשונה, הוא עושה גרף של רעי לכתחילה.

לכן, כשאפשר להימנע בקלות מלהניח את הגרף בכמה מקומות עד שמפנים אותו לאשפה, צריך להימנע מכך. מכל מקום, אין חובה לשנות את הרגלי החיים כדי להימנע מעשיית גרף של רעי. ולכן אין חובה להוריד את הטיטול לאשפה מייד בעודו בידו (שפת אמת ביצה כא, ב).

סיכום

צריך למעט בטלטול של השקית, אבל אם רגילים להניחה ליד הדלת ואחר כך לזרוקה לפח, אין חובה לטרוח ולהורידה מייד לפח.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

המדור נועד לעורר את לב המעיינים ואינו נועד לפסוק הלכה. בשל ריבוי הפרטים והשוני בכל מקרה, למעשה יש לשאול מורה הוראה.

"תפסיק לפטפט..."

שאלה

מדי ליל שבת, טורח הרב כהן להכין שאלות הלכתיות מרתקות ופניני תורה ערבים, ובסעודת ליל שבת הוא דורש אותם לפני בני המשפחה בהתלהבות ובמתיקות מיוחדת. באחד מלילות שבת, בזמן שבו דרש בדברי תורה, עסק אחד החתנים, שישב ליד השולחן, בפטפוט סרק.

בעלת הבית הרגישה צורך לגעור בו, על שלא הפסיק לפטפט, אך היה ברור לה שזהו מעשה מאוד לא נעים וגם לא חכם, כי הטפת מוסר לחתן באופן ישיר, עלולה להפר את השלום והשלווה במשפחה.

אם המשפחה התחכמה, והעירה לבן הצעיר, בנוכחות החתן: "אינך יודע שאסור לפטפט בשעה שאבא דורש בדברי תורה?! היכן כבוד-האב וכבוד-התורה שלך?..." "לא הוצאתי הגה מפיו!" התגונן הבן. אבל האם המשכה להוכיחו בעדינות על הפגיעה בכבוד האב וכבוד התורה...

וכן, מבלי להוכיח את החתן באופן ישיר, מעליב ופוגע, החתן שמע וקלט את התוכחה שהשמיעה כלפי הבן... מאותו רגע פסקו פטפוטיו לחלוטין...

"לאחר מכן", מספרת האם, "נתקפתי בייסורי מצפון וחרטה; כדי להוכיח את חתני, השתמשתי בבני כ'קורבן'... וכי היה מותר לי לפגוע בו ולבייש אותו על לא עוול בכפו?..."

תשובה

בתחילת פרשת וירא, אומר הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו: "למה זה צחקה שרה לאמור האף אומנם אלד ואני זקנתי, היפלא מה' דבר..." (בראשית יח, יג-יד). ומקשים המפרשים: למה לא הקפיד הקדוש ברוך הוא על אברהם כמו שהקפיד על שרה? הרי גם אברהם צחק בעת שבישר לו הקדוש ברוך הוא שיוולד לו בן, כפי שנאמר בפרשת לך לך: "ויפל אברהם על פניו ויצחק, ויאמר בליבו הלבן מאה שנה יולד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד" (בראשית יז, יז).

מיישב החזקוני: "משל לאישה חכמה שבאה להוכיח את כלתה, והוכיחה את בתה, וממילא הרגישה כלתה בעצמה... כך אם הוכיח הקדוש ברוך הוא את אברהם בפניו, היה מתבייש אברהם, ולכך הוכיחו מן הצד". והיינו, שמפני כבודו של אברהם אבינו, הוכיח הקדוש ברוך הוא את שרה באוזני אברהם, באופן שהוא גם הרגיש בכך, וקיבל באופן עקיף את התוכחה.

לאור דברי החזקוני יש לשאל: וכי מפני הצורך להוכיח את הכלה 'מן הצד', מותר לבייש את הבת? ויש להשיב: כוונת החזקוני היא, שלאם היה צורך מסוים להוכיח גם את בתה על אותו עניין (וכפי ה'נמשל' שבפרוש החזקוני - שהקדוש ברוך הוא רצה להוכיח הן את אברהם והן את שרה). כמו כן, ייתכן שמדובר באופן שהבת מוכנה ואף מעוניינת לקבל את התוכחה, על מנת שלא לגרום למתחים ומריבות במשפחה... אך בנידון שאלתנו, שהבן נקי מכל אשמה, והאם לא תכננה עימו מראש את התוכחה שנועדה עבור החתן, נראה שיש בכך איסור 'אונאת דברים' (גרירת צער לזולת בדבור), ולא ניתן לפגוע באדם אחד לתועלת האחר, ובפרט אם הדבר נעשה בפני אחרים!

אכן, אם ברור לאם כי בנה מבין שהתוכחה לא מכוונת כלפיו, ומן הסתם גם שאר המסובים מבינים זאת, והבן מוחל בלב שלם על עלבון מועט לטובת כבוד אביו, ונוח לו לקבל הערה עדינה, כדי שבמשפחתו ישרור השלום - אזי לאור התועלת שבדבר, מותר לנהוג כן.

סיכום

נראה שהאם אינה רשאית להעיר לבנה על לא עוול בכפו, אלא אם כן ברור לה שהבן מבין שלא כלפיו מכוונת תלונת האם. במקרה כזה, ניתן להוכיחו בלשון עדינה מאוד, כי הוא מוחל על כך מראש.

נכתב ע"י הרב ארז חזני שליט"א

וארט'ס לפרשת השבוע

יח א-ב. וירא אליו ה' באלוני ממרא וכו' והוא יושב פתח האהל, וכו' וירא לקראתם מפתח האהל.
ותימא למא צריך להזכיר עוד פעם נוספת שהוא היה בפתח האהל, הרי אנו כבר יודעים שהוא יושב בפתח האוהל, א"כ ממילא הוא רץ מאותו הפתח וי"ל דאיתא בגמ' שאסור לרוץ ולברוח ממצוה כדי שלא ייראה כתינוק הבורח מבית הספר. ומאידך, איתא שלדבר מצווה שריץ לרוץ אפילו בשבת. א"כ יש לדון מה הדין כשיצא ממצווה למצווה אחרת האם שריץ לרוץ כפי ששריץ לרוץ למצווה ואפילו בשבת או לא, וצ"ל שתלוי, אם המצווה השנייה יותר חשובה, אז יכול לרוץ, ואם היא פחות חשובה אז ריוץ רק מחצי הדרך. וכאן כתוב בחז"ל שבאנו לומר שמצוות הכנסת אורחים יותר חשובה אך מהקבלת פני השכינה, שהרי הקב"ה ביקר אותו באותו היום. והתורה באה לומר שמותר לו לרוץ ממצוות המילה והשכינה, בשביל הכנסת אורחים, ולכך כתבנו וירץ **מפתח האהל** - דהיינו כל הדרך.

יח ב. והנה שלשה אנשים נצבים עליו.
וברש"י והוא ע"פ הגמ' שלושה מלאכים: הראשון, לבשר את שרה. השני, להפוך את סדום. והשלישי, לרפא את אברהם. ומקשה הגמ' איך אמרינן אחד להפוך את סדום הרי כתוב ויבואו **המלאכים** סדומה, משמע ששני מלאכים נשלחו להפוך את סדום ולא רק אחד? מתרצת הגמ' שבאמת באו לסדום שני מלאכים, אחד בא להפוך את סדום, והשני בא להציל את לוט, והוא אותו אחד שרפא את אברהם, (ובשפתי חכמים כתב שאין כאן את הבעיה שאין מלאך אחד עושה ב' שליחויות כי זה עניין אחד). ולכאורה קשה אז למה לא נכתב מראש אחד לרפא את אברהם ולהציל את לוט, כדי למנוע את הקושיה הנ"ל? וי"ל, אומר החידושי הרי"ם, דאיתא ביבמות עו: ששאלו בירא אצל דאם האם דוד ראוי למלוכה, א"ל דאם עד שאתה שואל על מלוכה שתאל אם הוא בכלל ראוי לבוא בקהל כי הוא נולד מרות המואביה, וא"ל אברג שאין בעייה, משום שכל סיבת האיסור להכניס עמוני ומואבי לקהל ה' היא משום שנאמר "על אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים", אבל הדין הוא עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית, משום שעל הנשים אין תביעה שלא קידמו בלחם ובמים משום שאין דרכן לקדם, דכל כבודה בת מלך פנימה, כדחזינו אצל שרה דכתיב **בה הנה באהל**. ודוברים אין ביותר, דהטעם שהקב"ה הציל את לוט, איתא בב"ק, כי ידע שתצא ממנו רות המואביה, ולפי"ז בתחילה כשבאו המלאכים עדיין לא היה ברור שעמונית ומואבית מותרות, כי עדיין לא למדנו שכל כבודה בת מלך פנימה, שהרי זה למד רק אחרי שראינו ששרה לא יצאה אלא היתה באוהל ולימדה אותנו שכל כבודה בת מלך פנימה, וממילא בשעה שנשלחו המלאכים לא היה נצרך מלאך להציל את לוט משום שבאותה שעה עוד לא התחדש שהעמונית והמואבית שייצאו ממנו יהיו מותרות לבוא בקהל. ורק אחרי ששרה חידשה את ההלכה שאשה אין דרכה לצאת משום כל כבודה רק אז התברר שדרשינן מואבי ולא מואבית ויש סיבה להטיל על המלאך שליחות להציל את לוט כדי שתצא ממנו רות.

יח ד. יוקח נא מעט מים, ובב"מ פו. אברהם חשב שהם ערבים, א"ל וכי לערבים חשבתנו כבר יצא ממך ישמעאל, משמע שבגלל יציא ממנו ישמעאל לא היה צריך לחשוב שהם ערבים, וקשה מה הקשר בין יציא ממנו ישמעאל לזה שהם לא ערבים? וי"ל ע"פ הגמ' בב"ב רודף דדקה ימצא חיים. חד אמר ימצא בנימ צדיקים, וח"א ימצא אורחים מהוגנים. ואז מה שאנו לאברהם הרי אתה רודף דדקה וחסד ובנים צדיקים אין לך כי יצא ממך ישמעאל, אז אתה צריך לזכות לקבל אורחים הוגנים ואיך חשבתנו לערבים.

שם. פלא גדול על אברהם אבינו, כזו מסירות נפש להכנסת אורחים, יהודי בן תשעים ותשע, יום שלישי מליהל - הוא שוחט שלושה עגלים שהיה ליהל אחד לשון וחרדל. לא היה אז פריזר וזה היה כחוס היום, או שהכל הולך לאיבוד או שצריך לגמור את הכל באותו יום, כזו נדיבות וכזו מסירות נפש, לפתאום כשהו מגיע למים הוא נהיה יקמץ? - יקח נא מעט מים, מה קרה כאן? למה רק מעט מים? שתי תשובות בדבר, ידוע שר' ישראל סלנטר התארח פעם באיזה בית, והוא נטל טיטלת ידים עם רביעיית מים בצמצום, שאלו אותו: ר' ישראל, אתה כזה חסיד, כתוב שיש מעלה גדולה ליטול ידים בשפע מים, ויש בזה סגולה לעשירות, למה אתה נוטל כל כך בצמצום? אמר להם ר' ישראל: הכל נכון, יש בזה מעלה גדולה מאוד, אבל את כל המצוות האלה אני עושה רק על חשבוני, לא על חשבון אחרים, פה יש אלמנה ששואבת מים, שהיא צריכה ללכת בקור לקחת את המים, על חשבונה אני לא יכול להיות צדיק? זה אמר ר' ישראל: בן בקר רך טוב - אברהם איבנו לקח בעצמו, ולכן הוא נהג בשאי הנדיבות ושחט שלושה עגלים שהיה לשון בחרדל לכל אחד, אבל 'יקח נא מעט מים' - **היה על ידי שליח**, זה לא כחמה להיות צדיק! פה הוא אומר 'מעט מים'! זה פשט אחד על דרך המוסר. ועל דרך הפשט אפשר לומר, בשביל מה הוא הביא את המים? לרחוץ את הרגלים! אם הוא היה מביא להם הרבה מים, איזה דרך ארץ זה לבוא לאורחים ולהגיד להם קחו ככה טונות של מים, אתם כל כך מילוכלים, אתם צריכים לנקות את עצמכם חזק! ולכן הוא אמר 'מעט מים' מעט מים זה כבוד לאורחים. רבי אליהו אסקרי.

יח ה. ואקחה פת לחם וסעדו לבכם.
יש להקשות למה נכתב ואקחה ולא ואתנה כי הרי הוא נותן? וי"ל שאברהם כיבדס ואמר אני לא נותן לכם אני לוקח כי נתניה לאדם חשוב

נקרא לקיחה, וכמו שמצאנו ויקחו לי תרומה ולא ויתנו כי נתניה לאדם חשוב נקרא לקיחה, וזה הרגשה מרוממת בהכנסת אורחים. אהבה משה.

יח ה. ואקחה פת לחם וסעדו לבכם.
יש לעיין כיצד הותר לאברהם להזמין את האנשים לביתו מאחר ונידמו כערבים והרי ביו"ט אסור לאדם לזמן אצלו גויים, כמו שדרשו חז"ל לכס ולא לכארים, והרי מעשה זה היה ביו"ט ראשון של פסח ואברהם שמר את התורה? וי"ל דהנה מצינו בפסחים שאם עבר ובישל ביו"ט לצורך חול אם זה ראוי לאכילה בו ביום לאורחים יהודים פטור משום הואיל וחזי לאורחים ונמצא שלא בישל לבטלה. והקשו שם התוס' לפי סברא זו כל אדם שעושה מלאכה בשבת יהיה פטור משום הואיל ושירי לחולה שיש בו סכנה? ותירצו בתוס' שכיוון שלא מצוי חולים הנמצאים בסכנת חיים לכך ל"א הואיל. והנה בבית אברהם באותו הזמן כל לילדי ביתו נימולו אתו אז היה מצוי שם הרבה חולים וממילא אין מניעה לבשל גם עבור ריבוי גויים כי יש הואיל וחזי לחולה שיש בו סכנה. ולפי"ז גם יתורץ מה הטעם אברהם לא הביא לאורחים לחם כמו שאמר בתחילה ואקחה פת לחם כיוון ששרה פירשה נידה כמבואר ברש"י, ויש להקשות הא האורחים היו גויים ומה אכפת לנו לטמאות אותם. ולפי הנ"ל יובן כיוון שכל מה שהותר לבשל לאורחים הוא משום הואיל דחזי לישראל אז כשהו לא טהור אסור. חת"ס.

יח ו. וימחר אברהם ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת.
הגמ' בב"מ פז מסבירה את הסתירה שכתוב גם קמח וגם סולת, ומתרגמת הגמ' שהאשה צרה עיניה באורחים, ומבא בחז"ל ששרה אמרה סלת ואברהם אמר קמח, (אמנם יש גירסה הפוכה, אבל השאלה היא על הגירסה הזאת) ולפי"ז קשה הרי שרה רצתה סולת שזה יותר ששיר, ומניין שענינה צרה באורחים? מיישב האוסטרווצא ע"פ המדרש, שדבר לא ארע בהג הפסח, והנה השו"ע א"ח תנן ד. פוסק שמתור לקחת קמח מהשוק לאפות מצה, וכותב שם החק יעקב שכל ההיתר הוא קמח רגיל אבל סולת אסור כיוון שזה מוזק לחמץ גמור. והנה אם יקח סולת שזה חמץ גמור ויבשל את החמץ אז לאודיראת בבטול סגי, ויכול לעשות עוגות ע"י גוי ולא יכניס זאת לרשותו אלא יתן זאת ישר לערבים (מלאכים) שבאו אצלו, אך יתכן שיש כאן איסור להכניס כיוון שנחנה מהחמץ, אך כדיון שהוא מקיים מצוות הכנסת אורחים ומצוות לאו להנות ניתנו ממילא הוא לא נחנה, אולם אברהם איבנו היתה לו הנאה מקבלת אורחים כי היתה לו עיין טובה ולא רק מצווה א"כ אסור לו לתת לאורחים סולת כי הוא נחנה מחמץ, אבל שר שענינה צרה באורחים יכלה לתת סולת כי לא נהנית כלל, וכמאן שהציעה סולת סימן שענינה צרה באורחים, ויש לה רק מצווה בלבד.

יח ח. ויקח חמאה וחלב וכן הבקר, והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו.
לכאורה מה העניין של לעמוד עליהם להסתכל איך הם אוכלים הא אמרו חז"ל האוכל אצל חבירו מתבייש מלהביט בפניו, וא"כ זה לא ראוי שכך יעשה. וי"ל שכיוון שהביא לפניהם חלב וכן בקר, (היידו בשר וחלב) באותו השלחן, וזה אומר שמא יבוא לאכלם יחד, לכן עמד עליהם להיות שומר ואז שרי. **עוד י"ל**, אומר הדעת זקנים מבועלי התוספות, שכיוון שזה היה בחוץ כחוס היום, וזה לא היה מתחת עץ, והיה להם שמש, אז הוא עמד להצל עליהם **תחת** דהיינו **במקום העץ**.

יח ח. ויקח חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם.
איתא בב"מ פז ולחם לא הביא, בלמד ששרה פירשה נדה ונטמאה העישה, ואברהם ובני ביתו אוכלים חולין בטהרה היו. ויש לקדקד א. מנל שפרשה נדה ונטמאה בשעת העישה, אולי נטמאה אחר האפיה שהיה כבר לחם, ועו"ק למה לא הביא אברהם את הלחם לערבים שלא אכלו בטרה? ויש ליישב ב' הקושיות אחת בחברתה. דהנה מבואר בבב"ב כא. מה שהותר מלכתא אוכל נפש ביו"ט הוא רק לישראל, דכתיב לכם, ואסור לאפות לעכו"ם. והנה מעשה זה של אברהם היה ביו"ט של פסח וההיתר לאפות היה רק בשביל ישראל, ולכן לא הביא לחם לערבים, ואם נטמאה כשהיה לחם אז שר ליה להביא לערבים ומהוה שלא הביא לערבים סימן שנטמא כשהיה עישה. רבי יונתן איבשיץ.

יח יז. המכסה אני מאברהם אשר אני עושה.
רש"י אומר אני נתתי לו את הארץ והזאת וחמש כרכין אלו המכסה אני מאברהם אוהבי את אשר אני עושה. המהרש"ם אומר שהטעם שרש"י הוסיף את הפרטים האלו שנתן לו את הארץ וכו', ולא הספיק לו הטעם הפשוט שהוא אוהב אותו וכמשתמע מהפסוקים, וי"ל שהגמ' אומרת שאברהם קנה את הארץ בהילוך דהיינו ע"י קום התהלך בה, ולא ע"י הקניינים הנצרכים, והטעם איתא בגמ' ב"ב ק. משום שהוא חביב לפני הקב"ה. א"כ מובן למה רש"י הוסיף שנתן לו את הארץ וחמש כרכין כי משם רואים את תביבותו לפני הקב"ה, וזה הטעם שהקב"ה אמר המכסה, כי רואים שחביב הוא לפניו ולכן הוא לא מכסה.

יח כא. ארדה נא ואראה הכעקעקה.
אומר רש"י למד לדיינים שלא יפסקו דיני נפשות אלא בראיה. והוא תימה גדולה הא סמכנין על עדים ולא בעינין דיינים? וי"ל, אומר המג"א בספרו שמן ששון, דמבואר בסנהדרין פא. מי שנחתיב ב' מיתות נידון בחמורה ומשמע שנידון בחמורה גם אם החמורה היא השנייה, והקשו התוס' איך שייך נידון ב' מיתות הרי העדות השנייה היא עדות שא"א להזימה, כי גברא קטילא בעי למקטל!! ותירצו התוס' דאיירי כגון

פרשת וירא תשפ"ו

שראו הדיינים. ולפי"ז מיושב היטב, דהנה במשפט סדום נאמר, זעקת סדום ועמורה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאוד, משמע שהיו להם חטאים קלים בתחילה עד שכבדו מאוד, וכאן נענשו על החמורים, אף שעל החטאים הראשונים כבר התחייבו וכנ"ל.

יט טז. ויתמהמה.
פרש"י כדי להציל את ממונו. וצ"ע מנלן לרש"י שבשביל ממונו התמהמהה? וי"ל ששכיוון שלוט האמין שהמלאכים יתפכו ברגע קט את העיר וא"כ וקידושי שהיה לו להימלט על נפשו ואיך יתכן שיתמהמה לצאת, אלא שאמרו חז"ל בברכות סא: שיש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו וזה הדבר היחיד שעליו אדם מכניס עצמו בסכנה. וכן מצינו בסנהדרין עב. שהבא במחתרת אדם מעמיד עצמו על ממונו, לכן הוכרח לרש"י שהתמהמה על ממונו. רבי נתן גשטטרנר.

כ ז. ועתה ושאש אשתי כי נביא הוא.
משמע מהפסוק שהטעם שהקב"ה רצה שאבימלך ישיב אותה, בגלל שאברהם נביא, ותימה גדולה שהרי משתמע שאם הוא לא נביא אז הוא לא היה דורש ממנו שישיב, ולמה? י"ל שבאמת אם הוא לא נביא הוא לא יצטרך להשיב, ושתי תשובות לדבר. הראשון, שהרי שרה היתה אילונית, וקידושי אילונית אינם קידושינ משום דהווי קידושי טעות וממילא היא לא אשת איש אלא א"כ הכיר בה וקידשה על דעת שהיא אילונית, וזה מה שאמר הקב"ה כי נביא הוא, והוא ידע שהיא אילונית, וממילא אין קידושי קידושי טעות. התשובה השנייה, שלכאורה קשה הרי כתוב בכמה וכמה מקומות שאברהם אבינו היה כהן, וכהן אסור בשבייה, לכן אמר הקב"ה תשיב אותה כי הוא נביא והיא מותרת לו כי יודע שלא נגעו בה.

כא א. וה' פקד את שרה.
ובמדרש בראשית רבה נג. דהטעם הוא משום דכתיב. בטוטה ואם לא נטמאה ונזרעה זרע. וקשה אם זה הטעם אז למה היא לא נפקדה אחרי הסיפור עם פרעה בפרשה הקודמת שהיה אותו הדבר בדיוק? וי"ל דאיתא בגמ' פרק כיסוי הדם שבזכות שאמר אברהם ואנכי עפר ואפר זכה לעפר סוטה ומה היא הזכות שם, ונזרעה זרע. והאמירה הזאת ואנכי עפר נאמרה בפרשתנו, כלומר אחרי הסיפור עם פרעה, וממילא רק כעת התחדש שהיא תפקד אם לא נטמאה. **עוד יובן** לפי המדרש הנ"ל מה הטעם כתוב וה' פקד את שרה כאשר אמר. מה זה **אמר** הרי בשום נבואה לא מוזכר לשון זה, ולני"ל י"ל כאשר אמר - ונזרעה זרע.

כא ט - י. ותרא שרה את בן הגר המצרית מצחק. ותאמר גרש את האמה והאמה ואת בנה כי לא יירש בן האמה והזאת עם בני ע"צ יצחק.
יש להקשות מה הוסיפה שרה כי לא יירש עם בלא"ה הוא מסיתו לעי"ז (רש"י) וזה טעם לגרשו. וי"ל, אומר הקהלת משה, דמבואר בקידושינ פ: עה"פ "כי יסיתך אחיך בן אמי" וכו' בן אב לא מכי: מתרצת שם הגמ' שכן אב זה פשוט לא תשמע לו כי יש לו נגיעות כי הוא לא רוצה שתירש יחד עמו לכן הוא מסיתך לעבור עבירות כי הוא שונא אותך אבל בן אמיך אין לו שום נגיעות. והנה מבואר בחז"ל (מובא באור החיים כאן יא וליעל טז ח) שישמעאל לא יורש את אברהם למרות שהוא בן אב היה היתה שפחת מילוג לאברהם, ולכן אמרה שרה אם הוא לא יורש יש טעם שיצחק ישמע לו כי אין לו נגיעות לכן גרש אותו.

כב ו - ח. ויקח אברהם את עצי העולה וישם על יצחק בנו ויקח ביזו את האש והמאכלת וילכו שניהם יחדיו וכו' ויקח אברהם אלקים יראה לו השה לעולה בני וילכו שניהם יחדיו.
בפסוק הראשון פרש"י אברהם שהיה יודע בדבר שהולך לשוחט את בנו היה הולך בראון ובשמחה כי יצחק שלא היה יודע דבר, ועל הפסוק השני פרש"י ואע"פ שהבין יצחק שהולך להישחט הלכו יחדיו בני שלם. ותימה מנין לרש"י שאברהם הלך בשמחה כמו יצחק, וכן בפסוק השני מנין ששניהם הלכו בשמחה אולי שניהם היו בעצבות? וי"ל ע"פ כתובות סב שפעם הלכו גוי ויהודי ביחד והיהודי הלך מהר עד שהגוי לא השיגו, מה עשה הגוי הוא הזכיר ליהודי את חורבן ביהמ"ק והיהודי נאנח והתחיל ללכת ויתר לאט. אך עדיין הגוי לא הצליח ללכת כמותר, אמר לו הגוי הלא כתוב אנהא שוברת חצי גופו של אדם ואיך עדיין אתה הולך מהר? ענה היהודי שכ"ז הוא בשמועה חדשה וזה שמועה ישנה לכן לא הואט לגמרי קצב הפסיעות שלי. וא"כ יוצא שאדם שמח הולך מהר, אדם ששומע בשררה רעה שהיא ישנה אולי קצת לאט ואדם ששומע בשררה רעה פעם ראשונה הולך ממש לאט. ולפי"ז מבואר הכל היטב, כי בפסוק הראשון שכתוב וילכו שניהם יחדיו אז יצחק עדיין לא ידע כלל והלך בשמחה ואברהם הלך עמו יחד סימן שגם אברהם הלך בשמחה, ובפסוק השני שנודע ליצחק א"א לומר שרק אחד הצטער דא"כ הוא לא יוכל ללכת בקצב של השני כתוב יחדיו, וא"א לומר ששניהם היו בעצבות כי יצחק זה שמועה חדשה ואמור ללכת ויתר בעצבות, ואם הלכו יחדיו סימן שחלכו בשמחה. שכלי ע"ר לב.

כב ט. ויעקד את יצחק בנו.
הסיבה שעקד אותו, אומר המהר"ר"ל דיסקין כי הקב"ה ציווה אותו להעלות את יצחק לעולה, ואיתא בגמ' שחי נושא את עצמו ולא חייבים עליו בהוצאה בשבת, ורק אם הוא כפות אז אמרינן שאין הוא נושא את עצמו, לכן היה צריך אברהם לכפות אותו כדי לקיים את המצווה של והעלוה לעולה דבלא"ה זה לא נקרא שהוא העלה אותו.

כב יא. נאחז בסכר בקרנו.
הטעם שהוא הסתבך בסכר י"ל משום שהיה אז יום כיפור ואסור בציד לכן הוצרך לכך. פרדס יוסף.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

והרחוק ביותר ששייך וגם רחל מוסרת את הסימנים כנגד כל המוסכמות והיא נהנית בסוף אמה של מחצית מכלל ישראל, אמת של מלכות בית דוד ומלך המשיח, כי הרבש"י לא רוצה כלל שירימו ידים ולא יתייאשו כי אין לפניו שום מעצור מלהושיע אותו וזה הלימוד שראינו אצל האבות, אצל חנה ואצל לאה. והמתנה הזאת מגיעה רק כשאדם נמצא בייאוש מוחלט מכל השתדלויות בעולם ושם יהבו רק בו יתברך אז מגיעה הישועה בכל הכוח. כמו שהיה בקריעת ים סוף. כמיו"כ מצינו בהפטרה של השבוע את הסיפור שהיה עם אשת עובדיה לקח הרבה חובות ברביית מיהורם בנו של אחאב כדי ללכלכל את מאה הנביאים שהחביא במערה, ואז עובדיה נפטר ובא יהורם לקחת את ילדיו לעבדים, ואז ותצקע אשת עובדיה ותתחנן לפני אלישע מאתיים שישים וחמש פעמים כמניין צעקה, ולמה היא צעקה כ"כ הרבה האם היא לא רואה שאין לה יחס? אלא ידעה אשת עובדיה שרק כאן אצל הנביא אפשר לפעול ישועות והיו אלו 265 צעקות של אמונת חכמים, כי כשאדם מתפלל אל הקב"ה ורק אליו ומדגיש בזה את אמונתו החזקה בו אז הוא זוכה לישועות גדולות והוא יכול לפעול המון. (כי אתה עמדי).

לפני כעשר שנים נולד למשפחת נקי משכונת בית ישראל בירושלים בת לאחר 34 שנות נישואים בגיל למעלה מחמישים, וכך סיפר האבא רבי שלמה נקי: התחתננו באדר תשל"ט, הכל היה כרגיל, חתונה שמחה והיינו מאושרים. באותה שנה זכיתי להיכנס לבבא-סאלי צוק"ל וביקשתי שיברך אותי בזרע של קיימא. רבי ענה **סבלנות**. חשבתי לעצמי סבלנות, נו כמה כבר זה יכול להיות? שנה, שנתים? לא ציפיתי שזה יהיה כל כך הרבה שנים. וכך עוברות כמה שנים ופנינו לרופאים, לבדוק, לברר והם אומרים לנו הכל 100%, הכל בסדר, אנוננו ממש לא במינים למה אז קורה. הלכנו אז הרבה לרבי עובדיה יוסף, הוא קיבל אותנו בחביבות ושמחה ודלתו הייתה פתוחה לפנינו תמיד. בכל פעם שמעו שהגענו - היה אומר להכניס אותנו. סרב שלי היה משבעת התלמידים הראשונים של הרב, וזוהי הכרת התודה שלו. הרב היה מזיל דמעה ובוכה אתנו, תמיד בידך, דיבר אתנו ועוד. עוברים מתקווה לתקווה ומאמינים בחי עולמים שהוא עושה הכל, לא מתייאשים, לא נופלים ומנסים שוב ושוב. היינו למדים ביחד, אשתי ואני, ספרי אמונה, חובת הלבבות ועוד, ומתחזקים ומחזקים אחד את השני. ואז בהפתעה רבה קרה הנס הגדול, ללמדך שלא מתייאשים לעולם בשום מצב.

כמיו"כ סיפר רבי צבי מאיר וילברברג (הבא בפנינו פרשת שבוע) על בני זוג שבמשך עשרים שנה לא נפקדו בזשי"ק וניסו בכל הדרכים האפשריות להיפקד, הם עשו את כל השגולות הסתובבו בכל העולם ומה לא עשו בשביל שיהיה להם זשי"ק, אבל אז קרה דבר לאחר כעשרים שנה הם השקיעו הון רב בטיפול רפואי יקר ארוך ומסובך מעבר לים, ולאחר כחודש מתיש מתברר לעסקן שליווה אותם שכל המאמצים היו לטמיון, העסקן שליווה אותם לא ידע אף לבשר להם בשורה זו, אך כשאין ברירה אז אין, הוא התקשר בפנים נפולות לבשר את הבשורה הקשה והמאכזבת הוא התחיל בדברי עידוד ותמיכה אך נאלץ לומר את העובדות לכל כחל ושרק. ובסיום הדברים הוא אמר ידידי היקר דע לך שדברתי עם הרופא הכי גדול בעולם בתחום והוא אמר שאין סיכוי בעולם שלעולם יהיו לכם ילדים, אין שום סיכוי בעולם. העסקן לא היה מסוגל להמשיך הוא הודיע שהוא יצור אתו קשר בעוד שבוע כי הוא לא מסוגל לדבר, אך להפתעת העסקן למחרת הוא מקבל טלפון מאותו אדם שמבקש להזמין לסיום מסכת שאמור לערוך למחרת, והיות והם התידודו הרבה לאחרונה הוא מבקש מאוד שגיע. על אף עיסוקיו, העסקן ההוא הגיע לסיום המיוחל, והנה כשכל הידידים והמשפחה המורחבת התאספו קם בעה"ב וביקש מהעסקן לספר לכולם מה אמר הרופא הגדול, בתחילה העסקן סרב אך לאחר לחצים מצד בעה"ב המסויים שביקש שיאמר את כל הדברים באופן מלא, קם העסקן ההוא לומר את דבריו, והוא אמר אותם בצורה הכי ברורה שאין כבר מה לנסות ואין שום סיכוי שלבעה"ב יהיו יתרי ילדים. שקט השתרב במקום ואז קם בעה"ב לומר את דברו: ובכן רבותי הערב הוא אני עורך סיום על מסכת ההשתדלויות שלנו. במעמד זה אני מודיע כי סיימנו עם כל ההשתדלויות וכעת אני נמצא רק בידו של בורא העולם. שממנו אין יאוש כלל. והוא המשיך את הסעודה של הסיום בשמחה. מיותר לציין שכעבור 11 חודש כולם הוזמנו לסעודת הברית.

רבי יעקב גלינסקי היה כלאו במשך 15 שנה בסיביר ללא סיבה הוגדרת לעין. גלימים הוא סיפר שכל ימיו בסיביר הוא חלם שיום אחד הוא ייצא וישבו לראות את אבא שלי ואמא שלו וכל משפחתו ואזכה לנשק אותם ולומר לאמא שלי תודה רבה שחסכת מפת לחמד בשביל לשכור לי מלמד טוב. אבל כשלבסוף יצאתי והגעתי לארץ לא געשתי את אמא שלי לא את אבא וגם לא את האחים והאחיות שלי כולם נותרו שם דוממים וקפואים לנצח. כשנודעה לי הטרגדיה, מספר רבי יעקב, הייתי אפוף בייאוש מוחלט לא ידעתי מה לעשות עם עצמי, עד שמישהו יעץ לי ללכת לחזו"א ואכן הלכתי אליו. האחות שמע כל מה שהיה לי לומר, ואז הוא סיפר לי סיפור על יהודי שהיה חי בליטא ועסק לפרנסתו במסחר מידי שנה הוא היה לווה סכום כסף גדול נוסע ליריד בקובנה שם מחשד את מאמרי הסחורה שלי ועם זה היה מגיע לעיר ומוכר וכך מתפרנס משנה לשנה. שנה אחת

אין יאוש כלל בעולם: בפרשתנו מובא הסיפור של אברהם ושרה שהיו עקרים עד גיל 100 וכולם התיאשו מה שהיו להם ילדים, ואז אל הקב"ה ואמר היפלא מיה דבר. וכך גם בגיל מאה לאחר שאין שום סיכוי וכולם מיואשים הקב"ה מראה לנו לא כן אלא תמיד במצבים הכי קשים הוא יכול להושיע בדרכים שלו. רבי צדוק הכהן מלובלין מביא ע"כ שיש מכאן יסוד גדול שכל בני האומה הישראלית היה אחר הייאוש הגמור. כששום אדם לא האמין שיכולה להיות ישועה ואז הראה הקב"ה שלא יפלא ממנו דבר. מוסף רבי צדוק, מאת השם היתה זאת שיהיה בנין האומה דוסאק אחר הייאוש הגמור של האמין שום אדם וזה היה רצון השם שייסוד האומה יהיה דוסאק מתוך היאוש הזה. כי זה כל האדם הישראלי להאמין שאין להתייאש כלל, ואין לחקור בחקירות למה עשה השם ככה. אלא לעורר בנו את האמונה השלמה בכל יכולתו, בכל מצב ובכל עת. אין ליהודי להתייאש משום דבר, בין בענייני הגוף כמו שאמרו, אפילו חרב חדה מונחת על צוואר אל ימנע מרחחמים, בין בענייני הנפש, אפילו נשקע למקום שנשקע וחסא בדבר שאמרו ז"ל שאין תשובה מועלת חן ושלום (זוהר), או שתשובתו קשה, או שרואה עצמו משתקע והולך בענייני עולם הזה, אין יתייאש בעצמו לומר שלא יוכל לפרוש עוד, כי אין ייאוש כלל אצל איש יהודי, והשם יתברך יכול לעזור בכל עניין. בדורנו לא אפשר לדבר על ייאוש בלי להביא מחמתו של רבי נחמן מברסלב. שהפליג מאד בגדול מעלת התשובה. כי תשובה גבוהה למעלה מן התורה, על כן אין שום יאוש בעולם. והעיקר שלמה תלוי בו, שלא יהיה מייאש עצמו מלצעק אל ה' ולהתחנן ולהתפלל אליו יתברך תמיד" (ספר שיחות הר"ן). אומר רבי נחמן, שכאשר לאדם יש כתובת לכל חסרונותיו ויודע לאי כי לפנות, אז באמת אין ייאוש כלל, משום, היפלא מיה דבר. ותמיד תמיד עלינו לזעוק אל השם בכל מצב ואז באה הישועה.

בכל מצב של ייאוש מעיין מסויים העצה הטובה היא להשתדל לראות בכל רגע את מה שהקב"ה רוצה שאני אעשה עכשיו. ממש כמו אברהם אבינו בדרך לעקדה, מותר על כל מה שהוא ידע עד עכשיו, הולך באמונה. כמו אברהם בהכנסת אורחים, אם היה מסתכל בשולחן ערוך או"י היה מהרהר שאסור לו לעשות מה שעשה. זקן עם תחבושות, במצב בריאותי מאוד מסוכן, לרוץ למלאכי... לאנשים, איך שהם נראים... אסור ע"פ ההלכה! אבל אברהם אבינו לא רואה את מה שיש באמצע, הוא רואה רק את המטרה שלו! הוא לא מרגיש שהוא רץ, הוא לא מרגיש שהוא חולה, הוא שוכח שהוא זקן, שהיה לו ברית, זו מסירות נפש לא לראות דבר בדרך, אלא לראות רק את המטרה! יש הרבה פירושים על כך, אבל אברהם אבינו לא ראה שום פירוש! הוא ראה רק את ציווי השם! כשאדם מחפש את רצון הבורא בהווה, מחזק את עצמו בבטחון שלכם מה שקורה עמו זה מאת הבורא ושישועתו קרובה לכא כי **"הִפְלֵא מֵהֶשֶׁם דְּבָרִי"**, אז הוא לא עסוק בחשבונות של עבר ועתיד, להוצאה היא שאין ייאוש כלל. וידועים דברי החזו"א שאמר לתלמידו אל לו לאדם להתפעל מזה שניסה הרבה ולא הצליח ומה יעלה בגורלי אבדה תקוותי וכי' זה לא דרך החיים תמיד ינסה לעלות שוב ושוב ובסוף גם יצליח. **זה** ג"כ מטרט הנסיגות ותחושת היאוש שמלווה אותה היא להביא את האדם אל האמונה התמימה של היפלא מיה דבר, לחזק את בטחון האדם בבוראו שהוא טוב ומטיב ומחשב בעבורו בכל רגע מסוללים חדשים לטובתו. לכן היה כל כך מהותי לייסד את האומה הישראלית על המצב של אברהם ושרה כדי ללמדנו שגם אחרי נקודת הייאוש של העמיקה ביותר, במצב של חוסר תקווה מוחלט, מצפה לנו ישועת השם, ממש כמו שאברהם ושרה זכו לכן. לכן גם אמרו, **"ידעין בן דוד** **בא** עד יתיאשונו מהאולה" (סנהדרין), שחייבים להגיע למדרגה השפלה של ייאוש, כדי לזכות לראות שלא במעשינו ובהשתדלותנו תלויה הגאולה, אלא הכל בידי שמיים. אם נשכיל להבין ולהאמין, נוכל להשתמש ברעגי הייאוש כמקצה לדרגת אמונה גבוהה יותר, שלמה יותר, תמימה בתכלית.

לפני כשלושת אלפי שנים עמדה לעם ישראל אישה נביאה וצדיקה ששמה היה חנה. במשך כעשרים שנה היא ציפתה לילד משלה, היא עתה קם כשביכולתה היא הרבתה להתחנן לבכות ולהתפלל בלי הרף והיו לה שוב ושוב אכזבות והיא התמודדה בסבל לא מעט, חז"ל מתארים לנו שמרוב צער ובכי היא לא היתה מסוגלת לאכול, והנה בפעם האחרונה שעלתה לרגל היא הרבתה בבכי עד שאלקנה פנה אליה ואמר לה למה תבכי הלא אני טוב לך מעשרה בנים, המליים האלו שברו אותה לגמרי שהיא ראתה שגם בעלה אלקנה כבר מיואש מזה שיהיה לי ילדים באותה השעה פרצה מליבה השבור תפילה שפעלה שלתקופת השנה נולד לה בן משלה ויקרא שמו שמואל, כי תפילה מלב נשבר זה מה שבעק את כל הרקעים, ואז קריאה כזאת היא אמיתית וקרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוה באמת. וזה מלמדנו שאף פעם אסור לו להתייאש, תמיד בסוף בסוף נגיע ליעד שחפצים להגיע אליו. ומכאן יש ללמוד לכל בני אדם כשמבקשים משהו מהקב"ה אין להם להתחנן בגירויות שנראה שכבר נגזר אז עליהם לבקש להתחבר להתחנן והקב"ה לאחר מכן כבר יסתדר ליישב את הקושי"ש שע"פ דרך הטוב לא תבוא הישועה. את זה נשאיר לקב"ה להסתדר וזהו השלל עד ה' יתכן והוא יכלכלך. **ואותו** הדבר היה אצל לאה אמו שכולם אמרו הגדולה לגדול ומה היה לבסוף, היא לא הרימה ידים היא בכתה ובכתה ובסוף כנגד כל התחזיות לבן עושה את הדבר הבזוי

ממש לפני שיצא לדרך הוא נפל למשכב וחלה, בלית ברירה הוא ביקש מאשתו שתיסע במקומו ליריד כהרגלו, האישה הבינה את המצב והבינה שגם אין ברירה אלא כל פרנסתם כל השנה תלויה במצב זה, היא קיבלה ממנו ורואות ויצאה לדרך הארוכה עם כל הכסף שלוהה בעלה. היא הגיעה ליריד שם סבבה בין הדוכנים והיא שהיתה בת כפר הסתחררה מכל המצב הזה לקח לה נזם להקל את הסחורו מסביב עד שמצאה מוכר שמכר את מה שחיפשה היא ניהלה איתו מו"מ ארוך עד שהגיעו לעמק השווה, היא לקחה את כל הסחורה וכשאבה שלשם שוד ושוב, היא מגלה שצרוו כספה איננו, היא הפכה את התיק הלוך ושוב אך לא מצאה כלל את כספה. ככל הנראה נפל ממנה הכסף וכו' כשראתה את זה היא פרצה בבכי ופרכה וזה ואמרה מה יהיה על ילדי הרעבים, על בעלי החולה, צעקויה משכו אליה את כל השוק עד שבא משהו ואמר אני ראיתי את פלוגי שהרים צרוו כסף מריצפה. מיד רצה אליו האישה ואמרה האם מצאת כסף? ענה אותו יהודי כן אבל הוא שמר, מיד נתנה סימנים איך הוא נראה וכו' אבל אותו יהודי מאה התייאשת זה כסף שלי כיוון שזה עיר שרובה גויים וכך נפסק הלחלכ. האישה צעקה רחם עלי על ילדי על בעלי זה כסף שלוונו הוא לא שלנו כלל וכו' אבל הוא בשלו. לבסוף הלכו שניהם אז רבי יצחק אלתן ספקטור הוא שמע את טענות האישה אחי"כ שמע את טענות האיש שהיא מבקש שירחם עליה אבל זה שלו כי קנה בייאוש, אין סיבה שאוותר לה כי גם לי יש בבית ארבעה ילדים שמשוועים לכסף מה שארחס עליה יותר מהם. רבי אלתן פסק שהכסף יהזור מיד לאישה ואחי"כ יסביר לו מדוע. הוא החזיר והאישה רצה חזרה בשמחה ליריד, ואז רבי אלתן הסביר לו הדין של ייאוש זה כשבעה"ב מיואש כאן מי שהייתה זה האישה, אבל בעלה נמצא חרוק בביתו ולא יודע על מה האבאידה והוא עדיין לא התייאש. ואז הרים החזו"א את עיניו הסהורות ואמר לבחור השבור שמולו וכי אתה בעל הבית להתייאש אתה בעל הבית על העולם? הלא העולם הוא של הקב"ה ואין מקום לייאוש כלל. מכוז אז אור רבי יעקב ביטחון כי הקב"ה הוא המחליט הכל.

הרב מפונז'א איבד את כל משפחתו וקהילתו בשואה מלבד פן אחד, הוא הגיע לארץ לכאורה מרוסק כולו, אך הוא לא התיאש כלל הוא קם וקומם את כל עולם התורה מחדש ללא מעצורים עוד ישיבה ועוד ישיבה עוד מוסדות ועוד מוסדות, כי לעולם אין להתייאש גם לאחר מה שקרה כאלו אסונות עלינו להמשיך בחיים בכל הכוח. אותו הדבר הרבי מקלויזנבורג הגיע לארץ לאחר שנות יסורים נוראים בשואה בה איבד את כל משפחתו והיה בחוסר כל אך הוא לא התייאש הוא קומם את החסידות בכל הכוח הוא נישא בשנית ונולדו לו שבעה ילדים שמפארים היום את הדור והקים קריה ענקית של תורה וחסד בנתינה, הקים בית חולים וארגונים אדירים של לימוד השי"ס וקהילות קודש נוסף בכל רחבי הארץ בירושלים ב"ב חיפה טבריה צפת ועוד. כי כשלא מתייאשים וממשיכים הלאה יש סיי.

הבאנו בעבר את הסיפור שסיפר הח"ח שלשני 20 שנה יהודי הזדמן לאיזה ביכ"י בעיירה רחוקה בשבת אחה"צ וראה יהודי פשוט אומר תהלים בהשתפכות הנפש, הוא כ"כ התרגש והתחיל ג"כ לומר תהילים כנ"ל, לאחר מנחה הוא ניגש ליהודי התחיל לנשאל ושאל אותו מה הוא כ"כ בוכה בתפילתו, היהודי ענה לו אני כל השבוע עובד קשה לפרנסתי ובי"ח עושה המון חיל, ובשבת אני מגיע לביתי ורואה את הבת שלי המתבגרת בחורה צנועה וחסודה שלא מצאה עדיין את זיווגה, לבי נשבר בקרבי ואני הולך לביכ"י מתפלל ואומר תהילים להצלחתה, וכל זה אני כבר עושה כ- 15 שנה ועדיין אני ממתין לישועה. לאחר בירור קצר, היהודי האורח ניגש אל הבעל בית הנ"ל וא"ל תשמע יש לי בן מוצלח מאוד מבחירי הישיבה אך אינו מוצא את זיווגו מחמת חסרון בממון אולי ייפגשו ואם יתאים יתחתנו ואכן כך היה, התחתנו וזכו ל-4 בנים גדולי עולם. האחד הוא ר' אריה ליב בעל הקולט שב משתתא אבני מילואים. השני הוא רבי יהודה רבי חיים שהמית עצמו באהלה של תורה ואף והשלישי רבי חיים שהמית עצמו באהלה של תורה ואף שימש כרב חשוב. והרביעי רבי מרדכי ששימש ברבנות ולאמרי"ש שלח ידו במסחר. אומר הח"ח לפעמים אדם מתפלל וחושב כבר התפללתי הרבה אבל כל תפילה מוסיפה עוד שהעניין יהיה מושלם, לא מספיק שידוך, אלא צריך גם שיהיה טוב, ושיהיו ילדים, וס"ד שיהיו צדיקים, וכן הלאה. לא להתייאש, לומר עוד פרק ועוד פרק והישועה תגיע ובגדול. הנה הבעה"ב הזה לא התייאש אלא המשיך עוד

שבת עוד חידש עוד שנה והתגבר שכל תפילה הוסיפה לתבוא. ייאוש זה בכל התחומים כמו ליד של"ע מאכזב או סר מהדרך, וכן אין לך טעם מספיק בלימוד, מצב רוח רע, תתעודד ותדע שהקב"ה יכול להוציא אותך מכל מצב. **ואם בכל** זאת נפלת לייאוש תדע שהתרופה הכי טובה היא לעשות משהו טוב שהוא מעל כל מה שקורה אצל. בפרשה הקב"ה שומע את קול בכיו של ישמעאל במדבר, על הפסוק **"לפי** שהיו מלאכי השרת מקטרגים ואומרים רבנו של עולם מי שעתידי זרעו להמית בניך בצמא אותה מעלה לו באר? והוא משיבם, עכשיו מה הוא צדיק או רשע? אמרו לו, צדיק. אמר להם, לפי מעשיו של עכשיו אני דנו". לכן אם נפלת בייאוש, קום ועשה משהו טוב, תעסוק במצווה, תשפיע למישהו, תעזור לזולת. מן השמים ידונו אותך לכך זכות על מעשיך ברגע זה ויתבטלו כל הדינים ותראה רק ישועות. חלק ניכר מתוך דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליט"א

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערך בדרך של שו"ת

שאלה: ממה צריך להיזהר כשמדבר? **תשובה:** רש"י על הפרשה במעשה של בנות לוט מביא את דברי חז"ל בבי"ק לח. ובעוד מקומות שהראשונה שלא היתה צנועה פירשה שמאביה הוא, אבל הצעירה קראתו בלשון נקיה וקבלה שכר בימי משה, שנאמר בני עמון אל תתגר בם כלל, ואילו במובא אל הזחיר אלא שילחם בם אבל לצערן היתר לו. ובשבת לג. ובכתובות ח: הפלוגא מאד בחורג ניבול פה, וז"ל הגמרא שם: בעון נבלות פה צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות ובחורי שונאי ישראל מתים יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין שנאמר על כן בע בחוריו יא שמח ה' ואת יתמיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כלו חורמו ומרע וכל פה דבר נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה וכו' אלא כל הנמבל פיו אפילו חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה והופכין עליו לרעה. אמר רב רב שילא אמר רב חסדא כל המבל את פיו מעמידין לו גיהנם שנאמר מרר חרה עמקה פי זרות רב נחמן בר יצחק אמר אף שומע ושותק שנאמר יעום ה' יפל שם. ובגדני ישראל לחפץ חיים פרק כ כתב: וגם ידוע מה דאיתא בשלי"ה שיע"י עון זה נשל ניבול פה) משטמא ומתעב את כח הדיבור שלו כל דיבורי שמדבר אח"כ בדברי קדושה כגון ק"ש ותפלה ואיזה ברכה הכל הוא הולך לטמיון שאין מתקבלת למעלה באוצר מלכו של עולם כלל אם לא עששה תשובה. הרבנית קניבסקי ע"ה כתבה במכתב לפני כעשר שנים: המצב בארץ קשה מאוד. בזמן האחרון פוקדים אותנו אסונות קשים, הרבה יתומים ואלמנות ורחמנא ליצלן, מחלות קשות, באו לשאול את בעלי הרב שליט"א (זצ"ל) מהי הסיבה לכל האסונות, הרב פתח גמרא ואמר שזה בגלל ניבול פה.

שאלה: אברהם התפלל לקב"ה שיציל את סדום ולא נענה, ואילו לוט התפלל שהעיר צוער תנצל ונענה, במה תפילתו של לוט עדיפה של תפילתו של אברהם אבינו? **תשובה:** רבי יחזקאל לוינסקי עומד על הקושיה הזאת והוא עונה, שהקב"ה מעוניין בתפילה מהלב והיינו רחמנא ליבא בעי, ופירושו הוא כך, אברהם התפלל נכון שהתפלל ביושק, הפאולה היא מה היה קורה אילו הקב"ה הופך את סדום א אברהם באופן אישי לא היה ניוזק מכך, אבל לוט כשביקש מהקב"ה להשאיר את צוער הוא ביקש מפקם לחיות, להניח את הרשע, לגור בו, במידה וצוער היתה נהפכת אז לא היה ללוט היתר לישון בלילה, לא היה לו היכן לגור, אז הוא התפלל מתוך הלב ממש, כזאת תפילה הקב"ה נענה לה. ולכן כשאנו רבי חיים קניבסקי הוא היה נוהג לומר מה שאביו הסטיפלער היה אומר אתה רוצה ברכה התפלל אתה, כמו שכותב רש"י בתחילת הפרשה יפה תפילת החולה על עצמו, כי כשאני חולה אני מתפלל מהלב. ויש להוסיף את דברי הספרות בפרשה בפרק יח פסוק יא שהוא כותב שכוח התפילה הוא גדול כמו תחיית המתים ואדם יכול לעשות בתפילתו תחיית המתים. וגם רואים בפרשה שהתפילות של רשעים מתקבלות כפי שמצינו שתפילת ישמעאל תקבלה באשר הוא שם. ובתפילה מצוינו בהפסטה שאפי' שלא נענה יחזור ויתפלל ולבסוף יענה כי האשה צעקה לפני אלישע 265 פעמים ואז נענתה רואים שאסור להתייאש להמשיך בתפילה ואז נענים כי לפעמים יש צורך בריבוי תפילה בשביל שנענה.

שאלה: השבוע אנו קוראים על ענייני ברית מילה, מה היא הסוגלה לעשירות שיש לסדק? **תשובה:** רבי משה שטרנבוך אומר שסנדק זה סגולה לעשירות רוחנית, אבל לעשירות בממון זוכה רק מי שמשלם את סעודת הברית, וכן מי שמשלם את סעודת הברית בלי להיות סנדק הוא גם זוכה לעשירות, ומוסיף רבי משה שטרנבוך שבעבר לא היה מנהג וסגולה להיות עשיר וברבות השנים זה נשכח וראוי להחזיר עטרה ליושנה ולעורר על מצווה רבה זו ועל הסגולה שיש בה ובפרט לסייע לעניים ובני תורה לערוך את סעודת הברית.

שאלה: אברהם קיבל מתנות מאבימלך, האם מותר לקבל מתנות או עדיף שלא לקבל? **תשובה:** כתוב בחז"ל שונא מתנות ויחיה ופסק השו"ע חו"מ רמט ס"ה מידת חסידות לא לקבל מתנות. ועיין עוד בשו"ע הלכות ת"ת רמו א' ובש"י ורבי"ח שם שהאריכו שבשביל שיוכל ללמוד בנחת התיור, ובחתי"ס כתב שיש אמנם דין לשונא מתנות אבל אפשר לקבל שזה אומר שאין בעיה לקבל אך צריך לשונא את זה שאתה מקבל. ובוודאי במקומות שנהג לקבל כגון חתן בר מצווה וחתונה ומלמד בוודאי יכול לקבל ללא חשש, וכן יש הרבה פעמים שטובת הנותן שתיקח ממנו ואז זה מצווה וצריך לקבל. ומקיים בזה מצוות חסד שאנשים חפצים לפעמים להרגיש שנתנו או החזירו על מה שקיבלו.

שאלה: מה כדאי לאדם שיהיה לו בשולחן כל סעודה? **תשובה:** המדריך רבה בראשית לח כותב שבסעודה שאין מביאים מלח בשולחן השטן מקטרג אך כשמביאים מלח בשולחן אין השטן מקטרג וזה היה עונשה של אשת לוט שלא רצתה להביא מלח והשטן קטרג ונבסוף נעשתה נציב מלח.

שאלה: מי שישים לב בהפסטה מסופר סיפור על בן השומנית שמת וכו' ולספרדים היא מסתיימת בזה שהאשה הלכה לנביא אלישע שיתפלל שיהיה. ואילו לאשכזים זה ממשיך שאלישע אחיה את הילד, נשאל רבי אריה לויך מדוע הספרדים מפסיקים באמצע הסיפור ולא מספרים על הישועה? **תשובה:** ענה רבי אריה לויך אצל ספרדים סוף הסיפור זה שהיה הלכה לנביא להתנדב, ונאמר שכשהיא הולכת לנביא אז הישועה בא תבוא, כי לספרדים יש אמונת חכמים חזקה וברור שכך יהיה. משא"כ אצל האשכנזים מצוי יותר שיש להם פחות אמונת חכמים.

שאלה: האם מותר לומר על אדם חי זכרוננו לברכה? **תשובה:** על הפסוק בפרשתנו אברהם יהיה לנו גדול כותב המהרש"א בקידושין ל': וגם על אדם חי אפשר לומר זכרוננו לברכה. ובשו"ת חוות יאיר כתב דאין להתיר עגונה על סמך שיש שטר שכתוב על בעלה ז"ל כי אפשר לומר כן גם על חי.

שאלה: האם ראוי לנהוג סעודה בשלישי למילה? **תשובה:** סעודת שלישי למילה מפורשת בתורה אצל אברהם אבינו ואצל הרבה מקהילות החסידים מחשיבים סעודה זו אף יותר מאשר סעודת ברית. וכן מובא בשמו של המהרש"ל.

שאלה: ברוך ד' זכינו, וכל החטופים החיים חזרו מהשבוי, ואנו שומעים עדויות רבות וסיפורי גבורה ואמונה גדולה שרק היא גרמה להם להחזיק מעמד בשבי הארוך והקשה כל כך, מה אנו לומדים מכך? **תשובה:** כל יהודי פשוט, גם יהודי שאיז זכה לגדול בבית חרדי ולשומר תורה ומצוות, גם בו יחזרו יצחק עמוק בלב, ולכן בעת צרה דלג בעוז הניצוץ הזה כי עמוק עמוק בנפש הוא יודע שרק הקב"ה בכוחו להציל ולהושיע אותו, ולכן הם מתחזקים באמונה הפנימית שבקרבם, ומגלים כוחות נפש עצומים לעמוד בניסיונות גדולים וקשים ולקיים מצוות כל גדול הניתן, לשומר פת ולעשות קידוש על כוס מים וכדו', וזה מחייב אותנו אנו שזכינו לגדול ולהיות חרדים על דבר ד', כמה וכמה אנו צריכים להתחזק לעמוד בניסיונות היום יומיים שאנו עוברים, לדעת ולחיות כמה וכמה הקב"ה הוא היחיד ששומר עלינו ולעשות רצונו בלבב שלם.

שאלה: מהם הרשמים מעצרת המיליון ביום חמישי והאם יש לזה השפעה כל שהיא על המצב? **תשובה:** דבר ראשון שצ"ע זה שהתאספו ציבור כה אדיר שמייעזר למעלה ממיליון אנשים נשים וטף ורובו המוחץ הגיע וזה היה העצרת הכי גדולה שהייתה אי פעם במדינת ישראל וכמובן נגד פעולות המדינה ראשיה ופושטיה. כמה אנשים בדיוק אין קשה מאוד להעריך ציבור כל גדול שהתפרסם עליו רחובות רבים באיזורים שונים כולל בנינים גגות מרפסות שהיו בהם מאות אלפי איש כי מדובר באזורים כל כך אכף בניינים, וכל המתאספים נענו לקריאתם של גדולי ישראל, והרגישו שותפים בזעקת הכאב הגדולה על חילול כבוד שמו יתברך בעולם, וכוחה של תפילת רבים המונית כל כך שהיא מתקבלת ביותר לא מחשבות אישיות, ובטוח שהזעקות והבקשות לגלוי כבוד מלכותו עלינו קיבלו לא ישובו רקם בגלל כח הציבור האדיר שהיה שם וכן הנשים שהשתתפו מבתים, בוודאי ובוודאי שזה פעל ישועות גדולות, וכן כלפי ויש לזה משמעות אדירה של מפגן כח כביר של קידוש השם שהוא כנגד כל החילול השם הנוראי שאחזנו הנתונים עושים, בכך שרודפים ורומסים את בני התורה היקרים המסולאים בפי, ובימים האחרונים מתחילים להרגיש זאת את מפלת הרשעים שבזינו גדולי הדור אמרו על קול שרודפים את התורה ימי"ש וזכרם. וראינו השבוע שכמה מהדמויות שלחנו בכל הכוח נגד עולם התורה כמו הפצרי"ת שרדפה ודרשה שיעצרו עוד ועוד וכעת תפסו אותה על חשדות לעבירות פליליות של פרמה והפרת אמונם ושיבוש ראיות משפטיות, תוך השרחת שמה של מדינת ישראל כמדינה שמתעללת בצורה חסר אנושית, וגרמה לנזקים אדירים מאוד ברחבי העולם, וכל זה רק כדי להצא את עידי המלחמה מאוד בראידיולוגיה שלה שהיא מלאנית מובהקת, וכעת בס"ד עצרו אותה, וכן עצרו את נ"ו"ר ההסתדרות שגם הוא רשע גדול והודיע לפני שבועיים קבל עם ועדה שהוא ישיבת את המשק אם לא יגייסו את הבחורי שפאל, התורה ותועת את עולבנה, ועונם גדול מנשוא, לא פלא שכל הקבוצה הזאת לחמה באמצעים לא כשרים לסכל את מועמדות ראש השב"כ הארגון שאחראי על הסדר במדינה וניסו בכל הכוח ובכל הדרכים להכפיש את שמו כי הוא מגיע מבית מסורתי עם שמירת ערכים יהודים, ומה שאחרי שנכשלו החומה והמגדל מתחילים אט אט לקרוס, ואנו בני התורה נמשיך להתפלל "השיבה שופטים כבראשונה ויועצנו כבתחילה", וכל המערכת הרקובה שבמשך שנים לתלמת אין סוף בבני התורה ובשמירת צביון היהדות בארץ הקודש, ויתגלה קלונם ויבוא שלום ושלווה לכולנו.

שאלה: מתחיל כעת החורף, מה ההתשלדות מצינו לעבור את החורף שנשאר בריאוי וזקיקים? **תשובה:** דבר ראשון לא לוותר על שתיה למרות שלא צמאים, יש היום המון סוגי תה טעימים. דבר נוסף יש להשתדל לאכול פירות עשירים בויטמינים מחזקים כגון תפוז וכדו'. ג. אכילת מרק עם ריקנות טובים. וכן כדאי לשים עצמות של עוף בחרס, עם מוסיף לחיזוק כל המערכת החיסונית. כך נוכל לעבור את החורף בשלום. ותמיד נזכור שקור וחותם זה תלוי אך ורק בדינו ולא בידי שמים.

שאלה: איך אפשר לגרום שבן הזוג ישמח כשמבקשים ממנו בקשות וזה לא יהיה לו למטרד? **תשובה:** אם בן הזוג מבקש בקשה ואחרי שזו נעשתה הוא מפרגן ומודה באמת מכל הלב, יהיה רצון וחשק לעזור הלאה והוא יחכה לבקשה הבאה. זה נותן אווירה טובה בבית וכמובן דוגמא אישית לילדים.

שאלה: איך אפשר לגרום לילד להרגיש אהוב, שמח ורגוע? **תשובה:** מאד חשוב וכדאי שילד ילך לישון שמח, באווירה טובה, ללוות אותו לפני השינה למיטה, להגיד לו מילה טובה על מעשה טוב / התנהג טובה שבישע היום. זה נותן לו שינה טובה ואיכותית יותר, ביטחון עצמי והרגשת אהבה. והזמן הכי משמיע על הילד זה כמה דקות אחרי שהוא

מתחיל להרדם אז כדאי לבוא ולדבר אתו (למרות שהוא ישן) ולהגיד לו מילים טובות, מוכח שזה נכנס למוח ופועל המון. גם ילד שהלך לישון עצוב/ עצבני אפשר לתקן אחרי שנרדם.

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר הא-ב. מתוך טמונה בפרשה:
א. אברהם נטעו ענבים? **אשל. ב.** שמו של אביהם שני עמון? **בן עמי. ג.** המטיר על סדום ועמורה? **גפרית. ד.** מה יצוה א"י לבניו לשמור? **דרך ד'. ה.** תשובת אברהם לד', יצחק והמלאך בעקדה? **הניג. ו.** " ____ עפר ____ " ואנכי, ועפר. **ז.** "כי ביצחק יקרא לך ____ " **זרע. ח.** כלי קיבול לנוזלים, ולמדבר אותו מביאים? **חמת. ט.** בנו של נחור מפילגשו? **טבח. י.** א"י אמר לאבימלך שאין בגרר? **יראת אלקים. כ.** שבע מהן נתן א"י לאבימלך? **כבושת. ל.** "אקח את לחם וסעדו ____ " **לבסם. מ.** סכין שחיטה? **מאכלת. נ.** אבימלך אמר להשלי"ת שלקח את שרה ב-? **קניון כפים. ס.** במה היכו המלאכים את אנשי סדום? **סנורים. ע.** מה נשא יצחק אבינו להר המוריה? **עצי עולה. פ.** מיהו שר יושבין? **ואתו צמח האדמה. ק.** אי"ה ביקש משרה שתלוש צבא אבימלך? **פיכול. צ.** ד' הפך בסודס את הערים, שושבין? **ואתו צמח האדמה. ק.** אי"ה ביקש משרה שתלוש ממנו ג' סאים? **קמח סולת. ר.** מקצועו של ישמעאל? **רובה קשת. ש.** בגיל זה נימול יצחק? **שמונה ימים. ת.** שם אירח א"י את המלאכים? **תחת חץ.**

חידות בפרשת שבוע:
ה. חץ היחיד בתורה שמתחיל באות ט? **ב.** איזה ערים נחרבו? **ג.** אדם בפרשה עם שם של חיה נדירה? **ד.** שלושה אנשים המכונים זקן בפרשה? **ה.** שנים בפרשה שהשקו אותם? **ו.** שניים בפרשה שהשכימו בבוקר? **ז.** אלו לאות היו נקדים? **ח.** איזה 3 אנשים בפרשה צחקו או נדמו כצוחקים? **חידות תורניות: ט.** מתי מצינו שראובן השבית סחורתו של שמעון והוא צריך לשלם לשמעון? **י.** מתי מצינו שראובן תבע את שמעון לדון והתשלום יהיה לפי כמה שראובן מדקדק במצוות? **יא.** אמר ותן ברכה בז' חשוון ואינו חוזר? **יב.** איזה ברכת הנהנים יכול לברך רק פ"א בשבוע? **יג.** איזה מאכל כל השנה מנכר שהכל ויום אחד מנכר אדמה? **יד.** איזה ברכה רק אישה יכולה לברך/לפחות דוגמא אחת)? **חידות תורניות: טו.** אדם מעוניין לטגן שלושה דגים במחבת, המחבת בגודל המכיל שני דגים, כל דג צריך דקה של טיגון ע"מ שיהיה מטוגן היטב, חצי דקה כל צד, באיזה דרך יוכל לטגן את שלושת הדגים היטב בדקה וחצי? **טז.** איזה שם מוכר מהתנ"ך בן ארבע אותיות, שמו מרומז להלן: האות הרביעית הוא רבע מהשלישי, האות השנייה היא עשירי מהרביעית, האות הראשונה היא ממשית מהשניה? **חידות לילדים: טז.** מתי אומרים לכו נרננה ביום חול? **יז.** שלוש נרות דלקו, באה רוח וכיבתה נר אחד כמה נרות ישארו למחרת בבוקר? **יח.** מה שוקל יותר קילו זהב או קילו ברזל? **יט.** כמה אותיות יש בתנ"ך? **כ.** מי הרג רבע מהעולם ברגע אחד? **כא.** איזה שם של בעל חי מזכירים בסוף הודו בפסוקי מרה? **תשובות: א.** טבח. **ב.** סדום עמורה אדמה וצביים. **ג.** תחש בן ראומה ונחור. **ד.** אברהם ושרה זקנים. לוט זקן. **ה.** בנות לוט שהקו אביהם, הגר השקתה את ישמעאל. **ו.** וישכם אברהם בבוקר. וישכם אבימלך בבוקר. **ז.** רש"י יט **יב.** לוט שרה ישמעאל. **ט.** שו"ע חו"מ פרט ראובן ניקח לשמעון חיטים מהעורבבים עם עפר אז החיטים שוקלים כעת פחות והחיטים שווים פחות דשרי למכור חיטים מעורבים עפר במשקל של העפר וכעת ראובן הפריד אותו אז הוא חיבי. **י.** בשו"ע בדין הגזול מצווה מבוואר בנו"כ שם שמשלם כפי מה שמדקדק במצוות. **כ.** משני"ב קח לו: שכח מנחה או חשוון ובלילה מתפלל ערבית שתיים ושואל מטר בשנים ואם שכח מטר בתשלומים אינו חוזר. **יב.** ב"מ האש. **יג.** חז"ן בליל הסדר מברך אדמה (ביה"ל תעה ב ד"ה טיבול). **יד.** ששעני כרצונו. **טז.** חצי דקה ראשונה יטגן צד אחד של שני דגים, יוציא אחד ויכניס השלישי במקומו ויטגן כעת השלישי צד אחד והראשון צד שני, אחרי חצי דקה נוספת יעבור דקה יוציא הראשון יתפוך השלישי ויכניס השני צד הלא מטוגן, כעבור דקה וחצי יש לו 3 דגים מטוגנים, מלאכת מחשבת. **טז.** אהרן. האות הרביעית נ שווה חמישים שהוא רבע מהשישי ששווה 200 וכן הלאה. **יז.** אחד, כי שנים שכל כיתבה נגמרו. **יח.** שניהם שוקלים קילו. **יט.** שלוש ת-נ-ד. **כ.** קין הרג את הבל. **כא.** אשירה לחי כי גמל.

חידון משמעותי מילים לפרשת וארא:
ט"ו משמעויות למילה נגד - א. נגד - מרחוק. "ותשם מגד" פרשת וירא כא. טז. רש"י: מרחוק. **ב.** נגד - בשווה. "ויאמר נטעה ונלכה ואלכה לנגדך" בראשית ל"ג. **יב.** רש"י: לנגדך בשווה לך. **ג.** נגד - לעיני. "נגד אלוהים אומרך" תהלים קלח. **א.** רש"י: לעיני השרים. **ד.** נגד - נאמר. "ונגד לו את דברי אדוני" בראשית מג א. **ט.** נגד - לפני. "נגד כל עמך אעשה נפלאות" שמות לב. **י.** תרגום: קדם. **ו.** נגד - מול. "פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון" (ב"ב ס. ז). נגד - אותו דבר. וזהה. – "מידה כנגד מידה" (סנהדרין צ. ח). נגד - כלפי. "כנגד ארבעה בנים דיברה תורה". **ט.** נגד - רמו. "יש לבצעו בשתי ידיו בעשר אצבעות נגד י' תיבות שבמקרא זה" (ברכות לח: בתוס' ד"ה והכלתא). **י.** נגד - הצד השני. "שיכנדו נשבע ונטול" (שבועות מה). **י"א** נגד - נמשך. "נגד שמה אבד שמיה". (אבות פ"א מ"א) רע"ב: נגד נמשך. **י"ב.** נגד - לקח. "רב פפא נגדיה לזיגוד א"ל טוביה חטא וזיגוד מינגדי" (פסחים ק"קג). **י"ג.** נגד - התנגדות. אי הסכמה. הצביעו נגד החוק. נגד ההצעה.

י"ד. נגד - בכיוון ההפוך. שוחה נגד הזרם. ט"ו. נגד - אנטי. לחומני. חיסון נגד שפעת. רעל נגד נמלים.

חידות מאת הרב הצדיק והענו ראש כולל בני ברק שגר באחיסמך: א. גרושה שאסורה לכהן עושה משהו ונהיית מותרת לכהן? ב. עד שהעיד שפלוני מת, אשה אחת שלו עדיין אסורה להינשא ככל אשת איש, ואשה שניה שלו מותרת להינשא ככל אלמנה? ג. 2 אנשים עם אותו גודל בצק, אחד חיוב בהפרשת חלה והשני לא? ד. דג ל"צ שחיטה ואין בו דיני נבילה וטריפה, היכן בכ"ז נפק"מ אם דג טריפה או לא? ה. טמא לא נגע באוכל והאכל טמא? ו. היכן מצונו "בסיס דלבר האסור" לא לענן שבת? ז. היכן מצונו אדם בבחימ"ק דבר חסור ראש? ח. מי צריך לשפוך רוטב של בשר על ראשו? ט. מי מלווים אותו בדרך כלל שני תלמידי חכמים ואיזו בשביל לכבדו. י. איזה חוט אין לו שום ממשות אפילו לא דק מאוד?

תשובות: א. יתומה שנישאת ע"י אמה ונתגרשה אסורה לכהן, ואם תיחור הגט ותמאן, המיאון מבטל את הגט ועוקר הקידושים מראש. ב. העד קרוב של אחת הנשים. ג. קמח עם כלכלוך טבעי מצטרף לשיעור, אבל קמח שהכניסו לו כלכלוך מבחור לא מצטרף לשיעור. ד. בעל חי כשהוא חי לא מקבל טומאה, וכשמת יכול לטמאות, אז עם הדג לא טריפה הוא לא מקבל טומאה כי הוא חי, ואם הוא טריפה דינו כמת וטמא. ה. נגע באדם שעולים מים אוכל חם אז טמא כי האדם מחברים בינו לבין האוכל. ו. פסחים פ"ג מה שעומד עליו נותר מטמא ידים דהוי בסיס לדבר האסור. ז. יומא כ"ה נוטל מצנפת מראשו של א' מהם וממנו מתחיל הפיס. ח. נזיר מה: נוטל הרוטב מוצב השלמים ונותן על שער ראשו נזרו. ט. סנהדרין טז. יוצא להיסקל מלווים לו ב' ת"ח. י. קצה חוט של אירוע או תעלומה, חוט המחשבה.

חידון לשנונים: א. איזה גרביים לא לובשים? ב. איזה עצים לא שותלים בדרקע? ג. מתי לא תוקעים בראש השנה גם כשיצא בחול? ד. מי יורד ולא עולה? ה. מעין בלי מים? ו. שאלה שאין עליה תשובה? ז. איזה אויר לא נושמים? ח. למי יש שלוש גרלים? ט. מי שמח ללכת לבית השם? י. איזה סולם לא אפשר לעלות עליו? יא. איזה חלב לא נוזלי? יב. איזה שמן לא מתקבל גם אחרי 50 שנה? יג. איך יכול להיות בעל שאינו נשוי?

תשובות חידון שנונים: א. גרבי יין. ב. עצי חיים. ג. בטו ובשט. ד. גשם. ה. מעין שלוש, מעין שבע. ו. שאלת חפץ. ז. משקה מוגז. ח. לעם ישראל. ט. דוד המלך. י. אומר בתהלים שמחתי באומרים לי בית השם נלך. יא. הסולם מחלום יעקב. יב. גוש חלב. יג. איש שמן. יד. בעל קורא.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. הצטברות אדי מים בתוך הזכוכית של השדה - להכניס לכלי אטום עם אורז ועוד כתבו: צריך לפתוח את השעון ולהשאיר להתייבשות מוחלטת אפילו יום שלם ואז לסגור ועוד: הגומי התייבש ואז נפל החלפת הבטריה ולכן צריך להחליף גומי למכסה התחתון. ו. גם פתרון זמני לעלות על השעון פן חם ואז יעלמו האדים ואז להחליף גומי ועוד: היה לי הרבה זמן מים בשעון של קסיו יקר ושוש דבר לא עזר עד שהמליצו לי לא ללבוש השעון במלחמת אמר כבר כמה שנים לא חזר הבעיה ב. תיקון כיסא משרדי שהמנגנון של ההעלאה וההורדה פסק מלעבוד ניתן לקנות בחנויות חלפים רק את הבוכנה (המחיר 100/150 ש"ח בחנויות) ולהחליף לבד בקלות. ג. ניקוי מיחס לשבת עם גוף חימום גלוי מצופה בשכבה עבה של אבנית - למלאות מים עם מלח לימון בנדיבות ולהרתח. בדוק ומנסה. ועוד כתבו: לשפוך בקבוק חומץ ולהשרות כמה ימים עד שמתפרפר אפרש לשמור את החומץ לשימוש חוזר ועוד כתבו: במוציא שבת כשהמים עדיין רותחים לשים בהם כמה כפות מלח לימון תלוי בכמות המים ולהשרות אפילו שעה שעתיים אח"כ לטפוח כרגיל עם סכור מקבלים מיחס חדש! ועוד כתבו: יש תכשיט של סנו מים אבנני בשם אנטן קאלק משרים לכמה שעות ועוזר בכל מצב ד. קנס על אי תיקון בתחבורה ציבורית - אם הקנס מתברר 'אנדי', מניסיוני הם ממחרים להעביר למשרד עו"ד שיתבע אותך. חברות אחרות אינן יודע. במידה והקנס צודק (לא תיקפו את הנסיעה לפני הצדקה) הפתרון הכי יעיל, לשלם. אם ישנה סיבה סבירה שהקנס לא צודק, יש אתר של משרד התחבורה, המיועד לערוצים על קנסות, הם בודקים את התלונה ומבטלים את הדו"ח כשנמצאה צודקת. ועוד כתבו: היה לי גם סיפור כזה פעמים, לא כדאי לדחות כי אז יש גם רבנית והוצאות עורך דין, כדאי להגיש ערעור דרך האתר של משרד התחבורה ואז דרך האתר של החברה שנתנה את הדו"ח ובפרט באגד. ו. אורטופד מומחה לעשיית מדרסים - ממליץ על רזטק סין בע"מ ממערב ראשלי"ר רח' ישראל גלילי 9 קומה ב מעל חב"ד ועוד כתבו: נסיון מוכח אצל מרב מדרסים מקבלת בראשלי"ר ובנימי ישי בירושלים? א. בערך צנחת עפעפים - שמעתי מרופא להדביק עם סלטייפ את העפעף השני וכך הבעיית נפתרת יותר טוב, בפועל לא לא עזר רק ניתוח ועוד כתבו: לקבוע תור לרופא עיניים לבקש בדיקת שדה ראייה להגיד שיש צנחה שמגבילה את הראיה. זה חשוב - כי אז זה רפואי ולא רק אסתטי. בדיקה קצרה שמוכיחה שיש צנחה של הראייה למעלה או מה שמאפשר קבלת אישור לניתוח דרך הקופה. אם צריך - לבצע ניתוח עפעפים הוא פותר את הבעיה מהשוש מחזיר שדה ראייה תקין מפחית עייפות וכובד. רעיונות להסרת כתמי צבע שמן שלא יורדים מהידיים גם לא עם סבון לשים על הכתם מדבקה מנייר או

דבק סלטייפ ולהוריד, זה נדבק לדבק ונשאר על זה ויורד מהיד בדוק ויעיל ט. לבני חשבון מילי שחסם ואי אפשר לשחרר בלי sms לאחרונה יצא לך פתרון. ועדת הרבנים בשיתוף פעולה עם 3 חברות חשדו - קריאה לנייד את הקו אליהן. הקו ממשיך לתפקד כרגיל בדיוק, כמו כל קו כשר אחר אבל הדעות sms המגיעות מגיימיל בלבד - מגיעות לכתובת מילי שהלוקו מגידר. זה פותר את הבעיה. החברות הן: "קולנג" טלפון 02-377-0006 "סיים כשר" 08-8021818 "סיים לחומרא" 02-3722723 לגמגום - יש טיפול מעולה, שמאפשר שהתפתות של קופות החולים, ע"י חברה הנקראת 'נובוטק'. רק שלצורך הטיפול צריך מחשב עם אינטרנט, האינטרנט יכול להיות חסום לגמרי, ופתוח רק לחברה הימל, הטיפול עצמו מאושר ע"י הרבנים, הטיפול דורש אימוץ יום יומי מול המחשב, הנותן למטופל פידבק על התקדמות הטיפול באופן אוטומטי, וכן מלווה ע"י קלינאית תקשורת. ועוד כתבו: גם אני סבלתי עד גיל 19 אז טופלתי (ע"י מטפלת חרדית יר"ש) בשיטת המימד החמישי (ע"פ הרפואה הסינית שעובדים דרך השיר) הטיפול מאוד עזר לי יא. פתרון להשרה בסוף השרוול של חולצה לבנה - להחליף כל יום ולכבס עם סנו אוקסיג'ן לבן. או להחליף תוכנית במכונת כביסה. יב. שני עניינים השומרים על אורך חיי הרוכסן: בלישה- לסגור קודם את החסור (או הקרס) אח"כ את הרוכסן. בבלישה- לכבס כאשר הרוכסן סגור. (מועיל לכל סוגי הרוכסנים) יג. ניקוי שרוול שחור - ספריי קלה לבן הוא פתרון מושלם.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. כיצד ניתן לשבת מול מסך קריאה ולא לעייף את העיניים. ב. התכלכל לי היד בכתם מאיזה משהו כמדומני שזה מתבלן כלשהו ניסיתי לנקות עם סבון כמה פעמים וזה לא יורד אשמח לדעת האם יש למישהו מידע בענין ג. מעוניינים לקבל מידע לטיפול ביתר לחץ דם כל המידע סביב הנושא האלטרנטיבי וכולי ד. יוצא לי מהברז של המטבח אבנית ומים חומים עקב צנרת ישנה אולי יש פתרון של מסק מים וכד' שמרכיבים על הברז, זה ברז ישן שמחורבים עם צינורות לקיר ד. מחפש פתרון לגופיות שנהיות צהובות למרות שמתכבסות עם אוקסיגן.

הגגיים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

ברגע שתיארו את הסופגניות הראשונות בחנויות תיזכרו ברב אסחיק.

מכירת חיסול בהזדמנות: לובלים כשרים לשריפת חמץ.

עמדו הרבה אנשים בתור במאפיית ויז'ניץ. הגיע מישהו ושאל: מה זה פה, הפננה? אמרו לו: לא, זה עצרת.

סתם שתדעו: יו יו סיני לא מקורי גם הוא מיוצר בסין.

לפיד לא שונא חרדים. הנה עובדה: הוא לא מציע לחייב אותם ללבוש טלאי צהוב אלא רק לשלול מהם את זכות הבחירה בלבד.

אמרו לילד שתמנים מג'הולים הם הכי טובים, אז הילד אמר גם סבא רבה שלי הוא מג'הולי הוא הכי טוב.

שאלו את שף שרגא לאיפה נעלמת כל הזמן האחרון. אז הוא אמר לא נעלמתי, פשוט החלפתי את השם שלי לאינסטלטור ויקטור ובניו כדי לבלבל את המשטרה צבאית שלא ימצאו אותי.

להאמין שעוד מעט כל האנשים שהיו בעצרת יעמדו בתור להקריב קרבן פסח, והכל יזרום בלי תקלות.

פתאום ראיתי על הרקב של השכן שלט גדול "רעב מתנדב". מכיוון שאני מכיר אותו, זה היה נראה לי תמוה. שאלתי אותו "למה אתה מתנדב?", והשיב: אני לא מתנדב לשום דבר. הרקב מתנדב, תשאל אותו.

אין מגירה. יש מגי שרע לו.

אשתי אמרה לרופא שהתינוק בוכה כל הלילה. ענה הרופא: אם אין לך בבת חלב שנשפך אז זה לא בעייה.

מה שאני לא מבין בכל הפרשה של שדה תימן, זה איך הצליחו לערב בזה את התימנים.

תיקן גרמני אפשר לדגדג וכשהוא צוחק לשים לו פלפל שחור בפה...

ראו אחד בעצרת בולס טשולנט להנאתו, שאלו אותו מאי הא, הטיטוטאי: הכל מודים בעצרת בדעין נמי לכם.

זו העצרת הכי מסוכנת שהיתה בהיסטוריה, הגיעו מיליון ולטענת המשטרה חזרו שלוש מאות אלף.

מודר בדיוק כשהדעיו שהעצרת נעלה, הכל ניפתח.

מענין איך קוראים לרבנית של הרב הסעודי?

בקשו ממני למדור עצות וכו': עצה לאחד שאין לו ריח מתקופת הקורונה ומפרק לרבנית שלו שהוא לא מחמיא על האוכל שמנדף כזה ריח מיוחד.

בהסתדרות שוקלים להשבית את המשק בשל פרשת שחיתות שהתגלתה בהסתדרות.

איך יודעים שיש מלא אנשים מיותרים במגזר הציבורי, כולם עוצרים והכל מתנהל כרגיל.

רק בישראל: אם מעכבים אותך במחסום, אתה אומר בעלבון, מה אני נראה לך ערבי ??? ואם לא מעכבים אותך. אתה אומר -ואם הייתי ערבי ???

רופא ובנקאי התווכחו ביניהם מי חשוב יותר: עבר שם חכם ואמר: ישנה הוכחה מעשרת הדברות שהרופא חשוב יותר! מהי ההוכחה? שלא תרצח כתוב לפני לא תגנוב...

פצרות ופלאמן הלכו לים, הפלאמן נטבע, מי ניצל? הפרקליטות.

רעיון חדש של המשטרה: מכתזית שמתיה קריסטל מנטה.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת alonalon+subscribe@googlegruops.com ולאחר מכן תקבלו הדעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות וגיונות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל 1@alonalon.com **ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.**

כמו"כ ניתן להשיג את העלון ב'קובץ גליונות' וכן ב'אוסף גליונות' ב'כל העלונים' בשם הבית התורני. ובעוד קבצי עלונים, וכן בקול הלשון מקישים על מאגר השיעורים/עברית/תנ"ך/קובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומחממש שנים אחרונות. במחשב ניתן להוריד בדרשו בבינוני ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לזבת.

חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1

כמו"כ תיהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. פרטים על מקומות נוספים להשגת העלון התפרסמו בשבועות קודמים ואי"ה יפסומו בשבועות הבאים.

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע כי בביה"זים לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או בנדרים פלוס - רשת החכולים פרסד כץ-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. מי שישלם עבור כמה שבועות קדימה אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. **הפצת העלון דרך המליה היא ללא תשלום**, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לרוקחים את העלון מהמקום הנ"ל ומפיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). כל המפיצים הקבועים שרוצים להמשיך להפיץ את העלון נא לשלוח למייל הנ"ל את מקום הפצתם ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויישר כח לכולם על זיכוי הרבים.

להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים: בישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א שהוא אדם מורם מעם ומרומם את כל תלמידיו שלו. או אצל האדם הגדול והאהוב רבי אבי פרידנר שליט"א שכונתי לשאוב ממנו המון קדושה בשמחת תורה. עוד בירושלים בבית הכנסת 'בית מרים גיטל' מעלות דפנה, ניתן להוריד את העלון במדור עלוני שבת - עלון לשבת קולדצקי. **ניתן להדפיס את העלון במדועיט עילית** בעמדת אוצר החכמה בביהמ"ד קהילת משך חכמה -רחוב משך חכמה 41 לכתוב ע"ש לשבת, בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בבית שמש:** בבית הכנסת אור אליהו אצל הרב הצדיק והטהור רבי נחום זכרש שליט"א שנתן לסיום השיש בפעם השניה במסגרת 'מבקשי תורה' שבראשותו. ואצל הילד הצדיק אלימלך הכהן גליק, שמדפיס ומפיץ במסירות רבה את העלון בבית הכנסת בית אביי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מבאי לו במאור פנים ממש. **בביתר עילית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב גבעה 1, **בהר יונה:** אצל רבנו שמחה שולמן שזכה והקב"ה עמו בכל מעשי ידיו כך אומרים עליו כולם. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הגאון המופלא רבי יהודה רוזן שליט"א. **ברכסים:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א הצדיק הגדול. **באופקים:** אצל הבחור הצדיק והמופלא צבי המברסטון שליט"א פאר הגידולים של אופקים שרק פורח ועולה.. **בחריש:** במתחם בתי כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצאי חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **בראשון לציון:** בישיבת עטרת שלמה. אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חידר אטיגר, בכלל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיזר ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עילית:** בביהמ"ד בני הישיבות רח' רש"י או אצל האיש שזכה דורינו להתכבד בו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עילית:** בביהמ"ד חסידי ויוזני וכן בביהמ"ד בני ישיבת רח' יצחק שדה. **ברעננה:** בישיבת חייל אוריתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם יאיר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: 052-6903395. **בבית שאן:** אצל רבי משה חדש בקהילת בית שאן החדש בבית הכנסת בראשות הרב יהושע ליב שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן. וכן אצל הבחור החשוב יעקב בן עזרא מבחירי ישיבת דרכי משה בבית שאן.

{ אז נדברו }

פרשת וירא תשפ"ו | גליון מס': 709 | לסדר: "ה' יראה אשר יאמר היום בה' ה' יראה"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

--

ניתן לשלוח הערות או תגובות

על העלון למספר פקס:

077-4448588

הספר 'הלכה בקרוב ממש'

למעשה 'אם ירצה ה' ובעזרתו

עתיד לצאת בקרוב.

המשפט הסתמי הזה נועד בשה"כ

להפעיל לחץ על כותב השורות

בעצמו ולעזור לו שלא יפול במלכודת

ה'טוב מאוד' שאורב לכל דבר 'טוב'

לצאת איך שהוא, אמנם לא מושלם,

אבל טוב...

נשמח לכל עידוד... דחיפה... לגיבוי...

להפעלת לחץ... ואולי... אולי גם

אינמיים...

--

לתרומות ולהוראות קבע

לעלון:

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון:

0799-654321

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

האם העצרת של שבוע שעבר... או 'איזהו מקומן' לנצח נצחים?

הייתה לי התלבטות מוזרה... האם לכתוב בפתח הגיליון כמה משפטים אודות העצרת שהייתה בשבוע שעבר או לכתוב על פרק איזהו מקומן שכעת מתחילים במסכת זבחים... אז כמובן שהעצרת היא הנושא האטרקטיבי שהציף אותנו ורומם אותנו בשבוע שעבר ובודאי שזה הנושא הבווער... אבל!!! מה שמעניין הוא שסו"ס אני זוכר שהייתה עצרת גם בשנת תשנ"ט... ובשבוע שעבר ניסיתי להיזכר מה היה הנושא... על מה... מי נגד מי... מה הייתה הגזירה ולא הצלחתי להיזכר! התחלתי לברר אצל כל מיני אנשים וכמעט אף אחד לא זכר מה בכלל היה הנושא... עד שסו"ס מישהו נזכר שראה"מ אז היה אהוד ברק (לא אהרן ברק... זה נון אמיינעשה) ואז לאט לאט התעוררו לי תאים רדומים במוח והתחלתי לשחזר חלקיקי פולמוסים ממה שהיה אז... אבל!!! יש משהו אחד שאני זוכר בבירור!!!! זכרתי שביום של העצרת למדנו בישיבה פרק המביא גט בעיון ופסל היוצא מן הסוכה בבקאות!!! זה ברור!!! בשביל זה אני לא צריך שום תזכורת!!! לא בדקתי בארכיון של הישיבה קטנה שלי... זה מידע שצרב אצלי במוח כמו היום... ובינינו... כמעט כל אברך ובחור יכולים להעיד על עצמם שהמסכת הנלמדת היא הארכיון הכי חזק ומוחשי... (כל שיחזור שאני לא מצליח להיזכר אם זה היה בחורף לפני שנה או שנתיים או שלוש... הכרטיס זכרון שמושיע אותי זה דף היומי... אם זה סנהדרין זה חורף שנה שעברה, אם ב"ק לפני שנתיים ואם יבמות זה חורף שלפני שלוש שנים...)

ומעתה: לפני שבוע הייתה עצרת המיליון!!! זה בהחלט היה מאוד מאוד מרגש!!!

אבל בעוד עשרים שנה אתה תצטרך לגרד את הפדחת כדי להיזכר מה בכלל היה הנושא... אבל קדשי קדשים שחיתתן בצפון!!! זה אחד יחיד ומיוחד היה הוה ויהיה!! זאת התורה לא תהא מוחלפת... נו... אז בא נדבר ריאלי: מה יותר נוגע אלי בשבוע זה? האם העצרת שנכנסת להיסטוריה... או איזהו מקומן של זבחים שזו המפה הגיאוגרפית שהיא תהיה רלוונטית לנצח נצחים?? דבר אחד אני יודע בבירור שגם בעצרת הקודמת וגם בעצרת שלפניה... כשהתחילו מנחה, הש"ץ אמר 'אשרי יושבי ביתך עוד יהללון סלה!!! וכך הוה!!! עברו 15 שנה ושוב התאספנו באותו מקום ועוד!!! עוד יהללון סלה!!! ועברו עוד 13 שנים ושוב עוד יהללון... ועוד ועוד יותר טוב... נו... אז תגיד לי: על מה יותר חשוב לדבר על העצרת או על איזהו מקומן??

תגיד לי: האם אתה מסוגל לקרא עיתון של לפני חודש? אתה מסוגל לקרא עיתון שדן בלהט האם ישחררו את החטופים או לא... והאם חמאס ברגע האחרון יחזרו בו או ישאיר חלק מהם???

כיום שהסאגה הזו מאחורינו וכולם יודעים בדיוק מה קרה בשורה תחתונה... אף בן אדם מן הישוב לא מסוגל לשבת ולקרא כזה עיתון!! כי זה למוות משיעמום! זה לא רלוונטי... זה לטחון מים... את מי מעניין מה חשבת ביום שלפני בו בזמן שכולנו יודעים מה קרה בסוף ואין זה נגמר. אז זהו!!! שכך ר' שמשון פינקוס צדוק"ל היה מסביר למה לא ראוי לבן עליה לקרא חדשות... טען הרב פינקוס: אתה בן עליה- אתה בן זוג של הרבש"ע... כשאתה קורא עיתון של היום זה מאוד משעמם לרבש"ע... כי מה שקרה היום, אצל הרבש"ע זה כבר עיתון שלפני חודשיים... כי גם מה שיקרה מחר... זה גם עיתון שלפני חודשיים- זה כבר נגזר בראש השנה ויום כיפור... אבל!!! והיו הדברים האלה אשר אנוכי מצוין היום? כשאתה לומד קדשי קדשים שחיתתן בצפון?!? זה לא העיתון שלפני חודשיים!!! ממש ממש לא!!! זה בגדר כל יום יהיו בעיניך כחדשים!!! מכל חידוש והבנה וסיכום של סוגיה נבראים שמים חדשים והארץ החדשה אשר אני עושה... בקיצור: להלן מסקנות העצרת!!! איזהו מקומן של זבחים קדשי קדשים שחיתתן בצפון!!!

אם בעוד שלושים שנה מישהו ישאל אותי מה הייתה פה הסערה בחשוון תשפ"ו? מסתמא אני אצטרך לגרד הרבה את הפדחת כדי להיזכר מי הייתה פה הגולגולת במשמרת שלה שהספיקה מאז לצוף על פני המים ולפנות את מקומה לבאה בתור... אבל לפחות אני אזכור להגיד לך שזה קשור איכשהו לסוגיה של קדשי קדשים שחיתתן בצפון... הצפון היה בזמן שבית המקדש קיים אבל גם אחרי שביהמ"ק נחרב... הצפון נשאר פרק זבחים כי כשמדובר בתורה... זה משהו נצחי!!! הצפון של המזבח נחרב... אבל הצפון של עסק התורה ממשיך להתמלאות בדם ריצוי של עמל התורה... הינו פה לפניכם ונהיה פה אחרים...

ולסיום: הבנתי שיש מחסור במקום לקלוט את כל בחורי הישיבות העריקים... יש לי רעיון... ליד מקום מגורי יש עד היום מחנה עתלית ששימש את הבריטים לפני קום המדינה, עד היום נשארו שם מאה צריפים... אני מציע שיכניסו אותנו שם... אבל בתנאי אחד!!! שתחזירו גם את הבריטים... הסתדרנו איתם מצוין... הרבה מגדולי ישראל שהעפילו לא"י נאלצו לעבור דרך מחנה עתלית... אפילו הרב שטיינמן היה שם שבוע שבועיים חודש חודשים ויצא משם ונתנו לו לחיות... אנחנו מתגעגעים לבריטים!!! מי הירשה לכם לקחת להם את השלטון... מה תגידו? האו"ם... איפה... האו"ם הוא הכי עקבי ומוצהר בלא להכיר במדינה הזו!!! ואם כך, גם אנחנו לא מכירים במדינה... לא קשורים אליכם... היינו פה לפניכם ונהיה פה אחרים... אנחנו כן מכירים בעובדה שאנחנו עם ישראל!!! שה' בפרשה זו כרת את אברהם ושבועות ליצחק ויעמידה ליעקב לחוק... לאמר- לך אתן את ארץ כנען!!!! והברית והשבועה הזו ניתנה לאברהם בכפוף לסעיף אחד יחיד: **עקב אשר שמעת בקולי!!!!** מי ששומע בקול ה' ודבק בתורתו ארץ ישראל שייכת לו ומי שלא קישטא... תסתלקו מכאן... ארץ ישראל לא שייכת לכם!! זו ירושה ששייכת רק למי שבכלל ושמרו דרך ה'... ויהי רצון ובמהרה יקויים בנו ובאו האובדים... והנידחים... יתמו חטאים ולא חוטאים... אנו מחכים לכם כאן בארץ ישראל שלנו...

השמים החדשים והארץ החדשה!!

רבינו הרמ"ק כותב בספר אילימה שחידושי תורה מתחלקים לשתי קבוצות שונות:

יש חידושים מהסוג של **השמים החדשים!!!** ויש חידושים מהסוג של **הארץ החדשה!!**

מה הכוונה?? כשיש לך חידוש חדש לגמרי... הברקה... מהלך מחודש לגמרי בסוגיה זה נקרא שמים חדשים... כמובן שגם חידוש כזה מתבסס על הוכחות... וכך קושיות שעפ"י מיושבות... אבל סו"ס מדובר פה בחידוש חדש לגמרי... זה נקרא **שמים חדשים!!!** לעומת זאת כשאתה מצליח לסכם טוב את הסוגיה... להעמיד את הדברים דבר דיבור על אופן... וכל הנושא מקבל פנים חדשות זה נקרא **הארץ החדשה!!!** כלומר: לא הורדתי פה איזה חידוש מהשמים... אין פה איזה מהלך מחודש שמעולם לא שמעתו אולם... אבל עצם הדברים כמות שהם מוסברים וערוכים ומובנים בהגשה מחודשת... זה נקרא הארץ החדשה!!!

אתן לך דוגמא מהמושגים שלנו כאן בעולם הזה: ההמצאה של החשמל והטלפון זה בגדר **שמים חדשים**... זה חידוש מחודש לגמרי!! עד שנת ת"ר לא היה מושג של רכב ולא של תאורה ולפתע נפתחו שמים חדשים כפי שהבטיח הזוהר הק' ברוה"ק ואכן כל החידושים של הפיתוח הטכנולוגי זה בגדר שמים חדשים!! לעומת זאת: אם במשך 2000 שנה ארץ ישראל הייתה חריבה ועזובה ומדבר שוממה... ולפתע אתה מגיע ומגלה ש-ישם מדבר לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים ויושב שם רעבים ויוכנו עיר מושב וזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה... נו... אני שואל אותך... וכי זו ארץ חדשה?? יש פה איזה המצאה חדשה שלא הייתה?? לא!! מאז ומעולם כל פיסת אדמה יכולה להיות מוזנחת ושוממה ובאותה מידה היא גם טומנת בחובה פוטנציאל של השקעה וליהפך לפוריה ושוקקת חיים אם רק תביע נכונות להשקיע בה... וממילא החיים החדשים שיש כאן זה לא בדגר שמים חדשים אבל זה בהחלט ארץ חדשה... ועל זה נאמר: הנני עושה **חדשה** עתה תצמח... אף אשים במדבר דרך בשימון נהרות להשקות עמי בחירי...

על אותו משקל בחידושי תורה!!!

יש חידושי תורה שנפל לך איזה אינפאלט מהשמים... מהלך חדש לגמרי בסוגיה... גיוואלדי... זה **שמים חדשים!!!** אבל על פי רוב עיקר חידושי תורה זה הארץ החדשה... זה האדם שהוא הגנן של עדן שנשלח לכאן לעבוד את האדמה וכל זריעה ונטיעה שהוא נוטע כאן בתורה זה חיי עולם נטע בתוכנו... **שתכל'ס מה זה אומר??** התחלתי סוגיה חדשה... ברגע הראשון זה היה נראה מדכא... הרגשתי שאני במדבר... בלגן שלם... כל משפט סותר את השני... מלא פרטים לא קשורים... לא מוצא ידיים ורגלים... ממש בגדר 'ותלך ותתע במדבר באר שבע'... לרגע מסוים מתחשק לי... 'ותשלך את הילד תחת אחד השיחים', עזוב אותי... אני לא מוצא את עצמי בסוגיה הזו... אני יורד לפנימיה... תדבר איתי שבוע הבא...

אבל לא!!!! החלטתי שאני מסתער על המדבר הזה... ואני יושב ומפצח את הסוגיה... לא מטיח... לא מוותר על שום פרט... סידרתי את הדברים בעקשנות... סיכמתי את כל השיטות... חישבנתי את כל הצדדים אחד עם השני ואט אט הסוגיה קיבלה פנים חדשות... ובסוף עשיתי סיכום מקיף של כל הסוגיה 14 עמודים!! ותאמין לי... כשאני מסתכל על מה שכתבתי... בינינו... בשורה תחתונה לא כתוב פה כלום... בסה"כ סיכמתי מה שכתוב... ביקשו ממני לשלוח חידושי תורה בתור חבורה ו... ואני לא יודע אם זה ראוי להיקרא חידושים כי אני לא יודע האם יש פה אפילו חידוש אחד... הכל כתוב... שום דבר פה לא חידוש...

אבל אוי אוי אוי... אתה לא מבין... החידוש הכי גדול בעולם זה דווקא ארץ חדשה!!!

99% מהחידושים וההמצאות הכי גדולים בעולם הם ארץ חדשה... (אשתי הכינה עוגה חדשה... מאוד טעימה... מה אתה חושב... שיש פה איזה מוצר חדש?? שום דבר... זה רק מתכון חדש!! זה נקרא ארץ חדשה... כל שכונה חדשה שקמה... הכל אותו מלט ואותם דחפורים... נו... אז מה?? פנים חדשות באו לכאן) אולי שכחת איך היית נראית הסוגיה לפני שבאת לכאן ואיך היא נראית עכשיו... אז למה אתה מונע מאיתנו את הבהירות החדשה הזו?? כן!!! זה חידוש נוסח ארץ החדשה!!! וזה עיקר העבודה של חידושי תורה!! לקחת תורה שלא תהא מוחלפת ולהמציא לה פנים חדשות... יש הרבה בחורים שמגיעים לסוגיה והתחושה היא שהעסק פה רווי... נדוש... כבר כ"כ הרבה ת"ח למדו את הסוגיה הזו והפכו פה אבן על אבן... אז מה כבר יש לי להוסיף כאן בסוגיה? ומתברר ש... שמממזה לא... בינינו... אני לא יודע איך להסביר את זה אבל זו עובדה!! אתה יודע כמה שאלות פשוטות יוצא לי לשאול בדפי הגמ' הכי נלמדים ואף אחד לא מדבר על זה?? ואני כל פעם בהלם... מה... עברו פה כ"כ הרבה לומדים... אז איך אף אחד לא טיפל בזה?? אין לי על זה תשובה... (אני רק יכול להגיד לך עובדות... שבמרכז העיר ירושלים יש אזורים שכל מטר מרובע שווה 30.000 שקל... ואתה מוזמן להסתובב שם ולראות גם שם הרבה תתי חלקות מוזנחים ולא מטופחים... למה? איך זה יכול להיות?? הרי זה נכס ששווה מיליונים? נו... למה?? ככה... אם אתה חושב שירושלים מיצתה את עצמה... יש לך טעות... יש עוד יותר שטח לא מנוצל ממנוצל ואני מדבר בתוכי העיר...)

אתה אף פעם לא תטחון מים אם תתן פנים חדשות לסוגיה!!! זה אף פעם לא יהיה נדוש, ושלא תבין: יתכן שאחרי ששוטנשטין הסביר את הגמ' ומתיבתא הסביר את תוס'... זהו... כבר לא צריכים את ההסברים שלך... לא ביקשתי הסברים!!! בקשתי גוון חדש!! גוון של העמדת דברים... איך אתה מציג ומגיש את הדברים... איך אתה בונה את זה... ופה לענ"ד לא צריך להיות ניציות... זה פחות שייך ליציאותיות... זה בעיקר שייך לאומץ!!! כלומר: יש כאלו שלא מעיזים להציג דברים בזוית משלהם כי לא ראיתי שמישהו אחר עשה את זה...

כן... גם במידה זה ככה... יש כאלו שלא מעיזים לקנות בגד יפה לטעמם... לא בגלל שזה לא יפה... אלא בגלל שאין את החוצפן הראשון שהעזי ללבוש את זה... ורק אחרי שהראשון יעזי כולם יחכו אותו כמו איזה עדר כבשים... אז כל זמן שזה שייך לקולקציה נשאיר את האנשים להמשיך להתבחשש... אבל בעסק התורה!!!! למען ה'... תזרום... תאפשר לעצמך... תעזי!!! תעזי להגיש זוית משלך... אל תהיה לי דיפלומט... אל תחקה חידו"ת אחרים...

תסלח לי... כשאני כותב חבורה... אני פרנציפ לא כותב אותה בשפה ארמית כבידה... פרנציפ לא!!! כי... כי סליחה... זה שטיקל תורה שלי... זו חבורה שלי... זה ביטוי אישי שלי... תן לי להתבטאות!! מילא בחידר... כשהייתה הצגה ואני הייתי צריך להיות ר' יהונתן אייבשיץ... הייתי צריך לדבר באידיש כבידה כמו ר' יהונתן... אבל כאן אני לא מציג אף אחד!! זה חידושים שלי!! תן לי להיות טבעי!! תן לי להגיש את הארץ החדשה שלי!!! אה... אבל זה לא מספיק פוטוגני?? לא צריך... אז אל תקחו את השטיקל תורה שלי לקובץ חבורות שלכם... מה... אני עושה את זה בשבילכם?? מספיק אני מבזבז עליכם סוודר מותגי... מה... גם את החידושי תורה שלי אני צריך לתאם מולכם? כל טוב... שמים חדשים... ארץ חדשה... החידושים שלי עולים ונעשים עטרה למלך הכבוד ללא צורך באישור חברתי...

מי נראה לך ראוי לקבל ברכה אחריתא??

כדרכו של חרדי מצוי... במוחי הקודח אני כל הזמן מנסה למצא פתרונות ושיטות ביצוע עבור ביבי איך ביום בהיר הוא יכול לצאת במתקפת פתע נגד מערכת המשפט... יש לי שבבילו כבר כמה תכניות משורטטות ומוכנות...

תרשה לי לנחש שכל ישיבוחר שקורא שורות אלו מחיך לעצמו... בטח... אין בחור שלא חשב כבר כמה וכמה מהלכים על תכניות ביצוע מהסוג הזה... אה... תטען שאף אחד לא הולך להתייעץ איתי ולא ישאל אותי מה לעשות?? אז מה... שבבילו זה אני ישיבוחר... גלגלי המוח שלי עובדים שעות נוספות גם כשאני בחדר אוכל... כבר התווכחתי על זה... וכל בחור הביא את המהלך שלו... איך שפתאום! באמצע הלילה אנחנו שוב מתעוררים... שוב אזעקה... בומים... ו...זהו... עד כאן!! אני לא יכול להמשיך לפרט... כי זה... זה כבר לא חוקי... אז זהו!!! לא רק אתם הבחורים... גם אני לא טמנתי ידי בצלחת... גם לי יש תכניות מבריקות ביותר... אני כבר כמעט אישרתי אותם... ביבי רק צריך להתקשר אלי וזה יוצא לדרך...

אבל!!! רגע לפני!!! רגע לפני שאישרתי את ה'תוכנית'... לפתע נעצרת!! משהו אחד לא הסתדר ל!!! הכל כבר היה מוכן לשיגור... אבל יש דבר אחד שעדיין לא נדבק לי... העניין הוא שאין שאני מדמיין את זה בעיני רוחי... לו יצויר שביבי יצליח להכניע גם את ראשי השלטון... זה יהיה כבר מושלם לגמרי!! אבל לגמרי לגמרי!!!

עד כדי כך שזה כבר יהיה כבר בגדר ברכה אחריתא!!!

ואני שואל אותך: נראה לך שלביבי מגיע ברכה אחריתא??

הוא הרי כבר קיבל שתיים או שלוש ברכות... הוא כבר היה שליח טוב משמים לסכל את הגרעין באיראן... הוא נלחם נגד השפיפות מצפון והציפעון מהדרום... בקיצור: הוא כבר קיבל שוש תשיש... קיבל שמח תשמח... זה בהחלט כיבוד מספיק מכובד שבביל ידי המשפחה או דוד הכלה... כן... אתה בטח מכיר את זה... בכל חופה יש את הדוד הזה מחו"ל עם הכיפה הקטנה שנותנים לו איזה ברכה אבל מכאן ועד לתת לו ברכה אחריתא??

הההל... יש גבול!!!

בקיצור: אנחנו כבר נמצאים בארץ ישראל... הכל כבר כאן... כבר יושבים איש תחת גפנו ותחת תאנתנו... מוסדות התורה מתנוססים לתפארה... אלפי אברכים בקיאים בקדשים... אלפים בטהרות... רבבות בזרעים... תלמידי חכמים... והדבר היחיד שעדיין נשאר זה אפילו לא גוים אלא כמה נשמות ערב רב שלועגים ובזים לכל דבר שבקדושה ולסיים איתם זה ממש התחנה האחרונה והברכה אחריתא לפני הגאולה השלימה... את הברכה אחריתא הזו לא הייתי מכבד את ביבי...

הייתי משאיר את זה למשיח צדקנו!!!

מסתמא כמעט כל אחד שהיה בעצרת... ברגעים מסוימים הייתה תחושה... רגע... כולנו כבר פה... שכינה הקדושה בתוכנו... הר הבית מרחק 3 עד 4 קילומטר... אם בית המקדש נוחת הרגע מהשמים... כולנו מכאן צועדים רגלית היישר למקדש... יש סיכוי שאנחנו אפילו מספיקים להקריב תמיד של בין הערביים... נו... אז מה חסר??

נראה... כנראה שחסר משיח!!! ואנחנו נכבד אותו!!!

אגב: מי שרוצה לעקוב או לבלוש אחרי השיטות השונות של בחורי הישיבות כיצד לפעול בשלל פעולת המחתרת השונות... מוזמן לפגוש אותנו באתר... בוואצפ... או באיפליקציה... דבליו דבליו דבליו נקודה סי או נקודה אי אל... רגע... ומה עוד לא אמרתי... אה... שכחתי... גם בישומון!!! תחפשו אותם שם... תחפשו... נאום כ"ק אדמו"ר משרודל ג'מל נקודה קום...

קונטרס חריקת בלמים.. 150

עמודים...

כמידי שנה, כשמגיע פרשת וירא אני מקדיש מאמר בעניין גמילות חסדים! אבל בדגש עיקרי על גמילות חסד **נכונה ומוסדת!** יש לי חלום להוציא קונטרס מיוחד בנושא ספציפי בחסד שיקרא שמו **‘חריקת בלמים’!** ולמה?? כי כשעושים טסט לרכב... יותר ממה שבדקים עד כמה הוא נוסע טוב... בדקים לא פחות מזה **עד כמה הבלמים שלו טובים**... כי אם הבלמים שלו שחוקים או לא כ”כ עובדים הוא רכב מסוכן!!! צריך להוריד אותו מהכביש... על אותו משקל: יש אנשים שהדוושה של החסד שלהם מצויינת... אבל הבלמים שלהם לא מאוזנים... צריך לזהר גם בבלמים!!!

ובכן: אם תשים לב: כל נושא רוחני שנעלה על השלחן... איזה שיהיה... תמיד תמצא דעות לכאן ולכאן... מה שלא תעשה... יהיו שיגידו שזו המצוה הכי גדולה ויהיו שיגידו שזו העבירה הכי גדולה... אתה לא תמיד שקט ורגוע שאתה עושה את הדבר הטוב... חוץ מתחום אחד ויחיד ששם אתה יכול להיות רגוע שזה בוודאי דבר טוב... תנחש מה?? חסד... צדקה... חמלה... להתנדב ולעשות חסד עם אחרים... זה יכול להיות רק טוב... כי תבין: נניח שאתה חושב שצריך לצאת במאבק נגד משהו... נו... או שהצדק איתך או... או שאתה נכשל בשנאת חינוס... אבל כשאתה עושה חסד עם השני... זה מקסימום אהבת חינוס... אין פה הימורים!! עד כאן ברור?? אז זהו שככה תמיד חשבתי!!! וככה הרבה אנשים חושבים וחיים ככה... (יש אנשים שמאמצים את הגישה הזו למעשה... כל פעם שיש חילוקי דעות... יש את האנשים האלו ששוברים ימינה וחזקתם... יאלה... בא נעשה דברים טובים... והוא עורך לו לאפיק של עזרה לקשישים והתנדבויות מבורכות... ולמה לא... זו תפיסת עולם מוכרת!! בפרט בקרב סוג האנשים שבאופי שלי... האופי המרצה שחותר תמיד להרמוניה וכולם מתוקים והכל חיובי)... פעם זה היה המוטיב שלי!!! שלעשות טוב לאחרים זה בטוח טוב... חסד זה אף פעם לא טעות...

אז זהו!!! שיום אחד קבלתי פגז לפנים!!! גיליתי לתדהמתי שזה ההיפך הגמור!!!! ואני הולך להגיד לך נתון עובדתי היסטורי שהוא כ”כ אבסורדי שעד היום אני מתקשה לעכל אותו... כעת קח כסא ותשב...

ובכן: מתברר שהטעויות הכי גסות והכי טראגיות בהיסטוריה היו דווקא סביב הנושא של חסד וחמלה ורחמים!!! זה הטעויות הכי נוראיות שגבו נהרות של דם במאות שנים האחרונות... היית מאמין?? כלומר: בדיוק הפוך ממה שחשבתי!! אם הראש שלי עבד שבכל נושא תורני אתה לא תמיד יכול לדעת מה נכון ומה לא נכון... אבל לעשות טוב, זה תמיד נכון... אז זהו!!! שבדיוק אבל ההיפך!!! כל הטעויות שגבו שפך דם אינסופי... כולם כמעט ללא יוצא מן הכלל הוא בנושא של הטבה וחסד...

אל תסמוך עלי... אני אביא לך כמה דוגמאות ואוכיח לך אחד לאחד:

הדוגמא הראשונה: קומוניזם (שהזכרתי בשבוע שעבר) מה זה קומוניזם? ישבו להם אנשים טובים שבשיא הכנות היה איכפת להם מהעניים ושכבות

המצוקה ושברו את הראש איך לעזור לעניים... ואז הם הבינו שלא הגון שעשירים ישבו על בוחטות של כסף בו בזמן שהעניים מתים ממחסור בתרופות... ולכן נטו משיקולי חסד וצדקה הם החליטו על שיוויון מוחלט ואמא רוסיה תחלק את הכסף בשווה לכולם!!! ומה קרה במבחן התוצאה?? אל תשאל... היצור האנושי נהיה עבד של אמא רוסיה שלקחה את הכל לעצמה וכל הרוע והשחיתות שבעולם התנקזה לקומינזם שהתיימר להיות פסגת החסד... הנה לך טעות אנושית טראגית שאין כדוגמתה... סביב איזה נושא?? סביב חסד!! עד כאן טעות ראשונה...

כעת נעבור לטעות הבאה... הטעות ששמה סוציאליזם, מדינת ישראל היא סוציאליסטית... מה זה אומר? שאנחנו ח”ו לא קומוניזם... אין אצלנו שיוויון... אנחנו כן מבינים שאסור לדכא אגו וסחר חופשי גם במידה וזה כרוך בפערים בין עשירים לעניים... אבל סו”ס בשביל למנוע פשעי אנוש שהרוב השולט עלול לדכא זכויות אנוש של המיעוט (בעקבות מה שקרה בתנועה הנאצית שנבחרה ברוב) לכן אנו בונים מערכת משפטית שתפקידה להגן על המיעוט החלש מפני הרוב השולט... אה... כמה נפלא?? כמה שזה הגיוני ורצוי... לכאורה זה בדיוק כמו דוד שהיה מגונן על הגדיים הקטנים מפני התיישים ומזה הוא יצא למלך... אז זהו!! שלמרבית הצער מה התוצאה שקבלנו לפרצוף?? בג”ץ!! כן... הבג”ץ מקיים את תפקידו נאמנה... הוא באמת מגונן בכל הרדנות האפשרית על המיעוט העריץ מול הרוב הנרדף והנרמס... הבג”ץ דואג לכל המחבלים וכל הרוצחים כי סו”ס הם מיעוט... ומאפה זה הגיע לנו?? נטו מכוונות טובות... וזה לא ציניות!! הכוונות באמת היו טהורות... גם קומוניזם וגם סוציאליזם... שניהם בסה”כ דרכי התמודדות כנים וטהורים של בני אדם שבסה”כ רצו להגן על החלשים מתוך חמלה ודאגה כנה לשלומם וטובתם... אבל במבחן התוצאה בשטח הוכח שאלו הטעויות הכי גסות שהעולם טעה בהם במאות שנים האחרונות!!! אין גבול לרוע ולשחיתות והצביעות ששתי המילים האלו חוללו בעולם... קומינזם וסוציאליזם...

וכעת נעבור לטעות האחרונה שהיא כבר נוגעת לכל אחד ואחד מאיתנו! תשמע כלל ברזל: היצור הכי אומלל בעולם זה מי שגדל מפונק מגיל אפס!!! אתה יכול לראות מול העיניים שלך יצור נמושה שאין לו מינימום של דחיית סיפוקים... הוא לא מצליח להחזיק מעמד בשום תנאי לחץ... לא שורד בשום מקום... ולראות כאלו אנשים זה לשבת ולבכות... ‘איכה יועם זהה’... ומאפה כל זה מגיע?? מהורים טובים או מחנכים חלשים שבסה”כ אהבו את הילד ופינקו אותו וויתרו לו!!! הם לא עמדו בדמעות שלו... ולכן הם תמיד נכנעו לגחמות שלו... אין לך עוול יותר גדול ממי שגדל מפונק!!! ואין לך רחמים יותר גדולים ממי שמוכן לאמץ את עצת שלמה המלך שיוצא מגדרו וממש מתחנן בפניו **אל תמנע מנער מוסר, כי תכנו בשבט לא ימות, אתה בשבט תכנו ונפשו משאול תציל**. אגב: שים לב: החכם מכל אדם מנסה

לשכנע אותנו להכות לפעמים את הילד ואין הוא משכנע...?? אל דאגה... הוא לא ימות... זהו?? זה מה שיש לשלמה להבטיח? שהילד לא ימות... **נו... מה הפשט בפסוק הזה??** הפשט הוא כך: כשעומד לפני בן אדם לחוץ עד מוות, ועד הרגע הוא היה בטוח שהגרוע מכל קרה... ואני כעת מרגיע אותו... לא... לא נורא... לך לרופא פלוני... הוא יתן לך טיפול... ואז מה אני אומר? אל תפחד... תאמין לי... לא מתים מזה... מה פירוש?? מתי אומרים ‘לא מתים מזה’? כשלפני רגע הבן אדם היה בטוח שהוא כן הולך למות... ואני מרגיע ומציע לו פתרון חילופי... כאן המקום להרגיע... לא נורא... לא מתים מזה- לא כמו שחשבת!!! **אז זהו!! שעל אותו משקל:** כשהחכם מכל אדם רצה לשכנע הורים שלא ירתעו מלחנך את הילדים, דבר ראשון הוא היה עושה להם שחור בעיניים!! הוא היה ממחיש להם איך נראה יצור מפונק שלא התרגל לדחות סיפוקים ולא הציבו לו גבולות. איזה אומלל הוא לכל החיים... אחרי ששלמה עשה להורים שחור בעיניים והם כבר התייאשו סופית... אז!!! החכם מכל אדם עבר לשלב של הפתרון!! רבותי: תחנכו אותם!! אל תוותרו לו!! אז נכון... הוא יבדוק אתכם ויבכה שעה שלמה, לא יקרה כלום... גם אם תרביצו לו- מזה הוא לא ימות!! מזה לא!!! אחרת?? הוא כן ימות... הוא יהיה צל אדם.

הנה לך דוגמא אחרונה והכי כאובה של מבחן תוצאה על טעויות טראגיות שנובעות נטו נטו מטוב לב ורחמים וחמלה וויתור...

מה יכול להיות יותר טבעי ומתבקש מהורים שבסה”כ מרחמים על הילד שלי... נכנעים לדמעות שלו... מוותרים לו תמיד... למה לא... (הרי מה הוא בסה”כ מבקש?? לקנות משהו בהכל בשקל... מה יש?? גם שקל אין לי בשבילי?) אז הנה... דוד יקר... קח בחשבון שהנחמדות הזו מתבררת כעוול שעלול להתגלות כבלתי הפיך לנפש הנער!!! כעת מניתי לך כרוכל רשימה עצובה של טעויות ישירות בנושא של חסד והטבה... **אי לכך ובהתאם לזאת:** מי שעד רגע זה חשב שלעזור לנזקקים... ולהפגין בכך החטופים... וולחמול על בכייה... מי שחשב שהרחמנות המרגשות האלו... בזה אין מה לטעות ובה אתה תמיד עושה נכון?? **? צר לי לאכזב אותך!!** קח נשימה עמוקה ותפנים שדווקא שם מצויות הטעויות הטראגיות ביותר... ולכן דווקא שם יותר מכל מקום אחר צריך הדרכה כירורגית של דעת תורה!!! אני מדגיש **דעת תורה!!!** כי רק מי שיש לו את הדיסקט המקורי של בורא **עולם...** רק הוא יכול לזהות איפה מדובר בעולם חסד יבנה, ואיזה חסד תוצאותיו חסד לאומים שעולם רק נחרב ונשחת ממנו...

ככל הנראה זה גם הולך ביחד: בדרך כלל הטעויות הכי גסות מתרחשות דווקא במקומות שאתה משוכנע 100% בצדקת דרך. איפה שאתה לא משוכנע בעצמך יהיה מי שיעמיד אותך במקום או יהיה מצפון שיציע לך לבחון מסלול מחדש, אבל כשאתה בטוח שאתה עושה את הדבר הכי נפלא, זה רכב בלי בלמים! ורכב בלי בלמים זו החיה הכי מסוכנת!)

חטופים... אז זהו!!! שלא היה לזה סרך של חסד אלא כפירה אחת גדולה... לא לחינם אברהם עמוד האמונה הוא הוא עמוד החסד!! כי חסד זה משהו שחייב להיות בתיאום מלא עם אמונה... רק היצמדות לדעת תורה יכול לאבטח אותך בחסד והטבה שלא יתפוצץ לך בפנים...

(אגב: שמעתי שהגה"צ הרב קולדצקי לא ישן על מטה בכל השנתיים שהיו חטופים... גם כן אסור להתבלבל... זה לא נובע ממקום של הגיונות שאם החטופים ישנים על הרצפה א"א לישון על מיטה... לא! אם קל אמונה ואין עוול גזר שהם יהיו חטופים ולא משהו אחר אז אין פה שם עוול אלא מאי? זה יושב על מקום של השתתפות... אני מרגיש אותם... אני לא מצליח להירדם בלילה מרוב דאגה אליהם... זה יהודי!!! וזה הרב קולדצקי... אבל זה שחכם כבישים כי יש חטופים... הוא סתם כופר שחושב שגזירותיו של ה' הם עוול ח"ו...)

--- וכאן אנחנו עוברים לטעויות המוכרות בתוך הציבור שלנו... אלו שהחליטו ללכת על הגל של הויתור... כולם חייבים לוותר לכולם... כולם צריכים להפסיד בשביל כולם... שאף אחד לא יעז להרויח כסף... כדי שאף אחד לא יצטרך לשלם כסף... וכמובן אסור להקפיד ח"ו כי הכל משמים... ומה שהפסדת יחזירו לך משמים... כי ככה זה כשכולם מוותרים וכולם מוחלים וכולם בשששותף... אז זהו שלא!!! לזה לא קוראים חסד... אפילו לא בצחוק... זה יותר מתאים לחוסר זהירות בדיני ממונות מאשר חסד. אסור לשכוח שעם כל הכבוד לגמילות חסדים!!! הרי במקביל יש גם טור שלם של שולחן ערוך שנקרא חושן משפט על ת"כ סימניו... ושם דווקא יש הכרה מאוד מוכבדת בארנק שלי! הרבה דיו נשפך על הזהירות בממון של השני... ורק אחרי שמאוד מאוד ברור לשנינו הגבולות הממוניות שביני לבין... רק אז אנחנו מתחילים לוותר... ולמחול... ולתת... ולהרעיף...

בקיצור: המטרה של המאמר הזה היא אחת!! לא כל התנדבות מרגשת היא כבר בהכרח גמילות חסדים שאוה... יאללה... אני הולך על זה...

והנושא הכי מורכב והכי רגיש זה אותו אחד שלא לוקח קרטוב אחריות ע"ע ומביא את עצמו לכל מיני מצבים... וקדימה... תוצאו אותי מהסבך... אני אקח הלוואות מהשוק האפור, ואתם תחזירו... אין מתמודדים עם כזה אחד?? ... והאם אנחנו במו ידינו עושים אותו כזה בזה שאנחנו משכנעים אותו שיש לו ליפול? זה שאלות סבוכות מאין כמוהם!! שלא תחלום שאז נדברו יכול לענות לך על זה כי זה שאלות שגם חוות דעת של איש מקצוע תצטרך סינכרון מלא מול דעת תורה... לדעת שלעזר לבן אדם על בסיס קבע בדבר שהוא עצמו יכול לעשות... לא בטוח שזה חסד, כי יכול להיות שאתה הופך אותו לתלתי ונכה בעוד מועד... חשבת פעם על כזה דבר? באופן חד פעמי אפשר להשקות את הגמלים של אליעזר, אבל על בסיס קבע?? חס ושלום!! זה להרוס את אליעזר... אלו שמחלקים סיגירות לצעירים... האם אתה חושב על העוול שאתה גורם לאותו צעיר. הרי אתה לא תמשיך לממן לו סיגירות?? אתה מכניס אותו לבור, ושם הוא צריך להסתדר לבד... האם לתת הלוואות לצעירים בטוח שזה מצוה? זה שאלות מובהקות לתלמידי חכמים בשיעור קומה! אל תהיה משוכנע בכל מחיר... מה יקר חסדך אלוקים!!! תעשה חסד... אבל שיהיה מתואם עם דעת תורה...

מיליונים של אנשים השקיעו לב ונשמה במאבק למען החטופים...

בינינו... במבט שטחי כצופה מהצד זה היה די מרגש... לראות את הלב היהודי הפועם... את החמלה... את ההשתתפות בצער של השני...

ועל זה נאמר **נכון--- אבל!!!** כל יהודי ירא שמים ותורני שיש לו טביעת עין חדה זיהה שמשוה פה לא נכון בהתנהלות!! לא מתואם עם דרך התורה... וכעת כשכל החטופים חזרו, ניתן להניח את הדברים על השלחן... ובכן: אם שמת לב... לאורך כל הדרך הנימה סביב הנושא של החטופים... הייתה נימה תובענית!! נגד משהו!!! לא משנה נגד מי... נגד ביבי... נגד הממשלה... אבל יותר מכל אלו... נגד כככולם!!! המאבק נגד החטופים יצא נגד כל מי שהעז לקום בבוקר ולהמשיך את שגרת החיים שלו! מה... איך אתה מעזי לשתות קפה ולצאת לעבודה כשיש חטופים??

איך אפשר להתחיל שנת הלימודים והחטופים בעזה וכן הלאה?? אז זהו!! שכבר כתבתי כאן כמה פעמים... שברצוני לעדכן שיש אלוקים! והוא החליט מי יחטף ומי ישליו... הוא החליט מי יהיה נכה ומי יהיה בריא... ואני לא אמור להתנצל בשמו... משתי סיבות: דבר ראשון: כי סליחה... אני לא אלהים!! אני לא עשיתי כלום... דבר שני: גם אלוקים שעשה את זה... הוא לא מתנצל... הוא בעל הבית וככה הוא גזר!! אז אני אמור להתנצל על שאני ממשיך שגרת חיים?? רק מה כן?? אני כן מצווה לרחם!!! לרחם?? כן!! להתנצל?? לא!! אני ארחם על החטופים... אתפלל עליהם... אם אוכל לעזור... אעשה הכל ואני מצווה על פידין שבויים... אבל להתנצל?? ממש לא!!!

אם שמת לב בשנתיים האחרונות משפחות החטופים קיבלו מין עמדת שליטה!! הם נהיו כמעט חלק ממקבלי ההחלטות כאן במדינה... ולמה? כי... כי מה פירוש... יש חטופים... נו... ואז מה?? לכן מה?? לכן כולנו צריכים ל... לשלם להם!!! לבקש מהם רשות... לשתף אותם בכל אירוע ציבורי שאנחנו מעיזים לעשות למרות שיש חטופים... אז זהו שלא!!!

אני לרגע אחד לא הרגשתי צורך למסור דין וחשבון למשפחות החטופים... כי יש בורא עולם שכן גזרה חכמתו שכן יהיה, (רק מה?? שוב- אני ארחם... אחמול... אתפלל... ואני חייב ע"פ תורה להושיט יד ולעזור עד כמה שידי משגת... אבל חשוב להבהיר שגם אז!!! גם אם אני חייב לעזור... גם אז... לכם אני לא חייב כלום!!! זה משהו אישי ביני לבין קוני... והנה ה' ניצב עלי... מביט עלי ובוחר כליות ולב עד כמה אני דבק במידותיו ומרחם על בריותיו... אבל לכם?? לכם אני חייב משהו? שום דבר!! כל הנימה הזו שכולם הרגישו מין חובה מוסרית לשתף את משפחות החטופים בכל אירוע, כאילו לבקש מהם רשות שיתירו לנו שמותר לנו להמשיך כרגיל... לא!! ממש לא!! יש בורא עולם שגזרה חכמתו ואני לעולם לא אתנצל בשמו... אני רק ארחם...)

הנה לך דוגמית נוספת של עיוות של חסד!!! הוי כמה החילונים הרגישו גומלי חסדים בכל כסא צהוב נוסף שהם הניחו ועוד שלט נוסף שהם הפגינו נגד... נגד האנושות כולה שמעיזה להתעורר לעוד בוקר כשיש

---אומר לך בכנות: אני שונא את המאמרים מהסוג הזה!! זה כבר נהיה אצלי חזקה שבכל שנה מחדש בפרשת וירא, אני כותב על חסד... ולצערי אני נאלץ לכתוב דווקא מהזוית השלילית... מה זה לא חסד!!! אנא... יהודים גומלי חסדים... והייתם נקיים... תאמינו לו שזה לא נובע מחוסר אהבת חסד... אדרבה... זה נובע מתאונות חזיתיות שאני ועוד כמה חברים שלי עשינו מאהבת חסד שטס על 160 קמ"ש ללא בלמים...

אז אנא... אם אתה אגואיסט ואנוכי שאתה צריך חיזוק להתחיל לעשות חסד... אז אנא ממך... תניח את המאמר הזה בצד... הוא לא נוגע אליך... וקדימה... תתחיל כבר לעשות חסד... תזיז את עצמכם... תתחיל גם לתת ולא רק לקחת... ברור?? זהו!! איתך סיימתי... פרטים נוספים בספר המתוק אהבת חסד של מרן הח"ח... אבל אלו שמבינים על מה אני מדבר (והופתעתי לגלות כמה חברים יש לי במועדון הזה...) אז זהו!! שבדיק על זה חז"ל דורשים... **שמה תאמר כל הבא לקפוץ קופץ???** **תלמוד לומר: מה יקר חסדך אלוקים!!!**

זו בדיק הנקודה! מי שחושב שחסד זה להיות חמוד כזה... להתנדב כזה... ועוזר לקשישים כזה... ומצטרף לכל מיני מאבקים על החירות וכיכר חטופים וכדו'... מי שחושב שהיפויפות הזו קשורה לחסד יש לו טעות... וצר לי להודיע... אני היום **לא** מדבר מה זה **כן** חסד!! אני פה רק בשביל להגיד מה **לא** חסד... או יותר נכון שלא כל מה שנראה לך מרגש וסוחט דמעות... זה עדיין לא אומר שזה חסד... ואם כבר הגענו לזה... מידי פעם יש כאלו שמותחים ביקורת על ה'הנהגה החרדית' שלא מספיק 'איכפת להם' ולא מספיק מביעים נכונות להירתם ולהתנדב בכל מיני מקרים מאוד מצערים וכו' וכו'... אני מציע לך: אל תמחר להיסחף!! אם גדולי עולם 'לא הצליחו' להתרגש ולהירתם ולצאת מגדרם בכל מיני נושאים שאחרים מבינים שזו חובת השעה... זה אמור להדליק לך נורה אדומה... זה אומר שע"פ תורה יש פה עוד כמה צדדים למטבע שאתה כעת לא עולה עליהם... ותן להיסטוריה לספר לך כמה חסד וטוב לב של בני אנוש התגלה בסגירת המעגל כשירות לקוחות של השטן בעצמו...

אני כבר ממזמן טוען שהלוואי והיו כאלו חושבים שהם יותר **חכמים** מהרבנים... איפה... הם לא חושבים שהם יותר חכמים... הם חושבים שהם יותר צדיקים מהרבנים!! יותר רגישים מהם!! יותר רחמנים מהם... ואם ככה... אז תשאירו לנו... תשאירו לנו לשפוט במבחן היום יומי מי נראה לך איש יותר טוב לב... תעמיד את הפרצוף התורן שנותן מוסר לרבנים שהם לא מספיק מתחשבים... תנסה להוציא ממנו הלוואה... כשאתה רואה רב שכל ההתנהלות שלו מתחילה ועד סוף היא נתינה לציבור, ומשום מה הרב הזה לא כ"כ נסחף להתרגש מכל מיני התנדבויות ויוזמות סוחטות דמעות ברשת... קח נשימה!!! אל תיסחף!!!

אני אתן לך את הדוגמא הכי אקטואלית שכולנו חוונו אותה לאחרונה: כיכר החטופים... המאבק למענם... כמה אנרגיות... כמה משאבים... כמה

פרק ב': מתקפת הטרור בבית המקדש... חפ"ק המיון בעיצומו...

בשבו שבער נעצרו בעיצומה של מתקפת טרור... קבוצת כהנים ממורמרים החליטו לפגל במזיד כמה קרבנות... לבנתים התברר שבניסוי ניסים המטען היה פחות קטלני ממה שהוא היה נראה, כלומר: בהתחלה זה היה נראה שמדובר בפיגול שחיבים עליו כרת, אבל מתברר שכן פיקח אחד הגיע בזמן וניטרל את המטען מלהיות כרת... הוא כמובן נשאר פסול ואנחנו באמצע לאתר את הבעלים ולעדכן אותם שהם נותרו חייבים... אבל לכה"פ הכהנים שהספיקו כבר לאכול לא חייבים חטאת... וכאן אנחנו אוחזים!!

---עכ"פ הסיפור לא נגמר כאן!!! סו"ס מדובר במתקפת טרור משולבת ונרחבת... זה היה משהו מתוכנן... בקיצור: כעת... כשאנחנו עדיין אוחזים בחדר טראומה למיון את הדחיפות של בירור הנושאים... כעת מתברר שאחד מהכהנים העיד שהוא פיגל פרידה אחת של חטאת העוף של אחת מהילדות שבאה להקריב... אז מיותר לציין שאין שום אפשרות לזהות בדיוק מי היא הפרידה שהוא פיגל!! שבתין: פרידה זה בסה"כ גזול קטן בגודל טיפ טיפה יותר גדול מביצה של יונה... ותחשוב שהיום היו במקדש 'רק' 430 יולדות שבאו להקריב... זה אומר שיש כאן 860 גוזלים להקריב... חצי חטאת חצי עולה... (זה חוץ מהתורים) אז עולת העוף לא קשורה לסיפור... זה כבר לאחר מעשה... מיצא את דם והקטירו... (בפרט שפיגול זה מהדברים שאם עלו לא ירדו...) אבל חטאת העוף...?? קואב הלב!!! יש פה 430 גוזלות שמחכות לאכילת זכרי כהונה ליום ולילה עד חצות וכעת מתברר שאחת מהם פיגול... אז מילא מצד אכילת הכהנים... נו... סו"ס הפרידה הזו בטילה בשישים והיא כבר לא בריה והכהנים יכולים לאכול... אבל היולדות בעצמם?? סו"ס יש פה יולדת אחת שלא יצאה יד"ח... ואי אפשר לדעת מי... וכולם פה יצטרכו להביא חטאת העוף הבאה על ספק... הלב נקרע לעכב כעת 430 יולדות שהמתינו 40-80 יום... והנה סו"ס הם היו בטוחות שזהו... 'זכיר עליהם הכהן וטרה' ויכולה לאכול בקדשים... והכל נתקע!!! והכל בגלל מי?? בגלל כהן אחד! שחשב מחשבת פיגול!! במליקה של גזול אחד! תראה איזה פיגוע נרחב. תראה איזה השלכות נרחבות למחשבה אחת בודדת!

---כעת לאט לאט... בחפ"ק המיון מתחילים להתפנות להתעסק במקרים הקצת פחות דחופים!!! ובכן: לפי המידע והעדות שמגיעה היו פה שמונה חטאות שאותם כהנים קיבלו שלא לשמו!! אוי אוי... חטאת שנשחטה שלא לשמה פסולה... אז דבר ראשון: לפני הכל!!! תבדקו שלא העלו את האימורין על המזבח... כי זה פסול... ואכן הלוי רץ לבדוק והתברר ששתי חטאות כבר כן הספיקו להעלות את האימורין למזבח... אה... אם ככה... מה שכבר עלה לגבוה לא ירד כי 'כל הנוגע במזבח יקדש'!!! אבל האימורין שעדיין לא העלו, שלא יעלו אותם... זה דבר ראשון!! דבר שני: להזדרז לאתר את בעלי הקרבן ולעדכן אותם שהקרבן שלהם נפסל והם לא יצאו יד"ח ושיבואו מחר להפריש ולהקריב קרבן חטאת בתחילה... (אגב: 'לרבים השואלים': האם הכהן מתחייב פיצויים לבעל הקרבן שאבד קרבנו? משנה מפורשת: כהנים שפיגלו מזידים חייבים שוגגים פטורים... אז בעזר"ש כשנלכדו את העבריינים אנחנו נגבה מהם את דמי החטאת... דא עקא... ש... האם יש בכלל מאיפה לגבות?? זה כבר עוד סיפור... סו"ס מדובר בכהנים ועוד צעירים... יתכן שניאלץ להמתין להם בגורן... וברגע שהם יקבלו תרומה גדולה שליוח ב"ד יזעק לתפוס מהם) זה בסדר. בעזר"ש אנחנו עוד נצליח לאתר את כל בעלי הקרבן... כי סו"ס יש דין של לינה! כל מי שהקריב קרבן צריך ללון בירושלים בלילה שאחרי ורק פניית בבוקר והלכת לאהליך ועד מחר בבוקר מוכרחים למצא אותם. אבל שוב!!! בכל מקרה ההנחיה בשלב זה להמתין ולא לשרוף את החטאת כי לך תדע... לו יצוייר שיאתרו אותם עד היום, ויתברר שנוכח... הוא שחט שלא לשמו... אבל זה היה לשם חולין או לשם מי שחייב עולה ואז החטאת כשרה רק לא מרצה... אבל עכ"פ לבעלי הקרבן ניתן להורות מיידית שאין להם מה לחכות... הם בכל מצב יצטרכו להקריב חטאת נוספת!! (כי בייחס לריצו פסול שלא לשמה בחטאת הוא מאוד קשות, ולמסקנת הרמב"ם אין שום אופציה של מחשבת שלא לשמה שמסתיימת בכשרות גמורה)

---לאחר שסיימנו לאתר ולברר את כל בעלי החטאות שהקריבו חטאת היום... (מסברא שלי, מסתמא היה ציון על כל בשר קרבן בהמה עם פלומב ופטרמי מי בעלי הקרבן... סו"ס יש תמיד איברים פנימיים שצריך לבדוק ויתכנו הפתעות של טריפה וכו', אבל לא כל כך בחטאת העוף... ניתן להתווכח...) כעת התפנינו למקרים שנחשבים עוד הכי קלים... ובכן: על פי העדות שמגיעה היו פה 12 עולות שהוקרבו שלא לשמן 5-1 תודות שלא לשמן ועוד 4 שלמים ואשם אחד שגם הם הוקרבו שלא לשמן... זה כבר יחסית המקרים הכי קלים... כי כל הרשימה הזו של עולה ושלמים ואשם... אם הקריבים שלא לשמן הם כשרים, רק לא עלו לבעלים לשם חובה!!! אז מצד המזבח הכל בסדר... האיברים והאימורין יוקטרו כדינם... הבשר יאכל כדינו... רק הבעלים?? הבעלים צריך לקבל עדכון שהם לא יצאו ידי חובתם... אבל!!! דווקא כאן... בשלב היותר רגוע... לפתע חיתכה לנו הפתעה מאוד מביכה ולא נעימה... הסיפור הוא שהגיע לכאן היום בחור בן עליה!! שבדיוק תפס חיזוק והחליט לקבל על עצמו נזירות של חודשיים ועמד בזה בגבורה... והנה הגיע התאריך של הבאת קרבנותיו... והוא הגיע לכאן מרוגש עד עמקי נשמתו ויש בעד מה!! בני המשפחה באו במיוחד לירושלים... ואפילו הראש ישיבה הגיע במיוחד בתור עידוד להשתתף איתו בשמחת איל נזיר... והיות והיה עומס אז שחטו עליו דבר ראשון את השלמים ואמרו לו... נו... תלך כבר עכשיו לגלח את שער ראש נזרך ואחר כך!!! אחר כך נקריב בשבילך את העולה והחטאת... והוא אכן ירד לעזרת נשים ונכנס ללשכת הנזירים... לבנתיים הביאו את בשר האיל ובשלו אותו שם בדוד, ותוך כדי הכהן גילח אותו ושלח את השיער תחת הדוד... הכל נעשה כשורה... ומוטי אכן יצא משם עם אור בעיניים!!! ו... וכעת לא נותר לו אלא להמתין שיקריבו גם את העולה והחטאת ו... ואז נוטלים את בשר האיל ואוכלים אותו שם בבית האכסניה בירושלים... כל המוזמנים כבר מחכים... ואז לפתע התפוצצה הפרשיה!!! מתברר שאחד מהקרבנות שחטפו פגיעה ישירה... היה לא אחר מהשלמים של מוטי הנזיר!!! על פניו ברגע הראשון זה לא היה נראה מלחיץ... סו"ס מדובר בשלמים... (ושלמים שלא לשמה זה לא נורא, זה רק כשר ולא הורצה) אבל פה!!! בסיטואציה הזו מתברר שכל הגילוח נעשה רק 'על' השלמים!!! (כי העולה והחטאת נעשו משום מה רק אחרי הגילוח) וברגע שגם השלמים התבררו שהם בכלל לא לשמן... יוצא שכל הגילוח לא היה 'על' הקרבן... ואם ככה... תגלחתו פסולה!!! כעת עושים פוס!!! מוטי צריך שוב לגדל פרע שלושים יום... ואז שוב להקריב את כל הקרבנות... איזה עגמת נפש... כולם מחכים... כולם מרוגשים... הכל מוכן... ופתאום בום!!! הכל נפסל באיבת מחשבה... ונא לא לשכוח... כל זה בגלל חבורת פיזיזים שפגמו ב... במחשבה!!!

שיהיה ברור!!! הכהנים הצעירים החוצפניים האלו שעשו את זה... אני איתם לא אעשה שידוך בחיים!!! גם אם יגידו לי שהוא כעת בחור מצוין... והוא תפס את עצמו לידיים... שום דבר... אין על מה לדבר!!! תראה מה שהם עשו... תראה איזה היקף של עגמת נפש... הצעירים האלו מחזקים אצלי!!! רגע... ואם הם באמת יתפסו את עצמם לידיים וה' יסלח להם לגמרי... מה... גם אז אני אעשה איתם שידוך?? בעצם... בעצם אולי כן... אני אחשוב על זה... בעצם אם השווער שלי בסוף לקח אותי אחרי כל השטויות שעשיתי... אז למה שאני לא... אבל בתנאי שבאמת לא ישובו לכסלה...

ר' ייד - פרק איזהו מקומן כבר כאן!!!

היום לצורך העניין נדבר על סגולות!! פרק איזהו מקומן הוא פרק יסודי מאוד לעיקר דיני הקרבנות וההבדלים ביניהם!! הוא גם יסודי בייחס לכמה כללים בי"ג מידות שהתורה נדרשת בהם... ומיד אח"כ יש כמה וכמה דפים שעוסקים בסוגיית מזבח!! כלומר: מזבח החיצון!! צריך לדעת שסוגיה שמדברת על מזבח החיצון זו סגולה... ל-מה בדיוק? דבר ראשון זה מסוגל לכפרה על עוונות... דבר שני: כל מה ששייך למזבח שייך לסעודה... יש צדיקים שאמרו ללמוד בסעודה את הפרק במידות שמדבר על המזבח... ואז מגיעים ששה דפים שעוסקים בחטאת העוף!!! אני חרשתי על הדפים האלו משיקולי סגולה לזש"ק לי ולאחרים... (הסגולה המפורסמת של קנים זה לא דווקא קנים... זה כל מה ששייך לקרבן יולדת... מי אמר לי? לא יודע... בנושאי סגולות החלטתי שיותר להפעיל גמישות תורנית... לא נלך על זה לבי"ד) וכאן חשוב להדגיש שמכל הסגולות... הסגולה שהכי עבדה והכי הצליחה, היא שכתוצאה מכל הסגולות האלו גם יחד... קרתה תופעת לוואי בלתי צפויה שפשוט התחברתי לקדשים... זה קרה ממש בטעות!!! לא התכוונתי לזה... זה לא היה בתכנון... רק מה?? הייתי טיפוס מאוד מיסטי (פעם)... ובין הייתר גם מרדן... והשילוב המנצח ביניהם הכריח אותי לחפש סגולה אותנטית ולא מהטרנד המצוי... ואז נפלתי על הסגולה המקורית ביותר שכתובה להדיא בפרשת הקודמות. 'תקנת' להם סדר קרבנות, בשעה שקורין לפני אני מוחל להם על כל עוונותיהם, ומשם הגעתי לכל דיבורא דעולת העוף וחטאת העוף... משם הגעתי לככלל פרטי דיני נדרים ונדרות... פשוט מאוד: כל פעם שדובר פי בצר לי... התחייבתי בלי נדר כל מיני סוגי קרבנות והכל מתוך הגמ'... רמב"ם... או בעיקר שיעון בעל פה של סדר העבודה של כל קרבן בשינון וחזרה... אני מצידי חיפשתי אתונות--- ומצאתי מלוכה... כיום כשאני יושב ולומד זבחים, כל רגע קופץ לי משבר אחר שבשבילי התחייבתי ללמוד את הפרק הזה... או הסוגיה הזו... אז אני פה בשביל להגיד שהסגולות האלו עובדות!! וברצינות עם יד על הלב... אבל במקביל לא פחות!! הסגולה שהכי עבדה... עוד יותר מהכל... זה עצם החיבור לקדשים...

תכלס אני בעיקר מכוין להתור: שמי שלומד קדשים יבש לגמרי!! גם לא בלומד'ם וגם ללא שום שייכות קרובה לשום נושא... הוא עלול די לרחק מלמעלה ולא להרגיש מחובר... שבתין: מילא בסדר נזיקין... יש לך אחד שמחובר ללומד'ם... ויש אחר שמחובר לחושן משפט... בניזיקין קל לכל אחד למצא את החיבור האישי שלו בתוך הגמ' (גם בקדשים, כל עוד מדובר בעיון) אבל כשמדובר בדף היומי ועוד קדשים זה קצת חסר... ופה ההמלצה שלי היא להיצמד לרעיון!! להתחבר לאישיהו ערך... אז אני נותן לך את המדגם האישי שלי... מה תפס אותי... כשאני רואה מימרא בגמ' שקשורה למזבח!! זה קופץ לי... כי יש לי מאגר של מימרות על מזבח... מי מדבר על מימרות נדירות על קטורת שאני אוסף את זה כמו זהב... (כי מצד אחד קטורת מעשרת... ומצד שני זה מימרות די נדירות בכל הש"ס) הלאה... כל מימרא שקשורה לקרבן אשם קופצת לי... כי לפי הלומד'ם שלי קרבן אשם קשור לפגם יסוד... (למה? עוזב למה... תגיד מצידי אחרת) מי מדבר על חטאת... נאלצתי כמה פעמים להגן מן הפורענות וזכותה זה למדתי בע"פ רמב"ם שגגות ולחפש כל בידל לפותא ודרכה בדיבורא דחובה... ואם תמצא פעם מימרא נדירה על לחם הפנים או ביזקין... אהה... תביא... אני אוסף את זה בנרות... יש לי בקושי 30 מימרות להכניס למאגר של שבת בבוקר... ואם תמצא איזה ירושלמי על שתי הלחם ושני כבשי עצרת?? יש לי תיקיה מיוחדת לקדשים של חג השבועות... ומנחות?? אל תשאל... יש חמש מיני מנחות... תן נידוש למה ??? כי בשידוכים אצל הליטאים זה יכול להגיע ל-5... אז בפגישה 1 הסתפקתי במנחת סולת... בשניה זה כבר היה סולת ומחבת. בשלישית סולת מחבת ומרחשת... בחמישית כבר התחייבתי בלי"ג ללמוד פרק הרי עלי עשרון אם זה ילך בנקל... (לא בשידוך שלי שאז הייתי פטור מכל המצוות... אבל בשידוך של קרובי משפחה שהיה צריך אגרוויסע סיוע מן שמיא... נו... בטח... הפגות את השידוך הזה עם סולת מחבת מרחשת מורכבת רבוכה... בבחינת 'זכור כל מנחותך. וסמך ליה' יתן יתן כלבבך וכל עצתך ימלא... הנקלה בעיניך?) הבנת את הכיוון?

רק בקשה אחת: אל תחקה אותי!! אל תצמד למשיגאסען שלי... אני רק הבאתי לך פה מדגם ספציפי של בן אדם שהצליח איכשהו לפלס נתיב איך להתחבר ליבחים מהזווית המאוד אישית שלו לפי טבעו... אותה תצטרך למצא במקביל התאמה אישית בשבילך-לפי טבעך-אתה.

האם מליון איש יכולים להוציא בחור אחד מהמיטה?

שבוע חלף מאז העצרת המרוממת שהייתה בירושלים... התפילות... הויחן שם ישראל כאיש אחד... כל זה הותר רושם עז אצל כל אחד...

אבל כעת שכבר חלף קרוב לשבוע... ואולי כעת הגיע הזמן לסגור פינה קצת כאובה... כשהגענו לשם- לעצרת... היה שם שלט 'וותר מיד' גדול של בחור בודד שכביכול 'בשלי' הסער הגדול... כאילו למענו התכנסנו כאן חצי מיליון איש... ואין בעיה... אני בעד... נפש אחת מישראל... עולם מלא וכו'

דא עקא שבפן השייוקיי היה משהו קצת צובט וצורב לחלק מאיתנו שמודעים לעוד כמה וכמה יראים ושלימים שגם הם נלקחו לכלא הצבאי... ומשום מה זה נראה שלא עליהם הרעישו ארץ ומלואה... ודווקא כאן כולם נרעשו... עכשיו: בינינו... למיישה בשורה תחתונה מי שקצת יודע את הפרטים הטכניים... למיישה בסוף הטיעון לא נכון... נטו מסיבות עובדתיות בשטח... אבל עזוב... אני לא הולך להיכנס לפרטים הטכניים! בפרט שאף אחד לא שילם לי לתקן שגיאות בפן השייוקיי... אבל!!! אני כן רוצה להתמקד בחלק וברובד היותר פנימי שעומד מאחורי התחושה הצורבת.

בא נניח את הדברים על השלחן:

אני מגיע לעצרת ואני רואה תמונה ענקית של בחור ישיבה שלקחו אותו לכלא הצבאי!! וכככולו פה בשביל לגבות אותו ולחזק את ידי... הספיק לי לראות בחצי עין את התמונה של הבחור ולשמעו בחצי אוזן את הרקע הכללי שלו ומיד הבנתי שמדובר פה בבחור שלא נולד היום ולא אתמול... מדובר בבחור שעשה כברת דרך ארוכה ומשמעותית עד שהוא בכלל נכנס לישיבה... מדובר בבחור שחזר בתשובה... נאבק על הידישקייט שלנו!! עמד בשלל ניסיונות ופיתויים של צעיר מצוי בדורנו... שזה אומר שיום אחד הוא הוצרך להיפרד מהמכשיר ועד היום הוא ממשיך להיאבק ולהפריד את עצמו מכל מיני תכנים שהוא נחשף להם בעבר... מאבקים יומיומיים מוכרים... (פרטים נוספים אצל כל ישיבוחר מבטן ומלידה שהוא קצת פתוח... וכל רווק הדר בעיר ש... שהתמונה שלו לא התנוססה שם בשערי העיר)

ואני שואל את עצמי: אי שם בשלל המאבקים הרוחניים שהוא עבר, האם מישוה עמד שם לצידו? **?? אף אחד!!** כשהיצר הרע תקע לו מקלות בגלגלים בדרך לישיבה קדושה... מישוה גיבה אותו? **?? אף אחד!!**

האם בזמן אלול האחרון כשהיו לו רגעים קשים (כמו כל בחור...) ואולי היו לו גם רגעי חרטה ותסכול טבעיים (כמו כל בחור...) האם מישוה דאג לגבות אותו ולתלות לו שלט ענק שכולנו עומדים מאחוריו? **?? שום דבר!!**

זאת אומרת: את ככככל הכברת דרך הארוכה **עד** הכלא, הוא עשה לבד!! כל הכברת דרך **שעור מחכה לו** ברגע שהוא יצא משם, גם את זה הוא יעשה לבד לבד... רק מה? ברגע שהוא נכנס לכלא הצבאי... הופה!!! מיליון איש לפתע נחתו בירושלים... ההלו... מחזקים אותך... שלט עשר מטר... אריאל שמאי אנחנו איתך... תחזיק מעמד!!!

ההלו... בוקר טוב... אני לא חדש פה!!! אני כבר שששנים מתמודד לבד... נזכרתם עכשיו? מה קרה שכעת כולכם מגבים אותי? עד עכשיו לא היית צריך עזרה... וגם אחרי שאני אצא מהכלא אתם לא תעזרו לי... **?? אז מה קרה פתאום עכשיו שכולכם בפאניקה שאני אחזיק מעמד??** נו... מה אתה אומר? אם עד עכשיו בכל הקשיים לא ראינו צורך לעזור לו והוא באמת הוכיח יכולות מרשימים שהוא מסוגל לעמוד בניסיונות לבד, אז מה קרה לפתע שהוא צריך שלט עשר מטר בשביל לשרוד?

(לתמימים שבינינו... אני מקווה שאתה מבין לבד שאני לא מדבר על אותו בחור כבן אדם פרטי, אלא נטו בתור דמות ייצוגית לרובות יחידים בודדים שכולנו כעת נחרדים על שלומם)

נו... מה התשובה??

זה עובד הפוך!! גזירת הגיוס באופן יחסי היא גזירה קטנטנה לעומת שאר הניסיונות והפיתויים שהם הרבה יותר אלימים ומשמעותיים שאורבים לכל צעיר מצוי בדורנו... ומה הראיה הכי פשוטה שגזירת הגיוס היא גזירה הכי קטנה? ההראיה... שעשו בשבילה שלט שש עשר מטר!!! ניסיון שכזה ששלט של עשר מטר יכול להזיז משהו... סימן שעדיין מדובר בגזירה ויראלית נקודתית שקצת תעמולה ומפגן ציבורי ושולטים גדולים יכולים להזיז שם משהו בניירת ובחוקה ובחלונות הגבוהים... כי כשמדובר בניסיונות הבאמת רציניים שעוברים על כל אחד מאיתנו... כאן שלט עשר מטר ? ! ? הצחקת אותי!! נראה לך שזה יעזור?

כאן מיליון איש... ? ! ? נראה לך שמיליון איש יכול להזיז משהו? הניסיונות המוכרים שלנו זה יותר קשוח ויותר אלים מהכל ביחד!!!! כשהיצר הרע שלי נכנס לטראנס... היחיד שיכול לתפוס את העניינים לידיים זה רק אני!!! מתחיל בי ונגמר בי... אתה יכול להביא לי פה מיליון אנשים והיצר הרע שלי יעשה להם שלום ויצחק להם בפנים... רק אני הוא זה שאחליט אם אני בוחר להיות גור אריה ש מ ז נ ק ! ! ! על שתי רגלי האחריות ונאבק עם הצפרניים על הרוחניות שלי... כי אם לא אחליט לתפוס על הידיים אתה יכול להביא פה מיליון איש ושולטים מרוחים על בניינים וגם על האף שלי וזה לא יזיז אותי מילימטר!!

תשמע פתגם: עצרת מיליון איש יכול לעשות מול **היעוצת** (המשפטית)!!!! אולי זה ירתיע אותה... אבל מול הכליות **היעוצות** והלב מבין שלי? אתה יכול לעשות עצרת עד מחר... זה מתחיל בי ונגמר בי...

הוכח שאפשר לחתום עצומות ולעשות מחאות נגד שר **התקשורת!!** אבל כשמדובר **בחוסר תקשורת** שלי...? מה תעשה... זה תלוי אך ורק בי!!! ממילא אל תתפלל למה עדיין לא עשו עצרת מיליון נגד האינטרנט... זה לא בגלל שזה לא מספיק חשוב... אלא כי זה לא יעיל... זה סתם בזבז זמן... במקום להביא מיליון איש... אני פה צריך לנשוך נשימה עמוקה ולהבין שאני פה המיליון דולר!!! אני פה האריה שיתחיל וגם יסיים...

וכעת אני פונה אליך ידידי... אתה שכאב לך למה דווקא אצל הבחור הזה כולם נחלצו חושים ואצל אחרים לא? אתה יודע מה... בא נוריד כפפות... בא נניח את הדברים על השלחן כמות שהם... **ידידי הספרדי!!** אני מרגיש נוח לפנות אליך ישיר כי כל ימי זכיתי לגדול כ'בן מיעוטים' אשכנזי מול רוב ספרדים בעיר הכי מרוקאית בארץ ועם ספרדים אני מרגיש בבית. צריך לדעת

שאם עדיין קיים הבדל בין אשכנזים לספרדים... ההבדל הכי קוטבי וצף כלפי חוץ זה ההבדל בין כח **הכלל** לכח **היחיד!!**

(אגב: הערה כללית: זאת למודעי: בלי הכללות בין אשכנזים לספרדים!! זה לא שחור לבן... אני מדבר באופן די כללי... בעיקר מצד מבנה המערכת...)

האשכנזים מאוד טובים בהנהגת הכלל... הם אלופים במערכתיות!! בעיצוב הממסד!! קוראים לזה **הנהגת הכלל**... הנהגה של משיח בן יוסף... ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצוןך בלבב שלם... תיאום ומשמעת ציבורית... כולם מתלכדים כאחד וכך ניתן לפעול... וזו בהחלט מעלה עצומה! אצל האשכנזים, היחיד יכול להיבלע בתוך המערכת והמערכת תספק לו מעטפת הגנה וגביה חזק שגם אם אתה חצי קלאצ'... בשביל זה יש פה מיליון חרדים שמגבים אותך בכל רגע נתון וכל עוד אתה מחובר לתיבת נח גם אם תהיה עוג... אתה צף יחד איתה... ואי לכך ובהתאם לזאת: דע לך ישיבוחר יקר!! אל תפחד מגזירת הגיוס... כי אם ח"ו יעיצו להכניס אותך לכלא... מחר כולנו שוב פה... מיליון חרדים... והפעם זה יהיה עם התמונה שלך... זכור: כולנו איתך!!

ויפיל!! חקתם אותי!! זהו!! הבנתי שעם הגיוס אני מסודר!!

אבל ההלו... עזוב כעת את גזירת הגיוס... חוץ מגזירת הגיוס... יש עוד גזירה שבשבועיים האחרונים אני מרגיש צעצל הפנים... לא בא לי ללמוד ובא לי לברוח מכאן... ויש לי פיתויים וניסיונות איפה שאף אחד לא רואה... יש לי פיתויים שליוו אותי ברכבת בדרך לעצרת... וגם בחזור מהעצרת היו מקומות מפוקפקים שאני יכול לרדת ולהגיע למקומות שאני יודע שזה לא טוב לי... נו... מי יתן לי כח לעמוד מול הגזרות האלו?

אף אחד לא יעזור לך!!! פה!!! פה מגיע החינוך הספרדי... בני ספרד הם אלופים בכח היחיד!! מעשים שבכל יום. אתה מגיע לאיזה פריפריה שכוחה... אתה נכנס לבית כנסת עממי... אתה רואה שם בוגרי צבא עם טבעות ובאותו ספסל יושב לו בחור בן עליה עם המחברות של הסיכומים משיעור עיון בישיבה ושקוע כולו ברעק"א... אינהו בדידהו ואנן בדידן... הוא לא רואה אותם ממטר... זה הפנים היפות שאני מכיר!!! זה נקרא כח היחיד!! ועם יד על הלב... לספרדים יש את זה!! זה נקרא להיות אריה!!!! שתבין: אריה נקרא מלך החיות לא בגלל שכל החיות נכנעות לו ומשתחוות לו... **לא!! ההיפך הגמור!!** אריה הוא מלך רק בגלל שהוא **לא צריך** אף אחד מהחיות... הוא לא נזקק להם... הוא לא מחכה לאישור שלהם... הוא פשוט מסתדר לבד!! **כי...**

כי הוא אריה!!

את העוצמה הזו אנחנו צריכים ליום שלפני הכלא הצבאי וביום שאחרי אנחנו האשכנזים מאוד טובים בלארגן עצרת מיליון כדי להפעיל לחץ על היעוצת המשפטית ועל נשיא בית משפט העליון שלא יגייוס אותנו...

אבל מה היה בניסיונות היומיומיים של היום שלפני... והרגע שאחרי? שם אריאל שמאי נשאר לבד... אף אשכנזי לא יכול לתלות לו שלט עשר מטר ולהגיד לו: תשמור על העניינים... ותלמד גם בלי חשק... ואל תבוש מפני המלעיגים לך בעבודת ה'-- בתוך הישיבה... מי יעזור לו? ?

פה צריך כח היחיד!!! ובדור שלנו זה עיקר האירוע... זה ולא אחר!!

אסור שעצרת מיליון תסיס אותנו מהמאבק האמיתי והמשמעותי שלנו!!!

עם כל הכבוד לעצרת המיליון שאולי תפרק ממשלות ותזיז קירות... אבל היא עדיין לא יכולה להוציא בחור ישיבה אחד מהמיטה למחרת בבוקר... גם מיליון איש צועקים שמע ישראל... עדיין ישיבוחר יכול להוכיח שהוא ישן יותר חזק!! האם לקום או לא לקום... זה רק אני אחליט!!! ואי לכך ובהתאם לזאת: אני פונה לך ידידי הספרדי... מתי הספרדים יבינו שהנהגת הכלל היא לא תמיד מצביעה על עוצמה וכח. הרבה פעמים היא דווקא מסגירה את סוד החולשה! זה שמיליון איש מתגייסים בשביל להציל בחור ישיבה אחד... בזוית הפוטוגונית זה אולי מראה עוצמה!!! אבל אם קצת תתבונן... זה דווקא מעצים את החולשה שלנו... תראה כמה רבבות צריך לגייס בשביל לתת לבחור ישיבה גב שאנחנו איתך!!! מה... הוא עד כדי כך שמן וקבעצ'ער וחסר שייכות שצריך כ"כ הרבה אנשים בשביל לדחוף את הכסא גלגלים שלו למסילה העולה בית קל? מה... הוא לא יודע להחזיק מעמד גם לבד? ברור שלא!! פשוט שאותו בחור היה מסתדר גם בלי עצרת המיליון!!! גם אם אף אחד לא היה מתייחס אליי... הוא היה יוצא מהכלא היישר לבית המדרש... כי ס'ום הוא מהזן שמוכר לי... מהפריפריה... מהישיבות הפחות מפוצצות... מהאריות האלו שמסתדרים עם כח היחיד ולא צריכים את הקברים של הכלל...

רק מה? ב"ה בשביל זה יש גם אשכנזים, והאשכנזים מומחים בלזהות חולשות!! לאשכנזים יש מודעות מאוד חזקה לחוליה החלשה והרופסת של אותן צעיר מצוי שלא עושה כלום עם עצמו... ואין לו טיפת סיפוק ומוטיבציה... ותחשוב שבין הייתר יש לו גם צו גיוס שקצת מלחין אותו והוא בהחלט בסיכון להיכנע... ובשביל זה אנחנו פה מיליון חרדים כדי לתת לו גב!! תשאר פה!! איתנו! אנחנו איתך!!! אבל הההלו... זה לא מראה על עוצמה... זה רק הכלי איך להתמודד עם החוליה החלשה...

וכאן שוב ההזדמנות לחזור ולמקד את הבחורים הקירים...

אנא מכס... אל תתבלבל!! אל תעשו מגזירת הגיוס יותר ממה שהיא... נכון... הייתה עצרת מיליון וכל גדולי ישראל נרעשו והתלכדו כאיש אחד... אבל עדיין!! שיהיה לך ברור... זה שאתה הולך לישון כל לילה מאוחר... והנטיה שלך לפזול ולרקוד על שתי החתונות של הגם וגם... וכל שלל הניסיונות הקלאסיים שאתה מכיר... ללא ספק אלו הם הגזירות שהרבה יותר חמורות מגזירת הגיוס!!! כי... כי בסופו של דבר הרי שם נטמן!!! שם- בניסיונות המוכרים האלו... שם נקברים לנו בני עליה על ימין ועל שמאל ולא בגזירת הגיוס... אה... אם זה חמור פי מאה... אז למה לזה לא מקדישים עצרת מיליון? פשוט מאוד: כי לא יעזור לזה מיליון...

שיהיה לך ברור שהמאבקים שיש לך להישאר שמור ולא להיחשף לכל מיני דברים... אתה שווה שלט פי עשר יותר גדול מאריאל שמאי בכלא... רק למה אנחנו לא מבזזים עליך כזה שלט? כי זה לא שווה את הנייר... בשביל להתגבר איפה שאף אחד לא נמצא אתה חייב להיות אריה!!!! אז תהיה אריה... ותשמור את האריות שלך למקומות הרלוונטיים באמת... ויפיל... דפקת נוכחות בעצרת המיליון... המפגן עבר כעת לגורמים הרלוונטיים... כעת לאחר שחזרנו מהמלחמה הפיצקאלע... וקדימה למלחמה האדירה... אתה האריה... וכולנו אחריך...

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת יז' חשוון התשפ"ו

הדלקת נרות	צאת השבת	י-ם
16:29	17:19	17:56
16:27	17:17	17:51
16:27	17:17	17:52
16:29	17:19	17:55

ת"א
חיפה
ב"ש

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מזן הקדוש החפץ חיים זצ"ל כתב בזמנו לאחד מגדולי העשירים בעולם, שמצבן החומרי של הישיבות ומוסדות התורה בגלילות רוסיה **קשה מאוד**, ובאם רוצה הוא לזכות לחיי נצח בעולם הבא יפריש בצוואתו מכספו מעט **למען החזקת הישיבות**, ומעט זה ודאי יהיה בגדר "מועט המזוהק את המרובה",

שכן תמיכה מועטת שלו תספיק לזמן רב להחזיק את כל הישיבות דאז, והיה הח"ח זצ"ל **בטוח שלא** יסרב אותו עשיר להצעה מלהיבה כזו. אפס, לימים **מת אותו עשיר**, ונודע שלא הניח מנכסיו לישיבות מאומה.

כשסיפרו זאת לח"ח זצ"ל קפץ מכיסאו ואמר: "ברור אצלי **שמשמים לא הסכימו** שתהיה זכות כה גדולה של החזקת התורה לאדם אחד, ובלבלה ההשגחה העליונה את דעתו שלא ייתן, כדי שתישאר לכל כלל ישראל, **עשירים כדלים**, הזכות בעסק התורה".

במרוקו השלטונות חפרו בבית הקברות היהודי כי רצו לעשות שם דרך, וכשהגיעו לקבר של **התשב"ץ והריב"ש**, פתחו אותם והיו שלמים כאילו היום נקברו. דבר זה היה כתוב בכל העיתונים, ובאמת שגמרא ערוכה היא בשבת קנ"ב ב' שמי שאין קנאה בליבו **אין עצמותו מוקיבין**.

כשיש שמחה הכל נראה טוב ונעים אפשר להתגבר על קשיים לסבול מחסור ולהבליג על מצוקה **ולשמת זאת** כאשר יש דכדוך ועצב **הכל נראה רע ושחור...**

ברכת השיר: נשמת כל חי, שחיבר התנא שמעון בן שטח, הייתה מן התפילות האהובות ביותר על חכם **יהודה צדקה** זצ"ל, ועד זקנה ושיבה, כל הימים שעמדו לו כוחותיו, הידר והשתדל לעבור לפני התיבה בשחרית של שבת קדש ולומר תפילה זו **מילה במילה**, בלהט ובהתרגשות רבה, בנעימה של דביקות וכיסופין, עד שכל הלבבות רעדו לקולו.

אף לכל אדם שניצול מצרה כל שהיא, היה מייעץ לומר תפילה זו במקלות עם ועדה. כשנולד תינוק ראשון לאחד מתלמידיו, אחרי שחלפו שמונה שנים מנישואיו, הורה לו להגיד ברבים "נשמת כל חי". **ואף בברית** של אחד מנכדיו, ציוה לחזן לקרוא בנעימה נשמת כל חי.

אדם שעושה את המצווה בצער ובעמל נעשית המצווה יקרה לו מאוד.

בהיות רבי דוד משה ילד קטן כבן שלוש שנים הגיע לחדרו של הרבי יהודי אחד ושאל אותו הילד דוד משה: **מה ברצונך לבקש מאבא?** השיב היהודי: הנני זקוק **לברכת ישועה**.

כאשר תצא מעם פניו של אבא אמור נא לי **מה אמר לך**, ביקשו הילד. לאחר שיצא היהודי מחדרו של הרבי שאלו הילד: מה אמר לך אבא? והשיב היהודי: הרבי אמר **שהקב"ה יעזור**. ומה יהיה **עד אשר** הקב"ה יעזור? הוסיף הילד ושאל. **אינני יודע**... השיב הלה בגמגום. חזור נא לאבא ושאל אותו, הציע לו הילד. חזר היהודי לרבי ושאל את שאלתו של הילד. **השיב לו** הרבי על שאלתו ואמר: הקב"ה יעזור **גם עד אשר** יעזור!!!

במהותם טהורים ישראל,

רק סיבות חיצוניות מכשילות אותם לידי חטא

כל אחד מצווה לפי מדרגתו והשגתו וכל אחד קיבל התורה לפי שורש נשמתו.

צפרדע קטנה נתרה בביצה. **לפתע נפל צל** על המים. נשאה את עיניה וראתה שור גדול. התקנאה בו הצפרדע: כמה גדול הוא וחזק.

כמה רוצה אני להיות ענקית וגבורה כמוהו. החלה הצפרדע הקטנה **להתנפח ולהתנפח**. שאלה את חברתה: הביטי בי, האם כבר הגעתי לגדלו של השור? לא חביבתי, ענתה החברה, רחוקה את ממנו מאוד. הוסיפה הצפרדע להתנפח, ושוב שאלה לדעת חברתה. ענתה זו גם הפעם, כי עדיין קטנה היא. המשיכה הצפרדע להתאמץ ולהתנפח. **לגדלו של השור** לא הגיעה, אך התפקעה מרוב מאמץ...

רואה האדם אנשים חזקים. כשרונים. עשירים יותר ממנו. מבקש הוא להיות כמותם. מנסה לרדוף אחר השגיהם. חי ברמת חיים שהיא מעל ליכולתו הכספית. **מנסה ומנסה**,

מתנפח ומתנפח. וסופו שאליהם לא מגיע. והוא עצמו את שלוותו מאבד. את כספו מפסיד. וסופו שמתפוצץ.. (העורך)

כאשר ההורה כועס זה גורם לילד לזלזל בו. לכן, גם אם ההורה **לא ממש כועס**, מהסוג הזה שאי אפשר לחיות במחיצתו, צריך להפנות לתשומת ליבו את הכלל האומר: שבכל פעם שהוא כועס הוא מאבד את ההשפעה והיעילות שלו כמחנך. קל וחומר אם ההורה מגיע למצב של פריקת זעם, הרבה יותר ממה שהילד יכול להבין, אז הילד חושב בליבו שההורה הזה ממש לא רגיל, כי על מה הוא כועס? מה כבר עשיתי?

הוא לא מבין את ההתפרצות המזוהה הזו של ההורה שבאה ממקום של אדם מבוגר עמוס וטעון בלחצים, שלא פעם אין להם שום מקום או הצדקה. והילד, חי בעולמו הילדותי ולא מבין רמות של התפרצויות כאלה. בעיניו, ההורה נראה כלא שפוי ולכן גם מאבד את ערכו.

אם נרצה להיווכח, בכך שתענוג רוחני גדול יותר מתענוג גשמי, נוכל לדעת זאת שנעשה בעולמנו.

חכמינו אמרו, שנגעים באים בשל גסות רוח ולכן רפואתו של המצורע היא, שישפיל ויכניע את עצמו - "בשביל שנתגאה כארז ישפיל עצמו כאזוב ותולעת". לפיכך ציוה אלישע: "יבא נא אלי" - אף כי יכול אני לרפאו גם מרחוק, אולם צרעתו הרי באה לו **מחמת גאוותו**, לפי שהוא רואה את עצמו כ"איש גדול", "נשוא פנים", ו"גיבור חיל", הרי ממילא אין רפואתו יכולה לבוא אלא על ידי הכנעה, שיבוא דווקא אלי **ובזה יכניע את עצמו**.

ואפילו לאחר שכבר בא אליו לא קיבלו אלישע בעצמו אלא "וישלח אליו מלאך" והלה אמר לו את אשר עליו לעשות. כל זה נעשה כדי להביאו לידי הכנעה ולעקור מתוכו את גסות הרוח, שאז ממילא יוכל להתרפא.

טובה היא לצדיק שמעשיו הטובים צפונים ועלמים מעיני הבריות.

פיאט קטנה נעצרת באופן פתאומי. הפורשה שאחריה נתקעת בה והרולס רויס שאחריה נתקע בפורשה.

יוצא הנהג של הרולס רויס, מביט בנזק ואומר, "הלך לי הפגוש. זה יעלה לי משכורת של יום עבודה". מביט בעל הפורשה בנזק שנגרם לו וצועק, "הלך לי כל הפרונט! זה יעלה לי מחיר של שבוע עבודה." יוצא בעל הפיאט וצועק, "הלכה כל המכונית שלי! אני אצטרך לעבוד שנה שלמה כדי לקנות אחרת!" אומר בעל הרולס רויס לבעל הפורשה, "

איך אנשים מרשים לעצמם להחזיק מכוניות יקרות כאלה?"

כשאדם משקיע מאמץ ומשתדל הוא אוהב את הדבר ומתקשר אליו.

זהו גם אחת העצות שנתנו חז"ל למי שרוצה **לאהוב את חברו**.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

סיפר הגאון **רבי אליהו לופיאן** זצ"ל מעשה שזכר מימי נעוריו וחרט **רישום** בליבו: אחד הרבנים הגדולים, תלמיד חכם מופלג קיבל איגרת בה הוא נישאל **שאלה הלכתית**. הרב לא השיב לשאלה. כעבור זמן מה, פגש השואל את הרב ושאל אותו אם **קיבל את אגרתו**. השיב הרב בחיוב. "מדוע אם כן", שאל ההוא **"לא השיב לי הרב"** על שאלתו? "כי סברתי שאינו מיועד ליי" - השיב הרב בפשטות - "אתה כתבת: 'לכבוד הרב הגאון הגדול...' ואני אינני רב גאון **כי אם רימה ותולעה...**"

וסיים רבי אליהו את המעשה: "כך נהג אותו רב עניו, שלא בוש להביע את תחושותיו. בעוד מן העבר השני עומדים כאלו הבורשים להביע את תחושותיהם כאשר **ליבם סוער** בקירבם מדוע אין מוסיפים להם תארים גדולים ומכובדים מאלו שמכנים אותם בהם, והכבוד **נחב בוער** בקרבם כאשר... אבל הקדוש ברוך הוא יודע את האמת ואוי לה לאותה **בושה**!"

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

משולחן גבוה

"אם נא מִצְאֵתִי חַן בְּעֵינֶיךָ אֶל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֲבָדְךָ" (בראשית יח, ג).

דרשו חז"ל (שבת קכו ע"ב) מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה. **הגר"א** הסביר מאמר זה על פי הגמרא במסכת יומא שבהן גדול היוצא מבית קודשי הקודשים, פניו כלפי הקודש, ואינו מחזיר פניו ויוצא (אינו מסובב את פניו ומפנה גבו כלפי הקודש). וכן כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם, כשהיו נפטרים ממקום המקדש לא היו מחזירים פניהם והולכים, אלא מצדידים פניהם והולכים. וכן תלמיד הנפטר מרבו, לא יחזיר פניו וילך, אלא מצדד פניו והולך עד שמתכסה מעיני רבו. והנה, כשראה אברהם את שלושת האנשים הניצבים עליו, ביקש מהקב"ה שימתין מעט עד שיקבל את פני האורחים ורץ לקראתם, ולפי שורת הדין כשעבר את פני ה' היה לו ללכת אחרונות כשפניו כלפי השכינה ולא כלפי האורחים, אך בהיות שאין משורת דרך ארץ לקבל אורחים כשמחזיר גבו אליהם, לכן נאלץ להסב פניו כלפיהם ולקבלם בסבר פנים יפות וכמו שנאמר **"וַיֵּרָא וַיֵּרֶץ לְקִרְיָתָם"** - פנים אל פנים.

וזהו שאמרו חז"ל **"גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה"** (שבת קכו ע"ב), רצונו לומר, מלהיות מקביל פניו נגד פני השכינה.

וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֲחֵלָה אֶל שְׂרָה וַיֹּאמֶר מִהְרֵי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמָה סֵלֶת לֹשִׁי וְעֵשִׂי גִגּוֹת: וְאֵל הַפֶּקֶר רֵץ אַבְרָהָם (בראשית יח, ו-ז).

אברהם אבינו מיהר בכל פעולה שעשה לכבוד האורחים החשובים, ובא ללמדנו שבשעושים את המצוות צריך לעשות בזריזות ובשמחה.

סוד הצלחתו של אברהם אבינו שעשה את כל המצוות בשמחה בזריזות ובדביקות ולא בעצלות וכבדות, **וַיִּמְהַר אַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר מִהְרֵי, וְאֵל הַפֶּקֶר רֵץ אַבְרָהָם, הֵנִי רֵץ לְמִצְוָה, זריזים מקדימים למצוות (פסחים ד ע"א), צריך האדם לרוץ לקראת מצווה וככל שידרוז לעשות ירוויח.**

שינא חטוף ואכול חטוף ושתי, נכנסנו לימן חורף ארוך, שִׁשָּׁה חֲדָשִׁים בְּשָׁמֶן חֹמֶר וְשִׁשָּׁה חֲדָשִׁים בְּבִשְׂמִים, ובאפשרותנו לחטוף, לחטוף תורה, לחטוף תפילה, לחטוף עזקות, מצוות ומעשים טובים!

לכת לוס ומכור

מנהיג שלא כדרך הטבע

בניגוד למנהגו של עולם, כשמחפשים רב או מנהיג, אז התנאים הראשונים הוא שיהא נואם מזהיר, ואילו **ביציאת מצרים** כיון שהייתה שלא כדרך הטבע, רצה הקב"ה **שהמנהיג שיוציא את ישראל**, משה, יהיה גם **שלא בדרך** העולם.

האמת הוא שבכל אחד מישראל נמצא **ניצוץ קדוש** אשר לא נמצא כמוהו אפילו בצדיק, רק שהבערת הניצוץ **והתגלות האור תלוי** בכל אחד ואחד, כמו כל אבן יקרה או מרגלית טובה שנמצאת עדיין בתוך הלכלוך והחומר הגם שסובב אותה מבחוץ,

הרי אז אינה ניכר בכלל אורה וזוהה המוסתרת שם בפנים, **רק כאשר מוקצין** ומנקין אותה מן הלכלוך ושמים אותה במשכצת של זהב **אז היא מבהיקה** ומאירה עד למאוד.

"מה שאינך רואה בעיניך אל תמצא באמצעות פיך".

שוטר עוצר שיכור אחד בארבע לפנות בוקר.

"מה אתה עושה פה בשעה כזו?", שואל השוטר. "אני בדרך להרצאה", משיב לו השיכור. "הרצאה?" שואל השוטר המופתע, "בשעה כזו?" "כן, הרצאה של אישתי", הוא משיב, **"איפה היית מה עשית..."**

לעילוי נשמות: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ורב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לולו, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, מרים בת זוהרה, רפאל ואברהם בני קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמאל בני שמחה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, דוד בן איהו, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

| גליון 255 |
פרשת וירא תשפ"ו

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין ז"ל ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת וירא

וימל אברהם את יצחק בנו (כא, ד). אמר הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצוק"ל, בשם מורו ר' שלמה מקארלין זצוק"ל, מי שיזכהו השי"ת לעשות איזה שמחה של מצוה, כגון ברית מילה או נישואין לבניו וכדומה, אז פותחין לו כל היכלות, וממלאין כל משאלותיו, ולהשיג כל השגות. ואותו איש אשר יצער אותו ביום זה, ועל ידי זה משך ידו אפילו רגע אחת מכל אותן ההיכלות העליונים, יש לו עוון גדול.

(ספר אמרי קדוש)

והאלקים נסה את אברהם (כב, א). והקשה על זה הרמב"ן, איך שייך שינסה השי"ת את האדם וכי אינו יודע השי"ת אם יעשה אם לאו. ותיירץ, הנסיון אינו בשביל המנסה אלא בשביל המנוסה. ושמעתי ממורי [הרה"ק ר' שלמה מקארלין] פירוש הרמב"ן הנ"ל, דהנה למשל אהבת האב על הבן גדולה מאוד וגם על כל פשע תכסה אהבה, אך כשהבן הוא חכם ורוצה לפשפש במעשיו אז האהבה גדולה יותר, וזה שייך באדם. אבל בהשי"ת לא שייך לומר יותר רק שאהבה נתגלה ביותר. וזהו פירוש הפסוק 'והאלקים נסה את אברהם', פירוש שהנסיון הוא בשביל אברהם שנקרא אהבה, כי אברהם הוא אבר-מה, 'אבר' הוא לשון התקשרות, וגם לשון אגפים. ו'מה' הוא לשון התפארות, כידוע שהעוף פורח בשביל שיסוד הרוח גובר בו, ודפח"ח.

(בית אהרן י')

ויאמר מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת (הפטרת וירא). ונלמדו רז"ל מזה (ראש השנה טז, ב) כי חייב אדם להקביל פני רבו בשבת וברגל. בשם הרה"ק ר' שלמה קארלינער זצוק"ל, אמר, בעולם העליון שוקלין היערות והשדות שנוסעין בהם אל הצדיק בכף הזכות.

(בית אהרן קמא)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

בגדי שבת

פעם אחת אמר, שברגל השמאלית אינו מרגיש קדושת שבת, והיה צועק בקול בשבת בלילה, וכן בבוקר בעת הסעודה. עד שהמשמש הרגיש בזה, ואמר שהסיבה הוא שלפי מנהג הרב היה להחליף כל הבגדים על שבת מכף רגל ועד ראש, ובעת שהלך עמו בערב שבת קודש לבית המרחץ נפל זאק [-גרב] אחד שלו (מזאקין של שבת) לטיט ונתלכלך, והתיישב המשמש ונתן לו אחד מהזאקין הישנים ללבוש, מחמת שהיה נראה גם כן כחדש שלא הלך בהם אלא בשבוע זה, ועל כן צעק כן. והחליף את הזאקין, ושוב ניח לו כמנהגו.

(שמע שלמה השלם והמפואר ענינים אות רד)

עיטורי קדוש

ה, (ב) 'ורחצת' - מטנפות עבודת כוכבים שלך, 'וסכת' - אלו מצוות וצדקות, 'ושמת שמלותיך עליך' - אלו בגדי שבתא. הרחיצה והסיכה מרמזים על הזיכוך הפנימי לקראת שבת - תשובה ותיקון המעשים, אחר כך מגיע השלב של 'ושמת שמלותיך עליך' - לבישת בגדי שבת, שהם עצמם מוסיפים קדושה יתירה לאדם.

בחינת מקיפין

בלי לבישת בגדים מיוחדים לשבת אי אפשר להתייחד עם השבת, כפי שאמר תלמיד רבינו הרה"ק רבי אשר מסטאלין ז"ל ע: 'ורחצת וסכת ושמת שמלותיך' - זה בגדי שבת, היחוד אי אפשר בלא זה, לכן אפילו עני ישתדל בזה בכל האפשרי, שהוא בחינת מקיפין, ע"כ.

מעשה רב

סיפר הרב החסיד רבי ישראל בנימין גלייברמן ז"ל, שהיה משמש בקודש אצל צדיקי בית קארלין, שפעם אחת נסע עם הרה"ק 'אור ישראל' מסטאלין זיע"א בדרך, ובבית ארזו את בגדי השבת, והר' ישראל בנימין לקחם עמו. כשהגיע שבת לא היה הוועסטל של שבת, ומרן זיע"א התרעם על כך שלא הביאו זאת. והר"י מצייץ שזאת הגם שלא היה באפשרי להכיר בין הוועסטל של חול לשל שבת מנקיונם.

קדושת השבת

אינא בשולחן ערוך (או"ח רסב, ב) "ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת". ומקור הדברים בגמרא במסכת שבת (ק"ג): "ויכבדתו מעשות דרכיך" - וכבדתו, שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול. וכי הא דרבי יוחנן קרי למאניה מכבדות. מכאן אנו למדים שכיבוד השבת הוא על ידי לבישת בגדים המיוחדים לשבת. ובהמשך שם (ק"ג): "ורחצת וסכת ושמת שמלותיך" - אמר רבי אלעזר: אלו בגדים של שבת.

והאריז"ל הזהיר מאוד על ענין זה, וכך כתב רבי חיים וויטאל בשער הכוונות (דרושי סדר שבת דרוש א' ענין קבלת שבת):

"דע כי מורי האריז"ל ז"ל הזהירני בענין זה ... והוא שיזהר ששום מין מלבוש וכיוצא בו מכל מה שלבש האדם בימי החול, אין ראוי ללבושו ביום שבת".

וכך היה מנהגו של רבינו להחליף את כל בגדיו לכבוד שבת, ולא ללבוש שום בגד שלבש בימי החול. וכאשר אירע ששגג ולא החליף, מיד הרגיש כי אין שורה על אותו אבר קדושת השבת.

קדושה יתירה

לבישת בגדי שבת איננה רק פעולה חיצונית, אלא יש לכך משמעות עמוקה ופנימית, והיא חלק מתהליך ההכנה הרוחנית לקראת שבת, כפי שדרשו חז"ל (רות רבה

על הציון של הקדוש הזה, הוא ממש כמו שעומדים לפני בחיים חיתו. (רבי אשר מסטאלין)

לפרטים אודות לינה במלון לודמיר באמצע השבוע, ארגון קבוצות לשבתות, או הכנסת אורחים והמקווה בבית רבינו

04-30-10-900

IN במי"ל: A023011122@GMAIL.COM

נא להתקשר למשרדי
הכנסת אורחים לודמיר

וילכו שניהם יחדיו

"בני יקירי, פנה כעת אל גיסי הקדוש השרף רבי אורי, וגולל בפניו הכל, אל תפל דבר מכל אשר דיברת לפני".
מיהר ר' משה, ושם פעמיו אל האכסניה בה שהה רבי אורי, ושח לפניו את צרתו כי רבה. סיים ר' משה את דבריו, והשיב לו השרף:
"משתתף אני בצערך, אך כעת אל המקוה עבורך, זכות הטבילה תגן בעדך, ואולי תיוושע".

שב הגביר אל רבו רבי מנחם מענדל, והביא בפניו את אשר השיבו הרבי מסטרעליסק. ענה לו רבי מנחם מענדל: "שוב תשוב אל רבי אורי ותאמר לו בשמי, כי בטבילת המקוה לא תוכל לשלם לנוגשך".
לא איחר האיש, ופנה אל השרף ויאמר לו את דברי רבו.
"אם כן, אמסור לך גם את זכות מצות התפילין שאניח למח, שהיא זכות עוד יותר גדולה", אמר השרף, והחסיד מיהר להביא את אמרתו זו בפני רבי מנחם מענדל. אולם גם בפעם הזאת לא היתה דעתו נוחה מכך:
"חזור ותאמר לרבי אורי בשמי, שגם בתפילין לא תסיר מעליך את נוגשך".

שמע השרף, ויוסף עוד ויאמר: "אם כך אתן לך את זכות כל התפילה שאתפלל למח, שהיא זכות עוד גדולה מזו, ומעתה שלוש זכויות אלו יגנו בעדך, להיושע בכל טוב ולצאת מן המצר".

כשמוע רבי מנחם מענדל גם את הדברים האלו, ענה ואמר: "תלך ותאמר לגיסי, כי גם בכל אלה לא תוכל לשלם אפילו חוב אחד".

כאשר שמע כן השרף הקדוש, קם ממקומו ונטל מעילו העליון, והלך בעצמו לבית גיסו כדי לשמוע מפיו הקדוש, מה שאלתו ומה בקשתו.

היו שני הצדיקים עומדים זה אצל זה, פניהם מאירות באור עילאי, ובחלל החדר הורגשה היטב החיבה הנשגבה וההערצה הדדית, ששרתה בין הני תרי מלאכי עליון.

"רבי אורי, שאלתי ובקשתי, שנצא שנינו כאחד, ניסע ונלך שבועות אחדים בין אנשי שלומנו, ונבקש את כל הסך הנחוץ למען נציל את ר' משה, לקיים מה שנאמר 'והחזקת בו'".

לא זו משם, אלא מיד יצאו לדרכם אשר נמשכה ימים ושבעות. ביגיעה רבה סבבו על ערים ועיירות, וקיבצו פרוטה לפרוטה עם סכומים הגונים מיד נדיבי העם, עד אשר היה בידם כל הסכום הנדרש ומסרוהו לידי של ר' משה, אשר שילם לכל גושי וסילק את החוב העצום לאדון הכפר. כך ניצלו חייו וחיי משפחתו ממוות לחיים, הכל בזכות שני הצדיקים, אשר פעלו בגופם ימים רבים ביגיעה והצילוהו מיד רודפיו.

אחר זמן היה השי"ת בעזרו, וחזר לעושרו הרב כמקודם, וראה רוב ברכה ורווחה, הון עושר וכבוד.

לרגל 200 שנה להסתלקות הרה"ק רבי מנחם מענדל מקוסוב בעל 'אהבת שלום' [בן רבי יעקב קאפיל תלמיד הבעש"ט], גיסו ריעו וידידו של רבינו השרף מסטרעליסק, תלמידו הגדול של מרן רבינו שלמה מקארלין זי"ע הי"ד.

ציון קדשו של הרה"ק האהבת שלום צוק"ל

קהל רב ונכבד הופיע בשערי העיירה קוסוב, לחסות ביום השבת קודש בצילן הטוהר של הרבי הקדוש רבי מנחם מענדל, בעל האהבת שלום זי"ע. מקרוב ומרחוק נקבצו ובאו חסידי של הרבי, לעשות את השבת במחיצתו, לחזות בעבודת הקדוש הנשגבה בהתחננו בתפילותיו לפני קונו, ולהיות נצבים בשולחנו הטוהר אשר עורך בקדושה לפני ה'.

שבת חגיגית היתה זו, ומניינם של האורחים הרבים היה גדול למכירה. אך במיוחד בלט אורח רם ונישא בין הקהל הרב, הלוא הוא השרף רבי אורי מסטרעליסק, גיסו של רבי מנחם מענדל, בהיות חתן אביו רבי יעקב קאפיל, תלמיד מרן הבעל-שם-טוב זי"ע. מרחק נסיעה של כארבע ימים תמימים, עשה השרף את דרכו עד למקום מושבו של הרבי מקוסוב.

הן ידועה ומפורסמת מידת הערצתו של רבי אורי אל גיסו רבי מנחם מענדל, וכאשר מסופר, שפעם אחת היה רבי מנחם מענדל בשבת קודש בצל גיסו רבי אורי בסטרעליסק, ובמוצאי שבת בסעודת 'מלוא מלכה' שח רבי אורי ברוב ענווה, באחזי תלמידו רבי יהודה צבי מסטרעטין (שלא היה באותה שבת בסטרעליסק) ואמר: "גיסי רבי מנחם מענדל כאשר התפלל לביל שבת קודש תפילת 'קבלת שבת', היה זה ממש כמו תפילת 'כל נדרי' לביל יום הקדוש. אבל בתפילת שחרית - וויא בין איך גיווען וויא איז ער גיווען...". ובפעם אחרת קרא השרף במעלת גיסו הקדוש: "אם אמנם גדול כוחי בצפרא דשבתא בעת אמירת 'כתרי', בכל זאת יגדל כוח גיסי הרב מקוסוב לביל שבת קודש, בפרט בעת אמירתו את מזמור שבעת הקולות, אשר הוא ממש בוקע רקיעים!"

דמות בולטת נוספת בלטה בנוף האנושי המגוון בחצר קוסוב, היה זה משה הגביר. עשיר גדול ובעל נכסים, המנהל ביד רמה כפר גדול על יושביו ותושביו, אותו חוכר הוא מידיו של הפריץ. רוחו ענק וסכומים נאים היו זורמים בקביעות חודשית לידי של ר' משה הגביר, הונו ורכושו גדלו ותפחו מיום ליום, עד אשר נעשה לגדול הגבירים היהודיים שבסביבה, בעל הון אדיר.

עם זאת השבת, ניגש הגביר ר' משה להיפרד מרבו רבי מנחם מענדל, לקראת צאתו לדרכו. אלא שבשונה מל פעם, גחן הגביר ולחש על אוזנו של הצדיק בקול רפה ונסדק, כי חפץ הוא לשוחח עם הרבי בפנים החדר ובאין וראים.

נכנסו הרבי ור' משה לפני ולפנים, ומיד פרץ ר' משה בבכי סוער. דקה ארוכה ייבב בדמעות שליש ובכתפיים רוטטות, רק לאחר זמן הצליח בקושי להביע דבריו בפני הרבי, בקול נשבר ונדא:

"רבי! כל כספי ורכושי אבדו ואינם, מצבי הכספי נורא הוא ואיום, ואין איש יודע על כך... חייב אני חובות עתק לכמה וכמה לוחים הנושים ממני את כספם, ואין בידי לפרוע מאומה". המשיך ר' משה את דבריו, וכאן נפרץ מחדש סכר דמעותיו, עד שבכיו נשמע בקול גדול כבכיו של ילד עול ימים:

"רבי! הפריץ אדוני של הכפר איים עלי לפני ימים אחדים, כי באם לא אשיב לו את כספו יאסרני עם כל משפחתי, יחרים את ביתי, ואף יוציאני להורג רחמנא ליצלן... רבי קדישא אנה אני בא?...".

האזין הרבי בקשב ובחמלה רבה לדברים, ואחר אמר:

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

כ"ק אדמו"ר מויז'ניץ מונסי
בית שמש בעיר לודמיר

בימים אלה הופיע בהדרו כ"ק אדמו"ר מויז'ניץ מונסי בית-שמש בעיר לודמיר, שם חלקת מחוקק ספון, ציון קדשו של מרן אדונו רבי שלמה מקארלין זי"ע. במהלך ביקורו של אדמו"ר שליט"א בעיר, ולאחר ההשתטחות על הציון הקדוש, שהעידו צדיקים שהעמידה אצלו הוא 'כמו בחיים חיותו', עלה ובא הרבי עם מלווי אל 'בית רבינו' המפואר, סבב בין האגפים השונים וסקר את המקום, וברוב התפעלות הביע שביעות רצונו מההתפתחות המבורכת למען העולים לפקוד את ציון רבינו הקדוש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א בביקורו בבית רבינו בלודמיר

ילדי רבינו שלמה // חידת השבוע

חידה: מדוע לא הרגיש רבינו את קדושת השבת ברגלו השמאלית?

הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחיג לקו לודמיר 02-3011122,

להכנס לשלוחת הילדים - שלוחה מספר 0,

ולפעל לפי ההוראות. הזוכה יקבל זכוי לרכישת מתנה בסך 50 ש"ח.

את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת וירא

הזוכה לפרשת נח: יהודה לוי, אלעד

אוצרות ומשגים

רבי מנחם מענדל מקוסוב

הנורא לפני קונו בהתלהבות עצומה. החל משנת תקנ"ח, לאחר שעלה רבו רבי זאב וואלף לארץ הקדש, החל להנהיג קהל ועדה, ואילפי מיישראל נהרו אחרי.

רבי מנחם מענדל, היה אחי זוגתו של השרף רבי אורי מסטרעליסק, תלמידו הגדול והנודע של מרן רבינו שלמה מקארלין. חביבות גדולה שרתה בין שני הצדיקים הללו, והיה רבי אורי מעטר שבחים ותארים נשגבים על ראש גיסו הקדוש.

רבי מנחם מענדל מקוסוב, הוא מייסדה של חצר הקדש קוסוב אשר ממנה נוסדה חצר הקדש ויז'ניץ. הרבי היה בנו של רבי יעקב קאפיל, תלמיד מרן הבעל שם טוב וגם שמש קשליח צבור בבית מדרשו. רבותיו היו רבי זאב וואלף מטשאורני-אוסטרצה; רבי צבי הירש מנדבורנא; רבי משלם פיביש מזבריא בעל 'ישר דברי אמת' ורבי משה ליב מסאסוב.

עמוד החסד וגמילות החסדים היה רבי מנחם מענדל, לצד עבודתו

חדש!

השתדלן מרוסהיים

מסדרת "אוצרות הרב להמן"

95 ש"ח
בלבד לספר

STUDIO
רובין

סטודיו רובין. כל ציור סיפור

office@studiorubin.art / 07-2221-3000

www.studiorubin.art

072-243-5666

למשלוח
עד הבית:

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

חיתוך צורני

מדבקות ונייר כדומו עבה בחיתוך צורני
מדפיסים בדפוס 'ספיד'!

הצרכים והזמנות מקבלים למענו מהמחלקה הטכנית דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>